شىنجاڭ گېزىتى

新 疆 日 报 （维吾尔文）

(بۈگۈن 6 بەت)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65——0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋاكالەت نومۇرى: 1—57)

1997 - يىل
نويابىر
26
چارشەنبە

ئۈرۈمچىنىڭ ھاۋارايى:
كۈندۈزى ۋە كېچىسى بۇلۇتلۇق، بەزىدە بۇلۇتلۇق بولىدۇ، تېمپېراتۇرا 17℃ - - 9℃ - بولىدۇ، 3 بال شامال چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

قېيۇم باھاۋۇدۇن تەشۋىقات، ئىدىيە، مەدەنىيەت سېپىدىكى يولداشلاردىن مۇنۇلارنى تەلەپ قىلدى:

ئىسلاھات، تەرەققىيات، مۇقىملىق ئۈچۈن ياخشى جامائەت پىكرى مۇھىتى يارىتىپ بېرىش لازىم

ئۆز مۇخبىرىمىز دۆلەت جېيەنشېڭ خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى قېيۇم باھاۋۇدۇن 11 - ئاينىڭ 20 - كۈنى چۈشتىن كېيىن ئېچىلغان تەشۋىقات سىستېمىسىدىكى رەھبىري كادىرلار يىغىنىدا مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: تەشۋىقات، ئىدىيە، مەدەنىيەت سېپىدىكى يولداشلار چوقۇم خىزمەتلەرنى قىزغىنلىق بىلەن ئىرىشىپ ئىشلەپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىسلاھاتى، تەرەققىياتى، مۇقىملىقى ئۈچۈن ياخشى جامائەت پىكرى مۇھىتى يارىتىپ بېرىشى كېرەك.

قېيۇم باھاۋۇدۇن مۇنداق دېدى: ھازىر ئالدىمىزدا تۇرۇۋاتقان 1 - ئورۇندا تۇرىدىغان خىزمەت پارتىيە 15 - قۇرۇلتىيىنىڭ روھىنى پائال، ئەتراپلىق، توغرا، چوڭقۇر تەشۋىق قىلىشتىن ئىبارەت. 15 - قۇرۇلتاينىڭ روھىنى تەشۋىق قىلىشتا ھەم داغدۇغا پەيدا قىلىش، تېخىمۇ مۇھىمى، سالماقنى زورايتىش، يېڭى تەشۋىقات شەكىللىرى ئۈستىدە دادىل ئىزدىنىش، يېغىلىق يارىتىشقا جۈرئەت قىلىش، پارتىيە 15 - قۇرۇلتىيىنىڭ روھىنى تەشۋىق قىلىش جەريانىدا ئاخبارات، جامائەت پىكرى خىزمىتىنى يېڭى سەۋىيىگە كۆتۈرۈش كېرەك.

قېيۇم باھاۋۇدۇن مۇنۇلارنى تەلەپ قىلدى: تەشۋىقات، جامائەت پىكرى ئورۇنلىرى ئىتتىپاقلىق، مۇقىملىق، غەيرەتكە كېلىش ۋە ئىجابىي تەشۋىقاتنى ئاساس قىلىش فاڭجېنىدا چىڭ تۇرۇپ، پارتىيىنىڭ 14 - قۇرۇلتىيىدىن بۇيانقى 5 يىلدا ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ 2 مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىدا قولغا كەلتۈرۈلگەن مۇۋەپپەقىيەتلەرنى زور كۈچ بىلەن داۋاملىق تەشۋىق قىلىشى كېرەك. شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئىجتىمائىي مۇقىملىق، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى، سوتسىيالىستىك مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىنى ياخشى تەشۋىق قىلىش كېرەك. تىرىشىش ئارقىلىق ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىسلاھاتى، تەرەققىياتى ۋە مۇقىملىقى ئۈچۈن ياخشى جامائەت پىكرى كەيپىياتى يارىتىپ بېرىشى كېرەك.

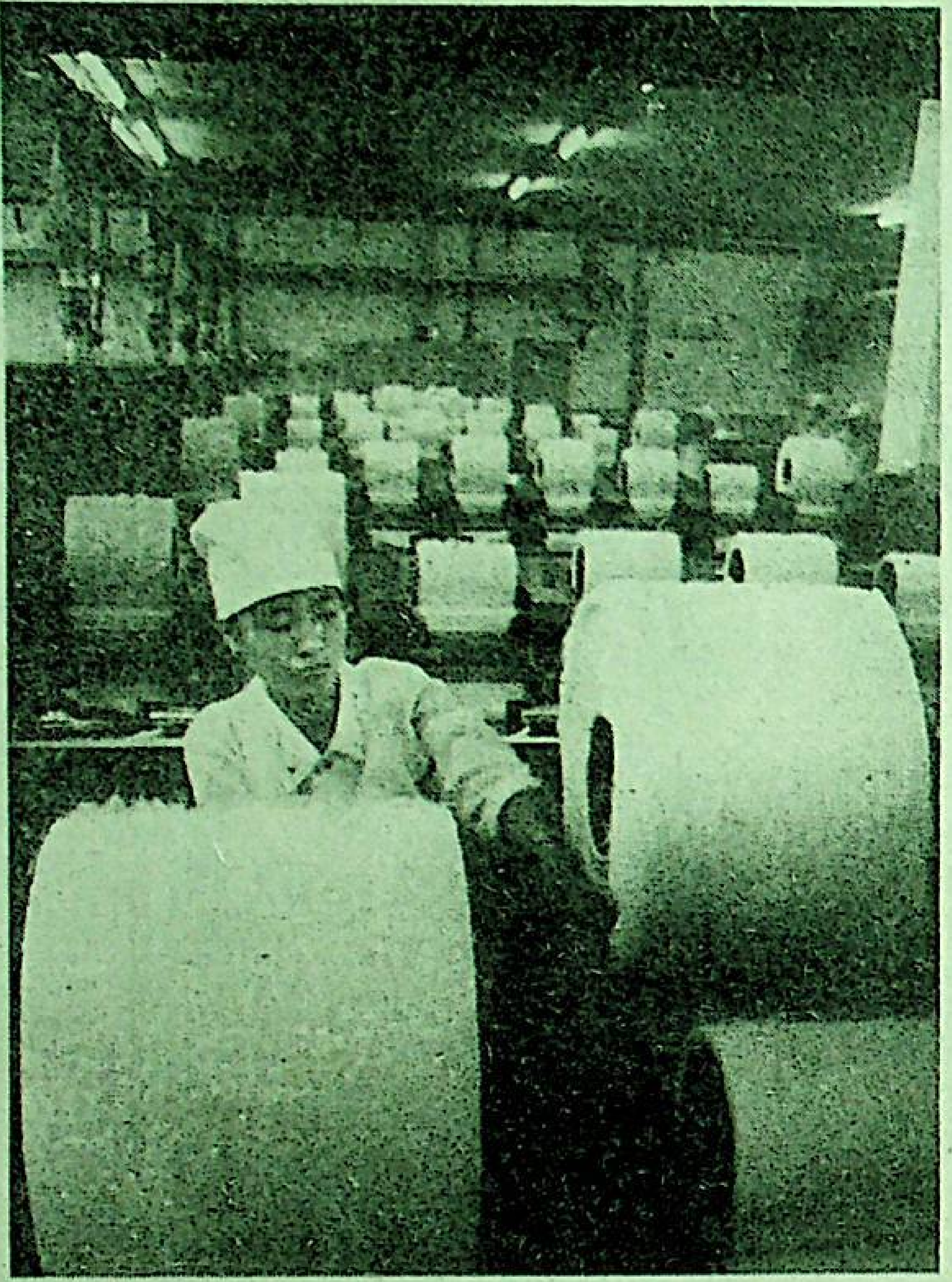

يېزا ئىگىلىك 1 - شىسى لىشىن پاختا توقۇمىچىلىق زاۋۇتى چەت ئەللەردىن ئىلغار يىپ ئېگىرىش ئۈسكۈنىسىنى كىرگۈزۈپ، پەن - تېخنىكا سالمىقىنى ئاشۇرۇپ، پاختا ئۇششۇلاشتىن تارتىپ يىپ ئېگىرىشكىچە بولغان پۈتۈن جەريانىنى كومپيۇتېر بىلەن باشقۇرىدىغان بولدى.

سۈرەتتە: ئۇش چىقىرىش سېخىدىن بىر كۆرۈنۈش.

لۈي بىن فوتوسى

ۋاڭ لېچۈەن ئاقسۇ ۋىلايەتلىك پاختا توقۇمىچىلىق زاۋۇتىنى تەكشۈرگەندە مۇنۇلارنى تەكىتلىدى:

پاختا توقۇمىچىلىق كارخانىلىرىنى پاختا بىلەن تەمىنلەشكە كاپالەتلىك قىلىپ، توقۇمىچىلىق كەسىپنى زىياننى تۈگىتىپ پايدا ئالىدىغان قىلىش كېرەك

ئۆز مۇخبىرىمىز ۋاڭ نەنجۇ خەۋەر قىلىدۇ: «توقۇمىچىلىق كارخانىلىرى ھازىرقى بازار جانلىنىۋاتقان پۇرسەتنى تۇتۇپ، پۈتۈن كۈچ بىلەن ئىشلىشى كېرەك. ئالاقىدار تارماقلار ئاپتونوم رايونىنىڭ پاختا بىلەن تەمىنلەشكە دائىر يېڭى ئېتىبار بېرىش سىياسىتىنى ھەقىقىي ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، توقۇمىچىلىق كارخانىلىرى زىيان تارتىدىغان ۋەزىيەتنى ئۆزگەرتىپ، بۇ يىل ساھە بويىچە زىياننى تۈگىتىپ پايدىنى كۆپەيتىش ئۈچۈن تىرىشىشى كېرەك». بۇ، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەننىڭ 11 - ئاينىڭ 23 - كۈنى چۈشتىن كېيىن ئاقسۇ ۋىلايەتلىك پاختا توقۇمىچىلىق زاۋۇتىنى تەكشۈرگەندە توقۇمىچىلىق كارخانىلىرى ۋە پاختا بىلەن تەمىنلەش تارماقلىرىغا قويغان تەلىپى.

ئاقسۇ ۋىلايەتلىك پاختا توقۇمىچىلىق زاۋۇتى ئىشلەپ چىقارغان 32، 21 نومۇرلۇق يىپنىڭ بازىرى ئىتتىك بولسىمۇ، كۆچمە مەبلەغ كەمچىل بولغانلىقى ئۈچۈن زاۋۇت ۋاقتىدا پاختا سېتىۋالالماي 35 مىڭ ئۇرچۇقلۇق ئۈسكۈنىنىڭ 3 تىن 2 قىسمى بىكار تۇرۇپ قالغان. ئاپتونوم رايونىنىڭ ئاپتونوم رايونىمىزدىكى توقۇمىچىلىق كارخانىلىرىنى جانلاندۇرۇش توغرىسىدىكى ئېتىبار بېرىش سىياسىتى 2 ئايدىن بۇيان بۇ زاۋۇتتا ئەمەلىيلەشمىگەن.

ۋاڭ لېچۈەن بۇ زاۋۇتنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ئەھۋالىنى كۆرگەندىن كېيىن ئالاقىدار تارماقلارنىڭ رەھبەرلىرىگە ماسلاشتۇرۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشنى، 11 - ئاينىڭ 24 - كۈنىدىن ئىلگىرى كارخانىنى پاختا بىلەن تەمىنلەشنى ئورۇنلاشتۇرۇشنى تاپىلىدى.

ۋاڭ لېچۈەن مۇنداق دېدى: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ توقۇمىچىلىق كارخانىلىرىنى جانلاندۇرۇش توغرىسىدىكى قارارىنى ئىزچىللاشتۇرۇش، ئەمەلىيلەشتۈرۈش كېرەك. ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلەر، ئالاقىدار تەرەپلەر مۇ خىزمەتلەرنى ھەقىقىي ياخشى ئىشلەپ ئىزچىللاشتۇرۇشى، ئىجرا قىلىش داۋامىدىكى مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا ھەل قىلىپ، ياخشى سىياسەتلەردىن پايدىلىنىپ ياخشى ئۈنۈم ھاسىل قىلىشى كېرەك. ئاقسۇ ۋىلايەتلىك توقۇمىچىلىق زاۋۇتىدا ساقلانغان مەسىلىلەر ئاپتونوم رايونىمىزدا بىرلا كارخانىدا ساقلانغان مەسىلە ئەمەس، نېمە ئۈچۈن مۇنداق ئەھۋال يۈز بېرىدۇ؟ بۇ بىزنىڭ خىزمىتىمىزنىڭ دېگەندەك پۇختا ئىشلەنمىگەنلىكىنى، «ئېشەك ماڭمىسا ياغۇنچاق چۆرگىلىمەيتۇ» دېگەندەك ئىشنى كۆرسىتىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەتلەرنىڭ رەھبەرلىرى ۋە فۇنكسىيىلىك تارماقلار كارخانىنى بازارغا يۈزلەندۈرۈشكە ئەھمىيەت بېرىشى كېرەك. كارخانىلاردا ساقلانغان قىيىنچىلىق، مەسىلىلەر بىلەن كارىمىز بولمىسا، بىز رەھبىري كادىرلارنىڭ نېمە رولىمىز بولسۇن؟ بەزى ئىشلارنى، بەزى قىيىنچىلىقلارنى كارخانىلار ئۆزى ھەل قىلىپ كېتەلمەيدۇ، ھۆكۈمەت فۇنكسىيىلىك تارماقلىرىنىڭ ياخشى ماسلاشتۇرۇشىغا، ياخشى مۇلازىمىلىق قىلىشىغا، كارخانىلارنى غەمدىن، قىيىنچىلىقلاردىن خالاس قىلىپ، كارخانىنىڭ تەرەققىياتىنى تېزلىتىشكە شارائىت يارىتىپ بېرىشكە توغرا كېلىدۇ. ھازىر ئالاقىدار تەرەپلەر بازىرى، ئۈنۈمى بار پاختا توقۇمىچىلىق كارخانىلىرىنى يۆلىشى، كارخانىلار بىر ئايدىن كۆپرەك ۋاقىتنى تۇتۇپ ئىشلەپچىقىرىش بىلەن تولۇق شۇغۇللىنىپ، بۇ يىل ئاپتونوم رايونىمىزدىكى پاختا توقۇمىچىلىق كارخانىلىرىدا زىياننى ئومۇميۈزلۈك تۈگىتىپ، پايدىنى كۆپەيتىش ئۈچۈن تىرىشىشى لازىم.

ئاپتونوم رايونىمىزدا «5 كىچىك» تۈر قۇرۇلۇشىنى قاتتىق تىزگىنلىسە

ئۆز مۇخبىرىمىز مەۋلان سابىت خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىمىز كۈچلۈك تەدبىر قوللىنىپ، كەسىپ سىياسىتىگە ئۇيغۇن كەلمەيدىغان كۆلىمى كىچىك، بۇلغىشى ئېغىر، بايلىق مەنبەسىدىن ئۈنۈملۈك پايدىلىنىش دەرىجىسى تۆۋەن مەبلەغ سېلىش تۈرلىرىنى قاتتىق تىزگىنلەيدۇ.

ئۇقۇشىمىزچە، ئاپتونوم رايونىمىز ھازىر «5 كىچىك» تۈر قۇرۇلۇشىنى نۇقتىلىق نەزەردە تۇتۇپ، ئاساسىي كۈچنى ئۈنۈمى يۇقىرى، كۆلىمى چوڭراق تۈرلەرگە قارىتىۋاتىدۇ. ... «5 كىچىك» بولۇپ، بۇنداق كارخانىلارنىڭ خاراكتېرىنىڭ قانداق بولۇشىدىن قەتئىينەزەر، تۈر تەستىقلاش ھوقۇقىنى ئاپتونوم رايون يۈزگۈزىدىكەن. يۇقىرىقى ساھەدىكى كارخانىلارنىڭ مۇقىم مۈلۈك سېلىنمىسىغا دائىر تۈرلەرنى بىردەك ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك كەسىپ باشقۇرۇش تارماقلىرى تەكشۈرۈپ بېكىتكەندىن كېيىن تۈر قۇرۇلۇشىنىڭ خاراكتېرىگە قاراپ پىلان كومىتېتى، ئىقتىساد - سودا كومىتېتى ... ئورۇنلاشتۇرۇشىغا، پۇل مۇئامىلە تارماقلىرىنىڭ مەبلەغ بىلەن تەمىنلىشىگە قەتئىي بولمايدىكەن.

قىسقا خەۋەرلەر

● ئالتاي ۋىلايەتلىك پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، ئاپتونوم رايوننىڭ ئىقتىسادچىللىقنى يولغا قويۇش، ئىسراپچىلىقنى چەكلەش توغرىسىدىكى بەلگىلىمىسىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش ...

ئەسقەت كەرىمباي مۇنداق دەپ كۆرسەتتى:

ۋاڭ لېچۇەن مۇنداق دېدى: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ... زىياننى ئومۇمىيۈزلۈك تۈگىتىپ، پايدىنى كۆپەيتىش ئۈچۈن تىرىشىشى
ھۆكۈمىتىنىڭ توقۇمىچىلىق كارخانىلىرىنى جانلاندۇرۇش توغرىسىدىكى ... لازىم.

ئەسقەت كەرىمباي مۇنداق دەپ كۆرسەتتى:

پۇرسەتنى غەنىيمەت بىلىپ، ئوتتۇرا ئاسىيا بازىرىنى ئاچايلى

ئۆز مۇخبىرىمىز چېن خۇاڭ خەۋەر قىلىدۇ: مۇشۇ ئاينىڭ 21- كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى ئەسقەت كەرىمباي ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە مەكتىپىدە كۇرسانتلارغا ۋە ئوقۇتقۇچى، خىزمەتچىلەرگە «شىنجاڭنىڭ ئىسلاھات ۋە ئېچىۋېتىش ئىشلىرىنى ئەسلەش ۋە كەلگۈسىگە نەزەر» دېگەن تېمىدا دوكلات بەرگەندە پۇرسەتنى غەنىيمەت بىلىپ، كۈچنى مەركەزلەشتۈرۈپ، ئوتتۇرا ئاسىيا بازىرىنى ئېچىشنى تەكىتلىدى.

ئەسقەت كەرىمباي مۇنداق دېدى: پارتىيىنىڭ 14- قۇرۇلتىيىدىن بۇيانقى 5 يىلدا شىنجاڭنىڭ ئىشىكنى ئېچىۋېتىشتە كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەر قولغا كەلتۈرۈلگەن بولسىمۇ، جايلارنىڭ ئەھۋالى تەكشى بولماسلىق، تاشقى سودا كارخانىلىرىنىڭ ئىگىلىك باشقۇرۇش مېخانىزمى بازار رىقابىتىنىڭ تەلپىگە ماسلىشالماسلىق، چەت ئەل مەبلىغىدىن پايدىلىنىش كۆلىمى كىچىك بولۇش، قاتلىمى تۆۋەن بولۇش، ئېچىۋېتىش ئۈنۈمى يۇقىرى بولماسلىق، مۇلازىملىق سەۋىيىسى تۆۋەن بولۇشتەك مەسىلىلەر ساقلاندى. بۇلارنى ئىلگىرىلەپ تونۇپ ھەل قىلىشىمىزغا توغرا كېلىدۇ.

ئەسقەت كەرىمباي ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ 9- بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدىكى ئېچىۋېتىش دائىرىسىنى كېڭەيتىش تەسەۋۋۇرى ئۈستىدە توختالغاندا مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: پۇرسەتنى غەنىيمەت بىلىپ، كۈچنى مەركەزلەشتۈرۈپ، ئوتتۇرا ئاسىيا بازىرىنى ئېچىش كېرەك. ئۇ مۇنۇلارنى ئوتتۇرىغا قويدى: ئېلىمىزدە كەسپلەرنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشىنىڭ ئوتتۇرا، غەربىي قىسمىغا مايىل بولۇشىغا ھەم زۇڭلى لى پېڭ ۋە مۇئاۋىن زۇڭلى لى لەنچىڭنىڭ يېقىندا قازاقىستانغا قىلغان زىيارىتىنىڭ مۇۋەپپەقىيەتلىك بولغانلىقىغا ئەگىشىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئېچىۋېتىش قەدىمىنى تېزلىتىشكە يېڭى پۇرسەت يارىتىلدى. بىز چوقۇم ئوتتۇرا ئاسىيا بازىرىنى قولدىن بەرمەي، «شەرقتىكىلەر بىلەن بىرلىشىپ، غەربكە چىقىرىش»فاڭجېنىنى داۋاملىق ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئانتروپولوگىيە ئۈستۈنلۈكى، جۇغراپىيە ئۈستۈنلۈكىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، ئاسىيا - ياۋروپا چوڭ قۇرۇقلۇق تۆمۈريول بويىدىكى رايونلارنىڭ ئىقتىسادىي ھەمكارلىقىنى كۈچەيتىپ، شەرقىي رايون، ئوتتۇرا قىسىم رايون ۋە غەربىي قىسىم رايونلارنىڭ ئۈستۈنلۈكلىرىنى بىرلەشتۈرۈپ، ئوتتۇرا ئاسىيا بازىرىنى ئېچىشىمىز كېرەك.

جەنۇبىي، شىمالىي شىنجاڭ ئوپتىكىلىق كابېل قۇرۇلۇشى تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىندى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇكېرىم سېيتنىياز خەۋەر قىلىدۇ: جەنۇبىي، شىمالىي شىنجاڭ ئوپتىكىلىق كابېل غول لىنىيە قۇرۇلۇشى 1996- يىلى 11 - ئايدا دەسلەپكى تەكشۈرۈشتىن ئۆتكەندىن كېيىن، 1 يىلغا يېقىن ئەمەلىي ئىشلىتىپ كۆرۈلۈپ، تۈرلۈك كۆرسەتكۈچلەرنىڭ لايىھەدىكى تەلەپكە يەتكەنلىكى ئىسپاتلاندى، 1997 - يىل 11- ئاينىڭ 21- كۈنى رەسمىي تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىندى.

جەنۇبىي، شىمالىي شىنجاڭ ئوپتىكىلىق كابېل قۇرۇلۇشىنىڭ شىمالىي بۆلىكى ئۈرۈمچى- كۈيتۇڭ - قاراماي - تارباغاتاينى ۋە قاراماي - ئالتاينى؛ جەنۇبىي بۆلىكى ئۈرۈمچى- تۇرپان - كورلا - ئاقسۇ - قەشقەر- خوتەننى تۇتاشتۇرىدۇ. بۇ قۇرۇلۇشنىڭ ئومۇمىي مۇساپىسى 3363 كىلومېتىر بولۇپ، 9 ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەر، 34 ناھىيە (شەھەر)، 146 يېزا- بازار، 6 شى، 21 تۇەن - مەيداننى تۇتاشتۇرىدۇ.

جەنۇبىي، شىمالىي شىنجاڭ ئوپتىكىلىق كابېل خەۋەرلىشىش قۇرۇلۇشىنى تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋالغۇچى مۇتەخەسسىسلەرنىڭ قارىشىچە، بۇ قۇرۇلۇشنىڭ تۈرلۈك ئەسلىھەلىرىنىڭ ئىشلىشى ئىنتايىن نورمال بولۇپ، پۈتكۈل قۇرۇلۇشنى سۈپەتلىك قۇرۇلۇش دېيىشكە بولىدىكەن.

* * *

ئىلى ۋىلايەتلىك پوچتا - تېلېگراف ئىدارىسى ئامىمنىڭ پوچتا - تېلېگراف بىلىملىرىگە بولغان تونۇشىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن، يېقىندا ۋىلايەتلىك رادىئو - تېلېۋىزىيە ئىدارىسى بىلەن بىرلىكتە پوچتا- تېلېگراف بىلىملىرىدىن زېھىن سىناش پائالىيىتى ئۆتكۈزدى.

سۈرەتتە: دىكتور ئامىدىن سوئال سورىماقتا.

تۇرسۇنمۇھەممەت ئوسمان فوتوسى

... ئاپتونوم رايونىمىز قارار ... «5 كىچىك» تۈر قۇرۇلۇشىنى نۇقتىلىق تەرتىپكە سېلىپ، ئاساسىي كۈچنى ئۈنۈمى يۇقىرى، كۆلىمى چوڭراق تۈرلەرگە قاراتماقچى. تىزگىنلىنىدىغان «5 كىچىك» تۈر كىچىك تىپتىكى پاختا توقۇمىچىلىق زاۋۇتى، كىچىك تىپتىكى سېمونت زاۋۇتى، كىچىك تىپتىكى قەغەز زاۋۇتى، كىچىك تىپتىكى نېفىت ئايرىش زاۋۇتى، كىچىك تىپتىكى كۆن - خۇرۇم زاۋۇتى قۇرۇلۇشى ... تارماقلىرى تەكشۈرۈپ بېكىتكەندىن كېيىن تۈر قۇرۇلۇشىنىڭ خاراكتېرىگە قاراپ پىلان كومىتېتى، ئىقتىساد - سودا كومىتېتى قاتارلىق مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارغا يوللايدىكەن. تىزگىنلىنىدىغان «5 كىچىك» تۈرنى ئاپتونوم رايونلۇق پىلان كومىتېتى، ئىقتىساد - سودا كومىتېتى تەستىقلىماي تۇرۇپ، ھەر دەرىجىلىك تارماقلارنىڭ مەبلەغ

يېقىنقى 2 يىلدىن بۇيان، يېزا ئىگىلىك 6- شىسى 300 دىن ئارتۇق قۇدۇق قېزىپ، 580 كىلومېتىر سۇ سىڭمەس ئۆستەڭ ياسىدى. 80 مىڭ مودىن ئارتۇق يەر ئېچىپ، 20 مىليون يۈەندىن ئارتۇق بىۋاسىتە ئىقتىسادىي ئۈنۈم ياراتتى.

جاڭ شىشاۋ فوتوسى

● ... كومىتېتى، ئاپتونوم رايونلۇق ئىقتىسادچىللىقنى يولغا قويۇش، ئىسراپچىلىقنى چەكلەش توغرىسىدىكى بەلگىلىمىسىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش ئۈچۈن ئالاقىدار تارماق، ناھىيە (شەھەر)لەردە خىزمەت تەقسىم قىلىۋېلىپ مەسئۇل بولۇش تۈزۈمىنى يولغا قويدى.

چېن چېن

● شىنجاڭ ھەربىي رايونىنىڭ مەلۇم قىزىل ئارمىيە شىسى «مەدەنىي بولمىغان ھەرىكەتلەر بىلەن خوشلىشىش»پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى.

لى فېڭمىن، جىڭ شاۋخۇڭ

● شىنجاڭ قۇلماق پاي چەكلىك شىركىتىنىڭ 1- قارارلىق كۆلىمى 20 مىڭ مو كېلىدىغان ئارپا بازىسى 1996 - يىلىنىڭ ئاخىرىدا گۇچۇڭ ناھىيىسى ۋە فۇكاڭ شەھىرىدە پۈتكۈزۈلدى. 1998 - يىلى بۇ شىركەت يەنە بۇ تۈرنىڭ 2 - ۋە 3 - قارارلىق قۇرۇلۇشىغا مەبلەغ سالىدۇ، يەنى بۇنىڭدىن كېيىنكى 5 يىلدا يەنە كۆلىمى 200 مىڭ مولۇق ئارپا بازىسى قۇرىدۇ. جاڭ لىرۇڭ، شۇگوجىن

ئۆتۈكسەر سۇ ئامبىرى تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىندى

ئۆز مۇخبىرىمىز جاۋيۈي خەۋەر قىلىدۇ:بورتالا موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستى ئارىشاڭ ناھىيىسىنىڭ چارۋىچىلىق رايونىدىكى نۇقتىلىق سۇ قۇرۇلۇشى تۈگۈنى - ئۆتۈكسەر سۇ ئامبىرى قۇرۇلۇشى 9 يىلغا يېقىن داۋاملىشىپ يېقىندا پۈتتى ۋە مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلار تەرىپىدىن تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىندى.

بۇ سۇ قۇرۇلۇشى چارۋىچىلىق رايونىدىكى سۇغىرىشقا كېرەكلىك سۇ ۋە ئادەم، چارۋىلارغا كېرەكلىك سۇ مەسىلىسىنى ھەل قىلىشنى ئاساس، كەلكۈندىن مۇداپىئەلىنىش، بېلىق بېقىش ۋە توك چىقىرىشنى قوشۇمچە قىلىدىغان ئۈنۈۋېرسال سۇ تۈگۈنى بولۇپ، توسمىسىنىڭ ئېگىزلىكى 52.5 مېتىر، ئۇزۇنلۇقى 320 مېتىر، كەڭلىكى 5 مېتىر كېلىدۇ.

بۇ سۇ ئامبىرىنى قۇرۇشقا ئاپتونوم رايون 27 مىليون 550 مىڭ يۈەن، بورتالا موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستى ۋە ئارىشاڭ ناھىيىسى 8 مىليون 120 مىڭ يۈەن مەبلەغ سالدى. ئۇنىڭدىن باشقا، ئىش تېپىپ بېرىش يولى بىلەن ياردەم قىلىنغان 4 مىليون 800 مىڭ يۈەن مەبلەغ سەرپ قىلىندى. ئۇ ئاپتونوم رايونىمىزدىكى سۇ ئامبارلىرى ئىچىدە مەبلەغ ئەڭ ئاز سېلىنغان، ئۈنۈمى ئەڭ يۇقىرى سۇ ئامبارلىرىدىن بىرى. ھازىر ئامبارنىڭ تۆۋىنىدىكى سۇغىرىش رايونلىرى ئۇنىڭدىن جەمئىي 25 مىليارد 284 مىڭ 500 كۇب مېتىر سۇ ئالدى. سۇغىرىش كۆلىمى ئامبار پۈتۈشتىن بۇرۇنقى 70 مىڭ مودىن 110 مىڭ موغا كېڭەيدى.

جەنۇبىي شىنجاڭ تۆمۈريولىنىڭ كۇچا - توقسۇ قىسمىدىكى 3 چوڭ كۆۋرۈك پۈتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز جاڭ يىگو خەۋەر قىلىدۇ: تۆمۈريول مىنىستىرلىكىنىڭ 15 - قۇرۇلۇش ئىدارىسى ئۈستىگە ئالغان جەنۇبىي شىنجاڭ تۆمۈريولىنىڭ غەربكە ئۇزارتىلغان قۇرۇلۇشىنىڭ كۇچا - توقسۇ قىسمىدىكى لىجۇاڭگو كۆۋرۈكى، يېڭى دەريا كۆۋرۈكى، ئۆگەن دەرياسى كۆۋرۈكى 11 - ئاينىڭ 10 -كۈنىدىن بۇرۇن پۈتتۈنلەي پۈتۈپ، تۆمۈريولنىڭ بۇ يىلىنىڭ ئاخىرىغىچە توقسۇغا تۇتىشىشىغا مۇستەھكەم ئاساس سېلىندى.

جايلاردا دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقىنى يەڭگىللىتىش خىزمىتى ياخشى ئىشلەنمەكتە

پىچان ناھىيىسىدە: ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مىجىت ئىبراھىم** خەۋەر قىلىدۇ: پىچان ناھىيىسى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقىنى يەڭگىللىتىش خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ، ناھىيە ۋە يېزىلاردا دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقىنى يەڭگىللىتىش خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، ھاكىم، يېزا باشلىقلىرى گۇرۇپپا باشلىقلىقىنى ئۈستىگە ئالدى. بۇنىڭ بىلەن دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقىنى يەڭگىللىتىش خىزمىتىدە دەرىجىمۇ دەرىجە تۇتۇش، دەرىجىمۇ دەرىجە مەسئۇل بولۇشتەك ياخشى كەيپىيات شەكىللەندى.

بۇ ناھىيە دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقى ئېغىر بولۇپ كېتىش مەسىلىسىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن، يىل بېشىدا ئەتىيازلىق تېرىلغۇغا ئىشلىتىلىدىغان سۇلياۋ يوپۇق قەرز پۇل ئۆسۈمىنىڭ % 50 نى ھۆكۈمەت كۆتۈرۈش، % 25 نى پاختا - چىگە شىركىتى كۆتۈرۈش، ئۇرۇقلۇق چىگىت قەرز پۇل ئۆسۈمىنىڭ % 50 نى ھۆكۈمەت كۆتۈرۈش قاتارلىق تەدبىرلەرنى تۈزۈپ ئەمەلىيلەشتۈردى. ناھىيە مالىيىسىدىن 14مىليون 700مىڭ يۈەندىن ئارتۇق مەبلەغ ئاجرىتىپ، ئېتىز- ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشى، يېزا - بازارلارنىڭ مەدەنىيەت ئىشلىرى قۇرۇلۇشىغا ۋە غوزا قۇرتىنىڭ ئالدىنى ئېلىش دورا- سايمانلىرىنى سېتىۋېلىشقا، مەمەللە دەرىجىلىك كادىرلارنىڭ ئىش ھەققىنى ھەل قىلىشقا ئىشلەتتى. مۇشۇ تۈردىنلا دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئۈستىگە ئېلىشقا تېگىشلىك سېلىقى 41مىليون 150 مىڭ يۈەن ئازايدى.

قاراقاش ناھىيىسىدە: ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **روزىمۇھەممەت ئۆمەر** خەۋەر قىلىدۇ: قاراقاش ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى مەركەز ۋە ئاپتونوم رايوننىڭ دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقىنى يەڭگىللىتىش توغرىسىدىكى «قارار»لىرىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، 1996- يىلىنىڭ ئاخىرىدىكى كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن كىرىمى 600يۈەنگە يەتمەيدىغان ئائىلىلەرنىڭ 3 خىل باج پۇلىنى 1997 - يىلدىن 1999 - يىلغىچە كەچۈرۈم قىلىشتىن ئىبارەت ئېتىبار بېرىش سىياسىتىنى ئوتتۇرىغا قويدى. ناھىيىلىك مالىيە ئىدارىسى بىلەن ناھىيىلىك خەلق ئىشلار ئىدارىسى مەخسۇس ئادەم ئاجرىتىپ ئاساسىي قاتلامغا ئەۋەتىپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئەھۋالىنى تولۇق ئىگىلەپ، ئۆتكەن يىلى كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ساپ كىرىمى 500يۈەنگە يەتمىگەن 16مىڭ 803نامرات ئائىلىنىڭ 1مىليون 707مىڭ 449يۈەن 3خىل باج پۇلىنى كەچۈرۈم قىلغانىدى. بۇ يىل 10 - ئاينىڭ ئاخىرى يەنە مەركەز ۋە ئاپتونوم رايوننىڭ يېڭى كەچۈرۈم قىلىش سىياسىتىنىڭ روھىغا ئاساسەن، ئۆتكەن يىلى كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ساپ كىرىمى 300يۈەندىن يۇقىرى 600 يۈەندىن تۆۋەن 14مىڭ 863 ئائىلىدىن يىغىۋېلىنغان 1مىليون 95مىڭ 89يۈەن دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق ئالاھىدە مەھسۇلات بېجىنى تولۇقلاپ كەچۈرۈم قىلىپ، بۇ پۇلنى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ قولىغا قايتۇرۇپ بەردى. بۇنىڭ بىلەن 1997 - يىلى دېھقان، چارۋىچىلاردىن كەچۈرۈم قىلىنغان باج پۇلى 2مىليون 812مىڭ 538 يۈەنگە يەتتى. بۇ دۆلەتكە تاپشۇرۇشقا تېگىشلىك 3 خىل باج سوممىسىنىڭ % 42 نى ئىگىلەيدۇ.

يەكەن ناھىيىسىدە: ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئەنۋەر مۇھەممەت** خەۋەر قىلىدۇ: يەكەن ناھىيىلىك سۇ ئېلېكتر ئىدارىسى سۇ باشقۇرۇشقا بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ ۋە ئىدارىگە بىۋاستە قاراشلىق سۇ باشقۇرۇش پونكىتلىرىنىڭ رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، ھەرقايسى يېزا - بازارلارنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا ئاساسەن، سۇنى نىسبەت بويىچە ئۆلچەملىك تەقسىم قىلىشنى يولغا قويدى. بۇ يىلنىڭ بېشىدىن 11 - ئاينىڭ 3 - كۈنىگىچە يەكەن بازىرىنىڭ شەھەر ئىچى مۇھىت تازىلىقىغا ئىشلىتىلگەن 4665يۈەن سۇ ھەققىنى، چارەك بازىرىدىكى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئىچىدىغان سۇ ئېقىن مۇساپىسىنىڭ ئۇزۇن، ئىسراپ بولۇش نىسبىتىنىڭ كۆپ ئىكەنلىكىنى نەزەردە تۇتۇپ، ئۇلار تۆلەشكە تېگىشلىك 296مىڭ 654 يۈەن سۇ ھەققىنى، ئېلىشقۇ بازىرىدىكى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئىچىدىغان سۇ ئۈچۈن تۆلەشكە تېگىشلىك 40مىڭ 746يۈەن سۇ ھەققىنى، ئارسلانباغ يېزىسىدىكىلەر تۆلەشكە تېگىشلىك 19مىڭ 500يۈەن سۇ ھەققىنى، بەكچى يېزىسىدىكىلەر تۆلەشكە تېگىشلىك 36مىڭ 806يۈەن سۇ ھەققىنى، ئىشقول يېزىسىدىكىلەر تۆلەشكە تېگىشلىك 21مىڭ 254يۈەن سۇ ھەققىنى كەچۈرۈم قىلىپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشتى.

يانتاق يېزىسىدا: ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **رەيھانگۈل تۇرغۇن** خەۋەر قىلىدۇ: مەكىت ناھىيىسىنىڭ يانتاق يېزىسى بۇ يىل مەركەزنىڭ 13 - نومۇرلۇق ھۆججىتىنىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، دېھقانلار ھەر يىلى ئۈستىگە ئېلىپ كېلىۋاتقان جۇغلانما، خالىسانە، مەجبۇرىيەت ئەمگەك كۈنىنى مۇۋاپىقلاشتۇرۇپ، ئەرلەرنىڭ يىللىق ئىش كۈنىنى 40كۈن، ئاياللارنىڭ يىللىق ئىش كۈنىنى 20كۈن قىلىپ بېكىتتى. يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىدا زۆرۈر بولغان خىمىيىۋى ئوغۇت، سۇلياۋ يوپۇق، تراكتور كۈچى قاتارلىقلارغا سېلىنىدىغان مەبلەغنى «5 تە بىر تۇتاش بولۇش» پرىنسىپى ۋە يېزىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا قاراپ مۇۋاپىق ئازايتىپ، دېھقانلار كىرىمىنىڭ ئېشىشىغا كاپالەتلىك قىلدى. نەتىجىدە، بۇ يىل دېھقانلاردىن ئۇتتۇشقا تېگىشلىك پۇل 35 مىليون يۈەن بولۇپ، بۇلتۇرقىدىن 10مىليون يۈەن ئازايدى.

تېكەس ناھىيىسى ئاپەت يۈز بەرگەن ئەھۋال ئاستىدىمۇ چارۋىچىلىقنى يۈكسەلدۈرۈشكە ئاساس سالدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **بەختىنۇر تۇرسۇن** خەۋەر قىلىدۇ: تېكەس ناھىيىسىدە بۇ يىل تېمپېراتۇرا ئۆرلەپ، ھۆل - يېغىن ئاز بولغانلىقتىن، ئوت - چۆپ يىللاردىكىدىن % 50 كېمىيىپ كەتتى.

ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى بۇ خىل ئەھۋالغا قارىتا تەدبىر قوللىنىپ، ناھىيىنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسىنىڭ مەسئۇللۇقىدا چارۋىچىلىقنى يۈكسەلدۈرۈشكە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، بۇ خىزمەتنى قاتلامۇ قاتلام كۈچەيتتى. بۇنىڭ بىلەن بۇ ناھىيىدە كەڭ كۆلەملىك ئوت - چۆپ توپلاش دولقۇنى كۆتۈرۈلدى، دېھقان، چارۋىچىلار ھەر بىر تۇياق چارۋا ئۈچۈن 300كىلوگرامدىن 500كىلوگرامغىچە يەم - بوغۇز تەييارلاش بىلەن، 126مىڭ توننا ئوت- چۆپ توپلاپ، 146مىڭ تۇياق چارۋىنى دېھقانچىلىق رايونىغا كۆچۈرۈپ كەلدى، 100 گە يېقىن ئوت - چۆپ توغراش ماشىنىسىنى ئىشقا سېلىپ، 50مىڭ توننا دېھقانچىلىق زىرائەت قالدۇقلىرىنى ئۇششاقلىۋالدى، 35 مىڭ توننا سىلوس تەييارلىدى.

بورتالا ئوبلاستىدا پەن - تېخنىكا تۈرلىرىنىڭ يولغا قويۇلۇشى ئۈنۈملۈك بولدى

تەكلىپلىك مۇخبىرىمىز **غەيرەت ئابدۇكېرىم** خەۋەر قىلىدۇ: يېرىم دېھقانچىلىق، يېرىم چارۋىچىلىقنى ئاساس قىلغان بورتالا ئوبلاستى «پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ بورتالانى گۈللەندۈرۈش» تەرەققىيات يۆنىلىشىدە چىڭ تۇرۇپ، ئەمەلىي ئۈنۈم بېرىدىغان پەن- تېخنىكا تۈرلىرىنى پائال يولغا قويۇپ، كۆرۈنەرلىك ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

1995 - يىلدىن بۇيان، بورتالا ئوبلاستى تەۋەلىكىدىكى مۇناسىۋەتلىك تارماقلار بىرلەشتۈرۈپ، مالىيىدە ئېغىر قىيىنچىلىقبولۇۋاتقان ئەھۋالدىمۇ تېز، ئەمەلىي ئۈنۈم بېرىدىغان تۈرلەرنى ئاساس قىلىپ،2 مىليون304مىڭ 500يۈەن مەبلەغ سېلىپ، 167پەن - تېخنىكا تۈرىنى تاللاپ تۇرغۇزدى. 163پەن - تېخنىكا تۈرىنى رەسمىي يولغا قويۇپ، بۇ تۈرلەردىن 580مىليون يۈەنگە يېقىن ئىقتىسادىي ئۈنۈم ياراتتى.

ھازىر ئوبلاست، ناھىيە (شەھەر)، يېزا - بازار (مەيدان)، كەنتتىن ئىبارەت 4 دەرىجىلىك

غۇلجا ناھىيىسىدە يېزا ئىگىلىكىنىڭ كەسىپلىشىش سۈرئىتى تېز بولماقتا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن ئىبراھىم** خەۋەر قىلىدۇ: غۇلجا ناھىيىسى يېزا ئىگىلىك تەرەققىياتىنى تېزلىتىش ئۈچۈن، يېقىنقى يىللاردىن بۇيان يېزا ئىگىلىكىنىڭ ھەرقايسى چوڭ تۈرلىرىنىڭ ئىچكى قۇرۇلمىسىدا تەڭشەش ئېلىپ بېرىپ، يېزا ئىگىلىكىنىڭ رايونلىشىش، كەسىپلىشىش، كۆلەملىشىش سۈرئىتىنى تېزلەتتى.

غۇلجا ناھىيىسى يېزا ئىگىلىك چوڭ ناھىيىسى. گەرچە بۇ ناھىيىنىڭ ئوتتۇرىچە كىشى بېشى ساپ كىرىمى 1405يۈەنگە يەتكەن بولسىمۇ، ئەمما يەنە 20مىڭ ئادەم نامرات ۋە بىر قەدەر تۆۋەن تۇرمۇش سەۋىيىسىدە ياشاۋاتىدۇ. نامرات رايونلارنىڭ سۇ قۇرۇلۇشى ئەسلىھەلىرى تېخى يۇرۇشلەشمىگەن، ئادەم، چارۋىلارنىڭ ئىچىدىغان سۈيى تېخى تەلتۆكۈس ھەل بولۇپ كەتمىگەن، تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىزلار تېخى ئۆزگەرتىپ بولۇنمىغان ئەھۋالدا، بۇ ناھىيە يېزا ئىگىلىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشنىڭ 3چوڭ ئىستراتېگىيىسىنى يولغا قويۇشنى يېزا ئىگىلىكىنى كەسىپلەشتۈرۈش، كۆلەملەشتۈرۈش، «ئىككىدە يۇقىرى بىردە ئەلا» يېزا ئىگىلىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش، دېھقان، چارۋىچىلارنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش، يېزا ئىقتىسادىنى راۋاجلاندۇرۇشنىڭ بۆسۈش ئېغىزى قىلدى. بۇ ناھىيە بۆرۈنلا شىمالىي تاغ تەتۈر تېمپېراتۇرىلىق بەلۋاغ رايونىدا باغۋەنچىلىك، كۆكتاتچىلىق، باقمىچىلىق كەسپىنى تۇتۇش؛ ئوتتۇرا قىسىم تاشىۋول بويى رايونىدا ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىش، باقمىچىلىق، پىششىقلاپ ئىشلەش كەسپىنى تۇتۇش؛ جەنۇبىي قىسىم رايونىدا تاۋار ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىش، ئىقتىسادىي زىرائەت، ساياھەتچىلىك، بېلىقچىلىق كەسپىنى تۇتۇش ئىستراتېگىيىسىنى بېكىتىپ، يېزا ئىگىلىكىنى يېزا، مەيدانلارنىڭ جايلىشىش ئالاھىدىلىكى بويىچە تەڭشەشنى يولغا قويدى. دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق، ئورمانچىلىق قاتارلىق چوڭ باشنى تۇتۇشتىن تەدرىجىي ھالدا كۆپ قوتۇپلىشىشقا يۈزلىنىپ، ھەر بىر چوڭ باشنىڭ ئىچكى قۇرۇلمىسىغا قارىتا تەڭشەش ئېلىپ باردى. دېھقانچىلىقتا، ئاشلىق زىرائىتىنىلا ئاساس قىلىشتىن ئىقتىسادىي زىرائەتنى ۋە باشقا ئالاھىدىرەك بولغان دېھقانچىلىق زىرائەتلىرىنى تېرىش، كېڭەيتىشنى ئاساس قىلىشقا ئۆتتى. چارۋىچىلىقتا، دېھقانچىلىق رايون چارۋىچىلىقىنى ئاساسىي ئورۇنغا قويۇپ، باقمىچىلىق، بورداقچىلىق كەسپىنى يولغا قويۇپ، چارۋىلارنىڭ تاۋارلىشىش سۈرئىتىنى تېزلەتتى. ئورمانچىلىقتا، كۆكەرتىش ئورمىنى بىنا قىلىشتىن مۇداپىئە ئورمىنى، ئىقتىسادىي ئورمان، يۇقىرى ھوسۇللۇق ئورمان بىنا قىلىشقا يۈزلەندى. 1992- يىلدىن باشلاپ بۇ ناھىيىدە 100 مىڭ مولۇق تەتۈر تېمپېراتۇرىلىق بەلۋاغ ئىقتىسادىي ئورمان بازىسى قۇرۇلۇشى باشلىنىپ، ھازىرغا قەدەر 44 مىڭ 300 مو يەردە ئىقتىسادىي ئورمان بىنا قىلىنىپ، 1 - باسقۇچلۇق پىلان ئوڭۇشلۇق ئورۇندالدى. بۇ ناھىيىنىڭ ئۈچۈن خۇيزۇ يېزىسى، ئونيارىيۈزى يېزىلىرى 2 -، 3 - كەسىپلەرنى نۇقتىلىق راۋاجلاندۇردى، دادامتۇ، جىلىلىيۈزى، موللا توختى يۈزى قاتارلىق يېزا - بازارلار كۆكتاتچىلىق قۇرۇلۇشىنى، يېڭىتام، ئارائۆستەڭ يېزىلىرى بېلىقچىلىق كەسپلىرىنى تۇتتى. ناھىيە بويىچە زىرائەت شاخ- شۇمبىلىرى ئارقىلىق كالا بېقىش ئۆلكە يېزىسىدىن 10 ى، ئۆلكە كەنتىدىن 10 ى قۇرۇلدى. ئىقتىسادىي ئۈنۈم تېز كۆرۈلگەن شىمالىي تاغ تەتۈر تېمپېراتۇرىلىق بەلۋاغ رايونلىرىدا باغۋەنچىلىك كەسپى ئائىلە 500 گە، ئۇلارنىڭ يىللىق ئوتتۇرىچە ساپ كىرىمى 10مىڭ يۈەنگە يەتتى. جان بېشى كىرىمىگە مۇشۇ تۈردىنلا 577 يۈەن قېتىلدى. باقمىچىلىقنى يولغا قويغان يېزا، كەنتلەردىكى كەسپىي ئائىلىلەرنىڭ جان بېشى كىرىمىگە بۇ تۈردىن 475يۈەن قېتىلىپ، كۆرۈنەرلىك ئىقتىسادىي ئۈنۈم يارىتىلدى.

ئۈرۈمچى شەھەرلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى ناچار، ساختا تاۋار ئىشلەش - سېتىش قىلمىشلىرىغا ئۈنۈملۈك زەربە بەردى

ئۆز مۇخبىرىمىز **گۈلزار مۇھەممەت** خەۋەر قىلىدۇ: ئۈرۈمچى شەھەرلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى بازار باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، قانۇن ئىجرا قىلىش سالمىقىنى زورايتىپ، ناچار، ساختا تاۋار ئىشلەش - سېتىش قىلمىشلىرىغا ئۈنۈملۈك زەربە بېرىپ، ئىستېمالچىلارنىڭ ھوقۇق - مەنپەئەتىنى قوغدىدى.

چاي، 1680 بوتۇلكا دېھقانچىلىق دورىسى، 10.9 توننا ئاشلىق، 74قۇر كىيىم - كېچەك، 106 كىشىلىك ئاياغ، 3215 بولاق ساختا تاماكا، 4837 بوتۇلكا ساختا ھاراق، 1600 قۇتا گىرىم بۇيۇملىرىنى مۇسادىرە قىلدى، ساختا، ناچار تاۋار ئىشلەش- سېتىش ئۆۋىسىدىن 5 نى بېتچىت قىلدى. ئۇلار يەنە سېرىق مەزمۇندىكى نەشر بۇيۇملىرىنى قانۇنسىز ئىشلىگەن

بىرىدىغان يەن - تېخنىكا تورلىرىنى پائال يولغا قويۇپ، كۆرۈنەرلىك ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

1995 - يىلىدىن بۇيان، بورتالا ئوبلاستى تەۋەلىكىدىكى مۇناسىۋەتلىك تارماقلار ئوبلاستلىق يەن - تېخنىكا كومىتېتىغا ئۇلتىماس قىلغان يەن - تېخنىكا تورى 276 گە يەتتى. بورتالا ئوبلاستى ئۆز يېرىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا

بۇ تورلاردىن 580 مىليون يۈەنگە يېقىن ئىقتىسادىي ئۈنۈم ياراتتى.

ھازىر ئوبلاست، ناھىيە (شەھەر)، يېزا - بازار (مەيدان)، كەنتتىن ئىبارەت 4 دەرىجىلىك يەن - تېخنىكا تورى شەكىللىنىپ، بورتالا ئوبلاستىنىڭ يېزا ئىگىلىكىنى يۈكسەلدۈرۈشتە تۈرتكىلىك رول ئويناقتا.

قىسقا خەۋەرلەر

△ تۇرپان شەھىرىنىڭ ئاستانە يېزىسى 3 تەرەپنىڭ 1 مىليون 110 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىشى بىلەن 10 - ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر 23 كىلومېتىر غول تۇرۇبا، 43 كىلومېتىر تارماق تۇرۇبا ئورنىتىپ، 2700 ئائىلە، 12 مىڭ نوپۇس، 12 مىڭ تۇياق چارۋىنى پاكىز سۇ ئىچىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلدى.

ئابدۇرېشىت ئابدۇللا

△ پەيزاۋات ناھىيىسىنىڭ تېرىم يېزىسى دۆلەتنىڭ 501 مىڭ يۈەن ياردەم بېرىشى، دېھقانلارنىڭ 125 مىڭ يۈەن مەبلەغ توپلىشى بىلەن 4 - ئاينىڭ ئوتتۇرىدىن 10 - ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر 6 بېتون توما ياسىدى، 1 بېتون كۆۋرۈك، 2 سېمونت كۆۋرۈك سالدى.

ئابدۇرېھىم نۇر

ئابلەت تۇر

△ شايار ناھىيىسىنىڭ نۇرباغ يېزىسى 22 مىڭ 700 تۇياق چارۋىنى بۇ يىل قىش، كېلەر يىلى ئەتىيازدىن بىخەتەر ئۆتكۈزۈش ئۈچۈن، 11 - ئاينىڭ 4 - كۈنىگە قەدەر 11 مىليون 350 كىلوگرام ھەر خىل ئوت - چۆپ، 2 مىليون 724 مىڭ كىلوگرام يەم - بوغۇز تەييارلىدى، 3200 تونىنا سۈپەتلىك سىلوس باستى، يېڭىدىن 41 قوتان سالدى.

پەرھات مىجىت

△ كېرىيە ناھىيىسىنىڭ يېڭىباغ يېزىسى دېھقانچىلىقنىڭ بوش ۋاقىتلىرىدىن پايدىلىنىپ، قىشلىق ئېتىز - ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىپ، 10 - ئاينىڭ 31 - كۈنىگىچە 110 مو بوزيەر ئاچتى، 37 كىلومېتىر غول ئۆستەڭنىڭ لاي - لاتقىلىرىنى ئالدى، 25 كىلومېتىر زەيكەش چاپتى.

مەتتوختى مەتسىدىق

خېجىك ۋوگزالى بۇ يىل 1 - ئايدىن 11 - ئايغىچە 188 مىڭ 500 دىن ئارتۇق يولۇچى توشۇپ، 2 مىليون 372 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق كىرىم قىلدى. بۇ، ئۆتكەن يىلنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىدىن % 27، % 106 ئارتۇق.

سۈرەتتە: ۋوگزالدىن كۆرۈنۈش.

تۇردى ئەبەيدۇللا فوتوسى

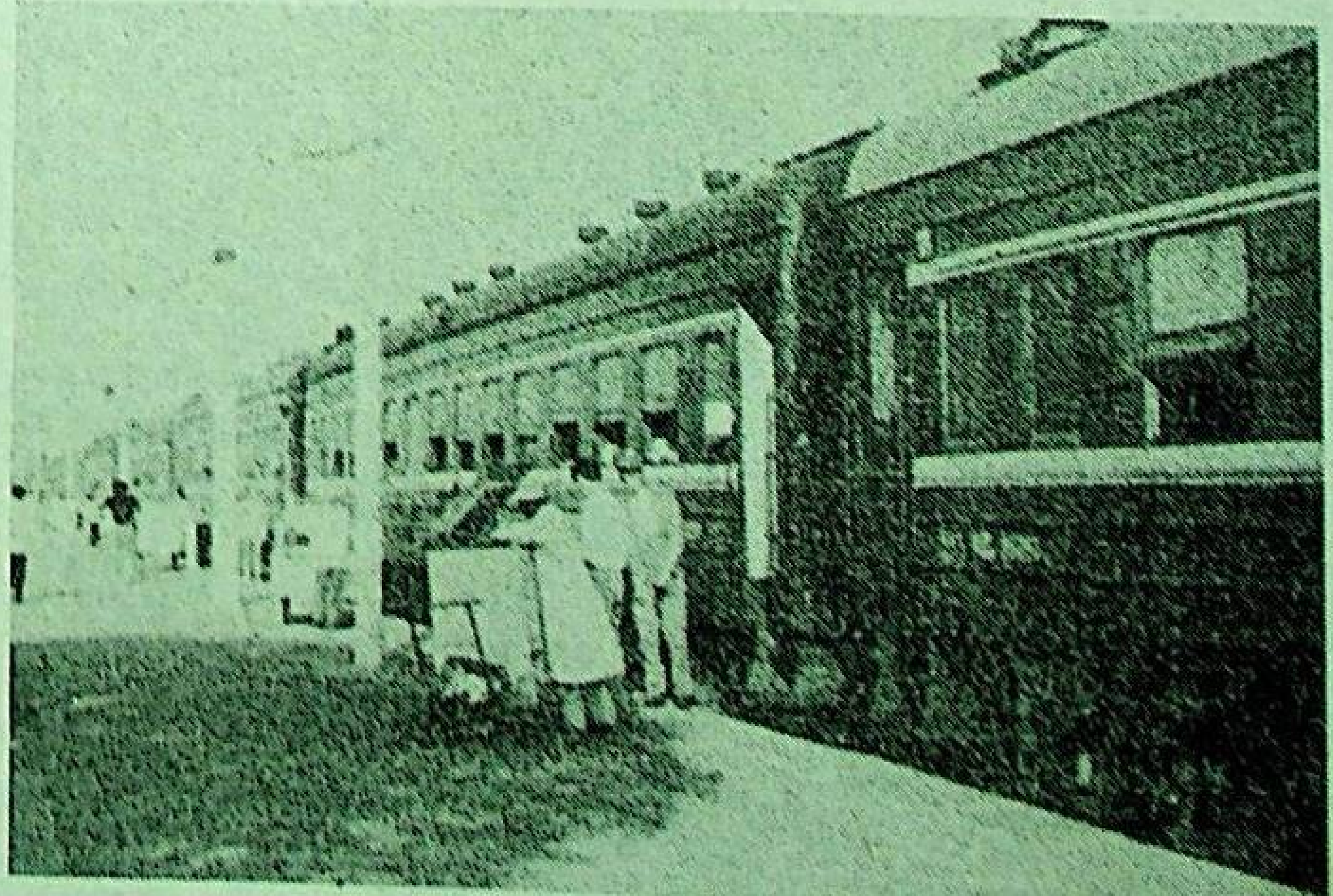

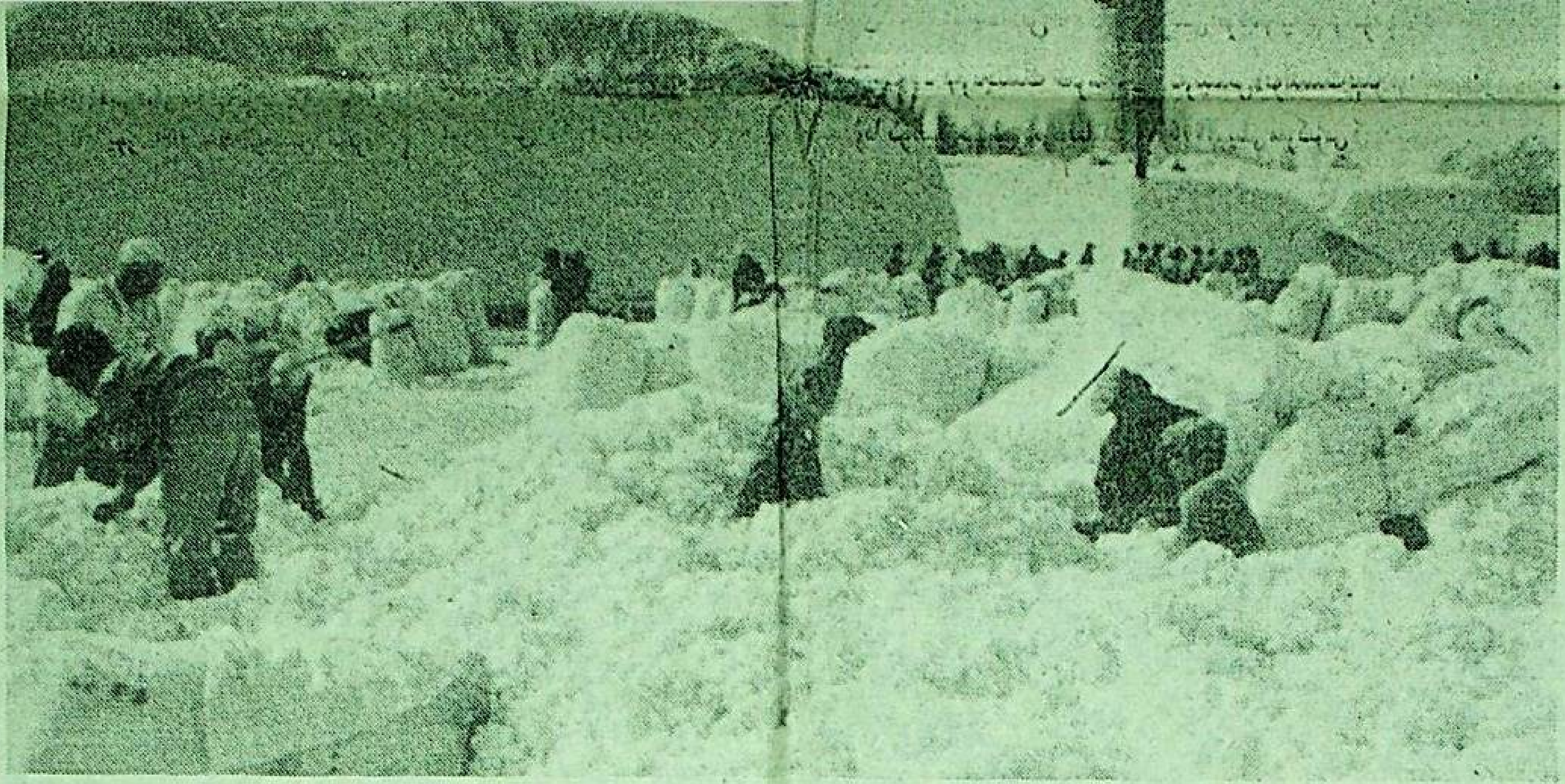

ئاقسۇ شەھىرىنىڭ توقاي يېزىسى بۇ يىل مول دۆر ئاپتىكە ئۇچرىغان ئەھۋالدىمۇ كېۋەزدىن مول ھوسۇل ئالدى. 11 - ئاينىڭ بېشىغا قەدەر يېزا بويىچە سېتىۋېلىنغان پاختا 26 مىڭ دەنگە يېتىپ، ۋەزىپىنىڭ % 80 تىن كۆپرەكى ئورۇندالدى.

سۈرەتتە: پاختا سېتىۋېلىش مەيدانىدىن كۆرۈنۈش.

تەكلىپلىك مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن ئىبراھىم** فوتوسى

ئۈزۈمچىلىككە تايىنىپ روناق تاپقان ئائىلە

ئوبۇلقاسىم مەتنىياز

مېۋە ماكانى - قاراقاش دىيارىدا ئۈزۈمچىلىككە تايىنىپ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ روناق تاپقان بىر دېھقان ئائىلىسى بار. ئۇ قاراقاش ناھىيە كاۋاك يېزا چىنا كەنتىدىكى ئۈزۈمچىلىك كەسپىي ئائىلىسى - سىراجىدىن ھاجىمدۇر.

سىراجىدىن ھاجىمنىڭ ئائىلىسىدە 8 نوپۇس بولۇپ، «داش قازان» ۋاقتىدا ئۇلارنىڭ ئائىلىسى ئىنتايىن نامرات ئىدى. پارتىيە 11 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېت 3 - ئومۇمىي يىغىنىدىن كېيىن غەيرەتكە كەلگەن سىراجىدىن 10 مو يەرنى ھۆددىگە ئېلىپ، تىرىشىپ ئىشلەپ، ئەجرىگە يارىشا ھوسۇل ئېلىپ، خېلى ھاللاندى. لېكىن ئائىلىدە نوپۇس كۆپ، يەر ئاز ئەھۋال ئاستىدا، پەقەت دېھقانچىلىققا تايانغان بىلەنلا تېز بېيىغىلى بولمايدىغانلىقىنى تونۇپ يەتكەن سىراجىدىن ھاجىم ئۆز يېرىنىڭ تۇپرىقى قۇمساق، ئۈزۈمچىلىكنى راۋاجلاندۇرۇشقا باب بولۇشتەك ئەۋزەللىكىدىن پايدىلىنىپ، سورتى ئەلا، مېۋىسى كۆپ ئۈزۈم تاللىرىنى يېتىشتۈرۈشنى پىلانلاپ، 6 مو يەرگە كىشمىش، 4 مو يەرگە قىزىل ئۈزۈم تېلى يېتىشتۈردى. 2000 يۈەنلىك كونجىرا ئېلىپ، تال تۈۋىگە كۆمۈپ، تاللارنىڭ ئۆسۈشىنى تېزلەتتى. تورلۇق پەرۋىشنى تۇجۇپلەپ ئىشلىدى. بۇنىڭ بىلەن تاللار بالدۇر مېۋىگە كىردى. ئۈزۈم تېلى ئارىسىدىكى بىكار يەرلەرگە ئاشلىق زىرائىتى تېرىپ، قوش ھوسۇل ئالدى.

سىراجىدىن ھاجىم ئۈزۈمچىلىكنىڭ ئىقتىسادىي ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈنمۇ يەن - تېخنىكىغا تايانمىسا بولمايدىغانلىقىنى تونۇپ يېتىپ، ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن بىرگە ئۈزۈم ئۆستۈرۈشكە مۇناسىۋەتلىك يەن - تېخنىكا بىلىملىرىنى ئۆگەندى ۋە شۇ بويىچە ئىشلىدى. ھەر يىلى 6 - ئايدا تاللارغا بىر قېتىم ئۈزۈم دانلىرىنى چوڭايتىش دورىسى، 9 - ئايدا ئۈزۈمنى سۈپەتلىك ھەم تېز قۇرۇتىدىغان دورا چاچتى. بۇ ئۇسۇل ناھايىتى ياخشى ئۈنۈم بەردى. 1996 - يىلى بۇ ئائىلىنىڭ ئۈزۈمچىلىكتىن قىلغان كىرىمى 25 مىڭ 174 يۈەنگە، ساپ پايدىسى 19 مىڭ 868 يۈەنگە يېتىپ، كىشى بېشىغا 2500 يۈەندىن كۆپرەكتىن توغرا كەلدى.

بۇ يىل يەنە تەجرىبىلەرنى ئەستايىدىل يەكۈنلەپ، ئائىلىسىدىكىلەرنى يەن - تېخنىكىغا تايىنىپ، ئىلمىي ئۇسۇلدا ئىشلەشكە يېتەكلەپ، ئۈزۈمچىلىكتىن قىلغان كىرىمنى 31 مىڭ يۈەنگە، ساپ پايدىسىنى 25 مىڭ 659 يۈەنگە يەتكۈزدى.

سىراجىدىن ھاجىم بېيىغاندا نامراتلارنى ئۇنتۇمىدى. ئۇ باشقا نامرات ئائىلىلەرگە ئۈزۈمچىلىكنى راۋاجلاندۇرۇش تەجرىبىلىرىنى ۋە پايدىسىنى سۆزلەپ، ئۇلارنىمۇ ئۈزۈمچىلىك بىلەن شۇغۇللىنىشقا ئىلھاملاندۇردى. 17 - نامرات ئائىلىگە 9641 تۈپ تال كۆچىتى ياردەم قىلدى. سېرىقتال مەزگىلىدە نامراتلارنىڭ ئاشلىق، ئۇرۇقلۇق ۋە خىمىيىۋى ئوغۇت سېتىۋېلىشى ئۈچۈن ئۆسۈمسىز قەرز بېرىپ تۇردى.

ئىشلەش - سېتىش قىلمىشلىرىغا ئۈنۈملۈك زەربە بېرىپ، ئىستېمالچىلارنىڭ ھوقۇق - مەنپەئەتىنى قوغدىدى.

ئۈرۈمچى شەھەرلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى بۇ يىل يالغان، ساختا، ناچار تاۋار ئىشلەش - سېتىش قىلمىشلىرىغا زەربە بېرىش بويىچە 3 قېتىم زور كۆلەملىك پائالىيەت ئېلىپ بېرىپ، 500 گە يېقىن ئورۇننى تەكشۈرۈپ، 5.6 تونىنا لاياقەتسىز خىمىيە سانائىتى خام ئەشيا ماتېرىيالى، سۈپىتى ئۆزگەرگەن 74 تونىنا

قىلدى، ساختا، ناچار تاۋار ئىشلەش - سېتىش ئۇۋىسىدىن 5 نى بىتچىت قىلدى. ئۇلار يەنە سېرىق مەزمۇندىكى نەشر بۇيۇملىرىنى قانۇنسىز ئىشلىگەن ۋە ساتقانلارغا قاتتىق زەربە بېرىپ، 1870 قاپ لازېر نۇرلۇق پلاستىنكا، 193 قاپ ئۈنئالغۇ لېنتىسى، 225 قاپ سىنئالغۇ لېنتىسى ۋە سېرىق مەزمۇندىكى كىتاب - ژۇرناللاردىن 150 پارچىنى مۇسادىرە قىلدى. شەھۋانىي ئۈن - سىن بۇيۇملىرىنى ئىشلىگەن ۋە ساتقان 20 ئورۇننى ئېنىقلاپ، قاتتىق بىر تەرەپ قىلدى.

مارالبېشى ناھىيىلىك ئىشلەپچىقىرىش ماتېرىياللىرى شىركىتى يېزا ئىگىلىكى ئۈچۈن ئەلا مۇلازىمەتلىك قىلىپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈردى

سۈرەتلىك خەۋەر

مارالبېشى ناھىيىلىك ئىشلەپچىقىرىش ماتېرىياللىرى شىركىتى ئۆز جايىنىڭ مەملىكەت بويىچە ئوقتىلىق پاختىچىلىق بازىسى بولۇشتەك ئەۋزەل شارائىتتىن ئۈنۈملۈك پايدىلىنىپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى يۇقىرى كۆتۈرۈش ئۈچۈن، 1992 - يىلى سۇلياۋ زاۋۇتى قۇرغاندى. بۇ زاۋۇت قۇرۇلغان كۈندىن باشلاپ، سۈپەتنى، ئىناۋەتنى بىرىنچى ئورۇنغا قويۇپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئارىسىدا تۈرلۈك پائالىيەتنى كەڭ قانات يايدۇرۇپ، مەھسۇلاتنىڭ سۈپىتىنى ئۆستۈردى. ئامما ئاشكارا ۋەدە بېرىپ، مەھسۇلاتنىڭ سۈپىتىدە مەسىلە كۆرۈلسە دەرھال ئالماشتۇرۇپ بېرىپ، كارخانىنىڭ ئىناۋىتىنى يۇقىرى كۆتۈردى. بۇنىڭ بىلەن سۇلياۋ زاۋۇتىنىڭ يىللىق مەھسۇلات مىقدارى 600 تونىنىغا، ياراتقان پايدىسى 480 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، 5 يىلدىن كېيىنكى بۈگۈنكى كۈندە 3 مىليون 200 مىڭ يۈەن مۇقىم مۈلۈككە ئىگە، ئىقتىسادىي گۈللەنگەن كارخانىغا ئايلاندى.

سۈرەتتە: ئىشچىلار مەشغۇلات ئۈستىدە.

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **ئەنۋەر خىزمەت، قادىرجان ئاۋۇت** خەۋىرى، فوتوسى

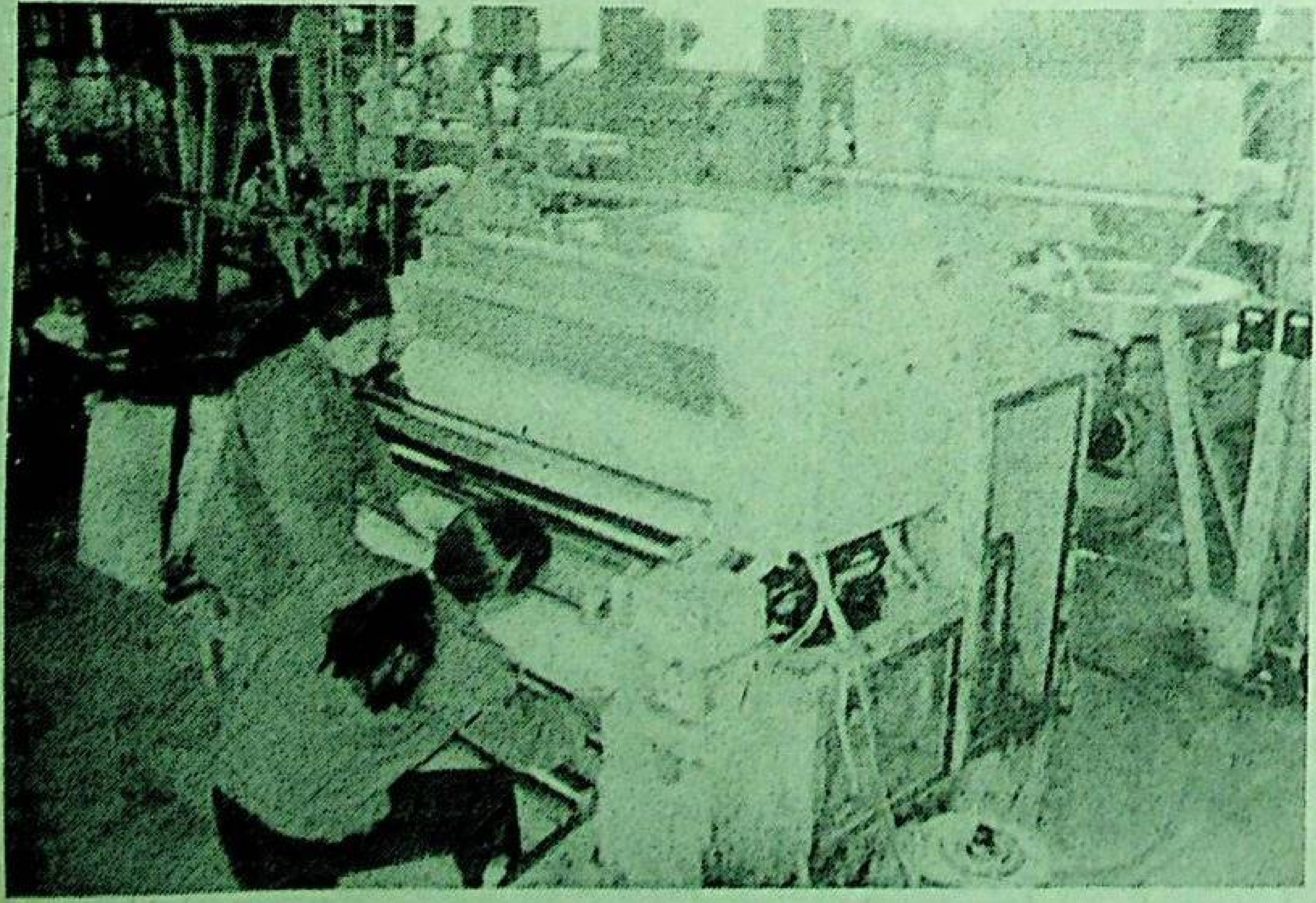

ئاپتونوم رايونىمىزدا تۇنجى قېتىم باھالىنىدىغان «كۆزگە كۆرۈنگەن 10 ياش قوغدىغۇچى» نامزاتلىرىنىڭ ئىش - پائالىيەتلىرى

ئۈرۈمچى شەھەرلىك ج خ ئىدارىسى يېڭىشەھەر رايونلۇق شۆبە ئىدارىسى جىنايى ئىشلار ساقچى ئەترىتىنىڭ ساقچىسى **ۋاڭ خاڭ**

ۋاڭ خاڭ ساقچى خىزمىتى بىلەن شۇغۇللانغان 16 يىلدىن بۇيان خىزمەتكە ئەستايىدىل مەسئۇل بولۇپ، جاپا- مۇشەققەتكە چىداپ، قان ئاققۇزۇپ، قۇربان بولۇشتىن قورقماي، خەلقنىڭ ھاياتى، مال - مۈلكىنىڭ بىخەتەرلىكىنى قوغداش، جىنايەتچىلەرگە زەربە بېرىش يولىدا كۆرۈنەرلىك تۆھپە قوشقان. 1996- يىل 6- ئاينىڭ 11- كۈنى، قوراللىق ياۋۇز جىنايەتچىنى تۇتۇش جېڭىدە، ئۆزىنىڭ خېيىمخەتەرگە ئۇچرىشىغا قارىماي، قوراللىق قاتىلغا باتۇرلۇق بىلەن ئېتىلغان، قاتىل ئاتقان ئوق ۋاڭ خاڭنىڭ قورسىقىنىڭ تۆۋەن تەرىپىگە تەگكەن. ئۇ سەپداشلىرىنىڭ يارىلىنىپ قالماسلىقىنى كۆزلەپ، كىشىنى ھەيران قالدۇرىدىغان جاسارەت بىلەن قوراللىق ياۋۇز قاتىلنى بېسىۋېلىپ، ئاخىرى قاتىلنى بويسۇندۇرغان. ئۇنىڭ بۇنداق قەھرىمانانە جاسارىتى ئۈلگىرىمۇ بولغان. يولداش ۋاڭ خاڭ ئىلگىرىمۇ پىچاق بىلەن قاتىللىق قىلغان 1 قاتىلنى باتۇرلۇق بىلەن بويسۇندۇرۇپ، خەلقنىڭ ھاياتى، مال - مۈلكىنىڭ بىخەتەرلىكىنى قوغدىغان.

قەشقەر ۋىلايەتلىك ئوتتۇرا خەلق سوت مەھكىمىسى جىنايى ئىشلار 2- سوت كوللېگىيىسىنىڭ باشلىقى **تۇرسۇن مامۇت**

تۇرسۇن مامۇت 1993- يىلى يېڭىسار ناھىيىسىدە يۈز بەرگەن روزىمەمەت ئىمىن قاتارلىقلار تەشكىللىگەن ئەكسىلئىنقىلابىي گۇرۇھ دېلوسىنى سوتلاشقا قاتنىشىپ، بۇ چوڭ دېلودىكى جىنايەتچىلەرنى تېزلىك بىلەن قانۇن تورىغا چۈشۈرۈش يولىدا قەھرىتان سوغۇققا قارىماي، ۋاقىت بىلەن ھېسابلاشماي ئۇدا كۈرەش قىلغان. دېلو ئەھۋالى، جىنايى پاكىتلارنى پۇختا ئىگىلەپ جىنايەتچىلەرنى باش ئەگدۈرۈپ، تېگىشلىك جازاغا تارتقان. 1996- يىلى جىنايەتچى ئالىمجان ئابلىز قاتارلىق 7 كىشى تىل بىرىكتۈرۈپ، ئۈرۈمچى، يەكەن قاتارلىق جايلاردا پارتلىتىش، يوشۇرۇن ئۆلتۈرۈش جىنايىتى بىلەن شۇغۇللىنىپ، شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىغا ئېغىر تەسىر يەتكۈزگەن. دېلو ئوتتۇرا سوت مەھكىمىسىگە ئەيىبلەنگەندىن كېيىن، تۇرسۇن مامۇت جىنايەتچىلەرنى ئېغىرلىتىپ، تېز جازالاش ئۈچۈن باش سوتچىغا پائال ماسلاشقان.

ئاپتونوم رايونلۇق 3- تۈرمە قاراۋۇللۇق ئوتتۇرا ئەترىتىنىڭ 1- دەرىجىلىك ساقچىسى **خۇاڭ يۈگجۇن**

1996- يىل 11- ئاينىڭ 13- كۈنى كەچتە 3- تۈرمىدىكى جىنايەتچى جاڭ جيەنلىننىڭ تەشكىللىك ھالدا تۈرمىدىن كوللېكتىپ قېچىش سۇيىقەستى مەغلۇپ بولغاندىن كېيىن جىنايەتچى قارامىلىق بىلەن تۈرمە دەرۋازىسىدىن قاچقان. تۈرمە دەرۋازىسىدا نۆۋەتچىلىك قىلىۋاتقان خۇاڭ يۈگجۇن قاچقۇن جىنايەتچىگە بىر قانچە قېتىم توختاش بۇيرۇقى چۈشۈرگەن، شۇنىڭ بىلەن بىللە تېزدىن قاچقۇن جىنايەتچىگە ئېتىلغان، قاچقۇن جىنايەتچى بىلەن جان تىكىپ ئېلىشقان. كېيىن يېتىپ كەلگەن تۈرمە ساقچىلىرى، قوراللىق ساقچى قىسىم كوماندىر- جەڭچىلىرىنىڭ ياردىمى ئارقىسىدا قاچقۇن جىنايەتچىنى بويسۇندۇرغان، لېكىن خۇاڭ يۈگجۇننىڭ سول پۇتى يارىلانغان.

خۇاڭ يۈگجۇن قىسىمدىن كەسىپ ئالمىشىپ تۈرمىدە ئىشلەشكە كەلگەن. ئۇ كۆپچىلىك ئورتاق ئېتىراپ قىلغان ياخشى ياش، ياخشى ساقچى، ئۇ تۈرمىگە كىرگۈزۈش مەنىسى قىلىنغان نەرسىلەرنى تەكشۈرۈپ كۆپ قېتىم قولغا چۈشۈرگەن، باشقائورۇنلار رەھبەرلىرىنىڭ «كۆڭلى»نى كۆپ قېتىم رەت قىلىپ، تۈرمە باشقۇرۇش 1- سېپىدە تىرىشىپ ئىشلىگەن، ئۇ ئانىسى كېسەللىك بىلەن ۋاپات بولغان، ئانىسى يارىلىنىپ دوختۇرخانىدا يېتىپ قالغان كۈنلەردىمۇ، خىزمىتىنى قەتئىي داۋاملاشتۇرغان.

ئۈرۈمچى تامۇژنىسىنىڭ ئالىي ئىنژېنېرى **خۇشىنكاڭ**

خۇشىنكاڭ ئۇزاق مەزگىل كومپيۇتېر تېخنىكا خىزمىتى بىلەن شۇغۇللانغان، تامۇژنا پەن-تېخنىكا ئىشلىرىغا بولغان كۈچلۈك بۇرچ تۇيغۇسىنى كۆڭلىگە پۈكۈپ، تامۇژنا كەسپىنى ئۇچۇرلاشتۇرۇپ باشقۇرۇش، خەلقئارادا ئورتاق قوللىنىش ئۇسۇلى بىلەن بىرلەشتۈرۈش ئۈچۈن، ئۆزىنىڭ خىزمەت ئورنىدا قېتىرقىنىپ تەتقىق قىلىپ، ئادەم ئاز، شارائىت ناچار بولۇشتەك تەسەۋۋۇر قىلىش قىيىن بولغان قىيىنچىلىقلارنى يېڭىپ، پۈتۈن ۋۇجۇدىنى خىزمەتكە بېغىشلاپ 1 ئادەم نەچچە ئادەمنىڭ خىزمىتىنى ئۈستىگە ئېلىپ، تېخنىكا جەھەتتىكى قاتمۇقات قىيىن ئۆتكەللەرنى يېڭىپ ئۈرۈمچى تامۇژنا كەسپىنى ئاپتوماتىك باشقۇرۇش، ئۈرۈمچى تامۇژنا رايونىنى كومپيۇتېر تورىنى لايىھىلەش ۋە قۇرۇلۇشىنى قىلىش قاتارلىق مۇھىم تۈرلەر ۋە قۇرۇلۇش ۋەزىپىلىرىنى ئورۇندىغان. 1996- يىلى شىنجاڭدا تۇنجى بولۇپ EDI قوللىنىش تۈرى ئۇقتىدا سىناق قىلىندى.

غۇلجا شەھەرلىك يەرلىك باج ئىدارىسىنىڭ باشلىقى **كې زىۋېن**

يەرلىك باج باشقۇرۇش ماتېرىياللىرى كەمچىل، باشقۇرىدىغان ئوبيېكتلار ئېنىق ئەمەس، كادىرلار قوشۇنى ياش، باشقۇرۇش تەجرىبىسى يېتەرسىز، كەسپىي سەۋىيىسى تەكشى ئەمەس، ئۇنىڭ ئۈستىگە يەرلىك باج باشقۇرىدىغان باج خىللىرى كۆپ، باج مەنبەسى تارقاق بولۇشتەك ئەھۋالدا كې زىۋېن باج باشقۇرۇش ئىسلاھاتىنى پائال يولغا قويۇپ، باج باشقۇرۇش ئىسلاھاتىغا مۇناسىپ بولغان باجنى رەقەملىك كونترول قىلىش، باشقۇرۇش مۇلازىملىقى، تەكشۈرۈش، مەمۇرىي ئارقا سەپتىن ئىبارەت 4 سىستېمىنى بەرپا قىلىپ، «باج تاپشۇرۇشنى مەلۇم قىلىش مۇلازىملىقىنى ياخشىلاشنى ئاساس قىلىش، كومپيۇتېر تورىغا تايىنىپ، مەركەزلىك باج يىغىش، ئۇقتىلىق تەكشۈرۈش»تەك باج ئېلىش باشقۇرۇش ئەندىزىسىنى يولغا قويغان. 1997-يىلى 6- ئايدا 84 مىليون يۈەن پىلان ۋەزىپىسىنى بېرىمدىن ئاشۇرۇپ ئورۇنداش نىشانىغا يەتكۈزگەن. 1996- يىلى ئۇ تۇرۇشلۇق ئورۇن ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىيلىك ئىشخانىسى تەرىپىدىن «مەدەنىي مۇلازىملىق قىلىشتا ئۈلگە كۆرسەتكۈچى كۆزنەك» ئورۇن بولۇپ باھالانغان.

يېزا ئىگىلىك 3- شىسى تومشۇق بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش رايونى ج خ ئىدارىسى چىغان كۆۋرۈكى ساقچىخانىسىنىڭ ساقچىسى **نۇر ئەخمەت**

نۇر ئەخمەت ھەربىي بوزيەر ئۆزلەشتۈرگۈچىلەرنىڭ 3-ئەۋلادى، ئۇ مۇشۇ زېمىندىكى يۇرتداشلىرىنى تولىمۇ قىزغىن سۆيىدۇ. بىر قانچە يىلدىن بۇيان، ئۇ يەرلىك تۈمەن - مەيدان ئىشچى-خىزمەتچىلىرى ئۈچۈن 600 قېتىمدىن كۆپرەك ياخشى ئىش قىلىپ بەردى؛ 1000 يۈەندىن كۆپرەك قىممەتتە پۇل، ماددىي ئەشيا ۋە ئاشلىق ئىئانە قىلدى. ئۇ قانۇننى ئىجرا قىلىش جەريانىدا يۈز خاتىرە قىلماي، قانۇننى ئادىل ئىجرا قىلىپ، 25 قېتىم تەخمىنەن 4000 يۈەن قىممىتىدىكى سوۋغات ۋە پارىنى رەت قىلدى. 30 قېتىمدىن كۆپرەك زىيارەتكە بارماي، تۈمەن - مەيداندىكى ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشتى.

نۇر ئەخمەت تۈمەن - مەيدانغا قاراشلىق رايونلارنىڭ سىياسىي مۇقىملىقىنى ياخشى ئىشلەشنىڭ شىنجاڭنىڭ سىياسىي مۇقىملىقىنى ساقلىغانلىق، شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىنى قوغدىغانلىق بولىدىغانلىقىنى ئوبدان بىلەتتى. ئۇ مىللىي بۆلگۈنچىلەرنىڭ ئەسەبىي قىلمىشلىرىغا قارشى تۇرۇپ، ساقچىخانىدىكى ساقچىلار بىلەن بىرلىكتە ئۇلارغا قاقشاتقۇچ زەربە بەردى. ئۇ ئەكسىيەتچىل تەشۋىقات ۋەرەقىلىرىنى يىغىپ كۆيدۈرۈش، مەخپىي قارىيخانىلارنى قانۇن بويىچە ئەمەلدىن قالدۇرۇش ھەرىكىتىگە ئاكتىپ قاتناشتى، چوڭ ھەق، چوڭ ناھەق مەسىلىسىدە، بايرىقى روشەن، مەيدانى مۇستەھكەم بولۇپ كوممۇنىستلارنىڭ

ئۈرۈمچى شەھىرى «تيانشان» رايونلۇق خەلق تەپتىش مەھكىمىسىنىڭ مۇئاۋىن باش تەپتىشى، قوشۇمچە خىيانەتچىلىككە قارشى تۇرۇش ئىدارىسىنىڭ باشلىقى **شى شىنلى**

شى شىنلى 10 نەچچە يىلدىن بۇيان سەپنىڭ ئالدىدا مېڭىپ، ئۆزىنى ئۇنتۇغان ھالدا خىزمەت قىلدى. ئۇ بىر قېتىم دېلو بېجىرىۋاتقاندا قاتناش ۋەقەسىگە ئۇچراپ يوتا سۆڭىكى سۇنۇپ كېتىدۇ، يوتا سۆڭىكىدە ھېلىمۇ 1 پولات مىق بار. ئانىسى قاتتىق كېسەل بولۇپ كېسەلخانىدا يېتىپ قالغاندا ئۇنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئالالمىدى. ئانىسى ئۆلۈپ كەتكەندە ئۇ دېلو بېجىرىش بىلەن ئالدىراش بولۇپ كېتىپ، ئانىسىنىڭ دەپنە مۇراسىمىغا قاتنىشالمىدى. خىيانەتچىلىك، پارىخورلۇق دېلولىرىنىڭ كۆپىنچىسى ئەقلىي تېپىنكى كەسپىي جىنايەت ھېسابلىنىدۇ. جىنايەت گۇماندارلىرىنىڭ تەھقىقلەشكە قارشىلىق كۆرسىتىش ئىقتىدارى خېلىلا كۈچلۈك، بەزىلىرىنىڭ مەرتىۋىسى يۇقىرى. شى شىنلى ھەر خىل بېسىمغا بەرداشلىق بېرىپ، توسالغۇلارنى تۈگىتىپ، ئۆزى قوماندانلىق قىلىپ، تەكشۈرۈپ دەلىل ئىسپاتىنى قولغا چۈشۈرۈپ، جىنايەت گۇماندارلىرىنى قانۇن تورىغا چۈشۈرىدۇ. ئۇ پاك، ئىنتىزامچان بولۇپ، تەپتىشلەر ئىنتىزامىغا ئاڭلىق رىئايە قىلىپ، پېقىنلىرىغا يۈز - خاتىرە قىلىشنى بىر ياققا قايرىپ قويىدى. پۇلنىڭ قايمۇقتۇرۇشىغا ئۇچرىمىدى. يېقىنقى 2 يىلدىن بۇيان ئۇ جەمئىي 50 مىڭ يۈەن پارىنى رەت قىلدى. يېقىنقى 3 يىلدىن بۇيان 612 پارچە ھەر خىل ئىقتىسادىي دېلونى بېجىردى ۋە بېجىرىشكە قاتناشتى. 209 دېلو تۇرغۇزۇپ 257 كىشىنى تەھقىقلىدى؛ بۇنىڭ ئىچىدە چوڭ، مۇھىم دېلو 43 بولۇپ، 47 كىشىگە چېتىلغان. دۆلەت ۋە كوللېكتىپ ئۈچۈن 37 مىليون 900 مىڭ يۈەندىن كۆپرەك ئىقتىسادىي زىياننى قايتۇرۇۋالدى. شى شىنلى رەھبەرلىك قىلغان خىيانەتچىلىككە قارشى تۇرۇش ئىدارىسى ئۇدا 12 يىل ئىلغار كوللېكتىپ بولۇپ باھالاندى.

يېزا ئىگىلىك 3- شىسى قارابەل تۈرمىسى 3- ئوتتۇرا ئەترىتىنىڭ سىياسىي يېتەكچىسى **ليۇ كەيرېن**

ليۇكەيرېن «ئۆزى ئۈلگە كۆرسىتىش نەسىھەت قىلغاندىن ئەلا» دېگەن سۆزنى ئۆزى ئۈچۈن ھەر ۋاقىت قىبلىنامە قىلىپ، ھەر ۋاقىت سىلىشتۇرۇپ تەكشۈرۈپ، ھەممىلا يەردە ئۆزى ئۈلگە كۆرسىتىپ، كىشىلەرگە ئۈلگە بولدى. ئۇ ئوتتۇرا ئەترەتنىڭ سىياسىي يېتەكچىسى، پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ شۇجىسى بولغاندىن كېيىن رەھبەرلىك بەنزىسى قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇپ، مۇكەممەل قائىدە- تۈزۈملەرنى ئورنىتىپ، ساقچىلارنى «قېلىپلاشقان، ئۆلچەمگە يەتكەن ئوتتۇرا ئەترەت قۇرۇش» ھەرىكىتىگە پائال سەپەرۋەر قىلدى. ئۇ رەھبەرلىك قىلغان 3- ئەترەت 1986- يىلى جىنايەتچىلەرنىڭ تۈرمىدىن قېچىش نىسبىتى 16 % كە يەتكەن تۈرمىنى ئۆزگەرتىپ، 1987- يىلى 12- ئايدىن ھازىرغىچە بولغان 9 يىل جەريانىدا «3 يوق بولۇش»نى ئىشقا ئاشۇردى؛ 1992- يىلى 3- ئوتتۇرا ئەترەت بىگنۇەندە تۇنجى تۈركۈمدە مۇنتىزىملاشقان، ئۆلچەمگە يەتكەن ئوتتۇرا ئەترەتنىڭ بىرى بولۇپ قالدى؛ 1992- يىلدىن 1994- يىلغىچە بۇ ئوتتۇرا ئەترەت ئۇدا 3 يىل كوللېكتىپ 3- دەرىجىلىك خىزمەت كۆرسەتتى؛ 1995- يىلدىن 1996- يىلغىچە ئۇدا كوللېكتىپ 2- دەرىجىلىك خىزمەت كۆرسەتتى. ليۇكەيرېنمۇ كۆپ قېتىم مۇنەۋۋەر كوممۇنىست پارتىيە ئەزاسى.

خونجىراپ چېگرا مۇداپىئە تەكشۈرۈش پونكىتىنىڭ سىياسىي كومىسسارى **مىڭ شۆسېن**

خونجىراپ چېگرا مۇداپىئە تەكشۈرۈش پونكىتى قەيسەر، جەڭگىۋار كوللېكتىپ، مىڭ شۆسېن مۇشۇ كوللېكتىپنىڭ بىر ئاددىي ئەزاسى، ئۇ مۇشۇ كوللېكتىپنى ئىتتىپاقلاشتۇرۇپ ۋە ئۇنى يېتەكلەپ پارتىيە، خەلق يۈكلىگەن دۆلەت دەرۋازىسىنى مۇستەھكەم قوغداشتىن ئىبارەت شەرەپلىك، ئېغىر ۋەزىپىنى زىممىسىگە ئالغان. ئۇ ئىنتىزامغا قاتتىق رىئايە قىلىپ، ئۆزى ئۈلگە بولۇپ، پرىنسىپتا چىڭ تۇرۇپ، پاك - دىيانەتلىك بولدى. كوماندىر - جەڭچىلەرنى يېتەكلەپ، خىزمەتكە سادىق بولۇپ، دۆلەت ۋە خەلقنىڭ مەنپەئىتىنى ھەممىدىن ئەلا بىلىپ، قىيىنچىلىقلارغا باش ئەگمەي، قار - شۇۋىرغانغا پىسەنت قىلماي، ئۆز كۈچىگە تايىنىپ يۇرت ماكانىنى گۈللەندۈرۈپ، شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىنى قوغداش ئۈچۈن كۆرۈنەرلىك تۆھپە قوشتى. ئۇلار ئالىيجاناب غايە، ئېسىل پەزىلەت، قەتئىي ئىرادە، قەيسەر ئىستىلى بىلەن پۈتۈن مەملىكەتكە مەشھۇر «جاپاغا چىدايدىغان، پەۋقۇلئاددە جەڭگىۋارلىققا ئىگە، پەۋقۇلئاددە سەۋرچان» خونجىراپ روھىنى ياراتتى. 1995- يىلى خونجىراپ چېگرا مۇداپىئە پونكىتى گوۋۇيۈەن، مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتى تەرىپىدىن «ئۈلگىلىك چېگرا مۇداپىئە تەكشۈرۈش پونكىتى» دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشتى؛ 1996- يىلى مەركىزىي كومىتېت تەشكىلات بۆلۈمى تەرىپىدىن «مەملىكەت بويىچە ئىلغار ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتى» بولۇپ باھالاندى. بۇ شان - شەرەپ ۋە نەتىجىلەرگە مىڭ

ئاقتۇ ناھىيىلىك دۆلەت باج ئىدارىسى تەكشۈرۈش شۆبە ئىدارىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى **ۋۇجاگيۇڭ**

ۋۇجاگيۇڭ بىر قېتىم دېلو بېجىرىشكە چىققاندا قاتناش ساقچىلىرىنىڭ لىق چېگىت بېسىلغان بىر ئاپتوموبىلنى تەكشۈرۈۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ قېلىپ مەسئۇلىيەتچانلىق بىلەن بۇ ئاپتوموبىلدىكى مالغا باج تاپشۇرغانلىق ئەھۋالىنى ئۇقۇشماقچى بولىدۇ، تەكشۈرۈش ئارقىلىق مەلۇم شىركەتنىڭ چېگىتنى ئەرزان باھادا سېتىۋېلىپ يۇقىرى باھادا ھايىنغا سېتىش ۋاسىتىسى قوللىنىپ 20 مىڭ يۈەن باجنى ئوغرىلاشقا ئۇرۇنغانلىق پاكىتىنى قولغا چۈشۈردى. 1997- يىلى 6- ئايدا تەكشۈرۈش شۆبە ئىدارىسى مەلۇم كارخانىنىڭ 570 مىڭ يۈەن باج ئوغرىلىغانلىقىنى تەكشۈرۈپ چىقتى. ھۆكۈمەت ئىشنى ئادىل قىلىش ئۈچۈن، ئۇ 1200 يۈەنلىك كاتتا زىياپەتكە قاتناشمىدى، دوستلىرىغىمۇ يۈز - خاتىرە قىلمىدى. 1996- يىلى قىشتا ئۇ باج ئېلىش ئۈچۈن ئاپتوموبىل بىلەن يىراق جايدىكى بىر كۆمۈركانغا كېتىۋاتقىنىدا قاتناش ۋەقەسىگە ئۇچراپ يېنىك يارىلىنىدۇ. 2 كۈن 1 كېچىنى قاتتىق سوغۇقتا ئاچ قورساق ئۆتكۈزىدۇ. قۇتقۇزۇش ئاپتوموبىلى يېتىپ كەلگەندىن كېيىن باج پۇلىنى ئېلىپ قايتىدۇ. بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىم يىلىدا ۋۇجاگيۇڭ تۇرۇشلۇق شۆبە ئىدارە پۈتۈن يىللىق باج يىغىش ۋەزىپىسىنى 100 مىڭ يۈەن ئاشۇرۇپ ئورۇندىغان، بۇنىڭ ئىچىدە ۋۇجاگيۇڭ ئۆزى 290 مىڭ يۈەن ۋەزىپە ئورۇندىغان.

مىللىي بۆلگۈنچىلەرنىڭ ئەسەبىي قىلمىشلىرىغا قارشى تۇرۇپ، ساقچىخانىدىكى ساقچىلار بىلەن بىرلىكتە ئۇلارغا قاقشاتقۇچ زەربە بەردى. ئۇ ئەكسىيەتچىل تەشۋىقات بۇيۇملىرىنى يىغىپ كۆيدۈرۈش، مەخپىي قارىيخانىلارنى قانۇن بويىچە ئەمەلدىن قالدۇرۇش ھەرىكىتىگە ئاكتىپ قاتناشتى، چوڭ ھەق، چوڭ ناھەق مەسىلىسىدە، بايرىقى روشەن، مەيدانى مۇستەھكەم بولۇپ كوممۇنىستلارنىڭ يۈكسەك سەزگۈرلۈكىنى ئىزچىل ساقلاپ كەلدى.

قويدى. پۇلىنىڭ قايتۇرۇۋېلىنىشقا ئۇچرىمىدى. يېقىنقى 2 يىلدىن بۇيان ئۇ جەمئىي 50 مىڭ يۈەن پارىنى رەت قىلدى. يېقىنقى 3 يىلدىن بۇيان 612 پارچە ھەر خىل ئىقتىسادىي دېلونى بېجىردى ۋە بېجىرىشكە قاتناشتى. 209 دېلو تۇرغۇزۇپ 257 كىشىنى تەھقىقلىدى؛ بۇنىڭ ئىچىدە چوڭ، مۇھىم دېلو 43 بولۇپ، 47 كىشىگە چېتىلغان. دۆلەت ۋە كوللېكتىپ ئۈچۈن 37 مىليون 900 مىڭ يۈەندىن كۆپرەك ئىقتىسادىي زىياننى قايتۇرۇۋالدى. شى شىنلى رەھبەرلىك قىلغان خىيانەتچىلىككە قارشى تۇرۇش ئىدارىسى ئۇدا 12 يىل ئىلغار كوللېكتىپ بولۇپ باھالاندى.

3 ـ ئوتتۇرا ئەترەت بىكتۇۋەندە ئوتنچى ئورۇنۇمدە مۇنتىزىملاشقان، ئۈلگە بولغۇدەك ئوتتۇرا ئەترەتنىڭ بىرى بولۇپ قالدى؛ 1992 ـ يىلدىن 1994 ـ يىلغىچە بۇ ئوتتۇرا ئەترەت ئۇدا 3 يىل كوللېكتىپ 3 ـ دەرىجىلىك خىزمەت كۆرسەتتى؛ 1995 ـ يىلدىن 1996 ـ يىلغىچە ئۇدا كوللېكتىپ 2 ـ دەرىجىلىك خىزمەت كۆرسەتتى. ليۇكەيرېنمۇ كۆپ قېتىم مۇنەۋۋەر كومپارتىيە ئەزاسى بولۇپ باھالاندى ھەم 1 قېتىم 3 ـ دەرىجىلىك خىزمەت كۆرسەتتى.

يىلى خونجىراپ چېگرا مۇداپىئە پونكىتى گوۋۇيۈەن، مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتى تەرىپىدىن «ئۈلگىلىك چېگرا مۇداپىئە تەكشۈرۈش پونكىتى» دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشتى. 1996 ـ يىلى مەركىزىي كومىتېت تەشكىلات بۆلۈمى تەرىپىدىن «مەملىكەت بويىچە ئىلغار ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتى» بولۇپ باھالاندى. بۇ شان ـ شەرەپ ۋە نەتىجىلەرگە مىڭ شۈسىننىڭ جاپالىق ئەجرى ۋە يۈرەك قېنى سىڭدۈرۈلگەن.

كېيىن قاتناش ۋەقەسىدە ئوڭ پۇتىنى يارىلاندۇ. 2 ئۇن 1 كېچىنى قاتتىق سوغۇقتا ئاچ قورساق ئۆتكۈزىدۇ. قۇتقۇزۇش ئاپتوموبىلى يېتىپ كەلگەندىن كېيىن باج پۇلىنى ئېلىپ قايتىدۇ. بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىم يىلىدا ۋۇجاگيۈڭ تۇرۇشلۇق شۆبە ئىدارە پۈتۈن يىللىق باج يىغىش ۋەزىپىسىنى 100 مىڭ يۈەن ئاشۇرۇپ ئورۇندىغان، بۇنىڭ ئىچىدە ۋۇجاگيۈڭ ئۆزى 290 مىڭ يۈەن ۋەزىپە ئورۇندىغان.

بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستى كورلا شەھەرلىك ج خ ئىدارىسى چارلاش ساقچىلار چوڭ ئەترىتىنىڭ باشلىقى **ياڭ يىشاۋ**

ياڭ يىشاۋ «قەلبىدە خەلق ئاممىسى بولغاندىلا، خەلقنىڭ ياخشى ساقچىسى بولغىلى بولىدۇ» دېگەن سۆزنى ھەر ۋاقىت ئېسىدە چىڭ تۇتۇپ چارلاش چوڭ ئەترىتىگە يېتەكچىلىك قىلىپ، خەلقنى سۆيۈش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇشنى چىڭ تۇتۇپ، ئەمەلىي ھەرىكىتى بىلەن خەلق ئاممىسىنىڭ ھىمايىسىگە ۋە ئىشەنچىسىگە ئېرىشكەن، خىزمەتتە كاللا ئىشلىتىشكە ماھىر بولۇپ، تىرىشىپ ئىزدىنىپ، كۆپ ئۈنۈملۈك چارلاشنى يولغا قويغان. يېقىن ئەتراپتا چارلاشقا چىقىش ۋە ھەرىكەت ئەھۋالىنى باشقۇرۇش خىزمەت ئەندىزىسىنى قوللىنىپ، پاسسىپلىقنى تەشەببۇسكارلىق بىلەن ياردەم بېرىشكە ئۆزگەرتىپ، چارلاش داۋامىدا ھەقىقىي خەلق ئاممىسىنىڭ مۇھاپىزەتچىسى بولۇپ قالغان.

1996 ـ يىلى 2 ـ ئايدىن بۇيان چوڭ ئەترەت مەلۇم قىلىنغان 2470 نەچچە قېتىملىق جىددىي ئەھۋالنى بىر تەرەپ قىلىپ، ئۈنۈملۈك بىر تەرەپ قىلىش نىسبىتى 94% كە يەتكۈزگەن. 681 قېتىملىق ئېلىشىش-مۇشتلىشىش ۋەقەسىنى تىنچىتقان. 291 پارچە جىنايى ئىشلار دېلوسىنى، 904 پارچە ئامانلىق ساقلاش دېلوسىنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلغان.

قۇمۇل شەھەرلىك خەلق تەپتىش مەھكىمىسى ئەيىبلەش بۆلۈمىنىڭ باشلىقى **ۋاڭ گولى**

ۋاڭ گولى تەپتىش بولۇش سۈپىتى بىلەن «پاكىتنى ئاساس، قانۇننى ئۆلچەم قىلىش» دېلو بېجىرىش پرىنسىپىنى ئۆزىنىڭ ھەرىكەت مىزانى قىلغان. ئۇ ئەيىبلەشنى تەكشۈرۈشكە ماھىر بولۇپ، نۇرغۇن جىنايەت دەلىل ـ ئىسپاتلىرى ئىچىدىن مەسىلە تېپىپ جىنايەتچىلەرنى سوراق قىلىش داۋامىدا مەسىلىنى بايقاپ، دېلو كۆرۈش داۋامىدا ناھەق دېلو سېزىلسە ۋاقتىدا تۈزىتىپ، بىرمۇ ئادەمگە ئۇۋال قىلماسلىق، بىرمۇ جىنايەتچىنى قاچۇرۇپ قويماسلىقنى ھەقىقىي ئىشقا ئاشۇرغان. يېقىنقى 6 يىلدىن بۇيان ئۇ ھەر خىل دېلودىن 170 نەچچە پارچىنى بېجىرىپ، 28 كىشىنى قوغلاپ تۇتۇپ، ئەيىبلەپ، ئەيىبلەشنىڭ توغرا بولۇش نىسبىتىنى 100% كە يەتكۈزۈپ، قانۇننى ئادىل ئىجرا قىلغان.

ۋاڭ گولى دېلو بېجىرىش جەريانىنى قانۇن ـ تۈزۈمنى تەشۋىق قىلىدىغان، جىنايەتچىنى تەربىيىلەيدىغان دەرسخانا قىلغان. ئۇ جىنايەتچىلەرنىڭ ئائىلىسىگە بېرىپ ئەھۋال ئىگىلەپ، جىنايەتچىلەرگە قاراتمىلىق خاراكتېردە خىزمەت ئىشلىگەن، ئۇنىڭ بوشاشماي تىرىشچانلىق كۆرسىتىشى بىلەن، بېجىرگەن دېلودىكى جىنايەتچىلەر جازا مۇددىتى توشۇپ قويۇپ بېرىلگەندىن كېيىن قايتا جىنايەت ئۆتكۈزمەي، ھەممىسى جەمئىيەتكە پايدىلىق ئىشلارنى قىلغان.

يېزا ئىگىلىك 6 ـ شىسى شىنخۇ تۈرمىسى تۈرمە مەمۇرىي ئىشلار بۆلۈمىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى **جاۋ مىڭگى**

تۈرمە ساقچىسى كۈندىلىك ئەگرى جىنايەتچىلەرگە دۇچ كېلىدۇ. ئۇلارنى ئۆزگەرتىش ئۈچۈن بىر يۈرۈش يارامىلىق ئەندىزىنى پىششىقلاشقا توغرا كېلىدۇ. جاۋمىڭگى رايونلۇق ئەترەت باشلىقى ۋە تۈرمە ئىش بېجىرگۈچىسى بولغان بىر نەچچە يىلدا ئىشتىن سىرتقى ۋاقىتتىن پايدىلىنىپ «ئەمگەك بىلەن ئۆزگەرتىش خىزمىتى قوللانمىسى»، «تۈرمە باشقۇرۇش ئىلمى»، «تۈرمە ئىچىدە تەھقىقلەش ئىلمى»، «جىنايەتچىلەرنى ئۆزگەرتىش پىسخىكىسى» قاتارلىق ئالىي تېخنىكوم دەرسلىكىنى ئۆگىنىپ، 80 نەچچە مىڭ خەتلىك تەسرات خاتىرىسى يازغان. جاۋمىڭگى باشقۇرۇش، تەربىيىلەش ئەمەلىيىتى داۋامىدا «دۈشمەنلەرنى باشقۇرۇش، تەربىيىلەشتە ئېنىق بولۇش، تۈرمە تەھقىقلەش خىزمىتىدە «قۇلاق، دىل بولۇش» خىزمەت تەجرىبىسىنى يەكۈنلەپ چىققان. تۈرمىدىكى جىنايەتچىلەرنىڭ مىجەزىنى 5 تۈرگە ئايرىغان. 13 يىلدىن بۇيان ئۆزى بىۋاسىتە رازۋېدكا قىلىپ تۈرمە ئىچىدىكى سۈيىقەست پىلانلاش دېلوسىدىن 20 نەچچە پارچىنى پاش قىلىپ، 7 قېتىملىق تۈرمىدىن قېچىشنىڭ ئالدىنى ئالغان. تۈرمە ئىچىدە ئارقا-ئارقىدىن يۈز بەرگەن 5 دېلونىڭ ئالدىنى ئالغان.

قورغاس چېگرا مۇداپىئە تەكشۈرۈش پونكىتىنىڭ سەنمۇسى **ئەركىن تورسۇنباي**

ئەركىن تورسۇنباي كۈچلۈك سىياسىي مەسئۇلىيەتچانلىق ۋە كەسپىي تۆھپىكارلىق روھى بىلەن ئەمەلىي خىزمەتتە ساقچىلىق بۇرچىنى ئادا قىلغان. مىللىي بۆلگۈنچىلەرنىڭ ھەرىكەتلىرىگە قاتتىق زەربە بېرىشتە مەيدانى مۇستەھكەم بولۇپ، مىللىي بۆلگۈنچىلەرگە ۋە قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەرگە بايرىقى روشەن ھالدا قارشى تۇرغان. ئۇ ئۆزىنىڭ خىزمەت ئورنىدا كومپارتىيە ئەزاسىنىڭ ئۈلگىلىك رولىنى جارى قىلدۇرۇپ، ئۆزىگە قاتتىق تەلەپ قويۇپ، ۋەزىپىسىنى ئەستايىدىل ئادا قىلغان. ئۇ خەنزۇچە، ئۇيغۇرچە، قازاقچە، رۇسچە، ئۆزبېكچە تىللارنى پىششىق بىلىدۇ. ئادەتتىكى خىزمەتتە ھەم تەرجىمان ھەم سەنمۇ بولۇپ، ھېرىش ـ چارچاشتىن قورقمايدۇ، قىلچە بىخەستەلىك قىلمايدۇ. بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان چېگرا مۇداپىئە پونكىتىدا تەكشۈرۈش داۋامىدا 20 نەچچە پارچە ئەكسىيەتچىل تەشۋىقات بۇيۇملىرىنى، 40 نەچچە ئۈن ئالغۇ لېنتىسىنى، 17 گرام خىروئىن، 11 كىچىك كالىبىرلىق تاپانچىنى قولغا چۈشۈرگەن. يەنە قىممىتى 100 نەچچە مىڭ يۈەنلىك ئەتكەس مالنى قولغا چۈشۈرگەن.

ئۈرۈمچى شەھىرى «تيانشان» رايونلۇق سودا ـ سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش شۆبە ئىدارىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى **يۈي لىي**

يۈي لىي ئۆزىنىڭ خىزمەت ئورنىدا كەسپىنى قەدىرلەپ تىرىشىپ ئىشلەپ، قېتىرقىنىپ ئۆگىنىپ، تىرىشىپ ئەمەلىيەت ئۆتكۈزۈپ، پاك ـ دىيانەتلىك بولۇپ، قانۇننى ئادىل ئىجرا قىلىپ، خالىس تۆھپە قوشۇپ، ئاساسىي قاتلام سودا ـ سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئورۇنلىرىنى مۇنتىزىملاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىدا كۆرۈنەرلىك تۆھپە قوشقان. 1992 ـ يىلى ئۈرۈمچى شەھەرلىك دوستلۇق سودا ـ سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئورنىنىڭ باشلىقى بولۇپ تۇرغان مەزگىلدە جاسارەت بىلەن ئىشلەپ، دادىل يېڭىلىق يارىتىپ، ئىنتىلىپ، باشقۇرۇشى مۇنتىزىم بولغان بىر جەڭگىۋار كوللېكتىپنى بارلىققا كەلتۈرۈپ، دوستلۇق سودا ـ سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئورنىنى ھەممىدىن ئاۋۋال ئاپتونوم رايون بويىچە مۇنتىزىملاشقان تۇنجى سودا ـ سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش، ئۈلگىمە يەتكەن سىناق ئورنى قىلىپ چىققاندى. كېيىن كۆپ قېتىم رايون، شەھەر، ئاپتونوم رايون بويىچە سودا ـ سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش سىستېمىسىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ بولۇپ باھالاندى، دوستلۇق بازىرى شەھەر بويىچە تۇنجى «2نى ھىمايە قىلىش بازىرى» ۋە ئاپتونوم رايون بويىچە «10 ياخشى سودا بازار» بولدى ھەم ئۇدا 5 يىل ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ «مەدەنىيلىك سودا بازىرى» بولۇپ باھالاندى.

ئىلى ۋىلايەتلىك ج خ باشقارمىسى زوراۋانلىقتىن مۇداپىئە كۆرۈش تارماق ئەترىتى شۆبە ئەترىتىنىڭ باشلىقى **ليۇ جيەنخۋا**

ليۇ جەنخۋا «5 ـ فېۋرال» ئۇرۇش، چېقىش، بۇلاش ۋەقەسى ۋە «8 ـ فېۋرال»تۇتۇش، زەربە بېرىش كۈرىشىدە خەۋپتىن قورقماي، سالماقلىق بىلەن جەڭگە ئاتلىنىپ پىچاق، توقماق كۆتۈرگەن ئۇچىغا چىققان نەچچە يۈز ياۋۇز لۈكچەك بىلەن جان تىكىپ كۈرەش قىلغان. ئۇ يارىلانغان چاغدىمۇ سەبداشلىرى بىلەن تەڭ تۇرۇپ ياۋۇز لۈكچەكتىن 377 نى تۇتقان، 35 پىچاق، 39 توقماقنى قولغا چۈشۈرگەن. 2 ـ ئاينىڭ 8 ـ كۈنى ليۇ جيەنخۋا بۇيرۇققا بىنائەن ئەترەتنى باشلاپ غۇلجا ناھىيىسىنىڭ ئۈچۈن يېزىسىغا ئەكسىلئىنقىلابىي قوراللىق زوراۋان، تېررورلۇق گۇرۇھىنى تۇتۇشقا بارغان. قوراللىق ياۋۇز لۈكچەكلەر بىلەن ئېلىشىشتا ھەممىنىڭ ئالدىدا مېڭىپ، 5 جىنايەتچىنى ئېتىپ ئۆلتۈرۈپ، 1 تاپانچا، 8 پاي ئوقنى قولغا چۈشۈرۈپ، ئاپتونوم رايون، ئاپتونوم ئوبلاست ۋە ۋىلايەتتىكى ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبەرلىرىنىڭ ئالاھىدە ماختىشىغا ئېرىشكەن، تارماق ئەترەت ئۇنى 1 ـ دەرىجىلىك خىزمەت كۆرسەتتى دەپ ئەنگە ئېلىش توغرىسىدا مەلۇمات يوللىغان.

سانجى شەھەرلىك خەلق سوت مەھكىمىسى ئەرلىيۇگۇڭ يېزىلىق خەلق سوت كوللېگىيىسىنىڭ باشلىقى **ماگودۇڭ**

ماگودۇڭ 1993 ـ يىلى 3 ـ ئايدا سانجى شەھەرلىك ئەرلىيۇگۇڭ خەلق سوت كوللېگىيىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى بولدى. شۇ يىلى، ئەر ليۇگۇڭ خەلق سوت كوللېگىيىسى 238 پارچە دېلو قوبۇل قىلىپ ھەممىسىنى ئاخىرلاشتۇرۇپ تۇنجى قېتىم شۇ يىلى دېلو تاپشۇرۇۋېلىش، شۇ يىلى دېلونى ئاياغلاشتۇرۇشتەك نەتىجىگە ئېرىشتى. 1995 ـ يىلى ئەرلىيۇگۇڭ سوت كوللېگىيىسى يەنە 626 پارچە دېلونى قوبۇل قىلىپ، ھەممىسىنى ئاخىرلاشتۇرۇپ، رېكورت ياراتتى. دېلو بېجىرىش داۋامىدا، ماگودۇڭ ئۆزى ئۈلگە بولۇپ زىياپەتكە بارمىدى، سوۋغات قوبۇل قىلمىدى، ھەر ۋاقىت ئاممىنى ئويلىدى. ماگودۇڭ دائىم سوت كوللېگىيىسىدىكى دېلو بېجىرىش خادىملىرىنى باشلاپ كەنتمۇ كەنت، ئائىلىمۇ ئائىلىگە بېرىپ بىر تەرەپتىن دېلو ئىشلىدى، بىر تەرەپتىن دېھقانلارغا قانۇن بىلىملىرىنى تەشۋىق قىلىپ، ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشتى. ماگودۇڭ دېلو بېجىرىشتە ئالاھىدە چاققان، دەپ نام ئالدى. ستاتىستىكىغا قارىغاندا، 1993 ـ يىلدىن 1996 ـ يىلى 4 ـ ئايغىچە، ماگودۇڭ ئۆزى 948 پارچە دېلونى تەكشۈرۈپ ئاياغلاشتۇرغان، ئوتتۇرا ھېساب بىلەن يىلىغا 237 دىن دېلونى ئاياغلاشتۇرغان.

قوراللىق ساقچى قىسىم شىنجاڭ باش ئەترىتى ئىلى ئوبلاستلىق تارماق ئەترىتى غۇلجا ناھىيىلىك ئوتتۇرا ئەترەتنىڭ سىياسىي يېتەكچىسى **رېھىمجان**

رېھىمجان ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداش، مىللىي بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش جىددىي كۈرىشىدە مەيدانى مۇستەھكەم بولۇپ خەۋپ ـ خەتەردىن قورقماي، ھاياتى خەۋپكە ئۇچرىغان پەيتتە كۆرۈنەرلىك تۆھپە قوشقان. ئۇ بۇ بىر قانچە يىلدىن بۇيان، ئوتتۇرا ئەترەتتىكى كوماندىر ـ جەڭچىلەرنى خەلق ئاممىسى ئۈچۈن كۆپلەپ ياخشى ئىش قىلىپ بېرىشكە يېتەكلەپ، كەلكۈن مەزگىلىدە دۆلەتنىڭ مال ـ مۈلكىنى، سۇغا چۈشۈپ كەتكەن باللارنى قۇتقۇزدى، نامراتلارنى يۆلەپ ئىگە ـ چاقىسىز، ياشانغان كىشىلەرنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئالدى. ئۇ ۋەزىپە ئىجرا قىلىش تۇرمۇش ئەمەلىيىتىگە بىرلەشتۈرۈپ، كوماندىر ـ جەڭچىلەرگە ھەر بىر ئىشتا مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى قوغداشنى نەزەردە تۇتۇشقا تەربىيىلىدى. بۇ يىل 8 ـ ئايدا ئۇ يېتەكلىگەن ئوتتۇرا ئەترەت دۆلەت مىللەتلەر ئىشلىرى كومىتېتى، ئازادلىق ئارمىيە باش سىياسىي بۆلۈمى تەرىپىدىن «ھۆكۈمەتنى ھىمايە قىلىش، خەلقنى سۆيۈشتىكى ئىلغار ئورۇن» بولۇپ باھالاندى. رېھىمجانمۇ قوراللىق ساقچى قىسىم باش بۆلۈمى تەرىپىدىن «مۇنەۋۋەر ئاساسىي قاتلام جەڭچىلەرنى يېتەكلەش كادىرى» بولۇپ باھالاندى ھەمدە 1 قېتىم شەرەپ بىلەن 2 ـ دەرىجىلىك، 1 قېتىم 3 ـ دەرىجىلىك خىزمەت كۆرسەتتى دەپ ئەنگە ئېلىندى.

قوراللىق ساقچى قىسىم شىنجاڭ ئوتتىن مۇداپىئە كۆرۈش باش ئەترىتى ئۈرۈمچى شەھەرلىك ئوتتىن مۇداپىئە كۆرۈش تارماق ئەترىتى 1 ـ ئوتتۇرا ئەترىتىنىڭ باشلىقى **دىلمۇرات**

دىلمۇرات قوشۇنغا كىرگەن 10 يىلدىن بۇيان، خوتەن سودا سارىيىدا يۈز بەرگەن «24 ـ ئاپرېل» ئوت ئاپىتى ۋە جوڭشەن يولى سودا سارىيىدا يۈز بەرگەن «8 ـ ئىيۇن» ئوت ئاپىتى قاتارلىق نەچچە مىڭ قېتىملىق ئوت ئاپىتىدە قۇتقۇزۇشقا قاتنىشىپ تارماق ئەترەتنىڭ ۋە باش ئەترەتنىڭ مۇكاپاتلىشىغا ئېرىشكەن. ئۇ ھەر ۋاقىت «ئىككىدىن ئايرىلماسلىق» ئىدىيىسىنى ئاساسىي قاتلام خىزمىتىنىڭ ھەرقايسى تەرەپلىرىگە سىڭدۈرۈپ، ئەترەتنى يېتەكلەپ ئوت ئۆچۈرۈش مەركەز قىلىنغان تۈرلۈك ۋەزىپىلەرنى ئورۇنداشقا ئۇيۇشتۇرۇش بىلەن بىر ۋاقىتتا مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىنى زور كۈچ بىلەن كۈچەيتىپ، يەرلىك ھۆكۈمەت ئورۇنلاشتۇرغان تۈرلۈك ۋەزىپىلەرنى پائال ئورۇندىغان. بىر قېتىم «ھۆكۈمەتنى ھىمايە قىلىش، خەلقنى سۆيۈش بويىچە ئىلغار شەخس» بولۇپ باھالانغان. زوراۋانلىق ھەرىكەتلىرىنى تىنچىتىش، ئوشتۇمتۇت يۈز بەرگەن ۋەقەلەرنى بىر تەرەپ قىلىشتا مەيدانى مۇستەھكەم، بايرىقى روشەن بولغان، بولۇپمۇ «19 ـ ماي» ئەكسىلئىنقىلابىي پاراكەندىچىلىك سېلىش ۋەقەسىنى تىنچىتىشتا ئىپادىسى گەۋدىلىك بولۇپ، كومپارتىيە ئەزاسىنىڭ مۇستەھكەم مەيدانىنى گەۋدىلەندۈرگەن.

جۇڭگو خەلق بانكىسى قەشقەر شۆبە بانكىسى قوغداش بۆلۈمىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى **ۋۇ خۇڭۋېي**

ۋۇ خۇڭۋېي بانكىنىڭ قوغداش خىزمىتى بىلەن شۇغۇللانغان 11 يىلدىن بۇيان، بانكا بىخەتەرلىكىنى ھەر ۋاقىت 1 ـ ئورۇنغا قويۇپ پۈتۈن ۋۇجۇدىنى خىزمەتكە بېغىشلىغان. ئۇ 1992 ـ يىلى يازدا تارقىتىش فوندىنى يۆتكەش ئۈچۈن ئۈرۈمچىگە 11 قېتىم كېلىپ، نوي قىلىش ۋاقتىنى 5 قېتىم كېچىكتۈرگەن. ۋۇ خۇڭۋېي 1996 ـ يىلى يېڭى يىلنىڭ ئالدى ـ كەينىدە 10 ناھىيىنىڭ تارماق بانكىسىغا تېلېۋىزوردا كۆرۈپ نازارەت قىلىش، كونترول قىلىش قۇرۇلمىسىنى تېز ئورنىتىپ بېرىش ئۈچۈن، كېچە ـ كۈندۈز جاپالىق ئىشلىگەن. بۇ جەرياندا 3 قېتىم قەشقەر شەھىرىدىن ئۆتكەن ئوغرىلىق ئۆيىگە قايتمىغان. ئىقتىساد ساقچىلىرىنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈپ، مەبلەغنىڭ بىخەتەرلىكىگە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، ئەمەلىيەتكە ئۇيغۇن كېلىدىغان بىر يۈرۈش قېلىپلاشقان باشقۇرۇش تۈزۈمىنى تۈزۈپ چىققان ھەمدە ئۇنى قەتئىي ئىجرا قىلغان. ۋۇخۇڭۋېي ئىقتىساد ساقچىلىرىنى يېتەكلەپ قەھرىتان قىشتا ۋە پىژغىرىم ئىسسىقتا چېنىقتۇرغان. نەتىجىدە ۋىلايەتلىك ج خ باشقارمىسى ئۇيۇشتۇرغان 2 يىلدا 1 قېتىم ۋىلايەت بويىچە ئىقتىساد ساقچىلىرىنىڭ ماھارەت كۆرسىتىشىدە 2 قېتىم 1 ـ بولغان.

(ئاخىرى 4 ـ بەتتە)

گوۋۇيۈەنىنىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى ۋۇ باڭگو كارخانىلارنىڭ سېلىقىنى ھەقىقىي يېنىكلىتىشنى تەلەپ قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 21 - نويابىر تېلېگراممىسى. گوۋۇيۈەنىنىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى ۋۇ باڭگو يېقىندا كارخانىلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش بويىچە مىنىستىرلار بىرلەشمە يىغىنىنىڭ خىزمەت دوكلاتىنى ئاڭلىغاندا تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: «ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەنىنىڭ كارخانىلاردىن كەلسە - كەلمەس ھەق ئېلىش، كارخانىلارغا كەلسە - كەلمەس جەرىمانە قويۇش ۋە ھەر خىل سېلىق سېلىشتەك مەسىلىلەرنى تۈزەش توغرىسىدىكى قارارى»نىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، قەتئىي نىيەتكە كېلىپ، مۇھىم نۇقتىنى تۇتۇپ كارخانىلارنىڭ سېلىقىنى ھەقىقىي يېنىكلىتىش لازىم.

ۋۇ باڭگو مۇنداق دېدى: پارتىيە 15 - قۇرۇلتىيىدا دۆلەت كارخانىلىرى ئىسلاھاتى ئىنتايىن مۇھىم ئورۇنغا قويۇلدى. ھازىر دۆلەت كارخانىلىرى ئىسلاھاتىنىڭ سالمىقى ئۈزلۈكسىز زورايتىلىپ، بىر نەچچە جەھەتتە چوڭ ئىلگىرىلەش ۋە كۆرۈنەرلىك ئۈنۈم ھاسىل قىلىندى. بىراق دۆلەت كارخانىلىرى ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىياتىدا بىرمۇنچە زىددىيەت ۋە مەسىلىلەر مەۋجۇت. بىر قىسىم كارخانىلارنىڭ ھاياتى كۈچى ئاجىز، پايدىسى تۆۋەن، تىجارىتى قىيىنلىشىپ قالدى. ئىش ئورنىدىن ئايرىلىپ قالغان ئىشچى - خىزمەتچىلەر كۆپىيىۋاتىدۇ. «3 قالايمىقان»نى تۈزەش، كارخانىلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش، 15 - قۇرۇلتاي ۋە 15 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتنىڭ 1- ئومۇمىي يىغىنى ئوتتۇرىغا قويغان نىشانىنى ئىشقا ئاشۇرۇشتا بولسۇن ياكى ھازىرقى خەلق ئىڭلىكى تەرەققىياتىدىكى گەۋدىلىك مەسىلىلەرنى ھەل قىلىپ، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى قوغداش جەھەتتە بولسۇن ئىنتايىن مۇھىم.

ۋۇ باڭگو تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: بەلگىلىمىگە ئۇيغۇن كەلمەيدىغان مەمۇرىي، كەسپىي ھەق ئېلىش، جەرىمانە قويۇش، مەبلەغ توپلاش، فوند تۈرلىرى ۋە ھەر خىل سېلىقلارنى بىردەك بىكار قىلىش لازىم. بۇ پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەن ھازىرقى دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىسلاھات ۋە تەرەققىيات ئەمەلىيىتى ئەھۋالىغا قاراپ چىقارغان زور ھەل قىلغۇچ تەدبىر. شۇڭا ئۇنى ئەستايىدىل، كەم - كۈتىسىز ئىجرا قىلىش لازىم. بۇ ئىشنى باھار بايرىمىدىن ئىلگىرى تولۇق ئورۇنداپ بولۇش لازىم. جايلار، تارماقلار رەھبەرلىكنى ھەقىقىي كۈچەيتىپ، سالماقنى ئاشۇرۇپ، سۈرئەتنى تېزلىتىپ، مەركەز بەلگىلىگەن ئەمەلدىن قالدۇرۇش دائىرىسى بويىچە تۈرلەرنى رەتتە تۇرغۇزۇپ مۇددەت، تۈركۈمگە ئايرىپ جەمئىيەتكە ئېلان قىلىپ، خەلقنىڭ ئىشەنچىسىنى قولغا كەلتۈرۈشى لازىم.

ۋۇ باڭگو مۇنداق دېدى: دۆلەت كارخانىلىرىدا ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش - پۈتۈن پارتىيىنىڭ مۇھىم ۋە مۇشكۈل ۋەزىپىسى. مەركەزدىكى ئالاقىدار تارماقلار ياخشى باشلامچى بولۇشى، ئۈلگىلىك رولىنى جارى قىلدۇرۇشى، كارخانىلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىشتە ئاز - تولا ھەقىقىي ئىش قىلىشى لازىم.

جېجياڭ ئۆلكىسى ساڭئەن ناھىيىسىدە يېقىنقى يىللاردىن بۇيان خەلق مەكتەپ قۇرۇش قىزغىنلىقى كۆتۈرۈلدى. ھازىر ئىجتىمائىي كۈچلەر قۇرغان مەكتەپ 546 گە يېتىپ، ئوقۇغۇچىسى 40 مىڭدىن ئاشتى.

سۈرەتتە: لوڭگاڭ بازىرى ئوتتۇرا مەكتىپىنىڭ تولۇقسىز 2 - يىللىقىدىكى ئوقۇغۇچىلار كومپيۇتېردا مەشغۇلات قىلماقتا.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

جۇڭگو ئاخباراتچىلار جەمئىيىتىنىڭ ئاخباراتچىلىق ئىلمىي كومىتېتى قۇرۇلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. جۇڭگو ئاخباراتچىلار جەمئىيىتىنىڭ ئاخباراتچىلىق ئىلمىي كومىتېتى 11 - ئاينىڭ 19 - كۈنى بېيجىڭدا قۇرۇلدى.

جۇڭگو ئاخباراتچىلار جەمئىيىتىنىڭ ئاخباراتچىلىق ئىلمىي كومىتېتى دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى ئۇلۇغ بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇشقا دائىر ئاخبارات نەزەرىيىسى تەتقىقاتىنى كۈچەيتىشتە تەشكىللەش، ماسلاشتۇرۇش، تەجرىبە ئالماشتۇرۇش، ئالاقىلىشىش ۋە يېتەكچىلىك قىلىش رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرىدۇ.

ئاپتونوم رايونىمىزدا تۇنجى قېتىم باھالىنىدىغان «كۆزگە كۆرۈنگەن 10 ياش قوغدىغۇچى» نامزاتلىرىنىڭ ئىش - پائالىيەتلىرى

(بېشى 3 - بەتتە)

قەشقەر ۋىلايەتلىك ج خ باشقارمىسى جىنايى ئىشلار رازۋېدكا تارماق ئەترىتىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى **مەھەممەتئىمىن تۇرسۇن**

مەھەممەتئىمىن تۇرسۇننىڭ ج خ خىزمىتى بىلەن شۇغۇللانغىنىغا 20 يىلدىن ئاشتى، ئۇ شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىنى قوغداش، زوراۋانلىق، تېررورلۇق جىنايى ھەرىكەتلىرىگە زەربە بېرىش كۈرىشىدە كۆرۈنەرلىك خىزمەت كۆرسەتتى.

جىنايى ھەرىكەتلەرگە زەربە بېرىشتە مەھەممەتئىمىن تۇرسۇن ھەمىشە سەپنىڭ ئالدىدا تۇردى، ۋەتەننىڭ بىرلىكى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى قوغداشتىمۇ باشتىن ئاخىر ھەممىنىڭ ئالدىدا تۇردى. ئۇ دائىم مۇنداق دەيدۇ: «بىر مىللەت تەرەققىي قىلىمەن دەيدىكەن، چوقۇم باشقا مىللەتلەرنىڭ ئىلغار مەدەنىيەت بىلىملىرىنى ئۆگىنىشى كېرەك، دۆلىتىمىز 56 مىللەتتىن تەركىب تاپقان كۆپ مىللەتلىك چوڭ ئائىلە، شۇڭا بىز ئۆزئارا ئۆگىنىشىمىز، جۇڭخۇا مىللىتىنىڭ گۈللەپ ياشنىشىنى ئورتاق ئىلگىرى سۈرۈشىمىز كېرەك.»

ئۈرۈمچى كان ئىشلىرى ئىدارىسى لىۋ داۋان كۆمۈركېنى ئەدلىيە ئىشخانىسىنىڭ خەلق مۇرەسسە خادىمى **جاڭ شىنمىن**

لىۋ داۋەن كۆمۈر كېنى 17 مىللەتتىن تەركىب تاپقان كۆپ مىللەتلىك چوڭ سانائەت كارخانىسى بولۇپ، خادىملار كۆپ، ئەھۋال مۇرەككەپ، خىزمەتنىڭ قىيىنلىق دەرىجىسى زور. بۇ كاننىڭ ئىشچىسى ۋاڭ XX سودىدا زىيان تارتىپ، قەرز قايتۇرۇش ئۈچۈن بىر ئۇيغۇر ئىشچىنىڭ ئۆيىنىڭ ئارقا دېرىزىسى ئاستىغا قوتان سېلىپ، بىر نەچچە چوشقا باققان. مىللىي ئۆرپ - ئادەت ئۇچىشمىغانلىقتىن ماجىرا چىققان. ئىشنىڭ چوڭىيىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن، جاڭ شىنمىن ئۇيغۇر ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن كۆپ قېتىم سۆزلىشىپ، ياراشتۇرۇش خىزمىتى ئىشلەپ، ئاخىرى ئۆي كۆچۈش كېلىشىمى ئىمزالىغان. شۇنىڭ بىلەن ئىككى تەرەپ ئۆزئارا ئەپۇ سوراپ ناماقۇل بولۇشقان. بۇنىڭ بىلەن ئىش چوڭىيىپ كەتمەيلا قالماي ئىتتىپاقلىق تېخىمۇ كۈچەيگەن. 10 يىلدىن بۇيان، جاڭ شىنمىن 260 تىن ئارتۇق ماجىرانى مۇرەسسە قىلدى، 45 ماجىرانىڭ كەسكىنلىشىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئالدى، ئادەم ئۆلۈش ئېھتىمالى بولغان نورمال بولمىغان 17 ۋەقەنىڭ ئالدىنى ئالدى، 30 ھەق - تەلەپ دېلوسىنىڭ جىنايى ئىشلار دېلوسىغا ئۆزگىرىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئالدى.

قوراللىق ساقچى قىسىم شىنجاڭ باش ئەترىتىنىڭ قەشقەر ۋىلايەتلىك تارماق ئەترىتى مۇھاپىزەت ئالاقە ئوتتۇرا ئەترىتىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى **خەن دۇڭۋېي**

خەن دۇڭۋېي ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداش، مىللىي بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش كەسكىن كۈرىشىدە باتۇر ھەم پاراسەتلىك بولۇپ، سەپنىڭ ئالدىدا مېڭىپ، ھايات ماماتىغا قارىماي ئەمەلىي ھەرىكىتى بىلەن گەۋدىلىك خىزمەت كۆرسەتتى. بىر قانچە يىلدىن بۇيان خەن دۇڭۋېي باشتىن ئاخىر مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ئىدىيىسى بىلەن كوماندىر - جەڭچىلەرنى تەربىيىلەپ، سۆز ۋە ئەمەلىي ھەرىكىتى بىلەن كوماندىر - جەڭچىلەرگە تەسىر كۆرسىتىپ، ئۇلاردا مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى قوغداپ، خەلقنىڭ ياخشى مۇھاپىزەتچىسى بولۇش ئىدىيىسىنى مۇستەھكەم تۇرغۇزدى. ئۇ ج خ ئورگانلىرىغا ماسلىشىپ، قانۇنغا خىلاپلىق قىلغان 7 جىنايەتچىنى تۇتۇپ، 3 مىللىي ماجىرانىڭ ئالدىنى ئېلىپ، ۋەزىپە ئۆتەش ۋە ئۇشتۇمتۇت يۈز بەرگەن ۋەقەلەرنى بىر تەرەپ قىلىش مەركەز قىلىنغان تۈرلۈك ۋەزىپىلەرنى مۇۋەپپەقىيەتلىك ئورۇندىدى.

ئاپتونوم رايونلۇق خەۋپسىزلىك نازارىتىنىڭ خىزمەتچىسى **گۇ يۈبىن**

مىللىي بۆلگۈنچىلىك ھەرىكەتلىرىگە ۋە زوراۋانلىق جىنايى ھەرىكەتلىرىگە قانۇن بويىچە قاتتىق زەربە بېرىش، دۆلەتنىڭ بىخەتەرلىكى، خەلقنىڭ ھاياتى ۋە مال - مۈلكىنىڭ بىخەتەرلىكىنى قوغداشتەك ھالقىلىق پەيتتە گۇيۈبىن خەۋپ - خەتەردىن قورقماي، كۆكرەك كېرىپ ئوتتۇرىغا چىقىپ، شىنجاڭنىڭ تىنچ، مۇقىملىقىنى قوغداش ئۈچۈن كۆرۈنەرلىك تۆھپە قوشتى. 1997 - يىل 2- ئاينىڭ 25 - كۈنى گۇ يۈبىن ئاپتوبۇسقا ئولتۇرۇپ ئۆيىگە قايتىش سەپىرىدە بىر كىشىنىڭ سۇلياۋ سومكىنى ئورۇندۇقنىڭ ئاستىغا تىقىپ قويۇپ، ئاپتوبۇستىن ئالدىراپ - تېنەپ چۈشۈپ كەتكەنلىكىنى، ئۇنىڭ يۈرۈش - تۇرۇشىنىڭ گۇمانلىق ئىكەنلىكىنى بايقاپ، باتۇر ھەم پاراسەتلىك بولۇپ، دەرھال ئاپتوبۇسنىڭ دېرىزىسىنى ئېچىپ، سومكىنى سىرتقا تاشلىدى. «گۈم» قىلغان ئاۋاز بىلەن تەڭ سومكا ھاۋادا پارتلىدى. ئاپتوبۇستىكى ئاما ۋە دۆلەتنىڭ مال -مۈلكى ئامان قالدى. 1997 - يىلى 5 - ئايدا دۆلەت خەۋپسىزلىك مىنىستىرلىكى ئۇنى 1- دەرىجىلىك خىزمەت كۆرسەتتى، دەپ ئەنگە ئالدى.

شىمالىي شىنجاڭ تۆمۈريول شىركىتى سانجى پويىز ئىستانسىسى يول قوغداش خەلق ئەسكەرلىرى شۆبە ئەترىتىنىڭ بەنجاڭى **جاڭ شېڭجې**

1994 - يىل 10- ئاينىڭ 3 - كۈنى جاڭ شېڭجې ۋەزىپە ئۆتەۋاتقاندا، بىر تراكتورنىڭ تۆمۈريول بويىغا توختىتىپ قويۇلغانلىقىنى، 2 كىشىنىڭ ھەدەپ يول ئۇلىدىكى تاشلارنى تىراكتورغا ئوغرىلىقچە قاچىلاۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ دەرھال ئۇلارنى توستى. ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى بىرسى گۈرجەك بىلەن جاڭ شېڭجېنى ئۇرۇپ يارىلاندۇردى. جاڭ شېڭجې يارىلانغىنىغا قارىماي، بۇ 2 كىشىنى ساقچىخانىغا ئېلىپ كەلدى. 3 يىلدىن بۇيان ئۇ 7 جىنايەت گۇماندارىنى تۇتتى، ج خ ساقچىخانىسىغا ياردەملىشىپ 3 جىنايەت گۇماندارىنى تۇتۇشۇپ بېرىپ، جەمئىيەتنىڭ تىنچ بولۇشى ۋە تۆمۈر يولدا قاتناشنىڭ راۋان بولۇشى ئۈچۈن كۆرۈنەرلىك تۆھپە قوشتى.

ئۈرۈمچى شەھەرلىك ج خ ئىدارىسى سايىباغ رايونلۇق شۆبە ئىدارىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى **قادىر مەمەت**

قادىر مەمەت ساقچى بولغان 20 يىلدىن بۇيان، دۆلەت ۋە خەلقنىڭ مەنپەئىتىنى قەتئىي تەۋرەنمەي قوغداپ، كۆپ قىسىم

تارباغاتاي ۋىلايىتى دۆربىلجىن ناھىيىلىك ج خ ئىدارىسى جىنايى ئىشلار رازۋېدكا چوڭ ئەترىتىدىن **جياڭ جىنجىڭ**

يولداش جياڭ جىنجىڭ 1976 - يىلى ج خ خىزمىتىگە

قوراللىق ساقچى قىسىم شىنجاڭ باش ئەترىتى ئىلى ئوبلاستلىق شۆبە ئەترىتى غۇلجا ناھىيىلىك ئوتتۇرا ئەترىتىنىڭ بەنجاڭى **لىۋ جيەنشەن**

لىۋ جيەنشەن ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداش، مىللىي بۆلگۈنچىلىككە

ئاقسۇ ۋىلايەتلىك ج خ باشقارمىسى 1 - بۆلۈمىنىڭ خەلق ساقچىسى **ھۆسەنجان**

ھۆسەنجاننىڭ شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىنى

بورتالا موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق ج خ ئىدارىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى **مۇزۇڭيى**

مۇزۇڭيى 1995 - يىلدىن بۇيان

ئۈرۈمچى شەھەرلىك ج خ ئىدارىسى سايباغ رايونلۇق شۆبە ئىدارىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى **قادىر مەمەت**

قادىر مەمەت ساقچى بولغان 20 يىلدىن بۇيان، دۆلەت ۋە خەلقنىڭ مەنپەئىتىنى قەتئىي تەۋرەنمەي قوغداپ، كۆپ قېتىم شەھەرلىك ج خ ئىدارىسى، شۆبە ئىدارىنىڭ مۇكاپاتلىشىغا ئېرىشتى. 1984 - يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە «قاتتىق زەربە بېرىش كۆرىشىدىكى ئىلغار شەخس» دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشتى.

قادىر مەمەت 46 قېتىم پەۋقۇلئاددە زور تېررورلۇق، زوراۋانلىق دېلوسىنى رازۋېدكا قىلىپ پاش قىلدى، 26 جايدىكى جىنايەتچىلەر ئۇۋىسىنى پاچاقلاپ تاشلاپ، بىر تۈركۈم قورال - ياراغ، ئوق-دورىنى غەنىيمەت ئالدى.

110 جىنايەت گۇماندارىنى تۇتۇپ، جىنايەتچىلەرنىڭ ھەيۋىسىنى سۇندۇرۇپ، شىنجاڭنىڭ سىياسىي مۇقىملىقى، جەمئىيەتنىڭ ئامانلىقى ئۈچۈن گەۋدىلىك تۆھپە قوشتى.

تاربااغاي ۋىلايىتى دۇربىلجىن ناھىيىلىك ج خ ئىدارىسى جىنايى ئىشلار رازۋېدكا چوڭ ئەترىتىدىن **جياڭ جىنچېڭ**

يولداش جياڭ جىنچېڭ 1976 - يىلى ج خ خىزمىتىگە قاتناشقاندىن بۇيان، يۇقىرى تاپشۇرغان تۈرلۈك ۋەزىپىلەرنى كۆپ قېتىم مۇۋەپپەقىيەتلىك ئورۇندىدى. 1996 - يىل 1 - ئاينىڭ 21 - كۈنى پەۋقۇلئاددە زور ئاپتوموبىل بۇلاپ، ئادەم ئۆلتۈرگەن قاتىلنى تۇتۇشتا ئۇ يەم - پاراستى ۋە باتۇرلۇقىنى ئىپادىلەپ، تۇتقۇنغا پىچاق تەگلەپ، تۇتۇشقا قارشىلىق كۆرسەتكەن قاتىلنى يەم ئىشلىتىپ باتۇرلۇق بىلەن بويسۇندۇرۇپ، خەلقنىڭ ھاياتى، مال - مۈلكىنىڭ بىخەتەرلىكىنى قوغدىدى. ئۇنىڭ ئامما كۆڭۈل بۆلىدىغان، پاك - دىيانەتلىك خىزمەت ئىستىلى يولداشلارنىڭ بىردەك ياخشى باھاسىغا ئېرىشتى.

قوراللىق ساقچى قىسىم ... ئوبلاستلىق شۆبە ئەترىتى غۇلجا ناھىيىلىك ئوتتۇرا ئەترىتىنىڭ بەنجاڭى **ليۇ چيەنشەن**

ليۇ چيەنشەن ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداش، مىللىي بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش كەسكىن كۈرىشىدە ئەقىل ئىشلىتىپ، باتۇرلۇقىنى ئىپادىلەپ، كەسكىن بولۇپ، ھايات - ماماتىغا قارىماي، ئەمەلىي ھەرىكىتى بىلەن گەۋدىلىك تۆھپە قوشتى. ليۇ چيەنشەن قىسىمغا كىرگەندىن بۇيان جاپاغا چىداپ ماھارەت يېتىلدۈرۈپ، تۈرلۈك تەلىم - تەربىيە مەشقىدە ئوتتۇرا ئەترەت بويىچە ئالدىدا مېڭىپ، بەنجاڭ بولغاندىن كېيىن ھەممە ئىشلاردا جەڭچىلەرگە ئۈلگە كۆرسىتىپ، ۋەزىپە ئىجرا قىلىش، خەتەردىن، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشتا ھەمىشە ئالدىدا بولۇپ، ئۆز بەنىنى مۇنەۋۋەر بەن قىلىپ يېتىشتۇردى. ئۇ ئۆزى تۇرۇشلۇق قىسىم تەرىپىدىن «مۇنەۋۋەر ئەسكەر»، قوراللىق ساقچى باش شتابى تەرىپىدىن «مۇنەۋۋەر كوممۇنىستىك ياشلار ئىتتىپاقى ئەزاسى» بولۇپ باھالاندى ھەم ئاقېتىم 1 - دەرىجىلىك خىزمەت كۆرسەتتى، دەپ ئەنگە ئېلىندى.

بۆلۈمىنىڭ خەلق ساقچىسى **ھۆسەنجان**

ھۆسەنجاننىڭ شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىنى قوغداش ۋە مىللىي بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش كۈرىشىدە مەيدانى مۇستەھكەم، بايرىقى روشەن بولدى. 1996- يىل 4 - ئاينىڭ 15 - كۈنى زوراۋان تېررورچىلارنى قورشاپ تۇتۇش كۈرىشىدە ئۇ ئۆلۈم خەۋپىگە قارىماي، قوراللىق ياۋۇز لۈكچەككە باتۇرلۇق بىلەن ئېتىلىپ، جىنايەتچىنى قولغا چۈشۈردى. 5 قېتىملىق جىنايەتچىنى تۇتۇش كۈرىشىدە 3 تاپانچا، 1 مىلتىق، 8 كىلوگرام پارتلاتقۇچ، 32 پاي سىلكىندۈرۈش ئوقى، 1000 پايدىن ئارتۇق ئوق غەنىيمەت ئالدى.

ئىدارىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى **مۇزۇۋكىيى**

مۇزۇۋكىيى 1995 - يىلىدىن بۇيان ئوبلاستلىق، ناھىيىلىك، شەھەرلىك ج خ ئىدارىسىنىڭ جىنايى ئىشلار رازۋېدكا تارماقلىرىغا رەھبەرلىك قىلىپ، 100گە يېقىن پەۋقۇلئاددە زور جىنايى ئىشلار دېلوسىنى پاش قىلىپ، دۆلەت ۋە خەلقنىڭ نەچچە مىليون يۈەنلىك ئىقتىسادىي زىيىنىنى قايتۇرۇۋېلىپ، جەمئىيەت ئامانلىقىنى قوغداش، جىنايەتكە زەربە بېرىشتە كۆرۈنەرلىك خىزمەت كۆرسەتتى.

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشكىلات بۆلۈمى، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق كادىرلار نازارىتىنىڭ

1997 - يىلى ئاپتونوم رايوننىڭ پارتىيە، ھۆكۈمەت، ئاممىۋى ئورگانلارغا ئىمتىھان ئېلىش ئارقىلىق ئاشكارا دۆلەت مەمۇرلىرى، ئورگان خىزمەتچى خادىملىرى قوبۇل قىلىش توغرىسىدىكى ئېلانى

«دۆلەت مەمۇرلىرى ۋاقىتلىق نىزامى»، «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتى تەشكىلات بۆلۈمى بېسىپ تارقاتقان ‹پارتىيە ئاممىۋى ئورگانلار ۋە خەلق قۇرۇلتىيى، سىياسىي كېڭەش ئورگان خىزمەتچىلىرىنى ئىمتىھان ئېلىپ قوبۇل قىلىش توغرىسىدىكى پىكرى، ھەققىدىكى ئۇقتۇرۇشى» ۋە «شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايوننىڭ دۆلەت مەمۇرلىرىنى قوبۇل قىلىش ۋاقىتلىق چارىسى»، «ئاشكارا، باراۋەرلىك ئاساسىدا رىقابەتلەشتۇرۇپ ئەلالىرىنى تاللاش» پرىنسىپىغا ئاساسەن، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشكىلات بۆلۈمى، ئاپتونوم رايونلۇق كادىرلار نازارىتى قارار چىقىرىپ، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم بەنگۇڭتىڭى قاتارلىق 26 ئورۇنغا ئىمتىھان ئېلىش ئارقىلىق جەمئىيەتتىن ئاشكارا مۇدىر دەرىجىلىك ۋە ئۇنىڭدىن تۆۋەن بولغان رەھبەرلىك ۋەزىپىسى بولمىغان دۆلەت مەمۇرلىرى ۋە ئورگان خىزمەتچىلىرىدىن 90 نەپەر ئادەم قوبۇل قىلىشنى ئورۇنلاشتۇردى. مۇناسىۋەتلىك ئىشلارنى تۆۋەندىكىدەك ئېلان قىلىمىز.

1. ئىمتىھان ئېلىپ قوبۇل قىلىش ئوبيېكتى:

ئۈرۈمچى شەھىرىدە نوپۇسى بولغان، قانۇن بويىچە پۇقرالارنىڭ سىياسىي ھوقۇقىغا ئىگە بولغان ۋە 2 يىلدىن ئارتۇق خىزمەت تارىخىغا ئىگە ھەر خىل خادىم ياكى ئۈرۈمچى شەھىرىگە يۆتكەپ كېلىشكە شەرتى توشىدىغان باشقا رايونلاردىكى خىزمەتچىلەر بولۇشى لازىم.

2. ئىمتىھان ئېلىپ قوبۇل قىلىش شەرتلىرى:

(1) جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ رەھبەرلىكىنى ھىمايە قىلىدىغان، سوتسىيالىزمنى قىزغىن سۆيىدىغان، قانۇن - ئىنتىزاملارغا ئاڭلىق رىئايە قىلىدىغان، ئەخلاقى ياخشى، خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش روھىغا ئىگە بولۇشى؛

(2) دۆلەت ئېتىراپ قىلغان ئالىي تېخنىكوم (داجۇەن)دىن يۇقىرى ئوقۇش تارىخىغا ئىگە بولۇشى؛

(3) 2 يىلدىن ئارتۇق خىزمەت تارىخى بولۇشى؛

(4) تېنى ساغلام، 35 ياشتىن تۆۋەن (1962 - يىل 1 - ئاينىڭ 1 - كۈنىدىن كېيىن تۇغۇلغان) بولۇشى؛

(5) قوبۇل قىلىدىغان ئورگانلارنىڭ بېكىتكەن باشقا شەرتلىرىگە ئۇيغۇن بولۇشى كېرەك.

3. تىزىمغا ئالدۇرۇش ۋاقتى، ئورنى ۋە تەلەپلەر:

تىزىمغا ئالدۇرۇش ۋاقتى: 1997 - يىل 12 - ئاينىڭ 5 - كۈنىدىن 7 - كۈنىگىچە (بېيجىڭ ۋاقتى: 30 :10 — 30 :18غىچە).

تىزىمغا ئالدۇرۇش ئورنى: ئۈرۈمچى شەھىرى نەنمېن تەنتەربىيە سارىيى (ئۈرۈمچى شەھىرى خەلق يولىدىكى ئاپتونوم رايونلۇق تەنتەربىيە كومىتېتى قورۇسى ئىچىدە).

تەلەپلەر: ئىمتىھان بېرىشكە تىزىمغا ئالدۇغانلار چوقۇم نوپۇس دەپتىرى، ئوقۇش تارىخى گۇۋاھنامىسى ۋە 2 يىللىق خىزمەت تارىخى ئىسپاتى (بۇنىڭ ئىچىدە ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى چوقۇم مەسئۇل باشقۇرغۇچى ئورۇننىڭ ئىمتىھان بېرىشكە قوشۇلىدىغانلىق ئىسپاتى)بولۇشى، يېقىندا ياللاڭباش چۈشكەن 1 سۇڭلۇق سۈرىتىدىن 3 پارچە ۋە تىزىمغا ئالدۇرۇش ھەققى ئۈچۈن 8 يۈەن، ئىمتىھان ئىشلىرى ھەققى ئۈچۈن 80 يۈەن ئېلىپ كېلىشى كېرەك.

4. ئىمتىھان ئېلىش مەزمۇنلىرى ۋە ۋاقتى:

ئىمتىھان يازما ئىمتىھان ۋە يۈزتۇرا ئىمتىھاننى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

يازما ئىمتىھان ئومۇمىي پەنلەر ئىمتىھانى ۋە كەسپىي ئىمتىھان دەپ 2 گە بۆلۈنىدۇ؛ بۇنىڭ ئىچىدە ئومۇمىي پەنلەر ئىمتىھانى «ئۇنىۋېرسال بىلىملەر» ۋە «مەمۇرىي كەسپىي ئىقتىدار مايىللىقىنى سىناش»نى، كەسپىي ئىمتىھان شۇ كەسىپنىڭ ئەڭ ئاممىباب، بىلىشكە تېگىشلىك بولغان كەسپىي ئاساسىي بىلىملىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

ئومۇمىي پەنلەر ئىمتىھانى دۆلەت كادىرلار مىنىستىرلىكى تۈزگەن مەملىكەت بويىچە بىرلىككە كەلگەن دەرسلىك - «ئىجتىمائىي پەنلەر» دېگەن كىتابنى ئاساس قىلىدۇ.

يازما ئىمتىھان ۋاقتى: 1998 -يىل 1 - ئاينىڭ 3-، 4 - كۈنلىرى.

يازما ئىمتىھاندا لاياقەتلىك بولغانلار ئىمتىھان نەتىجىسىگە ئاساسەن تىزىملاتقان ئورنى، قوبۇل قىلىنىدىغان ۋەزىپىسى بويىچە يۇقىرى نومۇردىن تۆۋەن نومۇرغا قاراپ رەت تەرتىپى بويىچە بولىدۇ، قوبۇل قىلىش سانىنىڭ 3 :1 نىسبىتى بويىچە يۈزتۇرا ئىمتىھانغا قاتنىشىدىغانلار ئوبيېكتلىرى بېكىتىلىدۇ، يۈزتۇرا ئىمتىھان ۋاقتى ئايرىم ئۇقتۇرۇلىدۇ.

5. قوبۇل قىلىدىغان ئورۇنلار:

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم بەنگۇڭتىڭى، سىياسىي كېڭەش، باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى، دۆلەت مەخپىيەتلىك ئىدارىسى، سودا - سانائەتچىلەر بىرلەشمىسى، مېيىپلەر بىرلەشمىسى، پەن - تېخنىكا كومىتېتى، يەر تەۋرەشنى كۆزىتىش ئىدارىسى، سودا - ئىقتىساد كومىتېتى، ئاشلىق ئىدارىسى، ئورمانچىلىق نازارىتى، توقۇمىچىلىق سانائىتى نازارىتى، قۇرۇلۇش ماتېرىياللىرى ئىدارىسى، مەدەنىيەت نازارىتى، تۈزۈلمە ئىسلاھاتى كومىتېتى، خىمىيە سانائىتى نازارىتى، كومپيۇتېر ئىشخانىسى، گېئولوگىيە-قېزىلما بايلىقلار نازارىتى، قۇرۇلۇش نازارىتى، جامائەت خەۋپسىزلىكى نازارىتى، دۆلەت بىخەتەرلىكى نازارىتى، مائارىپ كومىتېتى، پىلان كومىتېتى، يېنىك سانائەت نازارىتى، مەمۇرىي تەپتىش نازارىتى، دۆلەت باج ئىدارىسى.

ئىمتىھان ئېلىپ قوبۇل قىلىدىغان كونكرېت ۋەزىپە ئورنى ۋە كەسىپكە دائىر ئەھۋاللارنىڭ تەپسىلاتىنى «ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە، ھۆكۈمەت، ئاممىۋى ئورگانلارغا 1997 - يىلى ئىمتىھان ئارقىلىق دۆلەت مەمۇرلىرى، ئورگان خىزمەتچى خادىملىرى قوبۇل قىلىش نىزامى»دىن كۆرۈۋېلىڭ.

كادىرلار نازارىتىنىڭ مەسلىھەت بېرىش تېلېفونى: 24232 — 2819585 (0991)

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشكىلات بۆلۈمى، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق كادىرلار نازارىتى

1997 - يىل 11 - ئاينىڭ 26 - كۈنى

جۇڭگونىڭ ئىقتىسادشۇناسلىقى سابىق سوۋېت ئىتتىپاقىچە ئەندىزىدىن قۇتۇلۇشى كېرەك

جۇڭگو ئىقتىسادىنىڭ تەرەققىياتى بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك بولغان جۇڭگو ئىقتىسادشۇناسلىقى بۇ ئۇلۇغ بۇرۇلۇش پەيتىگە قانداق يۈزلىنىشى كېرەك؟ ئىقتىسادشۇناسلارنىڭ قارىشى مۇنداق:

ياقتۇرسىڭىز بولىدۇ، يېپىشۋالسىڭىز بولمايدۇ

يۈي گۇاڭيۈەن: ماركسىزملىق ئىقتىسادشۇناسلىق بىلەن غەربچە ئىقتىسادشۇناسلىققا قانداق مۇئامىلە قىلىش مەسىلىسىدە: «ياقتۇرسىڭىز بولىدۇ، يېپىشۋالسىڭىز بولمايدۇ» دېگەن ئىدىم. مەن نەزەرىيەلەرنى تولىمۇ ياخشى كۆرىمەن، بۇ ھەرگىز باشقىلارنىڭ بالىسى ئوماق ئەمەس، دەپ قارىغانلىقىمدىن ئەمەس. مېنىڭ ماركسىزملىق ئىقتىسادشۇناسلىقنى ئۆگىنىۋاتقىنىمغا 60 يىل بولدى. دەرۋەقە ئۇنى خېلىلا ياخشى كۆرىمەن. غەربنىڭ ئىقتىساشۇناسلىقىنى ئۇنداق ياخشى كۆرەلمەيمەن، لېكىن مەن تەتقىق قىلىپ كۆرمىگەن نەرسە ھەققىدە خالىغانچە پىكىر قىلمايمەن، ئۇنىڭغا بىر تەرەپلىمە قاراشتىمۇ بولغۇم يوق.

ھازىر مېنىڭ تەتقىقاتىم ماركسىزمچە ئىشلەپچىقىرىش كۈچى ۋە ئىشلەپچىقىرىش مۇناسىۋىتى قاتارلىق ئۇقۇم كاتېگورىيىسىدىن ئايرىلالمايدۇ. بۇ نەرسىلەردىن ئايرىلسا مېنىڭ ئىدىيەم ھەرىكەت قىلالمايدۇ. مۇناسىۋەتلىك بازار ئىگىلىكىگە دائىر مەسىلىلەرنى ئويلىغىنىمدا، غەرب ئىقتىسادشۇناسلىقىدىكى ئاشۇ ئۇقۇم ۋە نەزەرىيىلەر رامكىسىدىن چىقىپ كېتەلمەيمەن.

جۇڭگو ئىقتىسادشۇناسلىقىدىكى ئىللەتلەر

ۋېي جې: ئېلىمىز ئىقتىسادشۇناسلىقىدا ئۇزاقتىن بېرى ساقلىنىپ كەلگەن مەسىلىلەرنىڭ ئاساسلىقى مۇنداق: 1. سىياسىي ئىقتىسادشۇناسلىق ئىقتىسادشۇناسلىقنىڭ ئورنىنى ئېلىپ، ئىقتىسادشۇناسلىقنىڭ مەۋجۇدلۇقى ئىنكار قىلىندى؛ 2. ئىقتىسادشۇناسلىقنىڭ پۈتۈن ئىنسانىيەتنىڭ ئېسىل مەدەنىيەت نەتىجىسى ئىكەنلىكى ئىنكار قىلىنىپ، غەرب ئىقتىسادشۇناسلىقىنى قوبۇل قىلىش رەت قىلىندى؛ 3. ئەمەلىيەتتىن ئېغىر دەرىجىدە چەتنەپ كېتىلدى، بىز ئىقتىسادشۇناسلىقنى ئەمەلىيەت ئارقىلىق تەكشۈرۈپ تەرەققىي قىلغۇزماي، كىلاسسىك يازغۇچىلارنىڭ بەزى نەزەرىيىلىرى ئارقىلىق مول مەزمۇنلۇق، ھەرىكەت قىلىۋاتقان ئەمەلىيەتنى بوغۇپ قويدۇق. بەزى ئاساسلىق نەزەرىيەلەرنى مۇزاكىرە قىلغاندا ئۆزۈندىلەرنى كۆتۈرۈپ چىقتۇق. كىلاسسىك يازغۇچىلارنىڭ بايانلىرىنى رەقىبنى يېڭىپ، غەلىبە قىلىشتىكى ئەنگۈشتەر قىلىۋالدۇق.

سابىق سوۋېت ئىتتىپاقىچە ئەندىزە بىلەن قەتئىي خوشلىشىش كېرەك

ۋۇجىڭليەن: ستالىن دەۋرىدىكى مەركەزلىك پىلانلىق ئىقتىسادشۇناسلىق نەزەرىيىسى ۋە ئۇسۇلى بىزنىڭ ئىقتىسادشۇناسلىق ئوقۇتۇشىمىزغا تەسىر كۆرسەتمەكتە. بۇ، دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى بىلەن چىقىشالمايدۇ.

فەن گاڭ: جۇڭگو ئىقتىسادشۇناسلىقى ساھەسىدىكىلەر ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشىك ئېچىۋېتىلگەندىن بۇيان ھېس قىلغان نەزەرىيە بىلەن رېئاللىقنىڭ توقۇنۇشى ماھىيەتتە سابىق سوۋېت ئىتتىپاقىچە سىياسىي ئىقتىسادشۇناسلىق بىلەن ئىقتىسادىي رېئاللىق مەسىلىسىنىڭ توقۇنۇشىدىن ئىبارەت. راستىنى ئېيتقاندا، ھازىر «سابىق سوۋېت ئىتتىپاقىچە ئەندىزىنى ئۈزۈل - كېسىل تەنقىد قىلىدىغان ۋە ئۇنى چۆرۈۋېتىدىغان ۋاقىت كەلدى.»

غەرب ئىقتىسادشۇناسلىقى ھەممىگە قادىر ئەمەس

دۇڭ پۇرېڭ: غەرب ئىقتىسادشۇناسلىرى تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرنىڭ ئىقتىسادىنى تەتقىق قىلغاندا ھەمىشە كىشىنىڭ غىدىقىنى كەلتۈرىدۇ. مەسىلەن: ئامېرىكىدا ئېچىلغان ئىقتىسادشۇناسلىقنى تەرەققىي قىلدۇرۇش يىغىنىدا، گوللاندىيىلىك بىر ئالىم ئۆلچەم ئىقتىسادشۇناسلىقى ئۇسۇلى ئارقىلىق تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەردە نېمە ئۈچۈن دائىم داۋالغۇش بولۇپ تۇرىدۇ، دېگەن مەسىلىنى تەتقىق قىلىپ، تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەردىكى ئاممىنىڭ غوۋغا كۆتۈرۈشى سۇنىڭ كەمچىل بولۇشى بىلەن مۇناسىۋەتلىك، دېگەن نەتىجىنى چىقارغان. مېنىڭچە، تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرنىڭ بەزى جايلىرىدا سۇ كەمچىل بولغانلىقتىن ماجىرالىشىش ئەھۋالى بار، لېكىن نۇرغۇن داۋالغۇشلارنى سۇنىڭ كەمچىل بولۇشى كەلتۈرۈپ چىقارمىغان. بۇنداق قاراش ئۇلارنىڭ تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرنىڭ مەسىلىسىنى تەتقىق قىلغاندا، ئۆزلىرى بۇ خىل مۇھىتتا ياشىمىغانلىقى ئۈچۈن ئەھۋالنى ئانچە چوڭقۇر چۈشىنەلمىگەنلىكىدىن كېلىپ چىققان.

جۇڭگو ئىقتىسادشۇناسلىرى ئىقتىسادىي ئىسلاھات ۋە ئىقتىساد زور قەدەمدە تەرەققىي قىلىۋاتقان مەزگىلدە كۆرۈلگەن ھەر خىل ئىقتىسادىي مەسىلىلەرنى كۆزىتىشى، ئىزاھلىشى، ھەل قىلىشى كېرەك، بۇنىڭدا ئىنتايىن ياخشى شارائىت بار.

(«تەرمىلەر گېزىتى»دىن)

جۇڭگو زور بىر تۈركۈم قانۇن ئىختىساس ئىگىلىرىگە موھتاج

مۇنداق ئەھۋال دائىم كۆرۈلۈپ تۇرىدۇ: چەت ئەل كارخانىلىرى بىلەن ھەمكارلاشقاندا، سۆھبەتكە قاتناشقان چەت ئەللىك سودىگەرنىڭ يېنىدا دائىم قانۇن مەسلىھەتچىسى بولىدۇ؛ بىزنىڭ كارخانىچىمىزنىڭ يېنىدا ئولتۇرغان ئادەملەرنىڭ ئىچىدە بىرەرمۇ قانۇن مەسلىھەتچىسى بولمايدۇ. بىز بۇنداق ئەھۋالدا ھەمكارلاشقاچقا، دائىم دېگۈدەك زىيان تارتىپ كېلىۋاتىمىز.

بۇنىڭدىن كېيىن ئېلىمىزدە قانۇن ئىختىساسلىق خادىملىرىغا بولغان ئېھتىياج بارغانسېرى ئاشىدۇ. مۆلچەرگە قارىغاندا، 2000-يىلغا بارغاندا ئېلىمىزنىڭ قانۇن ئىختىساس ئىگىلىرىگە بولغان ئېھتىياجى تېخىمۇ ئېشىپ، 400 مىڭ قانۇن ئىختىساس ئىگىسىگە موھتاج بولىدىكەن. مەخسۇس قانۇن ئىگىلىرى ۋە ئۇنىۋېرسال قانۇن ئىگىلىرىگە بولغان ئېھتىياج تېخىمۇ ئاشىدىكەن.

ھازىر مەملىكەت بويىچە ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەرنىڭ قانۇن كەسپىنى پۈتتۈرىدىغان ئوقۇغۇچىلىرى ھەر يىلى 10 مىڭدىن ئاشىدۇ. بۇنىڭغا ياشانغانلار مائارىپى ۋە كەسپىي مائارىپ ئارقىلىق تەربىيىلەنگەن قانۇن ئىختىساس ئىگىلىرىنى قوشقاندىمۇ جەمئىيەتنىڭ ئېھتىياجىنى قاندۇرغىلى بولمايدۇ. قانۇن ئىجتىمائىي تۇرمۇشنىڭ ھەرقايسى ساھەلىرىگە سىڭىپ كىرگەن بۈگۈنكى كۈندە قانۇن ئىختىساس ئىگىلىرى پۈتۈن جەمئىيەتكە ئېھتىياجلىق خادىم بولۇپ قالدى. قانۇن چىقىرىدىغان ئورگانلار ۋە ئەدلىيە ئورگانلىرى قانۇن ئىختىساس ئىگىلىرىگە ئېھتىياجلىق بولۇپلا قالماستىن، ھۆكۈمەت تارماقلىرى، سودا - سانائەت كارخانىلىرى، كەسپىي ئورۇنلار، ئىجتىمائىي تەشكىلات ۋە پۇقرالارنىڭمۇ قانۇن ئىختىساسلىق خادىملىرىغا بولغان ئېھتىياجى بارغانسېرى ئاشماقتا.

دۆلەت خىزمەتچىلىرى ۋاقىتلىق مىزانى، خەلق ساقچىلىرى قانۇنى، سوتچىلار قانۇنى، پروكۇراتورلار قانۇنى، ئادۋوكاتلار قانۇنى قاتارلىق قانۇنلار ئارقا - ئارقىدىن بارلىققا كېلىپ، قوشۇن قۇرۇلۇشىغا يۇقىرى تەلەپ قويدى. بۇ، قانۇن - نىزاملار قوشۇنىغا كىرگۈچىلەرنىڭ ئالىي مەكتەپنىڭ تولۇق كۇرسىنى پۈتتۈرگەنلەردىن يۇقىرى بولۇشىنى بەلگىلىدى، لېكىن ھازىر بۇ قوشۇننىڭ ئەھۋالى تەلەپتىن خېلىلا يىراق، مەملىكەت بويىچە ئالىي مەكتەپنىڭ تولۇق كۇرسىنى پۈتتۈرگەن ئادۋوكاتلار % 25 نى، ئاسپىرانتلار % 1.5 نى ئىگىلەيدۇ. گۇاڭدۇڭ ئۆلكىسىدىكى 120 مىڭ قانۇن خىزمەتچىسى ئارىسىدا قانۇن كەسپىنى پۈتتۈرگەنلەر % 2.08 نى، ئاسپىرانتلار % 0.12 نى ئىگىلەيدۇ. تۈرمە، ئەمگەك بىلەن تەربىيىلەش سىستېمىسىدىكى ساقچىلار 300 مىڭغا يېقىنلىشىدۇ، بۇنىڭ ئىچىدە ئالىي تېخنىكومدىن يۇقىرى مەلۇماتى بارلار % 26 نى، تولۇق كۇرسنى پۈتتۈرگەنلەر % 5 نى ئىگىلەيدۇ.

(«قانۇن گېزىتى» دىن)

ئىشخانىدىكى ئىللەتلەر

ھازىر بەزى ئورگانلارنىڭ ئىشخانىلىرىدىكى بەزى ئىشلار كىشىنى ئويغا سالماي قالمايدۇ. بۇنى ئىللەت دەپ ئاتىساق، ئانچە مۇبالىغە بولۇپ كەتمەيدۇ.

1. ئىشخانىدا پاراڭ سېلىش. بىر ئىشخانىدىكى 3 ـ 4 ئادەمنىڭ بىرسى قۇرۇق پاراڭنى باشلىسا، باشقىلار ئۇنىڭغا دەرھال قوشۇلۇپ، بەس-بەس بىلەن پاراڭغا چۈشۈپ كېتىدۇ. ئاخىرى چىقمايدىغان پاراڭ ئىشتىن چۈشكەنگە قەدەر داۋاملىشىپ، ئىشخانىدىن كەتكۈسى كەلمەيدىغان دەرىجىگە يېتىدۇ.

2. ئىشخانا ئارىلاش. بەزى كىشىلەر «بىر خىل كېسەللىك» كە ئادەتلەنگەن بولۇپ، قولىدىكى ئىشنى قىلماي، ئىشخانىمۇ ئىشخانا ئارىلاپ، ھەر خىل خەۋەر، سۆز ـ چۆچەكلەرنى تارقىتىپ يۈرۈپ، باشقىلارنىڭ خىزمىتىگە دەخلى يەتكۈزىدۇ.

3. ئۇرۇق ـ تۇغقان، دوست ـ يارەنلىرىنى كۈتۈۋېلىش. بىرەرىنىڭ ئۇرۇق ـ تۇغقان، دوست ـ يارەنلىرى ئىشخانىغا ئىزدەپ كېلىپ قالسا، ئىشخانىدا باشقا ئادەم يوقتەك تاماكا چېكىشىپ، ھاراق ئىچىشىپ، ئائىلە ئىشلىرى توغرىسىدا قىزغىن پاراڭغا چۈشۈپ كېتىشىدۇ.

4. ئىشخانىدا ئۇخلاش. بەزىلەر ئاخشىمى ماجاڭ، قارتا ئويناپ ياكى تۈن نىسپىگىچە ئىچىشىپ، ئەتىسى ئىش ۋاقتىدا ئەسنەپ ئولتۇرىدۇ. ھەتتا ئۈستەلگە بېشىنى قويۇپ خورەك تارتىپ ئۇخلايدۇ.

5. سوغۇق مۇئامىلىدە بولۇش. ناتونۇش كىشىلەر ئىش بېجىرىش ئۈچۈن كەلسە، ئىشكتىن كىرمىكى تەسكە توختايدۇ. ئىشكتىن كىرسىمۇ ئىشخانىدىكىلەرنىڭ سوغۇق مۇئامىلىسىگە ئۇچراپ، ئىشنى كۆڭۈلدىكىدەك بېجىرەلمەي قايتىپ كېتىدۇ.

6. غەيۋەت ـ شىكايەت قىلىش. بىر نەچچە ئىشخانىدىكى بىر قانچە ئادەم بىر ئىشخانىغا يىغىلىۋېلىپ، شۇ ئىدارە ئىچىدىكى بىرەر رەھبەر ئۈستىدىن ياكى مەلۇم بىرەيلەن ئۈستىدىن غەيۋەت-شىكايەت قىلىشىدۇ. بۇنىڭ بىلەن نورمال خىزمەت ئۈنۈمىگە تەسىر يەتكۈزىدۇ.

7. شەخسىي ئىشنى قىلىش. ئىشخانىدا ئۆزى مەسئۇل بولۇۋاتقان خىزمەت تۈرلۈك خىزمىتىنى ئىشلىمەي، ئۆزىنىڭ شەخسىي ئىشىنى قىلىۋېلىش، ھۆكۈمەت ئىشىنى ياخشى ئىشلەشكە ئەھمىيەت بەرمەسلىك، رەھبەرلىك ياكى مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلار مەلۇمات تەلەپ قىلسا، مەيلى راست بولسۇن ياكى يالغان بولسۇن ئالدىراپ ـ تېنەپلا مەلۇمات بېرىپ، مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنىڭ خىزمىتىگىمۇ يالغانچىلىقنى سۆرەپ كىرىش.

(«تەرمىلەر گېزىتى» دىن)

پۇقرالار كېچىلىك بانكىغا موھتاج

مۇخبىرنىڭ سودا-سانائەتچىلەردىن ئىگىلىشىچە، بەزى تىجارەتچىلەرنىڭ بانكىغا پۇل قويىدىغان ۋاقتى بىلەن بانكىنىڭ تىجارەت قىلىدىغان ۋاقتى ئوخشاش ئەمەس ئىكەن. شۇڭا ئۇلار بانكىنىڭ تىجارەت ۋاقتىنى ئۇزارتىشنى تەلەپ قىلماقتا.

ھازىر نۇرغۇن جايلاردا كېچىلىك بانكا يوق. كۆپىنچە كىشىلەر كەچقۇرۇن سائەت 8 ـ 9 لاردا نەرسە ـ كېرەك سېتىۋالىدۇ. شۇڭا تىجارەتچىلەر كەچتە قىلغان تىجارىتىنىڭ پۇلىنى بانكىغا قويالمايدۇ، ئۆيدە قويسا بىخەتەر بولمايدۇ. ئەگەر ھەر قايسى جايلاردىكى بانكىلار ئاۋات سودا كوچىلىرىدا كەچلىك بانكا تەسىس قىلسا، پۇقرالارغا ئوڭايلىق يارىتىلىپلا قالماي، تىجارەتچىلەرمۇ غەم - ئەندىشىدىن خالىي بولغان، بانكىنىڭ ئامانەت پۇلىمۇ كۆپەيگەن بولاتتى.

(«جۇڭگو ياشلىرى گېزىتى» دىن)

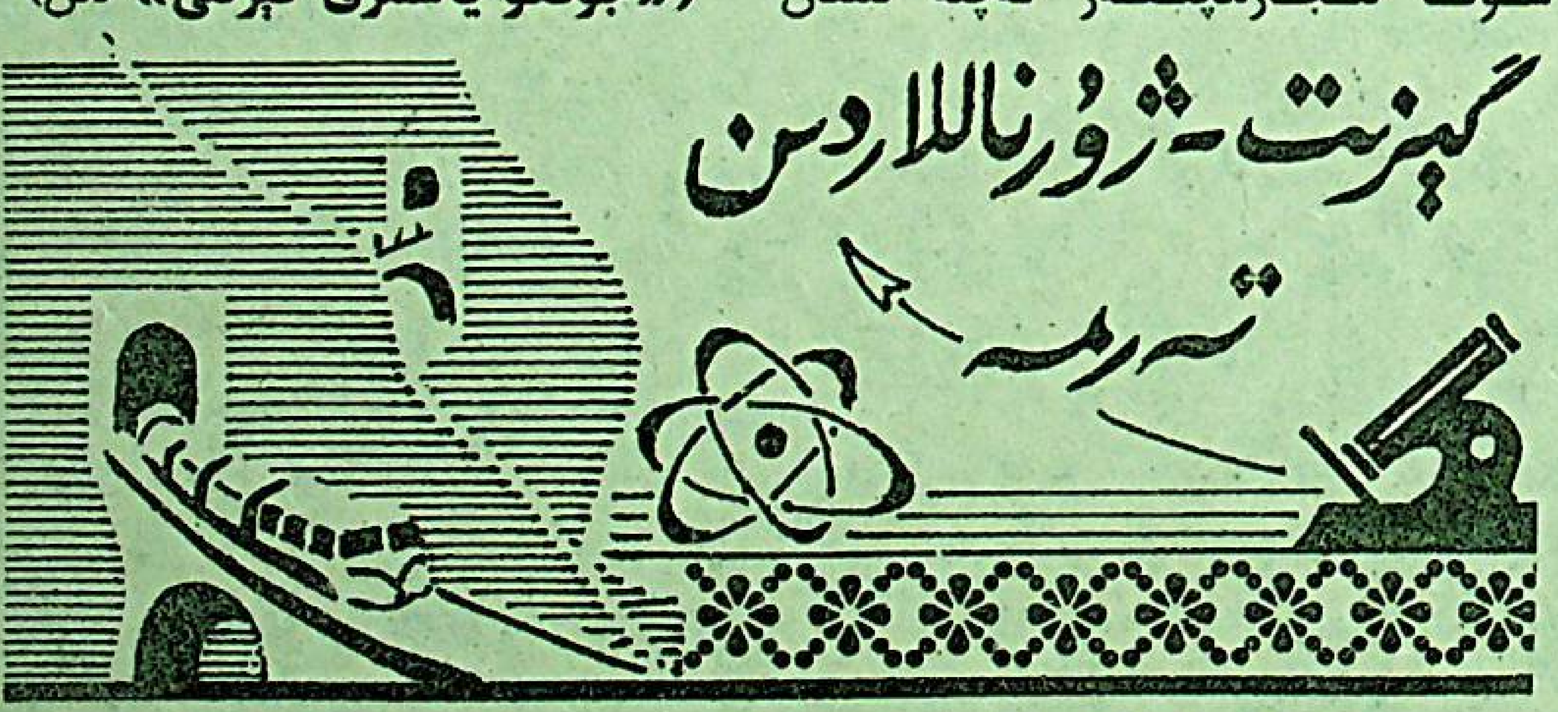

بىر قېتىملا ئىشلىتىلىدىغان چوكىدىن تۇغۇلغان خىيال

ئېيتىشلارغا قارىغاندا، بىر قېتىملا ئىشلىتىلىدىغان چوكىنى ياپونىيىلىكلەر ئىجاد قىلغانىكەن. بۇ بەلكىم خەنزۇچە «چوكا» دېگەن خەتنىڭ مەنىسىگە تېخىمۇ ماس كېلىشى مۇمكىن. كېيىن چوكىلارنىڭ ياسىلىشى بارغانسېرى نەپىسلىشىپ كەتتى.

بىر قېتىملا ئىشلىتىلىدىغان چوكا پۇقرالارنىڭ ئاممىۋى سورۇنلاردا غىزالىنىشىغا ئوڭايلىق ئېلىپ كەلدى. لېكىن ياغاچ ئىسراپچىلىقىمۇ بولۇۋاتىدۇ. پەقەت شاڭخەي شەھىرىدىكى تېز تاماقخانىلاردا

چوكىلارنى يىغىۋېلىپ ياغاچ بوتقىسى قىلىپ جۇڭگوغا ئەرزان باھادا سېتىپ بېرىپ، جۇڭگودىن ئىمپورت قىلغان چوكىنىڭ پۇلىنىڭ ئورنىنى تولدۇرۇۋالىدىكەن.

ياپونىيىنىڭ ئورمان بىلەن قاپلىنىش نىسبىتى % 65 كە، ئېلىمىزنىڭ ئورمان بىلەن قاپلىنىش نىسبىتى % 13 كە يېتىدۇ، ياپونىيە تەبىئىي بايلىقى كەمچىل دۆلەت بولسىمۇ، ئورمان بايلىقى خېلى مول. ئېلىمىزنىڭ تەبىئىي بايلىقى مول، لېكىن

دەرەخ بولىدۇ، دېيىشەتتى. 15 يىللىق دەرەخنىڭ تېخى ئادەم بويى ئۆسمىگەنلىكى مېنى ھەيران قالدۇردى. شۇڭا دەل-دەرەخلەرنى كەسكەندە ھەرگىزمۇ بىپەرۋالىق قىلماسلىقىمىز، نەچچە يۈز يىلدا ئاران ئۆسۈپ يېتىلگەن دەرەخنى بىردەمدىلا كېسىپ تۈگىتىۋەتمەسلىكىمىز كېرەك.

نېفىت، كۆمۈر، ئالتۇن قاتارلىق نۇرغۇن بايلىقلارنىڭ ھەممىسى بىر قېتىملىق بولۇپ، قايتا پەيدا بولمايدۇ، ئىشلەتكەنسېرى خوراپ تۈگەيدۇ. كېسىش سۈرئىتى

2020-يىلى ئېلىمىزدە كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان ئوتتۇرىچە كىرىم ئوتتۇراھال تەرەققىي قىلغان دۆلەتلەرنىڭكىگە يېقىنلىشىدۇ

دۇنيا بانكىسى يېقىندا ئېلان قىلغان «2020-يىلدىكى جۇڭگو» دېگەن دوكلاتتا مۇنداق دەپ

مۇمكىن. بۇ، جۇڭگو ھۆكۈمىتىنىڭ ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش ئىقتىدارى ۋە ئىرادىسىگە باغلىق. دوكلاتتا

جۇڭگو 2020-يىلى دۇنيادىكى 2 - چوڭ سودا دۆلىتى بولۇپ قالىدۇ. يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرى

ئامىۋى سورۇنلاردا ئىزالىنىشقا ئوگايلىق ئېلىپ كەلدى. لېكىن ياغاچ ئىسراپچىلىقىمۇ بولۇۋاتىدۇ. پەقەت شاڭخەي شەھىرىدىكى تېز تاماقخانىلاردا ھەر كۈنى 200 توننىدىن كۆپرەك بىر قېتىملا ئىشلىتىلىدىغان چوكىلار تاشلىۋېتىلىدىكەن. ئۇنداقتا مەملىكەت بويىچە بىر يىلدا قانچىلىك ياغاچ ئىسراپ بولىدۇ.

ئادەمنى ھەيران قالدۇرىدىغىنى، بىر قېتىملا ئىشلىتىلىدىغان چوكىنى ياپونىيىلىكلەر ئىجاد قىلغان بولسىمۇ، ئۆزىنىڭ تۇپرىقىدىكى دەرەختىن ھەرگىز چوكا ئىشلىمەيدىكەن. ياپونىيە بىر قېتىملا ئىشلىتىلىدىغان چوكىنى ئاساسلىق جۇڭگودىن ئىمپورت قىلىدىكەن، شۇنداقلا ئىشلىتىپ بولغان نىسبىتى % 13 كە يېتىدۇ، ياپونىيە تەبىئىي بايلىقى كەمچىل دۆلەت بولسىمۇ، ئورمان بايلىقى خېلى مول. ئېلىمىزنىڭ تەبىئىي بايلىقى مول، لېكىن ئورمان بايلىقى ناھايىتى كەمچىل. شۇڭا ياپونىيە بەزى بايلىقلىرىنى ئاچماي ساقلاۋاتىدۇ. بىزچۇ بايلىقىمىزنى ھەدەپ ئىسراپ قىلىۋاتىمىز.

يېقىندا مەن قاناس كۆلىگە باردىم، بەزى تاغلاردا سۈنئىي بەرپا قىلىنغان ئورماننى كۆردۈم. دەرەخلەرنىڭ ئېگىزلىكى ئارانلا 60 — 70 سانتىمېتىر كېلىدىكەن. ئورمانچىلىق مەيدانىنىڭ خىزمەتچىسى بۇ ئورمانلىقتىكى دەرەخلەرنىڭ تىكلىگىنىگە 15 يىل بولغانلىقىنى ئېيتىپ بەردى. مەن ئىشەنمەيلا قالدىم، چۈنكى ئادەتتە كىشىلەر بىر تۈپ كۆچەت 10 يىلدا نېفىت، كۆمۈر، ئالتۇن قاتارلىق نۇرغۇن بايلىقلارنىڭ ھەممىسى بىر قېتىملىق بولۇپ، قايتا پەيدا بولمايدۇ، ئىشلەتكەنسېرى خوراپ تۈگەيدۇ. كېسىش سۈرئىتى ئۆستۈرۈش سۈرئىتىدىن تېز بولۇۋېرىدىغان، بولسا ئىنسانلارنىڭ ياشاش مۇھىتى كەلگۈسىدە ئېغىر خەۋپكە دۇچ كېلىدۇ. ھازىر قۇملۇق كېڭىيىۋاتىدۇ، ئىچىدىغان سۇ بارغانسېرى قىسلىشىۋاتىدۇ، خۇاڭخې دەرياسىنىڭ سۈيى ئازىيىپ كېتىۋاتىدۇ. قۇم - بوران، تەيفېڭ بورىنى قاتارلىق تەبىئىي ئاپەتلەر بارغانسېرى كۆپىيىپ كېتىۋاتىدۇ. تەبىئىي بايلىقلىرىمىزنى ئاسرىماي، قالايمىقان ئېچىۋېرىدىغان بولساق، چوقۇم تەبىئەتنىڭ ئۆچ ئېلىشىغا ئۇچرىماي قالمايمىز.

(«تۇرمۇش يېتەكچىسى گېزىتى» دىن)

دۇنيا بانكىسى يېقىندا ئېلان قىلغان «2020-يىلدىكى جۇڭگو» دېگەن دوكلاتىدا مۇنداق دەپ ھېسابلىدى. ئەگەر جۇڭگو ھازىرقى تەرەققىيات سۈرئىتىنى ساقلاپ قالسا، 2020-يىلدىن 2025 - يىلغىچە جۇڭگونىڭ ھەر يىللىق ئىچكى ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتىنىڭ ئېشىش نىسبىتى ئوتتۇرا ھېساب بىلەن % 6.6 كە يېتىدۇ، بۇ 2020-يىلى جۇڭگونىڭ كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان ئوتتۇرىچە كىرىمىنىڭ ئوتتۇراھال تەرەققىي قىلغان دۆلەتلەرنىڭ كىرىمى بىلەن يېقىنلىشىدىغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ.

دۇنيا بانكىسىنىڭ دوكلاتىدا مۇنداق دەپ قارالغان: 2020-يىلى جۇڭگودا 2 خىل ۋەزىيەت بارلىققا كېلىشى مۇمكىن. بۇ، جۇڭگو ھۆكۈمىتىنىڭ ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش ئىقتىدارى ۋە ئىرادىسىگە باغلىق. دوكلاتتا كۆرسىتىلىشىچە، ئەگەر ئىسلاھات ئاستا بولسا، ھەتتا توختاپ قالسا دۆلەت ئىلكىدىكى كۆپلىگەن كارخانىلار زىيان تارتىدۇ. دۆلەت مالىيىسى ۋە بانكا پايدىسى زىيانغا ئۇچرايدۇ، ئىقتىسادنىڭ ئېشىشى چەكلىمىگە ئۇچرايدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن بىللە شەھەر، يېزىلاردىكى دۆلەت كارخانىلىرى بىلەن غەيرىي دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ كىرىم پەرقى بارغانسېرى چوڭىيىپ كېتىدۇ. لېكىن دۇنيا بانكىسىنىڭ ئىقتىساد-تەتقىقات خادىمى جۇڭگونىڭ ئىسلاھاتنى قەتئىي داۋاملاشتۇرۇشىغا ئىشىنىدۇ. ئۇنداقتا، جۇڭگو 2020-يىلى دۇنيادىكى 2 - چوڭ سودا دۆلىتى بولۇپ قالىدۇ. يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرى ۋە ئېنېرگىيە بازىرىدا ئاساسلىق ئورۇننى ئىگىلەيدۇ. جۇڭگو يۇقىرىلارنىڭ سېتىۋېلىش ئىقتىدارى پۈتۈن ئاسىيا دۆلەتلىرىنىڭكىدىن ئېشىپ كېتىدۇ. مىللىي كىرىمى ھازىرقى كورىيە، ئارگېنتىنا، پورتۇگالىيە قاتارلىق ئوتتۇراھال كىرىملىك دۆلەت بىلەن تەڭلىشىدۇ. جۇڭگو دۇنيا پۇل مۇئامىلە بازىرىدا كاپىتال ئىشلەتكۈچى ۋە تەمىنلىگۈچى قاتارىدا كۆپلىگەن سانائەت دۆلەتلىرى بىلەن رىقابەتلىشەلەيدۇ.

(«جۇڭگو ئاكسىيە گېزىتى» دىن)

ۋېنجۇ 2 - قېتىملىق ئىگىلىك يارىتىش جەريانىدا پەرۋاز قىلدى

ۋېنجۇ جۇڭگونىڭ ئالتۇن دېڭىزى، دەپ ئاتالغان شەرقىي دېڭىز لىنىيىسىنىڭ ئوتتۇرا قىسمىغا، ئاۋجياڭ دەرياسى بويىغا جايلاشقان بولۇپ، جېجياڭ ئۆلكىسىنىڭ جەنۇبىدىكى ئىقتىساد، مەدەنىيەت ۋە قاتناش مەركىزى. مەملىكەت بويىچە تۇنجى بولۇپ ئېچىۋېتىش تەستىقلانغان دېڭىز ياقىسىدىكى 14 شەھەرنىڭ بىرى. مەملىكەت بويىچە تۇنجى قېتىم تەستىقلانغان 13 يېزا ئىسلاھات سىناق رايونى ۋە مەملىكەت بويىچە شەھەرلەرنى ئۇنىۋېرسال ماسلاشتۇرۇپ ئىسلاھ قىلىشتىكى نۇقتىلىق شەھەرلەرنىڭ بىرى. ھازىر ۋېنجۇغا بىۋاستە قاراشلىق 2 شەھەر، 3 رايون، 6 ناھىيە بار. ۋېنجۇنىڭ قۇرۇقلۇق كۆلىمى 11 مىڭ 784 كۋادرات كىلومېتىر. ئومۇمىي نوپۇسى 7 مىليون 30 مىڭ بولۇپ، شەھەر نوپۇسى 1 مىليون 130 مىڭغا يېتىدۇ.

ۋېنجۇنىڭ ھاۋا كىلىماتى مۆتىدىل، تەبىئىي شارائىتى ياخشى، يازدا قاتتىق ئىسسىق، قىشتا قاتتىق سوغۇق بولمايدۇ. يىللىق ئوتتۇرىچە ھۆل - يېغىن مىقدارى 1800 مىللىلىتىر، يىللىق ئوتتۇرىچە تېمپېراتۇرىسى 18 ℃ بولۇپ، ئۈششۈكسىز مەزگىلى 280 كۈنگە يېتىدۇ، بۇ يەرنىڭ كان بايلىقى مول بولۇپ، ھازىرغىچە بايقالغان كان بايلىقى تۈرى 40 خىلغا يېتىدۇ. بۇنىڭ ئىچىدە زەمچە تېشىنىڭ زاپاس مىقدارى 220 مىليون توننا بولۇپ، «ئالەمدىكى زەمچە تاش پايتەختى» دېگەن نامى بار. بۇ يەرنىڭ پورت قۇرۇش شارائىتى ناھايىتى ياخشى، يەنى 355 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى يېرى دېڭىز ياقىسى ھېسابلىنىدۇ. بۇ يەرلەردە 5000 توننىلىقتىن 100 مىڭ تونناژلىقىچە بولغان پاراخوت توختاش پورتىدىن 100 نەچچىنى قۇرغىلى بولىدۇ. ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغاندىن بۇيان ۋېنجۇ ئەمەلىيەتنى ئاساس قىلىشتا چىڭ تۇرۇپ، ئالدى بىلەن بازار ئىسلاھاتى ئېلىپ بېرىپ، روشەن ئالاھىدىلىككە ئىگە ئىقتىسادىي تەرەققىيات يولىنى تاپتى. بولۇپمۇ 1993-يىلىدىن كېيىن، ۋېنجۇ ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈشنى يادرو قىلغان 2 - قېتىملىق ئىگىلىك يارىتىشنى راۋاجلاندۇردى. بۇنىڭ بىلەن پۈتۈن شەھەرنىڭ ئىسلاھات ۋە قۇرۇلۇشى زور نەتىجىگە ئېرىشتى. 1996-يىلىغىچە شەھەرنىڭ ئىچكى ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتى 50 مىليارد 800 مىليون يۈەنگە، سانائەت ئومۇمىي ئىشلەپچىقىرىش قىممىتى 102 مىليارد يۈەنگە، مالىيە كىرىمى 3 مىليارد 230 مىليون يۈەنگە، دېھقانلارنىڭ كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ئوتتۇرىچە كىرىمى 3220 يۈەنگە يەتتى. بۇ بىر نەچچە كۆرسەتكۈچتىكى ئىقتىسادىي ئۈنۈم ئىسلاھات ئېلىپ بېرىشنىڭ ئالدىدىكى ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى 6.5 ھەسسە قاتلىۋەتتى.

ۋېنجۇ شەھىرى يەنە دۆلەت ئىلكىدىكى كارخانىلارنىڭ ئىقتىسادىي ئۈنۈمىنىمۇ ياخشىلىدى.

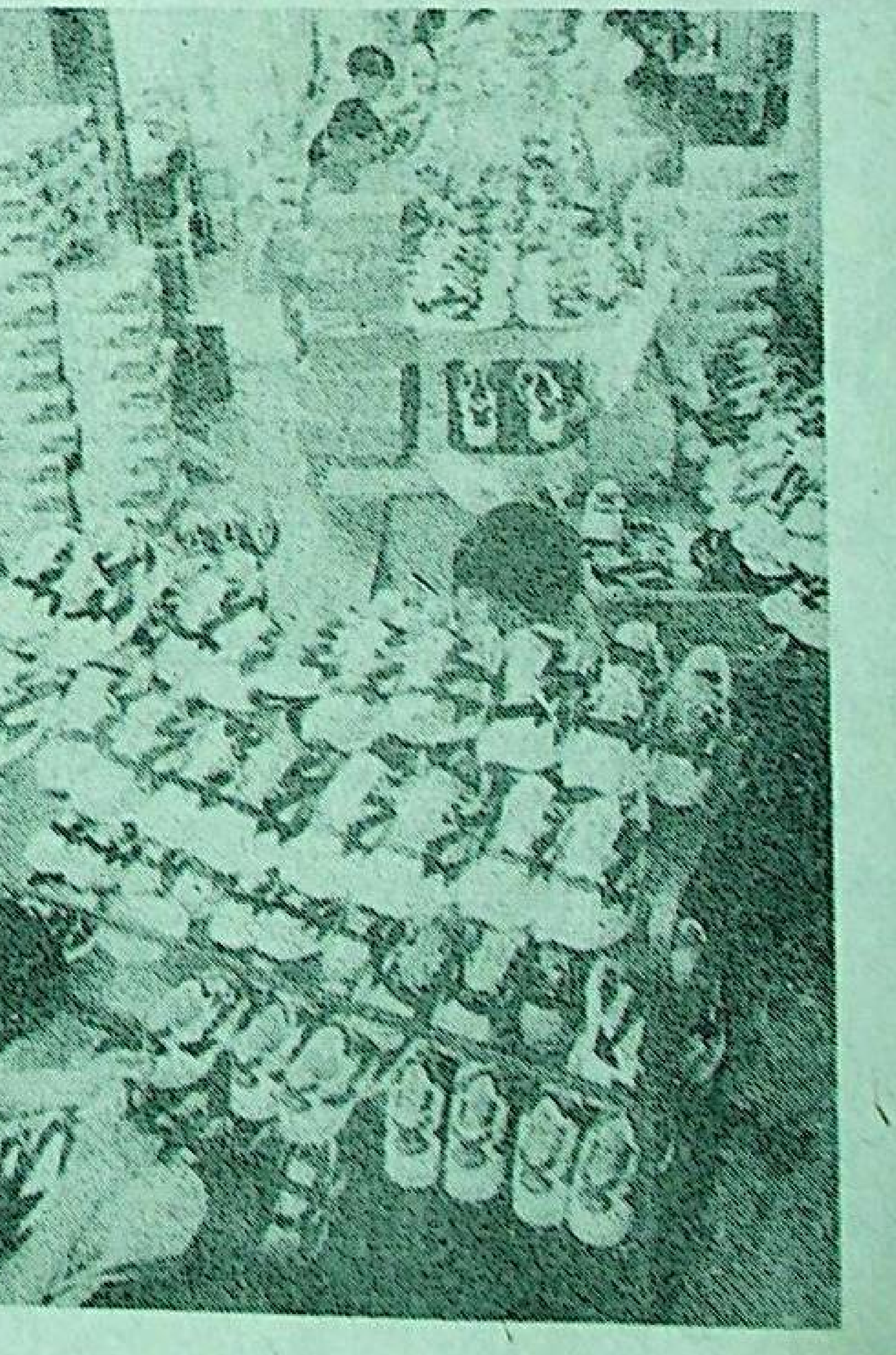

سۈرەتتە: ماگىزىنلاردىكى ۋېنجۇ كارخانىلىرى ئىشلەپ چىقارغان مەھسۇلاتلار

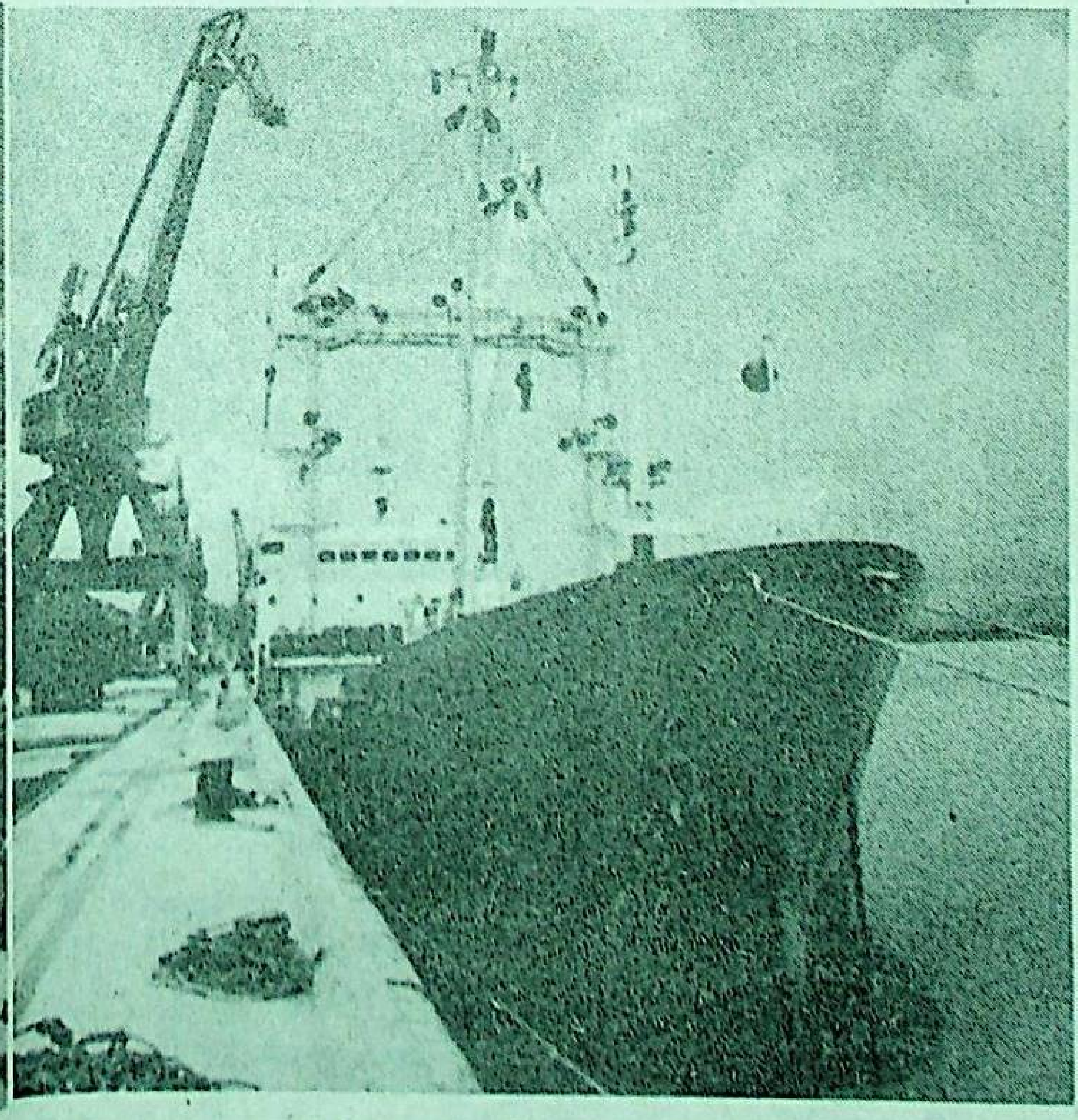

سۈرەتتە: 10 مىڭ تونناژلىق پاراخوت توختاش پورتى

سۈرەتتە: ۋېنجۇ شەھىرى

(«بۈگۈنكى جۇڭگو» ژۇرنىلىدىن)

جياڭ زېمىن كلىنتون، جىن يۇڭسەن، فرېي بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ۋانكوۋېر، 24 - نويابىر تېلېگراممىسى. ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ 5 - قېتىملىق رەھبەرلەر بىرەسمىي يىغىنىغا قاتنىشىش ئۈچۈن كەلگەن جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رەئىسى جياڭ زېمىن بىلەن ئامېرىكا زۇڭتۇڭى كلىنتون 24 - نويابىر چۈشتىن كېيىن ۋانكوۋېردىكى «سۇ بويى» مېھمانخانىسىدا 1 سائەت كۆرۈشتى. 2 دۆلەت رەھبەرلىرى ئايرىلغىنىغا ئۇزۇن بولماي يەنە كۆرۈشكەنلىكىدىن ناھايىتى خۇشال بولدى.

كلىنتون مۇنداق دېدى: 2 دۆلەت مۇناسىۋىتىدىكى ياخشىلىنىش ۋەزىيىتىنى ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن مەن پارلامېنتىنىڭ ئامېرىكا بىلەن جۇڭگو 1985 - يىلى ئىمزالىغان يادرو ئېنېرگىيىسىدىن تىنچلىق مەقسەتلىرى ئۈچۈن پايدىلىنىش كېلىشىمىنى بالدۇرراق تەستىقلاپ، 2 دۆلەتنىڭ بۇ ساھەدە ھەمكارلىقنى قانات يايدۇرۇشى ئۈچۈن يول ھازىرلىشىنى تەلەپ قىلىمەن. ئۇ يەنە مۇنداق دېدى: ئامېرىكا جۇڭگونىڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا كىرىشىنى ئىنتايىن ئۈمىد قىلىدۇ، شۇڭا 2 تەرەپ سۆھبەتنى تېزلىتىشى كېرەك، «مەن بۇ مەسىلىدە ئىلگىرىلەشنىڭ بولۇشىغا كۆڭۈل بۆلىمەن».

رەئىس جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: مەن كلىنتوننىڭ جۇڭگونىڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا كىرىشى توغرىسىدىكى كۆز قارىشىغا ئىنتايىن قوشۇلىمەن، جۇڭگو بىلەن ئامېرىكىنىڭ ئالاقىدار تارماقلىرى كۆپ قېتىم سۆھبەتلەشتى، مەن 2 تەرەپنىڭ داۋاملىق سۆھبەتلىشىپ، بۇ مەسىلىنى قانائەتلىنەرلىك ھەل قىلىشنى ئۈمىد قىلىمەن. 2 دۆلەت باشلىقلىرى يەنە ئورتاق كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان باشقا مەسىلىلەر توغرىسىدا كۆز قاراشلىرىنى ئالماشتۇرۇشتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ۋانكوۋېر، 24-نويابىر تېلېگراممىسى. جۇڭگونىڭ دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن 24-نويابىر بۇ يەردە كورېيە زۇڭتۇڭى جىن يۇڭسەن بىلەن كۆرۈشكەندە مۇنداق دېدى: جۇڭگو كورېيە بىلەن بىرلىكتە تىرىشچانلىق كۆرسىتىپ، ھاياتىي كۈچكە تولغان، ساغلام، مۇقىم بولغان جۇڭگو - كورېيىنىڭ ئىناق، قوشنىدارچىلىق، دوستلۇق مۇناسىۋىتىنى 21-ئەسىرگە ئېلىپ كىرىشنى خالايدۇ.

جۇڭگو بىلەن كورېيىنىڭ دىپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورناتقانلىقىغا 5 يىل بولدى، شۇنىڭدىن بۇيان 2 دۆلەت ھۆكۈمەتلىرى ۋە ھەر ساھەدىكى زاتلارنىڭ ئورتاق تىرىشىشى ئارقىسىدا 2 دۆلەت مۇناسىۋىتى سىياسىي، ئىقتىساد، سودا، مەدەنىيەت، پەن - تېخنىكا قاتارلىق ساھەلەردە تېز راۋاجلىنىپ، كۆرۈنەرلىك نەتىجىگە ئېرىشتى، بىز بۇنىڭدىن مەمنۇن.

جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: كۆرسىتىپ ئۆتۈشكە ئەرزىيدىغىنى شۇكى، زۇڭتۇڭ جىن يۇڭسەن ۋەزىپىگە ئولتۇرغاندىن بۇيان، جۇڭگو-كورېيىنىڭ ئىناق، قوشنىدارچىلىق، دوستلۇق مۇناسىۋىتىنى راۋاجلاندۇرۇشقا باشتىن - ئاخىر ئەھمىيەت بېرىپ، 2 دۆلەت مۇناسىۋىتىنىڭ ئۈزلۈكسىز تەرەققىي قىلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن قىممەتلىك تۆھپە قوشتى، بىز بۇنىڭغا يۈكسەك باھا بېرىمىز. ئەسىر ئالمىشىش ئالدىدا تۇرغان پەيتتە جۇڭگو كورېيە بىلەن بىرلىكتە تىرىشىپ ھاياتىي كۈچكە تولغان، ساغلام، مۇقىم بولغان جۇڭگو - كورېيىنىڭ ئىناق، قوشنىدارچىلىق، دوستلۇق مۇناسىۋىتىنى 21-ئەسىرگە ئېلىپ كىرىشنى خالايدۇ.

زۇڭتۇڭ جىن يۇڭسەن بۇنىڭغا قوشۇلىدىغانلىقىنى بىلدۈردى ھەم 2 دۆلەتنىڭ ھەرقايسى ساھەلەردىكى ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنى يەنىمۇ كۈچەيتىشنى ئۈمىد قىلدى.

2 باشلىق يەنە ئورتاق كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان باشقا رايون ۋە خەلقئارا مەسىلىلەر توغرىسىدا كۆز قاراشلىرىنى ئالماشتۇرۇشتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ۋانكوۋېر، 24-نويابىر تېلېگراممىسى. جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رەئىسى جياڭ زېمىن 24-نويابىر بۇ يەردە چىلى زۇڭتۇڭى فرېي بىلەن كۆرۈشتى، 2 تەرەپ ئورتاق تىرىشىش ئارقىلىق 2 دۆلەتنىڭ ئىقتىساد- سودا ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنى تېخىمۇ زور تەرەققىياتقا ئېرىشتۈرۈشنى ئۈمىد قىلىشتى.

كۆرۈشۈشتە رەئىس جياڭ زېمىن بىلەن زۇڭتۇڭ فرېي جۇڭگو - چىلى مۇناسىۋىتىگە ئىجابىي باھا بەردى، 2 دۆلەت رەھبەرلىرى بىردەك مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: جۇڭگو -

ئاستىدا 2 دۆلەتنىڭ سىياسىي، ئىقتىساد، مەدەنىيەت قاتارلىق ساھەلەردىكى دوستلۇق، ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىدە ئۈزلۈكسىز يېڭى تەرەققىياتلار قولغا كەلتۈرۈلدى.

2 دۆلەت رەھبەرلىرى بىردەك مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: جۇڭگو-چىلىنىڭ ئىقتىساد- سودا مۇناسىۋىتى ناھايىتى زور تەرەققىيات يوشۇرۇن كۈچىگە ئىگە، ئورتاق تىرىشىش ئارقىلىق 2 تەرەپنىڭ ئىقتىساد- سودا مۇناسىۋىتىنى تېخىمۇ زور تەرەققىياتقا ئېرىشتۈرۈشنى ئۈمىد قىلىدۇ. زۇڭتۇڭ فرېي جۇڭگونىڭ جەنۇب ئورتاق بازىرى بىلەن بولغان ھەمكارلىقنى كۈچەيتىشنى ئۈمىد قىلىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

2 باشلىق يەنە 2 دۆلەتنىڭ ئۆزئارا چۈشەنچىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش، 2 تەرەپلىك مۇناسىۋەتنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن كىشىلىك ھوقۇق ساھەسىدىكى ئالاقىنى كۈچەيتىشكە قوشۇلدى.

لى رۇيخۇەن ۋيېتنام، يېڭى زېلاندىيە ۋە ئاۋستراليىلەردە زىيارەتتە بولىدۇ

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 25 - نويابىر تېلېگراممىسى. دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىمىزنىڭ باياناتچىسى تاڭ گوچياڭ بۈگۈن چۈشتىن كېيىن مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا مۇنۇلارنى جاكارلىدى: ۋيېتنام كوممۇنىستىك پارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتى بىلەن ۋيېتنام ۋەتەن فرونتى مەركىزىي كومىتېتىنىڭ تەكلىپىگە بىنائەن ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۇروسى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ رەئىسى لى رۇيخۇەن 7 - دېكابىردىن 10- دېكابىرغىچە ۋيېتنام سوتسىيالىستىك جۇمھۇرىيىتىدە رەسمىي دوستانە زىيارەتتە بولىدۇ؛ يېڭى زېلاندىيە ۋە ئاۋستراليە ھۆكۈمەتلىرىنىڭ تەكلىپىگە بىنائەن مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ رەئىسى لى رۇيخۇەن 11 - دېكابىردىن 20 - دېكابىرغىچە يۇقىرىدىكى 2 دۆلەتتە رەسمىي دوستانە زىيارەتتە بولىدۇ.

رەئىس لى رۇيخۇەننىڭ بۇ قېتىمقى زىيارىتىنىڭ ئەھمىيىتى ئۈستىدە توختالغاندا تاڭ گوچياڭ مۇنداق دېدى: زىيارەت مەزگىلىدە رەئىس لى رۇيخۇەن يۇقىرىدىكى 3 دۆلەت رەھبەرلىرى بىلەن كۆرۈشىدۇ ھەم ئۇلار بىلەن ئورتاق كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان مەسىلىلەر توغرىسىدا كەڭ پىكىر ئالماشتۇرىدۇ. رەئىس لى رۇيخۇەننىڭ بۇ قېتىم ۋيېتنامغا قىلىدىغان زىيارىتى بۇ يىل ئىچىدە جۇڭگو رەھبەرلىرىنىڭ ۋيېتنامدا ئېلىپ بارىدىغان ئەڭ يۇقىرى قاتلام زىيارىتى بولۇپ، 2 پارتىيە، 2 دۆلەتنىڭ دوستلۇق، ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنىڭ تەرەققىياتىنى جەزمەن يەنىمۇ ئىلگىرى سۈرىدۇ. بۇ يىل جۇڭگونىڭ يېڭى زېلاندىيە ۋە ئاۋستراليە بىلەن دىپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورناتقانلىقىغا 25 يىل بولدى، رەئىس لى رۇيخۇەننىڭ بۇ قېتىمقى زىيارىتىنىڭ جۇڭگو- يېڭى زېلاندىيە، جۇڭگو - ئاۋستراليىنىڭ 2 تەرەپلىك دوستلۇق، ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنىڭ يەنىمۇ تەرەققىي قىلىشىدا ئىجابىي تۈرتكىلىك رول ئوينايدىغانلىقىغا ئىشىنىمىز.

ئامېرىكا كېڭەش پالاتاسى ئەزاسى سەنشيا قۇرۇلۇشى خەلققە بەخت يارىتىدۇ، دېدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ۋاشىنگتون، 24-نويابىر تېلېگراممىسى. ئەمدىلا جۇڭگونى زىيارەت قىلىپ دۆلىتىگە قايتقان ئامېرىكا كېڭەش پالاتاسى ئېنېرگىيە، تەبىئىي بايلىق كومىتېتىنىڭ رەئىسى مۇكاسج 24-نويابىر ۋاشىنگتوندا مۇخبىرلارغا مۇنداق دېدى: ياسىلىۋاتقان چاڭجياڭ سەنشيا قۇرۇلۇشى خەلققە بەخت يارىتىدىغان قۇرۇلۇش، ئۇ ئامېرىكىنىڭ قوللىشىغا ئېرىشىشى لازىم.

مۇكاسج يېقىندا ئامېرىكا كېڭەش پالاتاسىنىڭ يەنە بىر ئەزاسى كوكلون بىلەن بىللە جۇڭگودا زىيارەتتە بولغان ھەم سەنشيا قۇرۇلۇشىنى تەكشۈرگەنىدى. مۇكاسج مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا مۇنداق دېدى: بۇ قۇرۇلۇش مۇھىتنى ياخشىلاشقا پايدىلىق.

ئۇ مۇنداق دېدى: سەنشيا قۇرۇلۇشى غايەت زور توك ھاسىل قىلىش ئىقتىدارىغا ئىگە، كۆمۈر ئورنىغا سۇدىن پايدىلىنىپ توك ھاسىل قىلىنسا ھاۋانىڭ بۇلغىنىشىنى ئازايتقىلى بولىدۇ.

مۇكاسج بەزى كىشىلەرنىڭ ئاتالمىش سەنشيا قۇرۇلۇشى ئورنىغۇن ئاھالىنىڭ مەجبۇرىي كۆچۈرۈلۈشىگە سەۋەبچى بولدى دېگەن سۆزىگە قوشۇلمىدى. ئۇ مۇنداق دېدى: چاڭجياڭ دەرياسى ھەربىر قېتىم تېشىپ كەتسە، 70 مىليون ئادەم ماكانسىز قالىدۇ، ھالبۇكى سەنشيا قۇرۇلۇشى پۈتكەندىن كېيىن، كەلكۈننى تىزگىنلىگىلى بولىدۇ، 70 مىليون ئادەم ماكانسىز قالىدىغان ئەھۋال قايتا كۆرۈلمەيدۇ. ئۇ يەنە مۇنداق دېدى: سەنشيا قۇرۇلۇشى يەنە سۇ ترانسپورتىغىمۇ پايدىلىق.

مۇكاسج مۇنداق دېدى: ئامېرىكا ئىمپورت - ئېكسپورت بانكىسىنىڭ سەنشيا قۇرۇلۇشىغا مەبلەغ سېلىش نىيىتى بار. ئامېرىكا شىركەتلىرىنى قەرز پۇل كاپالىتى بىلەن تەمىنلەشنى رەت قىلىپ، ئۇلارنىڭ سەنشيا قۇرۇلۇشىغا قاتنىشىشىغا توسقۇنلۇق قىلىش سىياسىتى «بەختسىزلىك». مەن ئامېرىكا ئىمپورت - ئېكسپورت بانكىسىنىڭ ئوخشاش بولمىغان پىكىرلەرگە قۇلاق سېلىپ بۇ خىل سىياسەتنى ئۆزگەرتىشنى ئۈمىد قىلىمەن.

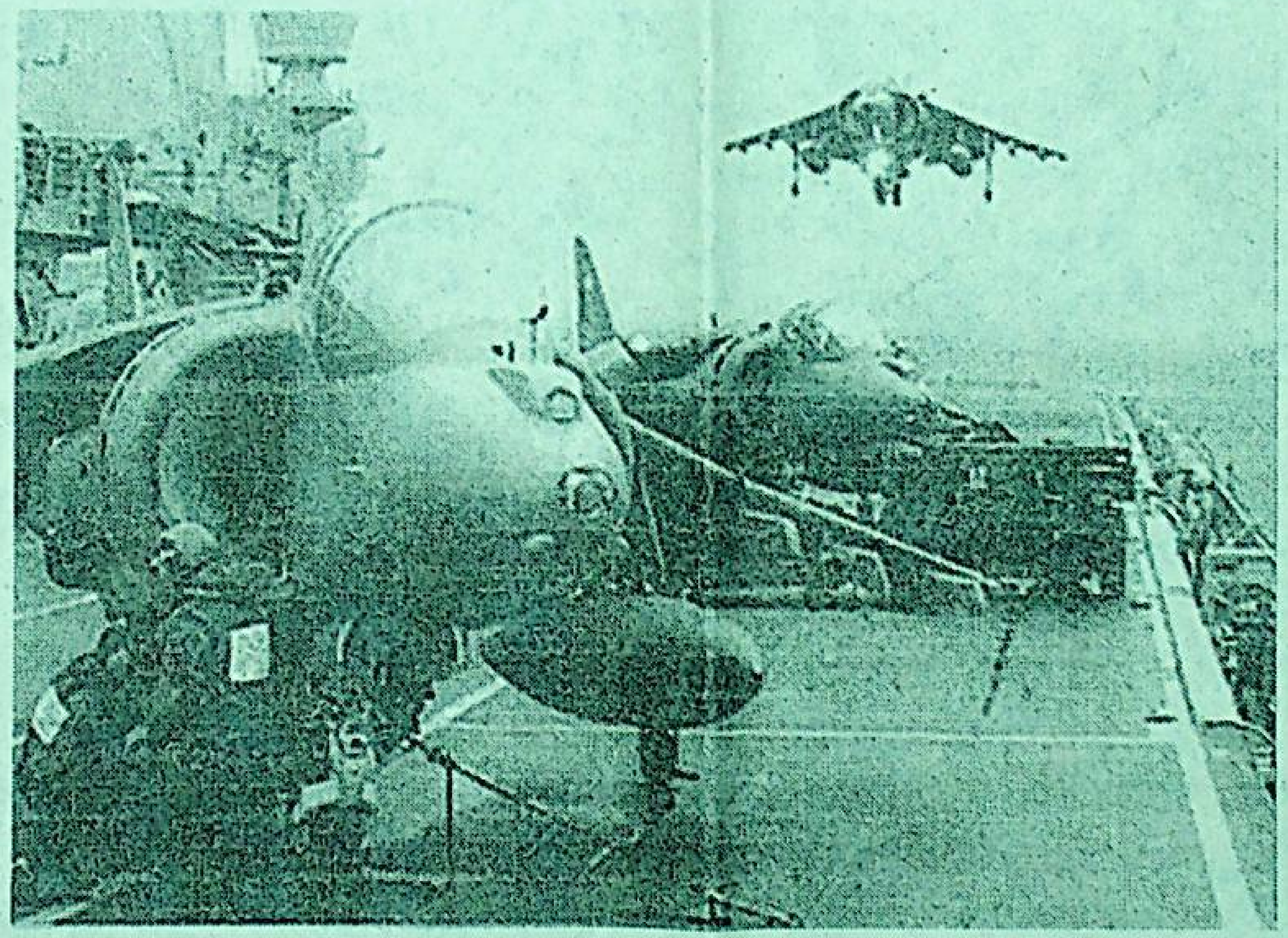

24- نويابىر ئەنگلىيە پادىشاھلىق ھاۋا ئارمىيىسىنىڭ كۈرەشچى ئايروپىلانلىرى ئوتتۇرا دېڭىزدا تۇرۇۋاتقان ئامېرىكىنىڭ «تەگداشسىز» ناملىق ئاۋىئاماتكىسىغا قوندى، «تەگداشسىز» ناملىق ئاۋىئاماتكا پارس قولتۇقى ۋەزىيىتى جىددىيلىشىپ كەتكەندىن كېيىن، ئۆزىنىڭ كارىب دېڭىزىغا قىلىدىغان سەپىرىنى ۋاقىتىنچە توختىتىپ، ئوتتۇرا دېڭىزغا كەلگەنىدى.
شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئىسرائىلىيە زۇڭلىسى يەھۇدىيلار مەھەللىسى قۇرۇشنى توختىتىش توغرىسىدا ۋەدە بەرگەنلىكىنى ئىنكار قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يېرۇسالېم، 23- نويابىر تېلېگراممىسى. ئىسرائىلىيە زۇڭلىسى ...

مەھەللىسىنى قۇرۇشنىڭ ئوسلو كېلىشىمىدە ... بەلگىلەنگەن دائىرىگە كىرمەيدىغانلىقىنى ...

ئامېرىكىنىڭ «U —2» بەلگىلىك رازۋېدكا ئايروپىلانى ئىراقنىڭ ھاۋا بوشلۇقىغا يەنە تاجاۋۇز قىلىپ كىردى

ھاياتى كۆچكە تولغان، ساغلام، مۇقىم بولغان جۇڭگو - كورىيىنىڭ ئىناق، قوشنىدارچىلىق، دوستلۇق مۇناسىۋىتىنى 21-ئەسىرگە ئېلىپ كىرىشنى خالايدۇ.

رەئىس جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: بۇ يىل زۇڭتۇڭ فرېي جۇڭگو - چىلى مۇناسىۋىتىگە ئىجابىي باھا بەردى، 2 دۆلەت رەھبەرلىرى بىردەك مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: جۇڭگو - چىلى دىپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورناتقان 27 يىلدىن بۇيان، 2 تەرەپنىڭ ئورتاق تىرىشىشى

برازىلىيە جۇڭگونىڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا كىرىشىنى قوللايدۇ

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، رىئو-دې-ژانېيرو، 24- نويابىر تېلېگراممىسى. برازىلىيە زۇڭتۇڭى كادوزۇ 24 - نويابىر برازىلىيە ھۆكۈمىتى جۇڭگونىڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا كىرىشىنى قوللايدۇ، دېدى.

ئۇ مۇنداق دېدى: برازىلىيە ھۆكۈمىتى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان جۇڭگونىڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا كىرىش ئۈچۈن كۆرسەتكەن تىرىشچانلىقىنى چۈشىنىدۇ ۋە ئۇنى قوللايدۇ ھەم بەزى غەرب دۆلەتلەرنىڭ بۇ مەسىلىدە توسالغۇ پەيدا قىلغانلىقىغا ۋە جۇڭگوغا بېسىم ئىشلەتكەنلىككە قارشى تۇرىدۇ.

كادوزۇ مۇنداق دېدى: جۇڭگونىڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا كىرىشىنى تەلەپ قىلىش مەسىلىسىدە برازىلىيىنىڭ مەيدانى ناھايىتى ئېنىق، يەنى برازىلىيە جۇڭگونىڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا كىرىشىنى ياقلايدۇ ۋە قوللايدۇ.

ئامېرىكىنىڭ «U —2» بەلگىلىك رازۋېدكا ئايروپىلانى ئىراقنىڭ ھاۋا بوشلۇقىغا يەنە تاجاۋۇز قىلىپ كىردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، باغداد، 24 - نويابىر تېلېگراممىسى. ئىراق دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىنىڭ باياناتچىسى ئامېرىكىنىڭ «U —2» بەلگىلىك رازۋېدكا ئايروپىلانىنىڭ 24 - نويابىر چۈشتىن بۇرۇن سائەت 9 دىن 30 مىنۇت ئۆتكەندە يەنە «ئىراقنىڭ ھاۋا بوشلۇقىغا تاجاۋۇز قىلىپ كىرگەن» لىكىنى جاكارلىدى. بۇ ب د ت قورال تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى 22 - نويابىر ئىراقتا قورال تەكشۈرۈش خىزمىتىنى رەسمىي ئەسلىگە كەلتۈرگەندىن بۇيان، ئامېرىكا رازۋېدكا ئايروپىلانىنىڭ تۇنجى قېتىم ئىراقنىڭ ھاۋا بوشلۇقىغا كىرىپ رازۋېدكا قىلىش ۋەزىپىسىنى ئىجرا قىلىش بولۇپ ھېسابلىنىدۇ.

ئىراق ئاخبارات ئاگېنتلىقى بۇ باياناتچىنىڭ سۆزىدىن نەقىل كەلتۈرۈپ مۇنداق دېدى: بۇ رازۋېدكا ئايروپىلانى ئىراق بىلەن سەئۇدى ئەرەبىستانى چېگرىسىدىكى مۇئاينا رايونىدىن شىمالىي پاراللېل 33 گرادۇس جەنۇبىدىكى ئىراق ھاۋا بوشلۇقىغا كىرىپ، ئىراقنىڭ جەنۇبىدىكى بەسرە تەرەپكە قاراپ ئۇچتى، ئاندىن شىمالغا بۇرۇلۇپ ئىراق بىلەن ئىران چېگرىسىدىكى ھاۋا بوشلۇقىدا ئايلىنىپ يۈردى.

بۇ باياناتچى مۇنداق دېدى: بۇ رازۋېدكا ئايروپىلانى ئىراقنىڭ ھاۋا مۇداپىئە مۇسابىسى دائىرىسىگە كىرمىدى. لېكىن ئىراق ھاۋا مۇداپىئە قىسمى بۇ ئايروپىلانىنىڭ ھەرىكىتىنى قاتتىق كۆزەتمەكتە. ماقالە تارقىتىلغانغا قەدەر بۇ ئايروپىلانىنىڭ ئىراق تەۋەسىدىن چىقىپ كەتكەنلىكى توغرىسىدا خەۋەر بېرىلمىدى.

توغرىسىدا ۋەدە بەرگەنلىكنى ئىنكار قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يېرۇسالېم، 23- نويابىر تېلېگراممىسى. ئىسرائىلىيە زۇڭلىسى نېتانىياخۇ 23- نويابىر ئىچكى كابىنېتنىڭ ھەپتىلىك قەرەللىك يىغىنىدا ئۆزىنىڭ ئامېرىكا ھۆكۈمىتىگە يەھۇدىيلار مەھەللىسى قۇرۇشنى توختىتىش توغرىسىدا ۋەدە بەرگەنلىكىنى ئىنكار قىلدى.

ئىسرائىلىيىدىكى تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى بىلەن گېزىتنىڭ خەۋىرىگە قارىغاندا، ئامېرىكا زۇڭتۇڭى كلىنتون 21- نويابىر ۋاشىنگتوندا زىيارەتتە كەلگەن ئىسرائىلىيىنىڭ سابىق زۇڭلىسى پېرىسقا نېتانىياخۇنىڭ ئۆزىگە ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي قىرغىقىدا يەھۇدىيلار مەھەللىسى قۇرۇشنى توختىتىش توغرىسىدا ۋەدە بەرگەنلىكىنى ئاشكارىلاپ قويغان.

نېتانىياخۇ ئىسرائىلىيە يەھۇدىيلار مەھەللىسى قۇرۇشنىڭ ئۇسلۇبى كېلىشىمدە بەلگىلەنگەن دائىرىگە كىرمەيدىغانلىقىنى ئېنىق بىلدۈرگەندى. ئۇ يەنە مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: پەلەستىن ئاپتونوم ھۆكۈمىتى ئىسرائىلىيىنىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي قىرغىقىدىن يەنىمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا قوشۇن چېكىندۈرۈشىنى ئۈمىد قىلىدىكەن، ئۇنداقتا ئۇ ئالدى بىلەن تېررورلۇققا زەربە بېرىشكە ئالاقىدار مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلىشى كېرەك.

شۇنىڭ بىلەن بىللە نېتانىياخۇ ئىشخانىسىنىڭ ئەمەلدارى پېرىسنىڭ ياردەمچىسىنىڭ ئاخبارات ساھەسىدىكىلەرگە كلىنتون بىلەن پېرىسنىڭ سۆھبەت ئەھۋالىنى قەستەن ئاشكارىلاپ قويغانلىقى ھازىرقى ھۆكۈمەتكە بېسىم ئىشلىتىشكە ئۇرۇنۇشتىن ئىبارەت، دەپ ئەيىبلىدى.

جەسەتنى تونۇۋېلىڭ

تۇرسۇن: ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىسىدىن بولۇپ، 23 - 24 ياشلار ئەتراپىدا، بويىنىڭ ئېگىزلىكى 1.60 مېتىر، ئۆڭى ئاقسېرىق، بېشىغا كالتە چاچ قويۇۋالغان. بۇ بالا 1997 - يىل 11 - ئاينىڭ 14 - كۈنى ھاراقتىن زەھەرلىنىپ ئۆلگەن. مەزكۇرنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرى، ئۇرۇق - تۇغقانلىرى، دوستلىرى بولسا 10 كۈن ئىچىدە ئۈرۈمچى شەھەرلىك ج خ ئىدارىسى «تيانشان» رايونلۇق شۆبىسىنىڭ قانۇن دوختۇرلۇق ئامبۇلاتورىيىسى بىلەن 2810745 — 0991 نومۇرلۇق تېلېفون ئارقىلىق ئالاقە قىلىشىنى سورايمىز. بەلگىلەنگەن ۋاقىت ئىچىدە جەسەت تونۇۋېلىنمىسا، ئۆزىمىز بىر تەرەپ قىلىمىز. كېيىنكى ئاقىۋەتكە ئۆزۈڭلار مەسئۇل.

ئۈرۈمچى شەھەرلىك ج خ ئىدارىسى «تيانشان» رايونلۇق شۆبىسىنىڭ قانۇن دوختۇرلۇق ئامبۇلاتورىيىسى

ئاق كېسەلنى يىلتىزىدىن داۋالىغىلى بولىدۇ

ئاق كېسەل دائىم ئۇچرايدىغان جاھىل خاراكتېرلىك، پىگمېنتلىقى كۆچلۈك تېرە كېسىلى بولۇپ، بەدەننىڭ بەزى قىسىملىرىدىكى پىگمېنت گۆزەللىكىگە تەسىر يەتكۈزۈپلا قالماي، ئېغىرراق بولغاندا بەدەنگە تارقىلىدۇ، يېقىنقى يىللاردىن بۇيان بۇ كېسەلنىڭ قوزغىلىش نىسبىتى ئېشىپ بارماقتا. ھازىر بۇ كېسەلنى داۋالاشنىڭ يېڭى ئۇسۇلى بارلىققا كەلدى. بۇنىڭدا ھۈجەيرىلەرنى ئايرىتقۇچى ماشىنا ئارقىلىق بەدەندىكى قارا پىگمېنت ھۈجەيرىلەرنى ئاق داغ رايونىغا كۆچۈرگىلى ۋە كۆپەيتكىلى بولىدۇ ھەمدە ئاق داغ رايونىنى نورمال تېرە رەڭگى بىلەن قاپلىغىلى بولىدۇ. بىر قېتىمدىلا داۋالاپ ساقايتىدۇ، ئاغرىتمايدۇ، دوختۇرخانىدا يېتىش ھاجەتسىز، ساقايغاندىن كېيىن ئىز قالمايدۇ.

شىنجاڭ جۇڭگو تېبابىتى ئىنستىتۇتىغا قاراشلىق دوختۇرخانىنىڭ ئاق كېسەلنى داۋالاش مەركىزى مۇشۇ داۋالاش ماشىنىسىنى كىرگۈزۈپ داۋالاشنى يولغا قويدى.

ئادرېسى: ئۈرۈمچى شەھىرى لىيۇشەن كوچىسى 6 - نومۇرلۇق قورۇ، 1 - يول ئاپتوبۇسقا ئولتۇرۇپ، تېببىي ئىنستىتۇت بېكىتىدە چۈشسىڭىز يېتىپ بارىسىز.

ئېلان

شىنجاڭ تېببىي ئىنستىتۇتىدىن بېرىلگەن ئالىناتۇرسۇن نامىدىكى 079701086 نومۇرلۇق باكالاۋرلىق ئۇنۋان كىنىشكىسى ئېلان قىلىنغان كۈندىن ئېتىبارەن ئىناۋەتسىز.

ئاسىيا- تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتى

خەلقئارا ماتېرىيال

ئاسىيا- تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتى رايون خاراكتېرلىك ئىقتىسادىي مۇنبەر ۋە كېڭەشىش ئاپپاراتى، ئۇ ئاۋستىرالىيىنىڭ سابىق زۇڭلىسى خوكنىڭ تەشەببۇسى بىلەن 1989- يىلى 10- ئايدا قۇرۇلغان. شۇ يىلى 11- ئايدا 1- نۆۋەتلىك ئاسىيا- تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ مىنىستىر دەرىجىلىكلەر يىغىنىنى ئاۋستىرالىيىنىڭ كانبېررا شەھىرىدە ئۆتكۈزگەنلىكى، بۇ مەزكۇر تەشكىلاتنىڭ قۇرۇلغانلىقىدىن دېرەك بەرگەن. بۇ تەشكىلاتنىڭ مەقسىتى ئاسىيا- تىنچ ئوكيان رايونىنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى قوغداش، ئىقتىسادىي ئالاقىسىنى كۆپەيتىش، ئېچىۋېتىلگەن كۆپ تەرەپلىك سودا سىستېمىسىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ۋە كۈچەيتىش، ئەزالار ئوتتۇرىسىدىكى تاموژنا بېجى قورغىنىنى ئازايتىش، دۇنيا ئىقتىسادىنىڭ تەرەققىياتى ئۈچۈن تۆھپە قوشۇشتىن ئىبارەت.

1989- يىلدىن باشلاپ ئاسىيا -تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتى ھەر يىلى ئەزا دۆلەتلەرنىڭ دىپلوماتىيە ۋە ئىقتىساد- سودا مىنىستىرلىرى قاتناشقان يىللىق يىغىن ئۆتكۈزۈپ كەلدى ھەم 3 — 4 قېتىم يۇقىرى دەرىجىلىك ئەمەلدارلار يىغىنى ئاچتى، شۇنداقلا بەزى مەخسۇس مەسىلىلەر توغرىسىدا مىنىستىر دەرىجىلىكلەرنىڭ ئالاھىدە يىغىنلىرىنى ئۆتكۈزدى. ئاسىيا- تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ ئالىي دەرىجىلىكلەر يىغىنى رەھبەرلەر بىرەسمىي يىغىنىدۇر. ئاسىيا -تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ تۇنجى قېتىملىق رەھبەرلەر بىرەسمىي يىغىنى 1993- يىل 11- ئاينىڭ 20- كۈنى ئامېرىكىنىڭ سىئاتېل شەھىرىدە ئۆتكۈزۈلگەن. يىغىن «ئىقتىسادىي نەزەر باياناتى» ئېلان قىلغان، ئاسىيا- تىنچ ئوكيان رايونىنىڭ سودىسىنى ئەركىنلەشتۈرۈش ۋە ئىقتىسادىي- تېخنىكا ھەمكارلىقىنىڭ مۇقەددىمىسىنى ئاچقان.

1994- يىلى 11- ئايدا ئاسىيا- تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ رەھبەرلىرى ھىندونېزىيىنىڭ بېيتىنزورگ شەھرىگە يەنە بىر قېتىم يىغىلىپ ئەھمىيەتلىك «بېيتىنزورگ خىتابنامىسى» ئېلان قىلغان. تەرەققىي تاپقان ئەزالارنىڭ 2010- يىلدىن ئىلگىرى، تەرەققىي قىلىۋاتقان ئەزالارنىڭ 2020- يىلدىن ئىلگىرى ئەركىن، ئېچىۋېتىلگەن سودا ۋە مەبلەغ سېلىشنى ئەمەلگە ئاشۇرىدىغانلىقىنى جاكارلىغان.

1995- يىلى 11- ئايدا ئاسىيا- تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ 3- قېتىملىق رەھبەرلەر بىرەسمىي يىغىنى دابەندە ئۆتكۈزۈلدى. يىغىندا «دابەن خىتابنامىسى» ۋە «ھەرىكەت كۆنتەرتىپى» ماقۇللاندى، سودىنى ئەركىنلەشتۈرۈشكە دائىر 15 ساھە پىلانلاندى، بۇ مەزكۇر تەشكىلاتنىڭ «تەسەۋۋۇر» دىن «ھەرىكەت» باسقۇچىغا قەدەم قويغانلىقىدىن دېرەك بەردى.

1996- يىل 11- ئاينىڭ 25- كۈنى ئاسىيا- تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ 4- قېتىملىق رەھبەرلەر بىرەسمىي يىغىنى فىلىپپىننىڭ سۇبىك شەھىرىدە ئۆتكۈزۈلدى. يىغىندا 1994- يىلى بېيتىنزورگ يىغىنىدا بېكىتىلگەن تەرەققىي تاپقان ئەزالار 2010- يىلدىن، تەرەققىي قىلىۋاتقان ئەزالار 2020- يىلدىن ئىلگىرى سودا ۋە مەبلەغ سېلىشنى ئەركىنلەشتۈرۈش نىشانىنى يولغا قويۇش ئۈچۈن «مانىلا ھەرىكەت پىلانى» مۇزاكىرە قىلىندى ۋە ماقۇللاندى.

جۇڭگو ئاسىيا- تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىغا ئاكتىپ پوزىتسىيە تۇتۇپ كەلدى. رەئىس جياڭ زېمىن بىر قانچە قېتىملىق رەھبەرلەر بىرەسمىي يىغىنغا قاتناشتى ھەم سىئاتېل يىغىنىدا «بىر- بىرىگە ھۆرمەت قىلىش، باراۋەر بولۇش، ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش، ئىشكىنى بىر -بىرىگە ئېچىۋېتىش، بىرلىكتە گۈللىنىش» تىن ئىبارەت 4 پرىنسىپنى ئوتتۇرىغا قويدى.

ئاسىيا- تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ ھازىر 18 ئەزاسى بار، ئۇلار: ئاۋستىرالىيە، برونېي، كانادا، جۇڭگو، چىلى، ھىندونېزىيە، ياپونىيە، كورىيە، مالايسىيا، مېكسىكا، يېڭى زېلاندىيە، پاپۇئا يېڭى گۋىنېيىسى، فىلىپپىن، سىنگاپور، ئامېرىكا، تايلاند ھەم جۇڭگو تەيبېي ۋە جۇڭگو شياڭگاڭدىن ئىبارەت.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئادرېسى: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر، تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报 （维吾尔文）

(بۇ سان 6 بەت)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65—0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى (ۋاكالەت نومۇرى: 1—57)

1997 - يىل
نويابىر
27
پەيشەنبە

ئۈرۈمچىنىڭ ھاۋارايى: كۈندۈزى ۋە كېچىسى بۇلۇتلۇق، بەزىدە ئوچۇق بولىدۇ، تېمپېراتۇرا ℃ 17 - — ℃ 9 - بولىدۇ، 3 بال شامال چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

ۋاڭ لېچۈەن ئاقسۇدا تۇرۇشلۇق قىسىملار، قورallıق ساقچى قىسىملار ۋە ج خ ساقچىلىرىنىڭ

مۇقىملىقنى قوغداشنى ئۈزلۈك مەزگىللىك ۋەزىپە قىلىشنى ئۈمىد قىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز ۋاڭ نەنجۇ خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن 11 - ئاينىڭ 24 - كۈنى خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى ۋە قوراللىق ساقچى قىسىملىرىنىڭ ئاقسۇ ۋىلايىتىدە تۇرۇشلۇق قىسىملىرىدىكى كوماندىر - جەڭچىلەر ۋە ج خ كادىر - ساقچىلىرىنى يوقلاپ، كوماندىر - جەڭچىلەرنىڭ جېگرا رايوننىڭ مۇقىملىقىنى قوغداش، مىللىي بۆلگۈنچىلىك ۋە زوراۋانلىق، تېررورلۇق جىنايى ھەرىكەتلىرىگە قاتتىق زەربە بېرىش، ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداشنى ئۈزلۈكسىز مۇقەددەس ۋەزىپە قىلىشنى سەمىمىي ئۈمىد قىلدى.

ۋاڭ لېچۈەن مۇنداق دېدى: ئاقسۇ ۋىلايىتىدە ھازىر جەمئىيەت مۇقىم بولۇپ، ئىقتىساد تەرەققىي قىلىۋېتىپتۇ. لېكىن تارىخىي ۋە رېئال تەجرىبىلەر شۇنى چۈشەندۈرىدۇكى، مىللىي بۆلگۈنچىلىك ۋە زوراۋانلىق، تېررورلۇق جىنايى ھەرىكەتلىرى يەككە - يېگانە ئەمەس. خەلقئارادا غەربتىكى دۈشمەن كۈچلەر بىزنى «پارچىلاش»، «غەربلەشتۈرۈش» بىلەن داۋاملىق شۇغۇللىنىۋاتىدۇ، جېگرا ئىچىدە يوشۇرۇنغان مىللىي بۆلگۈنچىلەر، زوراۋانلىق، تېررورلۇق جىنايەتچىلىرى، چېكىدىن ئاشقان دىنىي كۈچلەر ئۆزلىرىنىڭ مەغلۇبىيىتىگە تەن بەرمەي، يوشۇرۇن كۈچ توپلاپ، پۇرسەت كەلگەندە داۋاملىق بۇزغۇنچىلىق قىلىشقا ئۇرۇنماقتا. بۇلار بۆلگۈنچىلىك بىلەن بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنىڭ ئۇزاق مۇددەتلىك، كەسكىن، مۇشەققەتلىك ئىكەنلىكىنى، بىزنىڭ ھەرگىز ئالدىراڭغۇلۇق قىلىش، كۆرەشتىن بىزار بولۇش ۋە بوشىشىش كەيپىياتىدا بولماسلىقىمىز كېرەكلىكىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ. بىز مىللىي بۆلگۈنچىلەرگە قارشى ئۇزاق مۇددەت كۈرەش قىلىش ئىدىيىسىنى تۇرغۇزۇپ، بىر قولدا ئىقتىسادنى قۇرۇلۇشنى، يەنە بىر قولدا مۇقىملىقنى قوغداشنى تۇتۇشىمىز لازىم. بۇ يەردە تۇرۇشلۇق قىسىملار، قوراللىق ساقچى قىسىملىرىدىكى كوماندىر - جەڭچىلەر مىللىي بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش، جېگرا رايوننىڭ خەۋپسىزلىكىنى قوغداش، ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداشنىڭ مۇشەققەتلىك ھەم شەرەپلىك ۋەزىپە ئىكەنلىكىنى ئىدىيە جەھەتتىن تونۇپ يېتىشى لازىم. ۋەزىپە ئېغىر، يول يىراق، مەڭگۈ بوشاشماسلىق كېرەك.

ۋاڭ لېچۈەن مۇنداق دېدى: مۇقىم بولغان سىياسىي ۋەزىيەت بولمىسا، ئىقتىسادنى راۋاجلاندۇرغىلى ۋە گۈللەندۈرگىلى بولمايدۇ، ھەر مىللەت خەلقى ئورتاق بېيىيالمايدۇ ۋە تەرەققىي قىلالمايدۇ، ھېچقانداق ئىشنى ۋۇجۇدقا چىقارغىلى بولمايدۇ. بۆلگۈنچىلىك بىلەن بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش ئوتتۇرىسىدىكى كۈرەش داۋامىدا بۇ يەردە تۇرۇشلۇق قىسىملار، قوراللىق ساقچى قىسىملىرىدىكى كوماندىر - جەڭچىلەر سەگەك تۇرۇشى لازىم. ھوشيارلىقى ناھايىتى ئۈستۈن بولۇشى، سىياسىي، ھەربىي ئىشلار ساپاسى ناھايىتى ياخشى بولۇشى، ئىنقىلابىي ئىرادىسى كۆتۈرەڭگۈ بولۇشى، جېگرا رايوننى قىزغىن سۆيۈشى، جېگرا رايوننى قوغدىشى، جېگرا رايوننى گۈللەندۈرۈشى، جېگرا رايوندا يىلتىز تارتىشى، بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش، مۇقىملىقنى قوغداش ۋە سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشقان شىنجاڭ قۇرۇش كۈرىشى داۋامىدا ئۈزلۈكسىز يېڭى تۆھپە يارىتىشى لازىم.

قىيۇم باھاۋۇدۇن ئاپتونوم رايون ئاچقان مەدەنىي ساھە بەرپا قىلىش بويىچە نەق مەيدان يىغىنىدا مۇنداق دېدى:

تەدبىرلەرنى كۈچەيتىپ، تەرەققىياتنى تېزلىتىپ، ئومۇميۈزلۈك ئىلگىرىلەش كېرەك

ئۆز مۇخبىرىمىز ۋاڭ خۇڭۇي خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى قىيۇم باھاۋۇدۇن 11 - ئاينىڭ 21 - كۈنى ئاپتونوم رايون ئاچقان مەدەنىي ساھە بەرپا قىلىش بويىچە نەق مەيدان يىغىنىدا مۇنداق دېدى: سالماقنى زورايتىپ، تەدبىرلەرنى كۈچەيتىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مەدەنىي ساھە بەرپا قىلىش خىزمىتىنى تېز يۈكسەلدۈرۈش ۋە ئومۇميۈزلۈك ئىلگىرى سۈرۈش لازىم.

قىيۇم باھاۋۇدۇن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: مەدەنىي ساھە بەرپا قىلىشتا جايلار، تارماقلار، ساھە، كەسىپلەر مۇنداق 3 ئاڭنى ئېنىق تۇرغۇزۇشى كېرەك: 1. ساھە، كەسىپلەرگە مەسئۇل تارماقلار ئومۇميۈزلۈك مەسئۇل بولۇش ئېڭىنى نۇقتىلىق ئورۇنلارنى يەنى خەلقنىڭ تۇرمۇشى ۋە قۇرۇلۇش ئىشلىرى بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك «كۆزنەك» ساھە ۋە ئورۇنلارنى نۇقتىلىق تۇتۇش كېرەك؛ ئىككىنچىدىن، گەۋدىلىك ھالقىلارنى گەۋدىلىك تۇتۇش، ناتوغرا ئىستىللار ئاسان پەيدا بولىدىغان، ئاممىنى ئاسان نارازى قىلىپ قويىدىغان ھالقا ۋە ئورۇنلارنى تۇتۇش كېرەك؛ ئۈچىنچىدىن، نۇقتىلىق مەسىلىلەرنى گەۋدىلىك تۇتۇپ، ئامما كۆڭۈل بۆلىدىغان ئىسسىق نۇقتا، قىيىن نۇقتا مەسىلىلىرىنى زور كۈچ سەرپ قىلىپ ھەل قىلىش كېرەك.

قىيۇم باھاۋۇدۇن تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: مەدەنىي ساھە بەرپا قىلىشتا ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتلەر، مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىغا يېتەكچىلىك قىلىش كومىتېتى، ئىشخانىلىرى ئاممىنى ساھە ئىستىلىنى باھالاش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇشقا دائىم ئۇيۇشتۇرۇپ تۇرۇشى كېرەك.

قىيۇم باھاۋۇدۇن مۇنۇلارنى تەلەپ قىلدى: ساھە، كەسىپلەر ئىلغار تىپلارنى ئەستايىدىل قېزىپ، يېتىلدۈرۈپ ۋە تەشۋىق قىلىپ، ئىلغار تىپلارنىڭ تەجرىبىلىرىنى كېڭەيتىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ھەرقايسى سەپلىرىدىكى تىپلارنى شەكىللەندۈرۈشى، ئاخبارات ئورۇنلىرى قەرەللىك تەشۋىقات جېڭى ئۇيۇشتۇرۇپ، ۋاقتىدا خەۋەر قىلىشى كېرەك. ساھە، كەسىپلەر ئۆزلىرىنىڭ تەشۋىقات

ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ 5 - قېتىملىق رەھبەرلەر بىرەسمىي يىغىنى ئېچىلدى

جياڭ زېمىن شىركەت لىدېرلىرى يىغىنىنىڭ پەۋقۇلئاددە ئۆزارتىلغان يىغىنى ۋە سۆزلىشىش يىغىنىدا نۇتۇق سۆزلىدى ۋە سۆز قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ۋانكوۋېر، 25 - نويابىر تېلېگراممىسى. ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ 5 - قېتىملىق رەھبەرلەر بىرەسمىي يىغىنى 25 - نويابىر بۇ يەرنىڭ ۋاقتى چۈشتىن بۇرۇن ئېچىلدى. جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رەئىسى جياڭ زېمىن ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىغا ئەزا باشقا دۆلەتلەرنىڭ رەھبەرلىرى بىلەن بىرلىكتە يىغىنغا قاتناشتى.

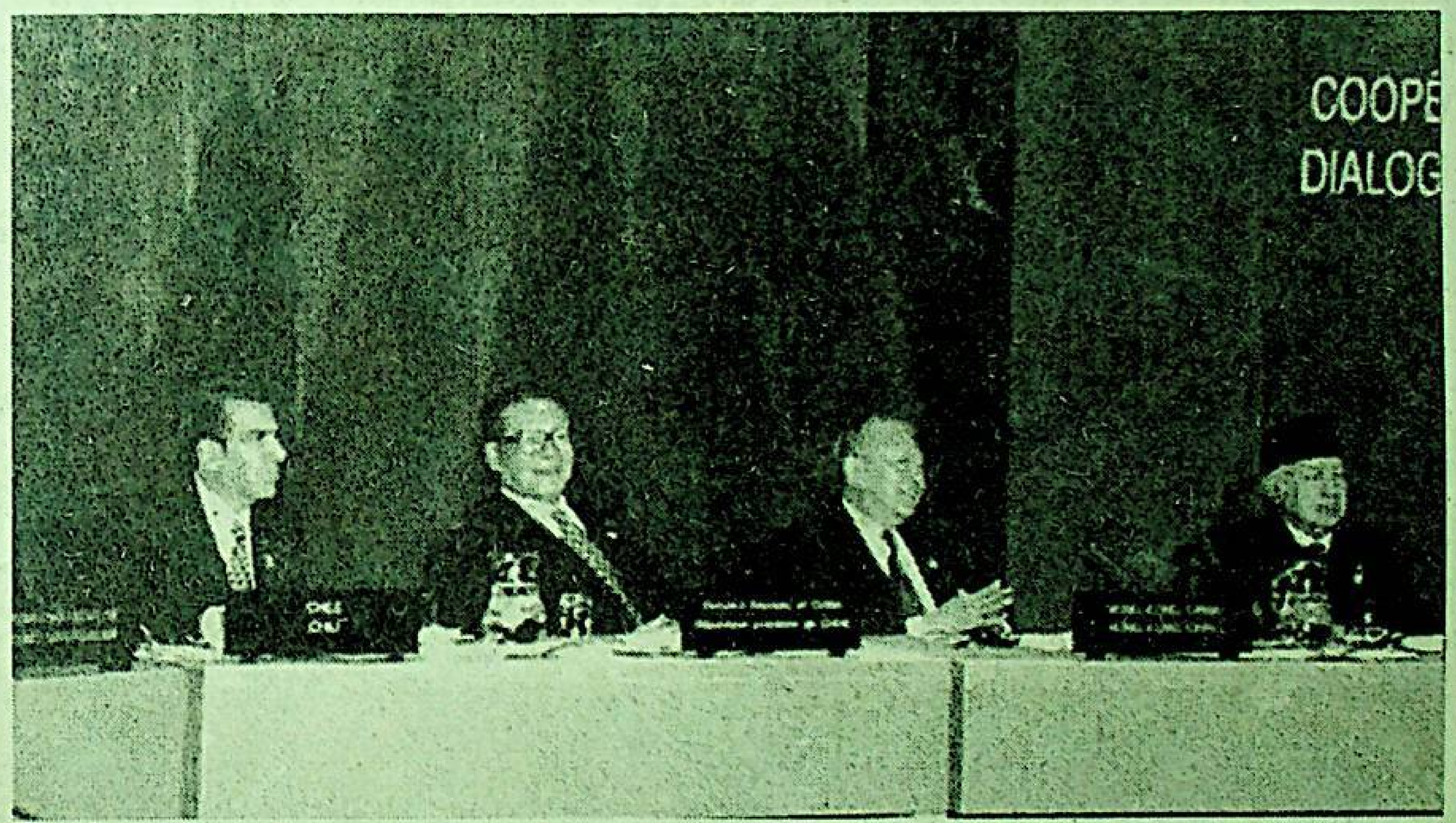

11 - ئاينىڭ 24 - كۈنى ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ 5 - قېتىملىق رەھبەرلەر بىرەسمىي يىغىنىغا قاتناشقان رەھبەرلەر ۋانكوۋېردىكى سودا ۋە يىغىن مەركىزىدە ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونى سودا - سانائەت مەسلىھەت بېرىش مۇدىرىيىتىنىڭ ۋەكىللىرى بىلەن سۆزلەشتى.

سۈرەتتە: جۇڭگونىڭ دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن رەئىس سەھنىسىدە.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى (فوتو تېلېگراف)

*　　*　　*

1 كۈنلۈك يىغىندا ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىغا ئەزا دۆلەتلەرنىڭ رەھبەرلىرى بۇ رايوندا سودىنىڭ، مەبلەغ سېلىشنىڭ ئەركىنلىشىشىنى يەنىمۇ ئىلگىرى سۈرۈپ، ئىقتىسادىي - تېخنىكا ھەمكارلىقىنى كۈچەيتىپ، بىرلىكتە ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونىنىڭ كەلگۈسىنى بەرپا قىلىشنى مۇھاكىمە قىلىدۇ. يىغىندا يەنە شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا رايونىنىڭ پۇل مۇئامىلىسى ساھەسىدە يېقىندا كۆرۈلگەن داۋالغۇش، پۇل مۇئامىلىسى جەھەتتىكى رايون ۋە دۇنيا ھەمكارلىقىنى يەنىمۇ ئىلگىرى سۈرۈش، نورمال پۇل مۇئامىلىسى ئەرتىپىنى قوغداش، پۇل

بويىچە مەسلىھەت بېرىش مۇدىرىيىتىنىڭ ۋەكىللىرى بىلەن ئۆتكۈزگەن سۆزلىشىش يىغىنىغا قاتناشتى ھەم سۆز قىلدى. رەئىس جياڭ زېمىن كارخانا ساھەسىدىكىلەرنىڭ ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونىنىڭ ئىقتىسادىي ھەمكارلىقىغا قانداق قاتنىشىشى توغرىسىدا توختالغاندا مۇنداق دېدى: بىرىنچىدىن، ئەزا دۆلەتلەر ھۆكۈمەتلىرى ۋە كارخانىلىرى ئوتتۇرىسىدا بازار يېتەكچى قىلىنغان

رايونىنىڭ پۇل مۇئامىلىسى ساھەسىدە يېقىندا كۆرۈلگەن داۋالغۇش، پۇل مۇئامىلىسى جەھەتتىكى رايون ۋە دۇنيا ھەمكارلىقىنى يەنىمۇ ئىلگىرى سۈرۈش، نورمال پۇل مۇئامىلىسى تەرتىپىنى قوغداش، پۇل مۇئامىلىسى ساھەسىدە خېيىمخەتەردىن ساقلىنىش قاتارلىق مەسىلىلەر مۇزاكىرە قىلىنىدۇ.

مۇشۇ ئاينىڭ 24 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن رەئىس جياڭ زېمىن تەكلىپكە بىنائەن ئاسىيا- تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتى ئاچقان شىركەت لىدىرلىرى يىغىنىنىڭ پەۋقۇلئاددە ئۇزارتىلغان يىغىنىغا قاتناشتى ھەم نۇتۇق سۆزلىدى.

شۇ كۈنى چۈشتىن كېيىن رەئىس جياڭ زېمىن ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىغا ئەزا دۆلەتلەر رەھبەرلىرىنىڭ ئاسىيا - تىنچ.ئوكيان رايونى سودا - سانائەت كەسپى رايونىنىڭ ئىقتىسادىي ھەمكارلىقىغا قانداق قاتنىشىشى توغرىسىدا توختالغاندا مۇنداق دېدى: بىرىنچىدىن، ئەزا دۆلەتلەر ھۆكۈمەتلىرى ۋە كارخانىلىرى ئوتتۇرىسىدا بازار يېتەكچى قىلىنغان ئىجابىي شېرىكلىك مۇناسىۋەت ئورنىتىش لازىم؛ ئىككىنچىدىن، ئەزا دۆلەتلەرنىڭ كارخانىلىرى ئوتتۇرىسىدىكى ئالماشتۇرۇش ۋە ھەمكارلىقنى ھەقىقىي كۈچەيتىش لازىم؛ ئۈچىنچىدىن، كارخانا ساھەسىدىكىلەر تەرەققىياتقا قاتنىشىش جەريانىدا بىر - بىرىگە ئېتىبار بېرىشى ۋە مەنپەئەت يەتكۈزۈشى كېرەك؛ تۆتىنچىدىن، پەن - تېخنىكا ھەمكارلىقى ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ كۈنتەرتىپى ئىچىدىكى مۇھىم مەزمۇنلارنىڭ بىرى، ئۇنى كارخانا ساھەسىدىكىلەرنىڭ ھەمكارلىقنى قانات يايدۇرۇشىنىڭ مۇھىم مەزمۇنى قىلىش كېرەك.

3 ئاڭنى ئېنىق تۇرغۇزۇشى كېرەك: 1. ساھە، كەسپلەرگە مەسئۇل تارماقلار ئومۇميۈزلۈك مەسئۇل بولۇش ئېڭىنى تۇرغۇزۇشى؛ 2. مەدەنىي ساھەدە بولمىغۇر ئىش- ھەرىكەت بولماسلىق ئېڭىنى تۇرغۇزۇشى؛ 3. تۈلۈغۋار چوڭ ئىشلار بىلەن شۇغۇللىنىشقا جۈرئەتلىك بولۇش، ئەلا نەتىجە يارىتىش ئېڭىنى تۇرغۇزۇشى كېرەك. مەدەنىي ساھە بەرپا قىلىش پائالىيىتىنىڭ ۋەزىپىسى ئېنىق بولۇشى لازىم. تۆۋەندىكى مۇھىم نۇقتىلارنى ئېنىق گەۋدىلەندۈرۈش كېرەك: بىرىنچىدىن، سەرپ قىلىپ ھەل قىلىش كېرەك. قېيۇم باھاۋۇدۇن تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: مەدەنىي ساھە بەرپا قىلىشتا جايلار، تارماقلار، ساھە، كەسپلەر ئاساسىي نۇقتىنى ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە قارىتىلغان ئىدىيە، ئەخلاق تەربىيىسىنى كۈچەيتىشكە قويۇشى، ھەر خىل مەدەنىي مەكتەپلەرنى كۆپلەپ ئېچىپ، تەربىيىنى كەسپ پائالىيىتىنىڭ ھەرقايسى ھالقىلىرىغا سىڭدۈرۈشى كېرەك. ساھە، كەسپلەرنى باشقۇرۇش كارخانىلىرى قارىمىقىدىكى ئورۇنلارنى قەرەللىك تەكشۈرۈپ باھالاپ تۇرۇشى، قەرەللىك تەشۋىقات جېڭى ئۇيۇشتۇرۇپ، ۋاقتىدا خەۋەر قىلىشى كېرەك. ساھە، كەسپلەر ئۆزلىرىنىڭ تەشۋىقات ۋاستىلىرىدىن تولۇق پايدىلىنىپ، تام گېزىتى، قاراتاختاي گېزىتى، تەشۋىقات تاختىسى، سىملىق تېلېۋىزورنىڭ رولىنى جارى قىلدۇرۇپ، مەدەنىي ساھە بەرپا قىلىش تەشۋىقاتىنى كۈچەيتىشى كېرەك. ئىلغار تىپلارنىڭ دوكلات يىغىنى، نۇتۇق سۆزلەش يىغىنى ۋە سۆھبەت يىغىنى، تەجرىبە ئالماشتۇرۇش يىغىنلىرىنى ئۇيۇشتۇرۇپ، مەدەنىي ساھە بەرپا قىلىشقا پايدىلىق كۈچلۈك جامائەت پىكرى مۇھىتىنى شەكىللەندۈرۈشى كېرەك.

ئاپتونوم رايونىمىزدا يېزا ئىگىلىكىدىن ھەر تەرەپلىمە پايدىلىنىش ئىشى ئەۋجىگە كۆتۈرۈلمەكتە

ئۆز مۇخبىرىمىز ۋاڭ دىلى خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىمىزدا يېزا ئىگىلىكىدىن ھەر تەرەپلىمە پايدىلىنىش 1996 - يىلىدىن بۇيان ئەۋجىگە كۆتۈرۈلمەكتە. 1997 - يىلىنىڭ ئالدىنقى يېرىمىغىچە ئاپتونوم رايون بويىچە يېزا ئىگىلىكىدىن پايدىلىنىش ئۈچۈن 399 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىنىپ، 1 مىليون 129 مىڭ مو ئوتتۇرا، تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىز ئۆزگەرتىلدى. 288 مىڭ مو بوز يەر ئېچىلدى.

يېزا ئىگىلىكىدىن ھەر تەرەپلىمە پايدىلىنىش ھۆكۈمەتنىڭ يېزا ئىگىلىكىنىڭ تەرەققىياتىنى قوغداش، قوللاش، يېزا ئىگىلىكىنى ماكرولۇق تەڭشەش - تىزگىنلەشتىن ئىبارەت ئىستراتېگىيىلىك تەدبىرى. ئۇ يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش شارائىتىنى ياخشىلاش، ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈش، دېھقانچىلىق مەھسۇلاتلىرى بىلەن ئۈنۈملۈك تەمىنلەشنى كۆپەيتىش، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ كىرىمىنى ئاشۇرۇشنى ئاساسىي نىشان قىلغان. ئاپتونوم رايونىمىز دۆلەت بېكىتكەن يېزا ئىگىلىكىدىن ھەر تەرەپلىمە پايدىلىنىشتىكى نۇقتىلىق رايون. 1988 - يىلىدىن باشلاپ يېزا ئىگىلىكىدىن كەڭ كۆلەمدە ھەر تەرەپلىمە پايدىلىنىش ئىشى قانات يايدۇرۇلۇپ، كۆرۈنەرلىك ئۈنۈم ھاسىل قىلىندى. 1995 -يىلىنىڭ ئاخىرىغا قەدەر بولغان 8 يىلدا يېزا ئىگىلىكىدىن پايدىلىنىش ئۈچۈن 1 مىليارد 582 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىندى. بۇنىڭ ئىچىدە، مەركەز، يەرلىك مالىيە 218 مىليون يۈەن يانداشما مەبلەغ سالدى، جايلار 623 مىليون يۈەن مەبلەغ توپلىدى، يېزا ئىگىلىك بانكىسى 168 مىليون يۈەن قەرز بەردى، باشقىلار 229 مىليون يۈەن مەبلەغ سالدى. بۇ مەبلەغ بىلەن 5 مىليون مو ئوتتۇرا، تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىز ئۆزگەرتىلدى. 3 مىليون 640 مىڭ مو بوز يەر ئېچىلدى. 510 مىڭ مو ئوتلاق ئۆزگەرتىلدى. 280 مىڭ مو سۇنئىي ئوت - چۆپ بازىسى بەرپا قىلىندى، 470 مىڭ مو ئىھاتە ئورمىنى ۋە ئىقتىسادىي ئورمان بىنا قىلىندى، 3 مىليون 930 مىڭ مو سۇغىرىش كۆلىمى يېڭىدىن كۆپەيتىلدى، 5 مىليون 260 مىڭ مو يەرنىڭ سۇغىرىش شارائىتى ياخشىلاندى.

9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە يېزا ئىگىلىكىدىن ھەر تەرەپلىمە پايدىلىنىش ئىشى ئۆزگىچە مۇھىم رولىنى بارغانسېرى نامايان قىلىشقا باشلىدى. ئاپتونوم رايون 9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە 5 مىليون مو تېرىلغۇ يەر ئېچىش، 6 مىليون مو ئوتتۇرا، تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىزنى ئۆزگەرتىش، ئاشلىق ئومۇمىي ھوسۇلىنى 8 مىليون 500 مىڭ تونىنىغا يەتكۈزۈشنى پىلانلىدى.

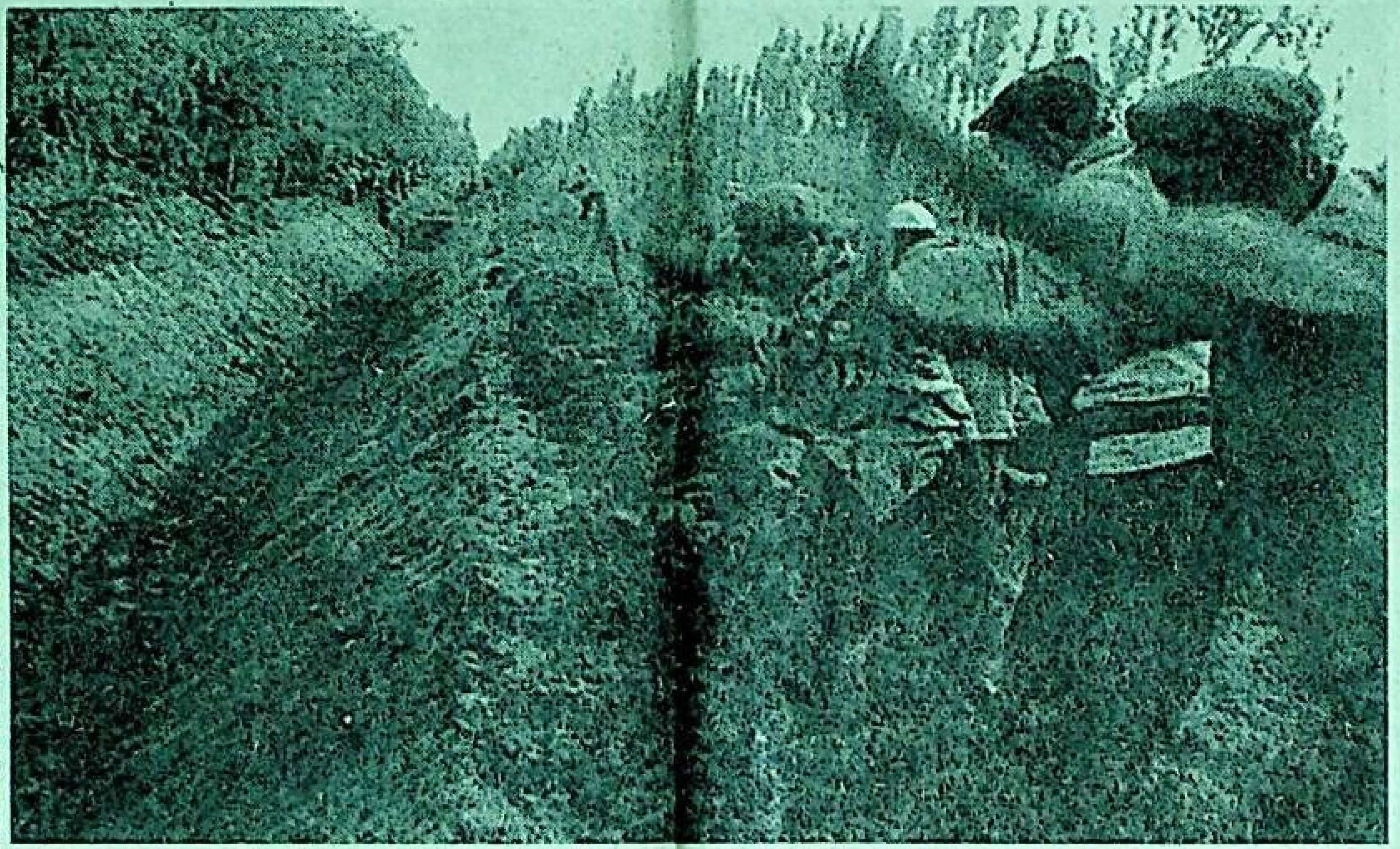

قەشقەر ۋىلايىتىدىكى 100 مىڭدىن ئارتۇق ھەر مىللەت دېھقان يېقىندا ئېتىز - ئېرىق ئاساسىي قۇرۇلۇشىنى باشلىۋەتتى. ھازىرغا قەدەر ئۇلار 2000 كىلومېتىردىن ئارتۇق سۇ سىڭمەس ئۆستەڭ چېپىپ كېلەر يىللىق دېھقانچىلىق ئىشلەپچىقىرىشنى كاپالەتكە ئىگە قىلدى.

سۈرەتتە: مەكىت دېھقانلىرى ئېتىز - ئېرىق ئاساسىي قۇرۇلۇش ئورنىدا.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

يولداش ۋاڭ جىڭ ۋاپات بولدى

جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ مۇنەۋۋەر ئەزاسى، جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسىنىڭ مۇنەۋۋەر سىياسىي خىزمەتچىسى، ئۇزاق سىناقلاردىن ئۆتكەن سادىق كوممۇنىزم جەڭچىسى، ئۈرۈمچى ھەربىي رايونى ئارقا سەپ بۆلۈمى سىياسىي بۆلۈمىنىڭ سابىق مۇئاۋىن مۇدىرى، مۇئاۋىن جۇنجاڭ دەرىجىلىك دەم ئېلىشقا چىققان كادىر يولداش ۋاڭ جىڭ كېسەل سەۋەبىدىن داۋالاش ئۈنۈم بەرمەي 1997 - يىل 11- ئاينىڭ 19 - كۈنى سائەت 12 دىن 35 مىنۇت ئۆتكەندە لەنجۇ ھەربىي رايونىنىڭ ئۈرۈمچى باش دوختۇرخىنىسىدا 83 يېشىدا ئالەمدىن ئۆتتى.

يولداش ۋاڭ جىڭ چېگرا رايونغا، چېگرا رايوندىكى ھەر مىللەت خەلققە چىن مۇھەببەت باغلاپ، شىنجاڭدا 30 يىل ئىشلەش جەريانىدا پارتىيىنىڭ مىللەتلەر سىياسىتىنى ئەستايىدىل ئىجرا قىلىپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى قوغداپ، ھەر مىللەت خەلقى ئۈچۈن جان- دىل بىلەن خىزمەت قىلىپ، كوممۇنىزم جەڭچىسىنىڭ پارتىيە ۋە خەلققە بولغان سادىقلىقىنى ئىپادىلىگەنىدى.

قاراماي نېفىتلىكىدە قوللىنىلغان گورىزونتال قۇدۇق بۇرغىلاش تېخنىكىسى دۆلىتىمىز بويىچە ئالدىنقى ئورۇنغا ئۆتتى

ئۆز مۇخبىرىمىز لىيۇفېڭ خەۋەر قىلىدۇ: يېقىندا شىنجاڭ نېفىت ئىدارىسى جۇڭغار ئويمانلىقىنىڭ مەركىزىدە گورىزونتال قۇدۇق بۇرغىلاش ئۇسۇلىنى قوللىنىپ، كۈنىگە 1080 توننا نېفىت، 406 مىڭ كۇب مېتىر تەبىئىي گاز ئالدى.

بۇ يىل شىنجاڭ نېفىت ئىدارىسى 5 گورىزىنتال قۇدۇقنى مۇۋەپپەقىيەتلىك بۇرغىلىدى ھەم يۇقىرى مەھسۇلات ئالدى. ھەر بىر گورىزونتال قۇدۇقنى بۇرغىلاشقا كەتكەن خىراجەت 2.5 ھەسسە ئاز، مەھسۇلاتى 6 ھەسسە كۆپ بولۇپ، كۆرۈنەرلىك ئىقتىسادىي ئۈنۈم قولغا كەلتۈرۈلدى. بۇ، شىنجاڭ نېفىت ئىدارىسىنىڭ گورىزونتال قۇدۇق بۇرغىلاش تېخنىكىسىنىڭ ئىلغار سەۋىيىگە يەتكەنلىكىدىن دېرەك بېرىدۇ.

گورىزونتال قۇدۇق بۇرغىلاش تېخنىكىسى 80 - يىللاردا چەت ئەلدە تېز راۋاجلانغان نېفىتلىك ئېچىشتىكى يۇقىرى، يېڭى تېخنىكا بولۇپ، نېفىتلىكنىڭ ئۈنۈملۈك تەرەققىيات ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈشتە مۇھىم رولغا ئىگە.

1996 - يىلى بۇ ئىدارە گېئولوگىيىلىك نېفىت زاپىسىنى ئېنىقلاش قۇرۇلۇشى، قۇدۇق بۇرغىلاش، نېفىت ئېلىش تېخنىكىسى جەھەتتىكى قىيىن ئۆتكەللەردە ھەمكارلىشىپ ھەل قىلىشنى ئۇيۇشتۇرۇش، زېھىن قويۇپ لايىھىلەش، قەتئىي شۇ بويىچە ئىشلەش ئارقىلىق گورىزونتال قۇدۇق بۇرغىلاش تېخنىكىسىدا ساقلىنىۋاتقان قىيىن مەسىلىلەرنى ھەل قىلدى. ئېلىمىزدە ئەڭ چوڭقۇر گورىزونتال قۇدۇقتىن 3 نى بۇرغىلىدى. ئۇنىڭدا نېفىت زاپىسىنىڭ كۆمۈلۈش چوڭقۇرلۇقى 4500 مېتىر بولۇپ، دەسلەپكى مەھسۇلاتى 1000 تونىنىدىن كۆپ بولدى. بۇ يىل ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتۈرۈلگەن 5 گورىزونتال قۇدۇقتىن كۈنىگە ئېلىنىدىغان نېفىت 1000 توننىغا يېقىن بولۇپ، ھازىرغىچە 231 مىڭ توننا نېفىت ئېلىندى. كۆپ يىل بىرلىكتە ئۆتكەلگە ھۇجۇم قىلىش ئارقىلىق شىنجاڭ نېفىت ئىدارىسىنىڭ گورىزونتال قۇدۇقنى ياندىن بۇرغىلاش تېخنىكىسىدا زور بۆسۈش ھاسىل قىلىندى. ھازىرغىچە 5 گورىزونتال قۇدۇق ياندىن بۇرغىلىنىپ بولدى. تەننەرخى يېڭى چوڭقۇر قۇدۇقنى بۇرغىلاش خىراجىتى دائىرىسىدىن ئېشىپ كەتمىدى. مەھسۇلات مىقدارى شۇ جايدىكى قۇدۇقلارنىڭ ئوتتۇرىچە مەھسۇلات مىقدارىنىڭ 2 ھەسسىسىدىن كۆپ بولدى.

پەن - تېخنىكا ئارقىلىق يېزا ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرەيلى

غۇلجا ناھىيىسى يېزا ئىگىلىك پەن - تېخنىكىسىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىدە زور نەتىجىگە ئېرىشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن ئىبراھىم** خەۋەر قىلىدۇ: غۇلجا ناھىيىسى پەن - تېخنىكا ئارقىلىق يېزا ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرۈش ئىستراتېگىيىسىنى يولغا قويۇپ، يېزا ئىگىلىك پەن - تېخنىكىسىنى زور كۈچ بىلەن ئومۇملاشتۇرۇپ ياخشى نەتىجە ھاسىل قىلدى.

1978 - يىلدىن 1997 - يىلغىچە بۇ ناھىيىنىڭ پەن - تېخنىكا جەھەتتە قولغا كەلتۈرگەن نەتىجىسى 115خىلغا يېتىپ، بۇنىڭ 54 تۈرى يۇقىرى ئورۇنلارنىڭ پەن - تېخنىكا نەتىجىسى مۇكاپاتىغا ئېرىشتى. بۇلاردىن 3تۈر خەلقئارا پەن - تېخنىكا مۇكاپاتىغا، 9 تۈر مەملىكەت دەرىجىلىك پەن - تېخنىكا مۇكاپاتىغا، 16 تۈر ئاپتونوم رايوننىڭ مۇكاپاتىغا ئېرىشتى. بۇ تېخنىكىلارنىڭ خەلق ئىگىلىكى تەرەققىياتىغا قوشقان تۆھپىسى % 32 كە يېتىپ، مىللىي ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتى 30مىليون يۈەنگە يەتتى. 19 يىلدا 57 پەن - تېخنىكا تۈرى ئورۇنلاشتۇرۇلغان بولۇپ، بۇلاردىن 8تۈر سانائەت ساھەسىدە، 27 تۈر دېھقانچىلىق ساھەسىدە، 8 تۈر چارۋىچىلىق ساھەسىدە، يەنە 14تۈر باشقا ساھەلەردە كېڭەيتىلدى. ناھىيىلىك مالىيە ئىدارىسى سانائەت، دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق ساھەلىرىدە يېڭى پەن - تېخنىكىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئۈچۈن 250مىڭ يۈەن خىراجەت ئاجرىتىش بىلەن بىللە، بۇ ئورۇنلارنى 12مىليون 600مىڭ يۈەن قەرز پۇل بىلەن تەمىنلىدى.

ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى پەن - تېخنىكىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىگە يۇكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بەرگەنلىكتىن، دېھقانچىلىق ساھەسىدە ھوسۇلنى ئاشۇرىدىغان، ئۈنۈمى كۆرۈنەرلىك بولغان، قاپلىنىش دائىرىسى كەڭ، مەبلەغ ئاز كېتىدىغان يېڭى پەن - تېخنىكا تۈرى تېز ئومۇملاشتى. 1996- يىلدىن باشلاپ زىرائەتلەرنى سۇلياۋ يېپىپ تېرىش، ماسلاشتۇرۇپ ئوغۇت بېرىش قاتارلىق 24 تۈر نۇقتىلىق كېڭەيتىلگەنلىكتىن، دېھقانچىلىقتا ئۇدا 2يىل يۇقىرى ھوسۇل ئېلىندى.

چارۋىچىلىقتا چارۋىلارنىڭ نەسلىنى ياخشىلاش، سۇنئىي ئۇرۇقلاندۇرۇش، زىرائەت شاخ - شۇمبىلىرى بىلەن چارۋا بېقىش، سۇلياۋ لاپاستا چارۋا بورداش، ئوت - چۆپنى ئۇششاقلاپ بېرىش قاتارلىق يېڭى تېخنىكا چارۋىچىلىق تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈردى. 1996- يىلى چارۋا ئومۇمىي سانى 782 مىڭ تۇياققا، يىلىغا 30تۇياقتىن ئاشۇرۇپ چارۋا بورداپدىغان ئائىلە 1182گە، كالا بورداپدىغان كۆلەملىك باقمىچى ئائىلە 121گە يېتىپ، چارۋىچىلىق مىنىستىرلىكىنىڭ تەقدىرلىشىگە ئېرىشتى.

ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى دېھقان، چارۋىچىلارنى پەن- تېخنىكا بىلەن قوراللاندۇرۇشنى يېزا ئىقتىسادىنى گۈللەندۈرۈشنىڭ ھەل قىلغۇچ تەدبىرى دەپ قاراپ، دېھقان، چارۋىچىلارنى پەن - تېخنىكا جەھەتتىن تەربىيەلەشنى چىڭ تۇتتى. ھەر بىر يېزىغا پەن - تېخنىكىغا مەسئۇل يېزا باشلىقى، ھەر بىر كەنتكە 1 چارۋىچىلىق تېخنىكى سەپلىدى. 1996 - يىلنىڭ ئاخىرىغىچە 25يېزا - مەيداندا بىردىن دېھقان، چارۋىچىلار مەدەنىيەت، پەن- تېخنىكا مەكتىپى تەسىس قىلىپ، دېھقانلارنىڭ بوش ۋاقىتلىرىدىن پايدىلىنىپ ئۇلارنى مەركەزلەشتۈرۈپ تەربىيەلەشنى چىڭ تۇتتى. يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان 4286 قارار تۈرلۈك پەن - تېخنىكا ئۆگىنىش كۇرسى ئېچىلىپ، 200 مىڭ ئادەم (قېتىم) تەربىيەلەندى. 2000 پارچە پەن - تېخنىكا قوللانمىسى تارقىتىلدى. 30 نەچچە ئىلغار تېخنىكا تۈرى كېڭەيتىلدى. %80 تىن ئارتۇق دېھقان، چارۋىچى 1 ــ 2 ئەمەلىي قوللىنىلىدىغان پەن - تېخنىكا ساۋاتىغا ئىگە قىلىندى. «321»پەن - تېخنىكا ئارقىلىق ئۈلگە كۆرسىتىش يېزا قۇرۇلۇشى يولغا قويۇلغان 1991 - يىلدىن بۇيان ناھىيە بويىچە پەن- تېخنىكىدا ئۈلگە كۆرسىتىش يېزىسىدىن 4 ى، ئۈلگە كۆرسىتىش كەنتىدىن 43 ى، ئۈلگىلىك پەن- تېخنىكا ئائىلىسىدىن 1416 سى بارلىققا كەلدى.

پەن - تېخنىكىغا ئەھمىيەت بېرىلگەنلىكتىن، توپلۇق يېزىسىنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتى تېز بولدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئەركىن پالتى** خەۋەر قىلىدۇ: ئاقسۇ شەھىرىگە قاراشلىق توپلۇق يېزىسى پەن - تېخنىكىنى ئومۇملاشتۇرۇش قەدىمىنى تېزلىتىپ، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىدا پەن - تېخنىكىغا تولۇق ئەھمىيەت بەرگەنلىكتىن، بۇ يېزىنىڭ ئىقتىسادىي تېز تەرەققىي قىلدى.

1995 - يىلدىن بۇيان توپلۇق يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى يېزا ئىگىلىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشنى باشتىن - ئاخىر ئەڭ ئالدىنقى قاتاردىكى مۇھىم ئىستراتېگىيىلىك ئورۇنغا قويۇپ، ئاشلىقنى مۇقىملاشتۇرۇپ، پاختىنى ئاشۇرۇش فاڭجېنىدا چىڭ تۇرۇپ، تېرىقچىلىق قۇرۇلمىسىنى مۇۋاپىق تەڭشىدى. ئاشلىق تېرىلغۇ كۆلىمى يىلمۇ يىل كېمەيتىلگەن ئەھۋال ئاستىدا قوناق، شالنى توجۇپلەپ تېرىش كۆلىمى ۋە ئەلا سورتلارنى كېڭەيتىپ، ئوغۇت سېلىنمىسىنى كۆپەيتىپ، يوپۇق يېپىپ ئۆستۈرۈش ۋە خىمىيۋى دورىلار ئارقىلىق ئوت - چۆپ يوقىتىش ھەم كېسەللىك، زىيانداش ھاشارەتلار پەيدا بولۇشىنىڭ ئالدىنى ئېلىپ ھوسۇل ئاشۇرۇش قاتارلىق ئىلغار يېزا ئىگىلىك پەن- تېخنىكىسىنى پائال قوللىنىپ، باشقۇرۇش ۋە پەرۋىش ئىشلىرىنى كۈچەيتىپ، بىرلىك ھوسۇلنى ئاشۇرۇپ ئومۇمىي ھوسۇلغا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىش ئارقىلىق، ئاشلىقتىن ئۇدا 3 يىل مول ھوسۇل ئالدى. ھەر يىلى ئىشلەپ چىقىرىلغان ئاشلىق كىشى بېشىغا 1200كىلوگرامدىن توغرا كېلىپ، ئاقسۇ شەھىرى بويىچە ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىشتا 1- ئورۇندا تۇرۇپ كەلدى. بۇ يىل يېزا بويىچە تېرىلغان 40مىڭ مودىن كۆپرەك كېۋەزنىڭ ئومۇمىي ھوسۇلى (ساپ پاختا ھېسابىدا) 79 مىڭ دەنگە يېتىپ، بۇلتۇرقىدىن 1 ھەسسىدىن كۆپرەك ئاشىدىغانلىقى مۆلچەرلەندى. بۇ يىل قىزىلچىنىڭ ئومۇمىي ھوسۇلى 20 مىڭ توننىدىن ئېشىپ، «قىزىلچا ماكانى» دېگەن نامنى ساقلاپ كەلدى. قوغۇن - تاۋۇز، كۆكتاتچىلىق، باغۇەنچىلىك قاتارلىقلارمۇ ئىلگىرىكى يىللاردىكىدىن زور دەرىجىدە راۋاجلىنىپ، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ساپ

غۇلجا ناھىيىسىنىڭ چولۇقاي يېزىسىدا ئۆي قۇشلىرى بېقىش كەسپىي ئائىلىلىرى تېز كۆپەيمەكتە. ھازىر يېزا بويىچە 1000 دىن ئارتۇق توخۇ باقىدىغان كەسپىي ئائىلە 48

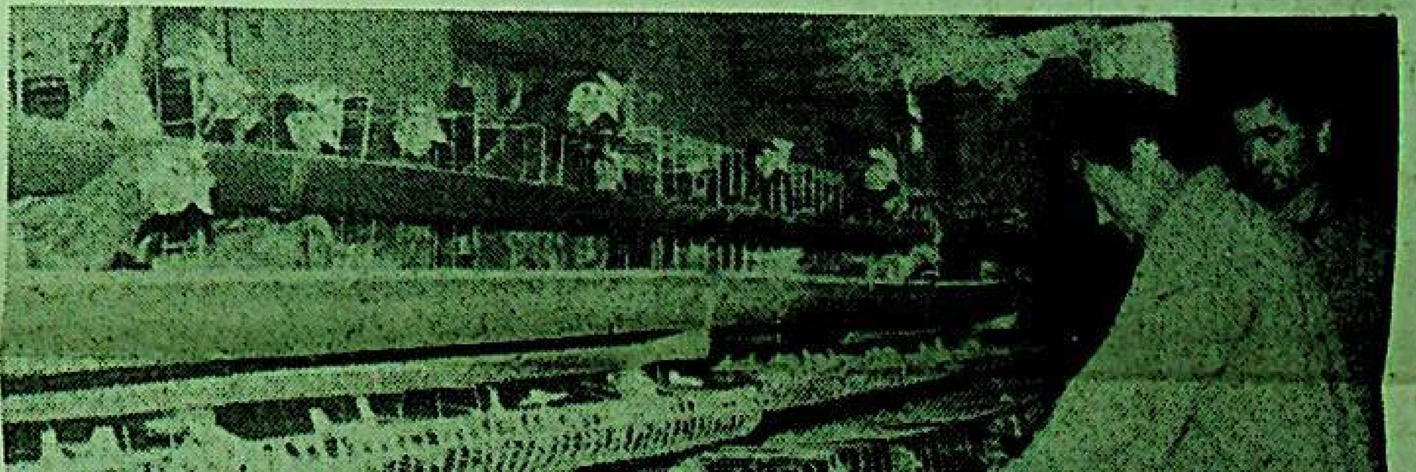

خېجىڭ ناھىيىلىك بېتون زاۋۇتى مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى ھەر بىر ئادەمگىچە ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ئىشچىلارنىڭ ئاكتىپچانلىقىنى ئاشۇرغانلىقتىن، بۇ يىل 1 - ئايدىن 11 - ئايغىچە 1 مىليون 780 مىڭ يۈەنلىك مەھسۇلات ئىشلەپ چىقىرىپ، 500مىڭ يۈەندىن كۆپرەك كىرىم قىلدى.

سۈرەتتە: ئىشچىلار بېتون تاختا قۇيماقتا.

تۇردى ئەبەيدۇللا فوتوسى

قۇمۇل ۋىلايىتىدىكى شەھەر، يېزا خەلقىنىڭ تۇرمۇشىدا زور ئۆزگىرىش بولدى

تەكلىپلىك مۇخبىرىمىز **يۇنۇس سادىق** خەۋەر قىلىدۇ: پارتىيە 14 - قۇرۇلتىيىدىن بۇيانقى 5يىلدا قۇمۇل ۋىلايىتىنىڭ شەھەر، يېزىلىرىدىكى خەلقنىڭ كىرىمى زور دەرىجىدە ئېشىپ، تۇرمۇشىدا كۆرۈنەرلىك ئۆزگىرىشلەر بولدى.

ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ئېلىپ بېرىلغاندىن بۇيان، خەلقنىڭ ئىستېمال سەۋىيىسى زور دەرىجىدە ئاشتى. بولۇپمۇ يېقىنقى 5يىلدا بۇ ۋىلايەتتىكى خەلقنىڭ تويۇنۇش، كىيىنىش مەسىلىسى ئاساسىي جەھەتتىن ھەل بولۇپلا قالماي، بىر قىسىم ئاھالىلەر ھاللىق سەۋىيە ئۆلچىمىگە يېتىپ، داۋاملىق بېيىش يولى ئۈستىدە ئىزدەنمەكتە. ئۆتكەن يىلى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئوتتۇرىچە يىللىق ئىش ھەققى 5666 يۈەنگە يېتىپ، 1991- يىلدىكىدىن 2275يۈەن ئېشىپ، ھەر يىلى ئوتتۇرا ھېساب بىلەن % 20 تىن ئېشىپ باردى. دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ يىللىق ساپ كىرىمى 1331 يۈەنگە يېتىپ، 1991 - يىلدىكىدىن كۆپىيىپ، ھەر يىلى ئوتتۇرا ھېساب بىلەن % 34 تىن ئېشىپ باردى. بۇ ۋىلايەتتە كىشىلەرنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسىنىڭ ئېشىشىغا ئەگىشىپ، ئولتۇراق ئۆي شارائىتىدىمۇ زور ئۆزگىرىش بولدى. 5 يىلدىن بۇيان نۇرغۇنلىغان شەھەر ئاھالىلىرى كەڭ، ئازادە زامانىۋى يېڭى ئۆيلەرگە كۆچۈپ كىردى. ھازىر شەھەر ئاھالىلىرىنىڭ كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ئولتۇراق ئۆي كۆلىمى 9.2 كۋادرات مېتىرغا يېتىپ، مەملىكەت بويىچە كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن 8.47 كۋادرات مېتىرلىق سەۋىيىدىن يۇقىرى بولدى. 1996- يىلى قۇمۇل شەھىرى دۆلەتنىڭ ئولتۇراقلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى سىناق نۇقتىسى قىلىنىپ، 1- باسقۇچتا 153مىڭ كۋادرات مېتىرلىق ئولتۇراق ئۆي قۇرۇلۇشى پۈتتى، يېزا - قىشلاقلاردىمۇ دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ كۆپ قىسمى يېڭى ئۆي سالدى، ئۇزاق يىللاردىن بۇيان كىگىز ئۆيلەردە ئولتۇرۇپ كېلىۋاتقان كۆچمەن چارۋىچىلارمۇ مۇقىم ئولتۇراقلىشىپ، ئېلېكتر چىراغلىرى چاقناپ تۇرىدىغان يېڭى، يورۇق ئۆيلەرگە ئىگە بولدى، يەنە ئۇلارنىڭ خەۋەر - ئالاقىلىشىش ئىشلىرى راۋاجلىنىپ، مەنىۋى تۇرمۇشى جانلىنىپ، ئىتتىپاقلاشقان خۇشال كەيپىيات شەكىللەندى.

ئەنگىلىك - سەنتەي تاشيولىنىڭ 2 - قارارلىق قۇرۇلۇشى پۈتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابدۇرېشىت ئابلىز** خەۋەر قىلىدۇ: ئارشاڭ ناھىيىسىنىڭ ئەنگىلىك يېزىسىدىن سەنتەيگىچە بولغان تاشيولىنىڭ 2 - قارارلىق قۇرۇلۇشى رايوننىڭ قاتناش - ترانسپورت ئىشلىرىغا تەسىر يەتكەندى. 1996 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش نازارىتى 1مىليون يۈەن، يەرلىك 200مىڭ يۈەن چىقىرىپ 1 - قارارلىق قۇرۇلۇشىنىڭ

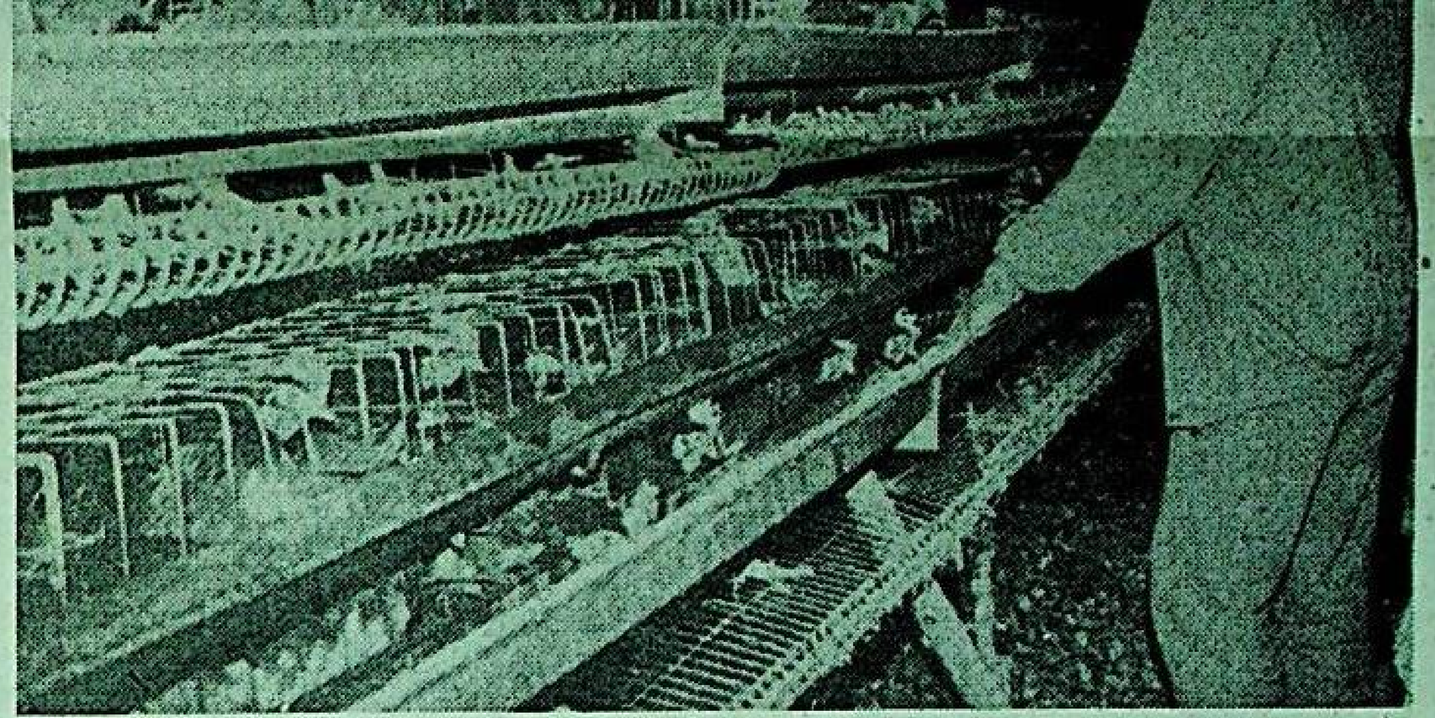

كەسپىي ئائىلىلىرى تېز كۆپەيمەكتە. هازىر يېزا بويىچە 1000 دىن ئارتۇق توخۇ باقىدىغان كەسپىي ئائىلە 48 گە، ئۇلارنىڭ يىللىق كىرىمى 25 مىڭ يۈەنگە، كىشى بېشى كىرىمى 3000 يۈەنگە يەتتى.

سۈرەتتە: تېخنىكلار توخۇلارنىڭ يەم يېيىش ئەھۋالىنى كۆزەتمەكتە.

تەكلىپلىك مۇخبىرىمىز **مىرزەخمەت مۇھەممەت** فوتوسى

باغۇەنچىلىك قاتارلىقلارمۇ ئىلگىرىكى يىللاردىكىدىن زور دەرىجىدە راۋاجلىنىپ، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ساپ كىرىم مۇقىم ئاشتى. بۇ يىل پۈتۈن يېزىنىڭ يېزا ئىگىلىك ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 70 مىليون يۈەنگە، دېھقانلارنىڭ يىللىق ساپ كىرىمى 20 مىليون يۈەنگە يېتىپ، كىشى بېشىغا 2000 يۈەندىن كۆپرەكتىن توغرا كەلدى.

هەر يىلى ئوتتۇرا هېساب بىلەن % 20 تىن ئېشىپ باردى. دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ يىللىق ساپ كىرىمى 1331 يۈەنگە يېتىپ، 1991 - يىلدىكىدىن 690 يۈەن ئېشىپ، هەر يىلى ئوتتۇرا هېساب بىلەن % 15.7 ئاشتى، شەھەر، يېزا ئاهالىلىرىنىڭ 1996 - يىلدىكى بانكا ئامانەت پۇل قالدۇقى 2 مىليارد 184 مىليون 240 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، 1991 - يىلدىكىدىن 3.7 هەسسە

ئابدۇرېشىت ئابلىز خەۋەر قىلىدۇ: ئارشاڭ ناهىيىسىنىڭ ئەڭلىك يېزىسىدىن سەنتەيگىچە بولغان تاشيولنىڭ 2 - قارارلىق قۇرۇلۇشى تاماملىنىپ، 17 - ئۆكتەبىر تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىندى.

63 كىلومېتىر كېلىدىغان ئىلگىرىكى ئەڭلىك - سەنتەي يولى ئوڭغۇل - دوڭغۇل ئاددىي تاشيول ئىدى. ئارشاڭدىن غۇلجىغا بېرىش ئۈچۈن بورتالانى ئايلىنىپ مېڭىشقا توغرا كېلەتتى. بۇنداق بولغاندا يول 178 كىلومېتىر ئۇزىراپ ئارشاڭ ئىشلىرىغا تەسىر يەتكەنىدى. 1996 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش نازارىتى 1 مىليون يۈەن، يەرلىك 200 مىڭ يۈەن چىقىرىپ 1 - قارارلىق قۇرۇلۇشنىڭ 20 كىلومېتىر يول ئۇلى، كۆۋرۈك، سۇ ئۆتكۈچ ۋە قارىماي ياتقۇزۇش ئىشلىرى ئورۇندالغانىدى. بۇ يىل ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش نازارىتى يەنە 2 مىليون يۈەن، يەرلىك 300 مىڭ يۈەن چىقىرىپ 2 - قارارلىق قۇرۇلۇشنىڭ 38.5 كىلومېتىرنى پۈتتۈرۈپ، ئارشاڭدىن غۇلجىغا بارىدىغان يولنى 164 كىلومېتىر قىسقارتتى.

ئۈرۈمچى شەھەرلىك پوچتا ئىدارىسىنىڭ يېڭىشەھەر رايونلۇق تارماق ئىدارىسى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ كەسپىي ئەخلاق تەربىيىسىنى چىڭ تۇتۇپ، مۇلازىملىق سۈپىتىنى ئۆستۈرگەنلىكتىن، شەھەرلىك پوچتا ئىدارىسى ۋە يېڭىشەھەر رايونلۇق خەلق هۆكۈمىتى تەرىپىدىن كۆپ قېتىم «قوش مەدەنىيلىك ئورۇن» بولۇپ تەقدىرلەندى.

سۈرەتتە: پوچتا خادىمى ئامما ئۈچۈن مۇلازىملىق قىلماقتا.

زىبىبۇللا ئابلىز فوتوسى

تۇرپان شەھەرلىك قاتناش ئىدارىسى يېزا، كەنتلەرنىڭ تاشيول ياسىشىغا ئالاهىدە ئەهمىيەت بەردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئەكبەر نىياز** خەۋەر قىلىدۇ: تۇرپان شەھەرلىك قاتناش ئىدارىسى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، ئىچكى قىسمىدىكى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، خادىملارنىڭ ئاكتىپلىقىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، تۈرلۈك خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەش بىلەن بىللە يېزا، كەنتلەرنىڭ تاشيول ياسىشىغا تېخنىكا جەهەتتىن ئوبدان يېتەكچىلىك قىلدى.

بۇ ئىدارە يېزا، كەنت تاشيوللىرىنى ياساش، رېمونت قىلىشقا يېتەرلىك ماددىي كۈچ، تېخنىكا كۈچى ئاجرىتىپ، يېزا، كەنت تاشيوللىرىنىڭ ئۆز قەرەلىدە سۈپەتلىك ياسىلىشىغا كاپالەتلىك قىلدى. بۇ ئىدارە يىل بېشىدىن هازىرغىچە ئايدىڭكۆل يېزىسىنىڭ يەمشى، ئۈزۈمچىلىك يېزىسىنىڭ بۇلاق كەنتلىرىدىكى 9.8 كىلومېتىرلىق تاشيول قۇرۇلۇشىغا 90 مىڭ يۈەن مەبلەغ ياردەم بەرگەندىن باشقا، هەر بىر تاشيول قۇرۇلۇش ئورنىغا 2 - 3 تېخنىك ئەۋەتىپ، نەق مەيداندا يېتەكچىلىك قىلدى، قۇرۇلۇشنى 110 تونىنا سۈپەتلىك قارىماي ۋە شېغىل بىلەن تەمىنلىدى، هازىر بۇ 2 كەنتتىكى تاشيولنىڭ 6.8 كىلومېتىر قىسمىغا قارىماي ياتقۇزۇلۇپ، قاتناش باشلاندى.

قىزىلسۇ ئوبلاستى بازارلارنى نازارەت قىلىپ باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، بازار تەرتىپىنى ياخشىلىدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئالىيە ئاتاۋۇللا** خەۋەر قىلىدۇ: قىزىلسۇ ئوبلاستىدىكى هەر دەرىجىلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئورۇنلىرى بازارلارنى نازارەت قىلىپ باشقۇرۇش سالمىقىنى ئاشۇرۇپ، بازار تەرتىپىنى ياخشىلاشتا ئۈنۈم هاسىل قىلدى.

بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، بۇ ئوبلاستتىكى هەر دەرىجىلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئورۇنلىرى بازار تەرتىپىنى ياخشىلاشنى «2 يىل پائالىيىتى»نى چوڭقۇرلاشتۇرۇش بىلەن زىچ بىرلەشتۈردى، 370 تىن ئارتۇق سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش خادىمىنى مەخسۇس ئاجرىتىپ، نۆۋەتلىك هالدا بايرام مەزگىلىدىكى بازار ۋە ئەتىيازلىق يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش مەزگىلىدىكى يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى بازىرى، بېنزىن ۋە سالىياركا قاتارلىق يېقىلغۇلارنى پارچە سېتىش بازىرىنى مەخسۇس تۈزەپ تەرتىپكە سالدى. تەرتىپكە سېلىش پائالىيىتى داۋامىدا دۆلەت ۋە كوللېكتىپ ئىگىلىكىدىكى 180 كارخانا، 2300 يەككە سودا - سانائەتچىنى تەكشۈرۈپ، قانۇنسىز سودا قىلىنغان 5800 يۈەن قىممىتىدىكى 2000 كىلوگرام بېنزىن، سالىياركىنى مۇسادىرە قىلدى، 3000 يۈەن قىممىتىدىكى 127 ماي تۇڭىنى يىغىۋالدى، تىجارەت قىلىش سالاهىيىتىنى هازىرلىمىغان 37 يەككە سودا - سانائەتچىنى تىجارەتتىن توختاتتى. شۇنىڭ بىلەن بىللە يەنە ماتورلۇق قاتناش ۋاستىلىرى سودا بازىرىنى نازارەت قىلىشنى كۈچەيتىپ، ماتورلۇق قاتناش ۋاستىلىرىنى تەكشۈرۈش، تامغا ئورۇش تۈزۈمى ۋە تەكشۈرۈپ نازارەت قىلىش تۈزۈمىنى قاتتىق ئىجرا قىلىپ، بازار تەرتىپىنى قوغدىدى. بۇ ئورۇنلار بازارلارنى نازارەت قىلىپ باشقۇرۇشنى كۈچەيتىشتە يەنە كارخانىلارنى يىللىق تەكشۈرۈش، كىنىشكا تەكشۈرۈش، توختامنامە باشقۇرۇش سالمىقىنى زورايتىپ، يېرىم يىل ئىچىدە 1214 كارخانا ۋە يەككە سودا - سانائەتچىنى ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈپ چىقىپ، يىللىق تەكشۈرۈش نىسبىتىنى % 100 كە يەتكۈزدى ھەمدە يىللىق تەكشۈرۈش خىزمىتىنى بۇلتۇرقىدىن بالدۇر ئاخىرلاشتۇردى. ئۇلار تەكشۈرۈش داۋامىدا 49 ساختا كارخانا ۋە تىجارەت قىلىش شارائىتىنى هازىرلىمىغان 181 كارخانىنى بايقاپ رۇيخەتتىن ئۆچۈردى، كىنىشكىسىز تىجارەت قىلغان 68 ئائىلىنى ئېنىقلاپ چىقىپ، جەرىمانە قويدى. بۇنىڭ بىلەن بۇ ئوبلاستنىڭ بازار تەرتىپى رەتكە سېلىنىپ، ياخشى بولغان بازار مۇهىتى بارلىققا كەلدى.

بۇ يېزا قۇم - بوراننى تىزگىنلەپ، ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشتى

سۈرەتلىك خەۋەر

تەكلىماكان قۇملۇقىنىڭ جەنۇبىغا جايلاشقان، قۇم - بوران ئاپىتى ئېغىر بولىدىغان گۇما ناهىيىسىنىڭ پىيالما يېزىسى قۇملۇقنى بويسۇندۇرۇش ئۈچۈن، 1990 - يىلدىن باشلاپ جىگدە، تېرەك قاتارلىقلارنى ئۆستۈرۈپ كەڭلىكى 80 مېتىر، ئۇزۇنلۇقى 5 كىلومېتىر كېلىدىغان قۇمدىن مۇداپىئە كۆرۈش ئورمىنى، 400 مو يەردە ئىهاتە ئورمىنى بىنا قىلدى. بۇنىڭ بىلەن تېرىلغۇ يەرلەرنى قۇم بېسىپ كېتىشنىڭ ئالدى ئېلىندى. بۇ يېزىنىڭ لەڭگەر كۆل، قۇمبوي كەنتلىرى مەملىكەت بويىچە «كۆكەرتىش خىزمىتىدىكى 1000 ياخشى كەنت» قاتارىدىن ئورۇن ئېلىپ، دۆلەت كۆكەرتىش كومىتېتى، ئورمانچىلىق مىنىستىرلىكى تەرىپىدىن مۇكاپاتلاندى.

سۈرەتتە: يېزىنىڭ شىمالىدىكى قۇملۇقتا ئۆستۈرۈلگەن قۇمدىن مۇداپىئە كۆرۈش چوڭگۇچۇن ئورمانلىقىدىن كۆرۈنۈش.

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئوبۇلقاسىم تۇرسۇن** خەۋىرى ۋە فوتوسى

قىسقا خەۋەرلەر

△ ئاۋات ناهىيىسىنىڭ غوروچۆل يېزىسى 2 مىليون 920 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ قۇرغان «غالىبىيەت» ياغ زاۋۇتى يېقىندا پۈتۈپ ئىشقا كىرىشتۈرۈلدى. بۇ زاۋۇت كۈنىگە 35 تونىنا چىگىتنى بىر تەرەپ قىلالايدۇ.

خېلىل كېرەم

△ دۆلەت ۋە كوللېكتىپ جەمئىي 1 مىليون 900 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، باي ناهىيىسىنىڭ قاراباغ يېزىسىدىكى 20 كىلومېتىر يولغا قارىماي ياتقۇزدى.

هەسەن ئابدۇۋەلى

△ شىنجاڭ نېفت ئىدارىسىنىڭ ئاقبۇلاق نېفت ئېلىش زاۋۇتى بۇ يىل 1 - ئايدىن 10 - ئايغىچە 1 مىليون كۇب مېتىر پاسكىنا سۇنى تازىلاپ، 1 مىليون 500 مىڭ يۈەن راسخوتنى تېجەپ قالدى.

هېمىت داگىل

△ شىنجاڭ ئېلېكتر ئىدارىسى ئاتۇش شەهىرىگە يېقىندا 850 مىڭ يۈەن قىممىتىدىكى 1 توپا قېزىش ماشىنىسى ۋە 2 توپا ئىتتىرىش ماشىنىسى ياردەم قىلدى.

ئالىيە تۇرسۇن

لوپ ناهىيىسىنىڭ هاڭگىيا يېزىسى بۇ يىل بوش ۋاقىتتىن پايدىلىنىپ 12 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا سۇ سىڭمەس ئۆستەڭ ياسىدى، 3000 مو بوزيەر ئېچىپ، بىر قىسمىغا كۆزگى بۇغداي تېرىدى.

سۈرەتتە: ئۆستەڭ ئۈچى كەنتىدىكى دېھقانلار ئېرىقلارنى رېمونت قىلماقتا.

تۇرغۇن تاشتۆمۈر فوتوسى

15 - قۇرۇلتاي روھىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىپ، شىنجاڭنىڭ تەنتەربىيە ئىشلىرىنى يېڭى سەۋىيىگە كۆتۈرەيلى

ئاپتونوم رايونلۇق تەنتەربىيە كومىتېتىنىڭ مۇدىرى **ئابلىز باقى**

پۈتۈن مەملىكەتنىڭ شۇنداقلا پۈتكۈل دۇنيانىڭ دىققىتىنى تارتقان مەملىكەتلىك 8 - نۆۋەتلىك تەنھەرىكەت يىغىنى يېقىندا شاڭخەيدە ئاياغلاشتى. بۇ قېتىمقى تەنھەرىكەت يىغىنى مەملىكىتىمىز تارىخىدىكى سەۋىيىسى ئەڭ يۇقىرى، كۆلىمى ئەڭ چوڭ، رىقابەت ئەڭ كەسكىن بولغان ئۇنىۋېرسال تەنھەرىكەت يىغىنى. بۇ قېتىمقى تەنھەرىكەت يىغىنىدا ئاپتونوم رايونىمىز تەنتەربىيە ۋەكىللەر ئۆمىكى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تەنتەربىيە ساھەسىدە قولغا كەلتۈرگەن يېڭى مۇۋەپپەقىيەتلىرىنى ۋە چېگرا رايون خەلقىنىڭ يېڭىچە روھىي قىياپىتىنى نامايان قىلدى.

5 يىلدىن بۇيان بولۇپمۇ پارتىيە 14 - قۇرۇلتىيىدىن بۇيان، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ توغرا رەھبەرلىكى، غەمخورلۇقى ۋە قوللاپ - قۇۋۋەتلىشى بىلەن ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تەنتەربىيە سېپىدىكىلەر پارتىيىنىڭ تەنتەربىيىگە ئائىت فاڭجېن، سىياسەتلىرىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئىسلاھات، تەرەققىيات، مۇقىملىق ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەتنى توغرا بىر تەرەپ قىلىپ، جاپاغا چىداپ كۈرەش قىلىپ، ئىتتىپاقلىشىپ ئالغا بېسىپ، مۇئەييەن نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى ھەمدە بۇنىڭدىن كېيىنكى تەرەققىيات ئۈچۈن پۇختا ئاساس سالدى.

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئۆتكەن 5 يىلدىكى تەنتەربىيە ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىغا نەزەر سالساق، بۇ 5 يىل مەغلۇبىيەتنىڭ ساۋىقى ۋە مۇۋەپپەقىيەتنىڭ خۇشاللىقى بىلەن ئۆتكەن 5 يىل بولدى. مەملىكەتلىك 7 - نۆۋەتلىك تەنھەرىكەت يىغىنىدا ئاپتونوم رايونىمىز ئالتۇن مېدال ساندا «0»نى بۇزۇپ تاشلاپ قەد كۆتۈرۈش جېڭى قىلىپ، ئۇزۇن مۇددەت ئارقىدا قېلىش ۋەزىيىتىدىن قۇتۇلۇپ، ئىزچىل تەرەققىي قىلىش، پۇختا ئۈستۈرۈشتىن ئىبارەت يېڭى دەۋرگە قەدەم قويدى. بۇ مۇنداق بىر قانچە جەھەتتىن ئىپادىلىنىدۇ:

ئاممىۋى تەنتەربىيە جۇش ئۇرۇپ راۋاجلاندى. ئاپتونوم رايونىمىزدا «ئومۇمىي خەلق ساغلاملىق پىلانى پروگراممىسى»پائال، ئىزچىل ئەمەلىيلەشتۈرۈلۈپ، ئاممىۋى تەنتەربىيە پائالىيەتلىرى كەڭ، چوڭقۇر قانات يايدۇرۇلدى. تەشۋىقات ۋە سەپەرۋەرلىك كۆپ قاتلاملىق، كۆپ يوللۇق ئېلىپ بېرىلىپ، ئومۇمىي خەلق ساغلاملىق پائالىيىتىدە جانلىق، جۇشقۇن يېڭى ۋەزىيەت بارلىققا كېلىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ 2 مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە سۈرۈش جەھەتلەردە خۇشاللىنارلىق قەدەم تاشلاندى.

ماھارەت تېخنىكا تەنھەرىكەت سەۋىيىسى ئۈزلۈكسىز ئۆستى. 5 يىلدىن بۇيان ئاپتونوم رايونىمىز «ئولىمپىك تەنھەرىكەت يىغىنىدا شان - شەرەپ قازىنىش پىلانى پروگراممىسى»نى پائال ئىزچىللاشتۇرۇپ، مۇنەۋۋەر تەنھەرىكەت كوماندىلار قۇرۇلۇشىنى تىرىشىپ كۈچەيتىپ، ماھارەت تېخنىكا تەنھەرىكەت سەۋىيىسىنى كۆرۈنەرلىك ئۆستۈردى. بۇ 5 يىلدا ئاپتونوم رايونىمىز تەنھەرىكەتچىلىرى 5 قېتىم دۇنيا چېمپىيونلۇقىغا، 5 قېتىم ئاسىيا چېمپىيونلۇقىغا، 68 قېتىم مەملىكەت چېمپىيونلۇقىغا ئېرىشتى، بىر قېتىم دۇنيا رېكورتىنى بۇزۇپ تاشلىدى، بۇ ماھارەت تېخنىكا تەنھەرىكىتىدە ئالتۇن مېدالغا ئەڭ كۆپ ئېرىشكەن تارىخىي مەزگىل. ھازىر ئاپتونوم رايونىمىزدا خەلقئارا دەرىجىلىك تەنھەرىكەت ماھىرىدىن 5 ى، دۆلەت دەرىجىلىك تەنھەرىكەت ماھىرىدىن 35ى بار. بولۇپمۇ مەملىكەتلىك 8 - نۆۋەتلىك تەنھەرىكەت يىغىنىدا، ئاپتونوم رايونىمىز تەنھەرىكەتچىلىرى جىددىي، كەسكىن رىقابەتتە كۈچلۈك رەقىبلىرىدىن قورقماي، ئىتتىپاقلىشىپ ئېلىشىپ 3 ئالتۇن مېدال، 3 كۈمۈش مېدال، 6 مىس مېدال ۋە 206 ئومۇمىي نومۇرغا ئېرىشىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئالتۇن مېدال ئومۇمىي سانىنى مەملىكەت بويىچە 23 - ئورۇنغا، كوللېكتىپ ئومۇمىي نومۇرنى 26 - ئورۇنغا ئۆتكۈزۈپ، داۋاملىق تۈردە مەملىكەت بويىچە ئوتتۇرا ھال سەۋىيىنى ساقلاپ، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى تاپشۇرغان مېدال ۋە ئومۇمىي نومۇر ۋەزىپىسىنى ئورۇنداپ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلقىگە لاياقەتلىك ئىمتىھان قەغىزى تاپشۇردى.

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تەنھەرىكەت ساھەسىدىكى ئىشتىن سىرتقى مەشىق مۇقىم تەرەققىي قىلىپ، نۇرغۇن مۇنەۋۋەر زاپاس تەنھەرىكەتچىلەر تەربىيىلەپ چىقىلدى. ھازىرغا قەدەر ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئىشتىن سىرتقى تەنتەربىيە مەكتىپى 27گە، تەنھەرىكەتچىسى 24 مىڭ 341گە؛ ئەنئەنىۋى تۇپ مەيدانى، ئۇنىۋېرسال بەدەن ساغلاملاشتۇرۇش سارىيى سېلىش قۇرۇلۇشلىرىنى ئېلىپ بېرىپ، مۇنەۋۋەر تەنھەرىكەت كوماندىلىرىنىڭ مەشىق شارائىتىنى ياخشىلىدى. ئۇنىڭدىن باشقا يەنە 200 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىنىپ، كۈيتۇڭ تەنتەربىيە مەركىزى، بايىنغولىن نېفىت تەنتەربىيە مەركىزى، قەشقەر تەنتەربىيە سارىيى، ئاقسۇ تەنتەربىيە مەيدانى، قىزىلسۇ تەنتەربىيە مەيدانى، غۇلجا تەنتەربىيە مەركىزى شۇنداقلا ئۈرۈمچى قىزىلتاغ تەنتەربىيە مەيدانى، سۇ ئۈزۈش سارىيى، قارىغا ئېتىش سارىيى، بولىڭ توپ سارىيى قاتارلىق ئون نەچچە تەنتەربىيە مەيدان - سارىيى يېڭىدىن قۇرۇلدى.

تەنتەربىيە قانۇن - تۈزۈم ئىشى داۋاملىق ئۆستۈرۈلدى. «تەنتەربىيە قانۇنى»ئېلان قىلىنغاندىن كېيىن، ئاپتونوم رايونلۇق تەنتەربىيە كومىتېتى تەشۋىق قىلىش، ئىزچىل ئەمەلىيلەشتۈرۈش خىزمىتىنى پائال قانات يايدۇردى. كومىتېت پارتگۇرۇپپىسى «تەنتەربىيە قانۇن - تۈزۈم قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش توغرىسىدا قارار»نى ماقۇللاپ، تەنتەربىيە قانۇنچىلىقى يېرىك پىلانىنى ۋە نۆۋەتلىك قانۇن تۇرغۇزۇش تۈرلىرىنى بېكىتتى. ئۇيغۇر تىل يېزىقىدىكى «تەنتەربىيە قانۇنى» ۋە ئالاقىدار ئۆگىنىش، تەشۋىق قىلىش ماتېرىياللىرىنى بېسىپ تارقاتتى. ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تەنتەربىيە ئىشلىرىغا ئائىت 9- بەش يىللىق پىلان ۋە 2010- يىلغىچە بولغان يىراق كەلگۈسى يېرىك پىلانى تۈزگەندە تەنتەربىيە قانۇن - تۈزۈم قۇرۇلۇشىنى مۇھىم خىزمەتلەر قاتارىغا كىرگۈزدى. ئۇنىڭدىن باشقا يەنە خىزمەت گۇرۇپپىسى تەشكىللەپ ئاساسىي قاتلامدا «تەنتەربىيە قانۇنى»نىڭ ئىجرا قىلىنىش ئەھۋالىنى تەكشۈرۈپ، بىر قىسىم جايلارنىڭ تەنتەربىيە مەيدان - ئەسلىھەلىرىنى ئىگىلىۋېلىش، تەنتەربىيە مەبلىغىنى باشقا ئىشلارغا ئىشلىتىۋېلىشتەك قانۇنغا خىلاپ مەسىلىلىرىنى ۋاقتىدا بىر تەرەپ قىلىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تەنتەربىيە خىزمىتىنى «تەنتەربىيە قانۇنى» بويىچە ئىدارە قىلدۇرىدىغان يېڭى باسقۇچقا قەدەم

تەنتەربىيە - جۇڭگوچە سوتسىيالىزم ئىشلىرىنى بەرپا قىلىشنىڭ، سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىنىڭ، جەمئىيەت تەرەققىياتىنىڭ شۇنداقلا زامانىمىز كىشىلىرىنىڭ ماددىي ۋە مەنىۋى تۇرمۇشىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى. ھازىرقى جەمئىيەتتە تەنتەربىيە خىزمىتى سىياسىي، ئىقتىساد، مائارىپ، مەدەنىيەت، دىپلوماتىيە قاتارلىق جەھەتلەردىكى كۆپ تەرەپلىمىلىك ئىقتىدارىنى جارى قىلدۇرۇپ، جەمئىيەت تەرەققىياتىنى ۋە ئىنسانلارنىڭ يۈكسىلىشىنى ئىلگىرى سۈرمەكتە. شۇڭا تەنتەربىيە ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىنىڭ قانداق بولۇشى بىر دۆلەت، بىر رايون، بىرمىللەتنىڭ ئۇنىۋېرسال ئەمەلىي كۈچىنى ئۆلچەيدىغان، دۆلەت ۋەمىللەتنىڭ قۇدرەت تاپقانلىقىنى ئۆلچەيدىغان مۇھىم بەلگە بولۇپ قالدى. تەنتەربىيە خىزمىتىنىڭ تۈپ ۋەزىپىسى تەنتەربىيە ھەرىكىتىنى راۋاجلاندۇرۇپ، خەلقنىڭ تەن ساپاسىنى ئۆستۈرۈشتىن ئىبارەت. تەنتەربىيە خىزمىتىدىكى تۈپ فاڭجېن ئومۇملاشتۇرۇش بىلەن ئۆستۈرۈشنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈش، ئاممىۋى تەنتەربىيە بىلەن ماھارەت تېخنىكا تەنتەربىيىسىنى ماس قەدەمدە راۋاجلاندۇرۇشتىن ئىبارەت.

نۆۋەتتە تەنتەربىيە خىزمىتىدىكى تۈپ تەپەككۇر ئىسلاھات ئارقىلىق تەنتەربىيە تۈزۈلمىسىنى پىلانلىق ئىگىلىكتىن بازار ئىگىلىكىگە، تەنتەربىيە ئىشلىرى تەرەققىياتىنى يىرىكلىكتىن تۈجۈپىلىككە يۈزلەندۈرىدىغان 2 ئېگىزلىك ئۆزگەرتىشنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشتىن ئىبارەت. تەنتەربىيە خىزمىتىدىكى ئاساس «ئاساسىي قانۇن» ۋە «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ تەنتەربىيە قانۇنى» دۇر. تەنتەربىيە خىزمىتى ھازىر قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىنىدىغان يېڭى باسقۇچقا قەدەم قويدى، بۇپارتىيە مەركىزىي كومىتېتى ئوتتۇرىغا قويغان دۆلەتنى قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش، سوتسىيالىستىك قانۇن - تۈزۈم دۆلىتى قۇرۇپ چىقىش سىياسىتىگە تامامەن ئۇيغۇن، شۇڭا بىز تەنتەربىيىدىن ئىبارەت بۇ دائىرىدىمۇ پارتىيىنىڭ بۇ باش نىشانىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشىمىز لازىم. تەنتەربىيە ئىسلاھاتىدىكى باش نىشان «ئالتىلەشتۈرۈش، ئالتە ئۆزگەرتىش»نى ئەمەلگە ئاشۇرۇشتىن ئىبارەت، قانۇن بويىچە تەنتەربىيە ئىشلىرىنى قوغداشتىن ئىبارەت. بۇ تەنتەربىيە خىزمىتىدىن «ئادەم ئارقىلىق ئىدارە قىلىش»تىن «قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش» قا ئۆزگىرىشنى تەلەپ قىلىدۇ.

تەنتەربىيە ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇشتا يۆنىلىش ۋە نىشان بولۇشى، ئەڭ مۇھىمى كاپالەت بولۇشى شەرت. بۇنىڭدا بىرىنچى شەرت توغرا سىياسىي يۆنىلىشتە چىڭ تۇرۇش لازىم. تەنھەرىكەت پائالىيەتلىرىدە گەرچە سىياسىي تۈس سۇس بولسىمۇ، ئەمما ئۇنىڭ سىياسىي ئىقتىدارى كۈچلۈك. دۆلىتىمىزنىڭ تەنتەربىيە خىزمىتىگە كومپارتىيە رەھبەرلىك قىلىدۇ، شۇڭا دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى ئۇلۇغ تۇغنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، يولداش جياڭ زېمىن يادرولۇقىدىكى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ ئەتراپىغا زىچ ئۇيۇشۇپ، 15 - قۇرۇلتاي روھىنى قەتئىي ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئىشلىرىمىزنى داۋاملىق تۈردە ئالغا سىلجىتىشىمىز لازىم. بۇ مەسىلىدە تەۋرىنىشكە قەتئىي بولمايدۇ. ئىككىنچى شەرت، ئىدىيىۋى - سىياسىي خىزمەتنى كۈچەيتىپ، تىنچ - ئىتتىپاق بولغان سىياسىي ۋەزىيەت بەرپا قىلىش لازىم، بۇنىڭ ئۈچۈن ئىدىيىۋى ئاڭنى ۋە خىزمەت ئاڭلىقلىقىنى ئۆستۈرۈش لازىم. ئۈچىنچى شەرت، چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇپ پاكلىقنى تەشەببۇس قىلىپ، جاپاغا چىداپ كۈرەش قىلىشتىن ئىبارەت ئىگىلىك يارىتىش روھىنى يېتىلدۈرۈش لازىم. ھەرقايسى تەرەپلەرنىڭ نازارەتچىلىك خىزمىتىنى كۈچەيتىپ، يۆنىلىشتىن چەتنەپ كەتمەسلىككە كاپالەتلىك قىلىشىمىز لازىم. تۆتىنچى شەرت، قوشۇن قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇش كېرەك، يەنى ھەم قىزىللاشقان، ھەم ئىختىساسلاشقان، جاسارەتلىك ھەم پاراسەتلىك، قۇرۇلمىسى مۇۋاپىق تەنتەربىيە خىزمەتچىلىرى قوشۇنىنى قۇرۇپ چىقىشىمىز لازىم، شۇنداق بولغاندىلا ئىشلىرىمىز ساغلام، تېز، ماس قەدەمدە تەرەققىي قىلالايدۇ.

بىز پۈتكۈل جەمئىيەتنىڭ تەنتەربىيە ئېڭىنى تىرىشىپ ئۆستۈرۈپ، «ئومۇمىي خەلق ساغلاملىق پىلانى پروگراممىسى»نى ئەستايىدىل يولغا قويۇپ، ياشلار، ئۆسمۈرلەرنى مۇھىم نۇقتا قىلغان ھالدا ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ تەن ساپاسىنى ئومۇمىيۈزلۈك ھاسىل قىلىشى لازىم. تەنتەربىيىدە ئىلغار ناھىيىلەرنى بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، ئاز سانلىق مىللەتلەر تەنھەرىكەت پائالىيەتلىرىنى داۋاملىق ئىلگىرى سۈرۈپ، ئاپتونوم رايون بويىچە تەنتەربىيىدە ئىلغار ناھىيىنى 18گە (بۇنىڭ ئىچىدە مەملىكەت بويىچە تەنتەربىيىدە ئىلغار ناھىيە 15كە) يەتكۈزۈشىمىز لازىم. 2000 - يىلدىكى مەملىكەتلىك ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى تەنھەرىكەت يىغىنىغا، دېھقانلار تەنھەرىكەت يىغىنىغا، 1999 - يىلدىكى شەھەرلەر تەنھەرىكەت يىغىنىغا، ئاز سانلىق مىللەتلەر ئەنئەنىۋى تەنھەرىكەت يىغىنىغا قاتنىشىپ ياخشى نەتىجىلەرنى قازىنىشىمىز لازىم. 45 % شەھەر، بازارلىق مەكتەپ ۋە 10 % يېزا مەكتىپىنى «مەكتەپ تەنتەربىيە خىزمىتى نىزامى»دىكى تەلەپكە، ئوقۇغۇچىلارنىڭ دۆلەتنىڭ تەنتەربىيە چېنىقىش ئۆلچىمىگە يېتىش نىسبىتىنى 85 % تىن كۆپرەككە يەتكۈزۈشىمىز لازىم. تەنتەربىيە مەكتىپى كۆلىمىنى تۇراقلاشتۇرۇپ، ئوقۇتۇش، مەشىق سۈپىتىنى ئۆستۈرۈپ، زاپاس كۈچلەرنى تەربىيىلەشنى تېزلىتىپ، پائال شەرت ھازىرلاپ، دۆلەت تەنتەربىيە كومىتېتى تەرىپىدىن « يۇقىرى سەۋىيىلىك ئىختىساس ئىگىلىرىنى تەربىيىلەش مەركىزى» دەپ نام بېرىلگەن ئاپتونوم رايونلۇق ماھارەت تېخنىكا تەنتەربىيە مەكتىپىنى تەدرىجىي ھالدا تەنتەربىيە ئىنستىتۇتى قىلىپ قۇرۇپ چىقىشىمىز لازىم.

تەنتەربىيە مەيدان - ئەسلىھەلىرى قۇرۇلۇشىغا بولغان سېلىنما داۋاملىق كۆپەيتىلىدۇ. بۇنىڭدىن كېيىنكى 5 يىلدا سۇنئىي مۇز توڭلىتىلىدىغان كانكى سارىيى، چويلا توپ سارىيى، ماھارەت تېخنىكا تەنتەربىيە مەكتىپىنىڭ يېپىق ئاتلېتىكا مەيدانى، ئوقۇتۇش بىناسى، ئۇنىۋېرسال مەشىق سارىيى، قىزىلتاغ تەنتەربىيە مەيدانى، ئىلمىي تەجرىبە ۋە سالامەتلىكنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش بىناسى، 2 - چوڭ ئەترەتنىڭ ئات ئويۇنى سارىيى، 3- چوڭ ئەترەتنىڭ مەشىق سارىيى، نەنسەن كانكى مەيدانى، غۇلجا، قەشقەر، سانجى، ئاقسۇ تەنتەربىيە مەكتەپلىرىنىڭ ئوقۇتۇش بىناسى قاتارلىق قۇرۇلۇشلارنى تاماملاش قولغا كەلتۈرۈلىدۇ، بۇلار ئۈچۈن جەمئىي 95مىليون 900 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىنىدۇ، بىز يەنە 3 - كەسپنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇپ، تەنتەربىيە ساياھىتى، تەنتەربىيە لاتارىيىسى ۋە باشقا

تەشۋىقات ۋە سەپەرۋەرلىك كۆپ قانالىق، كۆپ يوللۇق ئېلىپ بېرىلىپ، ئومۇمىي خەلق ساغلاملىقى پائالىيىتىدە جانلىق، جۇشقۇن يېڭى ۋەزىيەت بارلىققا كېلىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ 2 مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە ئىجابىي رول ئوينىدى. ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئوقۇش يېشىغا توشقان ئوقۇغۇچىلارنىڭ دۆلەتنىڭ تەنتەربىيە چېنىقىش ئۆلچىمىگە يېتىش نىسبىتى 84.09% كە يەتتى؛ ئاپتونوم رايونىمىزدىن مەملىكەت بويىچە تەنتەربىيىدە ئىلغار ناھىيە ئۆلچىمىگە يەتكەن ناھىيە 11گە، ئىلغار مەھەللە - رايون ئۆلچىمىگە يەتكەن رايون 1گە، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى تەرىپىدىن ئاپتونوم رايون بويىچە تەنتەربىيىدە ئىلغار ناھىيە دەپ نام بېرىلگەن ناھىيە 15كە (ئومۇمىي سان جەھەتتە غەربىي شىمال رايونى بويىچە 1 - ئورۇندا تۇرىدۇ) يەتتى. ھازىرغا قەدەر ئاپتونوم رايونىمىزدىكى يەككە تۈر تەنتەربىيە جەمئىيىتى 42 گە، ساھەلەر تەنتەربىيە جەمئىيىتى 17گە، ۋىلايەتلىك، ئوبلاستلىق، شەھەرلىك تەنتەربىيە باش جەمئىيىتى 14كە يەتتى. ئىجتىمائىي تەنتەربىيە يېتەكچىسى تەرەققىي قىلىپ 1060 گە، ھەر يىلى ئومۇمىي خەلق ساغلاملىقى پائالىيىتىگە قاتناشقان ئادەم 5 مىليون ئادەم (قېتىم)غا يەتتى. مەكتەپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەر، مەھەللە - رايونلار، ئاز سانلىق مىللەتلەر، دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق رايونلار، ياشانغانلار، مېيىپلەر قاتارلىق ھەر خىل تەنتەربىيە تەشكىلاتلىرى ئۈزلۈكسىز تەرەققىي قىلىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ شەھەر، يېزىلىرىدا تەدرىجىي يوسۇندا تور ھاسىل قىلىندى. ئاپتونوم رايونىمىز 1993 - يىلى مەملىكەتلىك ئاممىۋى تەنتەربىيە خىزمىتىدە ئىلگىرىلەش مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن ئاساستا 95-، 96 - يىللىرىمۇ دۆلەت تەنتەربىيە كومىتېتى تەشكىللىگەن ئومۇمىي خەلق ساغلاملىقى تەشۋىقات ھەپتىلىكى پائالىيىتىنى سېلىشتۇرۇپ باھالاشتا ئۇدا 2 يىل مۇنەۋۋەر ئورۇن مۇكاپاتىغا ئېرىشتى، شۇنداقلا 97 - يىلمۇ ئاممىۋى تەنتەربىيىدە مەملىكەتلىك ئىلگىرىلەش مۇكاپاتىغا ئېرىشىپ، دۆلەت تەنتەربىيە كومىتېتى تەرىپىدىن تەقدىرلەندى. ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئاممىۋى تەنتەربىيە خىزمىتىدە تىرىشىپ خەلققە ساغلام، مەدەنىي، ئىلمىي، يېڭىچە تۇرمۇش مۇھىتى يارىتىپ بېرىش، خەلقنىڭ مەنىۋى ئېھتىياجىنى، جەمئىيەت ۋە خەلقنىڭ تەنھەرىكەت ئېھتىياجىنى قاندۇرۇش، خەلق ئۈچۈن مۇلازىمەت قىلىش، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىش، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى ئىلگىرى

تەرەققىي قىلىپ، تۈرلۈك مۇنەۋۋەر راۋاش تەنھەرىكەتچىلەر تەربىيىلەپ چىقىلدى. ھازىرغا قەدەر ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئىشتىن سىرتقى تەنتەربىيە مەكتىپى 27گە، تەنھەرىكەتچىسى 24 مىڭ 341گە؛ ئەنئەنىۋى تۈر مەكتىپى 60قا، تەنتەربىيە مەكتىپى ۋە ئوقۇتۇش سىنىپى 10غا يەتتى.

تەنتەربىيە ئىسلاھاتى داۋاملىق چوڭقۇرلاشتۇرۇلدى. پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ تۈرلۈك فاڭجېن، سىياسەتلىرىگە شۇنداقلا «دۆلەت تەنتەربىيە كومىتېتىنىڭ تەنتەربىيە ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش پىكرى»گە ئاساسەن ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تەنتەربىيە ئىسلاھاتى جەھەتتە ئىجابىي سىناقلار ئېلىپ بېرىلدى. ماھارەت تېخنىكا تەنھەرىكىتى جەھەتتە پۇتبول، بوكس، موتسىكلىت، ئاۋئىا مودېل قاتارلىق 4 تۈردە ئىقتىسادىي جەھەتتىن ئەمەلىي گەۋدىلەشتۈرۈلگەن جەمئىيەت قۇرۇلۇپ، مەشىق تۈزۈلمە ئىسلاھاتى ۋە ھەرىكەت مېخانىزمىدا پائال ئۆزگەرتىش ئېلىپ بېرىلدى. تەنھەرىكەت مۇسابىقىلىرىگە خېرىدار چاقىرىش، تەنھەرىكەتچىلەرنى روىيخەتكە ئېلىش، كوماندىدىن كوماندىغا يۆتكەش جەھەتلەردە تۈزۈم پەيدىنپەي شەكىللەندۈرۈلدى. ئاممىۋى تەنتەربىيە جەھەتتە ماكرولۇق باشقۇرۇش ۋە ئۆلچەملەشتۈرۈپ باشقۇرۇش كۈچەيتىلىپ، جەمئىيەت قۇرۇلۇشى چىڭ تۇتۇلۇپ، پۇتكۇل جەمئىيەتنىڭ تەنتەربىيە بىلەن شۇغۇللىنىش ئاكتىپچانلىقى تولۇق قوزغىتىلدى. تەنتەربىيە تىجارەت كەسپى جەھەتتە پائال ئىزدىنىش ئېلىپ بېرىلىپ، بىر قىسىم غەيرىي نۇقتىلىق تۈرلەر ۋە كەسىپلەر جەمئىيەتكە، بازارغا يۈزلەندۈرۈلدى.

تەنتەربىيە ئۇل مۇئەسسەسلىرى قۇرۇلۇشى داۋاملىق راۋاجلاندۇرۇلدى. پارتىيە 14 - قۇرۇلتىيىدىن بۇيان ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تەنتەربىيە مۇئەسسەسلىرى قۇرۇلۇشى مۇئەييەن تەرەققىياتلارغا ئېرىشتى. ئاپتونوم رايونلۇق تەنتەربىيە كومىتېتى مۇشۇ بىر قانچە يىلدىن بۇيان پائال مەبلەغ تەشكىللەپ نەنمىن تەنتەربىيە مەيدانىغا كاۋچۇك يول ياتقۇزۇش، پۇتبول مەيدانىغا چىم ياتقۇزۇش، تېنىس سەھنىسىنى ئۆزگەرتىپ ۋە كېڭەيتىپ ياساش، يېڭىدىن ئات ئويۇنى مەيدانى، ئات قوتىنى، چويلا توپ مەيدانى، بولۇڭ

مەسىلىلىرىنى ۋاقتىدا بىر تەرەپ قىلىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تەنتەربىيە خىزمىتىنى «تەنتەربىيە قانۇنى» بويىچە ئىدارە قىلدۇرىدىغان يېڭى باسقۇچقا كۆتۈردى.

5 يىلدىن بۇيان ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تەنتەربىيە پەن - تېخنىكىسى، تەشۋىقىي - تەربىيە، تەنتەربىيە تىجارەت كەسپى ۋە تاشقى باردى - كەلدى خىزمىتى داۋاملىق تەرەققىي قىلىپ، ئاپتونوم رايونىمىز تەنتەربىيە ئىشلىرىنىڭ يېڭى تارىخىي شارائىتتا ساغلام، مۇقىم تەرەققىي قىلىشىنى كۈچلۈك كاپالەتكە ئىگە قىلدى.

كېيىنكى باسقۇچتىكى خىزمەتلەردە، بىز پارتىيە 15 - قۇرۇلتىيىنىڭ روھىنى ۋە دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىپ ئىزچىل ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، سىياسىي جەھەتتە پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى بىلەن قەتئىي بىردەكلىكنى ساقلاپ، پارتىيىنىڭ لۇشيەن، فاڭجېن، سىياسەتلىرىنى يەنىمۇ ئىزچىللاشتۇرۇپ، تەجرىبىلەرنى ئەستايىدىل يەكۈنلەپ، نەتىجىلەرنى جارى قىلدۇرۇپ، يېتەرسىزلىكلەرنى تېپىپ ۋە تۈگىتىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تەنتەربىيە خىزمىتىدە يېڭى ۋەزىيەت يارىتىمىز.

بىرىنچىدىن، بىز يېڭى دەۋردىكى تەنتەربىيە خىزمىتىگە بولغان تونۇشىنى ئۆستۈرۈپ، مەسىلىلەرنى ئانالىز قىلىش ۋە ھەل قىلىش ئىقتىدارىمىزنى داۋاملىق ئۆستۈرىمىز.

پارتىيىنىڭ بۇ باش نىشانىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشىمىز لازىم. تەنتەربىيە ئىسلاھاتىدىكى باش نىشان «ئالتىلەشتۈرۈش، ئالتە ئۆزگەرتىش»نى ئەمەلگە ئاشۇرۇشتىن ئىبارەت، بۇنىڭ بىرىنچىسى، تۇرمۇشلاشتۇرۇش، يەنى تەنتەربىيىنى كىشىلەر تۇرمۇشىنىڭ بىر قىسمىغا ئايلاندۇرۇپ، شەخسلەرنىڭ تەنتەربىيە ئىستېمالىنى ئىلگىرىكى پاراۋانلىق تېپىدىن ئىستېمال تېپىغا ئۆزگەرتىشتىن ئىبارەت؛ ئىككىنچىسى، ئاۋاملاشتۇرۇش، يەنى كەڭ ئامما ئۈچۈن مۇلازىمەت قىلدۇرۇپ، تەنھەرىكەت پائالىيىتىنى تەنتەربىيە كومىتېتى باشقۇرۇشتىن كۆپچىلىك باشقۇرۇشقا ئۆزگەرتىشتىن ئىبارەت؛ ئۈچىنچىسى؛ ئىجتىمائىيلاشتۇرۇش، يەنى جەمئىيەتنىڭ كۈچىگە تايىنىپ تەنتەربىيە بىلەن شۇغۇللىنىپ، تەنتەربىيىنىڭ تەشكىلىي شەكلىنى ئىلگىرىكى نوقۇل ھالدىكى مەمۇرىي تىپتىن ئىجتىمائىي تىپقا ئۆزگەرتىشتىن ئىبارەت؛ تۆتىنچىسى، ئىلمىيلاشتۇرۇش، تەنتەربىيە بىرپەن، ھەرقانداق بىر چېنىقىش پائالىيىتىدە ئىلمىيلىككە ئەھمىيەت بېرىشكە توغرا كېلىدۇ؛ بەشىنچىسى، تىجارەت كەسپلەشتۈرۈش، بىز تەنتەربىيە ئەسلىھەلىرىگە مەبلەغ سالغانىكەنمىز ھاسىلات بولۇشى كېرەك، ئۇنداق بولمايدىكەن ئۇلار يۈككە ئايلىنىپ قالىدۇ. بۇ تەنتەربىيە كەسپى ئورۇنلىرىدىن كەسپىي تىپتىن تىجارەت تىپىغا ئۆزگىرىشنى تەلەپ قىلىدۇ؛ ئالتىنچىسى، قانۇن - تۈزۈملەشتۈرۈش، يەنى قانۇن بويىچە تەنتەربىيىنى ئىدارە قىلىش، ھەم قانۇن بويىچە تەنتەربىيە ئىشلىرىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش، ھەم

ساغلاملىق پىلانى پروگراممىسى»نى ئەستايىدىل يولغا قويۇپ، ياشلار، ئۆسمۈرلەرنى مۇھىم نۇقتا قىلغان ھالدا ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلقنىڭ تەن ساپاسىنى ئومۇمىيۈزلۈك ئۆستۈرۈشىمىز لازىم. «ئولىمپىك تەنھەرىكەت يىغىنىدا شان - شەرەپ قازىنىش پىلانى پروگراممىسى»نى ئەستايىدىل يولغا قويۇپ، ماھارەت تېخنىكا تەنھەرىكەت سەۋىيىسىنى تىرىشىپ ئۆستۈرۈپ، 98- يىلدىكى ئاسىيا تەنھەرىكەت يىغىنى، قىشلىق ئولىمپىك تەنھەرىكەت يىغىنىغا، 2000 - يىلدىكى قىشلىق ئاسىيا تەنھەرىكەت يىغىنى ۋە ئولىمپىك تەنھەرىكەت يىغىنىغا، 2001 - يىلدىكى مەملىكەتلىك 9 - نۆۋەتلىك تەنھەرىكەت يىغىنىغا پائال تەييارلىق كۆرۈپ، ياخشى نەتىجىلەرنى قازىنىشقا تىرىشىشىمىز لازىم. تەنتەربىيىنى پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ يۈكسەلدۈرۈش ئېڭىمىزنى يەنىمۇ ئۆستۈرۈپ، ئىلمىي مەشقلەندۈرۈشنى كۈچەيتىشىمىز لازىم. پەن تەتقىقات خادىملىرى مەشىق ئۈچۈن خىزمەت قىلىشى، تەنھەرىكەتچىلەرنىڭ ئۈزۈلمىشى، چارچاشنى تۈگىتىش ۋە ئۇلارنىڭ بەدەن ئىقتىدارىنى نازارەت قىلىپ ئۆلچەش جەھەتلەردە بۆسۈش

بولار ئۈچۈن جەمئىي 95مىليون 900 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىندۇ، بىر يەنە 3 - كەسپىنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇپ، تەنتەربىيە ساياھىتى، تەنتەربىيە لاتارىيىسى ۋە باشقا تىجارەت پائالىيەتلىرىنى راۋاجلاندۇرۇپ، شۇ ئارقىلىق خىراجەت يېتىشمەسلىك مەسىلىسىنى ھەل قىلىمىز. 2000 - يىلغا بارغاندا كىرىم سوممىسىنى 10 مىليون يۈەنگە يەتكۈزىمىز.

يىغىپ ئېيتقاندا، ئۆتكەن 5 يىل ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تەنتەربىيە ساھەسىدىكى يولداشلار 14 - قۇرۇلتاينىڭ توغرا لۇشيەنى ۋە يول ئىشلىشىنى بويلاپ ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، تەنتەربىيە ئىشلىرىنى جۇش ئۇرۇپ راۋاجلاندۇرغان 5 يىل بولدى. بۇنىڭدىن كېيىنمۇ ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تەنتەربىيە ساھەسىدىكى كادىر ۋە ئامما 15- قۇرۇلتاي روھىنى قەتئىي ئىزچىللاشتۇرۇپ، داۋاملىق يول ئېچىپ ئىلگىرىلەپ، تەنتەربىيە ئىشلىرىنىڭ تېخىمۇ راۋاجلىنىشى 9 - بەش يىللىق پىلان ۋە 2010 - يىلغىچە بولغان يىراق كەلگۈسى نىشانىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۈچۈن تىرىشىپ كۈرەش قىلىدۇ.

جاڭگىلئەسكى يېزىسى مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىپ، يېزا ئىدىيە - مەدەنىيەت بازىسىنى مۇستەھكەملىدى

تەكلىپلىك مۇخبىرىمىز **مەتمىن ئوبۇل** خەۋەر قىلىدۇ: قاغىلىق ناھىيىسىنىڭ جاڭگىلئەسكى يېزىسى 2 يىلدىن بۇيان «ئىككى قولدا تۇتۇش،ھەر ئىككى قول قاتتىق بولۇش» پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇپ،مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشنى زور كۈچ بىلەن كۈچەيتىپ، يېزا ئىدىيە - مەدەنىيەت بازىسىنى مۇستەھكەملىدى.

بۇ يېزا ناھىيە بويىچە جەمئىيەت ئەھۋالى بىر قەدەر مۇرەككەپ، چەت يېزىلارنىڭ بىرى بولۇپ، مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىش يېزىنىڭ ئىجتىمائىي كەيپىياتىنى ياخشىلاشتا مۇھىم ئورۇندا تۇراتتى. يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ھەريىلى خىزمەت پىلانى تۈزگەندە مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشنى گەۋدىلىك ئورۇنغا قويۇش بىلەن بىللە، يېزىنىڭ مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشى يىرىك پىلانىنى تۈزۈپ، قەدەم - باسقۇچلار بويىچە ئەمەلىيلەشتۈردى. 1995 - يىلى ۋەبۇلتۇر 67 مىڭ 200 يۈەن سەرپ قىلىپ،16 كەنتكە 16 دانە رەڭلىك تېلېۋىزور ئېلىپ بەردى. 30 مىڭ يۈەن سەرپ قىلىپ، ھەممە كەنتكە ۋالىبول،ۋاسكېتبول مەيدانى،تېنىس توپ، بىليارت تاختىسى ياساپ بېرىپ، ئاممىۋى تەنتەربىيە پائالىيەتلىرىنى زور كۈچ بىلەن قانات يايدۇردى. بۇ يىل 6- ئايدا 76 مىڭ يۈەن سەرپ قىلىپ چاستوتىسى تىزگىنلەنگەن رادىئو ئىستانسىسى قۇردى. 65 مىڭ يۈەنگە 76 دانە ئاۋاز چوڭايتقۇچ، 60 دانە يۇقىرى بېسىملىق رادىئو كانىيى سېتىۋالدى. 175 مىڭ يۈەن سەرپ قىلىپ، 2500 ئائىلىگە كىچىك تىپتىكى رادىئو كانىيى ئورناتتى. 30 مىڭ يۈەن سەرپ قىلىپ، سىملىق تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى قۇردى. كۆپ تەرەپ مەبلەغ چىقىرىش يولى بىلەن 1 مىليون 460 مىڭ يۈەن سەرپ قىلىپ، 250 توچكىلىق پروگراممىلىق كونترول قىلىندىغان تېلېفون ئاپپاراتىنى ئىشقا كىرىشتۈردى. 16 كەنتنىڭ ھەممىسىدە مەدەنىيەت ئۆيى قۇرۇپ ئەسلىھەلىرىنى يۈرۈشلەشتۈردى؛ تۆرلۈك ئېتىبار بېرىش تەدبىرلىرىنى قوللىنىپ، ئادەتتىكى مائارىپ، چوڭلار مائارىپى، دېھقان، چارۋىچىلار مائارىپىنى ماس قەدەمدە تەرەققىي قىلدۇرۇپ، دېھقانلارنىڭ مەدەنىيەت ساپاسىنى تىرىشىپ ئۆستۈردى. بۇ ئارقىلىق يېزىنىڭ قىياپىتى ياخشىلىنىپ، ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي تەرەققىيات سۈرئىتى تېزلەشتى.

ئىلى ۋىلايىتىگە بىۋاسىتە قاراشلىق كەسپىي، مەمۇرىي ئورگانلاردىكى 5000 دىن ئارتۇق ئىشچى - خىزمەتچى يېقىندا 8- نۆۋەتلىك رادىئو گىمناستىكا مۇسابىقىسىگە قاتناشتى.

سۈرەتتە: ھەر مىللەت ئىشچى - خىزمەتچىلىرى ئومۇمىي خەلق ساغلاملىق گىمناستىكىسى ئوينىماقتا.

تەكلىپلىك مۇخبىرىمىز **مىرزەخمەت مۇھەممەت** فوتوسى

ئىتتىپاقلىشىپ ئىگىلىك تىكلەش، ئەمەلىيەتچىل بولۇپ، يېڭىلىق يارىتىش

— قەشقەر ۋىلايىتىگە بېغىشلانغان مەخسۇس بەت

قەشقەر روھنى جارى قىلدۇرساقلا، كەلگۈسىمىز تېخىمۇ پارلاق بولىدۇ

— قەشقەر ۋىلايەتلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى ياۋ يۈگېڭ، مەمۇرىي مەھكىمىنىڭ ۋالىيسى ئابدۇقادىر نەسرىددىننى زىيارەت

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز تۇردى مەتنىياز، پېڭ ۋېنمىڭ

قەشقەر ۋىلايىتىنىڭ يەر كۆلىمى ئاپتونوم رايون يەر كۆلىمىنىڭ 10 دىن 1قىسمىنى، نوپۇسى ئاپتونوم رايون نوپۇسىنىڭ 5 تىن 1قىسمىنى، ئاشلىق ھوسۇلى ئاپتونوم رايون ئاشلىق ھوسۇلىنىڭ 5 تىن 1قىسمىنى، پاختا مەھسۇلاتى ئاپتونوم رايون پاختا مەھسۇلاتىنىڭ 4 تىن 1قىسمىنى ئىگىلەيدۇ. ۋىلايەتلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى ياۋيۈگېڭ، مەمۇرىي مەھكىمىنىڭ ۋالىيسى ئابدۇقادىر نەسرىددىن بىلەن قەشقەر ۋىلايىتىنىڭ ئىشلىرى توغرىسىدا پاراڭلاشقىنىمىزدا ئۇلار بىزنى مۇشۇ بىر قانچە ئاددىي، ئېنىق سانلىق مەلۇمات بىلەن تەمىنلىدى. بۇ سانلىق مەلۇماتلار قەشقەرنىڭ ئاپتونوم رايوندا ئىگىلىگەن ئورنى ۋە سالمىقىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ.

ئاپتونوم رايونىمىزدىكى 15 ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەر ئىچىدە قەشقەر ۋىلايىتى نامرات رايون ھېسابلىنىدۇ. شۇجى ياۋيۈگېڭ، ۋالىي ئابدۇقادىر نەسرىددىن قەشقەرنىڭ تېخى سوتسىيالىزمنىڭ دەسلەپكى باسقۇچىنىڭ بىر قەدەر تۆۋەن قاتلىمىدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى ئېيتتى. بۇ، توغرا يۈنىلىش بىلەن قارىغانلىق ئەلۋەتتە.بۇنىڭدىن ئىلگىرىكىنى قويۇپ تۇرۇپ 1992 - يىلدىكى بىلەن سېلىشتۇرساقلا قەشقەر ۋىلايىتىنىڭ مىللىي ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتى، سانائەت، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتى، ئاشلىق، پاختا ھوسۇلى، دېھقانلارنىڭ ئوتتۇرىچە كىرىمى قاتارلىقلارنىڭ 10 نەچچە پىرسەنتتىن % 70 كىچە بولغان سالماقتا ئېشىپ بارغانلىقىنى كۆرۈۋالالايمىز. باشقىچە قىلىپ ئېيتقاندا، بۇ نامرات رايون ئاھالىنىڭ قورسىقى توق، كىيىمى پۈتۈن بولۇش مەسىلىسىنى ھەل قىلىش بىلەن

پۈرسەت مۇقىملىق ئۈستىدە ئويلىنىۋاتقان، تەرەققىياتقا تەشنا بولۇۋاتقان مىليونلىغان ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئاكتىپلىقى ۋە ئىجادچانلىقىنى قوزغىدى. بەشىنچىدىن، بىز كورلا - قەشقەر تۆمۈر يولىنىڭ پات ئارىدا تۇتاشتۇرۇلۇش، قەشقەر ئايروپورتىنىڭ كېڭەيتىپ قۇرۇلۇشىدىن ئىبارەت چوڭ ياخشى پۇرسەتكە دۇچ كېلىۋاتىمىز. قەشقەر ۋىلايىتىدىكى رەھبەرلەر 3 يىل جاپالىق كۈرەش قىلىش ئارقىلىق يىلىغا 10 نەچچە پىرسەنت ئاشۇرۇش سۈرئىتى بويىچە ئىجتىمائىي ۋەزىيىتى مۇقىم، ئىقتىسادى تەرەققىي قىلغان، نامراتلىقتىن قۇتۇلغان قەشقەرنى 21 - ئەسىرگە ئېلىپ كىرىشنى ئوتتۇرىغا قويدى.

بۇ تەسەۋۋۇر ئەمەس، پات ئارىدا يېتىپ كېلىدىغان رېئاللىق. ۋىلايەتلىك پارتكوم، مەمۇرىي مەھكىمە بۇ ھەقتە تەرەققىيات پىكىر يولى، ئومۇمىي نىشان ۋە كونكرېت يولغا قويۇش چارىلىرىنى تۈزۈپ چىقتى. بۇ ئۇلۇغۋار پىلاننى 162 مىڭ كۋادرات كىلومېتىر كېلىدىغان زېمىندا ۋىلايەتتىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئورتاق ئەمەلىيىتىگە ئايلاندۇرۇش ئۈچۈن ۋىلايەتتىكى كادىرلار، ئاممىنىڭ بىر قانچە يىل تىرىشىپ كۈرەش قىلىشى ۋە جاپاغا چىداپ كۈرەش قىلىشىغا توغرا كېلىدۇ. بۇنى ئىشقا ئاشۇرۇشقا نىسبەتەن شۇجى ياۋيۈگېڭ، ۋالىي ئابدۇقادىر نەسرىددىننىڭ ئىرادىسى قەتئىي ئىكەن، چۈنكى ئۇلار قەشقەردىكى ھەرمىللەت خەلققە تولىمۇ ئىشىنىدىكەن.

جەنۇبىي شىنجاڭدا 30 يىل ئىشلىگەن، بۈگۈنكى كۈندە قەشقەر ۋىلايەتلىك پارتكوم ۋە مەمۇرىي مەھكىمىنىڭ ئاساسلىق رەھبەرلىرىدىن بولۇپ قالغان ياۋ يۈگېڭ بىلەن

يىللاردىن بۇيانقى تەرەققىياتىغا مەركەزنىڭ سىياسىتى ۋە پۈتۈن مەملىكەت، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ قوللىشى تۈرتكە بولدى. قەشقەر روھى قەشقەردىكى ھەر مىللەت كادىرلار، خەلقىنىڭ جاسارىتىنى نامايان قىلىش، كۈچلۈك ئۆيۈشچانلىق، ئىجادچانلىق، خەتەردىن قورقماسلىق، قىيىنچىلىققا باش ئەگمەسلىك، ئىتتىپاقلىشىپ كۈرەش قىلىش، ئېغىر يۈكنى زىممىسىگە ئېلىپ ئىلگىرىلىشىدىكى ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچكە ئايلاندى. جەنۇبىي شىنجاڭنىڭ خىزمەت، ئىشلەپچىقىرىش، تۇرمۇش شارائىتىنى شىمالىي شىنجاڭ بىلەن سېلىشتۇرغاندا تولىمۇ جاپالىق. خۇددى قەھرىمانىنىڭ يېتىلىشىگە ئۆز يېرىنىڭ شارائىتى تۈرتكە بولغاندەك مۇشۇ خىل مۇھىتمۇ مۇشۇ يەردىكى كادىرلار ۋە ئاممىنىڭ جاپاغا چىداپ ئىشلەش روھىنى، ئىگىلمەس - سۇنماس روھىنى، جاپانى خۇشاللىق دەپ بىلىش روھىنى، ئەمەلىي ئىشلەش روھىنى يېتىلدۈردى ۋە چېنىقتۇردى. شەرت - شارائىتى بىر قەدەر جاپالىق قەشقەر ۋىلايىتى مۇشۇ روھقا تايىنىپ يېقىنقى يىللاردىن بۇيان خېلى زور تەرەققىي قىلدى، مۇشۇ روھنى جارى قىلدۇرسىلا، قەشقەرنىڭ كەلگۈسى تېخىمۇ پارلاق بولىدۇ.

شۇجى ياۋ يۈگېڭ مۇنداق دېدى: بىز باش چۆكۈرۈپ جاپاغا چىداپ ئىشلەپ، خەلق ئۈچۈن ئەمەلىي ئىش، ياخشى ئىشلارنى كۆپرەك قىلىپ، خەلقنى ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ئىشلىرىدىن ۋە پارتىيە 15 - قۇرۇلتىيىنىڭ لۇشيەن، فاڭجېن، سىياسەتلىرىدىن تېخىمۇ كۆپ ئەمەلىي نەپكە ئىگە قىلىشىمىز لازىم.

ۋالىي ئابدۇقادىر نەسرىددىن مۇنداق دېدى:

كەڭ كۆلەمدە ھەرىكەتكە كېلىپ، قاتتىق ئىشلەش ئارقىلىق مول ھوسۇلنى قولغا كەلتۈرۈش

— قەشقەر ۋىلايىتىنىڭ 1997 - يىلى يېزا ئىگىلىكىدىن مول ھوسۇل ئالغانلىقى توغرىسىدا

1997 - يىل ئېلىمىزدە خاسىيەتلىك ئىشلار كۆپ بولغان بىر يىل بولدى. جۈملىدىن قەشقەر ۋىلايىتىدىكى ھەر مىللەت كادىرلار ۋە ئامما ئېغىر يۈكنى زىممىسىگە ئېلىپ، شانلىق نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرگەن 1 يىل بولدى. بۇ يىل قەشقەر ۋىلايىتى پاختا، ئاشلىق، چارۋامال ۋە ئورمانچىلىق ئىشلەپچىقىرىشىدا قوش مول ھوسۇلنى قولغا كەلتۈردى،

پاختا ئىشلەپچىقىرىش قەشقەرنىڭ تۈۋرۈك كەسپىگە ئايلاندۇرۇلۇپ، پاختىدا تارىختىكى ئەڭ يۇقىرى سەۋىيە يارىتىلدى. 11 - ئاينىڭ 20- كۈنىگىچە ۋىلايەت بويىچە سېتىۋېلىنغان پاختا 232 مىڭ 500 توننىغا يەتتى، 2 مىليون 260 مىڭ مو يەردىكى كۆزگى بۇغداي ياخشى ئۆسۈپ مول ھوسۇل ئېلىندى؛ چارۋا مالنىڭ تۆل ئېلىش، قوتاندا ساقلىنىش ۋە قوتاندىن چىقىرىلىش، تاۋارلىشىش نىسبىتى ئايرىم - ئايرىم ھالدا % 14.6؛ % 47.8 ۋە 1.39 ئاشتى. 187 مىڭ مو يەردە ئورمان بىنا قىلىنىپ، ئاپتونوم رايون چۈشۈرگەن كېلەر يىللىق كۆچەت تىكىپ، ئورمان بىنا قىلىش ۋەزىپىسى % 124 ئورۇندالدى.

بۇ يىل قۇرغاقچىلىق، زىيانداش قۇرت ئاپىتى قاتارلىقلار بىر قەدەر ئېغىر بولدى. 8 - ئاي مەزگىلىدە دەريالاردىكى سۇ ئالدىنقى يىللاردىكىدىن % 16.9 ئازىيىپ كەتتى. ئاپەت ئېغىر بولغان ئەھۋال ئاستىدا مول ھوسۇلغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، ۋىلايەتلىك پارتكوم، مەمۇرىي مەھكىمىنىڭ ئاساسلىق مەسئۇللىرى تۆۋەنگە چوڭقۇر چۆكۈپ، ئىنچىكە تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىپ، ئۈنۈملۈك تەدبىرلەرنى قوللاندى. «5 نى بېكىتىش» تىن ئىبارەت سۇ باشقۇرۇش تۈزۈمى يولغا قويۇلۇپ،

غەلىبە قىلىش ئاكتىپلىقى ئۇرغۇتۇلدى. كېۋەزلىكتىكى غوزا قۇرتىنى يوقىتىپ، پاختىدىن مول ھوسۇل ئېلىش ئۈچۈن ۋىلايەتلىك پارتكوم شۇجىسى، ۋالىيلاردىن تارتىپ، باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇغۇچىلىرىغا قەدەر ئاپەتكە قارشى تۇرۇش جېڭىگە ئاتلاندى. ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلىك ئەستايىدىل ئەھمىيەت بەرگەنلىكى، تەدبىر كۈچلۈك، ۋاقتىدا بولغانلىقى، يۇقىرى - تۆۋەن بىردەك ھەرىكەتكە كەلگەنلىكى ئۈچۈن غوزا قۇرتى ئاپىتى زور دەرىجىدە تىزگىنلىنىپ، كېۋەز غوزىلىرى زىيان - زەخمەتتىن ساقلاپ قېلىندى. كېۋەز ئېتىزلىرىنى باشقۇرۇشتا ھەرقايسى ناھىيە (شەھەر)، يېزا - بازارلار ئىلىم - پەنگە تايىنىپ، باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، ۋىلايەت، ناھىيىلەر كېۋەز مايسىلىرىنى بەلگىلەشتىن تارتىپ تاكى كېۋەز غوزىلىرى ئېچىلىشقا باشلىغانغا قەدەر كۆپ قېتىم نەق مەيدان يىغىنى ئېچىپ، ئىلغار تەجرىبىلەرنى ۋاقتىدا كېڭەيتىپ، سەلبىي تىپلارنى ساۋاق قىلىپ كۆرسىتىپ، كادىرلار ۋە ئاممىنىڭ پاختىچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىش، پاختىدىن مول ھوسۇل ئېلىپ، كىرىمنى ئاشۇرۇش ئىشەنچىسىنى كۈچەيتتى.

قەشقەر ۋىلايىتى يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئۇللۇق ئورنىنى مۇستەھكەملەپ، يېرىك يېزا ئىگىلىكى بەرپا قىلىش يولىغا مېڭىش، سۇ، تۇپراق بايلىقىنى ئېچىش جەھەتتە زور كۈچ سەرپ قىلدى. بۇ ۋىلايەتتىكى ئۇنىمگىلغان يېزا ئاساسىي قاتلام كادىرى بۇ يىل سالا ئېتىز قۇرۇلۇشىنى مۇھىم ئىش

سالدى. بۇ يىل كۈزلۈك يىغىم - تېرىمدىن كېيىنلا جايلار ئاممىنى سەپەرۋەرلىككە كەلتۈرۈپ، سالا ئېتىز بەرپا قىلىش ئاساس قىلىنغان قىشلىق ئېتىز - ئېرىق قۇرۇلۇشى جېڭىنى باشلىۋەتتى. ھازىر بۇ ۋىلايەتنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدا قاينام تاشقىنلىق ئەمگەك مەنزىرىسىنى كۆرگىلى بولىدۇ. 2000 - يىلى قەشقەر ۋىلايىتىنىڭ پاختا ھوسۇلىنى 400 مىڭ توننىدىن ئاشۇرۇش كۈرەش نىشانىغا يېتىش ئۈچۈن، بۇ ۋىلايەتتىكى كادىرلار ۋە ئامما ھازىرقى كېۋەز تېرىلغۇ كۆلىمى بىلەن قانائەتلىنىپ قالمىدى. نۆۋەتتە ۋىلايەت بويىچە 200 مىڭ مو يەردە بىنەم ئېچىلدى. يېقىندا ۋىلايەت بويىچە كۈزگى بۇغداي تېرىلغۇ پىلانىنى ئورۇنداش، بۇغداي مايسىلىرىنى كانچىلاش ۋە تېرىلغۇ يەرلىرىنى سالالاشتۇرۇش ئاساس قىلىنغان تەكشۈرۈپ باھالاش ئېلىپ بېرىلىپ، ئاشلىقنى مۇقىملاشتۇرۇپ، ئاشلىق بىلەن پاختىنى ئۆخشاش ئورۇنغا قويۇپ تۇتقان ئىلغار تىپلار تەقدىرلەندى.

يېزا ئىگىلىكىدە كەسپلىشىشنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن، چوڭ يېزا ئىگىلىك رايونىنى كۈچلۈك يېزا ئىگىلىك رايونىغا ئايلاندۇرۇش لازىم. بۇ نىشانغا يېتىش ئۈچۈن، قەشقەر ۋىلايىتىنىڭ رەھبەرلىرى ئاساس زېھنىنى يېزا ئىگىلىكى، يېزا ئاساسىي قاتلاملار خىزمىتىگە قاراتتى. جايلار ۋىلايەتنىڭ تەلپى، ئورۇنلاشتۇرۇشىغا ئاساسەن، تۆۋەن ھوسۇللۇق يەرلەرنى ئۆزگەرتىش، ئاشلىق، پاختىدىن يۇقىرى ھوسۇل ئېلىشقا كاپالەتلىك قىلىشنى چىڭ، ياخشى تۇتتى. پارتىيە 15- قۇرۇلتىيى روھىنى قېلىنىما قىلىپ، ئەمەلىي ئىشلەپ، جاپالىق كۈرەش قىلىپ، قەشقەر ۋىلايىتىنىڭ يېزا ئىگىلىكىدە تېخىمۇ زور بۇرۇلۇش قىلىشنى قولغا كەلتۈرۈش بۇ

كىچىك بولغان سالماقتا ئېشىپ بارغانلىقىنى كۆرۈۋالالايمىز. باشقىچە قىلىپ ئېيتقاندا، بۇ نامرات رايون ئاھالىسىنىڭ قورسىقى توق، كىيىمى پۈتۈن بولۇش مەسىلىسىنى ھەل قىلىش بىلەن بىللە ئاپتونوم رايوننىڭ شۇنداقلا پۈتۈن مەملىكەتنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتى ئۈچۈن بەلگىلىك تۆھپە قوشتى.

ياۋ يۈگىفىڭ بىلەن ئابدۇقادىر نەسرىدىننىڭ قەشقەرنىڭ تەرەققىيات ئىستىقبالىغا بولغان ئىشەنچى كامىل ئىكەن. ئۇلار مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: قەشقەر ھازىر يەنىلا ناھايىتى كۆپ قىيىنچىلىق ۋە پايدىسىز ئامىللارغا دۇچ كېلىۋاتقان بولسىمۇ، قەشقەرنىڭ ئىستىقبالى كىشىنى خۇشال قىلىدۇ. بىرىنچىدىن، پارتىيە 15 - قۇرۇلتىيىنىڭ روھى چەت - ياقىغا جايلاشقان، بېكىنمە ھالەتتە تۇرۇۋاتقان قەشقەر خەلقىنىڭ ئىدىيىدە يەنە بىر قېتىم زور ئازاد بولۇشىغا تۈرتكە بولدى. ئىككىنچىدىن، مەركەزنىڭ سىياسىتى بىزگە مايىل بولدى، دۆلەتنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش مۇھىم نۇقتىسى غەربكە يۆتكەلدى. ئۈچىنچىدىن، قەشقەر سۇ، تۇپراق، قۇياش نۇرى، ئىسسىقلىق شۇنىڭدەك 5 دۆلەت بىلەن چېگرىلىنىشتەك بايلىق ۋە جۇغراپىيىلىك ئۈستۈنلۈككە ئىگە. تۆتىنچىدىن، دۆلەت دەرىجىلىك پاختا ئىشلەپچىقىرىش بازىسى قۇرۇش ۋە تارىم نېفىتلىكىنى ئېچىشتىن ئىبارەت «بىر ئاق، بىر قارا» تەرەققىيات ستراتېگىيىسى ئېلىپ كەلگەن مىسلى كۆرۈلمىگەن چوڭ ياخشى

جەنۇبىي شىنجاڭدا 30 يىل ئىشلىگەن، بۈگۈنكى كۈندە قەشقەر ۋىلايەتلىك پارتكوم ۋە مەمۇرىي مەھكىمىنىڭ ئاساسلىق رەھبەرلىرىدىن بولۇپ قالغان ياۋ يۈگىفىڭ بىلەن ئابدۇقادىر نەسرىدىن قەشقەرنىڭ ئۆتمۈشى، بۈگۈنى ۋە كەلگۈسى ئۈستىدە توختالغاندا، نامراتلىقتىن تېخىچە قۇتۇلالمىغان بۇ زېمىنغا چوڭقۇر مۇھەببىتى بار ئىكەنلىكىنى ئىزھار قىلىشتى. مۇخبىرلىق قىلىش جەريانىدا ئۇلار بىزگە باشقا جايلاردىن كەلگەن كادىرلار ۋە ئاممىنىڭ قەشقەر ۋىلايىتىگە قوشقان تۆھپىسىنى، يەرلىك كادىرلار، ئاممىنىڭ ئاددىي-ساددا، ھۆرمەتكە سازاۋەر ئىكەنلىكىنى، قەشقەرلىكلەرنىڭ باتۇرلۇق بىلەن ئىلىششىغا تۈرتكە بولغان قەشقەر روھىنى، مۇشۇخىل روھنى جارى قىلدۇرۇش بىلەن قەشقەردە يۈز بەرگەن غايەت زور ئۆزگىرىشلەرنى سۆزلەپ بەردى.

«جاپاغا چىداپ ئىگىلىك تىكلەش، ئىتتىپاقلىشىپ كۈرەش قىلىش، ئەمەلىي ئىشلەپ يېڭىلىق يارىتىش، چېگرا رايونغا بارلىقىنى بېغىشلاش» تىن ئىبارەت قەشقەر روھىغا قەشقەر خەلقىنىڭ ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداش، مىللىي بۆلگۈنچىلەرگە قارشى تۇرۇش، جاپاغا چىداپ كۈرەش قىلىپ ئىگىلىك يارىتىش، قالاق ھالەتنى ئۆزگەرتىش ئەمەلىيىتى سىڭگەن. ياۋ يۈگىفىڭ، ئابدۇقادىر نەسرىدىنلار مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: قەشقەر ۋىلايىتىنىڭ يېقىنقى

پارتىيە 15 - قۇرۇلتىينىڭ لوشيەن، فاڭجېن، سىياسەتلىرىدىن تېخىمۇ كۆپ ئەمەلىي نەپكە ئىگە قىلىشىمىز لازىم.

ۋالىي ئابدۇقادىر نەسرىدىن مۇنداق دېدى: پارتىيە 15 - قۇرۇلتىيى بىزگە يۈزلىنىشنى ئېنىق كۆرسىتىپ بەردى، ئەمدى گەپ بىزنىڭ ئاممىنى قانداق يېتەكلەپ ئىشلىشىمىزدە قالدى.

تۆۋەنگە چوڭقۇر چۆكۈپ، ئىنچىكە تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىپ، ئۈنۈملۈك تەدبىرلەرنى قوللاندى. «5 نى بېكىتىش» تىن ئىبارەت سۇ باشقۇرۇش تۈزۈمى يولغا قويۇلۇپ، جايلارنىڭ سۇ ئېچىش، يەر ئاستى سۇ مەنبەسىنى ئېچىش، ئاز سۇدىن ئۈنۈملۈك پايدىلىنىش ئارقىلىق قۇرغاقچىلىق ئۈستىدىن

سۇ، تۇپراق بايلىقىنى ئېچىش جەھەتتە زور كۈچ سەرپ قىلدى. بۇ ۋىلايەتتىكى ئۇنىمگىلىغان يېزا ئاساسىي قاتلام كادىرى بۇ يىل سالا ئېتىز قۇرۇلۇشىنى مۇھىم ئىش سۈپىتىدە تۇتۇپ، يېزا ئىگىلىكىدە زور بۇرۇلۇش قىلىشقا تىرىشتى ۋە پۇختا ئاساس

پارتىيە 15- قۇرۇلتىيى روھىنى قىبلىنەما قىلىپ، ئەمەلىي ئىشلەپ، جاپالىق كۈرەش قىلىپ، قەشقەر ۋىلايىتىنىڭ يېزا ئىگىلىكىدە تېخىمۇ زور بۇرۇلۇش قىلىشنى قولغا كەلتۈرۈش بۇ ۋىلايەتتىكى ھەر مىللەت كادىرلار ۋە ئاممىنىڭ كۈرەش نىشانى بولۇپ قالدى.

قەشقەر شەھرىنىڭ خەلق مەيدانىنى كېڭەيتىپ ياساش قۇرۇلۇشى 10 - ئاينىڭ 1- كۈنى پۈتكەنىدى. قەشقەر شەھىرىدىكى نەچچە ئۇنمىڭ ئاما بۇ يەردە خۇشال-خورام تەبرىكلەش پائالىيىتىگە قاتناشماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز پېك ۋېنمىڭ فوتوسى

مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشى مول مېۋە بەردى

قەشقەر ۋىلايەتلىك پارتكوم، مەمۇرىي مەھكىمە پارتىيە 14 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 6 - ئومۇمىي يىغىنىنىڭ مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشكە ئائىت قارارىنىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشى سالمىقىنى ئاشۇرۇپ، بۇ جەھەتتىكى خىزمەتنى پۇختا، جاپالىق ئىشلەپ، بۇ ۋىلايەتنىڭ سىياسىي، ئىقتىسادىي، پەن - تېخنىكا، مەدەنىيەت قاتارلىق ساھەلەردە ساغلام راۋاجلىنىش، سىجىل يۈكسىلىشتەك ياخشى ۋەزىيەت ياراتتى.

ۋەتەنپەرۋەرلىك، كوللېكتىۋىزم ۋە سوتسىيالىزم ئاساسىي مەزمۇن قىلىنغان ئىدىيە، ئەخلاق قارشى ھەر مىللەت كادىر، ئاممىنىڭ قەلبىدىن چوڭقۇر ئورۇن ئالدى. ۋىلايەت بويىچە «دۆلەت بايرىقى قانۇنى»نى ئۆگىنىش، دۆلەت بايرىقىنى ئېسىش، دۆلەت بايرىقىنى چىقىرىش مۇراسىمى ئۆتكۈزۈش، 10 مىڭ چاقىرىملىق مەدەنىيەت كارىدورى بەرپا قىلىش، شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتۇرۇپ كېلىنگەنلىكى يۈزىسىدىن سۈرەتلەر كۆرگەزمىسى ئۆتكۈزۈش، ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى بويىچە زېھىن سىناش مۇسابىقىسى، شۇنىڭدەك چوڭ تىپتىكى ئەدەبىيات - سەنئەت كۆرىكى ۋە 10 مىڭ كىشىلىك ئۇزۇنغا يۈگۈرۈش پائالىيىتى قاتارلىقلار قانات يايدۇرۇلۇپ، ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى قەدەممۇ قەدەم چوڭقۇرلاشتۇرۇلدى.

ئۆلكىنىڭ كۈچى چەكسىز، 2 مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشى داۋامىدا بارلىققا كەلگەن ئىلغار تىپلار زور كۈچ بىلەن تەشۋىق قىلىنىپ، ھەر مىللەت كادىرلار، ئامما ئۆگىنىدىغان ئۈلگىگە، يېتىلىدىغان نىشانغا ئىگە قىلىندى. يۈجياپىڭ، جاڭ جياچى، شۈي شيۈەن، ئوسمان قادىر، دىڭ دېخۇ قاتارلىق مۇنەۋۋەر تىپلار تەشۋىق قىلىنغاندىن كېيىن، بۇ يىل يەنە لو ۋەنشياڭ، دولقۇن جانى، ھۆسەيىن يۈسۈپ قاتارلىق يېڭى دەۋرنىڭ تىپلىرى داغدۇغىلىق تەشۋىق قىلىندى.

بۇ ئارقىلىق پارتىيە ئەزالىرى، كادىرلار ۋە ئامما چوڭقۇر تەربىيىگە ئىگە بولۇپ، ئۆزلىرىنىڭ ئىدىيە، ھەرىكىتىنى ئۇلارغا سېلىشتۇرۇپ، پەرقلەرنى ئىزدەپ، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى شارائىتىدا ئالغا ئىلگىرىلەشنىڭ مەنىۋى تۈرتكىلىك كۈچىنى تاپقاندەك بولدى.

مەركەزلەشتۈرۈپ تۈزەش - سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىنىڭ بىر مۇھىم مەزمۇنى سۈپىتىدە چىڭ، ياخشى تۇتۇلدى. بۇ يىل 4 - ئايدىن بۇيان، بۇ ۋىلايەت بىر قىسىم ناھىيە (شەھەر)لەر ھەم نۇقتىلىق يېزا-بازارلاردا جەمئىيەت ئامانلىقىنى تەرتىپكە سېلىش، زوراۋان، تېررورچى ئۇنسۇرلار ۋە جىنايى ئىشلار جىنايەتچىلىرىگە مەركەزلىك زەربە بېرىش كۆرىشىنى قانات يايدۇرۇپ، جايلارنىڭ ئەمەلىيىتىگە بىرلەشتۈرگەن ھالدا شەكلى ھەر خىل، مەزمۇنى مول يۈزتۇرا تەربىيە- تەشۋىقات خىزمىتىنى ئېلىپ بېرىپ، كادىرلار ۋە ئاممىنى تولۇق سەپەرۋەر قىلىپ، ھەر خىل يول ۋە شەكىللەر ئارقىلىق ئۇلارنىڭ ھەق- ناھەقنى پەرق ئېتىش ئىقتىدارى ۋە مىللىي بۆلگۈنچىلەر ۋە قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەرگە تاقابىل تۇرۇش، ئۇلارنىڭ قانۇنسىز قىلمىشلىرىغا قاتتىق زەربە بېرىش ئىقتىدارىنى يۇقىرى كۆتەردى. مەركەزلەشتۈرۈپ تۈزەش ئارقىلىق دۈشمەننىڭ ھەيۋىسى يەرگە ئۇرۇلۇپ، خەلق تەربىيىگە ئىگە قىلىندى، بىر تۈركۈم جىنايى ئىشلار جىنايەتچىلىرىگە ئۈنۈملۈك زەربە بېرىلدى. بۇنىڭ بىلەن قەشقەر ۋىلايىتىدە جەمئىيەت مۇقىم، خەلق ئامىنىسى خاتىرجەم، مىللەتلەر ئىتتىپاق بولۇشتەك سىياسىي، ئىجتىمائىي ۋەزىيەت يارىتىلىپ، شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتۇرۇپ كېلىنىشى ۋە پارتىيە 15 - قۇرۇلتىيىنىڭ چاقىرىلىشىنى كۈتۈۋېلىش خىزمىتى كاپالەتكە ئىگە قىلىندى.

مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشى ئاممىنىڭ قاتنىشىشىغا موھتاج. قەشقەر ۋىلايىتى يېقىنقى

بىر نەچچە يىلدىن بۇيان، جايلارنىڭ ئەمەلىيىتىنى ئاساس قىلىپ، يېزىلاردا «مەدەنىيەتلىك كەنت - بازار» ۋە «10 يۇلتۇزلۇق مەدەنىيەتلىك ئائىلە» بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى؛ شەھەر - بازارلاردا «مەدەنىيەتلىك ئورۇن»، «مەدەنىي بولۇش، يېڭى ئىستىل تىكلەش»، «ناچار ئۆرپ-ئادەتلەرنى ئۆزگەرتىپ، توي - تۆكۈن، نەزىر-چىراغ ئىشلىرىنى ئاددىي ئۆتكۈزۈش» قاتارلىق ئاممىۋى پائالىيەتلەر قانات يايدۇرۇلۇپ، كۆپ قاتلاملىق مەنىۋى مەدەنىيلىك بەرپا قىلىش پائالىيىتى يېڭى پەللىگە كۆتۈرۈلۈپ ، زور بىر تۈركۈم ئىلغار تىپلار بارلىققا كەلدى. يەكەن، پوسكام، قەشقەر قاتارلىق ئۈچ ناھىيە (شەھەر) ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشى بەرپا قىلىشتىكى ئىلغار ناھىيە (شەھەر)لەر قاتارىغا ئۆتتى. ۋىلايەت بويىچە ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەدەنىيەتلىك ئورۇن 44 كە، ۋىلايەت دەرىجىلىك ئورۇن 201گە، ۋىلايەت دەرىجىلىك مەدەنىيەتلىك كەنت 595 كە يەتتى.

بۇ ۋىلايەت مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى، ھەربىي بىلەن خەلق ئىتتىپاقلىقىنى مەدەنىيەتلىك ناھىيە (شەھەر)، مەدەنىيەتلىك ئورۇن بەرپا قىلىشنىڭ مۇھىم شەرتلىرىدىن بىرى قىلدى. ئۇنى تۈزۈملەشتۈرۈش، دائىملاشتۇرۇش ئىزىغا سېلىپ تۇتتى. ھەربىي بىلەن خەلق بىرلىكتە مەدەنىيەتلىك ئورۇن بەرپا قىلىش بويىچە 320 ئورۇن بارلىققا كەلدى. مەدەنىيەت بازارلىرىنى ئومۇميۈزلۈك تەرتىپكە سېلىپ ۋە مۇستەھكەملەپ، مەدەنىيەت بازارلىرىنىڭ ساغلام ، تەرتىپلىك راۋاجلىنىشنى ئىلگىرى سۈردى. بۇنىڭدىن باشقا، مەدەنىيەت، سەھىيە ۋە پەن - تېخنىكىنى يېزىلارغا يۈزلەندۈرۈشتە چىڭ تۇرۇپ، شەھەر، بازارلارنىڭ مەنىۋى مەدەنىيلىك مۇھىتىنى ياخشىلاپ، يېزا ئىدىيە - مەدەنىيەت بازىسىنى ئىگىلەش سالمىقىنى يۇقىرى كۆتۈردى. يېزىلاردا 3 دەرىجىلىك ئالدىنى ئېلىش، ساقلىقنى ساقلاش تورى قۇرۇلۇشىنى ياخشىلاپ ۋە مۇستەھكەملەپ، ئومۇم خەلق ساغلاملىق تەربىيىسىنى زور كۈچ بىلەن قانات يايدۇردى. يۇقىرىقىدەك خىزمەتلەر چىڭ تۇتۇلۇپ، ياخشى ئىشلەنگەنلىكتىن بۇ ۋىلايەتنىڭ تۈرلۈك خىزمەتلىرى كۈچلۈك ئىدىيىۋى كاپالەتكە ۋە سىياسىي كاپالەتكە ئىگە بولۇپ، كىشىلەرنىڭ مەنىۋى مەدەنىيلىك ساپاسى ئۈزلۈكسىز ئۆستى.

بۇ بەتتىكى ماقالىلەرنى قەشقەر ۋىلايەتلىك پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى تەمىنلىگەن

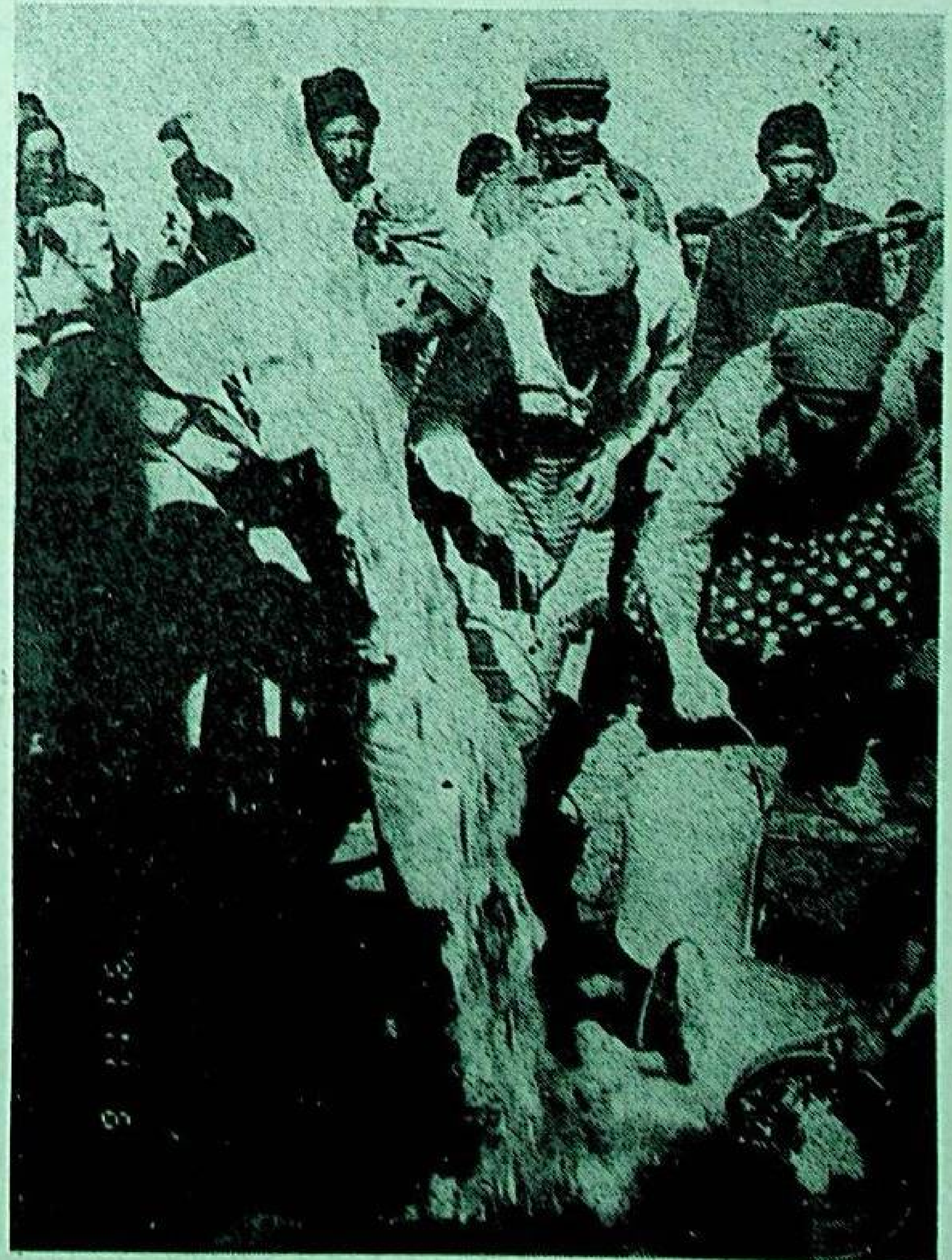

ئاپتونوم رايونلۇق 3 - گىدروگرافىيە ئەترىتى پەيزاۋات ناھىيىسىنىڭ شەرقىي شىمالىي قىسمىدا 3 تاتلىق سۇ قۇدۇقى قېزىپ، 2 يېزا، 1 بازاردىكى 70 مىڭدىن كۆپرەك كىشىنىڭ ئىچىدىغان سۇ مەسىلىسىنى ھەل قىلدى.

سۈرەتتە: ھەر مىللەت ئاما يېڭى قېزىلغان قۇدۇقتىن سۇ ئالماقتا.

ئۆز مۇخبىرىمىز پېك ۋېنمىڭ فوتوسى

دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى ئۇلۇغ بايرىقنى تەۋرەنمەي ئېگىز كۆتۈرۈش ھەممىدىن مۇھىم

ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە مەكتىپىدىن ئادىل خالىقجان

يولداش جياڭ زېمىن پارتىيە 15- قۇرۇلتىيىدا بەرگەن دوكلاتتا: «دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى ئۇلۇغ بايرىقنى ئېگىز كۆتۈرۈش - بۇ قېتىمقى قۇرۇلتىيىمىزنىڭ جېنى»، «سوتسىيالىستىك ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ئىشلىرى ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىلىۋاتقان يېڭى دەۋردە، ئەسىر ھالقىيدىغان يېڭى سەپەردە، چوقۇم دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى ئۇلۇغ بايرىقنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، پۈتكۈل ئىشلىرىمىزغا ۋە تۈرلۈك خىزمەتلىرىمىزگە دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى بىلەن يېتەكچىلىك قىلىشىمىز كېرەك» دەپ ئوتتۇرىغا قويدى. ھەممىگە مەلۇمكى، بۇ يىلنىڭ بېشىدا يولداش دېڭ شياۋپىڭ ۋاپات بولدى. شۇنىڭدىن تارتىپ تاكى پارتىيىنىڭ 15- قۇرۇلتىيى غەلىبىلىك ئېچىلغىچە بولغان مەزگىلدە دۆلىتىمىزنىڭ ئىچى ۋە سىرتىدىكى نۇرغۇن كىشىلەر جۇڭگو بۇنىڭدىن كېيىن قانداق يولدا ماڭىدۇ، دېگەن مەسىلىگە كۆڭۈل بۆلۈپ كەلگەنىدى. ئەمەلىيەتتە، پارتىيىمىزنىڭ 15- قۇرۇلتىيى بۇ مەسىلىگە يۇقىرىقىدەك ناھايىتى ئېنىق جاۋاب بەردى. بۇ قېتىمقى قۇرۇلتاي ھەققەتەن بىر يۈرۈش ئىنتايىن مۇھىم تەدبىرلەرنى بەلگىلىدى. لېكىن بۇلارنىڭ ئىچىدە دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى ئۇلۇغ بايرىقنى ئېگىز كۆتۈرۈش مەسىلىسى ھەممىدىن مۇھىم ئورۇننى ئىگىلەيدۇ. شۇڭا بۇ مەسىلىگە بولغان تونۇشنى ئۈزلۈكسىز چوڭقۇرلاشتۇرۇش 15- قۇرۇلتاينىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىش ۋە ئىزچىللاشتۇرۇشتا مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە.

1. دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى زامانىمىزدىكى جۇڭگونىڭ ئۇلۇغ بايرىقى بولۇشقا ھەقلىق

يولداش جياڭ زېمىن پارتىيە 15- قۇرۇلتىيىغا بەرگەن دوكلاتتا: «دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى زامانىمىزدىكى جۇڭگو ماركسىزمى، ماركسىزمنىڭ جۇڭگودىكى راۋاجىنىڭ يېڭى باسقۇچى» دەپ كۆرسەتتى. دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسىنىڭ بۇنداق تارىخىي ئورۇنغا ئىگە بولۇشىنى ۋە ماركسىزمنىڭ جۇڭگودىكى راۋاجىنىڭ يېڭى باسقۇچى بولۇشىنى تۆۋەندىكى بىر قانچە نۇقتىدىن چۈشىنىشكە بولىدۇ:

بىرىنچى، دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى ئىدىيىدە ئازاد بولۇش، ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەشتە چىڭ تۇرۇپ، ماركسىزمنىڭ يېڭى مەنزىلىنى ئېچىپ بەردى. ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەش - ماركسىزم - لېنىنىزم، ماۋزېدۇڭ ئىدىيىسىنىڭ ماھىيىتى. ئېلىمىزدەك يېرىم مۇستەملىكە، يېرىم فېئودال، ئىقتىساد، مەدەنىيىتى قالاق دۆلەتتە ئىنقىلاب ئېلىپ بېرىشتا بەزى ئالاھىدە مەسىلىلەر مەۋجۇت ئىدى. شۇڭا نوقۇل ھالدا ماركسىزم - لېنىنىزم قائىدە - پرىنسىپلىرى بىلەن چەت ئەلنىڭ تەجرىبىلىرىنى ئۆز پېتى كۆچۈرۈپ كېلىش ئېلىمىز ئىنقىلابىدىكى ئالاھىدە مەسىلىلەرنى ھەل قىلالمىدى. ئەكسىچە ئىنقىلابنى مەغلۇبىيەتكە ئۇچراتتى. كېيىن يولداش ماۋزېدۇڭ پارتىيىمىزگە رەھبەرلىك قىلىپ، ماركسىزمنى دوگمىلاشتۇرىدىغان ۋە چەت ئەلنىڭ تەجرىبىلىرىنى ئۆز پېتى كۆچۈرۈپ كېلىدىغان خاھىشنى تەنقىد قىلىپ، پۈتۈن پارتىيە ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەشتىن ئىبارەت ئىدىيىۋى لۇشيەننى تۇرغۇزدى. مۇشۇ پرىنسىپنىڭ توغرا يېتەكچىلىكىدە ماركسىزمنىڭ ئاساسىي قائىدە - پرىنسىپلىرىنى ئېلىمىزنىڭ ئەمەلىيىتى بىلەن زىچ بىرلەشتۈرۈپ، ئاخىر جۇڭگو ئىنقىلابىنىڭ غەلىبىسىنى قولغا كەلتۈردى. سوتسىيالىزم تۈزۈمى ئورنىتىلغاندىن كېيىنكى خېلى ئۇزاق بىر مەزگىل ئىچىدە، بىز ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەشتىن ئىبارەت ئىدىيىۋى لۇشيەندىن چەتنەپ كەتكەچكە، سوتسىيالىزم ئىشلىرىمىز يەنە ئوڭۇشسىزلىققا ئۇچرىدى. يولداش دېڭ شياۋپىڭ ئۇزۇل - كېسىل ماتېرىيالىزملىق مەيدانىنى چىقىش قىلىپ، ئەمەلىيەت ھەقىقەتنى سىناشنىڭ بىردىنبىر ئۆلچىمى، دېگەن نۇقتىئىنەزەردە چىڭ تۇرۇپ، «2 ئومۇمەن»نى تەنقىد قىلىپ، پۈتۈن پارتىيىدە «ئىدىيىدە ئازاد بولۇش، ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەش» ئىدىيىۋى لۇشيەننى قايتىدىن تۇرغۇزدى. ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: «ئەگەر 1 پارتىيە، 1 دۆلەت، 1 مىللەت ھەممىدە كىتابنى ئاساس قىلىدىغان، ئىدىيىدە قاتماللىشىپ قالىدىغان، خۇراپاتلىقنى ئەۋج ئالدۇرىدىغان بولسا، ئالغا ئىلگىرىلىيەلمەيدۇ، ھاياتى توختاپ قالىدۇ، پارتىيە ۋە دۆلەت مۇنقەرز بولىدۇ». «ئىلگىرى ئىنقىلابتا غەلىبە قازىنىشتا ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەشكە

(3- توم 305-، 306- بەتلەر) بۇنىڭدىن ئېنىق كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى، دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەش مەسىلىسىدە ماركسىزمنى بېيىتىپ ئۇنىڭ يېڭى مەنزىلىنى ئاچتى.

ئىككىنچى، دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى «سوتسىيالىزم دېگەن نېمە؟ سوتسىيالىزمنى قانداق قۇرۇش كېرەك؟» دېگەن مەسىلىنى چىڭ تۇتۇپ، سوتسىيالىزمغا بولغان تونۇشنى يېڭى ئىلمىي سەۋىيىگە كۆتۈردى. بىزنىڭ ئىلگىرىكى سوتسىيالىزم بىلەن شۇغۇللىنىش ئەمەلىيىتىمىزدە كۆرۈلگەن سەۋەنلىكىمىزنىڭ ھەممىسى دەل «سوتسىيالىزم دېگەن نېمە؟ سوتسىيالىزمنى قانداق قۇرۇش كېرەك؟» دېگەن تۈپ مەسىلىگە بولغان تونۇشىمىزنىڭ ئايدىڭ بولمىغانلىقىدىن كېلىپ چىققانىدى. دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى دەل مۇشۇ مەسىلىدە ھەم ماركسىزمدا چىڭ تۇردى، ھەم ئۇنى يېڭى ئىلمىي سەۋىيىگە كۆتۈردى. دېڭ شياۋپىڭ ماركسىزمدا چىڭ تۇرۇپ، «پەقەت سوتسىيالىزملا جۇڭگونى قۇتقۇزالايدۇ ۋە راۋاجلاندۇرالايدۇ» دېگەن تۈپ نۇقتىئىنەزەرنى قايتا-قايتا تەكىتلەش بىلەن بىرگە، «نامراتلىق سوتسىيالىزم ئەمەس، تەرەققىياتنىڭ ئاستا بولۇشىمۇ سوتسىيالىزم ئەمەس؛ تەك تەقسىماتچىلىق سوتسىيالىزم ئەمەس، 2 قۇتۇپقا بۆلۈنۈشمۇ سوتسىيالىزم ئەمەس؛ ھەر 2 مەدەنىيەتنى ئوبدان بەرپا قىلغاندىلا ئاندىن سوتسىيالىزم بولىدۇ» دەپ كۆرسەتتى. ئاخىر «سوتسىيالىزم دېگەن نېمە؟» دېگەن مەسىلىگە ئىلمىي جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: «سوتسىيالىزمنىڭ ماھىيىتى ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى ئازاد قىلىش ۋە راۋاجلاندۇرۇش، ئېكسپلاتاتسىيىنى يوقىتىش ۋە 2 قۇتۇپقا بۆلۈنۈشنى تۈگىتىش، ئاخىر ئورتاق بېيىش مەقسىتىگە يېتىش.» (3- توم 777- بەت) بۇ بىزنىڭ سوتسىيالىزمغا بولغان تونۇشىمىزنى چوڭقۇرلاشتۇردى. «سوتسىيالىزمنى قانداق قۇرۇش كېرەك؟» دېگەن مەسىلە ھەققىدە دېڭ شياۋپىڭ مۇنداق دەپ كۆرسەتكەنىدى:

(3- توم، 5- بەت) «بىزنىڭ سوتسىيالىزم قۇرۇۋاتقىنىمىزغا ئاران نەچچە ئون يىل بولدى، تېخى سوتسىيالىزمنىڭ دەسلەپكى باسقۇچىدا تۇرۇۋاتىمىز.» (3- توم، 793- بەت) مانا بۇنىڭدىن دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسىنىڭ سوتسىيالىزمنى قانداق قۇرۇش مەسىلىسىگە پۇختا نەزەرىيىۋى ئاساس سېلىپ بەرگەنلىكىنى كۆرۈۋالالايمىز.

ئۈچىنچى، دېڭ شياۋپىڭ دۇنيانى ماركسىزمچە كەڭ نەزەر بىلەن كۆزىتىپ، دەۋر ئالاھىدىلىكى بىلەن خەلقئارا ۋەزىيەت ھەققىدە يېڭى ئىلمىي ھۆكۈم چىقاردى. پارتىيە 11- نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 3- ئومۇمىي يىغىنىدىن كېيىن، دېڭ شياۋپىڭ بۈگۈنكى دەۋر ۋە دۇنيا ۋەزىيىتىنى ماركسىزمچە كەڭ نەزەر بىلەن كۆزىتىپ، مۇنداق دېگەنىدى: «ھازىرقى دۇنيادىكى ھەقىقىي چوڭ مەسىلىنىڭ، يەر شارى تۈسىنى ئالغان ئىستراتېگىيىلىك مەسىلىنىڭ بىرى تىنچلىق مەسىلىسى، يەنە بىرى، ئىقتىسادىي مەسىلە، باشقىچە ئېيتقاندا، تەرەققىيات مەسىلىسى.» (3- توم، 215- بەت) دېڭ شياۋپىڭنىڭ نۆۋەتتىكى خەلقئارا ۋەزىيەتنى توغرا تەھلىل قىلىپ تىنچلىق بىلەن تەرەققىياتنىڭ ھازىرقى دەۋردىكى 2 چوڭ مەسىلە ئىكەنلىكىنى، بۇنىڭدىن كېيىنكى ئۇزاق تارىخىي باسقۇچتا دۇنياۋى خاراكتېردىكى ئۇرۇشنىڭ ئالدىنى ئېلىشتا ئۈمىد بارلىقىنى كۆرسىتىپ بېرىشى بىزنىڭ پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىشنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش ئارقىلىق تەرەققىياتىمىزنى تېزلىتىشىمىزغا ئىنتايىن كەڭ يول ئېچىپ بەردى. شۇنداقلا دۇنيا ئىقتىسادىنىڭ تەرەققىياتىغا نەزەر سېلىش ئارقىلىق جۇڭگونىڭ تەرەققىياتى دۇنيادىن ئايرىلالمايدۇ، ئىشىكنى سىرتقا تېخىمۇ كەڭ ئېچىۋېتىش كېرەك، دېگەن ئىستراتېگىيىلىك تەدبىرنى بېكىتتى. يەنە پەن-تېخنىكىنىڭ يۈزلىنىشىگە ئاساسەن، پەن-تېخنىكا 1- ئىشلەپچىقىرىش كۈچى دېگەن ئىلمىي ھۆكۈمنى ئوتتۇرىغا قويدى.

تېزدىن راۋاجلاندۇرۇشتا غايەت زور رول ئوينىدى. يۇقىرىقىلاردىن دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى زامانىمىزدىكى جۇڭگو ماركسىزمى، ماركسىزمنىڭ جۇڭگودىكى راۋاجىنىڭ يېڭى باسقۇچى ئىكەنلىكىنى ئېنىق كۆرۈۋالالايمىز. خۇددى يولداش جياڭ زېمىن كۆرسەتكەندەك: «ھازىرقى جۇڭگودا سوتسىيالىزمنىڭ ئىستىقبالى ۋە تەقدىرى مەسىلىسىنى باشقا نەزەرىيە بىلەن ئەمەس، ماركسىزم بىلەن، ھازىرقى جۇڭگونىڭ ئەمەلىيىتى ۋە دەۋر ئالاھىدىلىكى بىرلەشتۈرۈلگەن دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى بىلەنلا ھەل قىلغىلى بولىدۇ.» بۇ نەزەرىيە ھەقىقەتەن زامانىمىزدىكى جۇڭگونىڭ ئۇلۇغ بايرىقى بولۇشقا ھەقلىق.

2. دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى بايرىقنى ئېگىز كۆتۈرۈش ماركسىزم-لېنىنىزم، ماۋزېدۇڭ ئىدىيىسى بايرىقنى ھەقىقىي ئېگىز كۆتۈرگەنلىك ھېسابلىنىدۇ

پارتىيىمىز جۇڭگو ئىشچىلار سىنىپىنىڭ ئاۋانگارت ئەترىتى. ئۇنىڭ بۇنداق بولۇشىدىكى تۈپ بەلگىسى ماركسىزم- لېنىنىزم نەزەرىيىسىنى ئۆز ھەرىكىتىنىڭ يېتەكچى ئىدىيىسى قىلغانلىقىدا. تارىخقا نەزەر سالىدىغان بولساق، يولداش ماۋزېدۇڭ ئۇزاق مۇددەتلىك تارىخىي تەجرىبە- ساۋاقلارنى ئەستايىدىل يەكۈنلەش ئارقىلىق ماركسىزم قائىدىلىرىنى جۇڭگونىڭ ئەمەلىيىتىگە بىرلەشتۈرگەن ئىلمىي نەزەرىيە- ماۋزېدۇڭ ئىدىيىسىنى ۋۇجۇدقا چىقارغاندىن كېيىن، پارتىيىمىز مۇشۇ نەزەرىيىنىڭ يېتەكچىلىكىدە، ئىنقىلابنىڭ غەلىبىسىنى قولغا كەلتۈرۈپ، كونا جۇڭگونى سوتسىيالىستىك يېڭى جۇڭگوغا ئايلاندۇردى. لېكىن سوتسىيالىزم تۈزۈمى ئورنىتىلغاندىن كېيىن، ئېلىمىزدەك ئىقتىساد، مەدەنىيىتى ئارقىدا قالغان دۆلەتتە سوتسىيالىزمنى قانداق قۇرۇش مەسىلىسىدە، ئىنتايىن قىيىن ۋە ئەگرى - توقاي يوللارنى بېسىپ ئۆتتى. پارتىيە 11- نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 3- ئومۇمىي يىغىنىدىن بۇيان، يولداش دېڭ شياۋپىڭ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى جەريانىدا، تەجرىبە - ساۋاقلارنى يەكۈنلەش ئارقىلىق دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسىنى

ئىنقىلاب ۋە قۇرۇلۇشقا ئائىت تۈپ مەسىلىلەرگە ئىلمىي جاۋاب بەرگەن ھەمدە سوتسىيالىزم ۋە كوممۇنىزم جەمئىيىتىنىڭ ئاساسلىق قانۇنىيەتلىرى ئۈستىدىمۇ توختالغانىدى. يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغان دەسلەپكى مەزگىلدە، يولداش ماۋزېدۇڭ سوتسىيالىستىك ئىنقىلاب ۋە قۇرۇلۇش ئېلىپ بېرىشتا ئېلىمىزنىڭ ئەمەلىيىتىنى ئاساس قىلىشنى چوڭقۇر ھېس قىلىپ، 10 چوڭ مۇناسىۋەتنى توغرا بىر تەرەپ قىلىش، خەلق ئىچىدىكى زىددىيەتنى توغرا ھەل قىلىش قاتارلىق توغرا ئىدىيىلەرنى ئوتتۇرىغا قويغانىدى. لېكىن بۇ ئىدىيە كېيىنچە توغرا يول بويىچە داۋاملاشتۇرۇلماي، سۇبيېكتىپ ئىرادىنىڭ رولى ھەددىدىن زىيادە مۇبالىغە قىلىۋېتىلىپ، ئېلىمىزنىڭ ئەمەلىيىتىدىن ئايرىلىپ قالغانلىقى ئۈچۈن، باسقۇچتىن ھالقىپ كەتكەن خاتا نۇقتىئىنەزەرلەر ئوتتۇرىغا قويۇلدى. دېڭ شياۋپىڭ دەل يۇقىرىقى ساۋاقلارنى يەكۈنلەش ئاساسىدا، دۆلىتىمىزدەك ئىقتىساد، مەدەنىيەتتە ئارقىدا قالغان دۆلەتتە سوتسىيالىزمنى قانداق قۇرۇش، مۇستەھكەملەش ۋە راۋاجلاندۇرۇش مەسىلىسىگە قارىتا ئىجادىي يوسۇندا «جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش» نۇقتىئىنەزەرىنى ئوتتۇرىغا قويدى. شۇنداقلا زامانىمىزدىكى جۇڭگودا ھەل قىلىنماي بولمايدىغان، سوتسىيالىزمنىڭ ئىستىقبالىغا ۋە تەقدىرىگە مۇناسىۋەتلىك مەسىلىلەردە ماركسىزملىق مەيدان، نۇقتىئىنەزەر ۋە ئۇسۇللارنى قوللىنىپ، بىر يۈرۈش يېڭى كۆزقاراش، يېڭى ئىدىيىلەرنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، ئېلىمىز سوتسىيالىزم جەمئىيىتىنىڭ يۆنىلىشى، كۈرەش نىشانى ۋە يولىنى ئېنىق كۆرسىتىپ بېرىش ئارقىلىق ماركسىزم - لېنىنىزم، ماۋزېدۇڭ ئىدىيىسىنى بېيىتتى ۋە راۋاجلاندۇردى.

ئىككىنچى، دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى ئېلىمىزدىكى جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش ئىشلىرى ئەمەلىيىتىنىڭ سىنىقىدىن ئۆتۈپ، قۇدرەتلىك ھاياتىي كۈچىنى نامايان قىلدى. ئەمەلىيەت ھەقىقەتنى سىناشنىڭ بىردىنبىر ئۆلچىمى، ماركسىزمنىڭ تۈپ پرىنسىپلىرىنىڭ بىرى. دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى ئۆزىنىڭ شەكىللىنىش جەريانىدا، بىر تەرەپتىن، ئۈزلۈكسىز ھالدا بىزنىڭ ئەمەلىيىتىمىزگە يېتەكچىلىك قىلسا، يەنە بىر تەرەپتىن، ئەمەلىيەتنىڭ سىنىقىدىن ئۆتۈپ كەلدى. ئاز كەم 20 يىللىق ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ئىشلىرى ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش

ئىزدەشتە چىڭ تۇرۇپ، ماركسىزمنىڭ يېڭى مەزمۇنىنى بېيىتىپ بەردى. ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەش – ماركسىزم – لېنىنىزم، ماۋزېدۇڭ ئىدىيىسىنىڭ جەۋھىرى، دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسىنىڭمۇ جەۋھىرى. يېڭى دېموكراتىك ئىنقىلاب مەزگىلىدە، دۆلىتىمىزدەك

توختاپ قالىدۇ. پارتىيە ۋە دۆلەت مۇقەررەر بولىدۇ،» «ئىلگىرى ئىنقىلابتا غەلىبە قازىنىشتا ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەشكە تايانغاندۇق؛ ھازىر 4 نى زامانىۋىلاشتۇرۇشنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشتىمۇ ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەشكە تايىنىشىمىز لازىم.»

چوڭقۇرلاشتۇردى. «سوتسىيالىزمنى قانداق قۇرۇش كېرەك؟» دېگەن مەسىلە ھەققىدە دېڭ شياۋپىڭ مۇنداق دەپ كۆرسەتكەنىدى: «جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش – بىزنىڭ ئۇزاق مۇددەتلىك تارىخىي تەجرىبىلەرنى يەكۈنلەپ چىقارغان ئاساسىي خۇلاسىمىز.»

پەن-تېخنىكىنىڭ يۈزلىنىشىگە ئاساسەن، پەن-تېخنىكا 1-ئىشلەپچىقىرىش كۈچى دېگەن ئىلمىي ھۆكۈمنى ئوتتۇرىغا قويدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى بىزنىڭ پۈتكۈل ئىنسانىيەت ياراتقان بارلىق مۇنەۋۋەر نەتىجىلەردىن پايدىلىنىپ، ئىقتىسادىمىزنى ۋە سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى جەريانىدا، تەجرىبە – ساۋاقلارنى يەكۈنلەش ئارقىلىق دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى ۋۇجۇدقا كەلتۈردى. خۇددى يولداش جياڭ زېمىن 15-قۇرۇلتايدا دوكلاتىدا كۆرسەتكەندەك: «ماركسىزم-لېنىنىزمنى جۇڭگونىڭ ئەمەلىيىتى بىلەن بىرلەشتۈرۈشتە 2 قېتىم تارىخىي سەكرەش بولدى. 2 چوڭ نەزەرىيىۋى مۇۋەپپەقىيەت قولغا كەلدى. 1-قېتىملىق سەكرەشتە قولغا كەلگەن نەزەرىيىۋى مۇۋەپپەقىيەت جۇڭگو ئىنقىلابى ۋە قۇرۇلۇشىنىڭ ئەمەلىيىتىدە ئىسپاتلانغان توغرا نەزەرىيىۋى پرىنسىپ ۋە تەجرىبىلەرنىڭ يەكۈنىدۇر، ئۇنىڭ ئاساسىي ئىجادچىسى ماۋزېدۇڭ، پارتىيىمىز ئۇنى ماۋزېدۇڭ ئىدىيىسى، دەپ ئاتىدى. 2-قېتىملىق سەكرەشتە قولغا كەلگەن نەزەرىيىۋى مۇۋەپپەقىيەت جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىدۇر، ئۇنىڭ ئاساسىي ئىجادچىسى دېڭ شياۋپىڭ، پارتىيىمىز ئۇنى دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى، دەپ ئاتىدى.» بۇ 2 قېتىملىق سەكرەش ئۆزئارا زىچ مۇناسىۋەتكە ئىگە. ماۋزېدۇڭ ئىدىيىسى جۇڭگونىڭ ماركسىزمى دېيىلسە، دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى زامانىمىزدىكى جۇڭگونىڭ ماركسىزمى ھېسابلىنىدۇ. ئەلۋەتتە، شۇڭا زامانىمىزدىكى جۇڭگودا دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرۈش ماركسىزم-لېنىنىزم، ماۋزېدۇڭ ئىدىيىسىنىڭ ئۇلۇغ بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرگەنلىك ھېسابلىنىدۇ، بۇنى يەنە مۇنداق 2 تەرەپتىن كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇ:

بىرىنچى، دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى بىزنىڭدەك ئىقتىساد، مەدەنىيەتتە ئارقىدا قالغان دۆلەتتە سوتسىيالىزمنى قانداق قۇرۇش، قانداق مۇستەھكەملەش ۋە قانداق راۋاجلاندۇرۇش كېرەك؟ دېگەن سوتسىيالىزمنىڭ تەقدىرىگە مۇناسىۋەتلىك بىر يۈرۈش مەسىلىلەرگە تۇنجى قېتىم سىستېمىلىق ۋە ئېتىراپلىق جاۋاب بەردى. ماركسىزم ئاساسچىلىرى ئىلمىي سوتسىيالىزم نەزەرىيىسىنى بەرپا قىلىپ، سوتسىيالىستىك يەنە بىر تەرەپتىن، ئەمەلىيەتنىڭ سىنىقىدىن ئۆتۈپ كەلدى. ئاز كەم 20 يىللىق ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ئىشلىرى ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىدا قولغا كەلتۈرۈلگەن مۇۋەپپەقىيەتلەرنىڭ ھەممىسى دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسىنىڭ يېتەكچىلىكىدە بولدى. ئەگەر ئىسلاھات، ئېچىۋېتىشنىڭ ئەمەلىيىتى بولمىغان بولسا، بۇ نەزەرىيىمۇ شەكىللىنەلمىگەن بولاتتى. ئوخشاشلا بۇ نەزەرىيىنىڭ يېتەكچىلىكى بولمىغان بولسا، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ئىشلىرىمۇ ئومۇميۈزلۈك ئىلگىرىلىيەلمىگەن بولاتتى. دەل دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسىنىڭ توغرا يېتەكچىلىكىدە ئېلىمىزنىڭ سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش ئىشلىرى تارىختا كۆرۈلۈپ باقمىغان مۇۋەپپەقىيەتلەرگە ئېرىشتى.

دۇنيادا ماركسىزمنىڭ بارلىققا كېلىشى سوتسىيالىزمنى خىيالدىن پەنگە راۋاجلاندۇردى. ئىلمىي سوتسىيالىزم نەزەرىيىسى نەزەرىيىدىن ئەمەلىيەتكە ۋە 1 دۆلەتنىڭ ئەمەلىيىتىدىن كۆپ دۆلەتنىڭ ئەمەلىيىتىگە يۈزلىنىش ئارقىلىق كاپىتالىزمنىڭ ئورنىنى سوتسىيالىزمنىڭ ئېلىشى ئىنسانلار تارىخىي تەرەققىياتىنىڭ ئومۇمىي يۈزلىنىشى ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بەرگەنىدى. لېكىن 20-ئەسىرنىڭ ئاخىرقى مەزگىلىدە يۈلىنىڭ ئەگرى- توقايلىقىدىن سوتسىيالىزم ئىشلىرى خەلقئارادا ئوڭۇشسىزلىققا ئۇچرىدى. غەربتىكى دۈشمەن كۈچلەر مۇتىغ ئۇچىنى جۇڭگوغا قاراتتى. گەرچە بەزى داۋالغۇشلار بولغان بولسىمۇ، سوتسىيالىستىك جۇڭگو بۇنىڭغا بەرداشلىق بېرىپ، دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسىنىڭ يېتەكچىلىكىدە، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ رەھبەرلىكىدە سوتسىيالىزم بايرىقىنى ئىزچىل لەپىلدىتىپ تۇردى. يۇقىرىقىلاردىن دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسىنىڭ نۆۋەتتىكى ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش ئىشلىرىنى ئۈزلۈكسىز داۋاملاشتۇرۇپ، ئاخىرقى غەلىبىنى قولغا كەلتۈرۈشىمىزدىكى ئۇلۇغ بايراق ئىكەنلىكىنى ئېنىق كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ.

تىجارەت خاراكتېرىدە بولمىغان دۆلەت مۈلكىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش توغرىسىدا

شىنجاڭ مالىيە ئىنستىتۇتىدىن **گۈلنار غويۇر**

«بازار ئىگىلىكى ۋە مالىيە»

مۇكاپاتلىق ماقالە

تۇرپان ۋىلايەتلىك مالىيە باشقارمىسى ھەمكارلاشتى

تىجارەت خاراكتېرىدە بولمىغان دۆلەت مۈلكى دېگىنىمىز – دۆلەتنىڭ غەيرىي ئىشلەپچىقىرىش، ئوبوروت ساھەسىدە ئىگىلەپ تۇرغان، تاۋار ئىشلەپچىقىرىشى، تىجارىتى جەريانىغا قاتناشتۇرۇلمايدىغان، پايدا ئېلىشنى مەقسەت قىلمىغان پاراۋانلىق شەكلىدىكى دۆلەت مۈلكىنى كۆرسىتىدۇ. ئۇ بارلىق تىجارەت خاراكتېرىدە بولمىغان تەشكىلاتلار ئىگىلەپ تۇرغان مۈلۈكلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. ھۆكۈمەت ئورگانلىرى، ھەربىي قىسىملار ۋە مەدەنىيەت، تەنتەربىيە، مائارىپ، سەھىيە، پەن تەتقىقات، ئاخبارات، قانۇن قاتارلىق مەمۇرىي، كەسپىي ئورۇنلار شۇنداقلا ئىجتىمائىي ئىشلار، پاراۋانلىق كەسپىي ئورۇنلىرىنىڭ مەبلەغ سېلىشى ئارقىلىق شەكىللەنگەن، بىۋاسىتە ئىقتىسادىي ئۈنۈم ياراتمايدىغان مۈلۈكنى كۆرسىتىدۇ.

تىجارەت خاراكتېرىدە بولمىغان دۆلەت مۈلكى پايدا ئېلىشنى مەقسەت قىلمايدىغان، بىۋاسىتە ماددىي بايلىقلارنى ئىشلەپ چىقارمايدىغان، ئۆزىنىڭ قىممىتىنى ئۆزى ساقلىيالمايدىغان ۋە ئاشۇرالمايدىغان مۈلۈك بولسىمۇ، ئۇ ئىجتىمائىي تەرەققىياتنى ئىلگىرى سۈرۈشتە، جەمئىيەتنىڭ سىياسىي ۋە ئىقتىسادىي تۇرمۇشىدا ناھايىتى مۇھىم ئورۇننى ئىگىلەيدۇ. تىجارەت خاراكتېرىدە بولمىغان دۆلەت مۈلكى دۆلەت ئاساسىي قانۇن ۋە قانۇن پەرمانلارغا ئاساسەن دۆلەت ئىگىدارلىقىدىكى مال - مۈلۈكلەرنى قايتۇرۇۋېلىش ۋە دۆلەت ئىلكىگە ئۆتكۈزۈۋېلىش، دۆلەت ۋە يەرلىكنىڭ خام چوتتا پۇل بۆلۈپ بېرىشى، مۇھاجىرلار ۋە ۋەتەنپەرۋەر ئەربابلار ياردەم قىلغان پۇل ۋە ماددىي بۇيۇملىرى ئاساسىدا شەكىللەنگەن.

تىجارەت خاراكتېرىدە بولمىغان دۆلەت مۈلكى تىجارەت خاراكتېرىدىكى دۆلەت مۈلكىگە ئوخشىمايدۇ. ئۇ ئۆزىگە خاس ئالاھىدىلىككە ئىگە. ئۇ پايدا ئېلىش ۋە قىممىتىنى ئاشۇرۇشنى مەقسەت قىلمايدۇ. جەمئىيەتنىڭ سىياسىي ۋە ئىجتىمائىي تەرتىپىنىڭ مۇقىملىقىنى كاپالەتلەندۈرۈشنى ۋە ھەرقايسى كەسىپلەرنىڭ ئۇيغۇنلۇق تەرەققىي قىلىشىنى مەقسەت قىلىدۇ. ئۇ ئارقىلىق جەمئىيەتنى نورمال، مۇھىم ۋە ياخشى ئىجتىمائىي مۇھىت بىلەن تەمىنلەپ، ھەرقايسى ئىجتىمائىي كەسىپلەرنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرىدۇ. تىجارەت خاراكتېرىدە بولمىغان دۆلەت مۈلكىنىڭ مەبلەغ مەنبەسى تىجارەت خاراكتېرىدىكى دۆلەت مۈلكىگە ئوخشاش ئىشلەپچىقىرىش، تىجارەتتىن يارىتىلغان پايدىدىن ئەمەس، مىللىي دارامەتنىڭ تەقسىم قىلىنىشى، ھەر دەرىجىلىك مالىيىنىڭ پۇل بۆلۈپ بېرىشى ئارقىلىق تولۇقلىنىپ تۇرغاچقا، ئۇنىڭ ئىشلىتىلىشى ھەقسىز بولىدۇ. پايدا يارىتىش ۋەزىپىسى بولمايدۇ. شۇڭا بۇ خىل مۈلۈكنى تېجەپ ئىشلىتىشكە، ئۇنىڭ زىيانغا ئۇچرىماسلىقىغا كاپالەتلىك قىلىش كېرەك.

تىجارەت خاراكتېرىدە بولمىغان دۆلەت مۈلكى ئىجتىمائىي تۇرمۇشنىڭ نورماللىقىنى ساقلاشتا ئاساسلىق رول ئوينايدۇ. چۈنكى ئۇ مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىنىڭ ئەڭ بىۋاسىتە ماددىي ئاساسى ھېسابلىنىدۇ. سوتسىيالىزم تۈزۈمى شارائىتىدا مۇشۇ ماددىي ئاساس ئارقىلىق ياخشى، ساپ بولغان مەنىۋى مەھسۇلاتلارنى ئىشلەپ چىقىرىپ، كىشىلەرنىڭ مەنىۋى تۇرمۇشىنىڭ ئېھتىياجىنى قاندۇرىدۇ. بۇنىڭ بىلەن كىشىلەرگە سوتسىيالىزم تۈزۈمىنىڭ ئەۋزەللىكىنى ۋە سوتسىيالىزم جەمئىيىتىنىڭ ئىللىقلىقىنى ھەقىقىي ھېس قىلدۇرغىلى بولىدۇ. بۇنداق بولغاندا دۆلەتنىڭ بۇ ساھەگە مۇئەييەن مىقداردىكى مالىيە كۈچىنى سېلىشى ناھايىتى زۆرۈر بولىدۇ. شۇڭا بىز تىجارەت خاراكتېرىدە بولمىغان دۆلەت مۈلكىنى سوتسىيالىزمنىڭ ئەۋزەللىكىنى جارى قىلدۇرۇشنىڭ مۇھىم ۋاستىسى دەيمىز.

ئىلگىرى دۆلەت مۈلكىنى باشقۇرۇشتا كارخانا تۈرىدىكى تىجارەت ئورۇنلىرىنىڭ دۆلەت مۈلكىنى باشقۇرۇشقىلا ئەھمىيەت بېرىپ، تىجارەت خاراكتېرىدە بولمىغان مەمۇرىي، كەسپىي ئورۇنلارنىڭ دۆلەت مۈلكىنى باشقۇرۇشقا يېتەرلىك ئەھمىيەت بېرىلمىگەنلىكى ئۈچۈن تىجارەت خاراكتېرىدە بولمىغان دۆلەت مۈلكىنى باشقۇرۇشتا نۇرغۇن مەسىلىلەر كۆرۈلدى. يەنى دۆلەت مۈلكىنى باشقۇرۇش كۆزقارىشىنىڭ ئاجىزلىقى تۈپەيلىدىن، پۇل باشقۇرۇشقا ئەھمىيەت بېرىلىپ، ماددىي بۇيۇملارنى باشقۇرۇشقا ئەھمىيەت بېرىلمىدى؛ مۈلۈك سانى ئېنىق بولمىغانلىقتىن ھېساب سىرتىدىكى مۈلۈك كۆپ ئېشىپ كەتتى؛ دۆلەت بىر قىسىم كەسپىي ئورۇنلارغا ئاجرىتىپ بەرگەن مەبلەغ ئۆز ۋاقتىدا ھېساباقا كىرگۈزۈلۈپ باشقۇرۇلمىغانلىقتىن، مۈلۈك سانى ئېنىق بولمىدى. مۈلۈك نامۇۋاپىق ئىگىلىۋېلىنغانلىقتىن ئۇنۇمى تۆۋەن، زىيان ۋە ئىسراپچىلىق ئېغىر بولدى. بەزى كەسپىي ئورۇنلار كوللېكتىپ كارخانا قۇرۇپ، دۆلەت مۈلكىنى ئۇزاق مۇددەت ئىگىلىۋالغانلىقتىن، دۆلەت مۈلكىدىن قىلىنغان كىرىم شەخسلەرنىڭ يانچۇقىغا كىرىپ كېتىش ھەم ئورگانلارنى ئۆزگەرتىش ۋە خادىملارنى يۆتكەش جەريانىدا دۆلەت مۈلكىنىڭ يوقىلىپ كېتىش ھادىسىلىرى يۈز بەردى. بۇنىڭ ئالدى ئېلىنمايدىغان بولسا، تىجارەت خاراكتېرىدە بولمىغان دۆلەت مۈلكى زور زىيانغا ئۇچراپلا قالماي، خەلق ئىگىلىكىنىڭ تەرەققىياتىغىمۇ زور تەسىر يەتكۈزىدۇ. شۇڭا بۇنىڭغا بولغان باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش كېرەك.

ھەر دەرىجىلىك دۆلەت مۈلكىنى باشقۇرۇش تارماقلىرى دۆلەت مۈلكىنى باشقۇرۇشنىڭ فۇنكسىيىلىك ئورگانلىرىدۇر. شۇنداقلا تىجارەت خاراكتېرىدە بولمىغان دۆلەت مۈلكىنى باشقۇرۇشنىڭمۇ فۇنكسىيىلىك ئورگىنىدۇر. ئۇلار تىجارەت خاراكتېرىدە بولمىغان دۆلەت مۈلكىگە نىسبەتەن مۇكەممەل بولغان باشقۇرۇش تۈزۈمىنى يولغا قويغاندا، ئىشلىتىش ئۈنۈمىنى تولۇق جارى قىلدۇرغىلى، ئۇنىڭغا بولغان نازارەتچىلىكنى كۈچەيتىپ، زىيانغا ئۇچراشنىڭ ئالدىنى ئالغىلى بولىدۇ. شۇڭا باشقۇرۇش تۈزۈمىنى ئورنىتىش ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈش لازىم. بولۇپمۇ تىجارەت خاراكتېرىدە بولمىغان دۆلەت مۈلكىنى ئىشلىتىۋاتقان ئورۇنلار مۈلۈكنىڭ ساقلىنىش مىقدارى، ئېشىش ۋە كېمىيىش ئەھۋالىنى ۋاقتىدا تىزىملاپ، مۈلۈكنىڭ ماددىي ھالىتىگە بولغان باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، مۈلۈكنىڭ يىتىپ كېتىشى ۋە زىيانغا ئۇچرىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش كېرەك. تىجارەت خاراكتېرىدە بولمىغان دۆلەت مۈلكىنىڭ ئورنىنى ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن يىتىپ كەتكەن مۈلۈكنى تۆلىتىش تۈزۈمىنى ئورنىتىپ، زىيانغا ئۇچراش ئەھۋالىنىڭ ئېغىر-يېنىكلىكىگە قاراپ، مۇناسىۋەتلىك شۇ ئورۇندىن تۆلەپ بېرىشنى تەلەپ قىلىش ھەم مەزكۇر ئورۇن، تارماقنىڭ تىجارەت خاراكتېرىدە بولمىغان دۆلەت مۈلكىنى ساقلاش، باشقۇرۇش ۋە ئىشلىتىش ئەھۋالى ھەم مۈلۈكنىڭ ئېشىش-كېمىيىش ئەھۋالىغا قارىتا تەھلىل ئېلىپ بېرىپ، بۇ جەرياندا ساقلانغان مەسىلىلەرنى تېپىپ چىقىپ، ئۇنى ئۆز ۋاقتىدا ھەل قىلىش كېرەك. مۇشۇنداق قىلغاندىلا تىجارەت خاراكتېرىدە بولمىغان دۆلەت مۈلكىنى باشقۇرۇشقا بولغان تۈزۈمنى كۈچەيتكىلى، يۇقىرى دەرىجىلىك ئورۇنلار ۋە دۆلەت مۈلكىنى باشقۇرۇش ئورۇنلىرىنى زۆرۈر بولغان ماتېرىيال ۋە ئۇچۇر بىلەن تەمىنلەپ، دۆلەت مۈلكىنىڭ زىيانغا ئۇچرىشىنىڭ ئالدىنى ئالغىلى بولىدۇ.

ۋۇباڭگو ئەنگلىيىلىك مېھمانلار بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 26- نويابىر تېلېگراممىسى. گوۋۇيۈەننىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى ۋۇباڭگو بۈگۈن «خەلق» سارىيىدا ئەنگلىيە لوشىل ئاتا-بالا چەكلىك شىركىتىنىڭ باش مۇدىرى، ئېۋېلىن لوشىل ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بىلەن كۆرۈشتى.

ۋۇباڭگو ئەنگلىيە لوشىل گۇرۇھىنىڭ جۇڭگو سودا- سانائەت بانكىسى بىلەن ھەمكارلاشقانلىقىنى ھەم شەنشىدىكى جيەنچالىڭ نىكېل، ئالتۇن كېنى تۈرىگە مەبلەغ جۇغلاپ بەرگەنلىكىنى ئالقىشلىدى. ۋۇباڭگو مېھمانلارغا جۇڭگونىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتى ۋە دۆلەت كارخانىلىرى ئىسلاھاتىنىڭ ئەھۋالىنى تونۇشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: ئەنگلىيە لوشىل گۇرۇھى كارخانا تۈزۈمىنى ئىسلاھ قىلىش قاتارلىق جەھەتلەردە نۇرغۇن تەجرىبىگە ئىگە. مەن لوشىل گۇرۇھىنىڭ جۇڭگونىڭ ئالاقىدار تارماقلىرى بىلەن بولغان ھەمكارلىقىنى يەنىمۇ كۈچەيتىشنى ئۈمىد قىلىمەن.

لوشىل كۆرۈشۈشتە جۇڭگونىڭ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىشتە قولغا كەلتۈرگەن مۇۋەپپەقىيەتلىرىگە ئىنتايىن خۇشال بولدى. ئۇ مۇنداق دېدى: لوشىل گۇرۇھى تىرىشچانلىق كۆرسىتىش ئارقىلىق، تېخىمۇ كۆپ جۇڭگو دۆلەت كارخانىلىرىنى چەت ئەل بازارلىرىغا كىرگۈزۈشنى خالايدۇ.

لوشىل گۇرۇھى -ئەنگلىيىدىكى 200 يىلدىن كۆپرەك تارىخقا ئىگە سودىگەرلەر بانكىسى، يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، بۇ گۇرۇھ شاڭخەي «يوڭشېڭ» قەلەم ھەسسىدارلىق چەكلىك شىركىتى، شاڭخەي «يوڭجيۇ» ۋېلسىپىت ھەسسىدارلىق چەكلىك شىركىتى ۋە «گۇجىڭ گوڭجيۇ» ھەسسىدارلىق چەكلىك شىركىتىنىڭ B پېيىنىڭ تارقىتىلىشىغا مالىيە مەسلىھەتچىسى ۋە خەلقئارا ماسلاشتۇرغۇچىسى بولغان. كاپىتال بازىرى كەسپى جەھەتتە، بۇ گۇرۇھ سېتىشنى ئاساسلىق ھۆددىگە ئالغۇچى سودىگەر سۈپىتىدە جۇڭگونىڭ 16 شىركىتىگە خەلقئارا كاپىتال بازىرىدا 834 مىليون دوللار مەبلەغ جۇغلاپ بەرگەن، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا جۇڭگونىڭ 8 شىركىتىنىڭ پاي چېكىنى تارقىتىشىغا قاتناشقان.

بۇ قېتىم لوشىل جۇڭگو سودا- سانائەت بانكىسىنىڭ تەكلىپىگە بىنائەن جۇڭگوغا زىيارەتكە كەلگەنىدى.

25- نويابىر دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن ۋانكوۋېردىكى ساتون مېھمانخانىسىدا جۇڭگونىڭ كانادادىكى باش ئەلچىخانىسى، كونسۇلخانىلىرىنىڭ خادىملىرى، جۇڭگونىڭ مەبلەغ سېلىش ئورگانلىرى، كانادادا ئوقۇۋاتقان ئوقۇغۇچىلار ۋەكىللىرى، جۇڭگولۇقلار، جۇڭگو مۇھاجىرلىرى ۋەكىللىرى بىلەن كۆرۈشتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

گرۇزىيە، ئۇكرائىنا، ئەزەربەيجان، مولداۋىيە بىرەسمىي بىرلەشمە دائىرىسىدە ھەمكارلىشىدۇ

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، موسكۋا، 25- نويابىر تېلېگراممىسى. ئەزەربەيجان دىپلوماتىيە مىنىستىرى ھەسەنوۋ 25- نويابىر باكۇدا مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ئەرزەبەيجان، گرۇزىيە، ئۇكرائىنا ۋە مولداۋىيىنىڭ ھەمكارلىق مۇناسىۋىتى «گۇئام» ناملىق بىرەسمىي بىرلەشمە دائىرىسىدە قانات يايدۇرۇلىدۇ، بۇ مۇناسىۋەت باراۋەرلىك، ھەمراھلىق ھەم زېمىن پۈتۈنلۈكىگە ئۆزئارا ھۆرمەت قىلىش ئاساسىغا ئورنىتىلىدۇ.

بۇ يەردىكى ئاخبارات ۋاستىسىنىڭ خەۋىرىگە قارىغاندا ھەسەنوۋ بۇ سۆزنى شۇ كۈنى ئۆتكۈزۈلگەن 4 دۆلەت مۇئاۋىن دىپلوماتىيە مىنىستىرلىرى دەرىجىلىكلەر كېڭەشىشىدە ئېيتقان. ئۇ مۇنداق دېدى: بۇ قېتىم «گۇئام» نىڭ شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتى بىلەن ھەربىي، سىياسىي جەھەتلەردە ھەمكارلىشىشنىڭ ئىستىقبالى ھەم ياۋروپا، ئاسىيا كاپكازدىن ھالقىغان كارىدور قۇرۇش جەھەتتە ھەمكارلىشىش مەسىلىلەر مۇزاكىرە قىلىنىدۇ.

«گۇئام» گرۇزىيە، ئۇكرائىنا، ئەزەربەيجان، مولداۋىيىدىن ئىبارەت 4 دۆلەت دۆلەت ناملىرىنىڭ 1- ھەرپىدىن تۈزۈلگەن، بۇ بىرەسمىي بىرلەشمە- «گۇئام» نى قۇرۇش توغرىسىدىكى قارارنى يۇقىرىدىكى 4 دۆلەت رەھبەرلىرى بۇ يىل 10- ئاينىڭ 10- كۈنى فرانسىيىنىڭ ستراسبورگ شەھىرىدە ياۋروپا كومىتېتى باشلىقلار يىغىنىغا قاتناشقان چاغدا چىقارغان.

ئەراپات ئىسرائىلىيىنىڭ قوشۇن چېكىندۈرۈش توغرىسىدىكى يېڭى تەكلىپىنى رەت قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، رامارا، (ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي قىرغىقى) 25 - نويابىر تېلېگرممىسى. پەلەستىن مىللىي ھوقۇقلۇق ئورگىنىنىڭ رەئىسى ئەراپات 25 - نويابىر بۇ يەردە مۇنداق دېدى: پەلەستىن مىللىي ھوقۇقلۇق ئورگىنى ئىسرائىلىيە زۇڭلىسى نېتانىياخۇنىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي قىرغىقىدىكى 6 ـ 8 پىرسەنت رايوندىن قوشۇن چېكىندۈرۈش توغرىسىدىكى يېڭى تەكلىپىنى قوبۇل قىلمايدۇ.

ئەراپات زىيارەتكە كەلگەن فرانسىيە دىپلوماتىيە مىنىستىرى ۋېدرىنا بىلەن سۆھبەتلەشكەندىن كېيىن مۇخبىرغا مۇنداق دېدى: ئىسرائىلىيە تامامەن ئوسلو كېلىشىمى ۋە ھېبرون كېلىشىمىدىكى ئالاقىدار بەلگىلىمىلەر بويىچە ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي قىرغىقىدىن قوشۇن چېكىندۈرۈشى كېرەك، ھازىر پەلەستىن ئىسرائىلىيىنىڭ 2 - باسقۇچلۇق قوشۇن چېكىندۈرۈش توغرىسىدىكى يېڭى تەكلىپىنى رەسمىي تاپشۇرۇۋالمىغان بولسىمۇ، لېكىن پەلەستىن 6 ـ 8 پىرسەنتلىك قوشۇن چېكىندۈرۈش دائىرىسىنى ھەرگىز قوبۇل قىلمايدۇ. ئۇ يەنە مۇنۇلارنى تەكىتلىدى: ئوسلو كېلىشىمىنى ئىجرا قىلىش ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق مۇساپىسىنى ئىلگىرى سۈرۈشنىڭ بىردىنبىر يولى.

ۋېدرىنا مۇخبىرغا مۇنداق دېدى: ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق جەريانىنى ئەمەلىي ھەرىكەتتە بىلەن ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن فرانسىيە بىلەن ياۋروپا ئىتتىپاقى پەلەستىن بىلەن ئىسرائىلىيىنىڭ ئوسلو كېلىشىمىنى ئەستايىدىل ئىجرا قىلىشىنى ئۈمىد قىلىدۇ.

ئىسرائىلىيە ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي قىرغىقىدىن قوشۇن چېكىندۈرۈش توغرىسىدا يېڭى تەكلىپ بەردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يېرۇسالېم، 24-نويابىر تېلېگراممىسى. ئىسرائىلىيە زۇڭلىسى نېتانىياخۇ پەلەستىن مىللىي ھوقۇقلۇق ئورگىنىنىڭ ئىسرائىلىيە بىلەن پەلەستىننىڭ ئاخىرقى ئورنى توغرىسىدىكى سۆھبەتكە بىۋاستە كىرىشكە قوشۇلۇشنى قولغا كەلتۈرۈش ھېسابىغا، 23-نويابىر ئىسرائىلىيىنىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي قىرغىقىدىن قوشۇن چېكىندۈرۈش توغرىسىدا يېڭى تەكلىپ بەردى.

ئىسرائىلىيە رادىئوسىنىڭ 24-نويابىردىكى ئاڭلىتىشىغا قارىغاندا، نېتانىياخۇ 23-نويابىر ئىچكى كابىنېتنىڭ يادرولۇق ئەزالىرى بىلەن بۇ مەسىلىنى مۇزاكىرە قىلغان، ئىسرائىلىيە قوشۇنلىرىنىڭ 2-باسقۇچلۇق قايتا ئورۇنلاشتۇرۇشىدا ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي قىرغىقىدىن 5 % تىن 8 % كىچە بولغان كونترول قىلىش رايونىدىن چېكىنىپ چىقىشى، قالغان رايونلاردىن قوشۇن چېكىندۈرۈش مەسىلىسىنى پەلەستىننىڭ ئاخىرقى ئورنى توغرىسىدىكى سۆھبەتتە ھەل قىلىش توغرىسىدا تەكلىپ بەرگەن.

خەۋەرگە قارىغاندا قوشۇن چېكىندۈرۈش توغرىسىدىكى بۇ يېڭى تەكلىپ، 23-نويابىر ئىسرائىلىيە پارلامېنتىدا بىر قىسىم ئوڭ قانات پارلامېنت ئەزالىرىنىڭ قارشىلىقىغا ئۇچرىغان. ئۇلار مۇنداق دەپ كۆرسەتكەن: ئىسرائىلىيە ھۆكۈمىتى ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي قىرغىقىدا پەلەستىن تەرەپكە بىر سۇڭ يەرنى قايتۇرۇپ بېرىدىغان بولسا، بىز ھەرىكەت قوللىنىپ نېتانىياخۇ ھۆكۈمىتىنى ئاغدۇرۇپ تاشلايمىز.

سېرۋىيە دېموكراتلار پارتىيىسى بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنا سېرب پارلامېنتى سايلىمىدا ئالدىنقى ئورۇندا تۇردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېلگراد، 24 - نويابىر تېلېگراممىسى. بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنا سېرب جۇمھۇرىيىتى سايلام ...

گېرتسېگوۋىنا سېربلىرىنىڭ ھازىرقى ھاكىمەت بېشىدىكى پارتىيىسى - سېرۋىيە دېموكراتلار پارتىيىسى ئالدىنقى ئورۇندا ...

دۇنيا بانكىسى ئىسرائىلىيىنىڭ قامال قىلىشى پەلەستىن ئاپتونوم رايونىنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىغا توسقۇن بولدى، دېدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يېرۇسالېم، ...

ئىسرائىلىيىنىڭ قامال قىلىشى ئېلىپ ...

يېڭى زېلاندىيە زۇڭلىسى جامېس بىرىندان بولگېر

ئاخبارات پېرسوناژى

زۇڭلى بولگېر 1935- يىلى يېڭى زېلاندىيىنىڭ شىمالىي ئارىلىدىكى تاراناجتا تۇغۇلغان. 60- يىللارنىڭ بېشىدا دۆلەت پارتىيىسىگە كىرگەن، 1972- يىلىدىن ھازىرغىچە دۆلەت پارتىيىسى پارلامېنتىنىڭ ئەزاسى بولۇپ كەلمەكتە. 1975- يىلىدىن باشلاپ دېھقانچىلىق، بېلىقچىلىق مىنىستىرلىكى، ماۋرى مىللىتى ئىشلىرى مىنىستىرلىكى، يېزا بانكىچىلىقى ۋە پۇل مۇئامىلىسى ...

لىكىنىڭ مىنىستىرى ۋە دېھقانچىلىق مىنىستىرلىكىنىڭ ياردەمچى مىنىستىرى بولغان. 1978- يىلىدىن 1984- يىلىغىچە كۆچمەنلەر مىنىستىرلىكىنىڭ مىنىستىرى ۋە ئەمگەكچىلەر مىنىستىرلىكىنىڭ مىنىستىرى بولغان. 1984- يىلى دۆلەت پارتىيىسىنىڭ مۇئاۋىن داھىيلىقىغا سايلانغان. 1986- يىلى 3- ئايدىن تاھازىرغىچە دۆلەت پارتىيىسىنىڭ داھىيسى بولۇپ كەلمەكتە. 1990- يىلى ۋە 1993- يىلى 2 قېتىم يېڭى زېلاندىيە ...

دۇنيا بانكىسى ئىسرائىلىيىنىڭ قامال قىلىشى پەلەستىن ئاپتونوم رايونىنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىغا توسقۇن بولدى، دېدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يېرۇسالېم، 25 - نويابىر تېلېگراممىسى. ئىسرائىلىيە «يېرۇسالېم پوچتىسى» گېزىتىدە 25 - نويابىر دۇنيا بانكىسىنىڭ دوكلاتىدىن نەقىل كەلتۈرۈلۈپ مۇنداق دېيىلدى: ئىسرائىلىيىنىڭ پەلەستىن ئاپتونوم رايونىنى قامال قىلىشى ئاپتونوم رايون ئىقتىسادىنىڭ تەرەققىي قىلىشىغا توسقۇن بولدى.

دوكلاتتا مۇنداق كۆرسىتىلدى: ئىسرائىلىيىنىڭ قامال قىلىشى پەلەستىن ئاپتونوم رايونىنىڭ يۈك ترانسپورت ۋە خادىملارنىڭ يۈرۈشىنى چەكلەپ قويدى، بۇ، بۇ رايوننىڭ تاشقى سودا ئېكسپورتى ۋە پەلەستىن ئىشچىلىرىنىڭ ئىش ھەققى كىرىمىگە ئېغىر تەسىر يەتكۈزدى ھەمدە پەلەستىن ئاپتونومىيە ھۆكۈمىتىنىڭ ئىقتىسادنى رۋاجلاندۇرۇش جەريانىدىكى قىيىنچىلىقلىرىنى ئېغىرلاشتۇرۇۋەتتى. ب د ت بىلەن ئاپتونومىيە ھۆكۈمىتىنىڭ مۆلچەرلىشىگە قارىغاندا، پەلەستىن ئاپتونوم رايونى ھەر يىلى ئىسرائىلىيىنىڭ قامال قىلىشى تۈپەيلىدىن 1 مىليارد 800 مىليون دوللاردىن 2 مىليارد 500 مىليون دوللارغىچە ئىقتىسادىي زىيان تارتىدىكەن.

دوكلاتتا مۇنداق دەپ تەكلىپ بېرىلدى: پەلەستىن ئاپتونومىيە ھۆكۈمىتى ئامېرىكا بىلەن ياۋروپا ئىتتىپاقى بەرگەن سودىدا ئېتىبار بېرىش شارائىتىدىن پايدىلىنىپ، سودىنىڭ كۆپ خىللىشىشىنى تەدرىجىي ئەمەلگە ئاشۇرۇش كېرەك؛ شۇنىڭ بىلەن بىللە ئۇل مۇئەسسەسە قۇرۇلۇشى مەبلىغىنى كۆپەيتىپ، ئۆزىنىڭ رىقابەتلىشىش ئىقتىدارىنى ئاشۇرۇپ، ئىسرائىلىيىنىڭ قامال قىلىشى ئېلىپ كەلگەن قىيىنچىلىقلارنى تۈگىتىپ، ئىقتىسادنى راۋاجلاندۇرۇشنىڭ يوشۇرۇن كۈچىنى يەنىمۇ جارى قىلدۇرۇش كېرەك.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېلگراد، 24 - نويابىر تېلېگراممىسى. بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنا سېرب جۇمھۇرىيىتى سايلام كومىتېتى ئېلان قىلغان دەسلەپكى نەتىجىگە قارىغاندا 22 - نويابىردىن 23 - نويابىرغىچە ئۆتكۈزۈلگەن بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنا سېرب جۇمھۇرىيىتى پارلامېنت سايلىمىدا، بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنا سېربلىرىنىڭ ھازىرقى ھاكىمەت بېشىدىكى پارتىيىسى - سېرۋىيە دېموكراتلار پارتىيىسى ئالدىنقى ئورۇندا تۇرغان، زۇڭتۇڭ پراۋشىچ رەھبەرلىكىدىكى سېرۋىيە خەلق ئىتتىپاقى 2 - ئورۇندا، سېرۋىيە رادىكاللار پارتىيىسى 3 - ئورۇندا تۇرغان.

كرودىيە ب د ت ساقچىلىرىنىڭ شەرقىي سلاۋونىيىدە داۋاملىق تۇرۇشى توغرىسىدا تەكلىپ بەردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، زاگرېب، 24-نويابىر تېلېگراممىسى. كرودىيىنىڭ مۇئاۋىن دىپلوماتىيە مىنىستىرى ساناد 24-نويابىر ياۋروپا خەۋپسىزلىكى تەشكىلاتى ۋە ياۋروپا ئىتتىپاقىغا ئەزا دۆلەتلەرنىڭ كرودىيىدە تۇرۇشلۇق باش ئەلچىلىرى بىلەن كۆرۈشكەندە مۇنداق دېدى: كرودىيە ب د ت غا 1998-يىل 1-ئاينىڭ 15-كۈنى ب د ت نىڭ شەرقىي سلاۋونىيە، بارانىيە ۋە شىسلىم رايونلىرىدىكى ئۆتكۈنچى مەمۇرىي دائىرىلىرى «شەرقىي سلوۋنىيە ئۆتكۈنچى دائىرىلىرى» نىڭ تۇرۇش مۇددىتى توشۇپ چىقىپ كەتكەندىن كېيىن، ب د ت ساقچىلىرىنىڭ كۆزەتكۈچى سۈپىتىدە شەرقىي سلاۋونىيىدە داۋاملىق تۇرۇشى، ئادەم سانى 180 دىن ئاشماسلىقى، ۋەزىپە ئۆتەش مۇددىتىنىڭ 9 ئايدىن ئاشماسلىقى توغرىسىدا تەكلىپ بەردى.

ساناد مۇنداق دېدى: يۇقىرىقى تەكلىپنى كرودىيە دىپلوماتىيە مىنىستىرى گرونىچ يېقىندا ب د ت نىڭ باش كاتىپى ئاناننىغا يازغان خېتىدە ئېيتقان. كرودىيە زۇڭتۇڭى تۇزىمانمۇ يېقىندا زاگرېپتا شەرقىي سلاۋونىيە ئۆتكۈنچى دائىرىلىرىنىڭ باش مەمۇرى ۋوك بىلەن كۆرۈشكەندىمۇ شۇ تەكلىپنى ئوتتۇرىغا قويغان.

ئامېرىكا دۇنيا بويىچە يەنىلا قەرزى ئەڭ كۆپ دۆلەت

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 24-نويابىر تېلېگراممىسى. ئەنگلىيىدە چىقىدىغان «ئىقتىسادشۇناسلار» ھەپتىلىك ژۇرنىلىنىڭ خەۋىرىگە قارىغاندا 1996-يىلىنىڭ ئاخىرىغىچە ئامېرىكىنىڭ ساپ تاشقى قەرزى 871 مىليارد دوللارغا يەتكەن، بۇ ئامېرىكىنىڭ ئىچكى ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتىنىڭ % 11.5 ىگە باراۋەر كېلىدۇ، دېمەك ئامېرىكا يەنىلا دۇنيا بويىچە قەرزى ئەڭ كۆپ دۆلەت.

بۇ ھەپتىلىك ژۇرنالدا ئەنگلىيە بانكىسىنىڭ ستاتىستىكا خەۋەرلىرىدىن نەقىل كەلتۈرۈلۈپ مۇنداق دېيىلدى: 80-يىللارنىڭ باشلىرىغا كەلگەندە ئامېرىكا يەنىلا دۇنيادىكى ئەڭ چوڭ تۆلىتۆلۈش ھوقۇقىغا ئىگە دۆلەت ئىدى. لېكىن ئامېرىكىنىڭ دائىملىق تۈرلەر بويىچە كىرىمى بىلەن چىقىمى ئوتتۇرىسىدا داۋاملىق پاسسىپ بالانس كۆرۈلگەنلىكتىن، 80-يىللارنىڭ ئوتتۇرا مەزگىلىگە كەلگەندە ئامېرىكا ساپ تۆلىتۆلۈش ھوقۇقىغا ئىگە دۆلەتتىن ساپ قەرزدار دۆلەتكە ئايلاندى. يېقىندا دوللارنىڭ ئايرىۋاشلىنىش نىسبىتى ئۆرلەپ كەتكەچكە ئامېرىكىنىڭ ساپ تاشقى قەرز سوممىسى داۋاملىق كۆپىيىشى مۇمكىن.

ئامېرىكا بىلەن روشەن سېلىشتۇرما بولغىنى شۇكى دائىملىق تۈرلەردە كۆپ يىل ئېشىنچا كۆرۈلگەنلىكتىن، ياپونىيىنىڭ ئۆتكەن يىلىنىڭ ئاخىرىغىچە چەت ئەللەردىكى ساپ مۈلكى 891 مىليارد دوللارغا يېتىپ، ئىچكى ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتىنىڭ % 12 ىگە باراۋەر كەلدى، شۇنىڭ بىلەن ياپونىيە دۇنيا بويىچە ئەڭ چوڭ تۆلىتۆلۈش ھوقۇقىغا ئىگە دۆلەتلىك ئورنىنى داۋاملىق ساقلاپ قالالىدى.

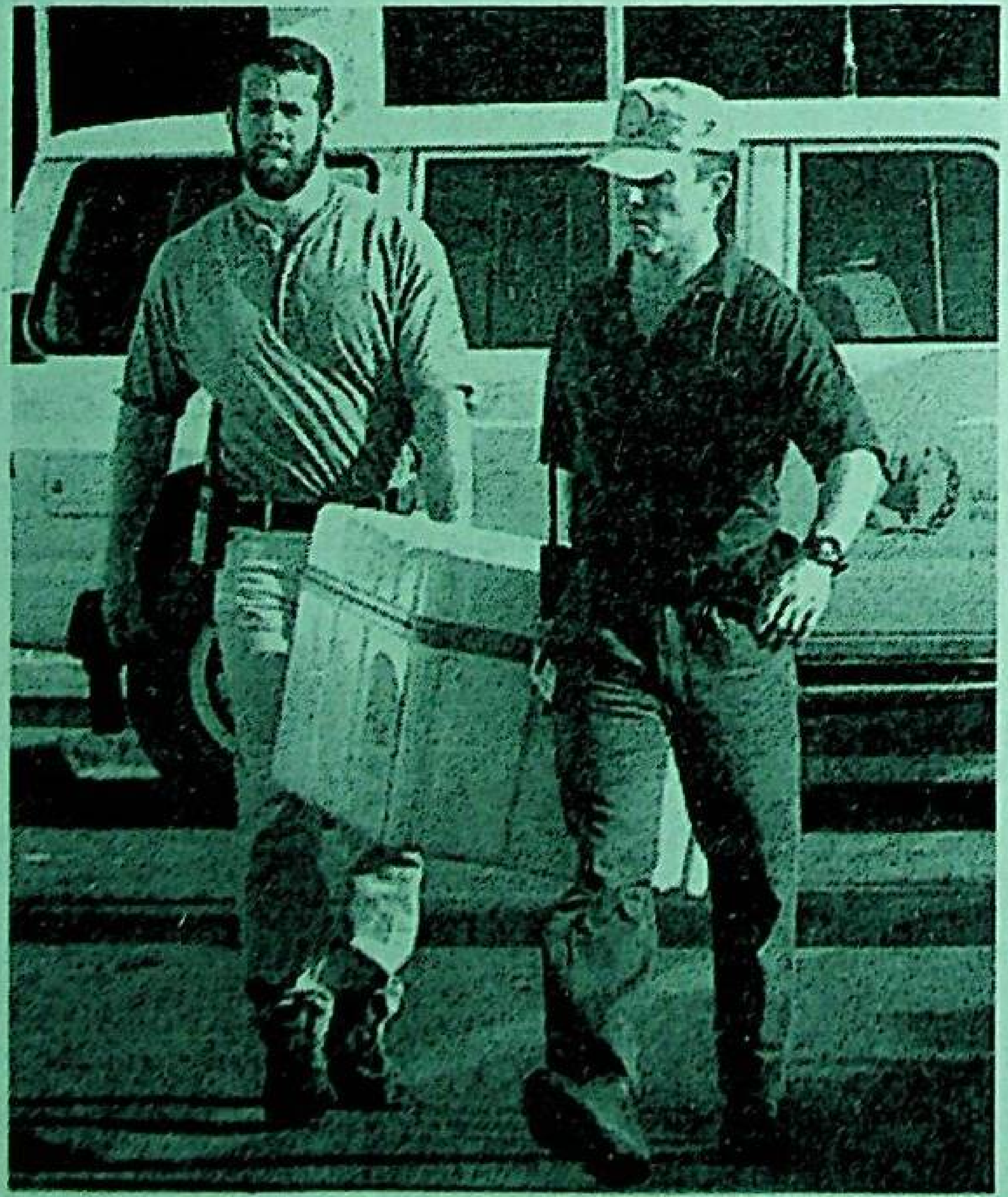

25- نويابىر ب د ت قورال تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسىنىڭ 2 ئەزاسى تەكشۈرۈش ئەسۋابلىرى سېلىنغان ساندۇقنى كۆتۈرۈپ باغدادتىكى بىر تەكشۈرۈش ئورنىغا باردى، ھازىرغىچە تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى باغدادتا 4 كۈن ئىشلەپ ئون نەچچە جاينى تەكشۈردى. يېقىندا ئامېرىكا يەنە ئىراق زۇڭتۇڭى سادام تۇرۇشلۇق جاينى تەكشۈرۈشنى ئوتتۇرىغا قويدى. بۇنىڭغا ئىراق قارشى چىقتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ھىندونېزىيىدە 6.8 بال يەر تەۋرىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جاكارتا 26-نويابىر تېلېگراممىسى. ھىندونېزىيىنىڭ شىمالىي سۇلاۋېسى ئۆلكىسىدە 25- نويابىر شۇ جاينىڭ ۋاقتى بىلەن سائەت 19 دىن 14 مىنۇت ئۆتكەندە 6.8 بال يەر تەۋرىدى.

ھىندونېزىيە ئەنتارا ئاخبارات ئاگېنتلىقى بۈگۈن قاتناش مىنىستىرلىكى مېتېئورولوگىيە ۋە يەر شارى فىزىكىسى تەتقىقات ئورنىنىڭ دوكلاتىدىن نەقىل كەلتۈرۈپ مۇنداق دېدى: بۇ قېتىمقى يەر تەۋرەش مەركىزى شىمالىي پاراللېل 1.27 ۋە شەرقىي مېردىئان 122.56 ئارىلىقىدىكى چوڭقۇر دېڭىزدا بولدى.

باشلاپ دېھقانچىلىق، بېلىقچىلىق مىنىستىرلىكى، ماۋرى مىللىتى ئىشلىرى مىنىستىرلىكى، يېزا بانكىچىلىقى ۋە پۇل مۇئامىلىسى كارخانىسى مىنىستىرلىكىدە مۇئاۋىن ھۆكۈمەت ئەمەلدارى بولغان. 1977- يىلى بېلىقچىلىق مىنىستىر-

-ئايدىن ئاخىرغىچە دۆلەت پارتىيىسىنىڭ داھىيسى بولۇپ كەلمەكتە. 1990- يىلى ۋە 1993- يىلى 2 قېتىم يېڭى زېلاندىيە زۇڭلىسى بولغان. 1996- يىلى 12- ئايدا 3 - قېتىم ئۇدا زۇڭلى بولغان.

ئەنگلىيىنىڭ ئىچكى ئىشلار ۋەزىرى ئەنگلىيە خەلقئارا تېررورلۇق ھەرىكىتىگە قاتتىق زەربە بېرىدۇ، دېدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، لوندون، 24-نويابىر تېلېگراممىسى. ئەنگلىيە ئىچكى ئىشلار ۋەزىرى ستراۋ 24-نويابىر مۇنداق دېدى: ئەنگلىيە خەلقئارا تېررورلۇق ھەرىكىتىگە زەربە بېرىشنى ھۆكۈمەتنىڭ ئەڭ جىددىي چوڭ ئىشلىرىنىڭ بىرى سۈپىتىدە تۇتىدۇ.

ستراۋ بىر باياناتتا مۇنداق دېدى: «بىزنىڭ تېررورلۇققا قارشى قاتتىق قانۇنىمىز بار، لېكىن بىز بۇ جەھەتتىكى خىزمەتنى يەنىمۇ كۈچەيتىمىز».

ستراۋ بۇ سۆزنى مىسىر ھۆكۈمىتىنىڭ ئەيىبلىشىنى كۆزدە تۇتۇپ دېدى. مىسىر زۇڭتۇڭى مۇبارەك 23-نويابىر ئاشكارا ئەيىبلەپ مۇنداق دېدى: ئەنگلىيە ۋە باشقا بىر قىسىم دۆلەتلەر مىسىردىكى ئۇچىغا چىققان تېررورچىلارنى قانات ئاستىغا ئالغانلىقتىن، ئۆتكەن ھەپتە ئىسلام رادىكاللىرى مىسىرنىڭ مۇقەددەس ساياھەت سەيلىگاھى لۇكوسودا چەت ئەللىك 58 ساياھەتچىنى ئۆلتۈرۈشتەك پاجىئە كېلىپ چىقتى.

ئەنگلىيىنىڭ ھازىرقى قانۇنىدا ئوخشاش بولمىغان سىياسىي قاراشتىكى چەت ئەللىكلەرنىڭ ئەنگلىيىدە تۇرۇپ قېلىشىغا يول قويۇلىدىغان بولغاچقا، ئۆز دۆلىتىدە قانۇنغا خىلاپلىق قىلغان نۇرغۇن كىشى پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ، ئەنگلىيىگە قېچىپ كېلىپ سىياسىي پاناھلىق تىلىمەكتە. ئوتتۇرا شەرقتىكى بىر قىسىم دۆلەتلەر، ئالايلۇق ئىسرائىلىيە، سەئۇدى ئەرەبىستانى، تۇنىس، ئالجىرىيە ۋە مىسىر قاتارلىق دۆلەتلەر لوندوننى ئۇچىغا چىققان تېررورچىلارنىڭ بىخەتەر بازىسىغا ئايلاندى، دەپ ئەيىبلىدى.

بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنا ئۇرۇشىدا قېپقالغان مىنالارنىڭ زىيىنى ئېغىر بولماقتا

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، زاگرېب، 25- نويابىر تېلېگراممىسى. ب دت نىڭ سارايېۋودىكى مىنا تازىلاش مەركىزى ئېلان قىلغان مەلۇماتقا قارىغاندا، 1996- يىل 1 - ئاينىڭ 1 - كۈنىدىن باشلاپ ھازىرغىچە بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنادا جەمئىي 1002 ئادەم بوسنىيە- گېرتسېگوۋىنا ئۇرۇشىدا قېپقالغان مىنانىڭ زىيىنىغا ئۇچرىغان، ئۇنىڭ ئىچىدە 219 ئادەم مىنا پارتىلىغاندا ئۆلگەن، 783 ئادەم يارىلانغان.

مىنانىڭ زىيىنى تۇزىلا رايونىدا ئەڭ كۆپ بولغان. بۇ رايوندا 38 ئادەم مىنا پارتلاپ ئۆلگەن، 120 ئادەم يارىلانغان.

بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنا رايونلىرىدا ھازىرغىچە 18 مىڭ 26 مىنا تازىلاندى. بۇ رايونلارغا تەخمىنەن 250 مىڭ مىنا كۆمۈلگەن، مۆلچەرلىنىشچە بوسنىيە- گېرتسېگوۋىنا تەۋەسىدە تېخى تەكشۈرۈلمىگەن مىنا 3 مىليونغا يېتىدىكەن.

يېقىنقى 2 يىلدىن بۇيان بوسنىيە- گېرتسېگوۋىنا رايونىدا تەخمىنەن 50 مىڭ مىنا تازىلانغان. مۇشۇ سۈرئەت بويىچە بولغاندا، ھازىرغىچە تەكشۈرۈپ ئېنىقلانغان 250 مىڭ مىنانى تازىلاش ئۈچۈن 10 يىل ۋاقىت كېتىدىكەن.

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر، تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新 疆 日 报 （维吾尔文）

(بۇ سان 6 بەت)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65—0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋاكالەت نومۇرى: 1—57)

1997 - يىل
نويابىر
28
جۈمە

ئۈرۈمچىنىڭ ھاۋارايى:
كۈندۈزى ۋە كېچىسى ئوچۇق، بەزىدە بۇلۇتلۇق بولىدۇ، تېمپېراتۇرا ℃ 17 - - ℃ 8 - بولىدۇ، 3 بال شامال چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

رەئىس جياڭ زېمىن ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ 5 - قېتىملىق رەھبەرلەر بىرەسمىي يىغىنىدا تەكىتلەپ مۇنداق دېدى:

ئىقتىسادىي ھەمكارلىقنى قانات يايدۇرۇش ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ بىردىنبىر بۇرچى

ئاسىيا - تىنچ ئوكيان ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ 5 - قېتىملىق رەھبەرلەر بىرەسمىي يىغىنى يېپىلدى، «بۈيۈك ئائىلە ئائىلىسى» خىتابنامىسى ماقۇللاندى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ۋانكوۋېر، 25 - نويابىر تېلېگراممىسى. جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رەئىسى جياڭ زېمىن شۇ يەرنىڭ ۋاقتى بىلەن مۇشۇ ئاينىڭ 25 - كۈنى ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ بۇ يەردە ئۆتكۈزۈلگەن 5 - قېتىملىق رەھبەرلەر بىرەسمىي يىغىنىغا قاتناشتى. رەئىس جياڭ زېمىن يىغىندا سۆز قىلىپ، جۇڭگونىڭ ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ ھەرىكىتى ۋە تەرەققىيات پرىنسىپىغا بولغان قارىشىنى شەرھلىدى ھەم ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونىنىڭ ئىقتىساد - تېخنىكا ھەمكارلىقىنى كۈچەيتىش توغرىسىدا 4 نۇقتىلىق پىكرىنى ئوتتۇرىغا قويدى.

جياڭ زېمىن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ ھەرىكەت شەكلى ئۆزگىچە تۈپ ئالاھىدىلىككە ئىگە، بۇ ئالاھىدىلىك ئەزا دۆلەتلەرنىڭ كۆپ خىللىقىغا تولۇق ھۆرمەت قىلىش، ئەزالار ئوتتۇرىسىدىكى تەرەققىيات سەۋىيىسى ۋە تەرەققىيات باسقۇچىدىكى پەرق ۋە ئۇ ئېلىپ كەلگەن ئوخشاشمىغان مەنپەئەت، ئېھتىياجنى ئېتىراپ قىلىش، جانلىقلىقى، تەدرىجىي ئىلگىرىلەش خاراكتېرى ۋە ئوچۇق خاراكتېرىنى تەكىتلەش، باراۋەر بولۇپ ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش، كېڭىشىپ بىرلىككە كېلىش، ئوخشاش پىكىرلەردە بىرلىككە كېلىپ، ئوخشىمىغان پىكىرلەردە ئۆز قاراشلىرىنى ساقلاپ قېلىش، ئۆزىگە ئۆزى خوجا بولۇش، ئىختىيار قىلىش پرىنسىپىغا ئەمەل قىلىش، بىر تەرەپلىمە ھەرىكەت بىلەن كوللېكتىپ ھەرىكەتنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈشتىن ئىبارەت. ئۇ مۇنداق دېدى: مۇشۇ ئۇسۇلدا چىڭ تۇرۇش ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىغا ئەزا دۆلەتلەرنىڭ ھەمكارلىقىنى كۈچەيتىشنىڭ مۇھىم كاپالىتى.

جياڭ زېمىن ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونىنىڭ ئىقتىساد - تېخنىكا ھەمكارلىقىنى كۈچەيتىش توغرىسىدا مۇنداق 4 نۇقتىلىق پىكرىنى ئوتتۇرىغا قويدى:

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

ۋاڭ لېچۈەن ئاقسۇدا خىزمەتلەرنى تەكشۈرگەندە تەكىتلەپ مۇنداق دېدى:

مۇقىملىقنىمۇ، ئىقتىسادنىمۇ تۇتۇش لازىم

ئۆز مۇخبىرىمىز ۋاڭ نەنجۇ خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن 11 - ئاينىڭ 22 - كۈنىدىن 25 - كۈنىگىچە ئاقسۇ ۋىلايىتىدە خىزمەتلەرنى تەكشۈرگەندە، ۋىلايەتنىڭ ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلىرىدىن مۇقىملىقنىمۇ، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنىمۇ تۇتۇشتا داۋاملىق چىڭ تۇرۇشنى، ئاقسۇ ۋىلايىتىنىڭ تۈرلۈك ئىشلىرىنى راۋاجلاندۇرۇش قەدىمىنى تېزلىتىشنى تەلەپ قىلدى.

ۋاڭ لېچۈەن بارغانلا يەردە ئاساسىي قاتلام رەھبەرلىرى ۋە دېھقانلارنىڭ پىكرىنى ئەستايىدىل ئاڭلىدى، ئەھۋال ئىگىلىدى، ئاساسىي قاتلامدىكى يولداشلار بىلەن بىرلىكتە تەرەققىياتنى تېزلىتىش مەسىلىسىنى مۇزاكىرە قىلدى. ئۇ مۇنداق دېدى: ئاقسۇ ۋىلايىتىنىڭ سىياسىي ۋە ئىقتىسادىي ئەھۋالى ناھايىتى ياخشى، نەتىجىلىرى كۆرۈنەرلىك، ۋىلايەتتىكى ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبەرلىرى مىللىي بۆلگۈنچىلەر ۋە زوراۋانلىق، تېررورلۇق بىلەن شۇغۇللانغان جىنايەتچىلەرنىڭ بۇزغۇنچىلىق ھەرىكەتلىرىگە قاتتىق زەربە بېرىپ، جەمئىيەتنى ئومۇميۈزلۈك تۈزەشنى كۈچەيتتى، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى قوغدىدى. ئەمەلىيەت ئىسپاتلىدىكى، مۇقىملىقنى تۇتۇش بىلەن ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى تۇتۇشنى بىر - بىرىدىن ئايرىۋېتىشكە بولمايدۇ، جەمئىيەتنىڭ مۇقىملىقى ۋە خاتىرجەملىكىگە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلغاندىلا، ۋىلايەتنىڭ ئىقتىسادىنى راۋاجلاندۇرۇش ئۈچۈن ياخشى مۇھىت يارىتىلغان بولىدۇ. بۇ يىل ئاقسۇ ۋىلايىتىدە ئاشلىق، پاختا، چارۋىچىلىق مەھسۇلاتى زور دەرىجىدە ئېشىپ، بىرلىك ھوسۇلى ۋە ئومۇمىي ھوسۇلدا تارىختىكى ئەڭ ياخشى سەۋىيە يارىتىلدى. دېھقانلارنىڭ ئوتتۇرىچە كىرىمى بۇلتۇرقىدىن زور دەرىجىدە ئاشتى. بۇ، جەمئىيەت مۇقىم بولسا، ئامما خاتىرجەم تىرىكچىلىك قىلىپ ئورتاق بېيىيدىغانلىقىنى تولۇق چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ. ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبەرلىرى تەجرىبە - ساۋاقلارنى يەكۈنلەپ، مۇقىملىقنى قوغداش، ئىقتىسادنى راۋاجلاندۇرۇشتىكى قانۇنىيەتلەرنى تەتقىق قىلىپ، بۇنىڭدىن كېيىنكى خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەش ئاڭلىقلىقى ۋە تەشەببۇسكارلىقىنى ئۆستۈرۈشى لازىم. مۇقىملىقنى قوغداش ئۈچۈن، يېزا، كەنتلەر ئاساسىي قاتلام ئۇيۇل قۇرۇلۇشىنى يەنىمۇ كۈچەيتىش لازىم. ھەرمىللەت ئاممىسىنى سەپەرۋەر قىلىپ مەخسۇس كۈچ بىلەن ئاممىنى بىرلەشتۈرۈش كېرەك، بۇنىڭدىن ھەرقانداق ۋاقىتتا ۋاز كېچىشكە بولمايدۇ.

ئۇ مۇنداق دېدى: ئاقسۇ ۋىلايىتى نېفت، پاختىنى راۋاجلاندۇرۇش ئىستراتېگىيىسىنى چىڭ تۇتماقتا. بۇ يىل ۋىلايەت بويىچە پاختىدىن قىلىنغان كىرىملا كىشى بېشىغا ئاز كەم 1200 يۈەندىن توغرا كېلىدۇ. ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ 3 تىن 1 قىسىم پاختىسى ئاقسۇدىن چىقىدۇ. پاختا ئاقسۇ ۋىلايىتىدە ئاممىنىڭ بېيىشىدا باشقىسى ئورنىنى باسالمايدىغان تۈۋرۈك كەسىپ بولۇپ قالدى. كېلەر يىلى پاختا ئىشلەپچىقىرىشىنى قانداق ئېلىپ بېرىش كېرەك؟ مېنىڭچە، يەنىلا پاختىنى قەتئىي تەۋرەنمەي چىڭ تۇتۇپ، سېلىنمىنى كۆپەيتىش، پەن - تېخنىكا تەركىبىنى ئاشۇرۇش، ئاساسىي ھۆججىنى بىرلىك ھوسۇلغا قارىتىش، ئومۇمىي ھوسۇلنى ئاشۇرۇش جەھەتتە كۈچ چىقىرىش لازىم.

ئۇ مۇنداق دېدى: پاختا ئاقسۇ خەلقىنى تېز بېيىتىشنىڭ مۇھىم يولى، لېكىن پاختىغىلا تايىنىش كۇپايە قىلمايدۇ، يېڭى تۈۋرۈك كەسىپلەرنى تېپىش ۋە ئېچىش لازىم. دېھقانچىلىق رايونى چارۋىچىلىقنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇپ، ئۇنى دېھقانلارنىڭ كىرىمىنى ئاشۇرىدىغان يېڭى تۈۋرۈك كەسىپ قىلىش ھەم ئۇنى تېز راۋاجلاندۇرۇش لازىم.

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

سۈرەتتە: ۋاڭ لېچۈەن كەلپىنلىك دېھقان تۇردى يۈسۈپ بىلەن سەممىي پاراڭلاشماقتا. شاڭ كاڭ فوتوسى

ئەسقەت كەرىمباي ۋە لى دۇڭخۇي ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تاشقى سودا كارخانىلىرىدىن مۇنۇلارنى تەلەپ قىلدى:

تېخىمۇ غەيرەت قىلىپ ئىشلەپ، يىللىق ئىمپورت - ئېكسپورت ۋەزىپىسىنى ئورۇندايلى

ئۆز مۇخبىرىمىز ياڭ فەن خەۋەر قىلىدۇ: 11 - ئاينىڭ 25 - كۈنى چۈشتىن كېيىن ... 10 - ئاينىڭ ئاخىرلىرىغا قەدەر ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تاشقى سودا ئىمپورت - ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ چېگرا سودىسىدا ئىمپورت - ئېكسپورتىنىڭ ئېشىشى ئاستا ...

قۇرۇلۇش بانكىسىنىڭ ئۈرۈمچى شەھەرلىك شۆبىسى ئىگىلىك باشقۇرۇش قارىشىدا ئۆزگىرىش قىلدى

بانكىنى مەبلەغ توپلاپ گۈللەندۈرۈشنى مۇلازىملىق ئارقىلىق گۈللەندۈرۈشكە ئۆزگەرتتى

ئۆز مۇخبىرىمىز كاڭ پىڭ خەۋەر قىلىدۇ: جىددىي مەسىلىنى تونۇپ يەتكەن: ئۆزاقتىن بۇيان داۋاملىشىپ كەلگەن مەبلەغ توپلاشقا ... مەملىكەتلىك پۇل مۇئامىلە ساھەسىدىكى 10 مۇنەۋۋەر خادىمنىڭ بىرى بولغان بۇنىڭدىن 3 ئاي ئىلگىرىكى پېژغىرىم ...

تېخىمۇ غەيرەت قىلىپ ئىشلەپ، يىللىق ئىمپورت - ئېكسپورت ۋەزىپىسىنى ئورۇندايلى

ئۆز مۇخبىرىمىز ياڭ فەن خەۋەر قىلىدۇ: 11 - ئاينىڭ 25 - كۈنى چۈشتىن كېيىن ئاپتونوم رايون تاشقى ئىقتىساد - سودا ۋەزىيىتىنى تەھلىل قىلىش يىغىنى ئاچتى. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى ئەسقەت كەرىمباي، ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى لى دۇڭخۇي ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تاشقى سودا كارخانىلىرىدىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى پائال ھەرىكەتكە كېلىپ، مەسئۇلىيىتىنى ئايدىڭلاشتۇرۇپ، غەيرەت ئۈستىگە غەيرەت قىلىپ، تاشقى سودىنىڭ يىللىق ئىمپورت - ئېكسپورت سوممىسىنى 1مىليارد 450 مىليون دوللارغا يەتكۈزۈش ۋەزىپىسىنى تىرىشىپ ئورۇنداشنى تەلەپ قىلدى.

10 - ئاينىڭ ئاخىرلىرىغا قەدەر ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تاشقى سودا ئىمپورت - ئېكسپورت ئومۇمىي سوممىسى 1 مىليارد 55 مىليون دوللارغا يېتىپ،يىللىق ئىمپورت-ئېكسپورت ۋەزىپىسىنىڭ % 72.77 ى ئورۇندالدى، بۇلتۇر شۇ مەزگىلدىكىدىن % 5.09 ئاشتى.

لېكىن بۇ يىل ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تاشقى سودىسىدا يەنىلا سەل قاراشقا بولمايدىغان مەسىلىلەرمۇ ساقلاندى: 1) خەلقئارا بازاردىن پايدىلىنىش سالمىقى يېتەرلىك بولمىدى؛ 2) تاشقى سودا كارخانىلىرىنىڭ كەسپىي تەرەققىياتى تەكشى بولمىدى؛ 3) چېگرا سودىسىنىڭ ئەھۋالى كۆڭۈلدىكىدەك بولمىدى. بۇ يىل ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ چېگرا سودىسىدا ئىمپورت - ئېكسپورتنىڭ ئېشىشى ئاستا بولدى، زاپاس كۈچ يېتەرلىك بولمىدى، ئىمپورتتا داۋالغۇش ۋە چېكىنىش كۆرۈلدى.

ئەسقەت كەرىمباي ۋە لى دۇڭخۇي تەكىتلەپ مۇنداق دېدى:ھازىر يىل ئاخىرلىشىشقا 30 نەچچە كۈنلا قالدى، يىللىق ۋەزىپىنى ئورۇنداش خېلىلا مۈشكۈل، ئىدىيىدە ئازاد بولۇپ، مېڭىنى ئىشقا سېلىپ،يىللىق ئىمپورت -ئېكسپورت ۋەزىپىسىنى ئورۇنداشقا تۈرلۈك يوللار بىلەن كاپالەتلىك قىلىش كېرەك. نۆۋەتتە خىزمەتنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى چېگرا سودىسىغا قارىتىش كېرەك. چېگرا سودىسىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، چېچىلاڭغۇلۇق، قالايمىقانچىلىق ۋە ناچار ئەھۋالنى تۈزەپ، بىرىكمە كۈچ ھاسىل قىلىپ، گۇرۇھ شىركەتلەرنىڭ ئەۋزەللىكىنى جارى قىلدۇرۇش كېرەك، بولۇپمۇ ئوتتۇرا ئاسىيا رايونىنىڭ قىش پەسلىدە كىيىم - كېچەك ۋە يېمەكلىككە ئېھتىياجى زور بولىدىغان پايدىلىق پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ، ئېكسپورتنى كېڭەيتىش، ۋاقىتنى چىڭ تۇتۇپ، دەرھال بىر تۈركۈم توختامنى ئىمزالاش كېرەك. شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئىمپورت - ئېكسپورت سۈرئىتىنى تېزلىتىشكە ماسلىشىش ئۈچۈن، ئاپتونوم رايونلۇق تاشقى ئىقتىساد - سودا نازارىتى ئاساسلىق ئىمپورت - ئېكسپورت ۋەزىپىسىنى ئۈستىگە ئالغان نۇقتىلىق شىركەتلەر، ۋىلايەت، ئوبلاستلار بازارلىق، كۆپ مىقدارلىق ئىمپورت - ئېكسپورت تاۋارلىرىنى نۇقتىلىق يۆلىشى ۋە ئىز قوغلاپ مۇلازىملىق قىلىشى كېرەك.

«33»تۇەن - مەيدان بۇ يىل نەشپۈتتىن يەنە مول ھوسۇل ئالدى. 1996 - يىلى بۇ تۇەن-مەيداننىڭ نەشپۈتى دۆلەت يېشىل يېمەكلىكلەرنى تەرەققىي قىلدۇرۇش مەركىزى تارقاتقان «يېشىل يېمەكلىكلەر بەلگىسى»نى ئىشلىتىش ھوقۇقىغا ئېرىشكەندىن كېيىن نەشپۈتلىرى چەتكە چىقىرىلدى.

لى جەنشىڭ فوتوسى

بانكنى مەبلەغ توپلاپ گۈللەندۈرۈشنى مۇلازىملىق ئارقىلىق گۈللەندۈرۈشكە ئۆزگەرتتى

ئۆز مۇخبىرىمىز كاڭ يىڭ خەۋەر قىلىدۇ: بۇنىڭدىن 3 ئاي ئىلگىرىكى پىژغىرىم ئىسسىق كۈنلەرنىڭ بىرىدە، قۇرۇلۇش بانكىسىنىڭ ئۈرۈمچى شۆبىسى باۋشيەن يولى تىجارەت ئورنىنىڭ خىزمەتچىسى بەلگىلىمىگە خىلاپ ھالدا ئىش ۋاقتىدا خىزمەتداشلىرى بىلەن تاۋۇز يېگەن، دەل مۇشۇ ۋاقىتتا شۆبە بانكىنىڭ رەھبىرى كىرىپ قالغان، نەتىجىدە بۇ ئورۇندىكى ھەممە خادىم ئىش ئورنىدىن 1 ئاي ئايرىلغان، ئۇلارنىڭ ھەر بىرىگە 500 يۈەندىن جەرىمانە قويۇلغان، ھەتتا بىر تەرەپ قىلىش ئورنىدىكى 5نەپەر مۇدىرغىمۇ 500 يۈەندىن جەرىمانە قويۇلغان. «بىر قېتىم تاۋۇز يېيىش 10 مىڭ يۈەنگە توختىغان»لىق توغرىسىدىكى بۇ خەۋەر ناھايىتى تېزلا شەھەرلىك قۇرۇلۇش بانكىسىنىڭ بۆلۈك - پۇشقاقلىرىغىچە تارقالغان.

بۇ تىپىك مىسال شەھەرلىك قۇرۇلۇش بانكىسىدىكى ھەر بىر خادىمنى چوڭقۇر ئويلاندۇرغان، كۆپچىلىك مۇنداق بىر جىددىي مەسىلىنى تونۇپ يەتكەن: ئۇزاقتىن بۇيان داۋاملىشىپ كەلگەن مەبلەغ توپلاشقا تايىنىپ بانكىنى گۈللەندۈرۈش قارىشى كۈندىن كۈنگە كەسكىنلىشىپ كېتىۋاتقان پۇل مۇئامىلىسى ساھەسىدىكى رىقابەتكە ماس كەلمەيدۇ، بانكىنى تەرەققىي قىلدۇرىمەن دېسەك، چوقۇم سۈپەتلىك مۇلازىملىق قىلىشقا ھەقىقىي كۈچ سەرپ قىلىشىمىز كېرەك.

يېقىندا مەن شەھەردىكى 10غا يېقىن قۇرۇلۇش بانكا تىجارەت تور-نۇقتىسىنى يوشۇرۇن زىيارەت قىلىپ، مىڭ ئاڭلىغاندىن بىر كۆرگەن ئەلا ئىكەن دېگەن ھېسسىياتقا كەلدىم. ئۇلار كىيىنىشنى بىرلىككە كەلتۈرۈپ، بانكىنىڭ سىرتىنى ئوخشاش رەتلىك، پاكىز بېزەپلا قالماستىن «مۇلازىملىق»نى ھەربىر خىزمەتچىنىڭ سۆز - ھەرىكىتى، يۈرۈش-تۇرۇشىدا گەۋدىلەندۈرۈپتۇ. ئەينى ۋاقىتتا بارلىق خىزمەتچىسى ئىش ئورنىدىن ئايرىلىپ قالغان گېئولوگىيىلىك تەكشۈرۈش باشقارمىسىدىكى تىجارەت ئورنىنىڭ پوكىيى ئامانەت قويغۇچىلار بىلەن لىق تولۇپتۇ، 10-ئاينىڭ 20 - كۈنى دۈشەنبە كۈنى ئىدى، مەملىكەتلىك پۇل مۇئامىلە ساھەسىدىكى 10 مۇنەۋۋەر خادىمنىڭ بىرى بولغان تىجارەت قىلىش ئورنىنىڭ مۇدىرى جۈفېنجىن پوكەينىڭ سىرتىدا تۇرۇپ، پۇل ئامانەت قويغىلى كەلگەن خېرىدارلار بىلەن قىزغىن پاراڭلىشىۋېتىپتۇ. پوكەيدىكى خادىم سەممىي ھالدا «ياخشىمۇ سىز؟» «قايتا كېلىشىڭىزنى قارشى ئالىمىز»دېگەن سۆزلەرنى قىلىپ؛ خۇش تەبەسسۇم بىلەن خېرىدارلارنى ئۇزىتىۋېتىپتۇ.

بۇ تىجارەت ئورنى شۆبە بانكا بەلگىلىگەن ئامانەت پۇلنى 100 مىليون يۈەنگە يەتكۈزۈشنى نىشانلىغان 3 ئورۇننىڭ بىرى ئىكەن، 10 -ئاينىڭ 20- كۈنگە قەدەر بۇ ئورۇننىڭ پۇل ئامانەت سوممىسى 96 مىليون 960 مىڭ يۈەنگە يېتىپتۇ، ئۇلارنىڭ كۈنلۈك ئوتتۇرىچە ئامانەت كەسپىنى بېجىرىش مىقدارى 400 ئادەمگە يېتىدىكەن، بەك كۆپ بولغاندا 2000 دىن ئاشىدىكەن.

بۈگۈنكى كۈندە ئۈرۈمچى شەھەرلىك قۇرۇلۇش بانكىسىنىڭ تىجارەت تور - نۇقتىلىرىدا سۈپەتلىك مۇلازىملىق قىلىش ھەممىدىن مۇھىم ئىش بولۇپ قاپتۇ. تىجارەت ئورۇنلىرىغا جەمئىيەتتىن سۈپەتلىك مۇلازىملىق قىلىش نازارەتچىلىرى تەكلىپ قىلىنىپتۇ. يۇلتۇز دەرىجىلىك مۇلازىملىق رىقابىتى قىزغىن قانات يايدۇرۇلۇپتۇ. ياخشى مۇلازىملىق قىلىپ بانكىنى گۈللەندۈرۈش بانكا خادىملىرىنىڭ ئاڭلىق ھەرىكىتىگە ئايلىنىپتۇ.

تەھرىردىن: «بىر تاۋۇز يېگەنگە 10 مىڭ يۈەن جەرىمانە قويۇش»، «بىر ئادەم بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلسا، ھەممە ئادەمنى ئىش ئورنىدىن ئايرىش» قۇرۇلۇش بانكىسى ئۈرۈمچى شەھەرلىك شۆبىسىنىڭ ئىنتىزامنى، ئىستىلنى، سۈپەتلىك مۇلازىملىقنى تۇتۇشتىكى دادىل ھەرىكىتى، ئۇلار ھەقىقەتەن جان يېرىنى تۇتقان. دۆلەت بانكىسى سودا بانكىسىغا ئۆزگەرتىلگەن بۈگۈنكى كۈندە پۇل ئامانەت قويۇشقىلا كۆز تىكىپ ئامانەت قويغۇچىلارنى جەلپ قىلىپ، مەبلەغ توپلاش بىلەنلا بولۇپ كېتىپ، ئامانەت قويغۇچىلارغا سۈپەتلىك مۇلازىملىق قىلىشقا ھەقىقىي كۈچ سەرپ قىلمىغاندا، كەسكىن بازار رىقابىتىدە چوقۇم شاللىنىش كېلىپ چىقىدۇ.

سوتسيالىستىك بازار ئىگىلىكى ئىسلاھاتى يۆنىلىشىدە چىڭ تۇرايلى

- ئىدىيىدە ئازاد بولۇش ھەممىدىن مۇھىم (2)

گېزىتىمىز ئوبزورچىسى جاڭ شىڭگو

ج ك پ ئاپتونوم رايونلۇق 5 - نۆۋەتلىك كومىتېتى 4 - ئومۇمىي (كېڭەيتىلگەن) يىغىنىدا ئاپتونوم رايوننىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشىت سوتسيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىنى بەرپا قىلىش قەدىمىنى تېزلىتىشنىڭ ئىدىيىدە ئازاد بولۇش، قاراشنى ئۆزگەرتىشنىڭ ھەممىدىن مۇھىم ئىپادىسى ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىپ ئۆتتى. دەرۋەقە شۇنداق.

دۆلىتىمىزنىڭ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ئەمەلىيىتى سوتسيالىستىك بازار ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇشنىڭ ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى يەنىمۇ ئازاد قىلىش ۋە راۋاجلاندۇرۇشنىڭ ئۈنۈملۈك يولى، سوتسيالىزم قۇرۇشنىڭ توغرا يولى بولۇپ، ئىنتايىن مۇھىم نەزەرىيىۋى ۋە ئەمەلىي ئەھمىيەتكە ئىگە ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلىدى.

ۋەھالەنكى، بەزى يولداشلىرىمىز تېز ئۆزگىرىۋاتقان ۋەزىيەتكە ئۇيغۇنلىشىپ كېتەلمەيۋاتىدۇ. ئۇلار ۋەزىيەتكە ۋەمەسىلىلەرگە يەنىلا پىلانلىق ئىگىلىك مەزگىلىدە شەكىللەنگەن تەپەككۇر بىلەن قاراۋاتىدۇ. بۇ يولداشلارنى ئاددىي ھالدا مۇتەئەسسىپ دەپ ئەيىبلەش كۇپايە قىلمايدۇ، بىز بۇنىڭدىن قاراشنى ئۆزگەرتىشنىڭ مۈشكۈللۈكىنى كۆرۈشىمىز كېرەك. سوتسيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىنى بەرپا قىلىش ئىقتىسادىي بازىس بىلەن ئۈستقۇرۇلمىنىڭ نۇرغۇن ساھەلىرىدە ئۆزگىرىش پەيدا قىلىدۇ. شۇڭا ئۇ چوڭقۇر ئىنقىلاب، مۈشكۈل، مۇرەككەپ ئىجتىمائىي قۇرۇلۇش. ئۇ پۈتكۈل جەمئىيەتنىڭ سوتسيالىستىك بازار ئىگىلىكىنى يولغا قويۇشنىڭ مۇقەررەرلىكى ۋە زۆرۈرلۈكىنى نەزەرىيە ۋە ئەمەلىيەت جەھەتلەردىن ئايدىڭلاشتۇرۇش ئارقىلىق بۇ تۈپ مەسىلىدە ئىدىيىدە ئازاد بولۇشنى تەلەپ قىلىدۇ.

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

ئاقسۇ ۋىلايىتى ئاشلىق، پاختا، چارۋىچىلىقتا تارىختا ئەڭ يۇقىرى سەۋىيە ياراتتى

ئۆز مۇخبىرىمىز غەيرەت ئۆمەر خەۋەرقىلىدۇ: ئاقسۇ ۋىلايىتى بۇ يىل تۈرلۈك تەبىئىي ئاپەت ئۈستىدىن غەلىبە قىلىپ، دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىقتىن ئومۇمىيۈزلۈك ھوسۇل ئالدى. ۋىلايەت بويىچە ئاشلىقنىڭ ئومۇمىي ھوسۇلى 960 مىڭ توننىغا، بىرلىك ھوسۇلى 355 كىلوگرامغا يېتىپ،بۇلتۇرقىدىن ئومۇمىي ھوسۇل 59 مىڭ توننا، بىرلىك ھوسۇل 25 كىلوگرام ئاشتى. پاختا 200 مىڭ توننىغا يېتىپ، كېيىنكى ھوسۇل ئېلىنغان 1995 -يىلدىكىدىن 35مىڭ توننا ئاشتى. 17 - نويابىرغا قەدەر ۋىلايەت بويىچە 165 مىڭ توننا پاختا سېتىۋېلىنىپ، پىلاننىڭ% 85 ى ئورۇندىلىپ بولدى. چارۋىچىلىق ۋەزىيىتىمۇ ياخشى بولدى. 10 -ئاينىڭ ئاخىرىدىكى چارۋامالنىڭ ئومۇمىي قالدۇقى 4مىليون 550 مىڭ تۇياققا يېتىپ، بۇلتۇرقى ئوخشاش مەزگىلدىكىدىن 300 مىڭ تۇياق كۆپەيدى. قوتاندىن چىقىرىلغان چارۋامال 1مىليون 320 مىڭ تۇياققا، گۆش 47 مىڭ توننىغا يەتتى.

بۇ يىل ئاقسۇ ۋىلايىتىدە ئاشلىق، پاختا، چارۋىچىلىقتىن تەڭ مول ھوسۇل ئېلىنىپ، تارىختىكى ئەڭ ياخشى سەۋىيە يارىتىلغان بىر يىل بولدى.

ئىلى ئوبلاستىنىڭ يېزا ئىگىلىك ئىقتىسادى ئۇدا، مۇقىم تەرەققىي قىلدى

شانلىق 5 يىل

تەكلىپلىك مۇخبىرىمىز رەخمەتجان ئەخمەت خەۋەر قىلىدۇ: پارتىيە 14-قۇرۇلتىيىدىن بۇيان ئىلى ئوبلاستىنىڭ دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىقىدا زور يۈكسىلىش بولدى. دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ساپ كىرىمى زور دەرىجىدە ئېشىپ، ئۇلارنىڭ تۇرمۇشى ياخشىلاندى.

يېزا ئىگىلىكى ئىلى ئوبلاستىنىڭ ئاساسىي كەسپى. پارتىيە 14-قۇرۇلتىيىدىن بۇيان ئوبلاستلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئۇلۇغ ئورنىغا بولغان تونۇشنى ئۆستۈرۈپ، خىزمەتلەرنى بوشاشتۇرماي چىڭ تۇتتى، يېزا ئىگىلىكىگە بولغان سېلىنمىنى ئاشۇرۇپ، تەدبىرلەرنى كۈچەيتىپ، ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىشنى ياخشى ئايلىنىشقا قاراپ يۈزلەندۈردى. تېرىلغۇ يەر كۆلىمىنى كېڭەيتىپ ۋە كۈچنى بىرلىك ھوسۇلنى ئاشۇرۇشقا قارىتىپ، ئومۇمىي ھوسۇلنىڭ ئېشىشىغا كاپالەتلىك قىلدى. 1996-يىلى ئوبلاست بويىچە ئاشلىق ئومۇمىي ھوسۇلى 1 مىليون 837 مىڭ 200 توننىغا يېتىپ، 1981-يىلدىكىدىن 446 مىڭ توننا ئاشتى. بۇغداينىڭ بىرلىك ھوسۇلدا 500 كىلوگراملىق ئۆتكەل بۇزۇپ تاشلاندى.

يېزا ئىگىلىك «ئاق ئىنقىلابى»دا بۆسۈش خاراكتېرلىك ئىلگىرىلەش بولدى. دېھقانچىلىق زىرائەتلىرىنى سۇلياۋ يېپىپ تېرىش كۆلىمى 1992- يىلدىكى 380 مىڭ مودىن كۆپىيىپ، 1996-يىلى 1 مىليون 20 مىڭ موغا يەتتى. قىزىلچا، تاماكا، كېۋەز قاتارلىق ئىقتىسادىي زىرائەتلەر تېرىقچىلىقىمۇ تېز تەرەققىي قىلدى. ھازىر ئوبلاست بويىچە قىزىلچا ھوسۇلىدا مىليون توننىلىق ئۆتكەل بۆسۈپ ئۆتۈلدى.

چارۋىچىلىق ئىلى ئوبلاستىنىڭ تۈۋرۈك كەسپى. پارتىيە 14-قۇرۇلتىيىدىن بۇيان بۇ ئوبلاست «دېھقانچىلىق رايون چارۋىچىلىقى، ئوتلاق چارۋىچىلىقى ۋە شەھەر ئەتراپى رايون چارۋىچىلىقىنى بىرلىكتە تەرەققىي قىلدۇرۇپ، دېھقانچىلىق ئارقىلىق چارۋىچىلىقنى يېتەكلەش، چارۋىچىلىق ئارقىلىق دېھقانچىلىقنى ئىلگىرى سۈرۈش، دېھقانچىلىق بىلەن چارۋىچىلىقنى بىرلەشتۈرۈپ ئۈنۈمنى يۇقىرى كۆتۈرۈش» يېتەكچى ئىدىيىنى مۇستەھكەم تۇرغۇزۇپ، پۈتۈن ئوبلاستنىڭ چارۋىچىلىق تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈردى. 1996-يىلى ئوبلاست بويىچە چارۋىلارنىڭ يىل ئاخىرىدىكى سانى 11 مىليون 178 مىڭ 500 تۇياققا يېتىپ، 1991-يىلدىكىدىن 1 مىليون 126 مىڭ 300 تۇياق كۆپەيدى. بازارنى تەمىنلىگەن گۆش 184 مىڭ 700 توننىغا يېتىپ، 1991-يىلدىكىدىن 75 مىڭ 847 توننا ئاشتى. چارۋىلارنىڭ نەسلىنى ياخشىلاش، ئوت-چۆپ، يەم - خەشەك بازىسى قۇرۇلۇشى، چارۋىچىلارنى مۇقىم ئولتۇراقلاشتۇرۇش قەدىمى تېزلىتىلىپ، 50% تىن كۆپرەك چارۋىچى مۇقىم ياكى يېرىم مۇقىم ئولتۇراقلاشتى. دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ كىرىمى مۇقىم ئېشىپ، 1996-يىلى ئوبلاست بويىچە دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن كىرىمى 1475 يۈەندىن كۆپرەككە يېتىپ، 1991-يىلدىكىدىن 796 يۈەندىن كۆپرەك ئاشتى. يىللىق ئوتتۇرىچە ئېشىش نىسبىتى 16.78% بولدى.

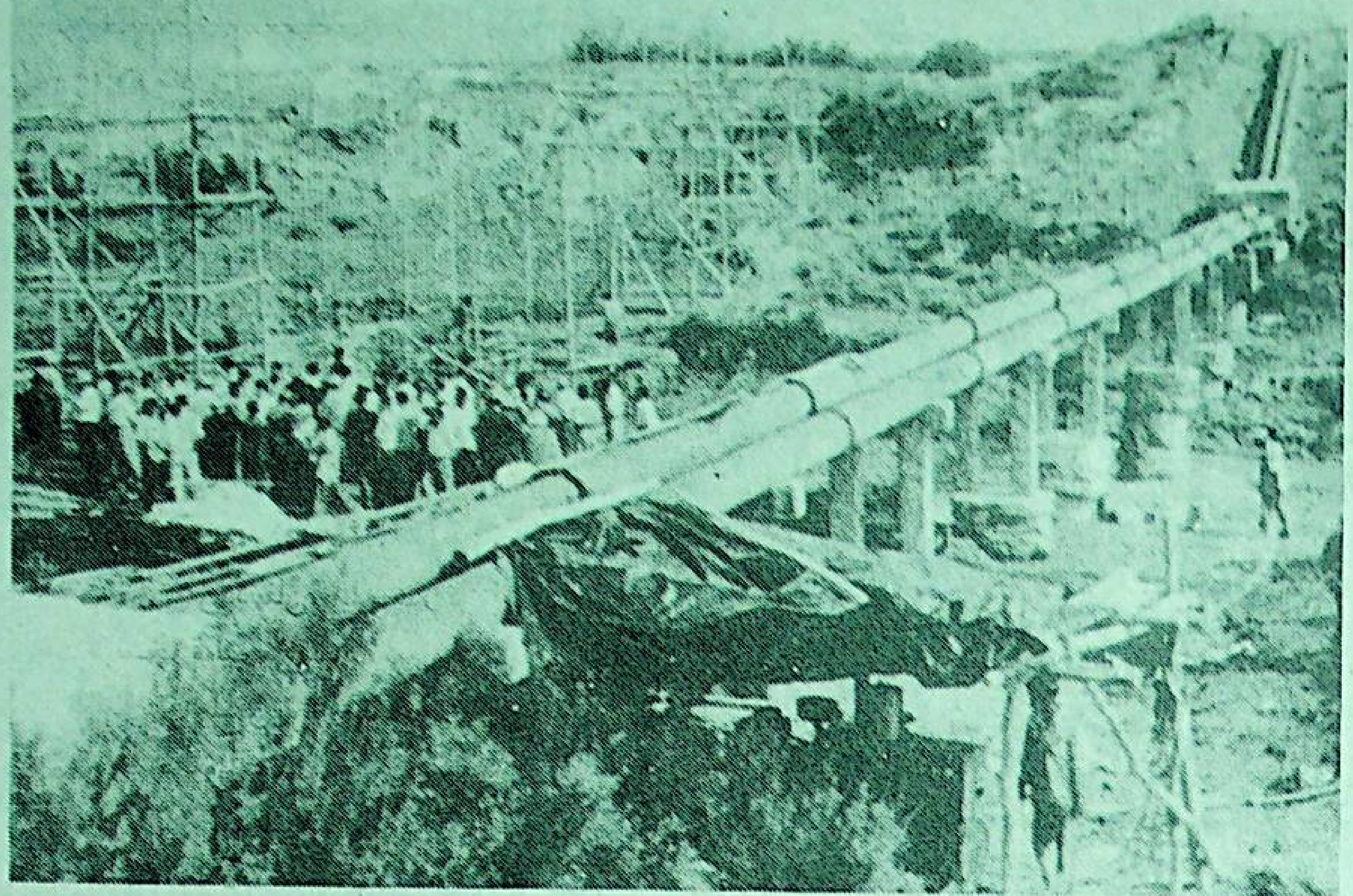

ئاتۇش شەھىرى ئاغۇ سۇ ئامبىرىدىن يېڭىدىن ئېچىلغان «سالاتلا 10 مىڭ مولۇق مۇناقى ئۈزۈم بازىسى»غا سۇ باشلاپ كېلىش ئۈچۈن تاغ - ئېدىرلارنى قېزىپ، يار-جىلغىلارنى تىندۇرۇپ، يېڭىدىن 36 كىلومېتىر سۇ سىڭمەس ئۆستەڭ ياسىدى.

سۈرەتتە: ئازاق يېزىسىدىكى ئاچچىق يار جىلغىسىدىن ئۆتكۈزۈلگەن كۆچۈرمە.

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇشۈكۈر قاۋۇل** فوتوسى

قەشقەر ۋىلايىتى باج، مالىيە، مال باھاسىنى ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈپ، ئىنتىزامغا خىلاپ ھالدا ئىگىلىۋېلىنغان 18 مىليون يۈەندىن كۆپرەك پۇلنى ئېنىقلاپ چىقىپ، بۇنىڭ 98% نى خەزىنىلەشتۈردى

تەكلىپلىك مۇخبىرىمىز **مۇھەممەتئىمىن غۇلام** خەۋەر قىلىدۇ: بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، قەشقەر ۋىلايىتىدىكى ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت ۋە ئىنتىزام تەكشۈرۈش ئورۇنلىرى دۆلەت مالىيىسىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش، خەلقنىڭ مەنپەئەتىنى قوغداشنى مۇھىم نۇقتا قىلىپ، باج، مالىيە، مال باھاسىدىن ئىبارەت «3 چوڭ تەكشۈرۈش» خىزمىتىنى كۈچەيتىپ ۋە پۇختا ئىشلەپ، ئۆتكەن يىلدىن بۇيان ۋىلايەت بويىچە ئىنتىزامغا خىلاپ ھالدا باشقىلار تەرىپىدىن ئىگىلىۋېلىنغان 18 مىليون 960 مىڭ يۈەن پۇلنى ئېنىقلاپ چىقتى. بۇنىڭ ئىچىدە دۆلەت خەزىنىسىگە تاپشۇرۇشقا تېگىشلىك بولغىنى 11 مىليون 367 مىڭ يۈەن، تولۇقلاپ تاپشۇرۇپ خەزىنىلەشتۈرۈلگىنى 11 مىليون 119 مىڭ يۈەن بولۇپ، خەزىنىلەشتۈرۈش نىسبىتى 98% بولدى.

بۇ قېتىمقى ئومۇميۈزلۈك چوڭ تەكشۈرۈشتە ھەر دەرىجىلىك چوڭ تەكشۈرۈش ئىشخانىلىرى، تارماقلار، باج، مالىيە، مال باھا ۋە مۇپەتتىش قاتارلىق ئورۇنلاردىن 685 ئادەم ئاجرىتىلدى، شۇنداقلا يەنە جايلاردىكى ھەر دەرىجىلىك خەلق قۇرۇلتىيى ۋەكىللىرى، سىياسىي مەسلىھەت كېڭىشىنىڭ ئەزالىرىمۇ قاتنىشىپ، ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ نازارەتچىلىك ھەم فۇنكسىيىلىك رولىنى ئوبدان جارى قىلدۇردى. بۇ ۋىلايەت يەنە بۇ خىزمەتنى پۇختا ئىشلەش ئۈچۈن، 151 خىزمەت گۇرۇپپىسى تەشكىللەپ، ئۇلارنى بىرلا ۋاقىتتا ھەرقايسى ناھىيە، يېزا-بازارلارغا ئەۋەتىپ، كۈچلۈك داغدۇغا پەيدا قىلدى. ئۇلار «نوچىلارغا چېقىلىش»قا جۈرئەت قىلىپ، مۇرەككەپ مەسىلىلەرنى قاتلاممۇ قاتلام ئىنچىكە تەكشۈردى، تۈرلۈك تەشۋىقات ۋاستىلىرىدىن پايدىلىنىپ، دۆلەتنىڭ مالىيە، ئىقتىساد، قانۇن بەلگىلىمىلىرىنى ئاممىغا يەتكۈزۈپ، تەشۋىقات سالمىقىنى ئاشۇرۇش ئارقىلىق ئېنىقلاش خىزمىتىنى پۇختا ھەم ئىنچىكە ئىشلىدى. نەتىجىدە، ھەممە كىشىدە «دۆلەت قۇدرەت تاپسا، خەلق باي بولىدۇ، باج خەلقتىن ئېلىنىپ، يەنە خەلق ئۈچۈن ئىشلىتىلىدۇ» دېگەن كۆزقاراش تۇرغۇزۇلۇپ، «3 چوڭ تەكشۈرۈش» ۋەزىپىسى ئوڭۇشلۇق ئورۇندالدى. بۇ جەرياندا كادىرلار قانۇننى ئىجرا قىلىشتا پاك - دىيانەتلىك بولۇپ، شەخسىيەتچىلىك قىلماي، پارتىيە، خەلق تاپشۇرغان ۋەزىپىنى بەجانىدىل ئورۇندىدى.

ئۈرۈمچى شەھىرىدە يان تېلېفوننى تورغا كىرگۈزۈش ھەققى يەنە بىر قېتىم تۆۋەنلىتىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **زىبىبۇللا ئابلىز** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پوچتا-تېلېگراف باشقۇرۇش ئىدارىسى بىلەن مال باھا ئىدارىسىنىڭ يان تېلېفونلارنى تورغا كىرگۈزۈش ھەققىنى تەڭشەش توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇشىغا ئاساسەن، ئۈرۈمچى شەھەرلىك تېلېگراف ئىدارىسى بۇ يىل 11-ئايدىن باشلاپ يان تېلېفونلارنى تورغا كىرگۈزۈش ھەققىنى يەنە بىر قېتىم تەڭشەپ تۆۋەنلەتتى.

بۇ قېتىم 800 مېگالىق يان تېلېفوننى تورغا كىرگۈزۈش ھەققى ئەسلىدىكى 2500 يۈەندىن 2000 يۈەنگە، 900 مېگالىق يان تېلېفوننى تورغا كىرگۈزۈش ھەققى ئەسلىدىكى 3500 يۈەندىن 2000 يۈەنگە، 900 مېگالىق (139 تىپلىق) يان تېلېفوننى تورغا كىرگۈزۈش ھەققى ئەسلىدىكى 4000 يۈەندىن 2500 يۈەنگە تەڭشەلدى. ئىگىلەشكە قارىغاندا، يان تېلېفونلارنى تورغا كىرگۈزۈش ھەققىنى تەڭشەش ئۈرۈمچى شەھىرىدە 4-قېتىملىقى بولۇپ، يان تېلېفون باھاسىنىڭ چۈشۈشى بىلەن ھازىر بۇ خىل تېلېفون ئائىلىلەردىمۇ ئومۇملىشىشقا باشلىدى.

خېجىڭ ناھىيىسى چارۋىچىلارنى مۇقىم ئولتۇراقلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇپ، چارۋىچىلىق رايونلىرىنىڭ تەرەققىيات قەدىمىنى تېزلىتىشكە ئاساس سالدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **مەدەنىيەت مۇھەممەترېھىم** خەۋەر قىلىدۇ: خېجىڭ ناھىيىسى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، چارۋىچىلارنى مۇقىم ئولتۇراقلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇپ، چارۋىچىلىق رايونلىرىنىڭ تەرەققىيات قەدىمىنى تېزلىتىشكە ئاساس سالدى.

خېجىڭ ناھىيىسى ئوتلاق چارۋىچىلىقىنى ئاساس قىلىدىغان چارۋىچىلىق رايونى بولۇپ، چارۋىچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىدىغان 7 يېزا - بازار، 13 چارۋىچىلىق فېرمىسى، 4168 چارۋىچى 2591 چارۋىچى ئائىلىسىنى مۇقىم ئولتۇراقلاشتۇرۇش خىزمىتىنىڭ قەدىمىنى تېزلىتىپ، 15 يىلدا ئولتۇراقلاشتۇرۇپ بولۇش پىلانىنى 5 يىلدا ئورۇنداپ بولۇشنى، ھەر بىر ئولتۇراقلاشتۇرۇش نۇقتىسىدا 40 كۋادرات مېتىر كۆلەمدە تۇرالغۇ ئۆي، 300 كۋادرات مېتىر كۆلەمدە قوتان، 50 مو سۇنئىي ئوتلاق، 1000 مو قاشالانغان ئوتلاق بولۇشنى بېكىتتى. ناھىيىدە ھاكىم مەسئۇللۇقىدىكى چارۋىچىلارنى كۆچەيتتى. چارۋىچىلارنىڭ پىكرىنى ئېلىش، قايتا - قايتا تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىش ئارقىلىق، بەزى چارۋىچىلىق فېرمىلىرىنىڭ ئوتلاقلىرىنى مۇۋاپىق تەڭشىدى. مەبلەغنىڭ ئەمەلىيلىشىشى جەھەتتە كۆتۈپ تۇرۇش، تەلەپ قىلىش، يۆلىنىۋېلىش ئىدىيىسىنى تۈگىتىپ، چارۋىچىلارنى ئولتۇراقلاشتۇرۇش فوندى تەسىس قىلدى ھەمدە ناھىيە ئازراق چىقىرىش، كوللېكتىپ ئازراق چىقىرىش ئۇسۇلىنى قوللىنىپ مەبلەغ توپلىدى. ياغاچ، سېمونت، خىش قاتارلىق

ئالاغىر يېزىلىق تەمىنات - سودا كوپېراتىپى بازارغا يۈزلىنىپ ئوبدان نەپ ئالدى

مارالبېشى ناھىيىسى ئالاغىر يېزىلىق تەمىنات - سودا كوپېراتىپى ئۆزىنىڭ فۇنكسىيىلىك رولىنى ئوبدان جارى قىلدۇرۇش بىلەن بىللە يۈرۈشلەشكەن باقمىچىلىق تورىنى شەكىللەندۈرۈپ، ئوبدان ئۈنۈم ھاسىل قىلدى.

بۇ كوپېراتىپ 1993 - يىلدىن باشلاپ بازارغا يۈزلىنىپ، ئىگىلىكنى جانلاندۇرۇش كۈنجۈرە، چېكىت شاكىلى، بېدە، بۇغداي سامىنى، قوناق شېخى، كېۋەز شادىسى قاتارلىقلارنى خام ئەشيا قىلىش ئارقىلىق كوپېراتىپنىڭ باقمىچىلىق ئىشلىرىنى ئىلمىي ئۇسۇلدا تەرەققىي قىلدۇردى ھەم قوشنا يېزا - بازار (مەيدان)لاردىكى باقمىچىلىق ئائىلىلىرىنى پىششىقلاپ ئىشلەنگەن يەم - خەشەك بىلەن تەمىنلەپ، دېھقان،

ئۈنۈم هاسىل قىلدى.

بۇ كوپېراتىپ 1993 - يىلدىن باشلاپ بازارغا يۈزلىنىپ، ئىگىلىكنى جانلاندۇرۇش چاقىرىقىنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، تۈرلۈك شەكىللەر ئارقىلىق مەبلەغ توپلاپ، 1 ئۈن، ياغ زاۋۇتى قۇرۇپ، بازارنى ئۈن ۋە ياغ بىلەن تەمىنلىدى، كېپەك ۋە كۈنجۈرىنى باقمىچىلىققا ئىشلەتتى. بۇ كوپېراتىپ يەنە يېزىنىڭ تەبىئىي ئەۋزەللىكىدىن تولۇق پايدىلىنىپ، يەم - خەشەك پىششىقلاپ ئىشلەش زاۋۇتى قۇرۇپ، قوناق، كېپەك،

يېزا - بازار (مەيدان)لاردىكى باقمىچىلىق ئائىلىلىرىنى پىششىقلاپ ئىشلەنگەن يەم - خەشەك بىلەن تەمىنلەپ، دېھقان، چارۋىچىلارغا ئەلا سۈپەتلىك مۇلازىملىق قىلدى. بۇنىڭ بىلەن بۇ كوپېراتىپنىڭ 1993 - يىلدىن بۇ يىل 7 - ئايغىچە پەقەت باقمىچىلىقتىن قىلغان ساپ پايدىسى 86 مىڭ يۈەنگە، دۆلەتكە تاپشۇرغان بېجى 16 مىڭ 500 يۈەنگە يەتتى.

تۇرغۇنجان ئىمىن

خىجىك ناھىيىسى ئوتلاق چارۋىچىلىقىنى ئاساس قىلىدىغان چارۋىچىلىق رايونى بولۇپ، چارۋىچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىدىغان 7 يېزا - بازار، 13 چارۋىچىلىق فېرمىسى، 4168 چارۋىچى ئائىلىسى بار. ناھىيىلىك پارتكوم بىلەن خەلق ھۆكۈمىتى خېلى بۇرۇنلا چارۋىچىلارنى مۇقىم ئولتۇراقلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنى باشلىغان بولسىمۇ، بۇنىڭ ئۈنۈمى، سۈرئىتى تازا كۆڭۈلدىكىدەك بولمىغانىدى. ئۆتكەن يىلى ناھىيىلىك پارتكوم بىلەن خەلق ھۆكۈمىتى كۆچمەن چارۋىچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقان

كۋادرات مېتىر كۆلەمدە قوتان، 50 مو سۇنئىي ئوتلاق، 1000 مو قاشالانغان ئوتلاق بولۇشىنى بېكىتتى. ناھىيىدە ھاكىم مەسئۇللۇقىدىكى چارۋىچىلارنى ئولتۇراقلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىغا قوماندانلىق قىلىش شتابى، مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنىڭ مەسئۇللىرى قاتناشقان بايىنبۇلاق رايونى چارۋىچىلارنى ئولتۇراقلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىغا رەھبەرلىك قىلىش ئىشخانىسى قۇرۇپ، قاتلاممۇ قاتلام مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالاپ، بۇ خىزمەتكە بولغان رەھبەرلىكنى

چارۋىچىلارنى ئولتۇراقلاشتۇرۇش فوندى تەسىس قىلدى ھەمدە ناھىيە ئازراق چىقىرىش، كوللېكتىپ ئازراق چىقىرىش ئۇسۇلىنى قوللىنىپ مەبلەغ توپلىدى. ياغاچ، سېمونت، خىش قاتارلىق قۇرۇلۇش ماتېرىياللىرى بىلەن چارۋىچىلارنى تەمىنلىدى. بۇنىڭ بىلەن 2 يىل ئىچىدە جەمئىي 22 مىليون 280 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىنىپ، 745 چارۋىچى مۇقىم ئولتۇراقلاشتۇرۇلۇپ، ئۇلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش شارائىتى ياخشىلاندى ۋە ئىشلەپچىقىرىش ئاكتىپلىقىغا ئىلھام بېرىلدى.

قانۇننى ئىجرا قىلىشتا پاك - دىيانەتلىك بولۇپ، شەخسىيەتچىلىك قىلماي، پارتىيە، خەلق تاپشۇرغان ۋەزىپىنى بەجانىدىل ئورۇندىدى.

بۇ خىزمەتتە ئۈلگىلەرگە ئىلھام ۋە مەدەت بېرىش ئۈچۈن، يېقىندا ئاپتونوم رايونلۇق ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈش ئىشخانىسى قەشقەر ۋىلايىتىدىن 19 كىشىنى تەقدىرلىدى، قەشقەر ۋىلايىتىمۇ 4 ئىلغار ناھىيە ۋە 40 شەخسنى مۇكاپاتلىدى.

سېرىقبۇيا بازىرىدا 10 مىڭ مو تونىنلىق ئاشلىق ئېتىزى بارلىققا كەلدى

يېزا، كەنت خەۋەرلىرى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **بەختى تۇراق** خەۋەر قىلىدۇ: مارالبېشى ناھىيىسى سېرىقبۇيا بازارلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ئۆتكەن يىلى كۈزگى بۇغداي تېرىشتىن بۇرۇن كۈزگى بۇغداي تېرىلغۇ پىلانىدىكى 18 مىڭ 124 مو يەرنىڭ 10 مىڭ موسىنى تونىنلىق ئاشلىق ئېتىزى قىلىشنى بېكىتتى ھەمدە 20 نەپەر ناھىيە دەرىجىلىك كادىر ۋە ئۇچاستكا باشلىقلىرى ھەرقايسى ئۇچاستكىلارغا مەسئۇل بولدى ھەمدە ئۆزلىرى ھۆددىگە ئالغان نۇقتىلاردا چىڭ تۇرۇپ، دېھقانلارنىڭ تېرىلغۇ ئىشلىرىغا يېتەكچىلىك قىلدى. بۇنىڭ بىلەن دېھقانلار ھەر مو كۈزگى بۇغداي ئېتىزىنى 2000 ـ 3000 كىلوگرام مەھەللىۋى ئوغۇت، 40 ـ 50 كىلوگرام خىمىيىۋى ئوغۇت بىلەن ئوغۇتلاپ، ئەلا سورتلۇق كۈزگى بۇغداي ئۇرۇقلۇقىنى تاللاپ، تېخنىكا تەلىپى بويىچە تېرىدى. بۇ يىل ئەتىياز كىرىشى بىلەنلا دېھقانلار يەنە ھەر مو يەرگە سېپىلگا بىلەن 20 ـ 30 كىلوگرام خىمىيىۋى ئوغۇتنى بۇغداينىڭ يىلتىزىغا يەتكۈزۈپ بەردى ھەمدە بۇغدايلارنى 2 ـ 3 قېتىم سۇغىرىشقا كاپالەتلىك قىلدى. نەتىجىدە، بۇ يىل 10 مىڭ مو بۇغداينىڭ بىرلىك ھوسۇلى 528 كىلوگرامغا، ئېگىز ئورنىغا تېرىلغان قوناقنىڭ بىرلىك ھوسۇلى 500 كىلوگرامغا يېتىپ، ھەر مو يەردىن 1028 كىلوگرام ھوسۇل ئېلىنىشتەك يۇقىرى سەۋىيە يارىتىلدى.

قاغاساچتى 4-كەنت دېھقانلىرى بۇ يىلقى كوللېكتىپقا تاپشۇرۇشقا تېگىشلىك پۇللارنى تولۇق تاپشۇرۇپ بولدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئەركىن يۇنۇس، مۇھەممەت تۇرەك** خەۋەر قىلىدۇ: يوپۇرغا ناھىيىسىنىڭ يەكشەنبە بازار يېزا قاغاساچتى 4-كەنت پارتىيە ياچېيكىسى مەركەزنىڭ دېھقانلارنىڭ يۈكىنى يېنىكلىتىش توغرىسىدىكى بەلگىلىمىلىرىنى دېھقانلارغا كەڭ تەشۋىق قىلىش بىلەن بىللە، دېھقانلارغا كارتوشكا تارقىتىپ، دېھقانلارنىڭ كوللېكتىپقا تاپشۇرۇشقا تېگىشلىك پۇلنى بەلگىلىمە بويىچە تاپشۇرۇش ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى. ئۈلگىرىكى خالىغانچە سېلىق سالىدىغان ئەھۋاللارنىڭ تۈگىتىلگەنلىكىدىن خۇشال بولغان دېھقانلار يېزا، كەنت يىغمىسى، ئىشلەپچىقىرىش مەبلىغى، سۇ ھەققى، دېھقانلارنىڭ كونا قەرزى قاتارلىق يىغمىلەردىن بولۇپ، 1 مىليون 321 مىڭ 572 يۈەننى 10-ئاينىڭ 16-كۈنىگە قەدەر تولۇق تاپشۇرۇپ بولدى. كەنت پارتىيە ياچېيكىسى بۇ ئىشتا ئاكتىپ رول ئوينىغان كادىرلار، پارتىيە ئەزالىرى ۋە دېھقانلارنى مۇكاپاتلاپ، ئۇلارغا ئىلھام بەردى.

ئاقسۇ شەھىرىنىڭ توپلۇق يېزىسى 11-ئاينىڭ 8-كۈنىگىچە 20 كىلومېتىر ئېرىق - ئۆستەڭ چاپتى، 12 كىلومېتىر يېزا، كەنت يولىنى ياسىدى، 10 مىڭ مودىن ئارتۇق يەرنى سالالاشتۇرۇپ، دېھقانچىلىق شارائىتىنى ياخشىلىدى.

سۈرەتتە: دېھقانلار يەرلەرنى تۈزلىمەكتە.

ئابدۇرېھىم كېرەم فوتوسى

ياسىن يولۋاس پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ كېۋەزدىن يۇقىرى ھوسۇل ئالدى

ئاقتۇ ناھىيە بارىن يېزا تۇر كەنت 2-مەھەللىدىكى يېزىلىق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ شوپۇرى ياسىن يولۋاس ئائىلىسىدىكىلەر ھۆددىگە ئالغان يېرىگە كەڭ ئەنلىك سولياۋ يېپىپ، پەن - تېخنىكا تەلىپى بويىچە كېۋەز تېرىدى. تېخنىكلارنىڭ يېتەكچىلىكى ۋە ئۆزىنىڭ يەكۈنلىگەن تەجرىبىسىگە ئاساسەن، كېۋەزلىگە قويۇق تېرىپ، مايسىلارنى ئېلىمىي ئۇسۇلدا تاقلاش، تۆۋىنى يۇمشىتىش، دېھقانچىلىق دورىلىرىنى ئۆز قەرەلىدە ئىشلىتىش، ئۆسۈشنى تىزگىنلەش، سۇغىرىش قاتارلىق پەرۋىشلىرىنى ياخشى ئىشلىدى. بۇنىڭ بىلەن ئۇ تېرىغان كېۋەزنىڭ ھەر بىر تۈپى 15 تىن 24 كىچە غوزىلاپ، بالدۇر ئېچىلدى. ئۇ دۆلەتكە 1235 كىلوگرام پاختا سېتىپ بېرىپ، 6428 يۈەن كىرىم قىلدى.

ئابدۇرېشىت زۇنۇن

ئانارچىلىققا تايىنىپ بېيىغان گۇما ناھىيە پىيالما يېزىسىنىڭ لەڭگەركۆل كەنتىدىكى خۇدابەردى ئاخۇن بۇ يىلمۇ 5 مو يەردىكى ئانارىدىن ياخشى ھوسۇل ئالدى. ئۇ ئانارىدىنلا 12 مىڭ يۈەن ساپ كىرىم قىلىپ، ئانارنىڭ مو بېشى ساپ كىرىمىنى 2400 يۈەنگە يەتكۈزدى.

سۈرەتتە: ئۇ ئانار ئۈزمەكتە.

تەكلىپلىك مۇخبىرىمىز **سىدىق قاۋۇز** فوتوسى

قىسقا خەۋەرلەر

△ ئاۋات ناھىيىسىدىكى دېھقانلار بۇ يىل دۆلەتكە 9395 تونىنا يازلىق ئاشلىق سېتىپ بېرىپ، يازلىق ئاشلىق سېتىپ بېرىش ۋەزىپىسىنى 35 تونىنا ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى.

ھادى دانى

△ پەيزاۋات ناھىيىسىنىڭ تېرىم يېزىسىدىكى دېھقانلار كۈز پەسلىدىكى سۇنىڭ مول ۋاقتىدىن پايدىلىنىپ، لاي ئاقتۇرۇپ 1200 مو بوز ئاچتى ھەمدە بۇ يەرگە كۈزگى بۇغداي تېرىدى.

ئابدۇرېھىم نۇر، ئابلەت تۇر

△ ئاتۇش شەھىرىدە بوز يەر ئېچىپ تېرىلغۇ يەرنى كېڭەيتىش چىڭ تۇتۇلغانلىقتىن، بۇلتۇر 10-ئايدىن بۇ يىل 10-ئايغىچە 34 مىڭ 150 مو تېرىلغۇ يەر كۆپەيدى.

ئابلىز ئابلەت مەخسۇم

△ ئاقسۇ شەھىرىنىڭ قاراتال بازىرىدىكى دېھقانلار 10-ئاينىڭ 20-كۈنىگىچە 12 مىڭ 800 تونىنا سىلوس ياساپ ۋە 6479 تونىنا ئوت-چۆپ تەييارلاپ، چارۋىلارنى قىش ۋە ئەتىيازدىن بىخەتەر ئۆتكۈزۈشكە پۇختا ئاساس ياراتتى.

ھاشىم ئىسمائىل

△ مارالبېشى ناھىيە ئاناركۆل يېزىسىنىڭ 4-كەنت 5-مەھەللىسىدىكى دېھقان ئوسمان غوجەك بۇلتۇر 9-ئايدىن بۇ يىل 3-ئايغىچە 56 مو بوز يەر ئېچىپ، بۇ يەرگە كېۋەز تېرىغانىدى. 8-ئاينىڭ 31-كۈنىگىچە ئۇ دۆلەتكە 4115 كىلوگرام پاختا سېتىپ بېرىپ، 25 مىڭ 294 يۈەن كىرىم قىلدى.

تۇرغۇنجان ئىمىن

△ كېرىيە ناھىيىسىنىڭ يېزا - بازارلىرىدىكى شال تېرىغۇچى كەسپىي ئائىلىلەر ۋە باشقا دېھقانلار ھەرىكەتكە كېلىپ، 38 مىڭ مېتىر ئۇزۇنلۇقتا ئۆستەڭ ۋە ئېرىق، يول ياساپ، بۇ ناھىيىنىڭ 10 مىڭ مو (شاللىق) بوز يەر ئېچىش پىلانىنىڭ ئورۇندىلىشىغا ياخشى ئاساس ياراتتى.

مەتتوختى مەتسىدىق

باركۆل ناھىيىسى كۆلبويى يېزىلىق تۆۋەت پىششىقلاپ ئىشلەش زاۋۇتى بۇ يىل 5-ئايدا پۈتۈپ ئىشقا كىرىشتۈرۈلدى ھەمدە بۇ زاۋۇتقا 15 نەپەر نامرات چارۋىچىنىڭ پەرزەنتى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇلدى. بۇ زاۋۇت ھازىرغىچە 40 تونىنا تۆۋەت، تۆگە يۇڭى ۋە قوي يۇڭىنى پىششىقلاپ، 400 مىڭ يۈەن پايدا ياراتتى.

سۈرەتتە: زاۋۇت باشلىقى ۋە تېخنىكلار تۆگە تۆۋىتىنىڭ سۈپىتىنى تەكشۈرمەكتە.

تەكلىپلىك مۇخبىرىمىز **يۇنۇس سادىق** فوتوسى

كۇچا ناھىيىلىك سەنئەت ئۆمىكى دېھقان، چارۋىچىلارنى قەلبىگە پۈكۈپ، ئۇلارنى ئېسىل «مەنىۋى تائام» بىلەن ئوزۇقلاندۇردى

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز **ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم، دولقۇن مۇھەممەت** خەۋەر قىلىدۇ: كۇچا ناھىيىلىك سەنئەت ئۆمىكى يېڭى نومۇر ئىجاد قىلىش ۋە ئويۇن قويۇشتا دېھقان، چارۋىچىلار ئۈيلىغانىنى ئويلاپ، ئەڭ ئېسىل «مەنىۋى تائام»لارنى ئالدى بىلەن دېھقان، چارۋىچىلارغا تەقدىم قىلىپ، ئۇلارنىڭ قەلب تۆرىدىن ئورۇن ئالدى. بۇ ئۆمەك قۇرۇلغان 45 يىلدىن بۇيان، ھەر يىلى يېزا - قىشلاقلارغا بېرىپ ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 150 مەيدان ئويۇن قويۇشنى ئىزچىل داۋاملاشتۇرۇپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئەڭ سۆيۈملۈك كىشىلىرىگە ئايلاندى.

بۇ ئۆمەك ئازادلىقتىن بۇيان، پارتىيىمىزنىڭ «سوتسىيالىزم ئۈچۈن خىزمەت قىلىش، خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش» تىن ئىبارەت ئەدەبىيات- سەنئەت فاڭجېنىدا قەتئىي تەۋرەنمەي چىڭ تۇرۇپ، ئاما ئارىسىغا چوڭقۇر چۆكۈپ، تۇرمۇشتىن ئىبارەت مەڭگۈ قۇرۇماس بۇلاقتىن ئېسىل سەنئەت دۇردانىلىرىنى سۈزۈپ، يېڭى، نادىر نومۇرلارنى ۋاقتى - ۋاقتىدا دېھقان ، چارۋىچىلارغا تەقدىم قىلدى. بولۇپمۇ پارتىيە 11 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 3 - ئومۇمىي يىغىنىدىن بۇيان، بۇ ئۆمەك سەنئەت ئىسلاھاتىنى ئۈزلۈكسىز چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ئىچكى قىسمىدىكى يوشۇرۇن كۈچلەرنى قېزىشقا ئالاھىدە ئەھمىيەت بەردى. ئۆمەك رەھبەرلىكى ئىشنى خادىملارنىڭ كەسپىي ساپاسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈشتىن باشلاپ، ئالىي مەكتەپنى پۈتتۈرگەن ئىختىساس ئىگىلىرىنى قوبۇل قىلىش، كەسپىي تايانچىلارنى ئوقۇشقا ئەۋەتىپ تەربىيىلەش ۋە ئوقۇتقۇچى تەكلىپ قىلىش قاتارلىق ئۇسۇللاردىن پايدىلىنىپ، زور بىر تۈركۈم كەسپىي خادىملارنى خېلى مۇكەممەل كەسپىي سەنئەت تەربىيىسىگە ئىگە قىلدى. 1990- يىلدىن بۇيان بۇ ئۆمەكنىڭ مەخسۇس كەسپىي خادىملارنى تەربىيىلەشكە سەرپ قىلغان مەبلىغى 120 مىڭ يۈەندىن ئېشىپ كەتتى.

بۇ ئۆمەك كۇچانىڭ قەدىمىي مەدەنىيەت بۆشۈكى بولۇشتەك ئەۋزەللىكىدىن تولۇق پايدىلىنىپ، يېڭى نومۇرلارنى ئىجاد قىلىشتا ئەنئەنىۋى خەلق سەنئىتىنى ئىجادىي ئۇقتىدىن قېزىش، رەتلەش بىلەن يېڭى دەۋر دېھقان، چارۋىچىلىرىنىڭ روھىي قىياپىتىنى ئەكس ئەتتۈرىدىغان، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش مەدھىيىلەنگەن نومۇرلارنى بىرلەشتۈرۈشكە ئالاھىدە ئەھمىيەت بەردى. بولۇپمۇ ئىجادىيەتتە شەكىل ۋە تىلنى دېھقانلارغا يېقىنلاشتۇرۇپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئەتراپىدىكى يېڭىلىقلارنى ئۆزلىرىنىڭ تىلى بىلەن سەھنىگە ئېلىپ چىقتى. ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى ئۆزلىرىگە مايىل قىلىشقا تىرىشتى. بۇ ئۆمەك ھەر يىلى يېڭىدىن ئىجاد قىلىپ سەھنىگە ئېلىپ چىققان 50 كە يېقىن نومۇر ئىچىدە، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ تۇرمۇشى ئەكس ئەتتۈرۈلگەن ناخشا، ئۇسسۇل، ئېپىزوت، لەپەر قاتارلىقلار تەخمىنەن % 50 نى ئىگىلىدى. كۆپ يىللاردىن بۇيان بۇ ئۆمەك مەبلەغ، سەھنە ئۈسكۈنىلىرى كەمچىل بولۇش، ئويۇن قويۇش شارائىتى ناچار بولۇش، قاتناش قولايسىز بولۇش قاتارلىق تۈرلۈك قىيىنچىلىقلارنى يېڭىپ، تومۇز ئىسسىق ۋە قەھرىتان سوغۇقتا چەت، يىراق، نامرات يېزا - قىشلاقلارغا بېرىپ، يىلىغا تەخمىنەن 150 مەيدان، ئەتراپىدا ئويۇن قويۇشنى قەتئىي داۋاملاشتۇرۇپ، ھەر مىللەت دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ مەنىۋى تۇرمۇشىنى بېيىتتى. 1993 - يىلى 1 يىل ئىچىدە بۇ ئۆمەك تارىم يېزىسىنىڭ ناھىيە بازىرىدىن 200 كىلومېتىر يىراق بولغان خاراۋەت، لاڭقا، روجەكتام قاتارلىق چەت كەنتلەرگىچە بېرىپ، جەمئىي 220 مەيدان ئويۇن قويۇپ، يېزا - قىشلاقلاردا ئويۇن قويۇشنىڭ ئەڭ يۇقىرى رېكورتىنى ياراتتى. يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان بۇ ئۆمەك ئىجاد قىلىپ، ئورۇندىغان بىر قىسىم نومۇرلار يەنە ۋىلايەت، ئاپتونوم رايون ۋە مەملىكەت بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن سەنئەت كۆرەكلىرىدە ياخشى باھاغا ئېرىشىپ مۇكاپاتلاندى.

ھاكىم بارات ھەسەن پەخىرلەنگەن ھالدا مۇخبىرغا مۇنداق دېدى: «كۇچا ناھىيىلىك سەنئەتئۆمىكى ئىجاد قىلىپ سەھنىگە ئېلىپ چىققان ھەر بىر نومۇر دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ قەلبىنى پارتىيىنىڭ فاڭجېن، سىياسەتلىرى بىلەننۇرلاندۇرىدىغان چىراغقا ئايلاندى.»

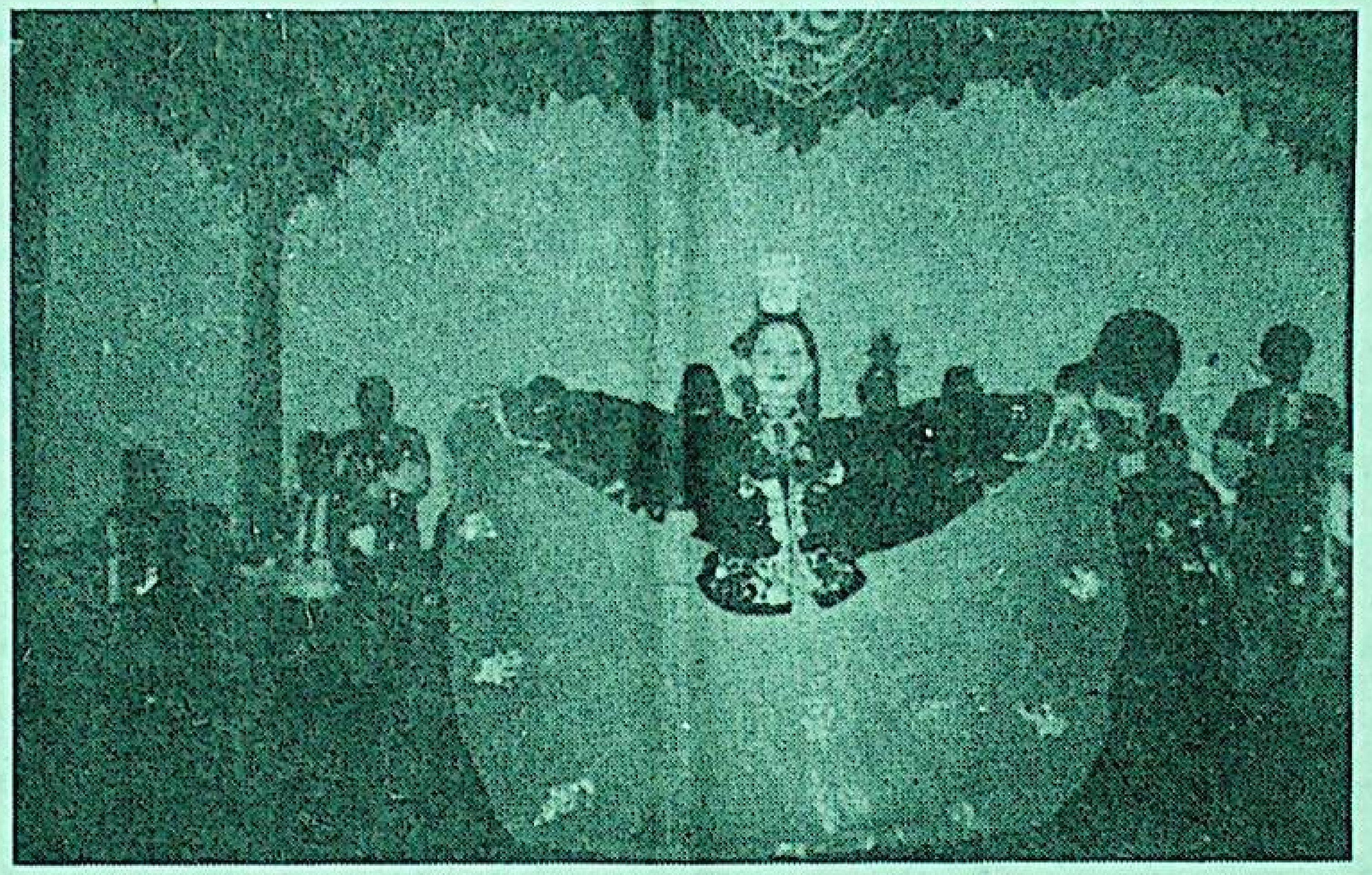

سۈرەتتە: يالغۇز كىشىلىك ئۇسسۇل.

سۈرەتنى ناھىيىلىك سەنئەت ئۆمىكى تەمىنلىگەن

«ئۆرلەۋاتقان قەشقەر» ۋە «مۇقام يۇرتىدا يېڭى كۈي» ناملىق تېلېۋىزىيە فىلىملىرى لېنتىغا ئېلىنىپ بولدى

تەكلىپلىك مۇخبىرىمىز **مۇھەممەتئېمىن غۇلام** خەۋەر قىلىدۇ: ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش قەدىمىنى تېزلىتىپ قەدىمىي شەھەر قەشقەرنى دۇنياغا تونۇتۇش مەقسىتىدە قەشقەر ۋىلايەتلىك مەمۇرىي مەھكىمە، قەشقەر شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتى، شىنجاڭ تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى ۋە قەشقەر تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى قاتارلىق ئورۇنلار بىرلىشىپ ئىشلىگەن تېلېۋىزىيە مەخسۇس فىلىمى «ئۆرلەۋاتقان قەشقەر» ۋە تېلېۋىزىيە بەدىئىي سەنئەت فىلىمى «مۇقام يۇرتىدا يېڭى كۈي» يېقىندا لېنتىغا ئېلىنىپ بولدى.

مەخسۇس فىلىم «ئۆرلەۋاتقان قەشقەر»نىڭ سېنارىيىسىنى مۇھەممەتئېلى زۇنۇن بىلەن تاھىر تالىپ يازغان. فىلىمدە، قەشقەر ۋىلايىتىنىڭ پارتىيە 11 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 3 - ئومۇمىي يىغىنىدىن بۇيانقى تەرەققىياتى، بولۇپمۇ مەدەنىيەت، مائارىپ، پەن- تېخنىكا، سەھىيە، شەھەر ، يېزا قۇرۇلۇشى، سانائەت- قاتناش، خەۋەرلىشىش قاتارلىق ساھەلەردىكى تەرەققىياتى ئوبرازلىق ئەكس ئەتتۈرۈلگەن.

تېلېۋىزىيە بەدىئىي سەنئەت فىلىمى «مۇقام يۇرتىدا يېڭى كۈي»نىڭ سېنارىيىسىنى ئابلەت ئىسمائىل يازغان. بۇ فىلىمدە ئۇلۇغ ئالىم يۈسۈپ خاس ھاجىپ، مەخمۇت قەشقىرى، مۇقام ئۇستازى ئامانىسا خان، مەشھۇر سازەندە تاشۋايلارنىڭ ئوبرازى ۋاستىلىق ۋە بىۋاستە كۆرسىتىلگەن. فىلىمدە يەنە قەشقەر خەلقىنىڭ ساما ئۇسسۇلى، قەشقەر سەنىمى، قەشقەر خەلق ناخشىلىرى، دولان مەشرىپى قاتارلىق كلاسسىك سەنئەت نومۇرلىرى بىلەن ھازىرقى زامان سەنئەت نومۇرلىرى ئارقىلىق تارىخىي شەھەر قەشقەرنىڭ قويۇق مىللىي ئالاھىدىلىكى، يەرلىك ئالاھىدىلىكى ۋە قەشقەر ئۇيغۇرلىرىنىڭ تۇرمۇش ئادەتلىرى يارقىن ئەكس ئەتتۈرۈلگەن.

مۇخبىرنىڭ مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلاردىن ئىگىلىشىچە، بۇ فىلىملەر يېڭى يىل ھارپىسىدا شىنجاڭ تېلېۋىزىيە ئىستانسىسىدا كۆرسىتىلىدىكەن.

سۈرەتتە: ئارتىسلار يېزىلاردا ئويۇن قويماقتا.

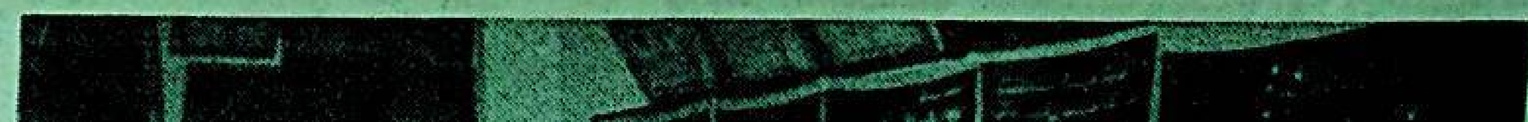

ساغلام تەندە ساپ ئەقىل

مەمتىلى دانى

ئازنا كۈندىكى پاراڭلار

ئېسىمدە قېلىشىچە، ئالىي مەكتەپتە ئوقۇۋاتقان ۋاقتىمدا مەلۇم بىر خەنزۇچە ژۇرنالدا ئېلان قىلىنغان 1 پارچە ماقالىنىڭ ماۋزۇسىغا ھەيران قالغانىدىم. چۈنكى بۇ مۇلاھىزە ماقالىسىنىڭ ماۋزۇسى ماتېماتىكىلىق سان شەكلىدە قويۇلغان بولۇپ، 8 دىن 1 نى ئېلىۋەتكەندىن كېيىنكى نەتىجە 8 دىن چوڭ بولىدۇ دېگەن مەنا چىقىپ تۇراتتى.

چېنىقتۇرۇشنىڭ مۇھىملىقىغا، ساپ ئەقىلنىڭ ساغلام بەدەنگە ئېھتىياجلىق ئىكەنلىكىگە بولغان تونۇشنى يۇقىرى كۆتۈرۈشتە. مۇنداق بىر تېپىك مىسالنى تىلغا ئېلىپ ئۆتەيلى: نىي ۋېيپىڭ ئېلىمىزنىڭ 80 - يىللاردا كۆزگە كۆرۈنگەن داڭلىق شاھمات ماھىرى، بىراق ئۇ 1989 - يىلى 9 - ئايدا سىنگاپوردا ئۆتكۈزۈلگەن دۇنيا شاھمات مۇسابىقىسىدە دۇنيا چېمپىيونى بولۇش ئېھتىمالى ئەڭ

ئۆزگىچە تەمەننا قويۇش، قارشى تەرەپنى سەل چاغلاش روھى بولمىغان. مۇھىمى ئۇ، تەن ساغلاملىقى دېگەندەك ياخشى بولمىغانلىقى، ئۇنىڭ ئۈستىگە يۈرەك كېسىلى بولغانلىقى ئۈچۈن ئارقا - ئارقىدىن ئېلىپ بېرىلغان شاھمات مۇسابىقىلىرىدە چارچاپ قالغان. ئۇ، مەن لىن خەيفېڭدىن ياش تۇرۇپ نېمىشقا تاقابىل تۇرالمىغۇدەكمەن؟ دەپ، ئۆزىگە نىسبەتەن ئىشەنچلىك مۇئامىلە قىلغان بولسىمۇ، بىراق

سالامەتلىكتە كۆرۈلگەن كىچىك ئىشلارمۇ بىزنىڭ ئەقلىي قۇربىمىزنى خورىتىپ تۇرىدۇ. ئەقىل ئەلۋەتتە ئۆزىنىڭ مەنىۋىلىك خاراكتېرى بىلەن جىسمانىي بەدەندىن پەرقلىق نەرسە، ئەمما ئۇ جىسمانىي بەدەندىن ئايرىلغان يەككە ۋە مۇستەقىل نەرسە ئەمەس. مۇنداقچە ئېيتقاندا بەدەنسىز ئەقىل مەۋجۇت بولمايدۇ. شۇڭا ئەقلىنى ئۇرغۇتۇش ئۈچۈن بەدەننى ساغلاملاشتۇرۇش كېرەك، ساغلام تەندە ساپ ئەقىل بولىدۇ.

سۈرەتتە: ئارتىسلار مەزمۇنلىرىدا ئويۇن قويماقتا.

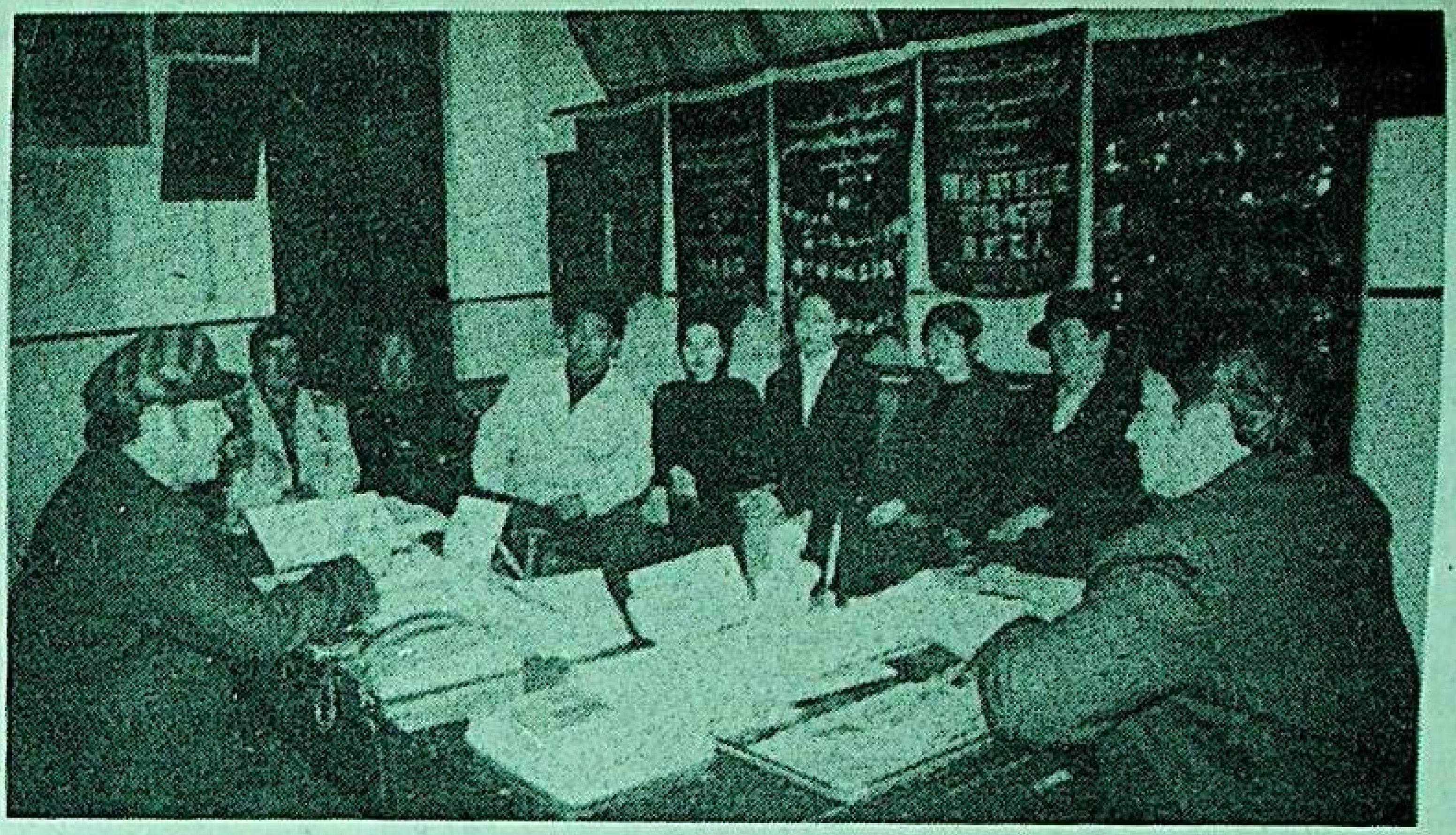

سۈرەتتە: مەدەنىيەت ئىدارىسى ۋە سەنئەت ئۆمىكىدىكىلەر كەسپىي ئۆگىنىش قىلماقتا.

مارالبېشى ناھىيىسىدە دېھقانلار تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى ئۆتكۈزۈلدى

سۈرەتلىك خەۋەر

دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ مەنىۋى مەدەنىيلىك تۇرمۇشىنى بېيىتىپ، ئۇلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ئاكتىپلىقىنى قوزغاش ئۈچۈن، مارالبېشى ناھىيىلىك مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇش پائالىيىتى كومىتېتى 11-ئاينىڭ 12 - كۈنىدىن 16 - كۈنىگىچە سېرىقبۇيا بازىرىدا ناھىيە بويىچە تۇنجى نۆۋەتلىك دېھقانلار تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى ئۆتكۈزدى. ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتلەر تەنھەرىكەتچىلەرنى تاللاش، تەشكىللەش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىدى. ئورۇنلاشتۇرۇش بالدۇر، تەييارلىق ۋە تەشكىللەش پۇختا بولغانلىقى ئۈچۈن يېزا، بازار، مەيدانلار ئەۋەتكەن 10 ۋالىبول، 12 ۋاسكېتبول، 12 ئوغلاق تارتىش، 7 قوچقار سوقۇشتۇرۇش، 12 ئارغامچا تارتىش، 12 چېلىشىش كوماندىسىدىكى 400 دىن ئارتۇق دېھقان تەنھەرىكەتچى 5 كۈن جەريانىدا 6 تۈر بويىچە 371 مەيدان كەسكىن مۇسابىقىلىشىپ، ياخشى نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى. ناھىيىلىك مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشى پائالىيىتى كومىتېتى كوللېكتىپ ئومۇمىي نومۇر بويىچە ئالدىنقى 4- لىككىچە ئېرىشكەن ئاقسامارال يېزىسى قاتارلىق 4 ئىلغار ئورۇن، ھەرقايسى تۈرلەر بويىچە ئالدىنقى 4- لىككىچە ئېرىشكەن مارالبېشى بازىرى قاتارلىق 25 ئورۇن، مەدەنىيلىك كوماندا بولۇپ باھالانغان ئاۋات بازىرى قاتارلىق 6 ئورۇن، باشلىنىش مۇراسىمىدا كوللېكتىپ نومۇر كۆرسىتىش ۋە مۇلازىملىقتا ياخشى نەتىجە ياراتقان سېرىقبۇيا بازىرى قاتارلىق 5 ئورۇننى لەۋھە، نەق پۇل بىلەن مۇكاپاتلاپ رىغبەتلەندۈردى.

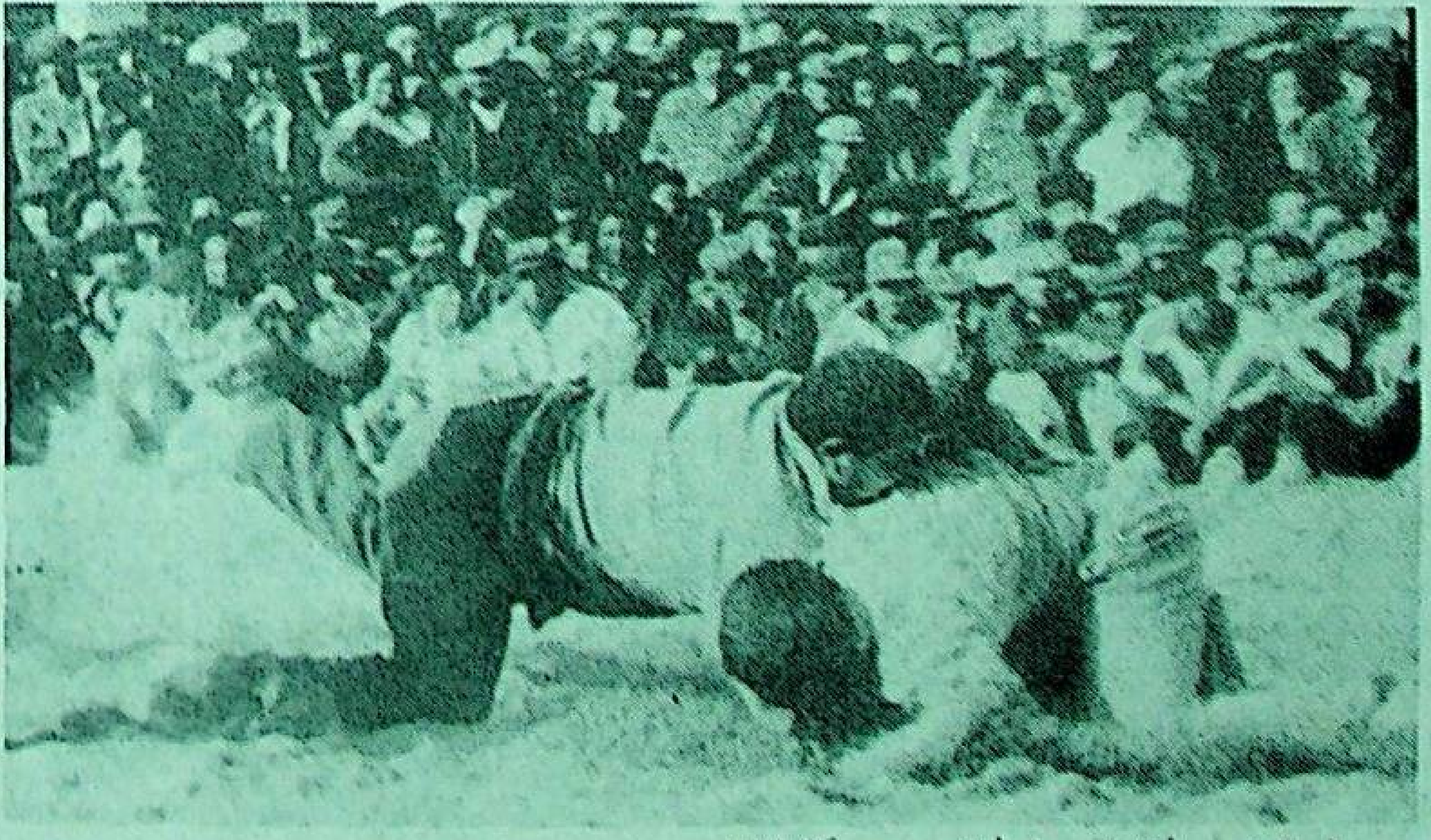

سۈرەتتە: چېلىشىش مۇسابىقىسىدىن كۆرۈنۈش.

ئەنۋەر خىزمەت خەۋىرى، **ئاۋۇت بارات فوتوسى**

قالغانىدىم. چۈنكى بۇ مۇلاھىزە ماقالىسىنىڭ ماۋزۇسى ماتېماتىكىلىق سان شەكلىدە قويۇلغان بولۇپ، 8 دىن 1 نى ئېلىۋەتكەندىن كېيىنكى نەتىجە 8 دىن چوڭ بولىدۇ دېگەن مەنا چىقىپ تۇراتتى. مەن 8 دىن 1 نى ئېلىۋەتسە 7 نىڭ قالىدىغان تۇرسا، قانداقلارچە 8 دىن چوڭ بولغىلى دەپ ئويلىدىم-دە، بۇنىڭدا مۇئەييەن بىر يېڭى پىكىر بولسا كېرەك دەپ قاراپ، دەرھال ماقالىگە كۆز يۈگۈرتتۈم. ماقالىدە 8 سائەتلىك ئۆگىنىش ۋاقتىدىن 1 سائەتنى تەنتەربىيە پائالىيەتلىرىگە ئاجراتقاندىكى ئۈنۈم 8 سائەت ئۆگەنگەننىڭ ئۈنۈمىدىن يۇقىرى بولىدۇ، ئۇزۇن مۇددەتلىك ئوقۇشلاردا ئېخمۇ شۇنداق دېگەن پىكىر ئالغا سۈرۈلگەن. مەن بۇ كۆز قاراشقا تولۇق ئىككىلەنگەچكە شۇ چاغدىلا قايىل بولغانىدىم. قىسقا مۇددەتلىك ئۆگىنىش، بېسىپ ئۆگىنىش ۋە ئىمتىھاننىڭ جىددىي مەزگىللىرىدە يۇقىرىقى تەلەپ بويىچە ئىش كۆرۈش قىيىنغا توختايدۇ. لېكىن بىر نەچچە يىللىق ۋە بىر نەچچە ئايلىق ئوقۇشلاردا شۇنداق قىلىشنىڭ ئۈنۈمى ھەقىقەتەن زور بولىدۇ. ھېچ بولمىغاندا كۈنىگە بىرىم سائەت ۋاقىت ئاجرىتىپ تەنتەربىيە پائالىيەتلىرى بىلەن شۇغۇللىنىشمۇ ئۆزىنىڭ ئۈنۈمىنى كۆرسەتمەي قالمايدۇ. ماقالىدىكى تۇپ مەزمۇن ئوقۇغۇچىلارنى ئۆزىنىڭ تەن ساغلاملىقىنى كۈچەيتىش ئارقىلىق ئەقلىي ئىقتىدارىنى ئاشۇرۇشقا دالالەت قىلىشتىن ئىبارەت. مېنىڭچە بۇ كۆز قاراشنى پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى ۋە كەسپىي ئورۇنلاردىكى كادىرلار ھەم ئىشچى - خىزمەتچىلەرگىمۇ تەتبىق قىلىشقا بولىدۇ. بولۇپمۇ ئىشخانىدا بېسىپ ئولتۇرۇپ ئىشلەيدىغانلار ئۈچۈن تېخىمۇ شۇنداق.

كىشىلەر ئادەتتە بۇ نۇقتىغا ئانچە دىققەت قىلىپ كەتمەيدۇ، تەنتەربىيە پائالىيەتلىرىگە ئائىت شارائىتلارغىمۇ كۆڭۈل بۆلۈپ كەتمەيدۇ. تەشكىل قانچە تەكىتلىگەن بىلەن ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئۆزى قىزىقمىسا، كۆڭۈل بۆلمىسە يەنىلا بىكار. ئىدارىدە پەقەت گىمناستىكا قاتارلىق شەكلەن ھەرىكەتلەرنىلا ئىشلىگىلى بولىدۇ. ئىدارىدە شارائىت تولۇق بولسا بەزى يولداشلار ئاشۇرۇۋېتىدۇ، ۋاقتىنى مۇۋاپىق ئىگىلىيەلمەي ئاخىرى رەھبەرلىكنى چەكلەشكە مەجبۇر قىلىدۇ. شۇڭا ئەڭ ياخشى چارە ئۆزىنىڭ شەخسىي ۋە بەھۇزۇر ۋاقتىدىن پايدىلىنىشتىن ئىبارەت.

بىراق ھازىرقى مۇھىم مەسىلە كىشىلەرنىڭ بەدەن چېنىقتۇرۇشنى قەيەردە ئېلىپ بېرىشى ياكى قانداق ۋاقىتتا ئورۇنلاشتۇرۇشى ئەمەس، مۇھىمى كۆرۈنگەن داڭلىق شاھمات ماھىرى، بىراق ئۇ 1989 - يىلى 9 - ئايدا سىنگاپوردا ئۆتكۈزۈلگەن دۇنيا شاھمات مۇسابىقىسىدە دۇنيا چېمپىيونى بولۇش ئېھتىمالى ئەڭ كۈچلۈك بولغان، پۇرسەت ۋە شارائىتىمۇ ئۇنىڭغا ئوڭ كەلگەن تۇرۇقلۇق، ئۇتتۇرۇۋېتىپ، كىشىلەرنىڭ ئۈمىدىنى يەردە قويغان. تەنتەربىيە ساھەسىدىكىلەر نىي ۋېيپىڭنىڭ ماھارىتى بىلەن ئەينى شارائىتنى سېلىشتۇرۇپ، نىي ۋېيپىڭنىڭ ئۇتتۇرۇپ قويۇشىنى زادىلا ئىدىيىسىدىن ئۆتكۈزەلمىگەن. 1991 - يىلى 6 - ئايدا ئۆتكۈزۈلگەن جۇڭگو - ياپونىيە شاھمات مۇسابىقىسىدە ئالدىنقى 2 مەيداندا ئۇتۇۋېلىپ غەلىبە مۇقىملىشىپ قالغان بولسىمۇ، بىراق ھەل قىلغۇچ ئاخىرقى مەيداندا يەنە ئۇتتۇرۇپ قويغان. ياپونىيە ماھىرى لىن خەيفېڭنىڭ سۆزى بويىچە ئېيتقاندا نىي ۋېيپىڭ نەتىجىنى ئۇتتۇنۇپ بەرگەندەكلا ئىش قىلغان. تەنتەربىيە ساھەسىدىكىلەرنىڭ تەھلىل قىلىشىچە، نىي ۋېيپىڭ شاھمات تېخنىكىسى جەھەتتە ھەرگىز چېكىنىپ قالمىغان. مەسىلەن، ئالدىنقى رەت مۇسابىقىنىڭ 41 - مەيداندا يەنىلا بىر نەچچە قېتىم «1 چالمىدا 3 پاختەكنى سوقۇش»تەك پەۋقۇلئاددە ماھارىتىنى ئىشقا سالالىغان. ئۇنىڭدا چارچاپ قالغان. ئۇ، مەن لىن خەيفېڭدىن ياش تۇرۇپ، نېمىشقا تاقابىل تۇرالمىغۇدەكمەن؟ دەپ، ئۆزىگە نىسبەتەن ئىشەنچلىك مۇئامىلە قىلغان بولسىمۇ، بىراق يېتەرلىك بەدەن قۇۋۋىتى كاپالىتى بولمىغاچقا 8 سائەتلىك ئۇدا ئېلىشىشلارغا بەرداشلىق بېرەلمىگەن، نەتىجىدە ھالقىلىق پەيتتە ئاسانلا كەتكۈزۈپ قويغان. ئۆزىمىزنىڭ ئادەتتىكى تۇرمۇشىدىن مىسال ئالساقمۇ شۇنى كۆز ئالدىمىزغا كەلتۈرەلەيمىزكى، ئەگەر تېتىك ۋە ساغلام مەزگىللىرىمىزدە جىسمانىي ئىشلارنى ئۈنۈملۈك قىلىپلا قالماستىن، بەلكى ئەقلىي ئىشلارنىمۇ ناھايىتى تەرتىپلىك ۋە ئۈنۈملۈك ھالدا بىر ياقلىق قىلالايمىز، بەلكى ئىنتايىن گۈزەل، ئۇلۇغ، مۇرەككەپ ۋە ئاكتىۋال تەسەۋۋۇرلارغا ئىگە بولالايمىز. بۇ ئەمەلىيەتتە ئەقلىنىڭ پەرۋاز قىلىشىدۇر. بۇنىڭ ئەكسىچە سالامەتلىكىمىزدە مەسىلە كۆرۈلسە، ئۇ ھامان ئەقىل قاناتلىرىمىزغا ئېسىلىۋالىدۇ، روھىمىز چۈشكۈن ھالەتتە بولىدۇ. ناۋادا ئېغىرراق كېسەل بولۇپ قالساق، ئۇلۇغ ئىشلار، گۈزەل ئارزۇلار، مۇرەككەپ پىلانلار ئۈستىدە باش قاتۇرۇش ئۇياقتا تۇرسۇن، ئۆز ھالى- دەردىمىز بىلەن قالىمىز، كېسەللىك بىزنىڭ ئەقىل ئىشلىتىشىمىزگە ئىمكانىيەت بەرمەيدۇ، بەدىنىمىز ئەقىل مەۋجۇت بولمايدۇ. شۇڭا ئەقىلنى ئۇرغۇتۇش ئۈچۈن، بەدەننى ساغلاملاشتۇرۇش كېرەك، ساغلام تەندە ساپ ئەقىل بولىدۇ.

ئېلىمىزدە ۋە باشقا بەزى ئەللەردە بۇ جەھەتتىكى تونۇش ئايدىڭ بولغاچقا، بەدەن چېنىقتۇرۇشقا ئەھمىيەت بېرىش ئومۇمىي ئادەتكە ئايلانغان، ھەتتا ساغلاملىق ئۇسۇللىرى ۋە بەدەن گۈزەللەشتۈرۈش گىمناستىكىلىرى ئىجاد قىلىنغان. گېزىتتە خەۋەر قىلىنىشىچە، يېقىنقى مەزگىلدىن بۇيان ئامېرىكىدا مېڭىنى ساغلاملاشتۇرۇش گىمناستىكىسى ئەۋج ئالغان، بولۇپمۇ يۇقىرى قاتلام تەبىقىسىدىكىلەر بۇنى ناھايىتى تېز قوبۇل قىلغان. نۇرغۇنلىغان شىركەتلەر مېڭە مەشىقى ئويۇنى، تېپىشماق، رەسىم قۇراشتۇرۇش قاتارلىقلارغا ئائىت مەھسۇلاتلارنى كۆپلەپ ئىشلەپ چىقىرىپ نۇرغۇن پۇل تاپقان. كىشىلەر بەدەن ساغلاملىقى بىلەن ئەقلىي ئىقتىدارىنىڭ بىرلىكتە تەرەققىي قىلىشىنى ئۈمىد قىلغانلىقتىن، بۇ مەھسۇلاتلارنى تالىشىپ سېتىۋېلىشقان. باباراقاد ئىسىملىك بىرەيلەن «چوڭ مېڭىنى ئويغىتىش» ناملىق كىتاب يېزىپ، بۇ جەھەتتىكى ئىلغار كۆزقاراشنى جەمئىيەتكە ئېلان قىلغان.

مېنىڭچە، بىز يۇقىرىقىلاردىن مۇئەييەن تەسىراتقا كەلمەي قالمايمىز.

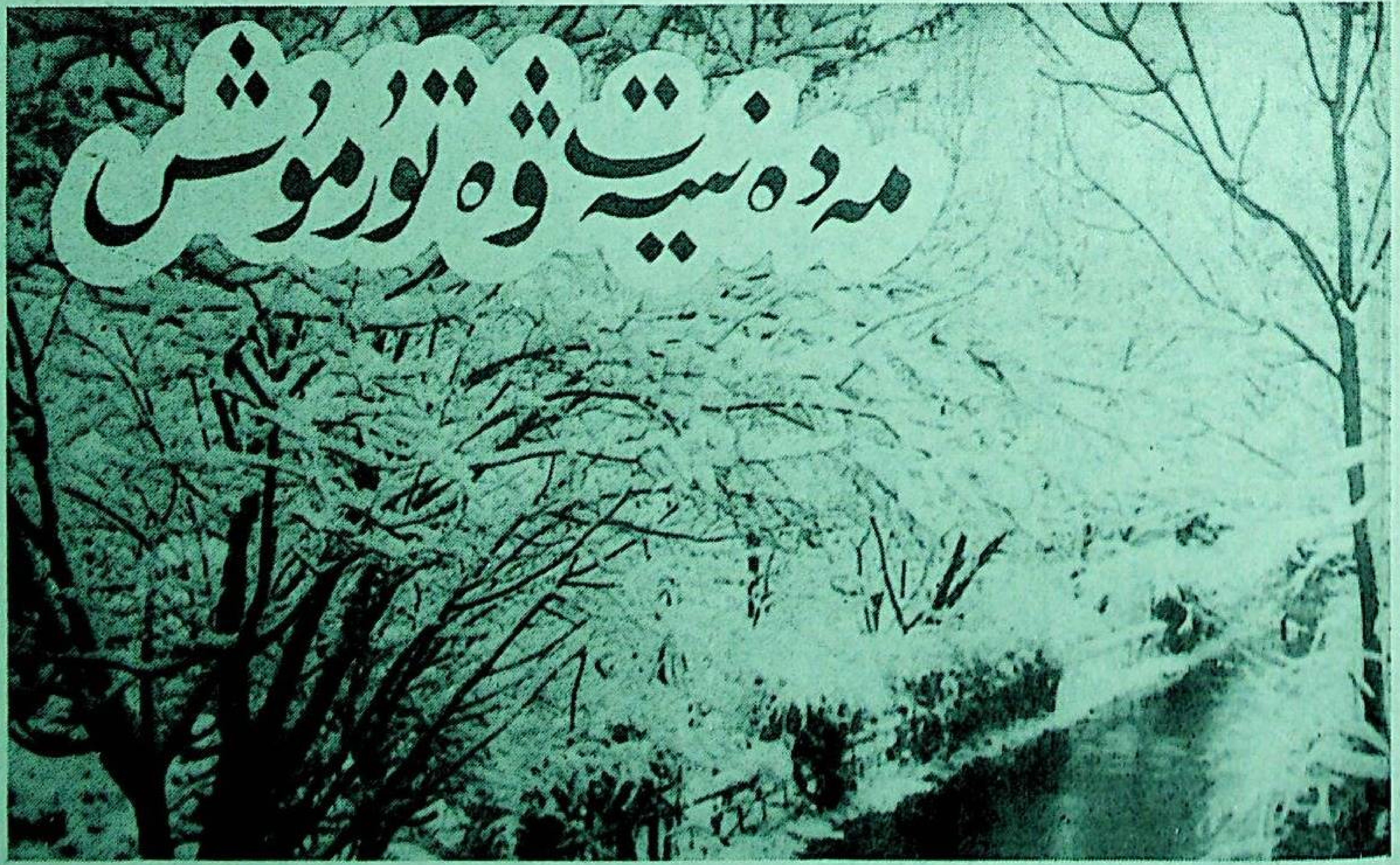

باقىتبەك فوتوسى

مەركىزىي كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمى قاتارلىق 10 بۆلۈم، مىنىستىرلىك، كومىتېت ئۇقتۇرۇش چىقاردى

«ئۈچنى يېزىغا يۈزلەندۈرۈش» پائالىيىتىنى چوڭقۇر، ئۇزاققىچە قانات يايدۇرۇش لازىم

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 25- نويابىر تېلېگراممىسى: مەركىزىي كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمى، دۆلەت پەن-تېخنىكا كومىتېتى، يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىكى، مەدەنىيەت مىنىستىرلىكى، رادىيو - تېلېۋىزىيە مىنىستىرلىكى، سەھىيە مىنىستىرلىكى، دۆلەت پىلانلىق تۇغۇت كومىتېتى، ئاخبارات - نەشرىيات مەھكىمىسى، ئىتتىپاق مەركىزىي كومىتېتى، جۇڭگو پەن-تېخنىكا جەمئىيىتى قاتارلىق 10 ئورۇن يېقىندا بىرلىكتە «مەدەنىيەت، پەن-تېخنىكا، سەھىيە ئىشلىرىنى يېزىغا يۈزلەندۈرۈش پائالىيىتىنى چوڭقۇر قانات يايدۇرۇش توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش» چىقىرىپ، «ئۈچنى يېزىغا يۈزلەندۈرۈش» پائالىيىتىنى ئىنچىكە ئورۇنلاشتۇردى.

«ئۈچنى يېزىغا يۈزلەندۈرۈش» پائالىيىتىنى داۋاملىق چوڭقۇر قانات يايدۇرۇشتىكى ئومۇمىي تەلەپ مۇنداق: پارتىيە 15-قۇرۇلتىيىنىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىپ، ئىزچىللاشتۇرۇپ، يېزا ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇش، يېزا مەدەنىيىتىنى گۈللەندۈرۈش، دېھقانلارنىڭ ساغلاملىقىنى ئۈستۈرۈش ئۈچۈن خىزمەت قىلىش، تەدبىرنى ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، دېھقانلارنى ھەقىقىي پايدىغا ئىگە قىلىش.

ئۇقتۇرۇشتا مۇنۇلار تەلەپ قىلىندى: تارماقلار، ساھە، كەسىپلەر يېزا ئىگىلىكى، يېزىلار، دېھقانلارغا خىزمەت قىلىش يېتەكچى ئىدىيىسىنى مۇستەھكەم تۇرغۇزۇپ، يېزا ئىگىلىكىگە، يېزىلارغا ئاگلىق يۈزلىنىپ، يېزا ئىقتىسادى ۋە جەمئىيەتنىڭ ئومۇميۈزلۈك تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش لازىم. سىياسەت، تەدبىرلەرنى تۈزۈپ چىقىپ، مەدەنىيەت، پەن-تېخنىكا، سەھىيە خادىملىرىنى يېزىلارغا بېرىشقا رىغبەتلەندۈرۈش لازىم. خىراجەتنى كۆپ تەرەپلىمە غەملەپ، «ئۈچنى يېزىغا يۈزلەندۈرۈش»نى دائىملاشتۇرۇشقا كاپالەتلىك قىلىش لازىم. ھۆكۈمەت تارماقلىرى خىراجەت جەھەتتىن مەدەت بېرىش، جەمئىيەتتىكى ھەرقايسى ساھەلەرنى «ئۈچنى يېزىغا يۈزلەندۈرۈش» كە ياردەم بېرىشكە رىغبەتلەندۈرۈش ۋە يېتەكلەش لازىم. يېزىلاردىكى مەدەنىيەت، پەن-تېخنىكا، سەھىيە ۋە پىلانلىق تۇغۇت، بازار قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، يېزا-بازارلاردىكى پەننى ئومۇملاشتۇرۇش جەمئىيەتلىرى، يېزا كەسپىي-تېخنىكا جەمئىيەتلىرى، يېزىلاردىكى ياش پىدائىيلار مۇلازىمەت ئەترىتى قاتارلىق ئاممىۋى تەشكىلاتلارنىڭ رولىنى جارى قىلدۇرۇشقا ئەھمىيەت بېرىش لازىم.

ئۇقتۇرۇشتا مۇنۇلار تەكىتلەندى: «ئۈچنى يېزىغا يۈزلەندۈرۈش»نى ھالقىلىق سەۋىيىگە يېتكۈزۈش قىلىش ئاساسىي تېمىسى بىلەن بىرلەشتۈرۈپ، مۇھىم نۇقتىنى گەۋدىلەندۈرۈپ، دېھقانلار ھەل قىلىشنى جىددىي تەلەپ قىلىۋاتقان مەسىلىلەرنى تىرىشىپ ھەل قىلىش لازىم. خادىملارنى نامرات رايونلارغا كۆپلەپ ئەۋەتىش، مۇئەسسەسەلەرنى نامرات رايونلاردا كۆپلەپ قۇرۇپ، كىتاب، گېزىت، ژۇرنال قاتارلىقلارنى نامرات رايونلارغا يەتكۈزۈپ بېرىش لازىم.

ئۇقتۇرۇشتا مۇنداق دېيىلدى: «ئۈچنى يېزىغا يۈزلەندۈرۈش»نى «مەدەنىي بولۇش، يېڭى ئىستىل تىكلەش» پائالىيىتى بىلەن بىرلەشتۈرۈش لازىم. تارماقلار، ساھە، كەسىپلەر «ئۈچنى يېزىغا يۈزلەندۈرۈش» پائالىيىتىگە ئاكتىپ قاتنىشىپ، كۆپلەپ ئەمەلىي ئىش قىلىشى، تۆھپە قوشۇشى لازىم.

ئېلىمىزدە ھازىر مەلۇم بولغان گەۋدىسى ئەڭ زور، تارقىلىش دائىرىسى كەڭ ھەم يۇقىرى بولغان 4- ئىرا مۇز پارچىسى ھەرىكىتىدە شەكىللەنگەن مۇز ئۆڭكۈرلىرى يېقىندا ئىچكى موڭغۇل ئاپتونوم رايونىنىڭ چېغىن ناھىيىسىدە تېپىلدى. بۇ چوڭ بايقاش بۈنىڭدىن 1 - 2 مىليون يىل ئىلگىرى ئېلىمىزدە ھەقىقەتەن كەڭ كۆلەملىك مۇز كۆچۈش ھەرىكىتى بولغانلىقىنى ئىسپاتلاپ بېرىدۇ. بۇ، مۇھىت تەتقىقاتى، ھاۋا كىلىماتى ئۆزگىرىشىنى تەتقىق قىلىشنى مۇھىم ئاساسقا ئىگە قىلدى.

سۈرەتتە: خىزمەتچى خادىملار مۇز ئۆڭكۈرلىرىنىڭ چوڭقۇرلۇقىنى ئۆلچەمەكتە.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

گومىنداڭ ئىنقىلابىي كومىتېتى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 50 يىللىقىنى خاتىرىلەش يىغىنى ۋە گومىنداڭ ئىنقىلابىي كومىتېتى 9 - قۇرۇلتىيى بېيجىڭدا ئۆتكۈزۈلدى

جياڭ زېمىن، لى پېڭ، چياۋشى، لى رۈيخۇەن قاتارلىقلار بېغىشلىما يېزىپ بەردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 24- نويابىر تېلېگراممىسى. جۇڭگو گومىنداڭ ئىنقىلابىي كومىتېتى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 50 يىللىقىنى خاتىرىلەش يىغىنى ۋە گومىنداڭ ئىنقىلابىي كومىتېتى مەملىكەتلىك 9- قۇرۇلتىيى بۈگۈن بېيجىڭدا داغدۇغىلىق ئېچىلدى.

جياڭ زېمىن، لى پېڭ، چياۋشى، لى رۈيخۇەن قاتارلىق پارتىيە ۋە دۆلەت رەھبەرلىرى گومىنداڭ ئىنقىلابىي كومىتېتى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 50 يىللىقى مۇناسىۋىتى بىلەن بېغىشلىما يېزىپ بەردى.

جياڭ زېمىننىڭ بېغىشلىمىسى: «سوتسىيالىستىك ۋەتەنپەرۋەرلىك بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، جۇڭخۇانى گۈللەندۈرۈش، ۋەتەننى بىرلىككە كەلتۈرۈش بۈيۈك ئىشى ئۈچۈن كۈچ چىقىرايلى»

لى پېڭنىڭ بېغىشلىمىسى: «بىر نىيەت-بىر مەقسەتتە بولۇپ، زىچ ھەمكارلىشىپ، ۋەتەننى بىرلىككە كەلتۈرۈش يولىدا بىرلىكتە ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلايلى»

چياۋشىنىڭ بېغىشلىمىسى: «ھاكىمىيەت ئىشلىرىغا قاتنىشىش، ھاكىمىيەت ئىشلىرىنى مۇھاكىمە قىلىش، دېموكراتىك نازارەتچىلىكنى كۈچەيتىش، جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش ئۈچۈن كۈچ چىقىرايلى»

لى رۈيخۇەننىڭ بېغىشلىمىسى: «ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، جۇڭخۇانى گۈللەندۈرۈشكە كۈچ چىقىرايلى»

يىغىندا ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۇروسىنىڭ ئەزاسى، كوۋۇيۇەننىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى ۋۇ باڭگو ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ تەبرىك خېتىنى ئوقۇپ ئۆتتى.

يىغىندا قۇرۇلتاينىڭ دائىمىي رەئىسى خې لۇلىي سۆز قىلدى.

يىغىندا قۇرۇلتاينىڭ دائىمىي رەئىسى پىڭ چىڭيۈەننىڭ جۇڭگو گومىنداڭ ئىنقىلابىي كومىتېتى 8- نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتىغا ۋاكالىتەن بەرگەن «دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسىنىڭ يېتەكچىلىكىدە، ئەسىر ھالقىيدىغان گومىنداڭ ئىنقىلابىي كومىتېتى خىزمىتىدە يېڭى ۋەزىيەت يارىتىپ، ۋەتەننى بىرلىككە كەلتۈرۈش، جۇڭخۇانى گۈللەندۈرۈش ئۈچۈن تىرىشىپ كۈرەش قىلايلى» دېگەن دوكلاتى ئاڭلاپ ئۆتۈلدى.

ئىقتىسادىي ھەمكارلىقنى قانات يايدۇرۇش ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ بىردىنبىر بۇرچى

(بېشى 1 - بەتتە)

1. تېخنىكا سودا بازىرىنى تولۇق ئېچىۋېتىپ، ئەزا دۆلەتلەر ئوتتۇرىسىدىكى تېخنىكا ھەمكارلىقى ۋە تېخنىكا ئۆتۈنۈپ بېرىشنى ئىلگىرى سۈرۈپ، سۈنئىي توسالغۇلارنى تۈگىتىش، كەمسىتىش خاراكتېرلىك سىياسەت ۋە ئۇسۇللارنى ئەمەلدىن قالدۇرۇش لازىم.

2. زۆرۈر تەدبىرلەرنى قوللىنىپ، تەرەققىي قىلىۋاتقان ئەزالارنىڭ ئىقتىساد - تېخنىكا تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن يۇقىرى، يېڭى تېخنىكىلارنىڭ ئەزا دۆلەتلەرگە بولۇپمۇ تەرەققىي قىلىۋاتقان ئەزا دۆلەتلەرگە يۆتكىلىشىنى ئىلھاملاندۇرۇش ۋە تېزلىتىش لازىم.

3. ھەممە ئەزا ئەقلىي مۈلۈك ھوقۇقىنى قوغداشقا ئەھمىيەت بېرىشى، ئەقلىي مۈلۈك ھوقۇقى تۈزۈمىنىڭ تېخىمۇ مۇۋاپىقلىشىشىنى ئىلگىرى سۈرۈشى لازىم. تېخنىكا پاتېنتىنى قوغداش ۋاقتى مۇۋاپىق بولۇشى، ئۆتۈنۈپ بېرىش شەرتى ئادىل بولۇشى لازىم.

4. ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ «21 - ئەسىرگە يۈزلەنگەن پەن - تېخنىكا، كەسىپ ھەمكارلىقى كونتېرتىپى»نى تۈزۈپ چىقىشنى تەكلىپ قىلىمىز. بۇ كونتېرتىپتە ھەم نىشان ۋە پرىنسىپ بولۇشى، ھەم ئەمەلىي تەدبىر ۋە قەدەم - باسقۇچ بولۇشى لازىم؛ بازار يۆنىلىشى بىلەن ھۆكۈمەتنىڭ تەڭشەش - تىزگىنلىشىنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈشكە تىرىشىپ، ئېچىش تەتقىقاتى بىلەن تەتقىقات نەتىجىلىرىنى ئىشلەپچىقىرىش كۈچىگە ئايلاندۇرۇشنى بىرلەشتۈرۈپ، ئومۇمىيۈزلۈك ئىلگىرى سۈرۈش بىلەن كونكرېت ھەمكارلىشىدىغان تۈرلەرنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈپ، ئاسىيا-تىنچ ئوكيان رايونىنىڭ ئىقتىساد - تېخنىكا ھەمكارلىقىنى ھەقىقىي يولغا قويۇشقا تىرىشىش لازىم.

جياڭ زېمىن يىغىنغا قاتناشقانلارغا جۇڭگو ھۆكۈمىتىنىڭ 2005-يىلى سانائەت مەھسۇلاتلىرىنىڭ ئوتتۇرىچە تاموژنا بېجىنى 10% كە چۈشۈرۈشنى قارار قىلغانلىقىنى جاكارلىدى. ئۇ يەنە جۇڭگونىڭ «ئۇچۇر تېخنىكىسى كېلىشىمى»گە ئەزا بولۇشنى قارار قىلغانلىقىنى ھەم ئالاقىدار ئىشلار ئۈستىدە سۆھبەتلىشىشكە باشلىغانلىقىنى ئېيتتى. بۇ ئەمەلىي ھەرىكەتلەرنىڭ ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونىنىڭ ئىقتىساد - تېخنىكا ھەمكارلىقى، سودا ۋە مەبلەغ سېلىشنى ئەركىنلەشتۈرۈش تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرىدىغانلىقىغا ئىشىنىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

رەئىس جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: «مەن 2001 - يىلى ئاسىيا-تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ 9 - قېتىملىق رەھبەرلەر بىرەسمىي يىغىنىنىڭ شاڭخەيدە ئېچىلىشىنى قارشى ئالىمەن. بىز شۇ يىغىن ئۈچۈن تولۇق تەييارلىق كۆرىمىز».

ئاسىيا -تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتى 5- قېتىملىق رەھبەرلەر بىرەسمىي يىغىنى مۇشۇ ئاينىڭ 25 - كۈنى چۈشتىن كېيىن «بۈيۈك ئالاقە ئائىلىسى» خىتابنامىسىنى ماقۇللىغاندىن كېيىن يېپىلدى.

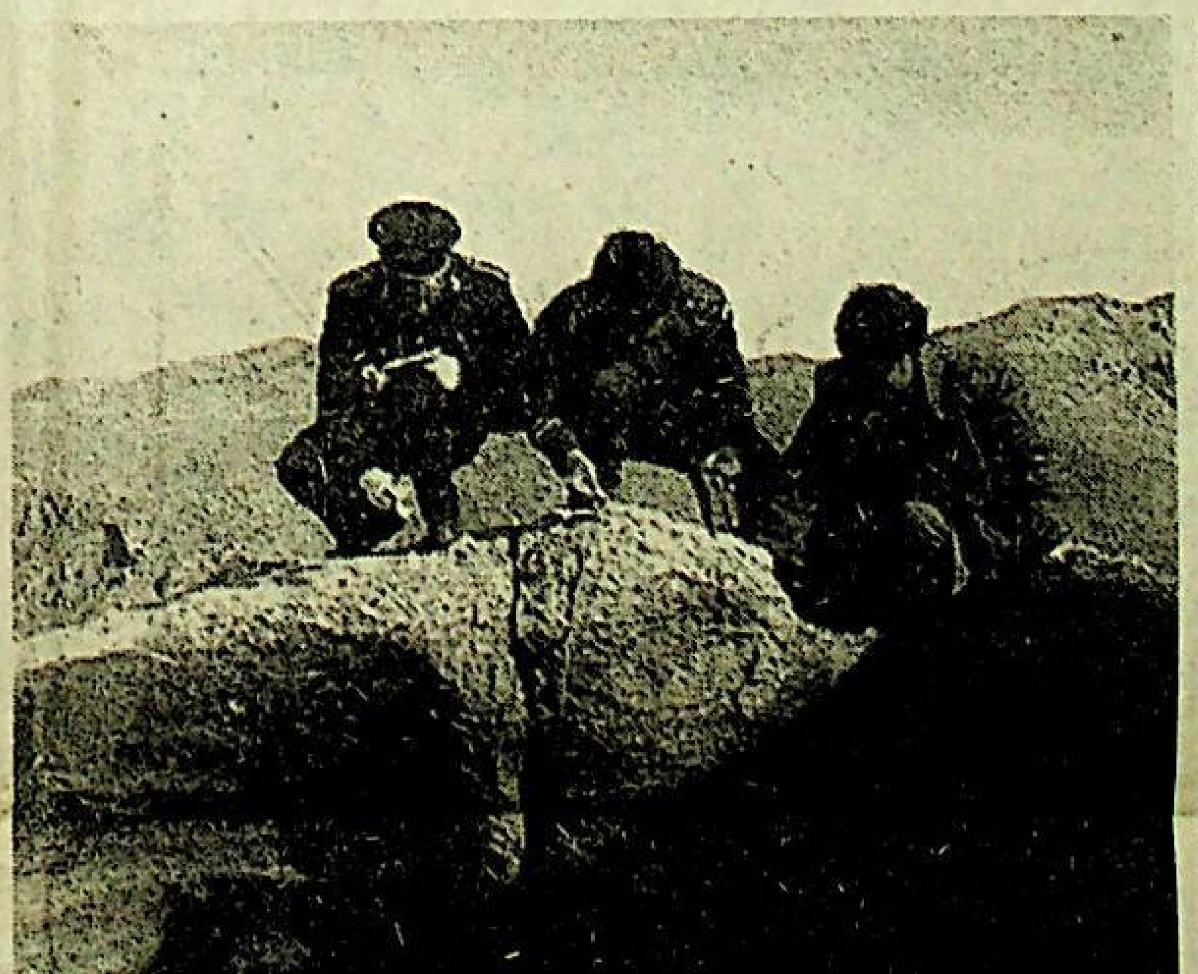

قىسقا خەۋەرلەر

● مەملىكەت بويىچە يەرلىك سىياسىي كېڭەشلەرنىڭ رەئىسلىرى سۆھبەت يىغىنى 11- ئاينىڭ 24- كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەش زالىدا ئۆتكۈزۈلدى.

● ئىچكى سودا مىنىستىرلىكى يېقىندا جايلارنىڭ «مۇۋاپىق پىلانلاش، قۇرۇش بىلەن باشقۇرۇشقا تەڭ ئەھمىيەت بېرىش» پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇپ، ماتورلۇق قاتناش ۋاسىتىلىرى سودا بازارلىرىنى پائال يېتىلدۈرۈپ ۋە قېلىپلاشتۇرۇپ، ئەقلىغا مۇۋاپىق بولغان ماتورلۇق قاتناش ۋاسىتىلىرى ئوبوروت سىستېمىسى ۋە تورىنى شەكىللەندۈرۈپ، ئاپتوموبىل سانائىتىنىڭ راۋاجلىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈشىنى ئوتتۇرىغا قويدى.

● جۇڭگو ئەرلەر ۋالبول كوماندىسى ئاۋستىرالىيە كوماندىسىنى ئاران يېڭىپ، قىتئەلەر ئارا چېمپىيونلۇق لوڭقىسىنى تالىشىش مۇسابىقىسىدە 4 - بولدى.

ۋە قەدەم - باسقۇچ بولۇشى لازىم؛ بازار يۈزلىنىشى بىلەن ھۆكۈمەتنىڭ تەڭشىشى - تىزگىنلىشىنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈشكە تىرىشىپ، ئېچىش تەتقىقاتى بىلەن تەتقىقات نەتىجىلىرىنى ئىشلەپچىقىرىش كۈچىگە

5 - قېتىملىق رەھبەرلەر بىرسىمىي يىغىنى مۇشۇ ئاينىڭ 25 - كۈنى چۈشتىن كېيىن «بۈيۈك ئالاقە ئاتلىسى» خىتابنامىسىنى ماقۇللىغاندىن كېيىن يېپىلدى.

ئاپتوموبىل سانائىتىنىڭ راۋاجلىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈشنى ئوتتۇرىغا قويىدۇ.

● جۇڭگو ئەرلەر ۋالېبول كوماندىسى ئاۋستىرالىيە كوماندىسىنى ئاران يېڭىپ، قىتئەلەر ئارا چېمپىيونلۇق لوڭقىسى تالىشىش مۇسابىقىسىدە 4 - بولدى.

● 23 - نويابىر گېرمانىيەنىڭ ستۇتگارت شەھىرىدە ئۆتكۈزۈلگەن دۇنيا لوڭقىسى تالىشىش گىمناستىكا مۇسابىقىسىدە جۇڭگو ماھىرلىرى 1 تۈردە 1 -، 1 تۈردە 2 -، 2 تۈردە 3 - بولدى.

● ۋېنگرىيىدە 11 - ئاينىڭ 23 - كۈنى ئۆتكۈزۈلگەن خەلقئارا شاھمات ئالاھىدە ماھىرلىرى تەكلىپ مۇسابىقىسىدە جۇڭگو ماھىرى جاڭ جۇڭيۈڭ چېمپىيون بولدى.

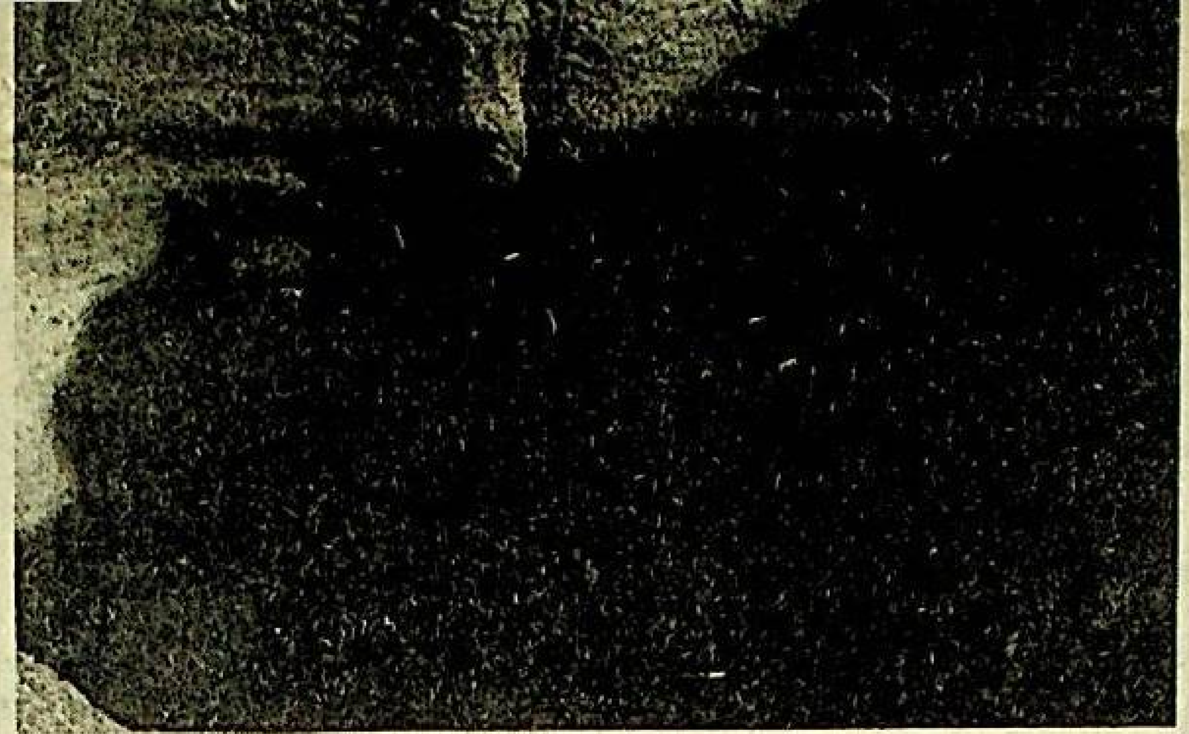

قەشقەر ۋىلايىتى كارخانىلارنىڭ زىيانىنى تۈگىتىپ قىيىنچىلىقتىن قۇتۇلۇشقا يۆلەك بولدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز لىۋېيلىك

بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، قەشقەر ۋىلايىتى ۋە ھەرقايسى ناھىيە (شەھەر)، تارماقلار، كارخانىلار خەندەن پولات - تۆمۈر زاۋۇتىنىڭ تەجرىبىسىنى ئۆگىنىپ، ئىچكى جەھەتتىن باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، زىياننى تۈگىتىپ، پايدىنى ئاشۇرۇش ۋە كارخانىنى قىيىنچىلىقتىن قۇتقۇزۇش سالمىقىنى زورايتىپ، ۋىلايەتنىڭ سانائەت ئىشلەپچىقىرىشىدا مۇقىم راۋاجلىنىش ۋەزىيىتىنى ساقلاشقا كاپالەتلىك قىلدى.

زىياننى تۈگىتىپ، پايدىنى ئاشۇرۇش خىزمىتىنىڭ قىيىنلىق دەرىجىسى زور بولغاچقا، ۋىلايەت زىياننى تۈگىتىپ، پايدىنى ئاشۇرۇشنى شەھەر ئىقتىسادىي خىزمىتىدىكى زور ئىش سۈپىتىدە تۇتۇپ، قاتلاممۇقاتلام زىياننى تۈگىتىپ، پايدىنى ئاشۇرۇش نىشان مەسئۇلىيەت تۈزۈمى ئورناتتى، ئادەم ئاجرىتىپ خىزمەت گۇرۇپپىسى تەشكىللەپ ھەرقايسى كارخانىلارغا ئەۋەتىپ، زىياننى تۈگىتىش خىزمىتىنى ئىلگىرى سۈردى. كارخانىلارنىڭ ئەھۋالىغا ئاساسەن، «ئالدى بىلەن ئاسىنىنى ھەل قىلىش، مۇھىم نۇقتىدا بۆسۈش ھاسىل قىلىش» پرىنسىپى بويىچە نۇقتىلىق ھالدا توقۇمىچىلىق، قۇرۇلۇش ماتېرىياللىرى ساھەلىرى قاتارلىق زىيىنى چوڭ كارخانىلارنىڭ زىياننى ئازايتىش خىزمىتىنى تۇتتى. قەشقەر پاختا توقۇمىچىلىق زاۋۇتى ئۆتكەن يىلى 60 نەچچە مىليون يۈەن زىيان تارتقان بولۇپ، بۇ يىل بۇ زاۋۇت مەسئۇل تارماقنىڭ كۆرسەتمىسى ۋە ياردىمى ئاستىدا زىيان تارتىش سەۋەبى ئۈستىدە ئەستايىدىل ئىزدىنىپ، كارخانىنىڭ ئىشلەپچىقىرىشى ۋە تىجارىتىنىڭ ئېھتىياجىغا ئاساسەن، ھەرقايسى تارماق، سېخلارغا قارىتا شتات ۋە خادىم بېكىتىپ خىزمەت ئۈنۈمى رىقابىتى مېخانىزمىنى يولغا قويدى. بۇ تەدبىرلەرنىڭ يولغا قويۇلۇشى بىلەن كارخانا ئىقتىسادىدا كۆرۈنەرلىك ياخشىلىنىش بولۇپ، بۇ يىل زىيان 35 مىليون يۈەن ئازايدى.

ۋىلايەتلىك پارتكوم، مەمۇرىي مەھكىمە كارخانىلارنى قىيىنچىلىقتىن قۇتقۇزۇش خىزمىتىگە ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىپ، رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، كارخانىنى قىيىنچىلىقتىن قۇتقۇزۇش خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتتى. ھەرقايسى كارخانىلارمۇ ئۆزىنى ئۆزى قىيىنچىلىقتىن قۇتقۇزۇش ئېڭىنى پەيدىنپەي كۈچەيتىپ، مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى قاتلاممۇقاتلام ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ئۆز كۈچىگە تايىنىپ ئىش كۆرۈشنى ئاساس، جەمئىيەت ياردەم بېرىشنى قوشۇمچە قىلغان قىيىنچىلىقتىن قۇتۇلۇش يولىنى تاپتى. قەشقەر شەھىرى بىر قىسىم كارخانا ئىشچى - خىزمەتچىلىرىنىڭ تۇرمۇش قىيىنچىلىقىنى ھەل قىلىش توغرىسىدىكى پىكىرنى ئوتتۇرىغا قويدى. يېڭىشەھەر ناھىيىسى مۇناسىۋەتلىك تارماقلارنىڭ خەتەرگە تەۋەككۈل قىلىشنى كاپالەتلەندۈرۈش سوممىسى تاپشۇرۇشتەك مەسئۇلىيەت - ھۆددىگەرلىك ئۇسۇلىنى قوللاندى. بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، ۋىلايەتلىك پارتكوم، مەمۇرىي مەھكىمە يەنە ھەرقايسى تارماقلاردىن 100 دىن ئارتۇق خادىم ئاجرىتىپ پارتىيە قۇرۇلۇشىغا ياردەم بېرىش خىزمەت گۇرۇپپىسى تەشكىللەپ، دۆلەت ئىگىلىكىدىكى 23 كارخانىغا ئەۋەتتى. خىزمەت گۇرۇپپىسى كارخانىلارنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا بىرلەشتۈرۈپ ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى مۇناسىۋەتلىك ھۆججەتلەرنىڭ روھىنى ئۆگىنىشكە ئۇيۇشتۇردى.

ئۇنىڭدىن باشقا، ۋىلايەتلىك پارتكوم ۋە مەمۇرىي مەھكىمە مەركەزلىك تەرتىپكە سېلىش خىزمىتىگە بىرلەشتۈرۈپ نۇقتىلىق كارخانىلارغا بولغان بىخەتەرلىك، ئالدىنى ئېلىش خىزمىتىنى يەنىمۇ كۈچەيتىپ، كارخانىنىڭ ئىچكى قىسمى ۋە سىرتقى مۇھىت تەرتىپىنى ياخشىلاپ، پۈتۈن ۋىلايەتنىڭ مۇقىملىقى ۋە ئىقتىسادىي تەرەققىياتى ئۈچۈن ئاساس ياراتتى.

(بېشى 1 - بەتتە)

بۇنىڭدىن باشقا، باغۋەنچىلىكنى راۋاجلاندۇرۇپ، ئۇنى كېيىنكى ئەسىردىكى يېڭى تۈۋرۈك كەسىپ قىلىش لازىم. ئىقتىسادىي ئورمانلارنى راۋاجلاندۇرۇشنى ئاساس قىلىپ، زور كۆلەمدە كۆچەت تىكىپ ئورمان بەرپا قىلىش، ئىشنى ھازىردىن باشلاپ تۇتۇش، پىلانلىق تۈردە مۇددەت، تۈركۈمگە بۆلۈپ چۆللۈكتە 1000 مو، 10 مىڭ مولاپ ئىقتىسادىي ئورمان بەرپا قىلىش، ئۇنى يىلمۇيىل راۋاجلاندۇرۇش لازىم.

ۋاڭ لېچۈەن مۇنداق دېدى: ئېتىز- ئېرىق ئۇل مۇئەسسەسەلەر قۇرۇلۇشىنى، ئېتىز - ئېرىق ئاساسىي قۇرۇلۇشىنى نۇقتىلىق، ياخشى تۇتۇش لازىم. ھەممىدىن مۇھىمى، سۇ تېجەش خىزمىتى، زەي چىقىرىش -زەيىنى تىزگىنلەش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش، ئېرىق - ئۆستەڭلەرنى سۇ سىڭمەس قىلىپ ياساش، كاندەكلەپ، پۇركۇپ، تامچىلىتىپ سۇغىرىشنى تەدرىجىي كېڭەيتىش لازىم. كۆپلەپ قۇدۇق قېزىپ يەر ئاستى سۈيىدىن پايدىلىنىش لازىم.

ۋاڭ لېچۈەن خىزمەتلەرنى تەكشۈرۈش مەزگىلىدە كەلپىن ناھىيىسى، ئاقسۇ شەھىرىنىڭ خىزمەتلىرىنى تەكشۈردى، ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىسىدىكى سۇ چىقىرىپ سۇغىرىش قۇرۇلۇشىنى، ئايكۆل يېزىسىدىكى تېرەك دەرياسىدىن سۇ باشلاش قۇرۇلۇشىنى ۋە ۋىلايەتلىك پاختا توقۇمىچىلىق زاۋۇتى، «تۆمۈر چوققا» پاختا توقۇمىچىلىق ھەسسىدارلىق شىركىتىنى كۆزدىن كەچۈردى. يەنە ئاقسۇدا تۇرۇشلۇق قىسىملار، قوراللىق ساقچى قىسىم كوماندىر - جەڭچىلىرى، يېزا ئىگىلىك 1-شى ئورگىنىدىكى كادىرلار ۋە ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى سەممىي يوقلىدى.

سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى ئىسلاھاتى يۆنىلىشىدە چىڭ تۇرايلى

(بېشى 1 - بەتتە)

ئىدىيىدە ئازاد بولۇشتا «سول»چىللىقنىڭ تەسىرىنى تازىلاش زۆرۈر. 15 - قۇرۇلتاينىڭ دوكلاتىدا پۈتۈن پارتىيە ۋە پۈتۈن مەملىكەت خەلقىنىڭ ئوڭچىللىقتىن ھوشيار بولۇش، لېكىن ئاساسلىقى «سول»چىللىقنىڭ ئالدىنى ئېلىش، سەگەك بولۇپ، خىلمۇخىل توسقۇنلۇقلارنى يېڭىپ، دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسىدە ۋە ئاساسىي لۇشيەندە تەۋرەنمەي چىڭ تۇرۇشى ئەسكەرتىلدى. سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى بەرپا قىلىش جەھەتتە «سول»چىللار «ئىخلاسمەن سوتسىيالىزم»چى، «خەلق مەنپەئەتىنى كۆزلىگۈچى» قىياپىتىدە ئوتتۇرىغا چىقىپ، بازار ئىگىلىكى بىلەن شۇغۇللىنىشنى كاپىتالىزم بىلەن شۇغۇللانغانلىق، دەپ ئەيىبلەۋاتىدۇ. ئۇلارنىڭ بەزى سۆزلىرى، ئالايلى: «بازار ئىگىلىكىنىڭ ياخشى يېرى نەدە؟ بازار ئىگىلىكى نۇرغۇن ئىشچىلارنى ئىشسىز قالدۇردى» دېگەنگە ئوخشاش سۆزلىرى كىشىلەرنى ئىنتايىن قايمۇقتۇرىدۇ. دەرۋەقە قىسمەن ئىشچىلار ئىش ئورنىدىن ئايرىلىپ قالدى، بۇ پاكىت. لېكىن ئۇ سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىنى بەرپا قىلىش جەريانىدىكى ۋاقىتلىق ھادىسە، شۇنداقلا بازار رىقابىتى مېخانىزمىنىڭ ئەمگەك كۈچى بايلىقىنى مۇۋاپىق تەقسىملەشتە پائال رول ئويناۋاتقانلىقىنىڭ نورمال ئىپادىسى. بۇ ئىلگىرىكى كارخانا ۋە ھۆكۈمەت ھۆددىگە ئېلىپ ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش تۈزۈمىگە، تەڭ تەقسىماتچىلىقنى يېتەكچى ئىدىيە قىلغان «داش قازان ئېشى» شەكلىدىكى تەقسىمات ئۇسۇلىغا سېلىشتۇرغاندا، شۈبھىسىزكى، يېڭى ئىلگىرىلەش. دۆلەت ئىجتىمائىي كاپالەت سىستېمىسىنى تېز مۇكەممەللەشتۈرۈپ، قايتا ئىشقا ئورۇنلىشىش ئىقتىدارىدىن مەھرۇم بولغان ئىشچىلارغا تۇرمۇش جەھەتتىن كاپالەتلىك قىلىۋاتىدۇ. سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى مۇۋاپىق كىرىم پەرقىگە يول قويىدۇ، لېكىن 2 قۇتۇپقا بۆلۈنۈشنىڭ ئالدىنى ئېلىپ، ئاخىرقى ھېسابتا ئورتاق بېيىشنى ئىشقا ئاشۇرىدۇ، بۇ كاپىتالىستىك بازار ئىگىلىكىدىن پەرقلىنىدىغان ئالامەتلەرنىڭ بىرى، سوتسىيالىزمنىڭ ئەۋزەللىكلىرىنىڭ بىرى. شۇنىڭ ئۈچۈن ئىش ئورنىدىن ئايرىلغان ئىشچىلارنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ئامما بازار ئىگىلىكىنىڭ پارلاق ئىستىقبالىنى كۆرۈش ئىشەنچىسىنى چىڭىتىشى كېرەك.

15 - قۇرۇلتاينىڭ دوكلاتىدا: دۆلىتىمىزنىڭ سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسى تېخى پىشىپ يېتىلمىدى، دەپ كۆرسىتىلدى.

ئاپتونوم رايونىمىزنى دېڭىز بويىدىكى ۋە ئىچكى جايلاردىكى ئۆلكە، ئاپتونوم رايونلار بىلەن سېلىشتۇرساق، پەرق تېخىمۇ كۆپ، تېخىمۇ چوڭ. نۇرغۇن يولداشلاردا تېخى بازار ئېڭى، رىقابەت ئېڭى، ئۈنۈم ۋەپايدا ئېڭى كەمچىل؛ بازار ئىگىلىكىنىڭ قانۇنىيىتىگە دائىر بىلىمى بەكمۇ يۈزە. بەزى كىشىلەر تېخى بازار ئىگىلىكى دېگىنىمىز بىر نەچچە يەردە يېزا ئىگىلىك قوشۇمچە كەسىپ مەھسۇلاتلىرى بازىرى قۇرۇش دېگەنلىك، دەپ قارايدۇ ياكى ئېغىزدا بازار ئىگىلىكى بىلەن شۇغۇللىنىمىز دېسىمۇ، كاللىسىدا ئويلايدىغىنى ۋە ئەمەلىيەتتە قىلىدىغىنى ھېلىمۇ پىلانلىق ئىگىلىكنىڭ نەرسىلىرى. مۇنداق ئەھۋال ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى ئېغىر دەرىجىدە چۈشەپ، ئىگىلىكنى ھەرقانچە قىلسىمۇ داۋاملىق راۋاجلىنالمايدىغان قىلىپ قويىدۇ. يولداش جياڭ زېمىن 1993 - يىلى مۇنداق دەپ كۆرسەتكەنىدى: «ھازىرقى ئەڭ تەخىرسىز ۋەزىپىلەرنىڭ بىرى - كادىرلار ئارىسىدا سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىگە دائىر ئاساسىي بىلىملەرنى تېزدىن ئومۇملاشتۇرۇشتىن ئىبارەت»، «ھەر دەرىجىلىك كادىرلىرىمىز بازار ئىگىلىكىگە دائىر ئاساسىي نەزەرىيە ۋە ئادەتتىكى بىلىملەرنى چۈشىنىپلا قالماستىن، بەلكى ئۇلارنىڭ جۇڭگونىڭ كونكرېت دۆلەت ئەھۋالى شارائىتىدىكى ئالاھىدە رولى ۋە ئۆزىگە خاس ئالاھىدىلىكىنىمۇ چۈشىنىش كېرەك». ئېنىقكى، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىگە دائىر ئاساسىي نەزەرىيە ۋەقانۇنىيەتلەرنى ئىگىلىگەندىلا، ئىدىيىدە ئازاد بولۇش ئۈچۈن ئاساس سالغىلى بولىدۇ؛ ئۇنداق بولمىسا، مۇقەررەر ھالدا ئەگرى يولغا كىرىپ قالىمىز.

سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىنى بەرپا قىلىش ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى بوغۇپ كېلىۋاتقان ئىقتىسادىي تۈزۈلمىنى تۈپ يىلتىزىدىن ئىسلاھ قىلىشنىڭ مۇقەررەر يولى. بىز سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىنىڭ ئېچىۋېتىش خاراكتېرى، رىقابەتلىشىش خاراكتېرىگە ماسلىشىپ، پىكىر قىلىش ئۇسۇلىمىز ۋە خىزمەت ئۇسۇلىمىزنى ئۆزگەرتىشىمىز، 2- تۈرلۈك قىلىپ ئېيتقاندا، ئىدىيە جەھەتتىكى بوپىلارنى چۆرۈپ تاشلاپ، ئىدىيىدە ئۈزۈل - كېسىل ئازاد بولۇپ، قىيىنچىلىق ئىچىدە نەتىجىنى، ئۈمىدنى كۆرۈشىمىز، يول ئېچىپ ئىلگىرىلىشىمىز كېرەك. ئاپتونوم رايونىمىز دۆلىتىمىزنىڭ غەربكە ئېچىۋېتىلگەن كۆۋرۈك بېشى قورغىنى بولۇپ قالدى، دۆلىتىمىزنىڭ نېفىت مەركەزلىك ئېچىلىدىغان رايونى، ئەڭ مۇھىم پاختىچىلىق بازىسى بولۇپ قالدى. بۇ جۇغراپىيىلىك ئۈستۈنلۈك ۋە بايلىق ئۈستۈنلۈكى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مەملىكەت بازىرى ۋە خەلقئارا بازارلارغا كىرىشى ئۈچۈن پايدىلىق شارائىت يارىتىپ بەردى. شۇڭا بىز پۇرسەتنى تۇتۇپ، ئىدىيىدە ئازاد بولۇپ، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىنى بەرپا قىلىشتىن ئىبارەت ئۇلۇغ ئىسلاھاتقا تېگىشلىك تۆھپە قوشۇشىمىز كېرەك.

* * *

ئېلان

شىنجاڭ سانائەت ئىنستىتۇتىدىن بېرىلگەن ئېزىز ئايتان نامىدىكى 11-960334017 نومۇرلۇق، ئەركىن ئىسلام نامىدىكى 11-960334038 نومۇرلۇق ئوقۇغۇچىلىق كىنىشكىسى ئېلان قىلىنغان كۈندىن ئېتىبارەن ئىناۋەتسىز.

خەلق ئۇنتۇمايدۇ

ئازات سۇلتان

يېقىنقى 5 يىلنىڭ مابەينىدە ئۇيغۇر كلاسسىك ئەدەبىياتى تەتقىقاتى ۋە مۇقاملارنى رەتلەش، تولۇقلاش، تەتقىق قىلىش خىزمەتلىرى جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش ئىشلىرى بىلەن ماس قەدەمدە تەرەققىي قىلىپ كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەرگە ئېرىشتى. بولۇپمۇ 12 مۇقامنى قېزىش ۋە رەتلەش ئىشلىرىدىكى نەتىجىلەر ئالاھىدە گەۋدىلىك بولدى.

ھەممىمىزگە مەلۇم بولغىنىدەك، ئۇيغۇر 12 مۇقامى 16-ئەسىردىلا مۇئەييەن قانۇنىيەت ۋە ئىچكى بىرلىك بويىچە قېلىپلاشقانىدى. ئامانىساخان ۋە يۈسۈپ قېدىرخان باشچىلىقىدىكى سەنئەت پېشۋالىرى شۇ دەۋرلەردە خەلق ئارىسىدا تارقىلىپ، ساقلىنىپ كېلىۋاتقان مۇقام كۈيلىرىنى ئاسترونومىيىلىك ئىلمىي قانۇنىيەت بويىچە 12 ئاي، 365 كۈن، 24 سائەتلەرگە تەقلىد قىلىپ تۈزۈپ 12 مۇقام، 365 كۈي، 24 سائەتلىك ئورۇنداش ۋاقتىغا ئۆلچەملەشتۈرگەنىدى. ھەر بىر مۇقامنى بولسا «چوڭ نەغمە»، «داستان» ۋە «مەشرەپ»تىن ئىبارەت ئىچكى قۇرۇلمىغا، ھەر بىر قىسمىدىكى كۈي-ئاھاڭلارنى مۇقىم مېلودىيىلىك ئىچكى رېتىمگە ئىگە قىلغانىدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە مۇقام تېكىستلىرىنى رەتلەپ، ئەلشىر ناۋائى قاتارلىق شائىرلارنىڭ ھاياتىي كۈچكە ئىگە شېئىرلىرىنى، خەلق قوشاقلىرى ۋە داستان - بېيىتلەرنى ئىشلەتكەنىدى. شۇ قېتىمقى كەڭ دائىرىلىك ۋە ئۈنۈملۈك ئېلىپ بېرىلغان مۇقام رەتلەش ئىشى مۇقام ئىجادىيىتىنىڭ 2000 يىللىق تارىخىدىكى دەۋر بۆلگۈچ ئەھمىيەتكە ئىگە زور ۋەقە بولۇپ، بۇ ئەمەلىيەتتە بىر قېتىملىق مەدەنىيەت ئويغىنىش ھەرىكىتى، كونكرېت قىلىپ ئېيتقاندا، مۇقام ئىسلاھاتى ۋە يېڭىلىق يارىتىش ھەرىكىتى ئىدى. شۇنىڭدىن كېيىن مۇقام ئۇيغۇر خەلقىنىڭ تۇرمۇشىغا تېخىمۇ يېقىنلاشتى، ئۆزىنىڭ ئاجايىپ جەزىبىلىك كۈي ۋە تەسىرلىك تېكىستلىرى بىلەن خەلققە بەدىئىي لەززەت بېغىشلاپ كەلدى. بىز مۇقاملىرىمىزنى ئەجدادلىرىمىزدىن قالغان بىباھا مىراس دەپ ئۇلۇغلايمىز. چۈنكى ئۇ تەڭداشسىزدۇر. ئۇنى تەڭداشسىز دېيىشىمىز جاھاندا ئۇنداق ئۇزاق ئىجادىيەت مۇساپىسىدىن

شامىلىدەك خاسىيەتلىك نەپەسلىرى بىلەن كىشى سېزىملىرىنى ئويغىتىپ، قەلبىگە پاك، گۈزەل، سەمىمىي ھېسلارنى قوندۇرىدۇ. كىشىلەرنى تۇرمۇشنى سۆيۈشكە، ھاياتنى ئۇلۇغلاشقا، كەڭ قورساق، مەرد، قەيسەر، ئۇچقۇر- يورۇق بولۇشقا دالالەت قىلىدۇ. قىسقىسى، مۇقام – ھايات كۈيى، تۇرمۇش سىمفونىيىسى، ئوبيېكتىپ ۋە سۇبيېكتىپ دۇنيانىڭ ئەڭ مۇپەسسەل، ئەڭ نەپىس ۋە ئەڭ يارقىن ئىزھارى.

مۇقام نوقۇل مۇزىكىلىق ئەسەر ئەمەس. ئۇ، ئۇيغۇر خەلقىنىڭ ھايات ۋە تەپەككۇر تارىخى بىلەن باغلانغان، پەلسەپە، ئەدەبىيات، ئېستېتىكا، فولكلور، پسىخولوگىيە، دىنىي ئېتىقاد، سەنئەت قاتارلىق ساھەلەرگىچە چېتىلىدىغان ئۇنىۋېرسال سەنئەت. مۇشۇ مەنادىن ئۇنى ئۇيغۇر مەدەنىيىتىنىڭ ئېنسىكلوپېدىيىسى دېيىشكىمۇ بولىدۇ.

شۇنداق بولغانلىقى ئۈچۈن 12 مۇقامنى ئەمگەكچان، سەنئەتخۇمار ئۇيغۇر خەلقىنىڭ ئەقىل- پاراسەت ۋە ئىجادكارلىقىنىڭ نامايەندىسى، شەرق مۇزىكا تارىخىدىكى مۆجىزە، ئېلىمىزنىڭ سەنئەت خەزىنىسىدىكى بىباھا گۆھەر، دەيمىز.

بىراق كىشىنى تولىمۇ ئەپسۇسلاندۇرىدىغىنى، مانا مۇشۇنداق قىممەتلىك مىراس تارىخىي سەۋەب ۋە ئوبيېكتىپ ئامىللار تۈپەيلىدىن زامانىمىزغا تولۇقى بىلەن يېتىپ كېلەلمىدى.

جۇمھۇرىيىتىمىز قۇرۇلۇپ ئازادلىق تېگى ئاتقاندىن كېيىن پارتىيە ۋە ھۆكۈمەت مەدەنىيەت مىراسلىرىمىزنى قۇتقۇزۇۋېلىشقا ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىپ نۇرغۇن خىزمەتلەرنى ئىشلىدى. 50-يىللارنىڭ بېشىدىن باشلاپلا مەشھۇر مۇقامشۇناس تۇردى ئاخۇن ئاكا قاتارلىق پېشقەدەم سەنئەتكارلارنى، ۋەن تۇڭشۇ قاتارلىق مۇتەخەسسىلەرنى مۇقاملارنى توپلاش، رەتلەش ئىشلىرىغا ئويۇشتۇردى. مۇقامشۇناسلار قوشۇنىنىڭ كوللېكتىپ تىرىشچانلىقى، جاپالىق ئىزدىنىشلىرى نەتىجىسىدە 12 مۇقام يېڭىدىن ھاياتلىققا ئېرىشىپ، يېڭىۋاشتىن جەۋلان قىلدى. بىزنىڭ بۇ جەھەتتىكى خىزمەتلىرىمىز نەتىجىلىك بولغان ۋە 12 مۇقامنىڭ ئاساسىي

تارىخ ئۇنتۇمايدۇ.

12 مۇقامنى قېزىش، توپلاش، رەتلەش ئىشى، شۇنىڭدەك ئۇنى تەتقىق قىلىش، دۇنياغا تونۇتۇش ۋەزىپىلىرى گەرچە خېلى زور نەتىجىلەرگە ئېرىشكەن بولسىمۇ، تېخى ئاياغلاشقىنى يوق. مۇقاملار تېخى تولۇق قېزىلىپ، رەتلىنىپ بولۇنمىدى. ھەرقايسى مۇقاملارنىڭ ئىچكى تەركىبلىرى تېخى تولۇقلىنىپ بولۇنمىدى. يەرلىك مۇقاملارنى رەتلەش ئىشلىرىمىزمۇ ئاياغلاشمىدى، مۇقام تەتقىقاتى بولسا بىزدە تېخى ئەمدى باشلىنىۋاتىدۇ. دېمەك بىز قىلىشقا تېگىشلىك خىزمەتلەر يەنە ناھايىتى كۆپ.

تەتقىقاتچى ليوكۈيلى ئەپەندى 12 مۇقام توغرىسىدا توختىلىپ: «ھەرقانداق مەنادىن ئېيتقاندا مۇقام ئۇيغۇر مىللىتى ئۈچۈنمۇ، پۈتكۈل جۇڭخۇا مىللەتلىرى ئۈچۈنمۇ ئىنتايىن قىممەتلىك مىراس»، «مەدەنىيەت مىراسلىرىغا ۋارىسلىق قىلىش بىزنىڭ ياقتۇرۇش، ياقتۇرماسلىقىمىزغا باغلىق مەسىلە ئەمەس. بىز ھەرقانداق چاغدا مىللىي مەدەنىيىتىمىزنىڭ يىلتىزىنى ئۈزۈۋېتەلمەيمىز ھەم ئۈزۈۋەتمەسلىكىمىز كېرەك. بۇ يىلتىز ئۈزۈۋېتىلسە، بىز زامانىۋى مەدەنىيەتكە ئېرىشىش ئۈيااقتا تۇرسۇن، ھەتتا ئۆزىمىزنىمۇ يوقىتىپ قويىمىز» دېگەنىدى. بۇ ناھايىتى ئورۇنلۇق ئېيتىلغان سۆز. بىز مۇقام ئەۋلادلىرى بولۇش سۈپىتىمىز بىلەن ئەجدادلىرىمىز ياراتقان قىممەتلىك مىراسنى قېزىش، رەتلەش ۋە تەرەققىي قىلدۇرۇشنىڭ باش تارتىپ بولماس بۇرچىمىز ئىكەنلىكىنى تولۇق چۈشىنىشىمىز لازىم.

بىز بىر تەرەپتىن، بۇ بىباھا بايلىقنى ئەتىۋارلاپ، ئۇنى ئۆز قىممىتى بويىچە كەلگۈسى ئەۋلادلىرىمىزغا يەتكۈزۈشىمىز، يەنە بىر تەرەپتىن، مۇقام خەزىنىسىگە ئىجادىي ۋارىسلىق قىلىشىمىز كېرەك. مۇقام ئىجادىيەت ئەنئەنىسى ۋە ئىجادىيەت روھى ھەرگىز ئۆلۈك، قاتمال نەرسە ئەمەس، بەلكى ئۇچقۇق ھالدىكى، ھەرىكەت ئۈستىدىكى، تەرەققىيات ئۈستىدىكى يېڭىلىق يارىتىش روھىدۇر.

نۆۋەتتە، ئۆزگىرىۋاتقان دەۋردە، ئەسىرنىڭ ئالمىشىش نۇقتىسىدا تۇرۇۋاتقان بىز ئىلمىي

تۇنجى قار

ئالىم خالىدىن فوتوسى

ماكان ۋە زاماننىڭ يازغۇچىغا بولغان تەسىرى

ئېزىزجان توختەنياجى

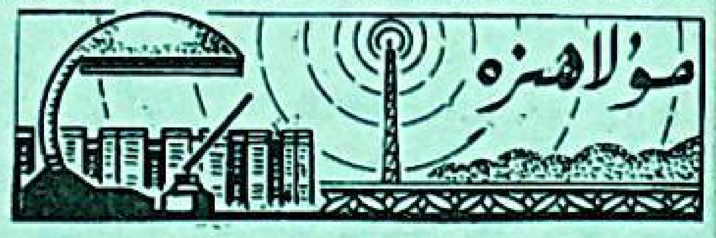

ماكان ۋە زاماننىڭ يازغۇچىغا نىسبەتەن تەسىرى بولىدۇ. مەيلى يازغۇچى بولسۇن، مەيلى ئۇنىڭ ئىجادىيىتى بولسۇن ھامان ماكان ۋە زامان بىلەن ئۇچرىشىدۇ. ھەرقانداق يازغۇچى ئىجادىيەتتە ماكان ۋە زاماننىڭ تەسىرىگە ئۇچرايدۇ ھەم يازغۇچى ھاياتى بىلەن ئۇنىڭ ئىجادىيەت ھاياتى ماكان ۋە زاماننىڭ بەلگىلىك تەسىرىگە ئۇچرايدۇ.

مەلۇم مەنادىن ئېيتقاندا يازغۇچىنى ئۆز نۆۋىتىدە ماكان ۋە زاماننىڭ مەھسۇلى دېيىشكىمۇ بولىدۇ. چۈنكى ماكان ۋە زامان يازغۇچىنى يېتىشتۈرىدۇ، تاۋلايدۇ، ئىجادىيىتىنى بېيىتىپ يۇقىرى ئۆرلىتىدۇ. ماكان ۋە زامان بىلەن يازغۇچىنىڭ مۇناسىۋىتى بىۋاستە مۇناسىۋەت. ئۇنىڭ ئۈستىگە ماكان ۋە زاماننىڭ تەسىرى

ۋە زاماننىڭ ئەسلىي ھالىتى ۋە مەناسىدۇر. شۇڭا يازغۇچىغا تەسىر قىلىدىغىنى ماكان ۋە زامان بولۇپلا قالماستىن، ماكان ۋە زاماننىڭ روھى ھەمدە يازغۇچىنى ئىلگىرىلىتىدىغان كۈچى.

ماكان ۋە زاماننىڭ يازغۇچىغا بولغان تەسىرى كونكرېت قىلىپ ئېيتقاندا مۇنۇ تەرەپلەردە ئىپادىلىنىدۇ: 1) ماكان ۋە زامان يازغۇچىنىڭ روھىنى، ئىرادىسىنى تاۋلايدۇ، بەزىدە ماكان ۋە زاماننىڭ تەسىرى بىلەن بىر قىسىم يازغۇچىلارنىڭ ئىجادىيىتى بۇرۇنقىدىن يۇكسەك پەللىگە كۆتۈرۈلۈشى مۇمكىن. ھەر بىر ماكان ۋە زاماننىڭ يازغۇچىسى ئۆزگىچە بولىدۇ، ھەر بىر ماكان ۋە زاماندىن ئۆز دەۋرىنىڭ مۇنەۋۋەر يازغۇچىلىرى چىقىشىمۇ مۇمكىن. بىراق مەلۇم ماكان ۋە زامان شارائىتىدىكى يازغۇچى بىلەن يەنە بىر ماكان ۋە زامان

ماكان ۋە زاماننىڭ ئەسلىي ساداسىنى ئاڭلاش ئۈچۈن ئىزدىنىۋاتقانلار بار. بۇ ھەرقانداق يازغۇچىنىڭ ماكان ۋە زامان بىلەن بىۋاستە مۇناسىۋىتى بارلىقىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ. 2) ماكان ۋە زاماننىڭ تەسىرى ئىجادىيەتنى بېيىتىدۇ، تېمىنى كۆپ خىللاشتۇرۇپ، مەزمۇنىنى بېيىتىدۇ. ماكان ۋە زاماننىڭ خىلمۇخىللىقى ئىجادىيەتنىڭ خىلمۇخىللىقىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى. ماكان ۋە زامان ئۆزگىچە ئالاھىدىلىكلەرگە ئىگە بولمىغان ئىجادىيەتنىڭ جەلپكارلىقىدىن، مەزمۇنىنىڭ مولluqidin، ۋەقەلىكلىرىنىڭ قىزىقارلىقىدىن سۆز ئېچىش مۇمكىن ئەمەس. دېمەكچىمىزكى، ماكان ۋە زامان ئىجادىيەتنى بېيىتىدۇ، مول تۇرمۇش مەنبەسى ئارقىلىق يازغۇچىغا بولغان تەسىرىنى كېڭەيتىدۇ. 3) ماكان ۋە زامان بىردەكلىككە ئىگە. ماكان ۋە زاماندىن ئايرىلغان يازغۇچى مەۋجۇت ئەمەس. ماكان ۋە زامان

بىز مۇقاملىرىمىزنى ئەجدادلىرىمىزدىن قالغان بىباھا مىراس دەپ ئۇلۇغلايمىز. چۈنكى ئۇ تەڭداشسىزدۇر. ئۇنى تەڭداشسىز دېيىشىمىز جاھاندا ئۇنداق ئۇزاق ئىجادىيەت مۇساپىسىدىن ئۆتكەن، ئۇنداق مۇكەممەل ئۇنىۋېرسال سەنئەت ئەسىرى بولمىسا كېرەك. بولغاندىمۇ كۆپ بولمىسا كېرەك! جاھاندا 12 مۇقام ئىجادىيىتىگە ئىشتىراك قىلغاندەك مىڭلىغان، تۈمەنلىگەن نامدار ۋە نامسىز سەنئەتكارلار، ئەدىبلەر، پەيلاسوپلار قاتناشقان بۇنچىۋالا كۆپ ئىجادىيەتچىنىڭ قولىدا پۇتۇپ چىققان يېتۈك ئەسەر ئاز ئۇچرىسا كېرەك! ئۇيغۇر مۇقاملىرىنىڭ تەڭداشسىزلىقى ئۇنىڭ ئىجادىيەت تارىخىنىڭ ئۇزاقلىقى، ئىجادىيىتىگە قاتناشقان خەلقنىڭ كۆپلۈكىدىن باشقا، يەنە ئۇنىڭ مەزمۇنىنىڭ موللۇقىدىمۇ كۆرۈلىدۇ.

مۇقامنىڭ تىلى گايىدا ھەيۋەتلىك دەريانىڭ دولقۇنلىرىدەك، تىك چوققىلاردىن گۈرۈلدەپ چۈشۈۋاتقان شارقىراتمىنىڭ شاۋقۇنلىرىدەك ئۇلۇغۋار ۋە جاسارەتلىك؛ گايىدا پادىچى يىگىتنىڭ قولىدىكى نەينىڭ ئاۋازىدەك يېقىملىق ۋە سۈزۈك؛ بەزىدە ئۇچقۇچۇپ ئېقىۋاتقان تاغ سۇلىرىدەك شوخ، لەرزان؛ يەنە بەزىدە شىلدىرلاپ ئېقىۋاتقان بۇلاق سۈيىدەك يەڭگىل، مۇڭلۇق.

مۇقام گاھىدا قەھرلىك دېڭىزدەك شاۋقۇن سېلىپ ئۆز ئۇيپۇقۇندىكى ھېسسىيات ماگمىلىرى ئارقىلىق بارلىق ساختىلىق، رەزىللىك ۋە قاباھەتلىكنى ئۆرتىسە، گاھىدا بوران - چاپقۇندىن كېيىنكى سۈزۈك ئاسماندا پارلىغان ئالتۇن قۇياشتەك ھارارەتكە، يورۇقلۇققا تەشنا قەلبلەرنى ئىللىتىدۇ. ئۇ خەلقنىڭ شادلىق كۈلكىسى، دەرت - پىراقى، غەزەپ- نەپرىتى، ئارزۇ- ئۈمىدلىرىنى ئىپادىلەيدۇ. مۇقامنىڭ سىرلىق مېلودىيىلىرى خۇددى راھەتلىك باھار

ئىزدىنىشلىرى نەتىجىسىدە 12 مۇقام يېڭىدىن ھاياتلىققا ئېرىشىپ، يېڭىۋاشتىن جەۋلان قىلدى. بىزنىڭ بۇ جەھەتتىكى خىزمەتلىرىمىز نەتىجىلىك بولغان ۋە 12 مۇقامنىڭ ئاساسىي گەۋدىسى تىكلەنگەن بولسىمۇ ئەمما مۇقامشۇناسلار ۋە مۇتەخەسسىسلەرنىڭ دەلىللىشىچە يەنىلا 40 نەچچە كۈي ۋە ئاھاڭنىڭ ئىزىنى بوش قىلىپ كېلىۋاتاتتى، شۇڭا يېقىندا يورۇقلۇققا چىققان 3 ئەڭگۈشتەرنىڭ بۇ بوشلۇقنى تولدۇرۇپ مۇقام رەتلەش خىزمىتىنى يەنىمۇ بىر قەدەم ئالغا سىلجىتقانلىقى زور ئەھمىيەتلىك ئىش، ئەلۋەتتە. بىز بۇ يېڭىلىقنى خەلقىمىزنىڭ مەدەنىيەت ھاياتىدىكى ئالاھىدە خۇشاللىنارلىق ۋەقە، دەپ قارايمىز.

بىز مۇقاملاردىن لەززەتلەنگەندە ئامانىساخان، يۈسۈپ قىدىرخانلاردەك نام-شەرىپى بىزگە مەلۇملۇق بولغان، شۇنىڭ بىلەن بىرگە نامى بىزگە نامەلۇم بولسىمۇ ئەمما ئەمگىكى، تۆھپىسى بار سانسىزلىغان ئىجادكار ئەجدادلىرىمىزنى ئۇلۇغلايمىز. تۇردى ئاخۇن ئاكا، ھوشۇر ئاخۇن ئاكا، روزى تەمبۇر، ئابدۇۋېلى جارۇللايوپ، روزى ئاكا قاتارلىق مۇقامشۇناسلارنىڭ، نىم شېھىت، تېيىپجان ئېلىيوپ، ئابدۇكېرىم خوجايوپ قاتارلىق شائىرلارنىڭ تۆھپىلىرىنى ئۇنتۇپ قالمايمىز. شۇنىڭدەك ۋەن تۇڭشۇ، جۇجى، مەتروزى، ئابلىز شاكىر، خالىق ھاجى قاتارلىق ھەر مىللەت مۇتەخەسسىسلىرىنىڭ بۇ جەھەتتىكى نەتىجىلىرىگە يۇقىرى باھا بېرىمىز. شۇ قاتاردا يەنە خىزمەتلىرىنىڭ ئالدىراشلىقىغا قارىماي مىللىي مەدەنىيەتنى گۈللەندۈرۈش ئىشىغا يۈرەك قېنىنى، ئەقىل-پاراستىنى سەرپ قىلغان پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبەرلىرىمىزنىڭ بۇ جەھەتتىكى ئەمگەكلىرىدىن تەسىرلەنمەي تۇرالمايمىز. بۇ تۆھپىكارلارنى خەلق ئۇنتۇمايدۇ،

يارىتىش روھىدۇر.

نۆۋەتتە، ئۆزگىرىۋاتقان دەۋردە، ئەسىرنىڭ ئالمىشىش نۇقتىسىدا تۇرۇۋاتقان بىز ئۆلمەي خادىملار جەزمەن دەۋر شىۋىلىك نەزەرىيىسىنى ھەربىكتىمىزنىڭ قىبلىنامىسى قىلىپ، يولداش جياڭ زېمىن يادرولۇقىدىكى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتنىڭ ئەتراپىغا زىچ ئۇيۇشۇپ، بىر نىيەت ۋە بىر مەقسەتتە ئىنتىلىپ، ئىجادىيلىرىمىزنىڭ ئىجادكارلىق روھىغا ۋارىسلىق قىلىپ ئەنئەنىگە باي ئەدەبىيات ۋە سەنئىتىمىزنىڭ تەرەققىيات قەدىمىنى زامانغا ۋە بىزگە قوچاق ئېچىۋاتقان 21- ئەسىرنىڭ تەلىپىگە ئۇيغۇنلاشتۇرۇشىمىز لازىم. مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىغا ئاكتىپ ھەسسە قوشۇپ، خەلقىمىزنىڭ كۈنسىرى ئېشىۋاتقان مەنىۋى تەلەپلىرىنى قاندۇرۇشىمىز كېرەك. مانا بۇ دەۋرنىڭ شۇنداقلا مۇقام ئەجدادلىرىمىزنىڭ بىزدىن كۈتكەن ئۈمىدىدۇر.

پىتىشتۈرىدۇ، تاۋلايدۇ، ئىجادىيەتنى بېيىتىپ يۇقىرى ئۆرلىتىدۇ. ماكان ۋە زامان بىلەن يازغۇچىنىڭ مۇناسىۋىتى بىۋاستە مۇناسىۋەت. ئۇنىڭ ئۈستىگە ماكان ۋە زاماننىڭ تەسىرى يازغۇچى ئىجادىيىتىدە ئىپادىلىنىدۇ. ئىجادىيەتنىڭ ماكان ۋە زامان بىلەن يۇغۇرۇلۇشى ماكان ۋە زاماننىڭ يازغۇچىغا بولغان تەسىرىنىڭ ئىپادىسى. ھەرقانداق ئەسەردىن ماكان ۋە زامان پۇرىقىنى، شۇ دەۋر كىشىلىرىنى تاپقىلى بولىدۇ. بۇ يەردىكى تەسىر نوقۇل مەۋجۇدلۇقتىكى تەسىر بولماستىن بەلكى ماكان ۋە زامان ماھىيىتى ۋە تارىخىنىڭ ئىجادىيەتتە ئۆز ئىپادىسىنى تېپىشىدۇر. بۇ خىل تەسىر رېئاللىقتا ئۆزئارا بىللە مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشنىڭ ئاددىي نەتىجىسى بولۇپلا قالماي، ماكان ۋە زامان روھى بىلەن ئىجادىيەت ئالاھىدىلىكىنىڭ ئۇچرىشىشىنىڭ تەلىپى. بۇ يەردە دېيىلىۋاتقان ماكان ۋە زامان ئاددىي ھالدا ۋاقىت ۋە ماددىي مەۋجۇدلۇق بولماستىن ماكان

ۋە زاماندىن ئۆز دەۋرىنىڭ مۇنەۋۋەر يازغۇچىلىرى چىقىشىمۇ مۇمكىن. بىراق مەلۇم ماكان ۋە زامان شارائىتىدىكى يازغۇچى بىلەن يەنە بىر ماكان ۋە زامان شارائىتىدىكى يازغۇچىنى سېلىشتۇرۇش، ئىجادىيىتىنى سېلىشتۇرۇش ھاجەتسىز. چۈنكى بىر دەۋر يېتىشتۈرگەن يازغۇچى بىلەن يەنە بىر دەۋردە مەيدانغا چىققان يازغۇچى ئوخشىمايدۇ. ھەر بىر دەۋر ئۆز دەۋر ئالاھىدىلىكىگە خاس يازغۇچىلارنى يېتىشتۈرسە، بەزىلىرى شۇ دەۋردىن ھالقىغان يازغۇچىلارنى يېتىشتۈرۈشى مۇمكىن. ماكان ۋە زاماننىڭ چەكلىمىسى ۋە سىنىقىنى قانچە بېشىدىن كەچۈرگەن يازغۇچىلارنىڭ قەلىمى ئۆتكۈر، ئېڭى يۈكسەك، ئۇسلۇبى ئۆزگىچە بولىدۇ. بىراق شۇنى ئېتىراپ قىلىش كېرەككى، جىمجىت ماكان ۋە زاماندا ياشاۋاتقان يازغۇچىلار ئىچىدە يۈكسەك بۇرۇچ تۇيغۇسى بىلەن

تۇرمۇش مەنبەسى ئارقىلىق يازغۇچىغا بولغان تەسىرىنى كېڭەيتىدۇ. 3) ماكان ۋە زامان بىردەكلىككە ئىگە. ماكان ۋە زاماندىن ئايرىلغان يازغۇچى مەۋجۇت ئەمەس. ماكان ۋە زامان ھەر ۋاقىت يازغۇچىنى ئەدەبىي مۇھىت بىلەن ئوراپ تۇرىدۇ. بۇ خىل مۇھىت يازغۇچىنىڭ سۈپەت ئېڭىغا، بەدىئىي ماھارەت يېتىلدۈرۈشىگە، ئەدەبىيات قارىشىنىڭ يېڭىلىنىشىغا تەسىر كۆرسىتىدۇ. ئەدەبىي مۇھىت زاماندىن ھالقىپ كېتەلمەيدۇ، شۇنداقلا ئۇ نىسبەتەن ماكان ۋە زامان چېگرىسىغا ئىگە. ئەدەبىي مۇھىتنىڭ يازغۇچى ئىجادىيىتىدىكى رولى ئارقىلىق ماكان ۋە زاماننىڭ يازغۇچىغا بولغان تەسىرىنى كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ.

ماكان ۋە زامان يازغۇچىغا تەسىر قىلىدۇ. ئەمما بۇ تەسىرنى ئەدەبىي ئىجادىيەت بىلەن تەڭلەشتۈرگىلى بولمايدۇ. ماكان ۋە زامان تەسىرى بىلەن ئەسەرنى تەڭلەشتۈرۈش ئىجادىيەتنى، يازغۇچى روھىنى، يازغۇچى بەدىئىي تالانتىنى يوققا چىقىرىدۇ. ھەرقانداق ياخشى ئەسەردە ماكان ۋە زاماننىڭ تەسىرى بولىدۇ ھەممىدە ماكان ۋە زاماننىڭ تەسىرى بىلەن يۇغۇرۇلغان ماكان ۋە زاماندىن ھالقىغان روھ ۋە ئالىي يۈكسەكلىكى بولىدۇ. ماكان ۋە زامان ھەر ۋاقىت يازغۇچىغا، يازغۇچى تۇرمۇشى، ئۆگىنىشى، ئىجادىيەت ئۇسلۇبى، تەبىئىي تەربىيىلىنىشى، ئىجادىيەت مۇددىئاسىغا، يىغىپ ئېيتقاندا پۈتكۈل ئىجادىيەتكە تەسىر كۆرسىتىپ تۇرىدۇ. ماكان ۋە زاماننىڭ تەسىرى ئىجادىيەت بىلەن باغلىنىدۇ. بۇ ئىجادىيەت ئەمەلىيىتىدىكى ئوبيېكتىپ ئەھۋال. بەزى تەنقىدچى ۋە يازغۇچىلار ماكان ۋە زاماننىڭ يازغۇچىغا بولغان تەسىرىنى بەك كۆپتۈرۈۋېتىپ تەسىر بىلەن ئىجادىيەتنىڭ ئورنىنى ئالماشتۇرۇپ قويىدۇ. بۇنىڭ ئىجادىيەت جەريانىغا ۋە ئەدەبىيات نەزەرىيىسىگە ئەكس تەسىرى بولىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن ماكان ۋە زاماننىڭ يازغۇچىغا بولغان تەسىرىنى مۇئەييەنلەشتۈرۈش بىلەن بىرگە رولىنى كۆپتۈرۈۋېتىشكە بولمايدۇ.

«قوغلاپ تۇتۇش» فىلمىدىكى دۇچيۇ

دۇنيا كىنو چولپانلىرى

ياپونىيىنىڭ «قوغلاپ تۇتۇش» فىلمى ئېلىمىز تاماشىبىنلىرى ياقتۇرۇپ كۆرىدىغان چەت ئەل فىلىملىرىنىڭ بىرى. فىلىمدىكى چېچىنى قىسقا ياستىۋالغان، جاسارەتلىك، سالماق ۋە كىشىلەردە چوڭقۇر تەسىر قالدۇرغان دۇچيۇنىڭ رولىنى ياپونىيىنىڭ داڭلىق كىنو ئارتىسى گاۋساڭجيەن ئالغان.

گاۋساڭجيەن 1931- يىلى ياپونىيىنىڭ فۇگاڭ دېگەن يېرىدە تۇغۇلغان. ئالىي مەكتەپنى پۈتتۈرگەندىن كېيىن، ئۇ جان بېقىشنىڭ تەسلىكىنى ھېس قىلىپ، سودىگەر بولماقچى بولغان. ئەمما كۈتكىنىدەك بولماي، يۇرتى جيوجۇغا قايتىپ، شۇ يەردە كۆمۈركاندا ئىشلىگەن.

1955- يىلى ئۇ توكيوغا كېلىپ بىر سورۇندا دۇڭيېڭ كىنو شىركىتىنىڭ مۇدىرىيەت ئەزاسى بىلەن تونۇشۇپ قالغان. بۇ كىشى ئۇنىڭغا: «قەددى- قامىتىڭىز كېلىشكەن ئىكەن، ئارتىس بولسىڭىز قانداق؟» دېگەن. بۇ بىر ئېغىز گەپ ئۇنىڭ تەقدىرىنى ئۆزگەرتكەن. ئەتىسى ئۇ كۆرۈنۈشكە ئېلىشنى سىناق قىلىشقا قاتناشقان. 3- كۈندىن باشلاپ، ئارتىسلارنى تەربىيىلەش ئورنىغا كىرگەن.

ئەينى ۋاقىتتا، جيۇجۇلۇق ئادەملەر ئارتىسلارنى كەمسىتەتتى. شۇڭا گاۋساڭجيەن تۇنجى قېتىم سىناق تەرىقىسىدە ئېكرانغا چىقىش ئۈچۈن گرىم قىلىۋاتقاندا، ئىختىيارسىز ئۆزىنى پەس ئادەملەردەك ھېس قىلىپ، كۆڭلى بۇزۇلۇپ، كۆز يېشى قىلغان. دادىسىمۇ ئۇنىڭ ئارتىس بولغىنىنى ئاڭلاپ قاتتىق خاپا بولۇپ، ئۇنى ئۆيدىن قوغلاپ چىقىرىشقا تاس قالغان. ئەمما ياشاش ئۈچۈن نېمە ئامال بار دەيسىز؟ شۇنداق قىلىپ گاۋساڭجيەن سەنئەت ھاياتىنى باشلىغان.

دەسلەپتە گاۋساڭجيەن كۆپىنچە جانبازلارنىڭ رولىنى ئالغان، ئۇنىڭ رول ئېلىش ماھارىتى ناھايىتى يۇقىرى بولغاچقا، تاماشىبىنلارنىڭ قىزغىن ئالقىشىغا ئېرىشكەن. 1970-يىلى ئامېرىكا كىنو ساھەسىدىكىلەر ئۇنىڭ رول ئېلىش ماھارىتىنى نەزەردە تۇتۇپ، ئۇنى كىنودا باش ...ل ئېلىشقا تەكلىپ قىلغان. ئۇ ...ل ئالغان.

يەنە بىر فىلىم «يېڭى لىنىيىدىكى پارتلاش» فرانسۇز تىلى ۋە باشقا تىللارغا تەرجىمە قىلىنىپ، ياۋروپا ۋە ئامېرىكا قىتئەسىدىكى ھەرقايسى دۆلەتلەردە بەس-بەستە قويۇلغان. بۇ جەرياندا ئۇنىڭغا قابىلىيەتلىك، مەشھۇر رېژىسسوردىن بىرەرسىمۇ ئۇچرىمىغان.

گاۋساڭجيەننىڭ سەنئەت جەھەتتىكى زور نەتىجىسى ئۇنى ياپونىيىدىكى ئەڭ داڭلىق رېژىسسور شەن تيەنياڭسى بىلەن ھەمكارلىشىش پۇرسىتىگە ئىگە قىلغان. 1977- يىلى، ئۇلار «بەختلىك سېرىق قولياغلىق» دېگەن فىلىمدە تۇنجى قېتىم ھەمكارلاشقان. بۇ فىلىم 1977- يىلى ياپونىيە كىنو ساھەسىدىكى بىر نەچچە مۇكاپاتقا ئېرىشكەن. گاۋساڭجيەن 1980- يىلى رېژىسسور شەن تيەن بىلەن 2-قېتىم ھەمكارلىشىپ ھېكايە فىلىم «تاغدىكى چاقىرىق»نى ئىشلىگەن. بۇ فىلىم 1980- يىلى ياپونىيىدىكى 10 چوڭ فىلىمنىڭ بىرى بولۇپ باھالانغان.

گاۋساڭجيەن ئىزچىل تەنھا تۇرمۇش كەچۈرۈپ كەلمەكتە. ئۇ كىنودا رول ئېلىشنى بەكمۇ ياخشى كۆرىدۇ. ئۇ بۇ توغرىلىق توختىلىپ: «بەزىلەر مېنى دائىم دېگۈدەك ئۆزىنى قىيناپ كىنودا رول ئېلىش ئۈچۈنلا ياشايدۇ دەيدىكەن، ئەمەلىيەتتە ئۇنداق ئەمەس. مەن ھەرگىزمۇ تەركىدۇنيالىقنى تەشەببۇس قىلمايمەن. ئەگەر ئۆزۈمنى قىينايدىغان نەرسە بار دېيىلسە، ئۇ كەينى-كەينىدىن كېلىۋاتقان تاسادىپىي ياخشى پۇرسەتلەر ۋە ياخشى رېژىسسورغا ئۇچراپ، فىلىملەردە مۇۋەپپەقىيەتلىك رول ئېلىشلاردۇر، مەن بۇ خىل پۇرسەتلەرنى قەدىرلەش كېرەك دەپ ئويلايمەن» دەيدۇ.

گۈلبوستان ھەسەن تەرجىمىسى

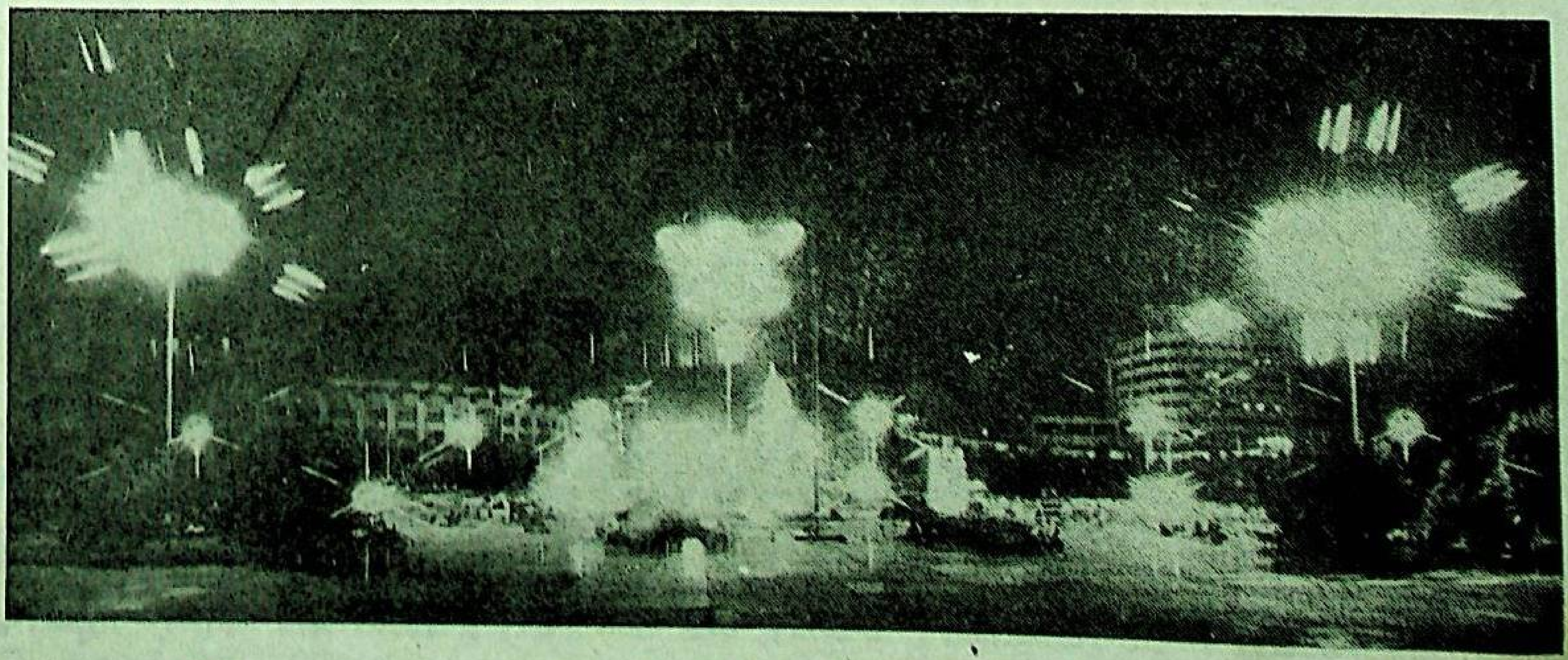

جىلۋىلىك چىراغ شولىسى

ئۆركەش. جاببار فوتوسى

رەئىس جياڭ زېمىن كانادادا دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىدە بولۇشقا باشلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، كالگارى (كانادا) 27 ـ نويابىر تېلېگراممىسى. كانادانىڭ باش ۋالىيسى رومېئو لىبوراننىڭ تەكلىپىگە بىنائەن جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رەئىسى جياڭ زېمىن كانادانىڭ ۋانكوۋېر شەھىرىدە ئۆتكۈزۈلگەن ئاسىيا- تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتى رەھبەرلىرىنىڭ 5 ـ قېتىملىق بىرەسمىي يىغىنىغا قاتناشقاندىن كېيىن، 26 ـ نويابىر چۈشتىن بۇرۇن مەخسۇس ئايروپىلان بىلەن كانادانىڭ غەربىي قىسمىدىكى كالگارى شەھىرىگە كېلىپ كانادادىكى 4 كۈنلۈك دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىنى باشلىۋەتتى.

شۇ كۈنى چۈشتىن بۇرۇن سائەت 9 دىن 45 مىنۇت ئۆتكەندە، جياڭ زېمىن چۈشكەن مەخسۇس ئايروپىلان كالگارى خەلقئارا ئايرودرومىغا قوندى، جياڭ زېمىن ئايرودرومدا يازما سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: جۇڭگو بىلەن كانادا تىنچ ئوكياننىڭ 2 قىرغىقىدىكى مۇھىم تەسىرگە ئىگە دۆلەتلەر، يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، 2 تەرەپنىڭ ئورتاق تىرىشچانلىقى ئارقىسىدا، 2 دۆلەت مۇناسىۋىتى ئومۇميۈزلۈك تەرەققىي قىلىپ يېڭى باسقۇچقا قەدەم قويدى. باراۋەر بولۇش، ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش ئاساسىدا جۇڭگو ـ كانادانىڭ دوستلۇق ـ ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنى يەنىمۇ راۋاجلاندۇرۇش، 2 دۆلەتنىڭ ۋە 2 دۆلەت خەلقلىرىنىڭ تۈپ مەنپەئىتىگە، ۋە ئورتاق ئارزۇسىغا ئۇيغۇن بولۇپلا قالماستىن، بەلكى ئاسىيا تىنچ ئوكيان رايونىنىڭ ھەتتا پۈتكۈل دۇنيانىڭ تىنچلىقى ۋە گۈللىنىشىگىمۇ پايدىلىق.

ئۇ مۇنداق دېدى: بۇ قېتىم چۈشىنىشنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش، دوستلۇقنى ئىلگىرى سۈرۈش، كەلگۈسىگە يۈزلىنىش، ھەمكارلىقنى راۋاجلاندۇرۇش مەقسىتىدە كاناداغا زىيارەتكە كەلدىم. ئۈ جۇڭگو ـ كانادا مۇناسىۋىتىنىڭ جەزمەن مەردانىلىك بىلەن 21 ـ ئەسىرگە قەدەم

ئۆتكۈزدى.

شۇ كۈنى چۈشتە رەئىس جياڭ زېمىن كانادانىڭ باش ۋالىيسى لىبوران بىلەن سەمىمىي، دوستانە سۆزلەشتى، ئۇنىڭدىن كېيىن، لىبوران ئۆتكۈزگەن چۈشلۈك زىياپەتكە قاتناشتى. لىبوران زىياپەتتە قىلغان سۆزىدە، ئالدى بىلەن رەئىس جياڭ زېمىننىڭ كالگارىغا كەلگەنلىكىنى قارشى ئالغانلىقىنى بىلدۈرۈپ مۇنداق دېدى: كانادا- جۇڭگو دوستلۇق مۇناسىۋىتى ئۇزاق تارىخقا ئىگە، كانادادىكى جۇڭگولۇقلار شۇ جاينىڭ ئىقتىسادىنىڭ تەرەققىياتى ئۈچۈن مۇھىم تۆھپە قوشتى. لىبوران رەئىس جياڭ زېمىننىڭ زىيارىتىنىڭ كانادا- جۇڭگو دوستلۇق مۇناسىۋىتىنى جەزمەن كۈچەيتىدىغانلىقىغا ئىشىنىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

جياڭ زېمىن قەدەھ سۆزىدە مۇنداق دېدى: بۇ مېنىڭ جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىگە رەئىس بولغاندىن بۇيان تۇنجى قېتىم كانادانى زىيارەت قىلىشىم. مەن كانادا رەھبەرلىرى بىلەن «21- ئەسىرگە يۈزلەنگەن جۇڭگو ـ كانادا مۇناسىۋىتى ۋە مۇھىم خەلقئارا، رايون مەسىلىلىرى ئۈستىدە كەڭ دائىرىدە پىكىر ئالماشتۇرۇشنى، 2 دۆلەت مۇناسىۋىتىنىڭ ئۇزاق مۇددەت دوستانە، ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش ھەمكارلىقى، سىجىل تەرەققىي قىلىدىغان يېڭى باسقۇچقا قەدەم قويۇشقا تۈرتكە بولۇشنى» ئۈمىد قىلىمەن.

شۇ كۈنى كەچتە، رەئىس جياڭ زېمىن رەپىقىسى ۋاڭ يېپىڭ بىلەن بىرلىكتە ئېربوتا ئۆلكىسىنىڭ باشلىقى كلاين ئۆتكۈزگەن قارشى ئېلىش كەچلىك زىياپىتىگە قاتناشتى.

جياڭ زېمىن قەدەھ سۆزىدە، جۇڭگونىڭ پات ئارىدا كالگارىدا باش كونسۇلخانا تەسىس قىلىدىغانلىقىنى جاكارلىدى.

كلاين سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: بىز كانادا بىلەن جۇڭگونىڭ پەۋقۇلئاددە دوستانە مۇناسىۋىتىنى ئىنتايىن قەدىرلەيمىز، جۇڭگونىڭ ھەرقايسى

كالگارى رەئىس جياڭ زېمىننىڭ كانادادىكى دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىنىڭ تۇنجى بېكىتى، ئۇ يەنە ئوتتاۋا ۋە تورونتونى زىيارەت قىلىدۇ.

لى پېڭ 7 دۆلەتنىڭ ۋەزىپىسىدىن ئايرىلغان، ۋەزىپىگە تەيىنلەنگەن باش ئەلچىلىرى بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 27 ـ نويابىر تېلېگراممىسى. گوۋۇيۈەن زۇڭلىسى لى پېڭ بۈگۈن چۈشتىن كېيىن جوڭنەنخەيدىكى بىنەپشە راۋاقتا كولۇمبىيە بىلەن ئارگېنتىنانىڭ ۋەزىپىسىدىن ئايرىلغان جۇڭگودا تۇرۇشلۇق ئەلچىلىرى ھەم سىرىلانكا، شۋېتسىيە، ئالبانىيە، ھىندونېزىيە ۋە ئەرمېنىيە قاتارلىق 5 دۆلەتنىڭ جۇڭگودا تۇرۇشقا تەيىنلەنگەن باش ئەلچىلىرى بىلەن كۆرۈشتى.

لى پېڭ ۋەزىپىسىدىن ئايرىلىش ئالدىدا تۇرغان كولۇمبىيە بىلەن ئارگېنتىنانىڭ باش ئەلچىلىرىگە مۇنداق دېدى: لاتىن ئامېرىكىسى ئۈمىدكە تولغان چوڭ قۇرۇقلۇق، جۇڭگو لاتىن ئامېرىكىسى ئەللىرى بىلەن بولغان دوستلۇق مۇناسىۋىتىگە ئەھمىيەت بېرىدۇ، 2 تەرەپنىڭ ھەمكارلىشىش ئىستىقبالى كەڭ. ئۇ 2 باش ئەلچىنىڭ جۇڭگودا ۋەزىپە ئۆتىگەن مەزگىلدە جۇڭگو بىلەن ئۆز دۆلەتلىرىنىڭ دوستلۇق، ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنى ئىلگىرى سۈرۈش يولىدا كۆرسەتكەن تىرىشچانلىقىغا مىننەتدارلىقىنى بىلدۈردى.

لى پېڭ يېڭىدىن ۋەزىپىگە تەيىنلەنگەن 5 باش ئەلچىنىڭ جۇڭگوغا كېلىپ ۋەزىپە ئۆتىشىنى قارشى ئالىدىغانلىقىنى بىلدۈردى ھەم جۇڭگو ھۆكۈمىتىنىڭ ئۇلارنىڭ ۋەزىپە ئۆتۈشىنى قوللايدىغانلىقىنى ۋە ھەمكارلىشىدىغانلىقىنى بىلدۈردى. ئۇ مۇنداق دېدى: باش ئەلچى بولغىنىڭلار ئۈچۈن سىلەر ھەم دۆلەتكە ۋەكىللىك قىلىدىغان ئەلچىلەر ھەم 2 دۆلەت ۋە 2 دۆلەت خەلقلىرىنى بىرلەشتۈرىدىغان كۆۋرۈك. مەن يېڭىدىن ۋەزىپىگە تەيىنلەنگەن باش ئەلچىلەرنىڭ 2 دۆلەت مۇناسىۋىتىنى كۈچەيتىش ئۈچۈن تۆھپە قوشۇشىنى ئۈمىد قىلىمەن.

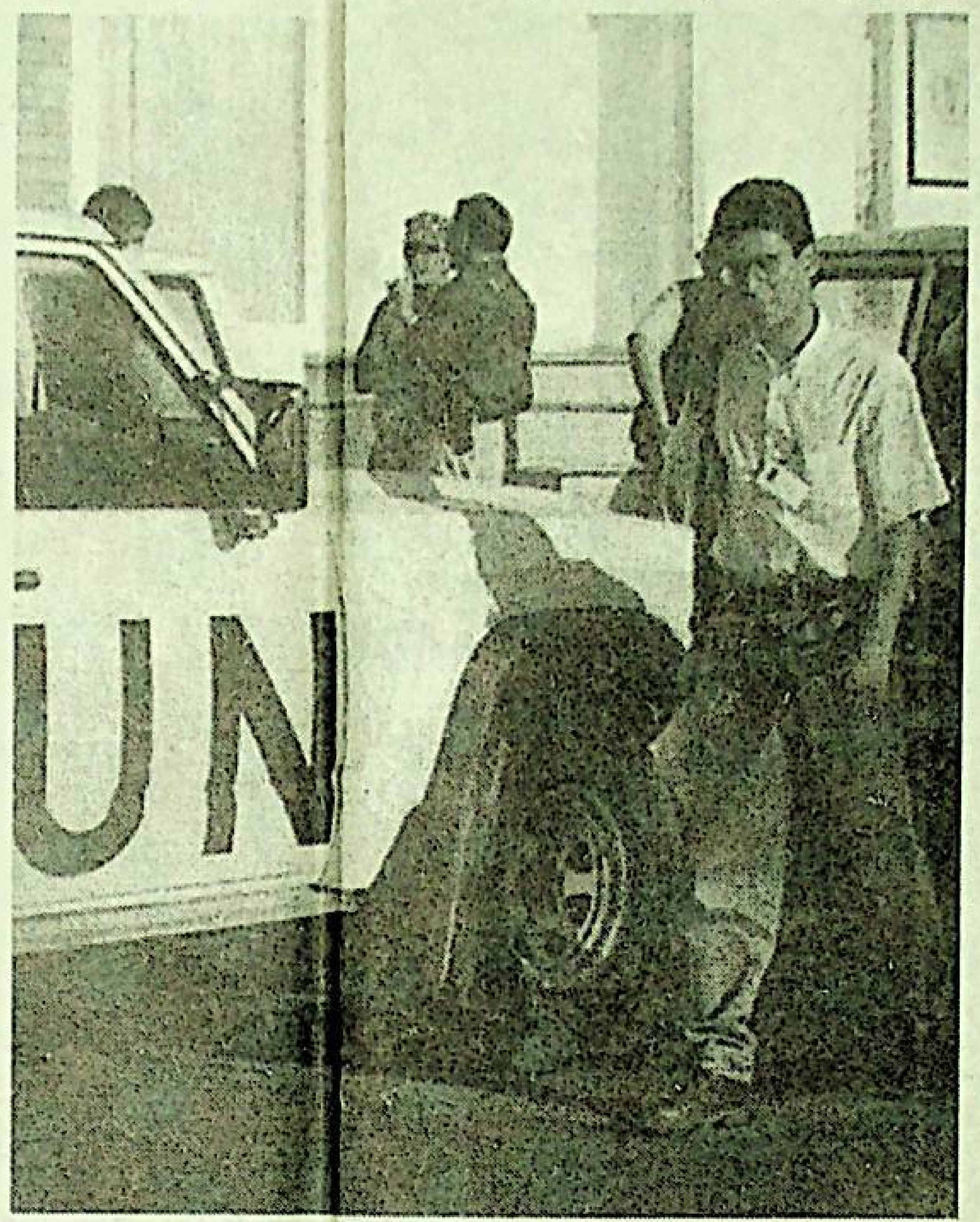

ب د ت قورال تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسىنىڭ ئىراقتا قورال تەكشۈرۈۋاتقىنىغا 5 كۈن بولدى، ئەمما ھازىرغىچە تەكشۈرۈش نەتىجىسى ئېلان قىلىنمىدى. ئىراق بىر قانچە كۈندىن بۇيان تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى ئىراقتا قانۇنغا خىلاپ نەرسىلەرنىڭ بارلىقىنى ئىنقلاپ چىقالمىدى دەپ، قارىدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئامېرىكا ئىراقنىڭ زۇڭتۇڭ مەھكىمىسىنى ئېچىۋېتىپ تەكشۈرۈشنى قوبۇل قىلماقچى بولغانلىقىغا ئېھتىياتچانلىق بىلەن ئىنكاس قايتۇردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ۋاشىنگتون، 26 ـ نويابىر تېلېگراممىسى. ئامېرىكا گوۋۇيۈەنىنىڭ باياناتچىسى فۇل 26 ـ نويابىر ئىراقنىڭ زۇڭتۇڭ مەھكىمىسىنى ئېچىۋېتىپ تەكشۈرۈشنى قوبۇل قىلماقچى بولغانلىقىغا ئېھتىياتچانلىق بىلەن ئىنكاس قايتۇردى ۋە ئىراقنىڭ قوراللارنى يوشۇرغان ـ يوشۇرمىغانلىقىغا ب د ت قورال تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى ھۆكۈم قىلىشى كېرەك، دېدى.

فۇل مۇنداق دېدى: ئامېرىكا بدت قورال تەكشۈرۈش خادىملىرىنىڭ ھەممە جايغا ئەركىن كىرىپ ـ چىقىش چەكلىماسلىقىغا قاراپ ئىراقنىڭ قارارى ئۈستىدە ھۆكۈم چىقىرىدۇ، تۈپ مەسىلە شۇكى، «تەكشۈرۈش خادىملىرىنىڭ ئۆزلىرى بارماقچى بولغان ھەممە جايلارغا بېرىپ تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىشىغا شەرتسىز، تېزدىن يول قويۇشى كېرەك». فۇل ئىراقنىڭ تەكلىپىنى قارشى ئالىدىغان ياكى قارشى تۇرىدىغانلىقىنى بىلدۈرمىدى.

ئىراق ئىنقىلابىي قوماندانلىق كومىتېتىنىڭ بىر باياناتىدا مۇنداق دېيىلدى: قوماندانلىق كومىتېتىنىڭ زۇڭتۇڭ مەھكىمىسىنى ئېچىۋېتىپ تەكشۈرۈشنى قوبۇل قىلىشنى قارار قىلغانلىقى، ئامېرىكىنىڭ پىتنە ـ پاسات پەيدا قىلغانلىقىنى، پاكىتلارنى بۇرمىلىغانلىقىنى ئىسپاتلاشنى مەقسەت قىلىدۇ.

ئىراق خەۋپسىزلىك كېڭىشىگە ئەزا دۆلەتلەرنى زۇڭتۇڭ مەھكىمىسىنى تەكشۈرۈشكە ئادەم ئەۋەتىشكە تەكلىپ قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، باغداد، 26 ـ نويابىر تېلېگراممىسى. ئامېرىكىنىڭ ئىراقنىڭ زۇڭتۇڭ مەھكىمىسى قاتارلىق «نازۇك جايلار» دا قورال تەكشۈرۈشتە چېك تۇرۇۋالغانلىقىنى كۆزدە تۇتۇپ، ئىراق 26 ـ نويابىر بۇ جايلاردا كەڭ كۆلەملىك قىرغۇچ قوراللارنىڭ يوشۇرۇنغان- يوشۇرۇنمىغانلىقىنى تەكشۈرۈپ ئېنىقلاش ئۈچۈن ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭىشىگە ئەزا دۆلەتلەر ۋە بەزى ئالاقىدار دۆلەتلەرنى مۇتەخەسسىسلەر ياكى دىپلوماتىيە ئەمەلدارلىرىنى ئىراقنىڭ زۇڭتۇڭ مەھكىمىسىگە كىرىپ «مېھمان بولۇش» قا ئەۋەتىشكە تەكلىپ قىلدى.

ئاياغلاشقاندا ئېلان قىلىنغان باياناتتا مۇنداق دېيىلدى: ئىراق خەۋپسىزلىك كېڭىشىگە ئەزا بارلىق دۆلەتلەرنىڭ ھەر بىرىنى 5 تىن مۇتەخەسسىس ياكى دىپلوماتىيە ئەمەلدارى، ب د ت نىڭ ئىراقنىڭ خىمىيىلىك، بىئولوگىيىلىك ۋە يادرو قوراللىرىنى يوقىتىش ئالاھىدە كومىتېتى بىلەن ئالاقىدار بولغان باشقا دۆلەتلەرنىڭ ھەر بىرىنىڭ 2 دىن ۋەكىلىنى ئىراق زۇڭتۇڭ مەھكىمىسىگە ياكى باشقا «نازۇك جايلار» غا كىرىپ «مېھمان بولۇش»، قورال تەكشۈرۈشكە ئەۋەتىشنى تەكلىپ قىلىدۇ. ئۇلار 1 ھەپتە ياكى 1

مەقسىتىدە كانادادا زىيارەتتە كەلدىم. ئۇ جۇڭگو - كانادا مۇناسىۋىتىنىڭ جەزمەن مەردانىلىك بىلەن 21 - ئەسىرگە قەدەم قويىدىغانلىقىغا ئىشىنىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

كانادانىڭ باش ۋالىيسى لىبوران ئايرودرومدا رەئىس جياڭ زېمىننى قارشى ئېلىش يۈزىسىدىن مۇراسىم

بىز كانادا بىلەن جۇڭگونىڭ پەۋقۇلئاددە دوستانە مۇناسىۋىتىنى ئىنتايىن قەدىرلەيمىز، جۇڭگونىڭ ھەرقايسى ساھەلەردە قولغا كەلتۈرگەن تەرەققىيات مۆۋەپپەقىيەتلىرىگە ئىنتايىن كۆڭۈل بۆلىمىز. مەن جۇڭگو بىلەن ئۇنۇملۇك سودا شېرىكلىك مۇناسىۋىتى ئورنىتىشنى ئۈمىد قىلىمەن.

ياكى دىپلوماتىيە ئەمەلدارلىرىنى ئىراقنىڭ زۇڭتۇڭ مەھكىمىسىگە كىرىپ «مېھمان بولۇش»قا ئەۋەتىشكە تەكلىپ قىلدى.

ئىراق زۇڭتۇڭى سادامنىڭ رىياسەتچىلىكىدە 26-نويابىر كەچتە ئىنقىلابىي قوماندانلىق كومىتېتى بىلەن ھاكىمىيەت بېشىدىكى گۈللەندۈرۈش پارتىيىسى رايونلۇق رەھبەرلىك ئورگىنىنىڭ بىرلەشمە يىغىنى ئېچىلدى. يىغىن

باشقا «نازۇك جايلار» غا كىرىپ «مېھمان بولۇش»، قورال تەكشۈرۈشكە ئەۋەتىشنى تەكلىپ قىلىدۇ. ئۇلار 1 ھەپتە ياكى 1 ئاي تۇرسا بولىدۇ، شۇنداقلا ئېھتىياجغا ئاساسەن تۇرۇش ۋاقتىغا چەك قويۇلمىسىمۇ بولىدۇ.

باياناتتا مۇنداق دەپ كۆرسىتىلدى: قورال تەكشۈرۈش كرىزىسى يۈز بەرگەندىن بۇيان، ئىراقلىق مىڭلىغان، ئون مىڭلىغان ئەرلەر، ئاياللار، قېرىلار، بالىلار زۇڭتۇڭ مەھكىمىسىدە «بارگاھ قۇرۇپ جايلاشتى»، زۇڭتۇڭ مەھكىمىسىدە بىئو - خىمىيىلىك قوراللارنىڭ يوشۇرۇپ قويۇلغانلىقىنى تەسەۋۋۇر قىلغىلى بولمايدۇ. باياناتتا يەنە مۇنداق دېيىلدى: «ئامېرىكا جاسۇسلىرى» زۇڭتۇڭ مەھكىمىسىنى تەكشۈرۈش ئارقىلىق ئۆز مەقسىتىگە يېتىشنى ئۈمىد قىلماقتا، بۇنداق ئۇرۇنۇش جەزمەن ئەمەلگە ئاشمايدۇ.

ئىراقنىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى ئەزىز شۇ كۈنى كەچتە ب د ت نىڭ باش كاتىپى ئاننان بىلەن خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ مۇشۇ ئايلىق رەئىسى چىن خۇاسۇنگە خەت ئەۋەتىپ ئۇلارغا ئىراقنىڭ بۇ قارارىنى يەتكۈزدى.

چقالماسلىقىغا قاراپ ئىراقنىڭ قارارى ئۈستىدە ھۆكۈم چىقىرىدۇ، تۈپ مەسىلە

بۇرمىلىغانلىقىنى ئىسپاتلاشنى مەقسەت قىلىدۇ.

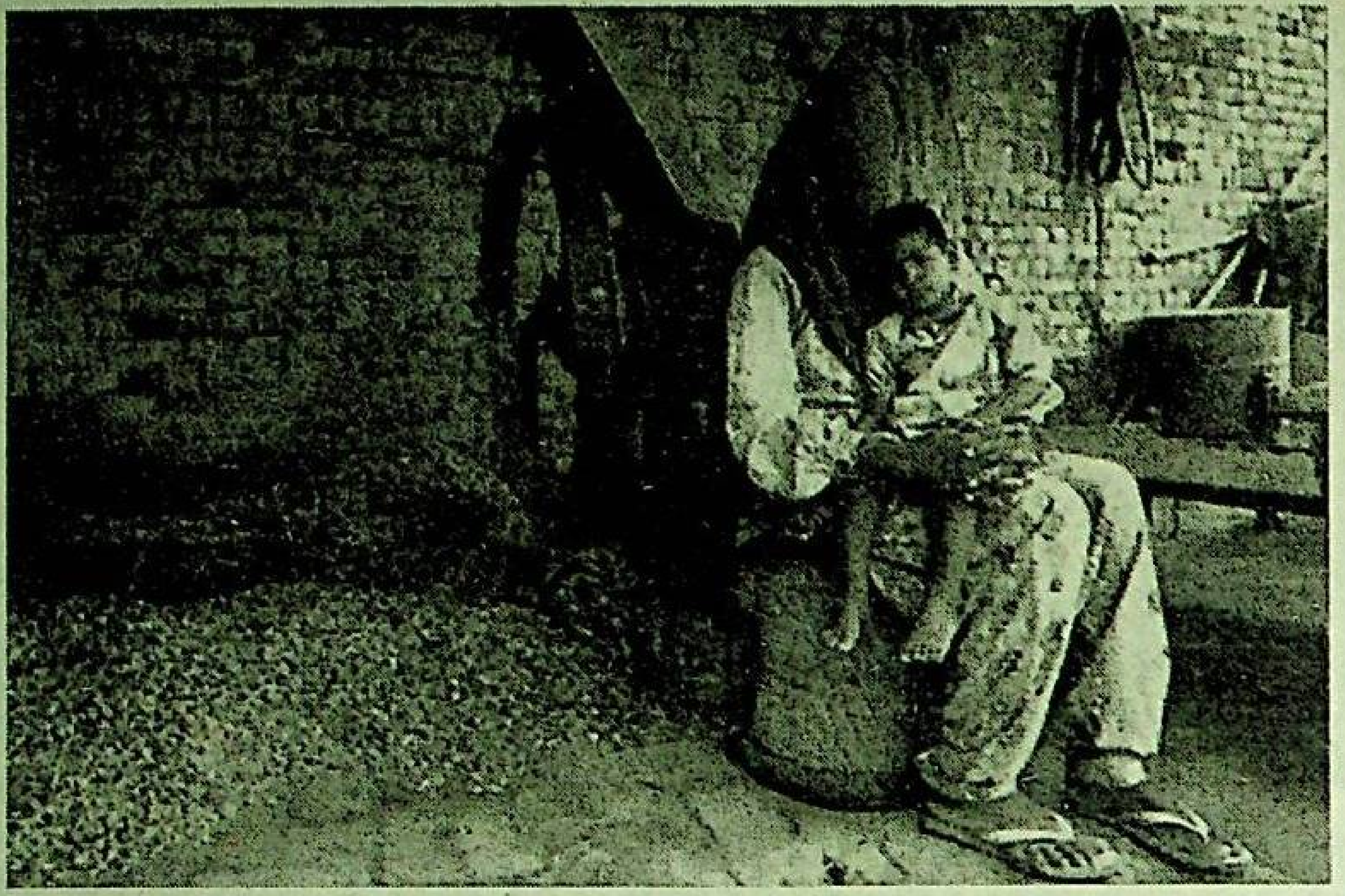

ئەيدىز كېسەللىكى ئىنسانىيەتكە كۈن ساناپ ئېغىر تەھدىت سالماقتا، ھازىر دۇنيا بويىچە 30 مىليون كىشى ئەيدىز كېسىلى ۋىرۇسى بىلەن يۇقۇملاندى، يەنە كېلىپ ھەر كۈنى 16 مىڭ كىشى بۇ كېسەلگە گىرىپتار بولماقتا.

سۈرەتتە: يېڭى دېھلى شەھىرى ئەتراپى رايونىدىكى يېزىدا ئەيدىز كېسىلىنىڭ ۋىرۇسىنى يۇقتۇرۇۋالغان بىر ئايال بالىسىنى چىڭ قۇچاقلاپ جىم ئولتۇرماقتا. ھازىر ھىندىستان دۇنيادا ئەيدىز كېسىلى ۋىرۇسىنى ئېلىپ يۈرگۈچىلەر ئەڭ كۆپ دۆلەتلەرنىڭ بىرى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

فرانسىيە دىپلوماتىيە مىنىستىرى ب د ت نىڭ ئىراققا ئېنىق پوزىتسىيە تۇتۇشنى مۇراجىئەت قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، قاھىرە، 26-نويابىر تېلېگراممىسى. فرانسىيە دىپلوماتىيە مىنىستىرى ۋېدرىنا 26-نويابىر بۇ يەردە ئاخبارات ساھەسىدىكىلەرگە مۇنداق دېدى: كرىزىسنى تېزدىن ئاياغلاشتۇرۇش ئۈچۈن ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭىشى ئىراقنىڭ قورال تەكشۈرۈش مەسىلىسىنى بىر تەرەپ قىلغان چاغدا ئەھۋالنىڭ تەرەققىياتىغا ئاساسەن ئېنىق پوزىتسىيە تۇتۇشى كېرەك.

ۋېدرىنا مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: ئىراق ب د ت نىڭ ئالاقىدار قارارلىرىنى ئىجرا قىلغان بولسا، خەۋپسىزلىك كېڭىشى مۇشۇ نۇقتىنى ئېنىق، خاتاسىز كۆرسىتىپ ئۆتۈشى، مۇجمەل سۆزلەرنى ئىشلەتمەسلىكى كېرەك؛ بۇنىڭ ئەكسىچە بولسا، خەۋپسىزلىك كېڭىشى ئۇنىڭغا ئاگاھلاندۇرۇش بېرىشى كېرەك.

ۋېدرىنا مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ئىراق ب د ت نىڭ كەڭ كۆلەملىك قىرغۇچ قوراللارنى كۆيدۈرۈۋېتىش پىلانىنى ئىجرا قىلغان ئەھۋالدا، خەۋپسىزلىك كېڭىشى ئىراققا قارىتىلغان ئىقتىسادىي جازالاشنى قانداق ۋاقىتتا ئەمەلدىن قالدۇرۇشنى قارار قىلالايدىغان بىردىنبىر ئورگان. ئۇ مۇنداق دېدى: فرانسىيە خەۋپسىزلىك كېڭىشىگە دائىمىي ئەزا دۆلەت بولۇش سۈپىتى بىلەن خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ بىرلىكنى قوغداش يولىدا تىرىشىۋاتىدۇ.

فرانسىيە ئامېرىكىنىڭ ئىراقتىن قورال تەكشۈرۈش خادىملىرىغا زۇڭتۇڭ مەھكىمىسى تۇرۇشلۇق جاينى ئېچىۋېتىشنى تەلەپ قىلغانلىقىغا قانداق پوزىتسىيە تۇتىدۇ؟ دەپ سورالغاندا ۋېدرىنا مۇنداق دېدى: فرانسىيە ب د ت ئالاھىدە كومىتېتىنىڭ رەئىسى باتلېرنىڭ باغدادقا كېلىپ ئىراق ئەمەلدارى بىلەن مەسىلىنى ھەل قىلىش ئۈستىدە كېڭىشىشنى ئۈمىد قىلىدۇ.

26-نويابىر ئىراقلىق بىر قانچە ئايال باغدادتا بالىلىرىنىڭ جەسىتى سېلىنغان تاۋۇت ئالدىدا ئۈن سېلىپ قاتتىق يىغلىماقتا، ئىراق تەرەپ ب د ت ئېمبارگوسىنىڭ تەسىرى تۈپەيلىدىن ئىراقتا كېسەللەرنى قۇتقۇزۇش، داۋالاشقا كېرەكلىك دورا كەمچىل بولماقتا دەپ ھېسابلىدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

كانادانىڭ نېفىت شەھىرى - كالگارى

خەلقئارا ماتېرىيال

كالگارى كانادا ئېربوتا ئۆلكىسىنىڭ جەنۇبىغا، بو دەرياسى بىلەن ئېلبو دەرياسىنىڭ قوشۇلغان جايىغا جايلاشقان. ئۇنىڭ غەربىي جەنۇبى روكى تېغىغا تەخمىنەن 80 كىلومېتىر كېلىدۇ، ئورنى دېڭىز يۈزىدىن 1062 مېتىر ئېگىزلىكتە، ئاھالىسى 600 مىڭدىن ئاشىدۇ، ئۇ كانادانىڭ مەشھۇر نېفىت شەھىرى.

كالگارىنىڭ ئەڭ دەسلەپكى ئاھالىسىنىڭ كۆپىنچىسى ئامېرىكىدىن كەلگەن. ئامېرىكا ئىچكى ئۇرۇشىدىن كېيىن، ئوتتۇرا غەربىي قىسمىدىكى يەر ئۆزلەشتۈرۈلۈپ تۈگىگەنلىكتىن، بېرى يوق نۇرغۇن ئامېرىكىلىق پادىچىلار ۋە دېھقانلار شىمالغا قاراپ كانادا يايلىقىغا كۆچۈشكە باشلىغان. شەرقىي قىسمىدىكى كانادالىقلار ۋە ياۋروپالىق كۆچمەنلەر بولسا 1883-يىلى كانادا تۆمۈر يولى بۇ يەرگىچە ياسالغاندىلا ئاندىن توپ - توپ بولۇپ كېلىشكە باشلىغان.

1893-يىلى كالگارى رەسمىي شەھەر بولۇپ قۇرۇلغان.

1914-يىلى كالگارىنىڭ غەربىي جەنۇبىدىن تەخمىنەن 40 كىلومېتىر يىراقلىقتىكى تېنا دەرياسى جىلغىسىدا تەبىئىي گاز بايقالغان، 1947-يىلى يەنە نېفىت تېپىلغان. بۇ قىممەتلىك بايلىق مەنبەلىرى كالگارىنىڭ جۇش ئۇرۇپ راۋاجلىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ئۇنى مەشھۇر نېفىت شەھىرىگە ئايلاندۇردى. 60 - يىللاردا، بۇ شەھەرنىڭ ئاھالىسى ئېيىغا ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 1000 ئۆپچۆرىسىدە كۆپەيگەن. شۇڭا ئۇ كانادا بويىچە ئەڭ تېز تەرەققىي قىلغان شەھەرلەرنىڭ بىرى بولۇپ قالغان. كالگارى ھازىر ياىلاقتىكى باشقا 2 چوڭ شەھەر ۋىننىپېگ ۋە ئېدمونتوندىن ئېشىپ كېتىپ، مەملىكەت بويىچە 4-چوڭ شەھەرگە ئايلاندى. مەملىكەت بويىچە ئەڭ چوڭ سانائەت ئاپپاراتى - كانادا تىنچ ئوكيان مەبلەغ سېلىش شىركىتىنىڭ باش شتابى مۇشۇ يەردە.

كالگارى يەنە ئېربوتا ئۆلكىسىنىڭ شەرقىي جەنۇبىدىكى دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق بازىسى ۋە دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق مەھسۇلاتلىرى يىغىلىدىغان ۋە تارقىتىلىدىغان مەركەز بولۇپ، شەرقىي قىسمىدىكى تورونتو، ئوتتۇرا قىسمىدىكى ۋىننىپېگ بىلەن بىرلىكتە كانادانىڭ 3 چوڭ كالا بازىرى دەپ ئاتىلىدۇ. 60 - يىللارنىڭ ئاخىرقى مەزگىللىرىدە، بۇ يەردە يىللىق چارۋا سودا سوممىسى 100 مىليون يۈەندىن ئاشقان.

كالگارى گەرچە بىر چوڭ شەھەر بولسىمۇ، لېكىن ئۇنىڭدا چوڭ شەھەرلەردە بولىدىغان خىلمۇ خىل مەسىلىلەر يوق. بۇ شەھەر رەتلىك ۋە تىنچ بولۇپ، كانادانىڭ غەربىي قىسمىدىكى رومانتىك ئەنئەنىلەر ۋە مەدەنىيەت كىشىنى مەپتۇن قىلىدۇ. بۇنىڭدىن سىرت، كالگارى شەھەر رايونىنىڭ غەربىدىن 60 نەچچە كىلومېتىر يىراقلىقتا بانفور دۆلەت باغچىسى بولۇپ، ئۇ يىل بويى روكى تېغىدىكى 1 - ئورۇندا تۇرىدىغان ساياھەت ئورنى ھېسابلىنىدۇ.

شەھەرنىڭ قىسقىغىنە تارىخى بىلەن روشەن سېلىشتۇرما بولغىنى شۇكى كالگارى شەھەر رايونىنىڭ شەرقىي شىمالىدىن 150 نەچچە كىلومېتىر يىراقلىقتىكى دراموخېلدا تارىختىن بۇرۇنقى دەۋردىكى دىنوزاۋر زاراتكارلىقى بار، ھازىر بۇ يەر تاشقا ئايلانغان جىسىملار مۇزېيى بولۇپ، پۈتۈن دۇنيادىكى دىنوزاۋر تەتقىقاتچىلىرى ئۈچۈن مۇقەددەس جاي بولۇپ قالدى.

كالگارىلىقلار ھەر يىلى 7-ئايدا كاتتا ئوتلاق شادلىق بايرىمى ئۆتكۈزىدۇ. ھەر قېتىم بايرام يېتىپ كەلگەندە ئاھالىلەر كوچىلاردا ناخشا ئېيتىپ، ئۇسسۇل ئوينايدۇ. يىلدا بىر قېتىم ئۆتكۈزۈلىدىغان بۇ بايرام كالگارىنى شىمالىي ئامېرىكىدا نام چىقىرىپلا قالماستىن، بەلكى ئۇنى يەنە «پادىچىلار» شەھىرى دېگەن گۈزەل نامغا ئىگە قىلغان.

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر، تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报 （维吾尔文）

(بۇ سان 6 بەت)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65—0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋاكالەت نومۇرى: 1—57)

1997 ـ يىل
نويابىر
29
شەنبە

ئۈرۈمچىنىڭ ھاۋارايى: كۈندۈزى ۋە كېچىسى بۇلۇتلۇق، بەزىدە ئۇچۇق بولىدۇ، تېمپېراتۇرا ℃ 18 ـ ـ ℃ 10 ـ بولىدۇ، 3 بال شامال چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

قېيۇم باھاۋۇدۇن ئاپتونوم رايون بويىچە مەدەنىي كەنت، بازار بەرپا قىلىش نەق مەيدان يىغىنىدا مۇنداق دېدى:

مەدەنىي كەنت، بازار بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى يەنىمۇ چوڭقۇرلاشتۇرۇش كېرەك

ئۆز مۇخبىرىمىز ۋاڭ خۇگۇيپى خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايون بويىچە مەدەنىي كەنت، بازار بەرپا قىلىش نەق مەيدان يىغىنى 11 ـ ئاينىڭ 24 ـ كۈنىدىن 25 ـ كۈنىگىچە ماناس ناھىيىسىدە ئۆتكۈزۈلدى. يىغىندا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى قېيۇم باھاۋۇدۇن مەدەنىي كەنت، بازار بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ئاپتونومىمىز يېزا ـ قىشلاقلىرىنىڭ مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىنى ئومۇميۈزلۈك يېڭى سەۋىيىگە كۆتۈرۈشنى تەكىتلىدى.

قېيۇم باھاۋۇدۇن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ھازىر ۋە بۇنىڭدىن كېيىنكى بىر مەزگىلدە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ يېزا ـ قىشلاقلىرى مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىدا «يېڭى ئەسىرنى كۈتۈۋالىدىغان 6 چوڭ قۇرۇلۇش»نى تىرىشىپ يولغا قويۇشى لازىم، ئۇلار: دېڭ شىياۋپىڭ نەزەرىيىسى ئۇلۇغ بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، مەنىۋى تۈۋرۈك قۇرۇلۇشىنى تىرىشىپ يولغا قويۇش؛ دېھقان، چارۋىچىلارغا بولغان ۋەتەنپەرۋەرلىك، كوللېكتىۋىزم، سوتسىيالىزم ۋە ئىجتىمائىي ئەخلاق، كەسپ ئەخلاقى، ئائىلە ئەخلاقى تەربىيىسىنى چىڭ تۇتۇپ ئېلىپ بېرىپ، ئەخلاق تەربىيىسى قۇرۇلۇشىنى يولغا قويۇش؛ يېزا ـ قىشلاقلاردا ئىختىساس ئىگىلىرى كەمچىل بولۇش، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ مەدەنىيەت سەۋىيىسى، پەن ـ تېخنىكا ساپاسى تۆۋەن بولۇش ئەھۋالىغا ئاساسەن، ئادەم تەربىيىلەش قۇرۇلۇشىنى پائال يولغا قويۇش؛ يېزا ـ قىشلاقلاردا مەدەنىي مەشغۇلات مول بولماسلىق ئەھۋالىغا ئاساسەن، ھەر خىل تەدبىرلەرنى قوللىنىپ، مەدەنىيەتنى گۈللەندۈرۈش قۇرۇلۇشىنى يولغا قويۇش؛ يېزىلارنىڭ ئىدىيە، مەدەنىيەت بازىلىرىنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇپ، بازا قۇرۇلۇشىنى يولغا قويۇش؛ 10 يۇلتۇزلۇق مەدەنىي ئائىلە، مەدەنىي يېزا ـ بازار كارخانىسى ۋە مەدەنىي كەنت بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى داۋاملىق قانات يايدۇرۇپ، «ھۆججەيرە قۇرۇلۇشى»نى يولغا قويۇش.

قېيۇم باھاۋۇدۇن مۇنداق دېدى: ئومۇميۈزلۈك پىلانلاپ، مادارىغا قاراپ ئىش كۆرۈپ، مەدەنىي كەنت، بازارلارنىڭ قىياپىتىنى يېڭىلاش قۇرۇلۇشىنى تېزلىتىش كېرەك. بۇنىڭدا ناھىيىلىك پارتكوم، ناھىيىلىك خەلق ھۆكۈمىتى تۇرۇشلۇق شەھەر، بازارلار قۇرۇلۇشىنى ياخشى ئېلىپ بېرىپ، ئۇلارنى باشلامچى ۋە ئۈلگە قىلىش لازىم، ئۇنىڭدىن باشقا، كەنت، بازارلاردىكى مەھەللىلەرنى بىر تۇتاش پىلانلاش، قۇرۇش مەسىلىسىنى ۋە يېزىلارنىڭ قىياپىتى ناچار بولۇش مەسىلىسىنى ھەل قىلىش كېرەك. مەدەنىي كەنت، بازار قۇرۇلۇشىدا بىر تۈركۈم ئىلغار تىپلارنى يېتىلدۈرۈپ ۋە ئۇلارنىڭ تەجرىبىسىنى ئومۇملاشتۇرۇپ، مەدەنىي كەنت، بازار قۇرۇلۇشىنى يىلمۇيىل يۈكسەلدۈرۈش لازىم.

يىغىن مەزگىلىدە قېيۇم باھاۋۇدۇن ماناس ناھىيىسىدىكى لياڭجۇخۇ بازىرى غەربىي لياڭجۇخۇ كەنتىنىڭ تەشۋىقات ـ تەربىيە ـ مەدەنىيەت مەركىزىنىڭ پۈتكەنلىكى مۇناسىۋىتى بىلەن لېنتا كەستى. يىغىنغا قاتناشقان ۋەكىللەر ماناس ناھىيىسىنىڭ تەجرىبىلىرىنى ئۆگەندى، جايلارنىڭ چارە ـ ئۇسۇللىرىنى ئۆزئارا ئالماشتۇردى، مەدەنىي كەنت، بازار بەرپا قىلىشتىكى ئۈلگە كۆرسىتىش نۇقتىلىرىنى ئېكىسكۇرسىيە قىلدى.

مەدەنىي بولۇش، يېڭى ئۇستىل تىكلەش، مەدەنىي ساھە ـ كەسپ، مەدەنىي يېزا، كەنت، بازار بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى چوڭقۇرلاشتۇرايلى

گېزىتىمىزنىڭ تەكلىپلىك ئوبزورچىسى شىن ۋېنمىن

يېقىندا ئاپتونوم رايونلۇق مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىغا يېتەكچىلىك قىلىش كومىتېتى ئارقا ـ ئارقىدىن ئاپتونوم رايونلۇق «مەدەنىي بولۇش، يېڭى ئۇستىل تىكلەش» پائالىيىتى بويىچە تەجرىبە ئالماشتۇرۇش نەق مەيدان يىغىنى، مەدەنىي ساھە بەرپا قىلىش بويىچە تەجرىبە ئالماشتۇرۇش نەق مەيدان يىغىنى ۋە مەدەنىي كەنت، بازار بەرپا قىلىش بويىچە تەجرىبە ئالماشتۇرۇش نەق مەيدان يىغىنى ئېچىپ، ئالدىنقى باسقۇچلۇق «مەدەنىي بولۇش، يېڭى ئۇستىل تىكلەش»، مەدەنىي ساھە ـ كەسپ بەرپا قىلىش، مەدەنىي كەنت، بازار بەرپا قىلىش پائالىيىتىنىڭ تەجرىبىلىرىنى يەكۈنلىدى ۋە ئالماشتۇردى. «مەدەنىي بولۇش، يېڭى ئۇستىل تىكلەش»، مەدەنىي ساھە ـ كەسپ، مەدەنىي كەنت، بازار بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇشنى كونكرېت ئورۇنلاشتۇردى. بۇ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ دېڭ شىياۋپىڭ نەزەرىيىسى ئۇلۇغ بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، پارتىيە 14 ـ نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 6 ـ ئومۇمىي يىغىنىنىڭ روھى ۋە پارتىيە 15 ـ قۇرۇلتىيىنىڭ روھىنى ئومۇميۈزلۈك ئىزچىللاشتۇرۇش، ئەمەلىيلەشتۈرۈشتىكى كونكرېت قەدىمى. ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىنى ھەقىقىي كۈچەيتىپ، مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىنى يېڭى باسقۇچقا كۆتۈرۈشتىكى مۇھىم تەدبىرى.

پارتىيە 14 ـ قۇرۇلتىيىدىن بۇيان ئاپتونوم رايونىمىز «2 قولدا تۇتۇش، 2 قول قاتتىق بولۇش» فاڭجېنىدا چىڭ تۇرۇپ، مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىنى گەۋدىلىك مۇھىم ئورۇنغا قويۇپ، مەنىۋى مەدەنىيلىك خىزمەتلىرىنى تېز يۈكسەلدۈردى.

ئاپتونوم رايونلۇق مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىغا يېتەكچىلىك قىلىش كومىتېتى ئاچقان بۇ 3 قېتىملىق تەجرىبە ئالماشتۇرۇش نەق مەيدان يىغىنىدا مۇشۇ باسقۇچتا ئاپتونوم رايونىمىزدا «مەدەنىي بولۇش،

(ئاخىرى 4 ـ بەتتە)

بۇ يىل كۆكتات ۋە گۆش باھاسىنىڭ چۈشكەنلىكىگە قانداق قاراش كېرەك؟

ئۆز مۇخبىرىمىز ياڭ فەن، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز يې تاۋ

بۇ يىل ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئىستېمالچىلار كۆكتات ۋە گۆش باھاسىنىڭ زور ھەجىمدە چۈشكەنلىكىدىن ئەڭ خۇشال بولدى. 1 ـ ئايدىن 10 ـ ئايغىچە ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ۋىلايەت، ئوبلاستلاردا گۆشنىڭ باھاسى ئۆتكەن يىلىنىڭ ئوخشاش مەزگىلىدىكىدىن ئومۇميۈزلۈك تۆۋەن بولدى.

نېمە ئۈچۈن مۇنداق ئەھۋال كۆرۈلدى؟ بۇ ئەھۋالغا قانداق قاراش كېرەك؟ بۇ يىل ئاپتونوم رايونىمىزدا كۆكتات باھاسىنىڭ ئۆتكەن يىلدىكىدىن ئومۇميۈزلۈك تۆۋەن بولۇشىدا مۇنداق سەۋەبلەر بار: 1) بۇ يىل ئەتىياز ھاۋا خېلى تېز ئىسسىدى، ئۇنىڭ ئۈستىگە مۇنداق ئىسسىق كىلىمات ئۇزۇن داۋاملاشتى، نەتىجىدە كۆكتاتلار خېلى بالدۇر تېرىلىپ، بالدۇر بازارغا چىقتى. 2) بۇ يىل شىنجاڭنىڭ جاي ـ جايلىرىدا كۆكتات تېرىلغۇ كۆلىمى ئومۇميۈزلۈك كېڭەيتىلدى. ئۈرۈمچىدىلا ئۆتكەن يىلدىكىدىن 6000 مودەك كېڭەيتىلدى. 3) كۆكتاتلار ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىلىپ، بىرلىك ھوسۇلى زور ھەجىمدە ئاشۇرۇلدى، بۇ يىل كۆكتاتنىڭ مو بېشى ھوسۇلى ئۆتكەن يىلدىكىدىن تەخمىنەن % 3 ئاشتى.

يەنە شۇ مەزگىلدە ئاپتونوم رايونىمىزدا گۆش باھاسى تۆۋەن بولدى، بۇنداق بولۇشتىكى مۇھىم سەۋەب شۇكى، كالىچىلىق، قويچىلىق راۋاجلاندى، چارۋا ماللارنىڭ كۆپىيىش، ئەي بولۇش نىسبىتى، قولدىن چىقىرىلىش نىسبىتى ئۆستى، سېتىلىش مىقدارى ئاشتى، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئىچكىرىدىكى ئۆلكە، ئاپتونوم رايونلاردىن ئاپتونوم رايونىمىزغا چارۋا ماللارنىڭ كىرىشى گۆش باھاسىنىڭ چۈشۈشىگە تۈرتكە بولدى.

ئاپتونوم رايونلۇق باھا ئىدارىسىنىڭ باشلىقى ياڭ شۈلياڭ مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: ئالدى بىلەن بۇنىڭ ياخشى ئىش ئىكەنلىكىنى مۇئەييەنلەشتۈرۈشىمىز كېرەك. بۇ، ئەھۋال ئاپتونوم رايونىمىزدا كۆكتاتچىلىق، كالىچىلىق، قويچىلىق راۋاجلىنىپ دەسلەپكى كۆلەمگە ئىگە بولغانلىقى، كۆكتات خىلى، سورتلىرىنىڭ مۇۋاپىقلاشقانلىقى، كۆكتات بىلەن تەمىنلەش ئېشىپ، ئاپتونوم رايونىمىزدا ئۇزاقتىن بۇيان كۆكتات، گۆش باھاسى يۇقىرى بولۇپ

شەندۇڭ ئۆلكىسى شۇگۇاڭ شەھىرىدىكى كۆكتات تېرىش ماھىرى ياڭ جۇنجى (ئوتتۇردا) فۇكاڭ شەھىرىگە كېلىپ، پارنىكتا كۆكتات تېرىغان 4 يىلدىن بۇيان بۇ يەردىكى دېھقانلارنى كۆكتات تېرىپ بېيىشقا يېتەكلىدى.

سۈرەتتە: ياڭ جۇنجى يەرلىك دېھقانلارغا كۆكتات تېرىش تېخنىكىسىنى ئۆگەتمەكتە.

سۈن گوفۇ فوتوسى

شىنجاڭ پاختىسى مەملىكەتنىڭ جاي - جايلىرىغا توشۇلماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز جۇشىلىڭ خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پاختا - چىگە شىركىتى ئۈنۈملۈك تەدبىرلەرنى قوللىنىپ، پاختا يۆتكەش- سېتىشنى تېزلەتمەكتە. ھازىر شىنجاڭ پاختىسى مەملىكەتنىڭ جاي - جايلىرىغا توشۇلماقتا.

بۇ يىل دۆلەت شىنجاڭ پاختىسىنى ئىمپورت پاختىسىنىڭ ئورنىدا ئىشلىتىشنى قارار قىلىپ، مەملىكەتتىكى پاختا توقۇمىچىلىق كارخانىلىرىنى شىنجاڭ پاختىسىنى ئىشلىتىشكە رىغبەتلەندۈردى. بۇنداق پايدىلىق شارائىتتا ئاپتونوم رايونلۇق پاختا - چىگە شىركىتى مۇلازىمەتنى ياخشىلاپ، خېرىدارلارغا قولايلىق يارىتىپ بەردى. بىر تەرەپتىن، مال مەنبەسى، پاختا سۈپىتىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، تۆمۈريول تارماقلىرىغا زىچ ماسلىشىپ، ۋاگونغا قاچىلىنىدىغان پاختىغا كاپالەتلىك قىلدى؛ يەنە بىر تەرەپتىن، قابىل خادىملاردىن 4 سېتىش گۇرۇپپىسى تەشكىللەپ، ئۇلارنى مەملىكىتىمىزنىڭ جاي - جايلىرىدىكى خېرىدارلار بىلەن ئالاقىلىشىشكە، بازار ئەھۋالىنى ئىگىلەشكە، شىنجاڭ پاختىسىنى ئىشلىتىش، سۈپەت، مۇلازىمەتلىق جەھەتتە پىكىر ئېلىشقا ئەۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، شىنجاڭنىڭ ئىچكى جايلاردا تەسىس قىلغان 3 پاختا شۆبە شىركىتى، 12 ۋاكالىتەن پاختا سېتىش ئورنىدا تاي پاختىنى پارچىلاپ سېتىش، خېرىدارلارغا 24 سائەت مۇلازىمەتلىق قىلىشنى يولغا قويۇپ، خېرىدارلارنىڭ ماختىشىغا ئېرىشتى. بۇ شىركەت يەنە ئۆلكە، شەھەرلەردىكى خېرىدارلارغا «پاختا خېرىدارلىرىغا مۇراجىئەتنامە» چىقىرىپ، مۇلازىمەتلىق جەھەتتە ۋەدە بەردى.

قاتناش تارماقلىرىنىڭ كۈچلۈك قوللىشى بىلەن 11 - ئاينىڭ 25 - كۈنىگە قەدەر ئاپتونوم رايونىمىزدىن باشقا جايلارغا 208 مىڭ 200 تونna پاختا يۆتكەلدى.

بىشىپ، ئاپتونوم رايونىمىزدا ئۇزاقتىن بۇيان كۆكتات، گۆش باھاسى يۇقىرى بولۇپ كېلىۋاتقان ئەھۋالنىڭ ئۆزگىرىشكە ئاساس سېلىنغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىللە، تەمىنلەش بىلەن تەلەپ مۇناسىۋىتىنىڭ باھا بەلگىلەش جەھەتتىكى رولىنى تولۇق ئەكس ئەتتۈرىدۇ. ئاپتونوم رايونىمىزدا باھا مېخانىزمىنىڭ يېتىلىۋاتقانلىقىنى كۆرسىتىدۇ.

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

3 - نۆۋەتلىك «شىنجاڭدىكى كۆزگە كۆرۈنگەن 10 ياش» باھالاپ چىقىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئالىيە قادىر خەۋەر قىلىدۇ: 3 - نۆۋەتلىك «شىنجاڭدىكى كۆزگە كۆرۈنگەن 10 ياش»نى باھالاش نەتىجىسى 11 - ئاينىڭ 27 - كۈنى چۈشتىن كېيىن ئۈرۈمچىدە ئېلان قىلىندى.

بۇ 10 ياش قەشقەر تاشيول باش ئۆچاستكىسى تاشقورغان تاشيول ئۆچاستكىسى خونجىراپ داۋىنىنىڭ باشلىقى دولقۇن جانى؛ ئاپتونوم رايونلۇق سىرك ئۆمىكىنىڭ مەملىكەتلىك 2 - دەرىجىلىك ئارتىسى، «پەلەك شاھى» ئادىل ھوشۇر؛ تارىم نېفتلىكىنى چارلاش- ئۆزلەشتۈرۈش قوماندانلىق شتابىنىڭ دائىمىي ئىشلارغا مەسئۇل مۇئاۋىن باش قوماندانى، ئالىي ئىنژېنېر لياۋ يۇگيەن؛ شىنجاڭ ھەربىي رايونى مەلۇم قىسىم 8- ليەنىنىڭ يېتەكچىسى جاۋ يۆشىن؛ قۇمۇل ۋىلايەتلىك تۆمۈريول دوختۇرخانىسى ئىگىنە سانجىپ داغلاپ داۋالاش بۆلۈمىنىڭ دوختۇرى زۇلپىيە قاھار؛ گۇاڭخۇي ئۆي- زېمىن تەرەققىيات باش شىركىتىنىڭ باش دىرېكتورى شياۋيۈيشىن؛ قورغاس چېگرا مۇداپىئە تەكشۈرۈش پونكىتىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى ۋۇشيۇن؛ خوتەن ۋىلايەتلىك يولۇچى توشۇش باش بېكىتىنىڭ باشلىقى ئوبۇل ھاشىم؛ شىنجاڭ يىتۇڭ كارخانا گۇرۇھىنىڭ لىدېرى، ئۈرۈمچى ئېلېكتر كابېل زاۋۇتىنىڭ باشلىقى چيەن جىننەي؛ يېزا ئىگىلىك تەرەققىيات بانكىسى شىنجاڭ شۆبە بانكىسى ئامانەت - قەرز باشقارمىسىنىڭ باشلىقى شاغىمانلاردىن ئىبارەت.

ئاپتونوم رايونلۇق ئىتتىپاق كومىتېتى، ئاپتونوم رايونلۇق ياشلار بىرلەشمىسى ۋە ئاپتونوم رايونىمىزدىكى 9 ئاخبارات - نەشرىيات ئورنى بىرلىكتە ئۇيۇشتۇرغان 3 - نۆۋەتلىك «شىنجاڭدىكى كۆزگە كۆرۈنگەن 10 ياش»نى باھالاش پائالىيىتى بۇ يىل 3 -ئايدا باشلانغانىدى، بۇ پائالىيەتكە ئاپتونوم رايونىمىزدىكى 14 ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەردىكى ئىتتىپاق كومىتېتلىرى، ياشلار بىرلەشمىلىرى ۋە ئاپتونوم رايونغا بىۋاسىتە قاراشلىق نازارەت، ئىدارە، ئالىي، ئوتتۇرا تېخنىكوملار، ھەربىي رايون، قوراللىق ساقچى قىسمى، چېگرا مۇداپىئە قىسمى قاتارلىق 25 ئورۇندىن 56 نامزات باھالاشقا قاتناشقان، باھالاش كومىتېتىنىڭ ئەستايىدىل باھالاپ تاللىشى نەتىجىسىدە 30 نامزات بۇ يىل 9 - ئايدا رەسمىي نامزاتلىققا تاللانغانىدى. ئاخبارات- نەشرىيات ئورۇنلىرى رەسمىي نامزاتلارنىڭ ئىش- پائالىيەتلىرىنى جەمئىيەتكە ئاشكارا ئېلان قىلدى. 1 ئايدىن ئارتۇق تەشۋىق قىلىش، جەمئىيەتتىن كۆپ تەرەپلىمە ئەھۋال ئىگىلەش، نامسىز بېلەت تاشلاش ئارقىلىق بۇ 10 ياش تاللاپ چىقىلدى.

3 - نۆۋەتلىك «شىنجاڭدىكى كۆزگە كۆرۈنگەن 10 ياش» يۇقىرىدىكى سۈرەتتە ئوڭدىن سولغا: دولقۇن جانى، ئادىل ھوشۇر، لياۋيۇگيەن، جاۋ يۆشىن، زۇلپىيە قاھار؛ تۆۋەندىكى سۈرەتتە ئوڭدىن سولغا: شياۋيۈيشىن، ۋۇشيۇن، ئوبۇل ھاشىم، چيەن جىننەي، شاغىمان.

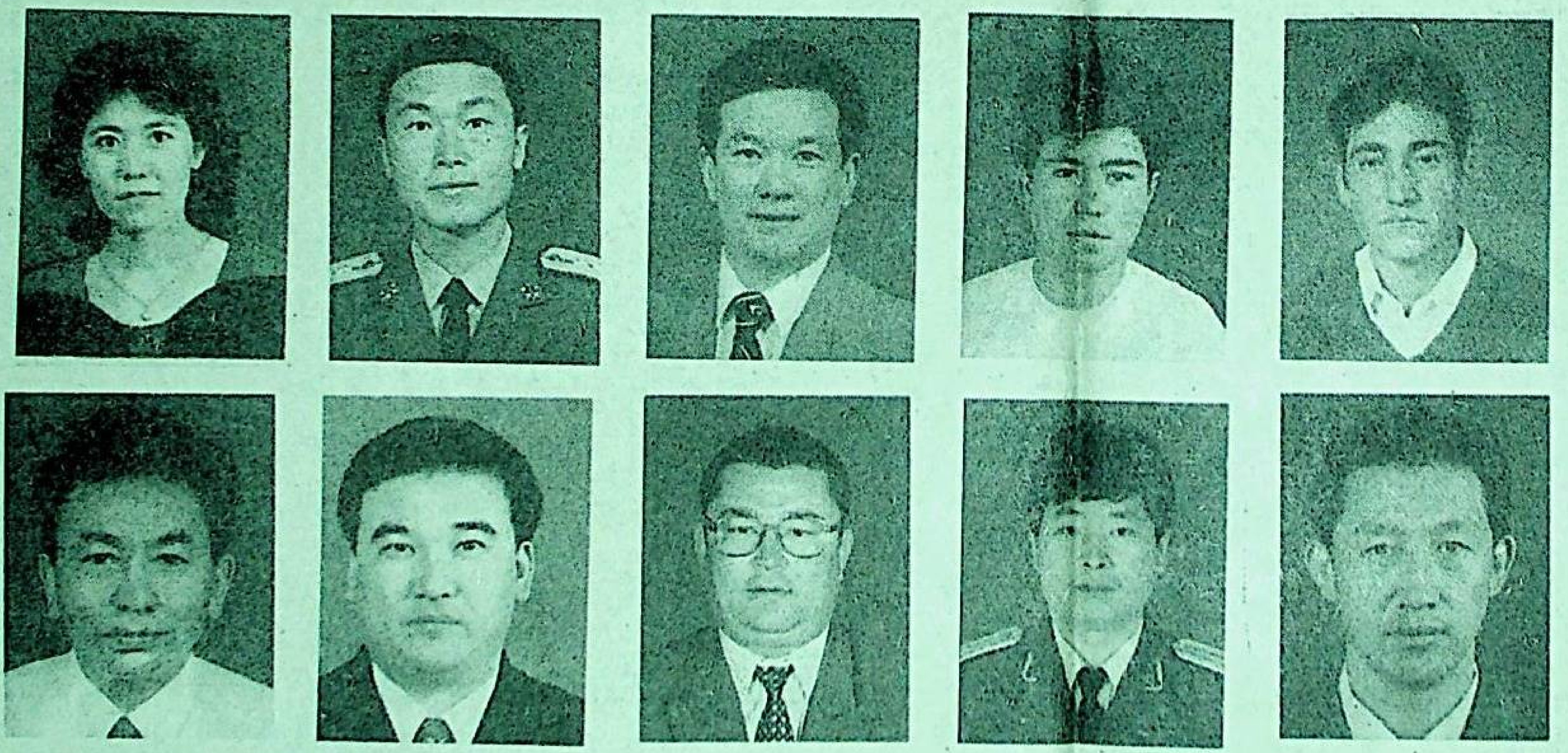

ئۈرۈمچى شەھەرلىك «دوستلۇق» دوختۇرخانىسى

ئۈرۈمچى شەھەرلىك «دوستلۇق» دوختۇرخانىسى

«ئەتراپلىق كۈتۈش، ئۆلچەملىك بالنىتسا» بەرپا قىلىش قۇرۇلۇشنى چىڭ تۇتماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز مېھرىگۈل تۇردى خەۋەر قىلىدۇ: ئۈرۈمچى شەھەرلىك «دوستلۇق» دوختۇرخانىسى كېسەللەرنى رازى قىلىش مەقسەت قىلىنغان «ئەتراپلىق كۈتۈش، ئۆلچەملىك بالنىتسا» بەرپا قىلىش قۇرۇلۇشىدا دەسلەپكى ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

بۇ دوختۇرخانا بۇ يىل 3-ئايدا سەھىيە مىنىسىرلىكى تەرىپىدىن مەملىكەتلىك ئەتراپلىق كۈتۈش تورىغا كىرگۈزۈلگەن ۋە سىناق نۇقتىسى قىلىپ بېكىتىلگەنىدى. شۇنىڭدىن بۇيان، دوختۇرخانا پارتكومى بۇ خىزمەتكە ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلۈپ، دوختۇرخانا باشلىقى قوماندانلىقىدا مۇناسىۋەتلىك تارماقلارنىڭ مەسئۇللىرى قاتناشقان ئەتراپلىق كۈتۈش سىناق خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى ۋە ئىشخانا تەسىس قىلدى، سېستىرالارنىڭ كەسپىي سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن، ئەتراپلىق كۈتۈش، ئۆلچەملىك بالنىتسا قۇرۇلۇشىغا ئائىت ماتېرىياللارنى سېتىۋالدى، تەشۋىقات تاختىسىدىن 13نى ياسىدى. سېستىرالار تايانچلىرىدىن 10نى سەھىيە مىنىسترلىكى ۋە ئاپتونوم رايونلۇق سەھىيە نازارىتى ئورۇنلاشتۇرغان ئەتراپلىق كۈتۈش ئۆگىنىش كۇرسىغا قاتناشتۇردى، ئىچكىرى ئۆلكە ۋە ئاپتونوم رايونىمىزدىكى دوختۇرخانىلارغا ئېكسكۇرسىيىگە ئەۋەتتى. بۇنىڭ بىلەن سېستىرالارنىڭ بۇ خىزمەتنىڭ مۇھىملىقىغا، ئەخىرسىزلىكىگە بولغان

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

بىگتۇەنىڭ يۇڭ توقۇمىچىلىق كارخانىلىرى گۇرۇھلىشىشقا يۈزلەندى

ئىسلاھات ساداسى

«شىنجاڭ بوزيەر ئۆزلەشتۈرۈش گېزىتى» مۇخبىرى ياڭ دۇڭ خەۋەر قىلىدۇ: بىگتۇەن يۇڭ توقۇمىچىلىق كارخانا گۇرۇھى قۇرۇشتا يېڭى قەدەم تاشلىدى. 11 - ئاينىڭ 25 - كۈنى «1- ئاۋغۇست» يۇڭ توقۇمىچىلىق زاۋۇتى «غەربىي دىيار» يۇڭ توقۇمىچىلىق زاۋۇتىنى قوشۇۋالدى.

يېزا ئىگىلىك 8- شىسىغا قاراشلىق شىخەنزە «1 - ئاۋغۇست» يۇڭ توقۇمىچىلىق زاۋۇتىنىڭ ئومۇمىي مۈلكى 576 مىليون يۈەن بولۇپ، مەھسۇلاتلىرى مەملىكەت ئىچىدىكى بازارلارنى ئىگىلىگەن. بۇ زاۋۇت بۇ يىل 7 - ئايدا ۋەيران بولغان شىخەنزە 2 - يۇڭ توقۇمىچىلىق زاۋۇتىنى سېتىۋالغان، شىخەنزە «يىچۈن» ئىلمە - توقۇلما زاۋۇتىنى قوشۇۋالغان. مۇشۇ ئاساستا شىخەنزە «1- ئاۋغۇست» يۇڭ توقۇمىچىلىق پاي ھەسسىدارلىق شىركىتىنى قۇرۇپ، پېيىنى بازارغا سالىدىغان پاي تۈزۈمىدىكى كارخانىغا ئايلانغان.

«غەربىي دىيار» يۇڭ توقۇمىچىلىق زاۋۇتى- يېزا ئىگىلىك 4 - شىسىغا بىۋاسىتە قاراشلىق كارخانا. بۇ كارخانا 1994 - يىلى ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشكەندىن بۇيان بۇ يىل 9 - ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر 332 مىليون يۈەن قەرزگە بوغۇلغان؛ ئومۇمىي زىيىنى 87 مىليون 604 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، تىجارىتى مۈشكۈل ئەھۋالغا چۈشۈپ قالغان.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى، بىگتۇەنىڭ قوماندانى جاڭ ۋېنيۈ مۇنداق دېدى: «1 - ئاۋغۇست» يۇڭ توقۇمىچىلىق زاۋۇتى «غەربىي دىيار» يۇڭ توقۇمىچىلىق زاۋۇتىنى قوشۇۋېلىشى بىلەن بىگتۇەنىڭ مۈلكىنى قايتا تەشكىللەپ ۋە ياخشىلاپ، بىگتۇەنىڭ يۇڭ توقۇمىچىلىق ساھەسىنى راۋاجلاندۇرۇشقا يېڭى يول ئېچىلدى.

جاڭ ۋېنيۈ مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: قوشۇۋالغاندىن كېيىن، مەيلى «1 - ئاۋغۇست» يۇڭ توقۇمىچىلىق زاۋۇتى بولسۇن ياكى «غەربىي دىيار» يۇڭ توقۇمىچىلىق زاۋۇتى بولسۇن، كاپىتالنى مەركەز قىلغان مۈلۈك باشقۇرۇش سىستېمىسى، مەھسۇلات سۈپىتى سىستېمىسى، مالىيە باشقۇرۇش سىستېمىسى، بازاردا سېتىش سىستېمىسىنى كۈچەيتىش ياكى قايتا قۇرۇشقا دۇچ كېلىدۇ، شۇڭا رەھبەرلىك بەنزىسىنى، قوشۇننى ياخشى قۇرۇپ چىقىشقا، ئۈستۈنلۈككە ئىگە مەھسۇلاتلارنى ئىشلەشكە، مەھسۇلاتنى سېتىشنى ياخشى تۇتۇشقا توغرا كېلىدۇ.

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ تاشيول قانۇنى

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى رەئىسىنىڭ پەرمانى

(86 - نومۇرلۇق)

«جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ تاشيول قانۇنى» جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى 8 - نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 26 - يىغىنىدا 1997 - يىل 7 - ئاينىڭ 3 - كۈنى ماقۇللىنىپ ئېلان قىلىندى، 1998 - يىل 1 - ئاينىڭ 1 - كۈنىدىن باشلاپ يولغا قويۇلسۇن.

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رەئىسى جياڭ زېمىن

1997 - يىل 7 - ئاينىڭ 3 - كۈنى

بىرىنچى باب ئومۇمىي پرىنسىپ

1 - ماددا بۇ قانۇن تاشيول قۇرۇلۇشى ۋە باشقۇرۇشىنى كۈچەيتىپ، تاشيول ئىشلىرىنى يۈكسەلدۈرۈپ، سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ۋە خەلق تۇرمۇشىنىڭ ئېھتىياجىغا ئۇيغۇنلىشىش مەقسىتىدە تۈزۈپ چىقىلدى.

2 - ماددا بۇ قانۇن جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى تەۋەسىدە تاشيولنى پىلانلاش، ياساش، ئاسراش، تىجارەت قىلىش، ئىشلىتىش ۋە باشقۇرۇشتا تەتبىقلىنىدۇ.

بۇ قانۇندا ئېيتىلغان تاشيول تاشيول كۆۋرۈكى، تاشيول تونىلى ۋە تاشيول كېچىكىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

3 - ماددا تاشيولنى تەرەققىي قىلدۇرۇشتا، ئومۇميۈزلۈك پىلانلاش، مۇۋاپىق ئورۇنلاشتۇرۇش، سۈپەتكە كاپالەتلىك قىلىش، راۋانلىقنى كاپالەتلەندۈرۈش، مۇھىتنى ئاسراش ۋە ياساش - ئۆزگەرتىش بىلەن ئاسراشقا تەڭ ئەھمىيەت بېرىش پرىنسىپىغا ئەمەل قىلىنىدۇ.

4 - ماددا ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى كۈچلۈك تەدبىر قوللىنىپ، تاشيول قۇرۇلۇشىنى قوللىشى ۋە ئىلگىرى سۈرۈشى كېرەك. تاشيول قۇرۇلۇشىنى خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات پىلانىغا كىرگۈزۈشى لازىم.

دۆلەت مەملىكەت ئىچى ۋە سىرتىدىكى ئىقتىسادىي تەشكىلاتلارنى قانۇن بويىچە مەبلەغ سېلىپ تاشيول ياساش ۋە تىجارەت قىلىشقا ئىلھاملاندۇرىدۇ ۋە يېتەكلەيدۇ.

5 - ماددا دۆلەت ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرى، چەت - ياقا رايونلار ۋە نامرات رايونلارنىڭ تاشيول قۇرۇلۇشىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشىغا ياردەم بېرىدۇ ۋە يۆلەك بولىدۇ.

6 - ماددا تاشيوللار تاشيول تورىدىكى ئورنى بويىچە دۆلەت يولى، ئۆلكە يولى، ناھىيە يولى ۋە يېزا يولى دەپ ئايرىلىدۇ ھەمدە تېخنىكا دەرىجىسى بويىچە يۇقىرى سۈرئەتلىك تاشيول، 1 - دەرىجىلىك تاشيول، 2 - دەرىجىلىك تاشيول، 3 - دەرىجىلىك تاشيول ۋە 4 - دەرىجىلىك تاشيول دەپ ئايرىلىدۇ. كونكرېت ئايرىش ئۆلچىمىنى گوۋۇيۈەننىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقى بەلگىلەيدۇ.

پىگىدىن ياسىلىدىغان تاشيول تېخنىكا دەرىجە تەلىپىگە ئۇيغۇن بولۇشى

14 - ماددا دۆلەت يولى يىرىك پىلانىنى گوۋۇيۈەننىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقى گوۋۇيۈەننىڭ ئالاقىدار تارماقلىرى بىلەن بىرلىكتە ھەمدە دۆلەت يولى بويىدىكى ئۆلكىلىك، ئاپتونوم رايونلۇق، بىۋاسىتە قاراشلىق شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى بىلەن مەسلىھەتلىشىپ تۈزۈپ، گوۋۇيۈەنگە تەستىقلىتىدۇ.

ئۆلكە يولى يىرىك پىلانىنى ئۆلكىلىك، ئاپتونوم رايونلۇق، بىۋاسىتە قاراشلىق شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقى تەڭ دەرىجىلىك ئالاقىدار تارماقلار بىلەن بىرلىكتە ئۆلكە يولى بويىدىكى بىر دەرىجە تۆۋەن خەلق ھۆكۈمەتلىرى بىلەن مەسلىھەتلىشىپ تۈزۈپ، ئۆلكىلىك، ئاپتونوم رايونلۇق، بىۋاسىتە قاراشلىق شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرىگە تەستىقلىتىدۇ ھەم گوۋۇيۈەننىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقىغا ئەنگە ئالدۇرىدۇ.

ناھىيە يولى يىرىك پىلانىنى ناھىيە دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقى تەڭ دەرىجىلىك ئالاقىدار تارماقلار بىلەن بىرلىكتە تۈزىدۇ، شۇ دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمىتى تەكشۈرۈپ بېكىتكەندىن كېيىن، بىر دەرىجە يۇقىرى خەلق ھۆكۈمىتىگە تەستىقلىتىدۇ.

يېزا يولى يىرىك پىلانىنى ناھىيە دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقىنىڭ ياردىمىدە يېزىلىق، مىللىي يېزىلىق، بازارلىق خەلق ھۆكۈمىتى تۈزۈپ، ناھىيە دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمىتىگە تەستىقلىتىدۇ.

3 -، 4 - تارماقتىكى بەلگىلىمە بويىچە تەستىقلانغان ناھىيە يولى، يېزا يولى يىرىك پىلانى تەستىقلىغان ئورگاندىن بىر دەرىجە يۇقىرى خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقىغا ئەنگە ئالدۇرۇلىدۇ.

ئۆلكە يولى يىرىك پىلانى دۆلەت يولى يىرىك پىلانى بىلەن ماسلاشتۇرۇلۇشى لازىم؛ ناھىيە يولى يىرىك پىلانى ئۆلكە يولى يىرىك پىلانى بىلەن ماسلاشتۇرۇلۇشى لازىم؛ يېزا يولى يىرىك پىلانى ناھىيە يولى يىرىك پىلانى بىلەن ماسلاشتۇرۇلۇشى لازىم.

15 - ماددا مەخسۇس تاشيول يىرىك پىلانىنى مەخسۇس تاشيولغا مەسئۇل ئورۇن تۈزۈپ، يۇقىرى دەرىجىلىك مەسئۇل تارمىقىنىڭ بېكىتىشىدىن ئۆتكۈزگەندىن كېيىن، ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقىنىڭ تەكشۈرۈشىگە يوللايدۇ.

مەخسۇس تاشيول يىرىك پىلانى تاشيول يىرىك پىلانى بىلەن ماسلاشتۇرۇلۇشى لازىم. ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقى مەخسۇس تاشيول يىرىك پىلانىنىڭ دۆلەت يولى، ئۆلكە يولى، ناھىيە يولى، يېزا يولى يىرىك پىلانى بىلەن ماسلاشمىغان جايلىرىنى بايقىسا، تۈزىتىش پىكرىنى ئوتتۇرىغا قويۇشى، مەخسۇس تاشيولغا مەسئۇل تارماق ۋە ئورۇن ئۇنى مۇناسىپ تۈزىتىشى لازىم.

16 - ماددا دۆلەت يولى يىرىك پىلانىنى قىسمەن تەگىشىنى ئەسلى تۈزگەن ئورگان قارار قىلىدۇ. دۆلەت يولى يىرىك پىلانىنى زور تۈزىتىشكە توغرا كەلسە، ئەسلى تۈزگەن ئورگان تۈزىتىش لايىھىسىنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، گوۋۇيۈەنگە تەستىقلىتىدۇ.

تەستىقلانغان ئۆلكە يولى، ناھىيە يولى، يېزا يولىنىڭ تاشيول يىرىك پىلانىنى تۈزىتىشكە توغرا كەلسە، ئەسلى تۈزگەن ئورگان تۈزىتىش لايىھىسىنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، ئەسلى تەستىقلىغان ئورگانغا

تەرتىپى ۋە ئالاقىدار بەلگىلىمىلەر بويىچە ئېلىپ بېرىلىشى لازىم.

23 - ماددا تاشيول قۇرۇلۇشى تۈرلىرىدە دۆلەتنىڭ ئالاقىدار بەلگىلىمىلىرى بويىچە قانۇنىي ئىگە مەسئۇل بولۇش تۈزۈمى، خېرىدار چاقىرىش - خېرىدار بولۇش تۈزۈمى ۋە قۇرۇلۇشنى نازارەت قىلىش تۈزۈمى يولغا قويۇلىدۇ.

24 - ماددا تاشيول ياساتقۇچى ئورۇن تاشيول قۇرۇلۇشىنىڭ ئالاھىدىلىكى ۋە تېخنىكا تەلەپلىرىگە ئاساسەن، مۇناسىپ سالاھىيەتكە ئىگە چارلاش - لايىھەلەش ئورنىنى، قۇرۇلۇش قىلغۇچى ئورۇننى ۋە قۇرۇلۇشنى نازارەت قىلغۇچى ئورۇننى تاللىشى ھەمدە ئالاقىدار قانۇن، نىزام، قائىدىلەردىكى بەلگىلىمىلەرگە، تاشيول قۇرۇلۇشىنىڭ تېخنىكا ئۆلچەمدىكى تەلەپلەرگە بىنائەن، ئۇلار بىلەن ئايرىم - ئايرىم توختام تۈزۈپ، 2 تەرەپنىڭ ھوقۇق - مەجبۇرىيىتىنى ئايدىڭلاشتۇرۇشى كېرەك.

تاشيول قۇرۇلۇشى تۈرلىرىنى يولغا قويۇشنىڭ مۇمكىنچىلىك تەتقىقاتىنى، چارلاش - لايىھەلەشنى، قۇرۇلۇش قىلىشنى ۋە قۇرۇلۇشنى نازارەت قىلىشنى ئۈستىگە ئالغان ئورۇنلارنىڭ دۆلەت بەلگىلىگەن سالاھىيەت گۇۋاھنامىسى بولۇشى شەرت.

25 - ماددا تاشيول قۇرۇلۇشى تۈرلىرىنى يولغا قويۇشتا، گوۋۇيۈەننىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقىنىڭ بەلگىلىمىسى بويىچە ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى يەرلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقىغا تەستىقلىتىش كېرەك.

26 - ماددا تاشيول قۇرۇلۇشى تاشيولنىڭ قۇرۇلۇش تېخنىكا ئۆلچىمىگە ئۇيغۇن كېلىشى شەرت.

تاشيول قۇرۇلۇشى تۈرلىرىدە لايىھەلەشنى، قۇرۇلۇش قىلىشنى ۋە قۇرۇلۇشنى نازارەت قىلىشنى ئۈستىگە ئالغان ئورۇنلار دۆلەتنىڭ ئالاقىدار بەلگىلىمىلىرى بويىچە سۈپەتكە كاپالەتلىك قىلىش سىستېمىسىنى بەرپا قىلىشى ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈشى، ئىش ئورنى مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈشى ھەمدە ئالاقىدار قانۇن، نىزام، قائىدىلەر شۇنداقلا تاشيولنىڭ قۇرۇلۇش تېخنىكا ئۆلچىمىدىكى تەلەپلەر ۋە توختامدىكى پۈتۈم بويىچە لايىھەلەش، قۇرۇلۇش قىلىش ۋە نازارەت قىلىش ئارقىلىق، تاشيول قۇرۇلۇشىنىڭ سۈپىتىگە كاپالەتلىك قىلىشى لازىم.

27 - ماددا تاشيول قۇرۇلۇشىغا يەر ئىشلىتىش ئالاقىدار قانۇن، مەمۇرىي نىزاملاردىكى بەلگىلىمە بويىچە بولىدۇ.

تاشيول قۇرۇلۇشىدا تېرىلغۇ يەرنى ھەققىي قوغداش، يەرنى تېجەپ ئىشلىتىش پرىنسىپىنى ئىزچىللاشتۇرۇش كېرەك.

28 - ماددا تاشيول قۇرۇلۇشىدا دۆلەت ئىلكىدىكى قاقاس تاغ، بوزيەرلەرنى ئىشلىتىشكە توغرا كەلگەندە ياكى دۆلەت ئىلكىدىكى قاقاس تاغ، بوزيەر، دەريا ساھىلى، چۆكمە سازلىقلاردىن قۇم، شېغىل، تاش، تۇپا ئېلىشقا توغرا كەلگەندە، ئالاقىدار قانۇن، مەمۇرىي نىزاملاردىكى بەلگىلىمە بويىچە رەسمىيەت بېجىرىلگەندىن كېيىن، ھەر قانداق ئورۇن ۋە شەخسنىڭ توسقۇنلۇق قىلىشىغا ياكى قانۇنسىز ھەق ئېلىشىغا يول قويۇلمايدۇ.

29 - ماددا يەرلىك ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى تاشيول

بويىچە يېقىلغۇ ماي قوشۇمچە ھەققى تاپشۇرۇشى لازىم. يېقىلغۇ ماي قوشۇمچە ھەققى ئېلىنغانلاردىن يول ئاسراش ھەققىنى قايتا ئېلىشقا بولمايدۇ. كونكرېت يولغا قويۇش چارىسى ۋە قەدەم - باسقۇچىنى گوۋۇيۈەن بەلگىلەيدۇ.

يېقىلغۇ ماي قوشۇمچە ھەققى ئېلىش چارىسى يولغا قويۇلۇشتىن ئىلگىرى، يەنىلا ھازىرقى تاشيول ئاسراش ھەققىنى ئېلىش چارىسى يولغا قويۇلىدۇ. تاشيولنىڭ يول ئاسراش ھەققى تاشيوللارنى ئاسراش ۋە ئۆزگەرتىپ ياساشقا ئىشلىتىلىشى شەرت. قاتناش ۋاسىتىلىرى بار ئورۇن ۋە شەخسلەر تاشيول ئاسراش ھەققى تاپشۇرغاندا، قاتناش مەسئۇل تارمىقى تاشيول ئاسراش ھەققىنى ئالغانلىق بەلگىسى تارقىتىپ بېرىدۇ؛ تاشيول ئاسراش ھەققى ئالغانلىق بەلگىسىنى قاتناش ۋاسىتىلىرىنىڭ ئوچۇق كۆرۈنىدىغان جايىغا ئورنىتىش لازىم. تاشيول ئاسراش ھەققى ئالغانلىق بەلگىسى يوق قاتناش ۋاسىتىلىرىنىڭ تاشيوللاردا يۈرۈشىگە رۇخسەت قىلىنمايدۇ.

37 - ماددا ناھىيە، يېزا دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى تاشيول ئاسراشقا كېتىدىغان شېغىل، تاش، تۇپا ۋە سۇ ئېلىشنى قوللىشى ۋە ئۇنىڭغا ھەمكارلىشىشى لازىم.

38 - ماددا ناھىيە، يېزا دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى دۆلەتنىڭ ئالاقىدار بەلگىلىمىلىرى بويىچە تاشيول ياقىسىدىكى يېزا ئاھالىسىنى، يېزا مەجبۇرىيەت ئەمگىكى دائىرىسىدە تاشيول قۇرۇلۇشى ۋە ئاسراش ئۈچۈن ئەمگەك مەجبۇرىيىتىنى ئۆتەشكە تەشكىللىشى لازىم.

39 - ماددا تاشيول ئاسراش خادىملىرىنىڭ جىسمانىي بىخەتەرلىكىنى كاپالەتلەندۈرۈش ئۈچۈن، تاشيول ئاسراش خادىملىرى ئاسراش مەشغۇلاتىدا بىرلىككە كەلگەن بىخەتەرلىك بەلگە كىيىمىنى كىيىشى لازىم؛ ماشىنا - مېخانىزملار بىلەن مەشغۇلات قىلغاندا، بۇ ماشىنا - مېخانىزملارغا روشەن مەشغۇلات بەلگىسى ئورنىتىشى لازىم.

تاشيول ئاسراش ماشىنا - مېخانىزملىرى مەشغۇلات قىلىۋاتقاندا ئۇلارنىڭ يۈرۈش لىنىيىسى ۋە يۆنىلىشى تاشيولدىن ئۆتۈۋاتقان قاتناش ۋاسىتىلىرىنىڭ يۈرۈشىگە تەسىر يەتكۈزمەسلىك شەرتى ئاستىدا، تاشيول بەلگىسى، بەلگە سىزىقىنىڭ چەكلىمىسىگە ئۇچرىمايدۇ؛ يولدىن ئۆتۈۋاتقان قاتناش ۋاسىتىلىرى تاشيول ئاسراش ماشىنا - مېخانىزملىرى ۋە خادىملىرىغا يول بېرىشى لازىم.

تاشيول ئاسراش قۇرۇلۇشى قاتناش ۋاسىتىلىرى ۋە پىيادىلەرنىڭ يۈرۈشىگە تەسىر يەتكۈزسە، قۇرۇلۇش قىلغۇچى ئورۇن مۇشۇ قانۇننىڭ 32 - ماددىسىدىكى بەلگىلىمە بويىچە ئىش كۆرۈشى لازىم.

40 - ماددا ئېغىر تەبىئىي ئاپەت تۈپەيلىدىن، دۆلەت يولىدا، ئۆلكە يولىدا قاتناش ئۈزۈلۈپ قالسا، تاشيول باشقۇرۇش ئاپپاراتلىرى ۋاقتىدا رېمونت قىلىپ ئەسلىگە كەلتۈرۈشى لازىم؛ تاشيول باشقۇرۇش ئاپپاراتلىرى دەرھال رېمونت قىلىپ ئەسلىگە كەلتۈرەلمىسە، ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى يەرلىك خەلق ھۆكۈمىتى شۇ جايدىكى ئورگان، ئاممىۋى تەشكىلات، كارخانا، كەسپىي ئورۇنلار، شەھەر، يېزا ئاھالىلىرىنى ۋاقتىدا تەشكىللەپ جىددىي ياساپ، قاتناشنى تېزلىكتە ئەسلىگە كەلتۈرۈشى لازىم ھەمدە شۇ جايدا تۇرۇشلۇق ئارمىيىنىڭ ياردەم بېرىشىنى ئىلتىماس قىلسىمۇ بولىدۇ.

ئايرىش ئۆلچىمىنى گوۋۇيۈەننىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقى بەلگىلەيدۇ.

يېڭىدىن ياسىلىدىغان تاشيول تېخنىكا دەرىجە تەلىپىگە ئۇيغۇن بولۇشى كېرەك. ئەڭ تۆۋەن تېخنىكا دەرىجە تەلىپىگە ئۇيغۇن كەلمەيدىغان ئەسلىدىكى دەرىجىسىز تاشيوللارنى تەدبىر قوللىنىپ تەدرىجىي ئۆزگەرتىپ، تېخنىكا دەرىجە تەلىپىگە ئۇيغۇنلاشتۇرۇش لازىم.

7 ـ ماددا تاشيول دۆلەت تەرىپىدىن قوغدىلىدۇ، ھەر قانداق ئورۇن ۋە شەخسنىڭ تاشيول، تاشيول يېرى ۋە تاشيول قوشۇمچە ئەسلىھەلىرىگە بۇزغۇنچىلىق قىلىشىغا، زىيان يەتكۈزۈشىگە ياكى ئۇنى قانۇنسىز ئىگىلىۋېلىشىغا يول قويۇلمايدۇ.

ھەر قانداق ئورۇن ۋە شەخسنىڭ تاشيول، تاشيول يېرى ۋە تاشيول قوشۇمچە ئەسلىھەلىرىنى قوغداش مەجبۇرىيىتى بار، ئۇلار تاشيول، تاشيول يېرى ۋە تاشيول قوشۇمچە ئەسلىھەلىرىنى بۇزۇش، ئۇنىڭغا زىيان يەتكۈزۈش ھەمدە تاشيولنىڭ بىخەتەرلىكىگە تەسىر يەتكۈزۈش قىلمىشلىرىنى پاش قىلىش ۋە شىكايەت قىلىشقا ھوقۇقلۇق.

8 ـ ماددا گوۋۇيۈەننىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقى پۈتۈن مەملىكەتنىڭ تاشيول خىزمىتىنى باشقۇرىدۇ.

ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى يەرلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقى ئۆز مەمۇرىي رايونى تەۋەسىدىكى تاشيول خىزمىتىنى باشقۇرىدۇ؛ ئەمما ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى يەرلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقىنىڭ دۆلەت يولى، ئۆلكە يولىنى باشقۇرۇش ـ نازارەت قىلىش مەسئۇلىيىتىنى ئۆلكىلىك، ئاپتونوم رايونلۇق، بىۋاستە قاراشلىق شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى بېكىتىدۇ.

يېزىلىق، مىللىي يېزىلىق، بازارلىق خەلق ھۆكۈمەتلىرى ئۆز مەمۇرىي رايونى تەۋەسىدىكى يېزا يوللىرىنى ياساش ۋە ئاسراش خىزمىتىگە مەسئۇل بولىدۇ.

ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى يەرلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقى تاشيول باشقۇرۇش ئاپپاراتىنىڭ تاشيولنى مەمۇرىي باشقۇرۇش مەسئۇلىيىتىنى مۇشۇ قانۇندىكى بەلگىلىمە بويىچە يۈرگۈزۈشىنى بەلگىلىسە بولىدۇ.

9 ـ ماددا ھەر قانداق ئورۇن ۋە شەخسنىڭ تاشيوللاردا قانۇنسىز چارا قۇرۇشى، ھەق ئېلىشى، جەرىمانە ئېلىشى ۋە قاتناش ۋاسىتىلىرىنى توسۇشى مەنئى قىلىنىدۇ.

10 ـ ماددا دۆلەت تاشيول خىزمىتى جەھەتتىكى پەن ـ تېخنىكا تەتقىقاتىغا ئىلھام بېرىدۇ، تاشيول پەن ـ تېخنىكىسىنى تەتقىق قىلىش ۋە قوللىنىشتا كۆرۈنەرلىك نەتىجە ياراتقان ئورۇن ۋە شەخسلەرنى مۇكاپاتلايدۇ.

11 ـ ماددا بۇ قانۇندىكى مەخسۇس تاشيول ھەققىدىكى بەلگىلىمىلەر مەخسۇس تاشيولغا تەتبىقلىنىدۇ.

مەخسۇس تاشيول كارخانا ياكى باشقا ئورۇنلار ياسىغان، ئاسرايدىغان، باشقۇرىدىغان مەخسۇس ياكى ئاساسەن ئۆز كارخانىسى ياكى ئۆز ئورنىنىڭ ترانسپورتىغا ئىشلىتىلىدىغان يولنى كۆرسىتىدۇ.

ئىككىنچى باب تاشيول پىلانلاش

12 ـ ماددا تاشيول يېرىك پىلانى خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات شۇنىڭدەك دۆلەت مۇداپىئە قۇرۇلۇشىنىڭ ئېھتىياجىغا ئاساسەن تۈزۈلۈشى، شەھەر قۇرۇلۇشى تەرەققىياتى يېرىك پىلانى ۋە باشقا شەكىلدىكى قاتناش ترانسپورت تەرەققىياتى يېرىك پىلانى بىلەن ماسلاشتۇرۇلۇشى لازىم.

13 ـ ماددا تاشيول ياساشقا يەر ئىشلىتىش يېرىك پىلانى يەر ئىشلىتىش ئومۇمىي پىلانىغا ئۇيغۇن بولۇشى، شۇ يىللىق قۇرۇلۇشقا ئىشلىتىلىدىغان يەر قۇرۇلۇشقا يەر ئىشلىتىش يىللىق پىلانىغا كىرگۈزۈلۈشى لازىم.

تەستىقلانغان ئۆلكە يولى، ناھىيە يولى، يېزا يولىنىڭ تاشيول يېرىك پىلانىنى ئۆزگەرتىشكە توغرا كەلسە، ئەسلى تۈزگەن ئورگان تۈزىتىش لايىھىسىنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، ئەسلى تەستىقلىغان ئورگانغا تەستىقلىتىدۇ.

17 ـ ماددا دۆلەت يولىنىڭ نامى ۋە نومۇرىنى گوۋۇيۈەننىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقى بېكىتىدۇ؛ ئۆلكە يولى، ناھىيە يولى، يېزا يولىنىڭ نامى ۋە نومۇرىنى ئۆلكىلىك، ئاپتونوم رايونلۇق، بىۋاستە قاراشلىق شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقى گوۋۇيۈەننىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقىنىڭ ئالاقىدار بەلگىلىمىلىرى بويىچە بېكىتىدۇ.

18 ـ ماددا كەنت ـ بازار، تەرەققىيات رايونىنى پىلانلاش ۋە يېڭىدىن قۇرۇشتا، تاشيول بىلەن بەلگىلەنگەن ئارىلىقنى ساقلاپ قېلىش ھەمدە تاشيولنىڭ 2 ياقىسىنى بويلاپ سېتىلىشتىن ساقلىنىش، تاشيولنى كوچىلاشتۇرۇپ قويۇپ، تاشيول قاتنىشىنىڭ بىخەتەرلىكىگە ۋە راۋانلىقىغا تەسىر يەتكۈزۈشنىڭ ئالدىنى ئېلىش لازىم.

19 ـ ماددا دۆلەت مەخسۇس تاشيولنى ئىجتىمائىي ترانسپورتقا ئىشلىتىشكە ئىلھام بېرىدۇ. مەخسۇس تاشيولنى ئاساسلىق ئىجتىمائىي ترانسپورتقا ئىشلىتىشتە، مەخسۇس تاشيولغا مەسئۇل ئورۇن ئىلتىماس قىلغان ياكى ئالاقىدار تەرەپلەر ئىلتىماس قىلىپ، مەخسۇس تاشيولغا مەسئۇل ئورۇن قوشۇلغان ھەمدە ئۆلكىلىك، ئاپتونوم رايونلۇق، بىۋاستە قاراشلىق شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقى تەستىقلىغاندىن كېيىن، ئۆلكە يولى، ناھىيە يولى ياكى يېزا يولىغا ئۆزگەرتىشكە بولىدۇ.

ئۈچىنچى باب تاشيول قۇرۇلۇشى

20 ـ ماددا ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقى مەسئۇلىيىتىگە ئاساسەن تاشيول قۇرۇلۇشى تەرتىپىنى ساقلىشى، تاشيول قۇرۇلۇشىنى نازارەت قىلىش ۋە باشقۇرۇشنى كۈچەيتىشى لازىم.

21 ـ ماددا تاشيول قۇرۇلۇش مەبلىغىنى توپلاشتا، ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ مالىيىسىدىن پۇل ئاجرىتىلغاندىن باشقا، قانۇن ياكى گوۋۇيۈەننىڭ ئالاقىدار بەلگىلىمىلىرىگە بىنائەن، تاشيول قۇرۇلۇشى خىراجىتى ئېلىش قارار قىلىنسا بولىدۇ؛ قانۇن بويىچە مەملىكەت ئىچى ۋە سىرتىدىكى پۇل مۇئامىلە ئورگانلىرى ياكى چەت ئەل ھۆكۈمىتىدىن قەرز پۇل ئېلىنسىمۇ بولىدۇ.

دۆلەت مەملىكەت ئىچى ۋە سىرتىدىكى ئىقتىسادىي تەشكىلاتلارنى تاشيول قۇرۇلۇشىغا مەبلەغ سېلىشقا ئىلھاملاندۇرىدۇ. تاشيول تەرەققىياتى، تىجارىتى شىركەتلىرى قانۇن، مەمۇرىي نىزاملاردىكى بەلگىلىمىلەر بويىچە پاي چېكى، شىركەت قەرز چېكى تارقىتىپ مەبلەغ توپلىسىمۇ بولىدۇ.

مۇشۇ قانۇندىكى بەلگىلىمىلەرگە بىنائەن تاشيول ھەققى ئېلىش ھوقۇقىنى ھەقلىق ئۆتۈنۈپ بېرىش كىرىمى تاشيول قۇرۇلۇشىغا ئىشلىتىلىشى شەرت.

كارخانا ۋە شەخسلەردىن مەبلەغ توپلاپ تاشيول ياساشتا، ئېھتىياج ۋە ئىمكانىيەتكە ئاساسەن، ئىختىيارلىق پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇش، مەجبۇرىي سېلىق سالماسلىق، ئۇنى گوۋۇيۈەننىڭ ئالاقىدار بەلگىلىمىلىرىگە ئۇيغۇن قىلىش شەرت.

تاشيول قۇرۇلۇشى مەبلىغىنى قانۇنغا ياكى گوۋۇيۈەننىڭ بەلگىلىمىلىرىگە ئۇيغۇن بولغان باشقا شەكىللەر بىلەن توپلاشقىمۇ بولىدۇ.

22 ـ ماددا تاشيول قۇرۇلۇشى دۆلەت بەلگىلىگەن ئاساسىي قۇرۇلۇش

ۋە شەخسنىڭ تۇسقۇنلۇق قىلىشىغا ياكى قانۇنسىز ھەق ئېلىشىغا يول قويۇلمايدۇ.

29 ـ ماددا يەرلىك ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى تاشيول قۇرۇلۇشىدا قانۇن بويىچە يەر ئىشلىتىش ۋە ئاھالە كۆچۈرۈشنى قوللىشى ۋە ئۇنىڭغا ھەمكارلىشىشى لازىم.

30 ـ ماددا تاشيول قۇرۇلۇشى تۈرلىرىنى لايىھەلەش ۋە يولغا قويۇش قانۇن بويىچە مۇھىتنى ئاسراش، مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرى، ئاسارئەتىقىلەرنى قوغداش ۋە سۇ ـ تۇپراقنىڭ ئېقىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش تەلىپىگە ماس كېلىشى لازىم.

دۆلەت مۇداپىئە قاتنىشىنىڭ ئېھتىياجىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، تاشيول يېرىك پىلانىدىكى دۆلەت مۇداپىئە تەلىپى ئىزچىللاشتۇرۇلىدىغان تاشيول قۇرۇلۇشى تۈرلىرىنى پىلانغا قاتتىق ئەمەل قىلغان ھالدا يولغا قويۇش لازىم.

31 ـ ماددا تاشيول ياساش تۈپەيلىدىن تۆمۈريول، سۇ ئىنشائاتى، ئېلېكتر ئېنېرگىيە، پوچتا ـ تېلېگراف ئەسلىھەلىرى ۋە باشقا ئەسلىھەلەرنىڭ نورمال ئىشلىتىلىشىگە تەسىر يېتىدىغان بولسا، تاشيول ياسىغۇچى ئورۇن ئالدى بىلەن ئالاقىدار تارماقلارنىڭ ماقۇللۇقىنى ئېلىشى لازىم؛ تاشيول ياساش تۈپەيلىدىن ئالاقىدار ئەسلىھەلەرگە زىيان يەتسە، تاشيول ياسىغۇچى ئورۇن شۇ ئەسلىھەنى ئەسلى تېخنىكا ئۆلچىمىدىن تۆۋەنلىتىۋەتمەي ئەسلىگە كەلتۈرۈپ بېرىشى ياكى مۇناسىپ ئىقتىسادىي تۆلەم بېرىشى لازىم.

32 ـ ماددا تاشيولنى ئۆزگەرتىپ ياسىغاندا، قۇرۇلۇش قىلغۇچى ئورۇن قۇرۇلۇش قىلىۋاتقان يول بۆلىكىنىڭ 2 بېشىدىكى كۆرۈنەرلىك جايغا قۇرۇلۇش قىلىش بەلگىسى، بىخەتەرلىك بەلگىسى ئورنىتىشى لازىم. قاتناش ۋاسىتىلىرى ئايلىنىپ ئۆتۈشكە توغرا كەلسە، ئايلىنىپ ئۆتىدىغان يول ئېغىزىغا بەلگە ئورنىتىشى لازىم؛ ئايلىنىپ يۈرۈشكە بولمىسا، ۋاقىتلىق يول ياساپ، قاتناش ۋاسىتىلىرى ۋە پىيادىلەرنىڭ قاتنىشىغا كاپالەتلىك قىلىشى لازىم.

33 ـ ماددا تاشيول قۇرۇلۇشى تۈرلىرى ۋە تاشيولنى رېمونت قىلىپ ئەسلىگە كەلتۈرۈش تۈرلىرى پۈتكەندىن كېيىن، دۆلەتنىڭ ئالاقىدار بەلگىلىمىلىرى بويىچە تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىش لازىم؛ تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىنمىغان ياكى تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىشتا لاياقەتلىك بولمىغانلىرىنى ئىشلىتىشكە تاپشۇرۇشقا بولمايدۇ.

پۈتكەن تاشيولغا گوۋۇيۈەننىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقىنىڭ بەلگىلىمىسى بويىچە روشەن بەلگە ئورنىتىش، بەلگە سىزىقى سىزىش لازىم.

34 ـ ماددا ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى يەرلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى تاشيولنىڭ 2 تەرىپىدىكى يان ئېرىق (سۇ توسۇش ئېرىقى، ئاتكوس تاپىنى، ئاتكوس مۇھاپىزەت يولى، تۆۋەندىمۇ ئوخشاش) نىڭ سىرتقى گىرۋىكىدىن باشلاپ ئاز دېگەندە 1 مېتىر ئارىلىقنى تاشيول يېرى قىلىپ بېكىتىشى لازىم.

تۆتىنچى باب تاشيول ئاسراش

35 ـ ماددا تاشيول باشقۇرۇش ئاپپاراتلىرى تاشيولنى گوۋۇيۈەننىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقى بەلگىلىگەن تېخنىكا قائىدىسى ۋە مەشغۇلات قائىدىسى بويىچە ئاسراپ، تاشيولنىڭ دائىم ياخشى تېخنىكىلىق ھالەتتە تۇرۇشىغا كاپالەتلىك قىلىشى لازىم.

36 ـ ماددا تاشيول ئاسراش ھەققى ئېلىشتا، يېقىلغۇ ماي قوشۇمچە ھەققى ئېلىش چارىسى قوللىنىلىدۇ. قاتناش ۋاسىتىلىرى بار ئورۇن ۋە شەخسلەر يېقىلغۇ ماي سېتىۋالغاندا، دۆلەتنىڭ ئالاقىدار بەلگىلىمىلىرى

جەددىي ياساپ، قاتناشنى تېزلىكتە ئەسلىگە كەلتۈرۈشى لازىم ھەمدە شۇ جايدا تۇرۇشلۇق ئارمىيىنىڭ ياردەم بېرىشىنى ئىلتىماس قىلسىمۇ بولىدۇ.

41 ـ ماددا تاشيول يېرى دائىرىسىدىكى تاغ باغرى، بوزيەرنىڭ سۇ، تۇپرىقىنى ساقلاشقا تاشيول باشقۇرۇش ئاپپاراتلىرى مەسئۇل بولىدۇ.

42 ـ ماددا تاشيول ياقىسىنى كۆكەرتىش خىزمىتىنى تاشيول باشقۇرۇش ئاپپاراتلىرى تاشيول قۇرۇلۇشىنىڭ تېخنىكا ئۆلچىمى بويىچە ئىشلەيدۇ.

تاشيول يېرىدىكى دەل ـ دەرەخلەرنى ئۆز بېشىمچىلىق بىلەن كېسىشكە يول قويۇلمايدۇ؛ يېڭىلاش ئۈچۈن كېسىشكە توغرا كەلسە، ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى يەرلىك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقى قوشۇلغاندىن كېيىن، «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ئورمان قانۇنى»دىكى بەلگىلىمىلەر بويىچە تەستىقلىتىش رەسمىيىتىنى بېجىرىش ھەمدە تولۇقلاپ تىكىش ۋەزىپىسىنى ئورۇنداش لازىم.

بەشىنچى باب تاشيولنى مەمۇرىي باشقۇرۇش

43 ـ ماددا ھەر دەرىجىلىك يەرلىك خەلق ھۆكۈمىتى تەدبىر قوللىنىپ، تاشيول قوغداشنى كۈچەيتىشى لازىم.

ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى يەرلىك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقى مەسئۇلىيىتىنى ئەستايىدىل ئادا قىلىپ، تاشيولنى قوغداش خىزمىتىنى قانۇن بويىچە ياخشى ئىشلىشى؛ ئىلمىي باشقۇرۇش ئۇسۇلى ۋە ئىلغار تېخنىكىلىق ۋاستىلەرنى تىرىشىپ قوللىنىپ، تاشيول باشقۇرۇش سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈشى؛ تاشيول مۇلازىمەت ئەسلىھەلىرىنى تەدرىجىي مۇكەممەللەشتۈرۈپ، تاشيوللارنىڭ ساق، بىخەتەر ۋە راۋان بولۇشىنى كاپالەتلەندۈرۈشى لازىم.

44 ـ ماددا ھەر قانداق ئورۇن ۋە شەخسنىڭ تاشيوللارنى ئۆز بېشىمچىلىق بىلەن ئىگىلىۋېلىشىغا، كولىشىغا بولمايدۇ.

تۆمۈريول، ئايرودروم، ئېلېكتر ئىستانسىسى، خەۋەرلىشىش ئەسلىھەلىرى، سۇ ئىنشائاتى قۇرۇلۇشى ۋە باشقا قۇرۇلۇشلار تۈپەيلىدىن، تاشيولنى ئىگىلەش، كولاش ياكى تاشيول لىنىيىسىنى ئۆزگەرتىشكە توغرا كەلسە، قۇرۇلۇش قىلدۇرغۇچى ئورۇن ئالدى بىلەن قاتناش مەسئۇل تارمىقىنىڭ ماقۇللۇقىنى ئېلىش لازىم؛ قاتناش بىخەتەرلىكىگە تەسىر يېتىدىغان بولسا، يەنە ئالاقىدار جامائەت خەۋپسىزلىكى ئورگىنىنىڭ ماقۇللۇقىنى ئېلىش لازىم. تاشيولنى ئىگىلەيدىغان، كولايدىغان ياكى تاشيول لىنىيىسىنى ئۆزگەرتىدىغان بولسا، قۇرۇلۇش قىلدۇرغۇچى ئورۇن شۇ تاشيول بۆلىكىنى ئەسلىدىكى تېخنىكا ئۆلچىمىدىن تۆۋەنلىتىۋەتمەي ئەسلىگە كەلتۈرۈپ بېرىشى، باشقىدىن ياسىشى ياكى مۇناسىپ ئىقتىسادىي تۆلەم بېرىشى لازىم.

45 ـ ماددا تاشيولدىن ھالقىپ ئۆتىدىغان، كېسىپ ئۆتىدىغان كۆۋرۈك، نو ياسايدىغان ياكى تۇرۇبا ۋە سىم يوللىرى قاتارلىق ئەسلىھەلەرنى تارتىدىغان، كۆمىدىغانلار شۇنداقلا تاشيول يېرى دائىرىسىدە تۇرۇبا ۋە سىم يولى، كابېل قاتارلىق ئەسلىھەرنى تارتىدىغان، كۆمىدىغانلار ئالدى بىلەن قاتناش مەسئۇل تارمىقىنىڭ ماقۇللۇقىنى ئېلىش لازىم؛ قاتناش بىخەتەرلىكىگە تەسىر يېتىدىغان بولسا، يەنە ئالاقىدار جامائەت خەۋپسىزلىكى ئورگىنىنىڭ ماقۇللۇقىنى ئېلىش لازىم؛ ياسايدىغان، تارتىدىغان ياكى كۆمىدىغان ئەسلىھەلەر تاشيول قۇرۇلۇشىنىڭ تېخنىكا ئۆلچىمىدىكى تەلەپلەرگە ئۇيغۇن كېلىشى لازىم؛ تاشيولنى بۇزۇۋەتسە، زىيان دەرىجىسى بويىچە تۆلەم تۆلىشى لازىم.

(ئاخىرى 3 ـ بەتتە)

(بېشى 2 ـ بەتتە)

46 ـ ماددا ھەر قانداق ئورۇن ۋە شەخسنىڭ تاشيولدا ھەم تاشيول يېرى دائىرىسىدە ياپما يېيىشىغا، تىجارەت ئورنى قۇرۇشىغا، نەرسىلەرنى دۆۋىلەپ قويۇشىغا، ئەخلەت تۆكۈشىگە، توسالغۇ ئورنىتىشىغا، ئېرىق چېپىپ سۇ باشلىشىغا، تاشيول يان ئېرىقىدىن پايدىلىنىپ بۇلغىما نەرسىلەرنى ئېقىتىشىغا ياكى تاشيولنى بۇزىدىغان، بۇلغايدىغان ۋە تاشيولنىڭ راۋانلىقىغا تەسىر يەتكۈزىدىغان باشقا ھەرىكەتلەرنى قىلىشىغا يول قويۇلمايدۇ.

47 ـ ماددا چوڭ، ئوتتۇرا تاشيول كۆۋرۈكى ۋە كېچىكى ئەتراپىدىكى 200مېتىر ئارىلىقتىن، تاشيول تونىلىنىڭ ئۈستى ۋە تونىل ئېغىزىنىڭ سىرتىدىكى 100مېتىر دائىرە ئىچىدىن، شۇنداقلا تاشيولنىڭ 2 ياقىسىدىكى مەلۇم ئارىلىق ئىچىدىن قۇم، شېغىل تاش، توپا ئېلىشقا ۋە بۇ جايلارغا تاشلاندۇقلارنى تۆكۈشكە بولمايدۇ؛ پارتلىتىش مەشغۇلاتى ھەم تاشيول، تاشيول كۆۋرۈكى، تاشيول تونىلى، تاشيول كېچىكىنىڭ بىخەتەرلىكىگە خەۋپ يېتىدىغان باشقا پائالىيەتلەرنى ئېلىپ بېرىشقا يول قويۇلمايدۇ.

ئالدىنقى تارماقتىكى دائىرە ئىچىدە خەتەردىن قۇتقۇزۇش، كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش ئېھتىياجى بىلەن توسما ياساش، دەريا قىنىنى تارايتىش ياكى كېڭەيتىشكە توغرا كەلگەندە، ئاۋۋال ئۆلكىلىك، ئاپتونوم رايونلۇق، بىۋاستە قاراشلىق شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقى بىلەن سۇچىلىق مەمۇرىي مەسئۇل تارمىقىغا يوللاپ تەستىقلىتىش ھەم تاشيول، تاشيول كۆۋرۈكى، تاشيول تونىلى، تاشيول كېچىكىنىڭ بىخەتەرلىكىنى قوغداشقا دائىر ئۈنۈملۈك تەدبىرلەرنى قوللىنىش لازىم.

48 ـ ماددا يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى شۇ جايدىكى ئېتىز ـ ئېرىق مەشغۇلاتى ئېھتىياجى تۈپەيلىدىن تاشيولدا قىسقا ئارىلىقتا ماڭغاندىن باشقا، تۆمۈر چاقلىق ھارۋا، زەنجىر تاپانلىق ماشىنا ـ تراكتورلار ۋە تاشيول يۈزىنى بۇزۇۋېتىش ئېھتىمالى بولغان باشقا ماشىنا ـ مېخانىزملارنىڭ تاشيولدا مېڭىشىغا يول قويۇلمايدۇ. مېڭىشى ھەقىقەتەن زۆرۈر بولسا، ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى يەرلىك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقىنىڭ ماقۇللۇقىنى ئېلىش، ئۈنۈملۈك قوغداش تەدبىرلىرىنى قوللىنىش ھەم جامائەت خەۋپسىزلىكى ئورگىنى بەلگىلەپ بەرگەن ۋاقىت، لىنىيە بويىچە مېڭىش شەرت. تاشيولنى بۇزۇۋەتكەنلەر زىيان دەرىجىسى بويىچە تۆلەم تۆلىشى لازىم.

49 ـ ماددا تاشيولدا ماڭىدىغان قاتناش ۋاسىتىلىرى ئوقىنىڭ يۈك ماسسىسى تاشيول قۇرۇلۇشىنىڭ تېخنىكا ئۆلچىمىدىكى تەلەپكە ئۇيغۇن بولۇشى لازىم.

50 ـ ماددا تاشيول، تاشيول كۆۋرۈكى، تاشيول تونىلى ياكى ئاپتوموبىل كېچىك كېمىسىنىڭ ئېغىرلىق چەكلىمىسى، ئېگىزلىك چەكلىمىسى، كەڭلىك چەكلىمىسى، ئۇزۇنلۇق چەكلىمىسى چەكلىمە ئۆلچىمىدىن ئېشىپ كەتكەن قاتناش ۋاسىتىلىرىنىڭ چەكلىمە ئۆلچىمى بېكىتىلگەن تاشيول، تاشيول كۆۋرۈكى ياكى تاشيول تونىلىدا يۈرۈشىگە، ئاپتوموبىل كېچىك كېمىسىنى ئىشلىتىشكە يول قويۇلمايدۇ. ئېغىرلىقى تاشيول ياكى تاشيول كۆۋرۈكىنىڭ چەكلىمە ئۆلچىمىدىن ئېشىپ كەتسىمۇ، مېڭىش ھەقىقەتەن زۆرۈر بولسا، ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى يەرلىك خەلق ھۆكۈمىتى قاتناش مەسئۇل تارمىقىنىڭ تەستىقىنى ئېلىش ھەم تەلەپ بويىچە ئۈنۈملۈك قوغداش تەدبىرلىرىنى قوللىنىش شەرت؛ قاتناش بىخەتەرلىكىگە تەسىر يېتىدىغان بولسا، تەڭ دەرىجىلىك جامائەت خەۋپسىزلىكى ئورگىنىنىڭ تەستىقىنى ئېلىش لازىم؛ پارچىلاشقا بولمايدىغان، ئېغىرلىقى چەكلىمىدىن ئېشىپ كەتكەن بۇيۇملارنى توشۇشتا، بەلگىلەنگەن ۋاقىت، لىنىيە، سائەتلىك يۈرۈش سۈرئىتى بويىچە مېڭىش ھەم روشەن بەلگە ئېسىش لازىم.

ترانسپورت ئورۇنلىرى ئالدىنقى تارماقتىكى بەلگىلىمە بويىچە قوغداش

57 ـ ماددا مۇشۇ قانۇننىڭ 47 ـ ماددا 2 ـ تارمىقىدىكى بەلگىلىمىلەردىن باشقا، بۇ بابتا بەلگىلەنگەن قاتناش مەسئۇل تارمىقىنىڭ تاشيولنى مەمۇرىي باشقۇرۇش مەسئۇلىيىتىنى تاشيول باشقۇرۇش ئاپپاراتلىرى مۇشۇ قانۇننىڭ 8 ـ ماددا 4 ـ تارمىقىدىكى بەلگىلىمىلەرگە بىنائەن يۈرگۈزسە بولىدۇ.

ئالتىنچى باب ھەق ئېلىنىدىغان تاشيول

58 ـ ماددا دۆلەت ھەق ئېلىنىدىغان تاشيوللارنى قانۇن بويىچە تەسىس قىلىشقا رۇخسەت قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىللە، ھەق ئېلىنىدىغان تاشيول سانىنى كونترول قىلىدۇ.

مۇشۇ قانۇننىڭ 59 ـ ماددىسىدىكى بەلگىلىمە بويىچە قاتناش ۋاسىتىلىرىدىن قاتناش ھەققى ئالسا بولىدىغان تاشيوللارنى ھېسابقا ئالمىغاندا، باشقا ھەر قانداق تاشيولدا قاتناش ۋاسىتىلىرىدىن قاتناش ھەققى ئېلىش مەنئى قىلىنىدۇ.

59 ـ ماددا گوۋۇيۈەننىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقى بەلگىلىگەن تېخنىكا دەرىجىسىگە ۋە كۆلىمىگە ئۇيغۇن كېلىدىغان تۆۋەندىكى تاشيوللاردا قانۇن بويىچە قاتناش ۋاسىتىلىرىدىن قاتناش ھەققى ئېلىنسا بولىدۇ:

(1) ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى يەرلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقى قەرز پۇلدىن پايدىلىنىپ ياكى كارخانىلار، شەخسلەردىن مەبلەغ توپلاپ ياسىغان تاشيوللار؛

(2) دۆلەت ئىچى ۋە سىرتىدىكى ئىقتىسادىي تەشكىلاتلار ئالدىنقى تارماقچىدا كۆرسىتىلگەن ھەق ئېلىنىدىغان تاشيولنىڭ ئۆتۈنگەن ھەق ئېلىش ھوقۇقىنى قانۇن بويىچە قوبۇل قىلغان تاشيوللار؛

(3) دۆلەت ئىچى ۋە سىرتىدىكى ئىقتىسادىي تەشكىلاتلار قانۇن بويىچە مەبلەغ سېلىپ ياسىغان تاشيوللار.

60 ـ ماددا ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى يەرلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقى قەرز پۇلدىن پايدىلىنىپ ياكى مەبلەغ توپلاپ ياسىغان ھەق ئېلىنىدىغان تاشيوللارنىڭ ھەق ئېلىش مۇددىتى قەرز پۇل ۋە توپلانغان مەبلەغنى ئېلىنغان ھەقتىن قايتۇرۇش پرىنسىپى بويىچە، ئۆلكىلىك، ئاپتونوم رايونلۇق، بىۋاستە قاراشلىق شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى تەرىپىدىن گوۋۇيۈەننىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقىنىڭ بەلگىلىمىسىگە بىنائەن بېكىتىلىدۇ.

ھەق ئېلىش ھوقۇقى ھەقلىق ئۆتۈنۈپ بېرىلىدىغان تاشيوللاردا، ھەق ئېلىش ھوقۇقى ئۆتۈنۈپ بېرىلگەندىن كېيىن، ئۆتۈنمىنى قوبۇل قىلغۇچى ھەق ئېلىپ تىجارەت قىلىدۇ. ھەق ئېلىش ھوقۇقىنى ئۆتۈنۈپ بېرىش مۇددىتىنى ئۆتۈنۈپ بەرگۈچى بىلەن ئۆتۈنمىنى قوبۇل قىلغۇچى كېڭىشىپ بېكىتىدۇ ھەم ھەق ئېلىش ھوقۇقىنى ئۆتۈنۈپ بېرىشنى تەستىقلىغۇچى ئورگانغا تەستىقلىتىدۇ، لېكىن، مۇددىتى ئۇزاق بولغاندىمۇ گوۋۇيۈەن بەلگىلىگەن يىل چەكلىمىسىدىن ئېشىپ كەتسە بولمايدۇ.

دۆلەت ئىچى ۋە سىرتىدىكى ئىقتىسادىي تەشكىلاتلار مەبلەغ سېلىپ تاشيول ياساشتا، دۆلەتنىڭ ئالاقىدار بەلگىلىمىلىرى بويىچە تەستىقلىتىش رەسمىيىتىنى بېجىرىشى شەرت؛ تاشيول پۈتكەندىن كېيىن، مەبلەغ سالغۇچى ھەق ئېلىپ تىجارەت قىلىدۇ. ھەق ئېلىپ تىجارەت قىلىش مۇددىتىنى سېلىنغان مەبلەغنى قايتۇرۇۋېلىش ھەم مۇۋاپىق نەپ ئېلىش پرىنسىپى بويىچە قاتناش مەسئۇل تارمىقى بىلەن مەبلەغ سالغۇچى پۈتۈشىدۇ ھەم دۆلەتنىڭ ئالاقىدار بەلگىلىمىسى بويىچە تەستىقلىتىش رەسمىيىتىنى بېجىرىدۇ، ئەمما مۇددىتى ئۇزاق بولغاندىمۇ گوۋۇيۈەن بەلگىلىگەن يىل چەكلىمىسىدىن ئېشىپ كەتسە بولمايدۇ.

61 ـ ماددا مۇشۇ قانۇننىڭ 59 ـ ماددا ...

66 ـ ماددا مۇشۇ قانۇننىڭ 59 ـ ماددىسىدىكى بەلگىلىمىلەرگە بىنائەن ھەق ئېلىش ھوقۇقىنى قوبۇل قىلغان ياكى دۆلەت ئىچى ۋە سىرتىدىكى ئىقتىسادىي تەشكىلاتلار مەبلەغ سېلىپ ياساپ تىجارەت قىلغان تاشيولنى ئاسراش خىزمىتىگە شۇ تاشيول تىجارىتى كارخانىسى مەسئۇل بولىدۇ. شۇ تاشيول تىجارىتى كارخانىسى تىجارەت مەزگىلىدە، گوۋۇيۈەننىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقى بەلگىلىگەن تېخنىكا قائىدىسى ۋە مەشغۇلات قائىدىسى بويىچە تاشيول ئاسراش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىشى لازىم. ئۆتۈنۈپ بېرىلگەن ھەق ئېلىش ھوقۇقىنى يۈرگۈزۈش مۇددىتى توشقاندا ياكى تىجارەت مۇددىتى توشقاندا، تاشيول ياخشى تېخنىكىلىق ھالەتتە بولۇشى لازىم.

ئالدىنقى تارماقتا بەلگىلەنگەن تاشيولنىڭ بويىنى كۆكەرتىش ۋە تاشيول يېرى دائىرىسىدىكى سۇ ـ تۇپراقنى ساقلاش خىزمىتىگە شۇ تاشيول تىجارىتى كارخانىسى مەسئۇل بولىدۇ.

بىرىنچى تارماقتا بەلگىلەنگەن تاشيولنى مەمۇرىي باشقۇرۇشتا مۇشۇ قانۇننىڭ 5 ـ بابىدىكى بەلگىلىمىلەر تەتبىقلىنىدۇ. بۇ تاشيولنىڭ مەمۇرىي باشقۇرۇش مەجبۇرىيىتىنى ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى يەرلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقى ياكى تاشيول باشقۇرۇش ئاپپاراتىنىڭ ۋاكالەت ئاپپاراتى ۋە خادىملىرى ئادا قىلىدۇ.

67 ـ ماددا ھەق ئېلىنىدىغان تاشيولدا مۇشۇ قانۇننىڭ 44 ـ ماددىسىنىڭ 2 ـ تارمىقى، 45 ـ، 48 ـ، 50 ـ ماددىلىرىدا كۆرسىتىلگەن ھەرىكەتلەر بىلەن شۇغۇللانغانلار شۇ ماددىلاردىكى بەلگىلىمىلەر بويىچە بىر تەرەپ قىلىنغاندىن باشقا، تاشيول تىجارىتى كارخانىسىغا زىيان يەتكۈزگەنلەر مۇناسىپ تۆلەم بېرىشى لازىم.

68 ـ ماددا ھەق ئېلىنىدىغان تاشيولنى باشقۇرۇش كونكرېت چارىسىنى گوۋۇيۈەن مۇشۇ قانۇنغا بىنائەن تۈزىدۇ.

يەتتىنچى باب نازارەت قىلىش ـ تەكشۈرۈش

69 ـ ماددا قاتناش مەسئۇل تارمىقى، تاشيول باشقۇرۇش ئاپپاراتى تاشيولغا ئالاقىدار قانۇن ـ نىزاملارنىڭ ئىجراسىنى قانۇن بويىچە نازارەت قىلىدۇ ۋە تەكشۈرىدۇ.

70 ـ ماددا قاتناش مەسئۇل تارمىقى، تاشيول باشقۇرۇش ئاپپاراتىنىڭ تاشيول باشقۇرۇش، قوغداش مەسئۇلىيىتى بار؛ ئۇلار تاشيولنى، تاشيول يېرىنى، تاشيول قوشۇمچە ئەسلىھەلىرىنى ئىگىللىۋېلىش، زىيانغا ئۇچرىتىش قىلمىشلىرى ۋە مۇشۇ قانۇندىكى بەلگىلىمىلەرگە خىلاپ باشقا قىلمىشلارنى تەكشۈرۈش، توسۇش ھوقۇقىغا ئىگە.

71 ـ ماددا تاشيولنى نازارەت قىلىش ـ تەكشۈرۈش خادىملىرى تاشيولدا، ئۆي ـ ئىمارەت سېلىش كونترول قىلىنىدىغان رايوندا، قاتناش ۋاسىتىلىرىنى توختىتىش مەيدانىدا، قاتناش ۋاسىتىلىرى تەۋە ئورۇنلاردا قانۇن بويىچە نازارەت قىلغاندا، تەكشۈرگەندە، ھەرقانداق ئورۇن ۋە شەخسنىڭ توسقۇنلۇق قىلىشىغا يول قويۇلمايدۇ.

تاشيول تىجارىتى قىلغۇچىلار، تاشيول ئىشلەتكۈچىلەر ۋە باشقا مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلار، شەخسلەر تاشيولنى نازارەت قىلىش ـ تەكشۈرۈش خادىملىرىنىڭ قانۇن بويىچە نازارەت قىلىشى، تەكشۈرۈشىنى قوبۇل قىلىشى ھەم ئۇلارغا ئۇچۇر ۋە ئىگىلىك توغدۇرۇپ بېرىشى لازىم.

تاشيولنى نازارەت قىلىش ـ تەكشۈرۈش خادىملىرى ۋەزىپە ئۆتىگەندە كىنىشكىسى بولۇشى، بەلگە تاقىشى لازىم.

72 ـ ماددا قاتناش مەسئۇل تارمىقى، تاشيول باشقۇرۇش ئاپپاراتى ئۆزىگە قاراشلىق تاشيول نازارەت قىلىش ـ تەكشۈرۈش خادىملىرىنى باشقۇرۇش ۋە تەربىيىلەشنى كۈچەيتىشى؛ تاشيول نازارەت قىلىش ـ تەكشۈرۈش خادىملىرىدىن دۆلەتنىڭ ئالاقىدار قانۇن ۋە بەلگىلىمىلىرىنى پىششىق بىلىۋېلىشنى، ئادىل ـ پاك بولۇشنى، قىزغىن مۇلازىمەت قىلىشنى،

كېچىك كېمىسىدە ئۆتكۈزگەنلەر ياكى تاشيولدا چەكلەش ئۆلچىمىدىن ئېشىپ كەتكەن قاتناش ۋاسىتىلىرىنى ئۆز بېشىمچىلىق بىلەن ھەيدىگەنلەر؛

(6) مۇشۇ قانۇننىڭ 52 ـ، 56 ـ ماددىسىدىكى بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلىپ، تاشيول قوشۇمچە ئەسلىھەلىرىنى بۇزۇپ، يۆتكەپ، ئۆزگەرتىپ ياكى ئىمارەت سېلىش كونترول رايونىنىڭ بەلگە قوزۇقى، پاسىل قوزۇقىنى بۇزۇپ، يۆتكەپ، تاشيول بىخەتەرلىكىگە خەۋپ يېتىش ئېھتىمالىنى تۇغدۇرغانلار.

78 ـ ماددا مۇشۇ قانۇننىڭ 46 ـ ماددىسىدىكى بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلىپ، تاشيول يۈزىنى بۇزغان، بۇلغىغان ياكى تاشيولنىڭ راۋانلىقىغا تەسىر يەتكۈزگەنلەر ۋە ياكى مۇشۇ قانۇننىڭ 51 ـ ماددىسىدىكى بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلىپ، تاشيولنى قاتناش ۋاسىتىلىرى سىناق مەيدانى قىلىۋالغانلارنىڭ قانۇنغا خىلاپ قىلمىشلىرىنى قاتناش مەسئۇل تارمىقى توختىتىشقا بۇيرۇيدۇ، 5000 يۈەندىن تۆۋەن جەرىمانە قويسا بولىدۇ.

79 ـ ماددا مۇشۇ قانۇننىڭ 53 ـ ماددىسىدىكى بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلىپ، تاشيولنى بۇزۇۋېتىپ مەلۇم قىلمىغانلارغا قاتناش مەسئۇل تارمىقى 1000 يۈەندىن تۆۋەن جەرىمانە قويىدۇ.

80 ـ ماددا مۇشۇ قانۇننىڭ 54 ـ ماددىسىدىكى بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلىپ، تاشيول يېرى دائىرىسىدە تاشيول بەلگىسىدىن باشقا بەلگىلەرنى ئورناتقانلارنى قاتناش مەسئۇل تارمىقى سۆرۈك ئىچىدە ئېلىپ تاشلاشقا بۇيرۇيدۇ، 20 مىڭ يۈەندىن تۆۋەن جەرىمانە قويسا بولىدۇ؛ سۆرۈك ئۆتسىمۇ ئېلىۋېتىلمىسە، قاتناش مەسئۇل تارمىقى ئېلىۋېتىدۇ، ئالاقىدار خىراجەتنى ئورناتقۇچى ئۈستىگە ئالىدۇ.

81 ـ ماددا مۇشۇ قانۇننىڭ 55 ـ ماددىسىدىكى بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلىپ، تەستىقلاتماي تۇرۇپ تاشيولدا تەكشىلىكتە كېسىشىدىغان ئېغىزنى كۆپەيتكەنلەرنى قاتناش مەسئۇل تارمىقى ئەسلى ھالىتىگە كەلتۈرۈشنى بۇيرۇيدۇ، 50 مىڭ يۈەندىن تۆۋەن جەرىمانە قويىدۇ.

82 ـ ماددا مۇشۇ قانۇننىڭ 56 ـ ماددىسىدىكى بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلىپ، تاشيولنىڭ ئىمارەت سېلىش كونترول رايونى ئىچىدە ئۆز بېشىمچىلىق بىلەن ئىمارەت سالغان، يەر ئۈستى قۇرۇلمىلىرىنى ياسىغان ياكى ئۆز بېشىمچىلىق بىلەن تۇرۇبا ـ سىم يولى، كابېل قاتارلىق ئەسلىھەلەرنى كۆمگەنلەرنى قاتناش مەسئۇل تارمىقى چەكلىك مۇددەتتە ئېلىۋېتىشكە بۇيرۇيدۇ ھەم 50 مىڭ يۈەندىن تۆۋەن جەرىمانە قويسا بولىدۇ. مۇددىتى ئۆتسىمۇ ئېلىۋېتىلمىسە، قاتناش مەسئۇل تارمىقى ئېلىۋېتىدۇ، ئالاقىدار خىراجەتنى ئىمارەت سالغۇچى، قۇرۇلما ياسىغۇچى ئۈستىگە ئالىدۇ.

83 ـ ماددا مۇشۇ قانۇننىڭ 74 ـ، 75 ـ ماددىسىدىكى بەلگىلىمىلەردىن باشقا، بۇ بابتا قاتناش مەسئۇل تارمىقى يۈرگۈزۈش ۋە قوللىنىش بەلگىلەنگەن مەمۇرىي جازا ھوقۇقى ۋە مەمۇرىي تەدبىرلەرنى مۇشۇ قانۇننىڭ 8 ـ ماددا 4 ـ تارمىقىدىكى بەلگىلىمە بويىچە تاشيول باشقۇرۇش ئاپپاراتى يۈرگۈزسە ۋە قوللانسا بولىدۇ.

84 ـ ماددا تاشيول ياساش ياكى جىددىي رېمونت قىلىشقا توسقۇنلۇق قىلىپ، تاشيول ياساش ياكى جىددىي رېمونت قىلىشنى ئاقسىتىپ قويغان بولسىمۇ، ئېغىر زىيان كەلتۈرمىگەنلەر ئامانلىق باشقۇرۇش بويىچە جازالاش نىزامىنىڭ 19 ـ ماددىسىدىكى بەلگىلىمە بويىچە جازالىنىدۇ.

تاشيولنى بۇزۇپ ياكى تاشيول بەلگىلىرىنى ئۆز بېشىمچىلىق بىلەن يۆتكىۋېتىپ، قاتناش بىخەتەرلىكىگە تەسىر يەتكۈزۈش ئېھتىمالى تۇغدۇرسىمۇ، جىنايى جازا بېرىشكە توشمايدىغانلار ئامانلىق باشقۇرۇش بويىچە جازالاش نىزامىنىڭ 20 ـ ماددىسىدىكى بەلگىلىمە بويىچە جازالىنىدۇ.

تاشيولنى نازارەت قىلىش ـ تەكشۈرۈش خادىملىرىنىڭ قانۇن بويىچە ۋەزىپە ئىجرا قىلىشنى رەت قىلغان ۋە ئۇنىڭغا توسقۇنلۇق قىلغان بولسىمۇ، زورلۇق ئىشلىتىش، تەھدىت سېلىش ئۇسۇلىنى قوللانمىغانلار ئامانلىق

خەۋپسىزلىكى ئورگىنىنىڭ تەستىقىنى ئېلىش لازىم؛ پارچىلاشقا بولمايدىغان، ئېغىرلىقى چەكلىمىدىن ئېشىپ كەتكەن بۇيۇملارنى توشۇشتا، بەلگىلەنگەن ۋاقىت، لىنىيە، سائەتلىك يۈرۈش سۈرئىتى بويىچە مېڭىش ھەم روشەن بەلگە ئېسىش لازىم.

ترانسپورت ئورۇنلىرى ئالدىنقى تارماقتىكى بەلگىلىمە بويىچە قوغداش تەدبىرلىرىنى قوللىنالمىسا، قاتناش مەسئۇل تارمىقى ئۇلارغا ياردەملىشىپ قوغداش تەدبىرلىرىنى قوللىنىدۇ، ئۇنىڭ خىراجىتىنى ترانسپورت ئورۇنلىرى ئۈستىگە ئالىدۇ.

51 - ماددا ماتورلۇق قاتناش ۋاستىلىرى زاۋۇتى ۋە باشقا ئورۇنلارنىڭ تاشيولنى ماتورلۇق قاتناش ۋاستىلىرىنىڭ تورموز ئىقتىدارىنى سىناش مەيدانى قىلىۋېلىشىغا يول قويۇلمايدۇ.

52 - ماددا ھەر قانداق ئورۇن ۋە شەخسنىڭ تاشيول قوشۇمچە ئەسلىھەلىرىنى بۇزۇشىغا، ئۆز بېشىمچىلىق بىلەن يۆتكىۋېتىشىگە، ئۆزگەرتىۋېتىشىگە يول قويۇلمايدۇ.

ئالدىنقى تارماقتىكى تاشيول قوشۇمچە ئەسلىھەلىرى - تاشيولنى قوغداش، ئاسراش ۋە تاشيولنىڭ بىخەتەر، راۋان بولۇشىنى كاپالەتلەندۈرۈش ئۈچۈن تاشيولغا ئورۇنلاشتۇرۇلغان قوغداش، سۇنى چىقىرىۋېتىش، ئاسراش، باشقۇرۇش، مۇلازىملىق قىلىش، قاتناش بىخەتەرلىكى، كېچىك ترانسپورتى، نازارەت قىلىش - تىزگىنلەش، خەۋەرلىشىش، ھەق ئېلىش ئەسلىھە - ئۈسكۈنىلىرىنى، شۇنداقلا مەخسۇس ئۆي - ئىمارەت، قۇرۇلمىلارنى كۆرسىتىدۇ.

53 - ماددا تاشيولنى بۇزۇۋەتكەن جاۋابكار ئۆزىنى تاشيول باشقۇرۇش ئورگىنىغا ۋاقتىدا مەلۇم قىلىشى ھەم تاشيول باشقۇرۇش ئورگىنىنىڭ نەق مەيدانىنى تەكشۈرۈشىنى قوبۇل قىلىشى لازىم.

54 - ماددا ھەر قانداق ئورۇن ۋە شەخسنىڭ ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى يەرلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقىغا تەستىقلاتماي تۇرۇپ، تاشيول يېرى ئىچىگە تاشيول بەلگىلىرىدىن باشقا بەلگىلەرنى ئورنىتىشىغا يول قويۇلمايدۇ.

55 - ماددا تاشيولدا تەكشىلىكتە كېسىشىدىغان ئېغىز ياساشنى دۆلەتنىڭ ئالاقىدار بەلگىلىمىلىرى بويىچە تەستىقلىتىش ھەم ئۇنى دۆلەت بەلگىلىگەن تېخنىكا ئۆلچىمى بويىچە ياساش شەرت.

56 - ماددا تاشيولدا قوغداش، ئاسراش ئېھتىياجىدىن باشقا، تاشيول ياقىسىدىكى ئۆي - ئىمارەت سېلىش كونترول قىلىنىدىغان رايون ئىچىدە ئۆي - ئىمارەت سېلىش ۋە يەر ئۈستى ئەسلىھە - قۇرۇلمىلىرىنى ياساش مەنئى قىلىنىدۇ؛ ئۆي - ئىمارەت سېلىش كونترول قىلىنىدىغان رايون ئىچىدە تۇرۇبا - سىم يولى، كابېل قاتارلىق ئەسلىھەلەرنى كۆمۈشكە توغرا كەلسە، ئالدىن ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى يەرلىك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقىنىڭ تەستىقىنى ئېلىش لازىم.

ئالدىنقى تارماقتا بەلگىلەنگەن ئۆي - ئىمارەت سېلىش كونترول قىلىنىدىغان رايوننىڭ دائىرىسىنى ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى يەرلىك خەلق ھۆكۈمىتى تاشيول قاتنىشى بىخەتەرلىكىنى كاپالەتلەندۈرۈش ۋە يەرنى تېجەپ ئىشلىتىش پرىنسىپى بويىچە، گوۋۇيۈەننىڭ بەلگىلىمىسىگە ئاساسەن ئايرىپ بېرىدۇ.

ئۆي - ئىمارەت سېلىش كونترول قىلىنىدىغان رايوننىڭ دائىرىسىنى ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى يەرلىك خەلق ھۆكۈمىتى ئالدىنقى تارماقتىكى بەلگىلىمىگە بىنائەن ئايرىپ بەرگەندىن كېيىن، ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى يەرلىك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقى بەلگە قوزۇقى، پاسىل قوزۇقى قاقىدۇ، ھەر قانداق ئورۇن ۋە شەخسنىڭ بۇ بەلگە قوزۇق، پاسىل قوزۇقلارنى بۇزۇۋېتىشىگە، ئۆز بېشىمچىلىق بىلەن يۆتكىۋېتىشىگە يول قويۇلمايدۇ.

پرىنسىپى بويىچە قاتناش مەسئۇل تارمىقى بىلەن مەبلەغ سالغۇچى پۈتۈشىدۇ ھەم دۆلەتنىڭ ئالاقىدار بەلگىلىمىسى بويىچە تەستىقلىتىش رەسمىيىتىنى بېجىردۇ، ئەمما مۇددىتى ئۇزاق بولغاندىمۇ گوۋۇيۈەن بەلگىلىگەن يىل چەكلىمىسىدىن ئېشىپ كەتسە بولمايدۇ.

61 - ماددا مۇشۇ قانۇننىڭ 59 - ماددا 1 - تارمىقىنىڭ 1 - تارماقچىسىدا بەلگىلەنگەن تاشيوللار ئىچىدىكى دۆلەت يولىنىڭ ھەق ئېلىش ھوقۇقىنى ئۆتۈنۈپ بېرىشتە، گوۋۇيۈەننىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقىغا تەستىقلىتىش شەرت؛ دۆلەت يولىدىن باشقا تاشيوللارنىڭ ھەق ئېلىش ھوقۇقىنى ئۆتۈنۈپ بېرىشتە، ئۆلكىلىك، ئاپتونوم رايونلۇق، بىۋاسىتە قاراشلىق شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقلىتىش ھەم گوۋۇيۈەننىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقىغا ئەنگە ئالدۇرۇش شەرت. ئالدىنقى تارماقتا بەلگىلەنگەن تاشيولنىڭ ھەق ئېلىش ھوقۇقىنى ھەقلىق ئۆتۈنۈپ بېرىشنىڭ ئەڭ تۆۋەن پۈتۈشۈش باھاسى دۆلەت ئىلكىدىكى مۈلۈكنى باھالاش ئاپپاراتى باھالىغان قىممەت ئاساس قىلىنىپ بېكىتىلىدۇ.

62 - ماددا تاشيولنىڭ ئۆتۈنۈپ بېرىلگەن ھەق ئېلىش ھوقۇقىنى قوبۇل قىلغان ۋە مەبلەغ سېلىپ تاشيول ياسىغان دۆلەت ئىچى ۋە سىرتىدىكى ئىقتىسادىي تەشكىلاتلار تاشيول تەرەققىياتى كارخانىسى، تاشيول تىجارىتى كارخانىسى (تۆۋەندە قىسقارتىپ تاشيول تىجارىتى كارخانىسى دېيىلىدۇ) نى قانۇن بويىچە قۇرۇش لازىم.

63 - ماددا ھەق ئېلىنىدىغان تاشيولدا قاتناش ۋاستىلىرىدىن قاتناش ھەققى ئېلىش ئۆلچىمىنىڭ لايىھىسىنى تاشيولدىن ھەق ئالغۇچى ئورۇن ئوتتۇرىغا قويۇپ، ئۆلكىلىك، ئاپتونوم رايونلۇق، بىۋاسىتە قاراشلىق شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقى بىلەن تەڭ دەرىجىلىك باھا مەمۇرىي مەسئۇل تارمىقى بىرلىكتە تەستىقلىشىغا يوللايدۇ.

64 - ماددا ھەق ئېلىنىدىغان تاشيولدا قاتناش ۋاستىلىرىدىن قاتناش ھەققى ئېلىش پونكىتى قۇرۇشنى ئۆلكىلىك، ئاپتونوم رايونلۇق، بىۋاسىتە قاراشلىق شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتىگە تەستىقلىتىش لازىم. ئۆلكە، ئاپتونوم رايون، بىۋاسىتە قاراشلىق شەھەرلەردىن ھالقىيدىغان ھەق ئېلىنىدىغان تاشيولدا قاتناش ۋاستىلىرىدىن قاتناش ھەققى ئېلىش پونكىتى قۇرۇشنى ئالاقىدار ئۆلكىلىك، ئاپتونوم رايونلۇق، بىۋاسىتە قاراشلىق شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى كېڭىشىپ بېكىتىدۇ؛ كېڭىشىپ پۈتۈشەلمىسە، گوۋۇيۈەننىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقى قارار قىلىدۇ. ھەق ئېلىنىدىغان ئوخشاش بىر تاشيولنى ياساشنى ئوخشاش بولمىغان قاتناش مەسئۇل تارمىقى تەشكىللىگەن ياكى ئۇنىڭدا ئوخشاش بولمىغان تاشيول تىجارىتى كارخانىسى تىجارەت قىلغان بولسا، «بىر تۇتاش ھەق ئېلىش، نىسبەت بويىچە پەرسەنت ئايرىش» پرىنسىپى بويىچە، بىر تۇتاش پىلانلاپ، ھەق ئېلىش پونكىتلىرىنى مۇۋاپىق ئورۇنلاشتۇرۇش لازىم.

ھەق ئالىدىغان 2 پونكىتنىڭ ئارىلىقى گوۋۇيۈەننىڭ قاتناش مەسئۇل تارمىقى بېكىتكەن ئۆلچەمدىن قىسقا بولسا بولمايدۇ.

65 - ماددا ھەق ئېلىش ھوقۇقى ھەقلىق ئۆتۈنۈپ بېرىلگەن تاشيولنىڭ ھەق ئېلىش ھوقۇقىنى ئۆتۈنۈپ بېرىش توختامىدا پۈتۈشكەن مۇددەت توشقاندا، ئۆتۈنۈپ بەرگۈچى ھەق ئېلىش ھوقۇقىنى قايتۇرۇۋالىدۇ.

دۆلەت ئىچى ۋە سىرتىدىكى ئىقتىسادىي تەشكىلاتلار مۇشۇ قانۇندىكى بەلگىلىمىلەرگە بىنائەن مەبلەغ سېلىپ ياسىغان ھەم ھەق ئېلىپ تىجارەت قىلغان تاشيولنىڭ پۈتۈشكەن تىجارەت مۇددىتى توشقاندا، شۇ تاشيولنى دۆلەت ھەقسىز قايتۇرۇۋالىدۇ، ئالاقىدار قاتناش مەسئۇل تارمىقى باشقۇرىدۇ.

72 - ماددا قاتناش مەسئۇل تارمىقى، تاشيول باشقۇرۇش ئاپپاراتى ئۆزىگە قاراشلىق تاشيول نازارەت قىلىش - تەكشۈرۈش خادىملىرىنى باشقۇرۇش ۋە تەربىيىلەشنى كۈچەيتىشى؛ تاشيول نازارەت قىلىش - تەكشۈرۈش خادىملىرىدىن دۆلەتنىڭ ئالاقىدار قانۇن ۋە بەلگىلىمىلىرىنى پىششىق بىلىۋېلىشنى، ئادىل - پاك بولۇشنى، قىزغىن مۇلازىمەتلىق قىلىشنى، قانۇننى ئادىل ئىجرا قىلىشنى تەلەپ قىلىشى؛ تاشيول نازارەت قىلىش - تەكشۈرۈش خادىملىرىنىڭ قانۇننى ئىجرا قىلىش ھەرىكىتىنى نازارەت قىلىش - تەكشۈرۈشنى كۈچەيتىپ، ئۇلارنىڭ قانۇنغا خىلاپ قىلمىشلىرىنى ۋاقتىدا تۈزىتىشى، قانۇن بويىچە بىر تەرەپ قىلىشى لازىم.

73 - ماددا تاشيول نازارەت قىلىش - تەكشۈرۈش مەخسۇس قاتناش ۋاستىلىرىغا بىرلىككە كەلگەن بەلگە ۋە سىگنال چىرىغى ئورنىتىش لازىم.

سەككىزىنچى باب قانۇنىي جاۋابكارلىق

74 - ماددا قانۇنغا ياكى گوۋۇيۈەننىڭ ئالاقىدار بەلگىلىمىلىرىگە خىلاپلىق قىلىپ، تاشيولدا ئۆز بېشىمچىلىق بىلەن چازا قۇرغان، ھەق ئالغانلارنى قاتناش مەسئۇل تارمىقى قانۇنغا خىلاپ قىلمىشنى توختىتىشقا بۇيرۇيدۇ، قانۇنغا خىلاپ تاپاۋەتنى مۇسادىرە قىلىدۇ، قانۇنغا خىلاپ تاپاۋەتنىڭ 3 ھەسسىسىدىن تۆۋەن جەرىمانە قويسا بولىدۇ، قانۇنغا خىلاپ تاپاۋەتى بولمىغانلارغا 20 مىڭ يۈەندىن تۆۋەن جەرىمانە قويسا بولىدۇ؛ بىۋاسىتە جاۋابكار مەسئۇل خادىملار ۋە باشقا بىۋاسىتە جاۋابكارلارغا قانۇن بويىچە مەمۇرىي چارە كۆرىدۇ.

75 - ماددا مۇشۇ قانۇننىڭ 25 - ماددىسىدىكى بەلگىلىمىلەرگە خىلاپلىق قىلىپ، ئالاقىدار قاتناش مەسئۇل تارمىقىنىڭ تەستىقىنى ئالماي، ئۆز بېشىمچىلىق بىلەن قۇرۇلۇش قىلغانلارنى قاتناش مەسئۇل تارمىقى قۇرۇلۇشنى توختىتىشقا بۇيرۇيدۇ ھەم 50 مىڭ يۈەندىن تۆۋەن جەرىمانە قويسا بولىدۇ.

76 - ماددا دۆلەتنىڭ ئالاقىدار بەلگىلىمىلىرى بويىچە تاپشۇرىدىغان تاشيول ياساش، ئاسراش ھەققىنى تاپشۇرمىغانلارنى قاتناش مەسئۇل تارمىقى سۈرۈك ئىچىدە تاپشۇرۇشقا بۇيرۇيدۇ، تاپشۇرمىغان كۈنىدىن باشلاپ، كېچىكتۈرگەنلىك پۇلىنى كۈن بويىچە قوشۇپ ئالىدۇ؛ مۇددىتى ئۆتسىمۇ تاپشۇرمىغانلاردىن تاپشۇرمىغان ھەققىنىڭ ئۈچ ھەسسىسىدىن تۆۋەن جەرىمانە ئالىدۇ ھەم قاتناش مەسئۇل تارمىقى خەلق سوت مەھكىمىسىگە مەجبۇرىي ئىجرا قىلدۇرۇپ بېرىشنى قانۇن بويىچە ئىلتىماس قىلىدۇ.

77 - ماددا تۆۋەندىكى قانۇنغا خىلاپ قىلمىشلارنىڭ بىرىنى سادىر قىلغانلارنى قاتناش مەسئۇل تارمىقى قانۇنغا خىلاپ قىلمىشنى توختىتىشقا بۇيرۇيدۇ، 30 مىڭ يۈەندىن تۆۋەن جەرىمانە قويسا بولىدۇ.

(1) مۇشۇ قانۇننىڭ 44 - ماددىسىنىڭ 1 - تارمىقىدىكى بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلىپ، تاشيولنى ئۆز بېشىمچىلىق بىلەن ئىگىلىۋالغان، كولىغانلار؛

(2) مۇشۇ قانۇننىڭ 45 - ماددىسىدىكى بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلىپ، ماقۇللۇقنى ئالماي ياكى تاشيول قۇرۇلۇشىنىڭ تېخنىكا ئۆلچىمىدىكى تەلەپلەرگە ئەمەل قىلماي، كۆۋرۈك، نو ياسىغان ياكى تۇرۇبا، سىم يولى، كابېل قاتارلىق ئەسلىھەلەرنى تارتقان، كۆمگەنلەر؛

(3) مۇشۇ قانۇننىڭ 47 - ماددىسىدىكى بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلىپ، تاشيولنىڭ بىخەتەرلىكىگە خەۋپ يېتىدىغان مەشغۇلات بىلەن شۇغۇللانغانلار؛

(4) مۇشۇ قانۇننىڭ 48 - ماددىسىدىكى بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلىپ، تاشيولدا تۆمۈر چاقلىق هارۋا، زەنجىر تاپانلىق ماشىنا - تراكتور ۋە يول يۈزىنى بۇزۇش ئېھتىمالى بولغان باشقا ماشىنا - مېخانىزملارنى ئۆز بېشىمچىلىق بىلەن ھەيدىگەنلەر؛

(5) مۇشۇ قانۇننىڭ 50 - ماددىسىدىكى بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلىپ، چەكلەش ئۆلچىمىدىن ئېشىپ كەتكەن قاتناش ۋاستىلىرىنى ئاپتوموبىل

20 - ماددىسىدىكى بەلگىلىمە بويىچە جازالىنىدۇ.

تاشيولنى نازارەت قىلىش - تەكشۈرۈش خادىملىرىنىڭ قانۇن بويىچە ۋەزىپە ئىجرا قىلىشىنى رەت قىلغان ۋە ئۇنىڭغا توسقۇنلۇق قىلغان بولسىمۇ، زورلۇق ئىشلەتمەي، تەھدىت سېلىش ئۇسۇلىنى قوللانمىغانلار ئامانلىق باشقۇرۇش بويىچە جازالاش نىزامىنىڭ 19 - ماددىسىدىكى بەلگىلىمە بويىچە جازالىنىدۇ.

85 - ماددا مۇشۇ قانۇندىكى ئالاقىدار بەلگىلىمىلەرگە خىلاپلىق قىلىپ، جىنايەت شەكىللەندۈرگەنلەرنىڭ جىنايى جاۋابكارلىقى قانۇن بويىچە سۈرۈشتۈرۈلىدۇ.

86 - ماددا مۇشۇ قانۇندىكى ئالاقىدار بەلگىلىمىلەرگە خىلاپلىق قىلىپ، تاشيولنى زىيانغا ئۇچراتقانلار ھەق تەلەپ جاۋابكارلىقىنى قانۇن بويىچە ئۈستىگە ئالىدۇ.

تاشيولنى چوڭراق زىيانغا ئۇچراتقان قاتناش ۋاستىلىرىنى دەرھال توختىتىش، نەق مەيدانىنى قوغداش، تاشيول باشقۇرۇش ئاپپاراتىغا مەلۇم قىلىپ، تاشيول باشقۇرۇش ئاپپاراتى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلغاندىن كېيىن، ئېلىپ كېتىش شەرت.

87 - ماددا قاتناش مەسئۇل تارمىقى، تاشيول باشقۇرۇش ئاپپاراتى خادىملىرىدىن خىزمەتتە بىپەرۋالىق قىلىپ، نەپسانىيەتچىلىك قىلىپ، خىزمەت ھوقۇقىدىن كەلسە - كەلمەس پايدىلىنىپ، جىنايەت شەكىللەندۈرگەنلەرنىڭ جىنايى جاۋابكارلىقى قانۇن بويىچە سۈرۈشتۈرۈلىدۇ؛ جىنايەت شەكىللەندۈرمىگەنلىرىگە قانۇن بويىچە مەمۇرىي چارە كۆرۈلىدۇ.

توققۇزىنچى باب قوشۇمچە پرىنسىپ

88 - ماددا بۇ قانۇن 1998 - يىل 1 - ئاينىڭ 1 - كۈنىدىن باشلاپ يولغا قويۇلىدۇ.

قوشۇمچە :

«ئامانلىق ساقلاش ئىشلىرى بويىچە باشقۇرۇش ۋە جازالاش نىزامى»نىڭ ئالاقىدار ماددىلىرى

19 - ماددا جامائەت تەرتىپىنى قالايمىقانلاشتۇرىدىغان تۆۋەندىكى ھەرىكەتلەرنىڭ بىرى كۆرۈلگەن، لېكىن جىنايى ئىشلار بويىچە جازالاشقا توشمايدىغانلار 15 كۈندىن تۆۋەن توختىتىپ قويۇلىدۇ ۋە ئۇلارغا 200 يۈەندىن تۆۋەن مەمۇرىي جەرىمانە قويۇلىدۇ ياكى ئاگاھلاندۇرۇش بېرىلىدۇ:

(1) ئىدارە، تەشكىلات، كارخانا، كەسپىي ئورۇنلارنىڭ تەرتىپىنى قالايمىقانلاشتۇرۇپ، خىزمەت، ئىشلەپچىقىرىش، تىجارەت، تېببىي داۋالاش، ئوقۇتۇش، پەن تەتقىقاتىنىڭ نورمال ئېلىپ بېرىلىشىغا دەخلى يەتكۈزگەن، لېكىن ئېغىر زىيان كەلتۈرۈپ چىقارمىغانلار؛

...

7. دۆلەت خادىملىرىنىڭ قانۇن بويىچە ۋەزىپە ئىجرا قىلىشىنى رەت قىلغان ۋە ئۇنىڭغا توسقۇنلۇق قىلغان، لېكىن زورلۇق كۈچ، تەھدىت سېلىش ئۇسۇلىنى قوللانمىغانلار.

20 - ماددا جامائەت خەۋپسىزلىكىگە زىيان يەتكۈزىدىغان تۆۋەندىكى ھەرىكەتلەرنىڭ بىرى كۆرۈلگەنلەر 15 كۈندىن تۆۋەن توختىتىپ قويۇلىدۇ ۋە ئۇلارغا 200 يۈەندىن تۆۋەن مەمۇرىي جەرىمانە قويۇلىدۇ ياكى ئاگاھلاندۇرۇش بېرىلىدۇ:

......

8. تۆمۈريول، تاشيول، سۇ يوللىرىدا، قىرغاقلاردا ئورەك كولاپ، توساق قۇرۇپ، كۆرسەتكۈچ بەلگىلەرنى بۇزۇپ، قاتناش - ترانسپورت بىخەتەرلىكىگە تەسىر يېتىش ئېھتىمالى پەيدا قىلغانلاردىن جىنايى ئىشلار بويىچە جازالاشقا توشمايدىغانلار.

خۇاڭخۇا پورتى ۋە سوخۇاڭ تۆمۈريولىدا قۇرۇلۇش باشلاندى

جياڭ زېمىن، لى پېڭ بېغىشلىما يېزىپ بەردى

لى پېڭ ئىش باشلاش مۇراسىمىغا قاتناشتى ھەم قۇرۇلۇشنىڭ باشلانغانلىقىنى جاكارلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، شىجاجۇاڭ، 25 - نويابىر تېلېگراممىسى. دۆلىتىمىزنىڭ ئەسىر ھالقىيدىغان قۇرۇلۇشى شىنخۇا قۇرۇلۇشىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى بولغان خۇاڭخۇا پورتى ۋە سوخۇاڭ تۆمۈر يول قۇرۇلۇشىدا بۈگۈن رەسمىي ئىش باشلاندى. گوۋۇيۈەن زۇڭلىسى لى پېڭ بۈگۈن چۈشتىن كېيىن خۇاڭخۇا پورتىدا ئۆتكۈزۈلگەن ئىش باشلاش مۇراسىمىغا قاتناشتى ھەم قۇرۇلۇش باشلانغانلىقىنى جاكارلىدى.

ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ باش شۇجىسى، دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن، ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۇروسى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، گوۋۇيۈەن زۇڭلىسى لى پېڭ بۇ قۇرۇلۇشقا بېغىشلىما يېزىپ بەردى. جياڭ زېمىننىڭ بېغىشلىمىسى: سوخۇاڭ تۆمۈريولى ۋە خۇاڭخۇا پورتى قۇرۇلۇشىنى ياخشى قىلىپ، ئوتتۇرا-غەربىي قىسىم رايوننىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرەيلى. لى پېڭنىڭ بېغىشلىمىسى: سوخۇاڭ تۆمۈر يولى ۋە خۇاڭخۇا پورتى قۇرۇلۇشىنى تېزلىتىپ، غەربنىڭ كۆمۈرىنى شەرققە يۆتكەيدىغان 2-چوڭ يولنى ئاچايلى.

شىنخۇا قۇرۇلۇش تۈرى - دۆلەتنىڭ 9 - بەش يىللىق پىلانى ۋە 2010 - يىلغىچە بولغان ئىقتىسادىي تەرەققىيات كەلگۈسى نىشانىدا ئونئۇبۇرسال نۇقتىلىق ئېنېرگىيە قۇرۇلۇش تۈرى، 8 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە بۇ تۈرنىڭ 1 - ۋە 2 - قارارلىق قۇرۇلۇشى ئاساسەن تاماملانغاندى. 3 - قارارلىق قۇرۇلۇشنىڭ نۇقتىلىق تۈردە سەنشى ئۆلكىسىنىڭ سوجۇدىن خېبېي ئۆلكىسىنىڭ خۇاڭخۇا دېگەن يېرىگىچە قوش لىنىيىلىك ئېلېكترلەشكەن تۆمۈريول ۋە خۇاڭخۇا پورتى ياسىلىدۇ. بۇ ئېلىمىزدىكى غەربنىڭ كۆمۈرىنى شەرققە توشۇيدىغان 2 - چوڭ يول بولۇپ قالىدۇ.

بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن بېيجىڭدىن خۇاڭخۇاغا كېتىۋاتقان پويىزدا لى پېڭ زۇڭلى شىنخۇا گورۇھى، گوۋۇيۈەننىڭ ئالاقىدار تارماقلىرى ۋە خېبېي ئۆلكىسىنىڭ رەھبەرلىرى قىلغان شىنخۇا نۇقتىلىق قۇرۇلۇش تۈرىنىڭ 2 - قارارلىق قۇرۇلۇش ئەھۋالى توغرىسىدىكى دوكلاتنى ئاڭلىدى ۋە 3 - قارارلىق قۇرۇلۇشنىڭ پىلان لايىھىسى، مەبلەغ توپلاش ۋە بۇنىڭدىن كېيىنكى توشۇش تىجارىتىگە ئالاقىدار مەسىلىلەرنى تەپسىلىي ئىگىلىدى.

خۇاڭخۇا پورتى ۋە سوخۇاڭ تۆمۈريولىدا قۇرۇلۇش باشلاش مۇراسىمى 11-ئاينىڭ 15-كۈنى خۇاڭخۇا پورتىدا ئۆتكۈزۈلدى. لى پېڭ زۇڭلى قۇرۇلۇش باشلاش مۇراسىمىغا قاتناشتى ھەم قۇرۇلۇشقا ئۇل قويدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئاپتونوم رايونىمىز دېھقانلىرىنىڭ ئۆزىنى قوغداش ئېڭى ئۆستى

ئۆز مۇخبىرىمىز **شى چياۋمېي** خەۋەر قىلىدۇ: باركۆل قازاق ئاپتونوم ناھىيىسى كۆلپاقا يېزىسى 4 - كەنتىدىكى خوتات 10 - ئاينىڭ 6 - كۈنى 1997 - يىللىق تىيانشاننى بويلاپ سۈپەت تەكشۈرۈش زىيارەت گۇرۇپپىسى دىكىلەرگە ئەرز قىلىپ، يۇرتداشلىرى ۋە ئۆزىنىڭ ئۇرۇقلۇق چېكىت ساپ بولمىغانلىقتىن تارتقان زىيىنىنى تۆلەپ بېرىشنى تەلەپ قىلدى.

روشەنكى، خوتات قانداق قىلغاندا قانۇن ۋاسىتىسىدىن پايدىلىنىپ، ئۆزىنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئەتىنى قوغداشنى بىلگەن. كىشىنى خۇشاللاندۇرىدىغىنى شۇكى، ئاپتونوم رايونىمىزدا خوتاتقا ئوخشايدىغان دېھقانلار بارغانسېرى كۆپەيمەكتە.

ئاۋارىچىلىكتىن قورقۇش، يۈز - خاتىرە قىلىش ئاپتونوم رايونىمىز ئىستېمالچىلىرىنىڭ، بولۇپمۇ دېھقان ئىستېمالچىلارنىڭ كالللىسىغا ئورناپ كەتكەن ئىدىيىۋى قاراش ئىدى. شۇڭا ئىلگىرى نۇرغۇن دېھقان زىيان تارتقاندا ھەمىشە دەردىنى ئىچىگە يۇتاتتى. بازار ئىگىلىكىنىڭ تەرەققىياتى ۋە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىنىڭ ئۈزلۈكسىز مۇكەممەللىشىشىگە ئەگىشىپ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى دېھقانلارنىڭ ئۆزىنى قوغداش ئېڭى ئۆسۈپ، ئۆزىنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئەتىنى قوغداشقا، قانۇن ۋاسىتىسىدىن پايدىلىنىپ ئۆزىنى قوغداشقا جۈرئەت قىلىدىغان بولدى. بۇ يىل 7 - ئايدا قۇمۇل شەھىرى شەھەر ئەتراپى يېزىسىدىكى 19 ئۈيلۈك دېھقان قۇمۇل شەھەرلىك كۆكتاتچىلىق قۇرۇلۇشى ئىشخانىسى ئۈستىدىن ئەرز سۇنۇپ، شۇ جايىنى زىلزىلىگە كەلتۈردى. بۇ دېھقانلار ھەر يىلى كۆكتاتچىلىق قۇرۇلۇشى ئىشخانىسىدىن ئوتياش ئۇرۇقلۇقىنى سېتىۋالاتتى. ئۇلار بىر قېتىم سېتىۋالغان ساختا ئۇرۇقلۇق مەسىلىسىدە دەۋالىشىپ سوتتا كۆرۈشتى ھەم دەۋادا يېڭىپ چىقتى.

دېھقانلار ئىنكاس قىلغان ئەرزلەردىن ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش ۋاسىتىلىرى بازىرىنىڭ بىر قەدەر قالايمىقانلىقىنى كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ. دېھقانلارنىڭ ئەرزلىرىنىڭ تولىسى ئىشلەپچىقىرىشقا، مەسىلەن: ئۇرۇقلۇق، دېھقانچىلىق دورىسى، سۇلياۋ يوپۇق يېپىش ماشىنىسى قاتارلىقلارغا مۇناسىۋەتلىك بولغان مەسىلىلەر. ئالاقىدار تارماقلار بۇنىڭغا جىددىي قارىشى كېرەك.

جۇڭگو پۇتبول مەكتىپىنىڭ شىنجاڭ شۆبىسى قۇرۇلماقچى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئۈرۈمچى، 25- نويابىر تېلېگراممىسى. دۆلەت تەنتەربىيە كومىتېتىنىڭ بۇ يىل 5 - ئايدا رەسمىي تەستىقلىشى ئارقىلىق قۇرۇلىدىغان جۇڭگو پۇتبول مەكتىپىنىڭ شىنجاڭ شۆبىسى قۇرۇلۇش تەييارلىقىنى قىلماقتا.

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق تەنتەربىيە كومىتېتىنىڭ مۇدىرى ئابلىز باقى تونۇشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: شىنجاڭدىكى ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ تەن قۇرۇلۇشى، بەدەن سۈپىتى، پسىخىكىسى پۇتبول تەنھەرىكىتىگە ماس كېلىدۇ. دۆلەت تەنتەربىيە كومىتېتىنىڭ مۇدىرى ۋۇشياۋزۇ بۇلتۇر 9 - ئايدا شىنجاڭغا كەلگەندە ئېنىق قىلىپ، شىنجاڭ چوقۇم پۇتبول تەنھەرىكىتىنى يۇقىرى پەللىگە كۆتۈرۈشى، جۇڭگونىڭ پۇتبول ئىشلىرىغا تۆھپە قوشۇشى لازىم، دېگەنىدى.

مەدەنىي بولۇش، يېڭى ئىستىل تىكلەش، مەدەنىي ساھە - كەسىپ، مەدەنىي يېزا، كەنت، بازار بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى چوڭقۇرلاشتۇرايلى

(بېشى 1 - بەتتە)

يېڭى ئىستىل تىكلەش»، مەدەنىي ساھە-كەسىپ بەرپا قىلىش ۋە مەدەنىي كەنت، بازار بەرپا قىلىش پائالىيەتلىرىنى قانات يايدۇرۇش جەھەتتىكى ياخشى ئۇسۇل، ياخشى تەجرىبىلەر يەكۈنلەندى ۋە ئالماشتۇرۇلدى، ئۈرۈمچى يېڭىشەھەر رايونى، ئۈرۈمچى تۆمۈريول ئىدارىسى، ماناس ناھىيىسى قاتارلىق ئىلغار تىپلار تونۇشتۇرۇلدى، بۇنىڭدىن كېيىن 3 چوڭ بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى يەنىمۇ ئوبدان قانات يايدۇرۇش ۋەزىپىلىرى ئېنىق بەلگىلەندى.

3 قېتىملىق تەجرىبە ئالماشتۇرۇش نەق مەيدان يىغىنىنىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇش ۋە ئەمەلىيلەشتۈرۈشتە خىزمەت سالمىقىنى يەنىمۇ زورايتىش كېرەك. «مەدەنىي بولۇش، يېڭى ئىستىل تىكلەش» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇشتا،

ھەمكارلىشىدىغان، تەڭ تۇتۇپ ئورتاق باشقۇرىدىغان مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشى قۇرۇلمىسىنى مۇستەھكەملىشى ۋە راۋاجلاندۇرۇشى كېرەك. رىقابەت مېخانىزمى، باشقۇرۇش مېخانىزمى، چەكلەش مېخانىزمى، نازارەت قىلىش مېخانىزمى، رىغبەتلەندۈرۈش مېخانىزمىنى بەرپا قىلىپ، 2 مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىنى تەڭ ئورۇنلاشتۇرۇپ، تەڭ ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، تەڭ تەكشۈرۈپ، ماسلاشتۇرۇپ راۋاجلاندۇرۇشى كېرەك. چوڭ ئاخبارات ئورۇنلىرىنىڭ جامائەت پىكرىنى يېتەكلەش رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، پائال تۈردە تىپ يېتىلدۈرۈش، تىپ تۇرغۇزۇش، تىپلارنى تەشۋىق قىلىش، تەجرىبىلەرنى ۋاقتىدا يەكۈنلەش ۋە ئالماشتۇرۇش ئارقىلىق پۈتكۈل جەمئىيەتتە مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشى كەيپىياتىنى

يەر تەۋرەش ئاپىتى پەيزاۋاتلىقلارنى باش ئەگدۈرەلمىدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **چېن لى** خەۋەر قىلىدۇ: ئىلگىرى نامرات پەيزاۋات ناھىيىسىنى نۇرغۇن كىشىلەر بىلمەيتتى. 1996 - يىلىدىكى «19 - مارت» پەۋقۇلئاددە زور يەر تەۋرەش ۋە 1997 - يىلىدىكى «21 - يانۋار» زور يەر تەۋرەشتىن كېيىن پەيزاۋات پۈتۈن جۇڭگو ھەتتا دۇنياغا تونۇلۇپ كەتتى.

پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى ۋە پۈتۈن مەملىكەت خەلقى جۈملىدىن ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى يەر تەۋرەش ئاپىتىنىڭ زىيىنىغا ئېغىر دەرىجىدە ئۇچرىغان 280 مىڭ پەيزاۋات خەلقىگە ئىنتايىن كۆڭۈل بۆلدى ۋە ئالاھىدە غەمخورلۇق قىلدى. پەيزاۋات

بەرگەن رايونغا بېرىپ، ئاپەتكە ئۇچرىغان 13 يېزا، 242 كەنت ۋە ناھىيە بازىرىنىڭ زىيانغا ئۇچرىغان قۇرۇلۇشلىرى توغرىسىدىكى تەكشۈرۈش دوكلاتى ۋە ئۆز كۆچىگە تايىنىپ ئىش كۆرۈش ئاساسىدىكى قايتا قۇرۇش لايىھىسىنى تۈزۈپ چىقتى ھەمدە بىر تۇتاش پىلانلاپ، بىر تۇتاش لايىھەلەپ، بىر تۇتاش قۇرۇلۇش قىلىپ، بىر تۇتاش باشقۇردى. ناھىيىلىك 1 - قۇرۇلۇش شىركىتىنىڭ جىڭلىسى شۆ شىنفۇ 30 ئائىلىلىك ئولگىلىك ئۆي ئۇلى ياساش ۋەزىپىسىنى تاپشۇرۇۋالغاندىن كېيىن، دەرھال سەككىز ئاپتوموبىل، 100 نەچچە قۇرۇلۇش تېخنىكى خادىمىنى ئېلىپ قۇرۇلۇش

پەيزاۋاتلىقلارنى قورقۇتالمىدى. ناھىيىلىك پاختا- چىگە شىركىتى 5 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىپ قۇرغان بورداقچىلىق بازىسى تېخى ئىشلىتىلمەي تۇرۇپلا تۈزلىنىپ كەتتى. بۇنى كۆرۈپ ئىچى سېرىلىپ كەتكەن شىركەت رەھبەرلىرى 500 كادىر، ئىشچى - خىزمەتچىنى باشلاپ قايتا قۇرۇشقا كىرىشتى. ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۆزىنى ئۇنتۇغان ھالدا ئىشلەپ، يەر تەۋرەشتە ئۆرۈلۈپ چۈشكەن بورداقچىلىق بازىسىنى قايتىدىن قۇرۇپ چىقتى.

«يەر تەۋرەش ھەرقانچە قاتتىق بولسىمۇ پەيزاۋات خەلقىنى ئۆرۈۋېتەلمەيدۇ» دېگەن گەپ پەقەت بىر شوئارلا بولۇپ قالماستىن،

بىر نەچچىنى كۆپەيتىپ بېرىشنى تەلەپ قىلدى. ئۇلار 6000 پارچىدىن كۆپرەك كىتاب سېتىۋېلىپ دېھقانلارغا تارقاتتى ھەمدە پۈتۈن ناھىيە دائىرىسىدە ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى ئاساسىي مەزمۇن قىلىنغان زېھىن سىناش مۇسابىقىسى ئېلىپ باردى. ۋىلايەت بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن مۇسابىقىدە ئۇلار ئىككى تۈردە مۇكاپاتقا ئېرىشتى. ناھىيىلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى ياڭ جىمىڭ مۇنداق دېدى: پەيزاۋات خەلقى باتۇر خەلق، ئۇلار خارابىلىق ئىچىدىن دەس تۇرۇپ يېڭىۋاشتىن ئىگىلىك تىكلەش يولىغا ئاتلاندى. ھازىر بۇ ناھىيىدە 10 مىڭ 193 ئېغىز ياغاچ

ياساش ۋەزىپىسىنى تاپشۇرۇۋالغاندىن كېيىن، دەرھال سەككىز ئاپتوموبىل، 100 نەچچە قۇرۇلۇش تېخنىك خادىمىنى ئېلىپ قۇرۇلۇش ئورنىغا بېرىپ ئىشقا كىرىشتى. 30 ئائىلىلىك ئۆلگىلىك ئۆي ئۈچ يېزىنىڭ 14 كەنتىگە جايلاشقان بولۇپ، قۇرۇلۇش قىلىش شارائىتى يوق ئىدى. ئۇلار توك بولمىسا قول چىرىغى ئىشلىتىپ، سۇ بولمىسا ئېشەك ھارۋىسىدا توشۇپ، ناچار شارائىت ئاستىدا تىرىشىپ، جاپالىق ئىشلەپ، بىر كېچىدىلا 30 ئائىلىلىك ئۆلگىلىك ئۆي ئۇلىنى پۈتتۈرۈپ، پەيزاۋات ناھىيىسىنىڭ قۇرۇلۇش تارىخىدا مۆجىزە ياراتتى.

يۇرت - ماكانىنى قايتا قۇرۇشتا قىيىنچىلىقلار ئېغىر ئىدى. لېكىن بۇ قىيىنچىلىقلار

ئاپەتنىڭ زىيىنىغا ئېغىر دەرىجىدە ئۇچرىغان 280 مىڭ پەيزاۋات خەلقىگە ئىنتايىن كۆڭۈل بۆلدى ۋە ئالاھىدە غەمخورلۇق قىلدى. پەيزاۋات ناھىيىلىك پارتكوم، ناھىيىلىك خەلق ھۆكۈمىتى «يەر تەۋرەشكە تاقابىل تۇرۇپ، ئۆزىنى قۇتقۇزۇش، يۇرت - ماكانلارنى قايتىدىن قۇرۇش» شوئارىنى ئوتتۇرىغا قويدى. شۇنىڭ بىلەن قەيسەر، ئىرادىلىك پەيزاۋاتلىقلار توختىماي تەۋرەۋاتقان بۇ زېمىندا ئورنىدىن دەس تۇرۇپ، يۇرت - ماكانلىرىنى قايتىدىن قۇرۇشقا، ئىشلەپچىقىرىشنى ئەسلىگە كەلتۈرۈپ يېڭىدىن ئىگىلىك تىكلەشكە باشلىدى.

ناھىيىلىك قۇرۇلۇش ئىدارىسىدىكى كادىرلار - خىزمەتچىلەر ئىدارە باشلىقى ۋاڭ جىمىڭنىڭ يېتەكچىلىكىدە كېچىلەپ ئاپەت يۈز

«يەر تەۋرەش ھەرقانچە قاتتىق بولسىمۇ پەيزاۋات خەلقىنى ئۆرۈۋېتەلمەيدۇ» دېگەن گەپ پەقەت بىر شوئارلا بولۇپ قالماستىن، بەلكى كادىر، ئامىمنىڭ كونكرېت ھەرىكىتىگە ئايلاندى. بۇ يىل 6 - ئايدا ۋىلايەتتە شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈۋېلىش بويىچە ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى بىلىملىرى زېھىن سىناش مۇسابىقىسى ئۆتكۈزۈلگەنىدى. ۋىلايەت رەھبەرلىرى پەيزاۋات ناھىيىسىنىڭ قايتا قۇرۇش ۋەزىپىسىنىڭ ئېغىرلىقىنى نەزەردە تۇتۇپ، ئۇلارنى بۇ پائالىيەتكە قاتناشمىسىمۇ بولىدۇ، دەپ قارار قىلغانىدى. لېكىن پەيزاۋات ناھىيىسى قاتنىشىشنى تەلەپ قىلىپلا قالماستىن، قاتنىشىدىغان ۋەكىللەر سانىدىن

خارابىلىق ئىچىدىن دەس تۇرۇپ يېڭىۋاشتىن ئىگىلىك تىكلەش يولىغا ئاتلاندى. ھازىر بۇ ناھىيىدە 10 مىڭ 193 ئېغىز ياغاچ قۇرۇلمىلىق ئۆي، 1250 ئېغىز پىششىق كېسەك بىلەن سېلىنغان ئۆي پۈتۈپ، ئاپەتكە ئۇچرىغانلار ئاساسىي جەھەتتىن يېڭى ئۆيلەرگە كۆچۈپ كىردى. يېڭىدىن سېلىنىۋاتقان 39 مەكتەپمۇ ئاساسىي جەھەتتىن ئۆز قەرەلىدە پۈتتى. زور ئاپەت يۈز بەرگەن يىلدىمۇ پەيزاۋاتلىقلار يېزا ئىگىلىكىدىن مول ھوسۇل ئالدى. بۇ يىل ئاشلىق ھوسۇلى 14 مىليون 170 مىڭ توننىغا يېتىپ، 1996 - يىلدىكىدىن 3600 توننا ئاشتى. پاختا 482 مىڭ دەنگە يېتىپ، 1996 - يىلدىكىدىن 71 مىڭ دەن ئاشتى.

ۋە ئەمەلىيلەشتۈرۈشتە خىزمەت سالمىقىنى يەنىمۇ زورايتىش كېرەك. «مەدەنىي بولۇش، يېڭى ئىستىل تىكلەش» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇشتا، مەركىزىي مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىغا يېتەكچىلىك قىلىش كومىتېتى 7 - ئاينىڭ 15 - كۈنى ۋە 11 - ئاينىڭ 14 - كۈنى ئاچقان تېلېفون يىغىنلىرىنىڭ روھى بويىچە سۆز - ھەرىكەتتە مەدەنىي بولۇش، مۇھىت تازىلىقى، مۇلازىمەتلىك سۈپىتى، قاتناش تەرتىپى جەھەتتىكى مەسىلىلەرنى ئەستايىدىل ھەل قىلىپ، كۆرگىلى، تۇتقىلى بولىدىغان، ئاممىا رازى بولىدىغان باسقۇچلۇق نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرۈش ئۈچۈن تىرىشىش لازىم. مەدەنىي ساھە بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇشتا، «خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش، جەمئىيەتكە تۆھپە قوشۇش»نى مەقسەت قىلىپ، مەدەنىي مۇلازىمەتلىك قىلىش بويىچە ئۈلگە كۆرسىتىش نۇقتىلىرىنى بۆسۈش ئېغىزى قىلىپ، نۇقتىلىق ئورۇن، نۇقتىلىق ھالقا، نۇقتىلىق مەسىلىلەرنى ئەستايىدىل ياخشى تۇتۇپ، سۈپىتى، سەۋىيىسى يۇقىرى بىر تۈركۈم مەدەنىي ساھە يارىتىشقا تىرىشىش لازىم. مەدەنىي كەنت، بازار بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇشتا، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئىدىيە - ئەخلاق ساپاسى، ئىلىم - پەن، مەدەنىيەت ساپاسىنى ئۆستۈرۈشنى ۋە سوتسىيالىستىك يېڭى يېزا قۇرۇشنى نىشان قىلىپ، «يېڭى ئەسىرنى كۈتۈۋېلىش بويىچە 6 چوڭ قۇرۇلۇش»نى پائال يولغا قويۇپ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىپ، ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش قەدىمىنى تېزلىتىش كېرەك.

3 قېتىملىق تەجرىبە ئالماشتۇرۇش نەق مەيدان يىغىنىنىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇش ۋە ئەمەلىيلەشتۈرۈشتە جايلار، تارماقلار مەنىۋى مەدەنىيلىك خىزمىتى مېخانىزمىنى ئورنىتىپ ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈپ، ھەممە تەرەپ

تەجرىبىلەرنى ۋاقتىدا يەكۈنلەش ۋە ئالماشتۇرۇش ئارقىلىق پۈتكۈل جەمئىيەتتە مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشى كەيپىياتىنى يارىتىش ۋە كۈچەيتىش كېرەك.

3 قېتىملىق تەجرىبە ئالماشتۇرۇش نەق مەيدان يىغىنىنىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇش ۋە ئەمەلىيلەشتۈرۈشتە رەھبەرلىك ئاچقۇچ. «1 - قول رەھبەرلەر 2 قولدا تۇتۇش، 1 - قول رەھبەرلەر ئومۇمىي جەھەتتىن مەسئۇل بولۇش»تا چىڭ تۇرۇپ، مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشى ۋەزىپىسىنى ئۆز رايونى، ئۆز ساھەسى، ئۆز تارمىقى، ئۆز ئورنىنىڭ تەرەققىيات ئومۇمىي پىلانىغا كىرگۈزۈپ، مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىنىڭ يىراق كەلگۈسى كۆرەش نىشانى ۋە باسقۇچ خاراكتېرلىك يولغا قويۇش پىلانىنى تۈزۈپ، مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىدا رەھبەرلىكنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش، خادىملارنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش، تەدبىرلەرنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش، خىزمەتنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش كېرەك. مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىغا سېلىنىدىغان سېلىنمىنى كۆپەيتىپ، 2 مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىنى تەڭ راۋاجلاندۇرۇشقا ماس سېلىنما سېلىش قارىشىنى تۇرغۇزۇپ، مەنىۋى مەدەنىيلىكنىڭ يۇمشاق - قاتتىق دېتاللىرى قۇرۇلۇشىنى تېزلىتىپ، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى تېخىمۇ يۇقىرى قاتلامغا، تېخىمۇ يۇقىرى سەۋىيىگە كۆتۈرۈش لازىم.

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ خىزمەتلىرى پارتىيە 15 - قۇرۇلتىيى روھىنىڭ يېتەكچىلىكىدە جۇش ئۇرۇپ يۈكسەلمەكتە. بىز چوقۇم ئىدىيىدە ئازاد بولۇپ، قاراشنى ئۆزگەرتىپ، پۇرسەتنى تۇتۇپ، يول ئېچىپ ئىلگىرىلەپ، 3 چوڭ «بەرپا قىلىش» پائالىيىتىدە يېڭى تەجرىبىلەرنى يارىتىپ، يېڭى نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرۈپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ 2 مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىنى ئومۇميۈزلۈك ئالغا سىلجىتىشىمىز كېرەك.

پوچتا - تېلېگراف خەۋەرلىشىشنىڭ خەلق ئىگىلىكىدىكى ئورنى ۋە رولى

ئابدۇكېرىم ئىسمائىل

پوچتا - تېلېگراف خەۋەرلىشىشى ھازىرقى زامان جەمئىيىتىدە كەم بولسا بولمايدىغان ئاساس مۇئەسسەسە بولۇپ، خەلق ئىگىلىكىنىڭ «نېرۋا سىستېمىسى». ئۇ ھەرقايسى ساھەلەرنى ئەلا مۇلازىمەتلىك، يۇقىرى ئۈنۈم، تۆۋەن سەرپىياتلىق كۆپ خىل خەۋەرلىشىش مۇلازىمىتى بىلەن تەمىنلەپ، ئىجتىمائىي ئىشلەپچىقىرىش، تەقسىمات، ئالماشتۇرۇش ۋە ئىستېمالنى ئورگانىك بىرلەشتۈرۈپ، ۋاقىتنى تېجەپ، مۇساپىنى قىسقارتىپ، ئىجتىمائىي ئىشلەپچىقىرىش جەريانى بىلەن ئوبوروت جەريانىنى ئۈنۈملۈك تېزلىتىدۇ.

پوچتا - تېلېگراف خەۋەرلىشىشى سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىنىڭ ئورنىتىلىشى ۋە تەرەققىياتىدىكى تۈۋرۈك كەسپلەرنىڭ بىرى. سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىنىڭ ئورنىتىلىشى ۋە تەرەققىياتى تېز، جانلىق پوچتا - تېلېگراف خەۋەرلىشىش تورىغا موھتاج.

پوچتا - تېلېگراف خەۋەرلىشىشى سانائەتلەشكەن جەمئىيەتنىڭ ئۇچۇر جەمئىيىتىگە ئۆتۈشىدىكى ئالدىنقى شەرت. ئۇچۇر جەمئىيىتىنىڭ مۇھىم ئالاھىدىلىكى شۇكى: ئۇچۇر تېز يەتكۈزۈلىدۇ ۋە ئالماشتۇرۇلىدۇ، پوچتا - تېلېگراف خەۋەرلىشىشى ئۇچۇر جەمئىيىتىنىڭ ھاياتلىق لىنىيىسى ھېسابلىنىدۇ. خەۋەرلىشىشنىڭ رولى تۆۋەندىكى تۆت جەھەتتە گەۋدىلىك ئىپادىلىنىدۇ. بىرىنچى، ئەمگەك، ئىشلەپچىقىرىش ئۈنۈمدارلىقىنى يۇقىرى كۆتۈرىدۇ. قاتناش - ترانسپورتقا خەۋەرلىشىشتىن پايدىلىنىپ قوماندانلىق قىلغان ۋە ئۇنى ئورۇنلاشتۇرغاندا، قاتناش ئىقتىدارىنى %50 تىن كۆپرەك يۇقىرى كۆتۈرگىلى، ئاساس قۇرۇلۇش قىلىشتا ئۈنۈمنى %15 ئەتراپىدا ئۆستۈرگىلى بولىدۇ. ئىككىنچى، ئادەم كۈچىنى تېجىگىلى، تاشقى پىرېۋوتنى جەلپ قىلغىلى بولىدۇ،

ئۇزۇن يوللۇق تېلېگراممىا، تېلېفون ۋە يىغىن تېلېفونىدىن تولۇق پايدىلانغاندا %50 كاماندىروپكا خىراجىتى ۋە يىغىن خىراجىتىنى تېجەپ قالغىلى، قاتناش ئورۇنلىرىنىڭ بېسىمىنى زور دەرىجىدە يېنىكلەتكىلى بولىدۇ. بۇنىڭدىن باشقا، پوچتا - تېلېگراف خەۋەرلىشىشى تاشقى پىرېۋوتنى تېجەپ قېلىشتىكى مۇھىم شەرت. شۇڭا چەت ئەللىك مەبلەغ سالغۇچىلار ئالدى بىلەن تېلېفون راۋانلىقىنى، ئاندىن يول راۋانلىقىنى، ئېلېكتر - ئېنېرگىيە ئەھۋالىنى، تۇرالغۇ جاي مۇھىتىنى سۈرۈشتۈرگەندىن كېيىن مەبلەغ سالىدىغان تۈرلەر ئۈستىدە سۆز ئاچىدۇ. ئۈچىنچى، مەبلەغ ئوبوروتىنى تېزلىتىدۇ. دۆلىتىمىزنىڭ تاشقى سودىسىدا بىر يىللىق ئېكسپورت ئومۇمىي قىممىتى 20 مىليارد ئامېرىكا دوللىرى ئەتراپىدا بولۇپ، ئەگەر بانكىنىڭ چەت ئەل بىلەن بولغان ئالاقىسى بىر كۈن تېزلىتىلسە، بانكا ئۆسۈمىدىنلا بىر يىلدا 6 مىليون ئامېرىكا دوللىرى ئاشۇرغىلى، دۆلەت ئىچىدىكى مەبلەغ ئوبوروتىنى %0.1 تىن %10 كە يەتكۈزگىلى، بىر يىلدا تەخمىنەن نەچچە يۈز مىليون يۈەندىن نەچچە مىليارد يۈەنگىچە مەبلەغ تېجىگىلى بولىدۇ. تۆتىنچى، ئېنېرگىيە

مەنبەسىنى تېجىگىلى بولىدۇ. ياپونىيىنىڭ تېلېگراف ساھەسىدىكىلەر تېلېفون، فوتو تېلېگراف قاتارلىق خەۋەرلىشىش ۋاستىلىرىنى تۈرلۈك كەسپىي سۆھبەتلەردە ئىشلەتكەندە، قاتناش ئېنېرگىيىسىنىڭ %60 تىدىن كۆپرەكىنى تېجەپ قالغىلى بولىدۇ، دەپ ھېسابلايدۇ. ئېلىمىزدە خەۋەرلىشىش راۋانلىشىپ، خەۋەرلىشىش ئىقتىدارىدىن تولۇق پايدىلانغاندا، غايەت زور ئېنېرگىيە، ئىقتىسادىي چىقىمنى تېجىگىلى، قاتناش قىستاڭچىلىقىنى ئازايتقىلى بولىدۇ.

پوچتا - تېلېگراف خەۋەرلىشىش سىستېمىسى خەلق ئىگىلىكىدە ئادەم نېرۋا سىستېمىسى بەدەن ھەرىكىتىنى ماسلاشتۇرغاندەك تۈرلۈك ئۇچۇرلارنى رېتىملىق ھالدا ھەرقايسى جايلارغا يەتكۈزۈپ، ئىگىلىكنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرىدۇ. يېڭى تېخنىكا، ئۇسكۈنە، كەسىپ، تۈرلەرنىڭ مەيدانغا كېلىش تەرەققىياتىغا نىسبەتەن ئومۇملاشتۇرۇش، پايدىلىنىش تېخى يېتەرلىك ئەمەس، شۇڭا پوچتا - تېلېگراف ئاساس بىلىملىرىنى ئۈزلۈكسىز تەشۋىق قىلىش، تونۇشتۇرۇش ئارقىلىق ئومۇملاشتۇرۇش، ھەقىقىي، ئۈنۈملۈك پايدىلىنىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىش لازىم.

(بېشى 1 - بەتتە)

تونۇشى يەنىمۇ چوڭقۇرلاشتى. دوختۇرخانا رەھبەرلىكى بۇ خىزمەتنى ئەمەلىي قانات يايدۇرۇش ئۈچۈن، دوختۇرخانىدىكى 14 كېسەلخانا رايونى ئىچىدىن ئىچكى كېسەلخانا 4 - رايوننى تاللىۋېلىپ ئەتراپلىق كۆتۈش، ئۆلچەملىك بالىنىسابەرپا قىلىش قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىشتىكى سىناق نۇقتىسى قىلدى ھەم دىئابېت، جىددىي خاراكتېرلىك يۈرەك تىقىلمىسى، يۈرەك، قان بېسىم كېسەللىكىگە قارىتا ئالدىن سىناق ئېلىپ باردى. بۇ جەرياندا سېسترالار ئاغرىقلارغا دۇرا بېرىش، ئوكۇل ئۇرۇش بىلەنلا چەكلىنىدىغان قاتمال ھالەت ئۆزگەردى. دوختۇر، سېسترالار كېسەللەر دوختۇرخانىغا كىرگەندىن كېيىنلا

ئۇلارغا دوختۇرخانىنىڭ ئومۇمىي ئەھۋالىنى تونۇشتۇرۇپ، ساغلاملىق ھەققىدە سىستېمىلىق، پىلانلىق تەربىيە بېرىپ، كېسەللەرنىڭ روھىي يۈكىنى يېنىكلەتتى. بۇ پائالىيەتنىڭ قانات يايدۇرۇلۇشى ئاغرىقلار بىلەن سېسترالارنىڭ ھېسسىيات ئالماشتۇرۇشىدا مۇھىم رول ئوينىدى. سېسترالار كېسەللەرگە قانداق قاراش، قايسى جەھەتتىن كۆڭۈل بۆلۈش قاتارلىق جەھەتلەردىكى خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەشنىڭ يوللىرى ئۈستىدە ئىزلىنىشتىن ئۆز ئالدىغا ئىزدىنىدىغان بولدى. ئاغرىقلارنىڭ سېسترالاردىن رازى بولۇش نىسبىتى %96 كە يەتتى.

بۇ يىل كۆكتات ۋە گۆش باھاسىنىڭ چۈشكەنلىكىگە قانداق قاراش كېرەك؟

(بېشى 1 - بەتتە)

بۇ ئەھۋال دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئاكتىپلىقىغا تەسىر يەتكۈزەمدۇ؟ بۇ يىل كۆكتات باھاسىنىڭ چۈشۈپ كەتكەنلىكى دېھقانلارنىڭ كۆكتات كىرىمىگە مەلۇم دەرىجىدە تەسىر يەتكۈزگەن بولسىمۇ، كۆكتات كىرىمى يەنىلا يۇقىرى بولدى؛ ھەر بىر مو كۆكتاتنىڭ ساپ كىرىمى باشقا زىرائەتلەرنىڭكىدىن خېلىلا يۇقىرى بولدى. ئالايلۇق، ئاشلىق زىرائەتلىرىنىڭكىدىن تەخمىنەن 4 ھەسسە، كېۋەزنىڭكىدىن 2 ھەسسە يۇقىرى بولدى.

بۇ يىل كالا، قوي گۆشىنىڭ باھاسى ئۆتكەن يىلدىكىدىن تۆۋەن بولغان بولسىمۇ، چارۋا ماللارنىڭ قولدىن چىقىرىلىشى ۋە

چارۋىچىلىق قوشۇمچە مەھسۇلاتلىرىنىڭ تولۇقلىشى كۆپ بولغاچقا، چارۋىچىلارنىڭ كىرىمىگە يەنىلا چوڭ تەسىر يەتمىدى.

ئالاقىدار ئەربابلار مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: بۇنىڭدىن كېيىن، ئاپتونوم رايونىمىزدا كۆكتات تېرىلغۇ كۆلىمىنى مۇناسىپ تۇراقلاشتۇرۇش، ھازىرقى تېرىلغۇ كۆلىمى ئاساسىدا تېرىلغۇ كۆلىمىنى مۇۋاپىق كېڭەيتىش ياكى ساقلاپ قېلىش كېرەك. بازارنى باشلامچى قىلىپ، قۇرۇلمىنى تەڭشەپ، كۆكتاتلارنىڭ خىل، سورتلىرىنى كۆپەيتىش، كۆكتاتلارنى ئىنچىكە پىششىقلاشنى راۋاجلاندۇرۇش كېرەك. شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئوتتۇرا ئاسىيا

بازىرىنى پائال ئېچىپ، ئوتتۇرا ئاسىياغا كۆكتات ئېكسپورت قىلىش كېرەك. يارنىڭ كۆكتاتچىلىقى تېخنىكىسىنى كېڭەيتىپ، بىرلىك ھوسۇلنى ئاشۇرۇش، تەننەرخنى چۈشۈرۈش، ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈش كېرەك. چارۋىچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇشتا گۆش ۋە يۇڭ بېرىدىغان ئېسىل چارۋا نەسىللىرىنى كېڭەيتىش، كالا، قوي گۆشىنى پىششىقلاش سەۋىيىسىنى پائال ئۆستۈرۈش، زەنجىرسىمان كەسپلەرنى راۋاجلاندۇرۇش ئارقىلىق ئاپتونوم رايونىمىز چارۋىچىلىقىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش، شۇنىڭ بىلەن بىللە، تەمىنلەش بىلەن ئېھتىياج مۇناسىۋىتى ۋە باھانىڭ نىسپىي مۇقىملىقىنى ساقلاش كېرەك.

ئېلانلار

ئۈرۈمچى شەھەر «غالىبىيەت» يولى ساقچىخانىسىدىن بېرىلگەن مەھەممەت داۋۇت نامىدىكى 650102460515463 نومۇرلۇق كىملىكنى يوقاتتىم. ئېلان قىلىنغان كۈندىن ئېتىبارەن ئىناۋەتسىز.

* * * * * * * *

شىنجاڭ سانائەت ئىنستىتۇتىدىن بېرىلگەن قادىر موللا ئەيسا نامىدىكى 73024 نومۇرلۇق ئوقۇش پۈتتۈرۈش گۇۋاھنامىسى ئېلان قىلىنغان كۈندىن ئېتىبارەن ئىناۋەتسىز.

دېھقان ھەققىدە ئىككى غەزەل

ئىدرىس مەتسېيىت

دېھقان قەسىدىسى

كېلۇر دېھقان جاھان ئىچرە جىمى ئىشتا قانائەتلىك،
يارالغاچقا ئەزەلدىنلا، چىداملىق ۋە جاسارەتلىك.

بىراۋ چاقچاپ، دېسە: «دېھقان ئەكەلگىن سۇ، يۇتۇم ئوتلاي»
كېلەر باشلاپ كۆمۈش دەريا، تولۇن ئايدەك لاتاپەتلىك.

قوشار سېپكە جاپا بىرلە پىشىل مايسا - بوۋاقلارنى،
شۇڭا دېھقان قەدىرلىكتۇر، كەمستكەنلىك ھاماقەتلىك.

ئەجەب قايناق بازار كۈن - تۈن، پىمەك - ئىچمەك تۇرار تاغدەك،
بەخش ئەتكەچ ئەزىز دېھقان ھاياتلىققا نازاكەتلىك.

شۇڭا دەيمەن باھار - تاڭدا ياشاپ كەتسۇن ئۇلۇغ دېھقان،
ئۇنىڭ بىرلە ۋەتەن ئەلنىڭ گۈزەل تۇرمۇشى كاپالەتلىك.

دېھقان ناخشىسى

دېھقانمەن ۋۇجۇدۇمدا گويا تاغدەك مادارىم بار،
دەۋرىمدە - زامانىمدا قىزىل گۈلدەك باھارىم بار.

ئىش باشلاپ سەھەر - تاڭدا تېرىپ ئاشلىق، تېرىپ كېۋەز،
ئۆيۈمدە ھوسۇل تولغان بىر مۇنچە تاغارىم بار.

ئوتلايدۇ مىلىم تاغدا، بۇلۇتلار توپىدەك يايلاپ،
بېغىمدا ئۆرۈك، شاپتۇل، ئۈزۈم، ئەنجۈر، ئانارىم... بار.

يول تاپتىم، ئەقىل تاپتىم تۆكۈپ ساپ تەر ئېتىزلارغا،
شۇڭا ئەل يۇرت ئاراسىدا بېيىپ تاپقان قاتارىم بار.

رۇخسارىم قىزىل گۈلدەك، ماڭا ياتتۇر سېرىق تاللىق،
سايراتسام چىمەن ئىچرە راۋاب، تەمبۇر، ساتارىم بار.

تۇرمۇشتا غېمىم يوقتۇر، دىلىمدا ئارمىنىم كۆپتۇر،
گۈللەشكە ۋەتەن - ئەلنى يۈرەكتە چىن قارارىم بار.

بىر كۈننىڭ ئىشى ئەمەس تۇرمۇش دېگەن

مۇھەممەتجان راشىدىن

توي دېگەن ئەنئەنىدۇر، تەنتەنىدۇر،
گويا ئۇ داغدۇغىسى بىر سەپەرنىڭ.
توي دېگەن تاغ كەينىدىن سوزۇلگەن تاڭ،
ئۆمۈردىن باشلىنىشى بىر سەھەرنىڭ.

توي دېگەن تەرەددۇتى ئەتكىزنىڭ،
ئۆلايدۇ ئەتلەرنى ئەتلەرگە.
باشلىنىپ تاڭلا «ئەللەي» ناخشىسىمۇ،
پەرزەنتلەر نۆۋەت ئالار ئەركىلەرگە.

توي دېگەن تىلەكلەرنىڭ تاج كەيگىنى،
ھەقلىقسىز تاپقان ناننى تەڭ يېمەككە.
شۇ تۇرمۇش ھارۋىسىنى تەڭ سۆرىمەي،
بولغايمۇ تۆككەن تەرنى تەڭ دېمەككە؟!

بوگۈن توي، تاڭلا تۇرمۇش، تاڭلا مېھنەت،
ياشىنىتار ھوجرىڭىزنى قەدىردانلىق.
ئوخشايدۇ يەر تېرىشقا تۇرمۇش دېگەن،
تەڭ بىلەك تۇرمەكمۇ تەڭ قەھرىمانلىق.

ئوخشىماس ئۆتكەن كۈنلەر بىر - بىرىگە،
گاھ راستچىل، گاھ يالغانچى دىلبىرىگە.
چۈشمىسە قولىڭىزدىن ۋاپا تۇغى،
چاڭ قونماس بېغىڭىزنىڭ گۈللىرىگە.

چىرايلىق كۈندۈز تۇگۇل، كېچىلەرمۇ
ياقتۇرماس ياش تۆكۈلگەن ياستۇقلارنى.
ياقتۇرماس تۇرمۇش دېگەن قىيداپ يۈرۈپ،
بىمەھەل قۇرۇغدالغان قاپچۇقلارنى.

بىر كۈننىڭ ئىشى ئەمەس تۇرمۇش دېگەن،
بىر تۈننىڭ چۈشىگىمۇ ئوخشىمايدۇ.
كۈنلەرنىڭ ئاچچىقى بار، تاتلىقى بار،
ياخشىلار يامان كۈندىن قاخشىمايدۇ.

قولىدا ئامەت تۇتۇپ پەرىشتىلەر،
يۈرىدۇ ئەگىپ ئىناق ھويلىلارنى.
ئىشىك ۋە تۈڭلۈكلەردىن تىللا تاشلاپ،
ئالتۇندىن توقۇپ بېرەر چويلىلارنى.

ئاسرىغان ئاسرىلىدۇ بۇ ئالەمدە،
باب كېلۇر بۇ ھەققەت جۈپلەرگىمۇ.
تۇرمۇشنىڭ گۈللەر پىرى مېھرىبانلىق،
سۇ كېرەك دەرەخ ئۈچۈن كۆكلەرگىمۇ.

ئالتۇندىن پۈتكەن ئۆيلەر گۈزەل ئەمەس،
گۈزەللىك جۈپلۈكتىكى ئىناقلىقتا.
كۆكۈلدىن سۇ ئىچمىگەن كۆكۈل يىغلار،
يۈرگەندەك ياردىن مىڭ يول يىراقلىقتا.

كۈلپەتلىك كۈنلەرمۇ بار بۇ ھاياتتا،
كۈندە ھېيت - بايرام ئەمەس ئالەم دېگەن.
راھەتتە ھۇزۇرلانسا، كۈلپەتكىمۇ
چىداشنى بىلىش كېرەك ئادەم دېگەن.

ھەر كۆكۈل ئۆزى ئۈچۈن بىر پادىشاھ،
ئەرزىيدۇ ھەر بىر يۈرەك ئەزىزلەشكە.
ئوخشىسۇن يۈرىكىڭىز، ئوتى بىلەن
توڭغانغا ئىسسىق بەرگەن قىززىق مەشكە.

ئۈللىيدۇ شۇنداق ئوتتا تۇرمۇش دېگەن،
باھارغا ئايلىنىدۇ ئۆيىڭىزمۇ.
شەربەت بوپ تۆيۈلىدۇ شۇنداق ئۆيدە،
مېھمانغا بەرگەن سوغۇق سۈيىڭىزمۇ.

ئىككى شېئىر

ساداقەتجان ھاجى

ئويلىغۇلۇق

ئۈلار دېگەن ئەزىز ئىنسان،

ئىناق ئەلدە ئاپەت يوق،
تارقاق ئەلدە ئامەت يوق

ئەخمەتجان تاشتۆمۈر يازغان

ئىككى شېئىر

ئىبراھىم نىياز

ئانام، مەن، شېئىر

(1)

شائىر دېمە ئەبەدىي مېنى،
شائىر دېگۈڭ كەلسە ناۋادا
شائىر دەپ بىل ئۇلۇغ ئانامنى...

(2)

ئانام

شېئىر يېزىپ باقمىغان بىلەن
شائىرغىلا كېتەتتى ئوخشاپ.
بىر چۆچەكنى باشلىسا ئەگەر
ئۇنتۇپ كېتەر ئىدى ئۆزىنى
تەبەسسۇمى چېھرىدە ئويناپ...
ئانام ئېيتقان چۆچەكلەر ئارا
«ئۇچار گىلەم» ئۈستىدە يېتىپ،
كائىناتنى چىقاتتىم كېزىپ.
ھېرىپ كەلسە ئوتتۇنچى بوۋاي
كېتەر ئىدى ئىچىم سىرىلىپ.

گۆھەر تۇغۇپ بەرگەندە توخۇ
شۇ ئوتتۇنچى بوۋايغا پىنھان.
ئىچ ئىچىمدىن شادلىققا چۆمۈپ
جىق نەرسىنى قىلاتتىم ئارمان.
تۇتۇش قىلسا تاماققا ئانام
جاپاسىنى توگەتمەك بولۇپ

«ئۇر توقمىقىم، ئۇر» دەپ ۋارقىراپ
كوچىلارنى كېزەتتىم ھەتتا
ئېگىمدىكى شۇم ئېغىز قاغا
تۇيۇلاتتى ئەجەب سۆيۈملۈك،
ئانام ئېيتقان چۆچەكلەر ئارا...
ئادىل شاھلار خىيال قۇشۇمنى
ئەركىلىتىپ يۈرگەندەك گويا.
ھەممە نەرسە سۆيۈملۈك بولۇپ
تۇيۇلاتتى ماڭا شۇ ئەسنا...

(3)

ئانام ئېيتقان چۆچەكلەر بىلەن
كېلىپ ماڭا شېئىر ئىلھامى،
تىزىپ چىقتىم كۆڭۈل سىرىمنى.
شائىر دېگۈڭ كەلسە ناۋادا
شېئىر خۇمار دوستلىرىم مېنى،
بۇ ئاتاقنى ئانامغا بېرىپ
چىن شائىر، دەپ بىلىڭلار ئۇنى...

مۇقام...

قېتىپ قالدىڭ
ئامانىسانىڭ زىناقلىرىدا
ناۋايىنىڭ غەزەللىرىدە...
كەلمەكتىمىز سېنى قېدىرىپ
بولۇپ گويا ئارخېئولوگ...

ئوخشايسەن ماڭا،
ئاختۇرىمەن ئۆزۈمنى سەندىن
كۆرمەكچى بولىمەن بوۋامنى قايتا
ئاشۇ مۇڭلۇق ئۇدارلىرىڭدىن...

مۇقام،
ئېلىپ كەتتىڭ خىياللىرىمنى
يىراق ئۆتمۈشكە...

شېئىرلار

ئەمەت جاپپار

ئىنتىلىش

ئۆرلىدىم چەبدەس چوققا ئۈستىگە،
تىك قىيالارغا پىسەنت قىلماستىن.
غەيرەت - تىغىنى ئاتتىم كۆكسىگە،
دەم تارتقان غارنى كۆزگە ئىلماستىن.

يۇلتۇزلار باقار بەستىمگە تويماي،
كۆيۈپ قالغاندەك ماڭا ھەر كېچە.
تاغنى قۇچاقلاپ، باغلارنى سۆيۈپ،
ياساي سۆيگۈمدىن بىر يېڭى جاھان.

ئىككى شېئىر

ساداقەتجان ھاجى

ئويلىغۇلۇق

ئاتا - ئاناڭ قېرىپ قالدى،
قېشىغا بار، ھالىغا يەت.
ئۇلار سەندىن ئالتۇن ئەمەس،
مېھرىبانلىق تىلەر پەقەت.

ھاپاش قىلىپ سەيلە قىلدۇر،
كۆرسۇن كۈننىڭ يورۇقىنى.
قۇچىقىنى گۈلگە تولدۇر،
پۇرىۋالسۇن پۇرىقىنى.

قالدۇرماقچى بولۇپ ساڭا.
بۇ ھاياتنىڭ تاتلىقىنى،
ئۇلار ئۆتكەن ئاچچىق يۇتۇپ.
كۆرمەي تۇرمۇش شادلىقىنى.

سېنى گۈلدەك ياشىسۇن دەپ،
بەرگەن گۈزەل ياشلىقىنى.
شۇڭا بۈگۈن ئۇلار سەندىن،
ئىزدەيدۇ دىل شادلىقىنى.

ئۇلار دېگەن ئەزىز ئىنسان،
خاپا قىلىپ قويمىغۇلۇق.
ئۇلار بىزنى ئويلىغاندەك،
ئۇلارنىمۇ ئويلىغۇلۇق.

ياخشىلارنىڭ كۆزى ئوت

كۆز دېگەن ئۇ،
كۆرۈش ئۈچۈن يارالغان،
بىركىملەرگە ئىسسىق باقسا،
بىركىملەرگە قادالغان.

ياخشىلارنىڭ كۆزى ئوتتۇر،
يۈرىكىڭنى ئىللىتار.
يامانلارنىڭ كۆزى ئوقتۇر،
تېگىپ كەتسە يىقىتار.

مەن تىلەيمەن، كۆز بولسا،
ئىسسىق بولسۇن، ئوت بولسۇن.
ئوت بولمىسا، ئۇنداق كۆز
ئارىمىزدىن يوق بولسۇن.

ھەيرانلىق

ئۆتكۈر نىجات فوتوسى

باھارغا ئايلىنىدۇ ئۆيىڭىزمۇ.
شەربەت بوپ تۇيۇلىدۇ شۇنداق ئۆيدە،
مېھمانغا بەرگەن سوغۇق سۈيىڭىزمۇ.

ئىلاھىم، شۇنداق ئۆيلەر سىزدە بولسۇن،
ئىلاھىم، شۇنداق ئۆيلار بىزدە بولسۇن.
جۈپلەرگە مىزان بولسۇن ۋاپادارلىق،
بەختىمۇ شۇنداق ئوغۇل، قىزدا بولسۇن.

ئىچ ئىچىمدىن شادلىققا چۆمۈپ
جىق نەرسىنى قىلالىتىم ئارمان.
تۇتۇش قىلسا تاماققا ئانام
جاپاسىنى تۈگەتمەك بولۇپ
ۋارقىرايتىم: «ئېچىل داستىخان»
كۈلۈپ قويۇپ گېپىمگە ئانام
لەگمەن سوزۇپ ئاۋارە ئىدى
ماڭىمۇ ھېچ سۇرمەستىن زۇۋان...

غەيرىي كۈيلەر تۈگەيدۇ قاچان

غوپۇرجان شېرىپ

بىرسى دېسە «ئانا سىز قېنى...؟»،
بىرسى دەيدۇ «ئاتا سىز قېنى...؟».
يەنە بىرى دەيدۇ پەرياتتا
«سۆيۈپ قاچقان ۋاپاسىز قېنى».

بىرسى دېسە «شادلىقىم قېنى...»،
بىرسى دەيدۇ «پاكلىقىم قېنى...».
يەنە بىرى دەيدۇ ھەسرەتتە
«ئۆتۈپ كەتكەن ياشلىقىم قېنى...».

تولۇپ كەتتى سەھنە، ئېكرانغا،
ناخشا ئەمەس ھەسرەتلىك ئۈنلەر.
قاچان ئالار ئۇنىڭ ئورنىنى
جۇشقۇن، ئويناق، يېقىملىق كۈيلەر.

توقۇمىچى قىز ناخشىسى

ماھنۇر قاسىم (ئىشچى)

ئاق پاختىدەك قەلبى ئاپئاق ئىشچىمەن،
پارتىيىنىڭ مېھرىدە شاد يېتىلگەن.
مېھنەت سۆيۈپ ئىش - ئەمگەكتە تاۋلىنىپ
گۈزەل ئارزۇ، مەقسەتلەرگە ئىنتىلگەن.

ئاتا - ئانام ئەسلىي دېھقان - پاختىكار،
كېۋەز تېرىپ يەردىن ئالغان ئاق ئالتۇن.
كېلىپ ئۇلار ئەمگىكىگە مەسلىكىم،
لاۋۇلدايدۇ يۈرىكىمدە ئوت - يالقۇن.

بولدۇم مانا توقۇمىچى - ئىشچى قىز،
ئۆز كەسپىمگە يانار دىلدا ئىشتىياق.
يىپ ئېگىرىپ، توقۇپ رەڭدار رەخلەرنى،
ئىشلەيمەن پاھ! جۇشقۇن، روھلۇق ھەممە ۋاق.

شەرەپ دەيمەن ئۆز ئىشىمدا شان قۇچۇپ،
ئەل - ۋەتەنگە يېڭى تۆھپە قوشۇشنى.
شەرەپ دەيمەن جاپا چېكىپ، تەر تۆكۈپ،
غەيرەت بىلەن ئۆتكەللەرنى بۆسۈشنى.

مەن بەختىيار يېڭى دەۋر ئىشچىسى،
ۋەتەن ئۈچۈن تۆھپە قوشۇش ئارمىنىم.
ئىزدىنىمەن ئارمىنىمغا يېتەي دەپ،
خەلقىم ئۈچۈن بېغىشلانغان بارلىقىم.

سەبىي تۇيغۇلار

ئابدۇكېرىم ھاپىز

كۆلدىكى ئاي شولىسى

ئاي شولىسى بۇ كېچە،
لىق تولۇپتۇ كۆلچەككە.
بېلىقچانلار شولىدىن،
ئۆي ياساپتۇ ئۆزىگە.

كۆل بويىدا مەجنۇنتال،
چۈپتۇ لەرزان ئۇسسۇلغا.
ئاي شولىسى جىمىرلاپ،
جۆر بولۇپتۇ ئۇنىڭغا.

چىلاپ يۇمران قولىنى،
شولا تولغان كۆلچەككە.
يۈزلىرىنى يۇيۇپتۇ،
كۆل بويىدا ئوت-چۆپلەر.

شەھەردىكى دوستۇمغا

بەك قايناقتۇر سەھرانىڭ،
مول - ھوسۇللۇق كۈز پەسلى.
كۆڭلىمىز كەڭ سەھرادەك،
بىز سەھرانىڭ بالىلىرى...

شەھەردىكى دوستلىرىم،
كېلىپ كېتىڭ سەھراغا.
شەھەردىن كۆپ كىتابلار
ئالغاچ كېلىڭ دوستلارغا.

بېغىمىزدا مېۋىلەر،
پىشتى تازا مەي باغلاپ.
تېتىپ بېقىڭ تەمىنى،
شاخ - شېخىنى ئارىلاپ.

يالاڭ ئاياغ بولۇشۇپ،
يۈگرىشەيلى يوللاردا.
دوستلۇق گۈلى ئېچىلسۇن،
باسقان ھەر بىر ئىزلاردا...

ئۆرلىدىم چەبدەس چوققا ئۈستىگە،
تىك قىيالارغا پىسەنت قىلماستىن.
غەيرەت - تىغىنى ئاتتىم كۆكسىگە،
دەم تارتقان غارنى كۆزگە ئىلماستىن.

نەچچە تېيىلىپ تەكرارلاندى يول،
ئۆگەتتى ئەقىل ھەر بىر تېيىلىش.
شىجائىتىمگە دىشۋار قويدى قول،
چېكىپ بارغانچە دىلدا ئىنتىلىش.

گويا يولۋاستەك يانمىدىم ئىزدىن،
ئۈمىدتىن ئىشەنچ تېپىپ ئۆزۈمگە.
چوققىغا چىقسام قارشى ئېپ قىزغىن،
كۈن نۇرى سۆيدى شۇئان يۈزۈمگە.

ھەمراھ

تاغنىڭ ئۈستىدە تۇرىمەن تەنھا،
بىر جۈپ كۆزۈمنى تىككەنچە يىراق.
يالغۇزلۇق ماڭا بىلىنمەس ئەسلا،
يانغاچ دىلىمدا بىر ئىشقى - پىراق.

ئاخشىمى كۆكتە ئۈزەر تولۇن ئاي،
ھەمراھ بوپ ماڭا تاكى تاڭغىچە.

كۆيۈپ قالغاندەك ماڭا ھەر كېچە.
تاغنى قۇچاقلاپ، باغلارنى سۆيۈپ،
ياساي سۆيگۈمدىن بىر يېڭى جاھان.
ئەلنىڭ ئىشقىدا ئۆتسەملا كۆيۈپ،
مەڭگۈلۈك ھەمراھ بولۇر ئۆز جانان.

تاڭ ساباسى

تاڭ ساباسىنىڭ ئۆزگىچە سېھرى،
ئەركى قولىدا يۈگەنسىز ھامان.
يايرىتىپ تۇرار يۈرەكنى مېھرى،
شام - سەھەر دېمەي سۆيۈپ ھەر زامان.

تاڭ ساباسىدىن شوخلىنار جانلىق،
تاللار ئۇسسۇلدا، كۆڭۈل راھەتتە.
مۇجەسسەم ئاڭا ساپ ھاۋا، پاكلىق،
چېگرىسىز چىقار ھەر يەر، ھەر پەيتتە.

ئېنىقكى ئەگەر بولمىسا شامال،
بۇرۇختۇملۇقتىن سېسىيدۇ ھەريان.
تاڭ ساباسىدا بار خىسلەت، ئامال،
ئۇنىڭ كۈچىدىن جانلىنار جاھان.

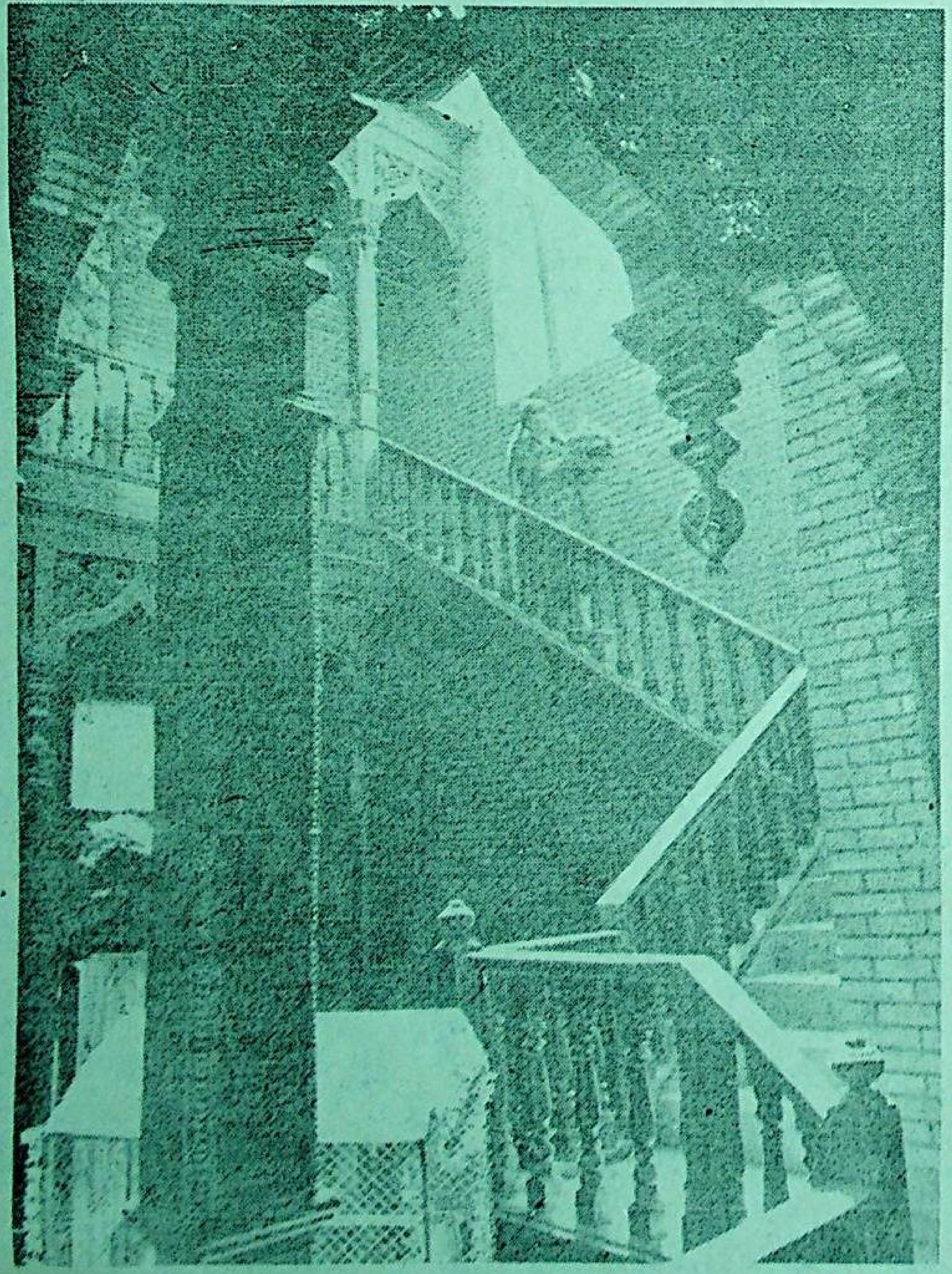

يېڭى قورۇ

ئابلىز ئابدۇللا فوتوسى

يېڭى ھاياتنىڭ سىمۋولى

— كۇۋەيتتە كۆرگەن - ئاڭلىغانلىرىم (4)

«خەلق گېزىتى» مۇخبىرى ليۇشۇيمىن

دۇنياغا نەزەر

ئەگەر ھەيۋەتلىك كۇۋەيت مۇنارىنى كۇۋەيت خەلقىنىڭ تەبىئەتنى بويسۇندۇرۇش، ئېگىلىكنى راۋاجلاندۇرۇشىنىڭ سىمۋولى دېسەك، ئۇ ھالدا ئۇرۇشتىن كېيىن ياسالغان «ئازادلىق مۇنارى»نى كۇۋەيت خەلقىنىڭ تېز پۈكمەيدىغانلىقىنىڭ سىمۋولى دېيىشكە بولىدۇ.

«ئازادلىق مۇنارى»نىڭ ئېگىزلىكى 372 مېتىر بولۇپ، دۇنيادىكى ئېگىز مۇنارلار ئىچىدە 5 - ئورۇندا تۇرىدۇ. «ئازادلىق مۇنارى»نىڭ شەكلى ئۆزگىچە بولۇپ، يىراقتىن قارىسىڭىز، ئاسمانغا تاقىشىپ تۇرغان شەمشەرگە ئوخشايدۇ. مەن «ئازادلىق مۇنارى»نى ئېكسكۇرسىيە قىلغاندا، ئۇنىڭ ئىچكى رېمونت ئىشلىرى تېخى تۈگىمىگەنىكەن، مەن مۇنارنىڭ تۈۋىدە تۇرۇپ ئۇنى كۆزەتتىم ۋە مۇنارنىڭ يېنىدىكى بىر ئېغىز ئىشخانىدا شەھەر مەمۇرىيىتى كومىتېتى ئاخبارات - نەشرىيات باش نازارەتچىسىنىڭ ياردەمچىسى فارىدوگېتانىڭ تونۇشتۇرۇشىنى ئاڭلىدىم، گېتان مۇنداق دېدى: «ئازادلىق مۇنارى» كۇۋەيت قۇرۇلۇش مىنىستىرلىكىنىڭ رىياسەتچىلىكىدە ياسالغان چوڭ مۇنار بولۇپ، ئۇنىڭ لايىھىسىنى كۇۋەيت ئەمىرى جابىر ئەھمەد ساباخ 3 لايىھە ئىچىدىن ئۆزى تاللاپ بېكىتكەن، بۇ مۇنارنى ياساشتىكى مەقسەت دۇنيا ئۇچۇر ئىنقىلابىنىڭ ئېھتىياجىغا ئۇيغۇنلىشىپ، كۇۋەيتنىڭ خەۋەرلىشىش مۇلازىملىق سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈشنى مەقسەت قىلىدۇ.

1968 - يىلىدىن 1970 - يىلىغىچە كۇۋەيتتە 11 قەۋەتلىك تېلېگراف بىناسى ياسالغان. لېكىن تېلېگراف كەسپىنىڭ ئۇچقاندەك راۋاجلىنىشىغا ئەگىشىپ ئەسلىدىكى تېلېگراف بىناسى ئېھتىياجنى قاندۇرالماي قاپتۇ، شۇڭا بىلەن كۇۋەيت ھۆكۈمىتى مۇلازىملىقنى ئۈزۈپ قويماسلىق شەرتى ئاستىدا يېڭىدىن بىر تېلېگراف مەركىزى سېلىپ، تېلېگراف كەسپىنى جانلاندۇرغاندىن سىرت ئامانلىق ساقلاش، قاتناشقا قوماندانلىق قىلىش، ئوت ئۆچۈرۈش، قوغدىنىش قاتارلىق ئالاھىدە سىگناللارنى بىر تەرەپ قىلىدىغان يېڭى تېلېگراف مەركىزى قۇرۇشنى قارار قىپتۇ. تېلېگراف مەركىزى ئاساسىي مۇنار، تىجارەت زالى، يېڭى ئاساسىي بىنا ۋە كونا ئاساسىي بىنادىن ئىبارەت 4 قىسمىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان بولۇپ، ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 21 مىڭ كۋادرات مېتىر كېلىدىكەن.

تېلېگراف مەركىزى قۇرۇلۇشى 1987- يىلى 4 - ئايدا باشلانغانىكەن. 1990 - يىل 8 - ئاينىڭ 2 - كۈنى ئىراق كۇۋەيتكە تاجاۋۇز قىلىپ كىرگەنلىكتىن قۇرۇلۇش توختاپ قاپتۇ. تېخى پۈتمىگەن ئاساسىي مۇنارغا زەمبىرەك ئوقى تېگىپتۇ، بولۇپمۇ مۇنارنىڭ 4- قەۋىتى ئېغىر ۋەيران بوپتۇ، كونا ئاساسىي بىنانىڭ 9 - قەۋىتىدىن 11 - قەۋىتىگىچە بولغان قەۋەتلىرىمۇ توپ ئوقىنىڭ زەربىسىگە ئۇچراپتۇ، 1991 - يىلى 3 - ئايدا ئۇرۇش ئاياغلاشقاندىن كېيىن، كۇۋەيت 8 ئاي ۋاقىت سەرپ قىلىپ كونا ئاساسىي بىنانى رېمونت قىلىپ ئەسلىگە كەلتۈرۈپتۇ. تېلېگراف مەركىزىدىكى باشقا ئىمارەتلەرنى رېمونت قىلىش ئۇرۇش ئاياغلىشىپ 3 يىلدىن كېيىن كۈنتەرتىپكە قويۇلۇپتۇ، يېڭى ئاساسىي مۇنارغا «ئازادلىق مۇنارى» دەپ نام بېرىلىپتۇ، بۇلتۇر 3 - ئاينىڭ 10 - كۈنى «ئازادلىق مۇنارى»نىڭ بىر قىسىم ئىمارەتلىرى رەسمىي ئىشلىتىلىپتۇ، ئەمىر جابىر لېنتا كېسىش مۇراسىمىغا قاتنىشىپتۇ.

«ئازادلىق مۇنارى»نى ياساشقا 50 مىليون كۇۋەيت دىنارى كېتىپتۇ، مۇنارنىڭ پولات چېۋىقلىق بېتوندىن قوپۇرۇلغان گەۋدە قىسمىنىڭ ئېگىزلىكى 308 مېتىر ئىكەن. ئۇنىڭ ئۈستىگە ئورنىتىلغان سىمسىز رادىئو تارقىتىش ئانتېننا خادىسىنىڭ ئېگىزلىكى 62 مېتىر، دىئامېتىرى 4 مېتىر كېلىدىكەن، مۇنارنىڭ ئۇچى 370 مېتىردىن ئاشىدىكەن. مۇنارنىڭ يەر ئاستىدىكى ئۇل قىسمىنىڭ چوڭقۇرلۇقى 18 مېتىر بولۇپ، 5 قەۋەتلىك بىنانىڭ ئېگىزلىكىگە تەڭ كېلىدىكەن، يەر ئاستى ئۇلى 3 يەر ئاستى تونېلىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدىكەن، بۇنىڭ ئىچىدە 2 تونېل ئاپتوموبىل توختىتىش مەيدانى بولۇپ، ئۇنىڭغا 230 ئاپتوموبىل سىغىدىكەن، يېڭى بىنامۇ 11 قەۋەت بولۇپ، كونا ئاساسىي بىنا بىلەن تۇتىشىدىكەن. مەركىزىي ئىشخانا بىناسىنىڭ تىجارەت زالى خېرىدارلار ئۈچۈن ئەڭ ئىلغار تېلېگراف مۇلازىملىقى قىلىدىكەن، تىجارەت زالىنىڭ شىمالىدا ئېلېكتر ئىستانسىسى ۋە مەركىزىي تىزگىنلەش ئۆيى بار ئىكەن.

«ئازادلىق مۇنارى» دىن 150 مېتىر ۋە 175 مېتىر يىراق جايدا يەنە 2 چوڭ قوشۇمچە ئىمارەت بار ئىكەن، ئۇنىڭ بىرى پولات چېۋىقلىق بېتون قۇرۇلمىلىق، دىئامېتىرى 44 مېتىرلىق شارسىمان ئايلانما ئاشخانا بولۇپ، ئۇ كۇۋەيت بويىچە ئەڭ ئېگىز سەيلىگاھ ئىكەن، مۇناردا 2 ئۈستى ئوچۇق ئەينەكلىك لىفت بار بولۇپ، ئۇدۇل ئاشخانىغا تۇتىشىدىكەن، ئاشخانىدىن قارىسىڭىز، كۇۋەيتنىڭ مەنزىرىسى كۆز ئالدىڭىزدا تولۇق نامايان بولىدىكەن. يەنە بىرى، ئېگىزلىكى 6 قەۋەت، دىئامېتىرى 30 مېتىرلىق يۇمىلاق ئىشخانا بىناسى بولۇپ، ئۇ ھەرقايسى تارماقلارنىڭ تېخنىكا نازارەتچىلىكى ئىشخانىسى ئىكەن، بۇ مۇناردىمۇ 2 ئەينەكلىك لىفت بولۇپ، ئىشخانا بىناسىغا تۇتىشىدىكەن. مۇنارنىڭ ئىچىدە يەنە ئايلانما پەلەمپەي ۋە مەخسۇس مۇلازىملىق لىفتى بار ئىكەن، «ئازادلىق مۇنارى»نى ياساشقا شۋېتسارىيە، فرانسىيە، ئاۋستىرىيە، پولشا، شۋېتسىيە، ئەنگلىيە ۋە گېرمانىيە شىركەتلىرى قاتنىشىپتۇ.

«ئازادلىق مۇنارى»نىڭ ئاجايىپ كۆرۈنۈشى ۋە قىياپىتى كىشىلەرگە جۇش ئۇرۇپ يۇقىرى ئۆرلەۋاتقان، ئۈزۈلۈكسىز ئالغا ئىنتىلىۋاتقان كۇۋەيت خەلقىنىڭ ھاياتىي كۈچىنى ھېس قىلدۇرىدۇ. (تۈگىدى)

2 - دۇنيا ئۇرۇشى مەزگىلىدە پولشالىق يەھۇدىيلار گېرمانىيە ناتسىستلىرىنىڭ پاجىئەلىك قىرغىنچىلىقىغا ئۇچراپ، يەھۇدىيلار ئولتۇراقلاشقان رايونلار تۈزلىۋېتىلگەن. ۋارشاۋادا قازاغا ئۇچرىغان يەھۇدىيلارنى خاتىرىلەش ئۈچۈن ئىلگىرى يەھۇدىيلار ئولتۇراقلاشقان جايدا خاتىرە ئابىدىسى ئورنىتىلدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

بالا ئىشچى ئىشلىتىشنى ئەمەلدىن قالدۇرۇش زۆرۈر

ب د ت باللار فوندى جەمئىيىتى، خەلقئارا مېھنەتكەشلەر تەشكىلاتى ۋە نورۋېگىيە ھۆكۈمىتىنىڭ تەشەببۇسى بىلەن خەلقئارا بالا ئىشچى ئىشلىتىشكە قارشى تۇرۇش يىغىنى 10- ئاينىڭ 27 - كۈنى نورۋېگىيىنىڭ پايتەختى ئوسلودا چاقىرىلدى.

ھازىرغا قەدەر يەر شارىدا باللارنى قوغداشقا دائىر نۇرغۇن ئەھدىنامە تۈزۈپ چىقىلغان بولسىمۇ، لېكىن خەلقئارا مېھنەتكەشلەر تەشكىلاتى مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: بۇ ئەھدىنامىلەردە دۇنيانىڭ جاي - جايلىرىدا ئېغىرلىشىپ كېتىۋاتقان بالا ئىشچىلار مەسىلىسى نەزەردە تۇتۇلمىغان بەلكى بۇ ئەھدىنامىلەرنى ئاز ساندىكى دۆلەتلەر ماقۇللىغان ۋە ئىمزالىغان.

ب د ت باللار فوندى جەمئىيىتىنىڭ ستاتىستىكىسىغا قارىغاندا، يەر شارىدا 4 ياشتىن 15- ياشقىچە بولغان 250 مىليون بالا ئۇزاقتىن بۇيان كەسپىي ئەمگەك بىلەن شۇغۇللىنىۋېتىپتۇ، بۇ باللار سانىنىڭ 2000 - يىلىغا بارغاندا 375 مىليونغا يېتىدىغانلىقى، مۇتلەق كۆپ ساندىكى بالا ئىشچىلارنىڭ ئاسىيا، ئافرىقا ۋە لاتىن ئامېرىكىسىدا بولىدىغانلىقى مۆلچەرلەنمەكتە. ناچار ئەمگەك شارائىتى بالا ئىشچىلارنىڭ جىسمانىي، روھىي دۆلەتلەردە ئېغىر ئىجتىمائىي ئاپەت بولۇپ قالدى، دېيىلدى.

بۇ قېتىمقى يىغىندا تۈزۈلۈدىغان يېڭى خەلقئارا ئەھدىنامە 18 ياشتىن تۆۋەن باللار ۋە ياشلار- ئۆسمۈرلەرنى پاجىئەلىك ئېكسپلا- تاتسىيە قىلىشنى مەنئى قىلىش ۋە ئۇنى جازالاشنى مەقسەت قىلىدۇ.

باللارنى پاجىئەلىك ئېكسپلاتاتسىيە قىلىشقا ئۈنۈملۈك زەربە بېرىش ئۈچۈن، ئوسلو يىغىنىدا خەلقئارا ھەمكارلىق بويىچە ھەرىكەت پروگراممىسى ماقۇللىنىدۇ، ھەرىكەت پروگراممىسى بالا ئىشچى ئىشلىتىشنى مەنئى قىلىشنىڭ قىسقا مۇددەتلىك ۋە ئوتتۇرا مۇددەتلىك نىشانىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان. قىسقا مۇددەتلىك نىشان- تېز تەدبىر قوللىنىپ، باللارنى ئىپپەت نومۇسىنى سېتىشقا مەجبۇرلاش، باللارنى قۇل قىلىش، باللارنى ھەر خىل قانۇنسىز پايدا ئېلىش پائالىيەتلىرى بىلەن شۇغۇللىنىشقا مەجبۇرلاشتەك قەبىھ بالا ئىشچى ئىشلىتىش شەكلىنى ئومۇميۈزلۈك تۈگىتىشنى؛ ئوتتۇرا مەزگىللىك نىشان - خەلقئارا ھەمكارلىقنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى باشلانغۇچ مائارىپنى قوبۇل

ئامېرىكا قورال - ياراغ سودىسى جەھەتتە دۇنيادا 1 - ئورۇندا تۇرماقتا

لوندون خەلقئارا ئىستراتېگىيە تەتقىقاتى ئورنى 11 - ئاينىڭ 14 - كۈنى ئېلان قىلغان يىللىق تەتقىقات دوكلاتىدا مۇنداق دېيىلدى: 1996 - يىلى ئامېرىكا يەنىلا يەر شارىدىكى ئەڭ چوڭ قورال- ياراغ سودىگىرى بولۇپ قالدى، ئۇنىڭ قورال - ياراغ سودىسى ئومۇمىي سوممىسى 17 مىليارد دوللارغا يېتىپ، دۇنيا قورال - ياراغ سودىسى يىلى دۇنيا بويىچە قورال - ياراغ سودىسى سوممىسى 39 مىليارد 900 مىليون دوللار بولۇپ، 1995 - يىلىدىكىدىن % 8 ئاشقان، بۇنىڭ ئىچىدە ئەنگلىيىنىڭ قورال - ياراغ سودىسى سوممىسى 8 مىليارد 800 مىليون دوللارغا يېتىپ، دۇنيا ئومۇمىي قورال - ياراغ سودا سوممىسىنىڭ % 22.1 ىنى ئىگىلىگەن. فرانسىيىنىڭ قورال - ياراغ

يىلدا بىر قېتىم ئۆتكۈزۈلىدىغان كارىپ مەدەنىيەت بايرىمى بۇ رايوندىكى ئەڭ مۇھىم سەنئەت بايراملىرىنىڭ بىرى.

سۈرەتتە: مېكسىكىنىڭ كانكون شەھىرىدە

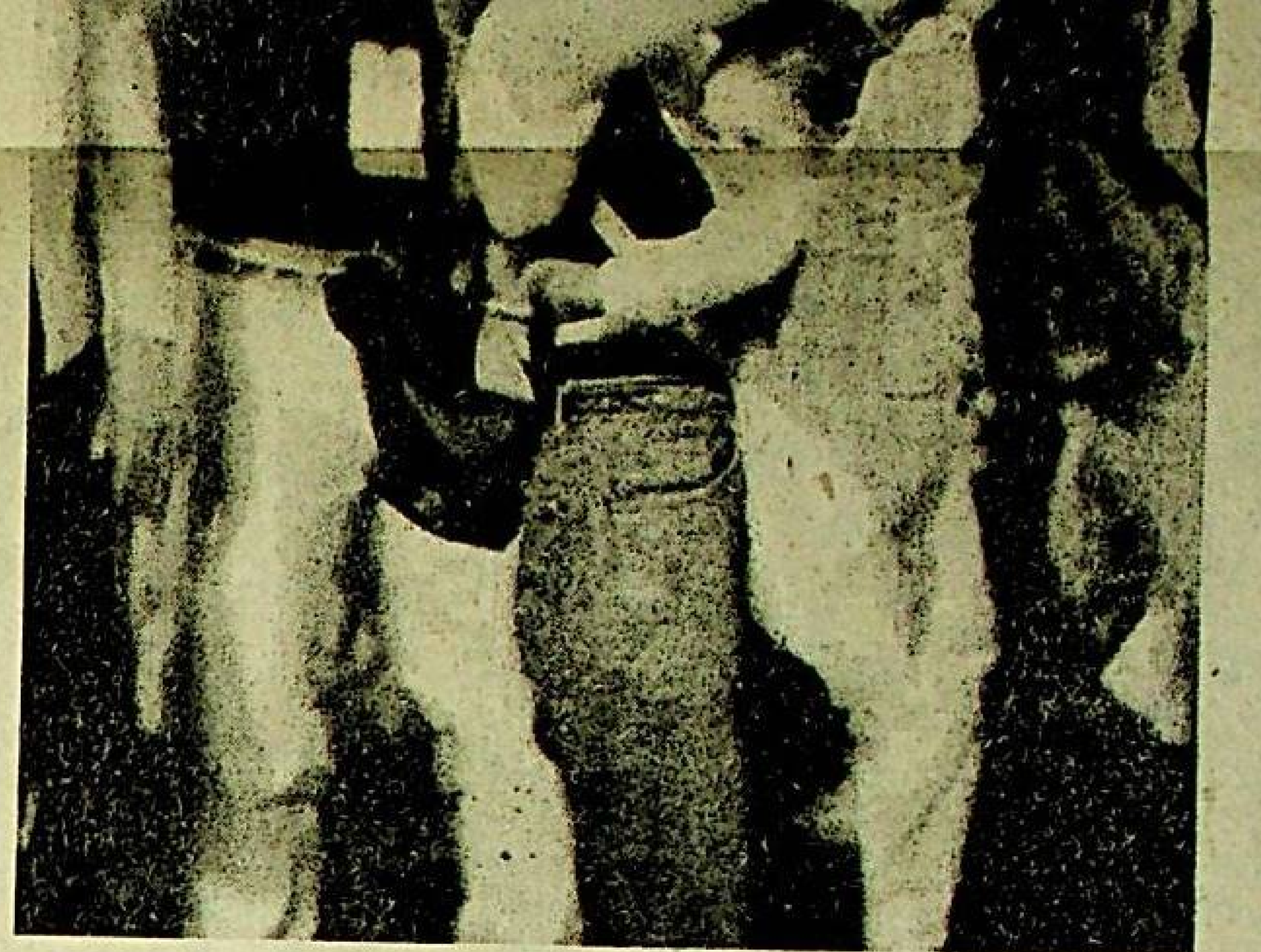

سۈرەتتە: مېكسىكىنىڭ كانكون شەھىرىدە ئۆتكۈزۈلگەن 8 - نۆۋەتلىك مەدەنىيەت بايرىمىدا ھاياجانلانغان تاماشىبىنلار ئۇسسۇل ئويناپ كېتىشتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ياراغ سودىگىرى بولۇپ قالدى، ئۇنىڭ قورال - ياراغ سودىسى ئومۇمىي سوممىسى 17 مىليارد دوللارغا يېتىپ، دۇنيا قورال - ياراغ سودىسى ئومۇمىي سوممىسىنىڭ % 42.6 ىنى ئىگىلىدى.

دوكلاتتا مۇنداق دەپ كۆرسىتىلدى: ئامېرىكىنىڭ 1996 - يىلىدىكى قورال - ياراغ سودىسىدا ئاۋىئاتسىيە تاۋارلىرى ۋە كورەشچى ئايروپىلان سودىسى سوممىسى 1995 - يىلىدىكىدىن زور دەرىجىدە ئاشقان، ئاۋىئاتسىيە تاۋارلىرى سودىسى سوممىسى 10 مىليارد 800 مىليون دوللارغا، كورەشچى ئايروپىلان سودىسى سوممىسى 3 مىليارد 100 مىليون دوللارغا يەتكەن.

بۇ دوكلاتتىكى مەلۇماتقا قارىغاندا، 1996 - 8 مىليارد 800 مىليون دوللارغا يېتىپ، دۇنيا ئومۇمىي قورال - ياراغ سودا سوممىسىنىڭ % 22.1 ىنى ئىگىلىگەن. فرانسىيىنىڭ قورال - ياراغ سودىسى سوممىسى 5 مىليارد 600 مىليون دوللارغا يېتىپ، دۇنيا قورال - ياراغ سودا سوممىسىنىڭ % 14.1 ىنى ئىگىلىگەن. دېمەك، ئامېرىكىدىن قالسىلا ئەنگلىيە 2 - ئورۇننى، فرانسىيە 3 - ئورۇننى ئىگىلىگەن.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئىشچىلارنىڭ ئاسىيا، ئافرىقا ۋە لاتىن ئامېرىكىسىدا بولىدىغانلىقى مۆلچەرلەنمەكتە. ناچار ئەمگەك شارائىتى بالا ئىشچىلارنىڭ جىسمانىي، روھىي ساغلاملىقىغا ئېغىر زىيان يەتكۈزمەكتە. ستاتىستىكىغا قارىغاندا، دۇنيادا ھەر يىلى تەخمىنەن 70 مىڭ بالا ئىشچى ئىش ئۈستىدە ئۆلۈپ كېتىدىكەن، 200 مىڭ بالا ئىشچى يارىلىنىدىكەن. بالىلار فوندى جەمئىيىتىنىڭ بۇ قېتىمقى يىغىنىدا ئوقۇلغان دوكلاتىدا: بالا ئىشچى ئىشلىتىش مەسىلىسى نۇرغۇن

ئىشلىتىش شەكلىنى ئومۇميۈزلۈك توگىتىشنى؛ ئوتتۇرا مەزگىللىك نىشان - خەلقئارا ھەمكارلىقنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى باشلانغۇچ مائارىپنى قوبۇل قىلىش يېشى باسقۇچىدا بالىلارنىڭ ھەرقانداق كەسىپ بىلەن شۇغۇللىنىشىنى مەنئى قىلىش ۋە بالا ئىشچى ئىشلىتىشتەك ھادىسىلەرنى ئۈزۈل-كېسىل يوقىتىشنى مەقسەت قىلىدۇ.

(شىنخۇا ئاگېنتلىقى)

ئەرەب ئەللىرىدە سۇ كەمچىل بولماقتا

دۇنيانىڭ ھەرقايسى جايلىرىدا

قاتار سۇ تەتقىقات مەركىزى يېقىندا ئېلان قىلغان بىر دوكلاتتا مۆلچەرلىنىشچە، كېيىنكى ئەسىردە ئەرەب ئەللىرىدە سۇ ئېغىر دەرىجىدە كەمچىل بولىدىكەن، يىللىق كەمچىل بولىدىغان سۇ مىقدارى 62 مىليارد كۇب مېترغا يېتىدىكەن.

دوكلاتتا مۇنداق دېيىلدى: ھازىر ئەرەب ئەللىرىدە كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان يىللىق سۇ سەرپىياتى ئاران 1750 كۇب مېترغا يېتىدۇ، ئەمما دۇنيا بويىچە كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان يىللىق سۇ سەرپىياتى 13 مىڭ كۇب مېترغا يېتىدۇ. دوكلاتتا مۇنداق ھېسابلاندى، سۇ بايلىقىنىڭ چەكلىك بولۇشى، نوپۇسنىڭ كۆپ بولۇشى ۋە سۇ ئىسراپچىلىقى كېيىنكى ئەسىردە ئەرەب دۇنياسىدا ئېغىر دەرىجىدە سۇ كەمچىل بولۇشىنىڭ سەۋەبى.

دوكلاتتا يەنە مۇنداق دەپ كۆرسىتىلدى: سۇ بايلىقى مەسىلىسى 21-ئەسىردە بۇ رايوندا تالاش- تارتىش ۋە توقۇنۇش پەيدا قىلىدىغان ئەڭ جانلىق ئامىل بولۇپ قالىدۇ.

ئوتتۇرا شەرق دۇنيادا سۇ بايلىقى ئەڭ قىس رايونلارنىڭ بىرى، بۇ رايوندىكى دۆلەتلەرنىڭ سۇ بايلىقى توغرىسىدىكى تالاش- تارتىشى ئۇزاقتىن بۇيان داۋاملىشىپ كەلمەكتە.

ھاراقكەشلىك ئىتالىيىدە مۇھىم ئىجتىمائىي مەسىلە بولۇپ قالدى

ئىتالىيىدە ھەر يىلى تەخمىنەن 30 مىڭ ئادەم ھاراقكەشلىك تۈپەيلىدىن ئۆلۈپ كېتىدۇ، ھاراقكەشلىك تۈپەيلىدىن زىيان بولغان ئىش ۋاقتى 25 مىليون سائەتكە يېتىدۇ.

ئىتالىيە ھاراق تاشلاش كۇلۇبى مەملىكەتلىك بىرلەشمىسى ئېلان قىلغان مەلۇماتتىن مەلۇم بولۇشىچە، يارىلىنىش، ئۆلۈش ۋەقەلىرىنى كەلتۈرۈپ چىقارغان ئاپتوموبىل ھادىسىسىنىڭ ئۈچتىن بىر قىسمى شوپۇرنىڭ ھاراق ئىچكەنلىكىدىن بولىدىكەن. سۇدا تونجۇقۇپ ئۆلۈش، ئوق چىقىپ كېتىشتىن يارىلىنىش، ئۆلۈش ۋەقەلىرىنىڭ تەخمىنەن % 30ى ھاراقكەشلىكتىن كېلىپ چىقىدىكەن.

تونۇشتۇرۇلۇشىچە، ئىتالىيىدە 2500 ھاراق تاشلاش كۇلۇبى بار بولۇپ، ئۇنىڭغا 20 مىڭ ئائىلە قاتناشقان.

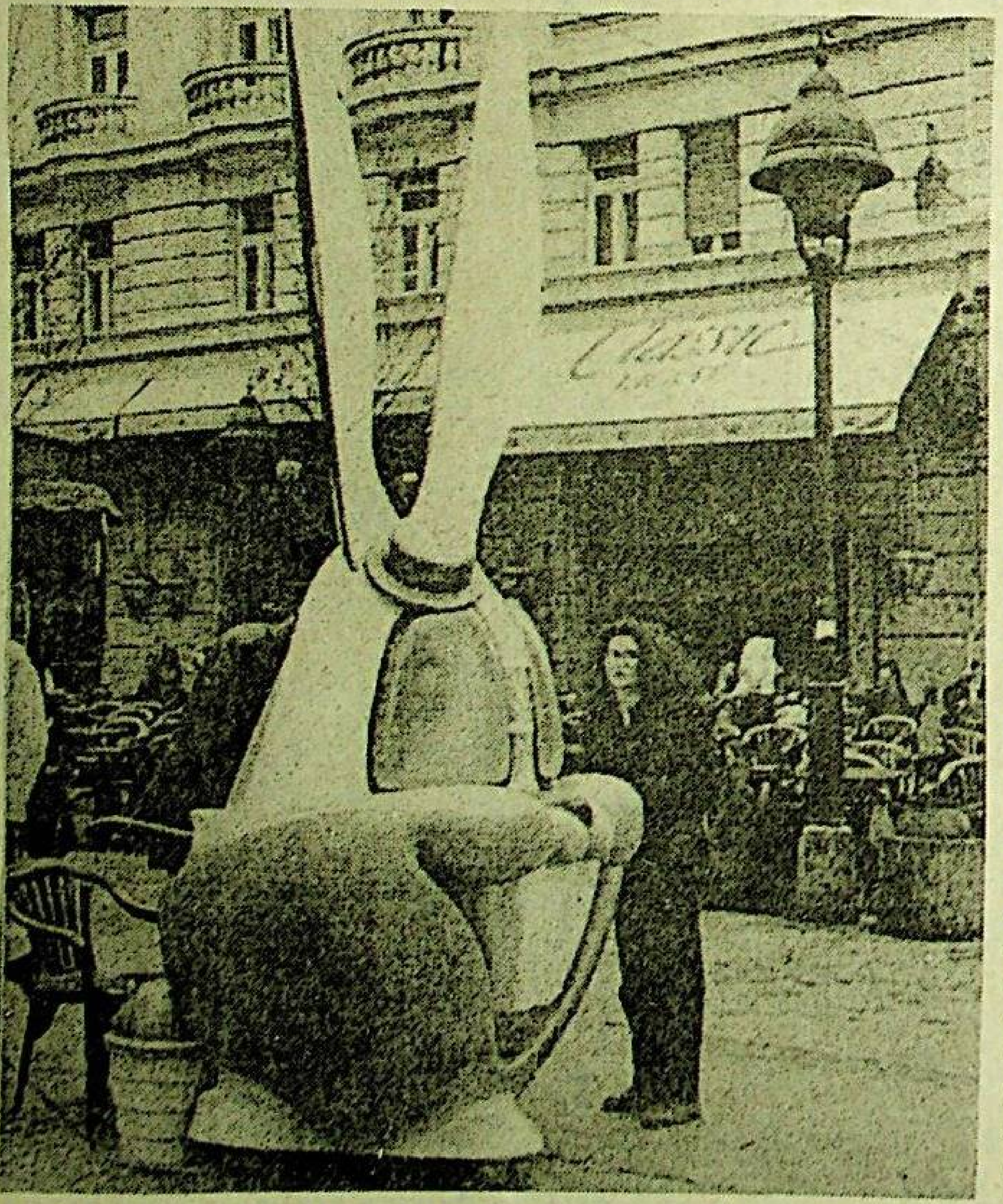

يۇگوسلاۋىيىنىڭ پايتەختى بېلگرادنىڭ كوچىلىرىدىكى توشقان شەكلىدە ياسالغان كىچىك سودا - سېتىق بوتكىلىرى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئېلنىنو ھادىسىسى ئافرىقا چۆل قۇرغاقلىقىغا يەنە ھۇجۇم قىلىدۇ

ئومۇمىي بايان

ئىنسانىيەتكە بالايىئاپەت كەلتۈرىدىغان قۇرغاقچىلىق ۋە ئاچلىق قەھەتچىلىكى 1982-يىلىدىن 1984-يىلىغىچە ئېفىئوپىيەدىكى 2 مىليونغا يېقىن كىشىنىڭ جېنىغا زامىن بولدى، تەلەيي شۇنداق تەتۈر كىلىۋاتىدۇكى، ئېلنىنو ھادىسىسى ئافرىقا چۆل قۇرغاقلىقىدا يەنە يۈز بېرىدىغاندەك تۇرىدۇ. ئۇ 1992-يىلىدىن 1993-يىلىغىچە ئافرىقىدا ئېغىر قۇرغاقچىلىق پەيدا قىلىپ، نۇرغۇن زىيان كەلتۈرگەن. مۇتەخەسسىلەرنىڭ قارىشىچە، ئېلنىنو ھادىسىسىنىڭ ھەر 4، 5 يىلدا بىر قېتىم دەۋر قىلىشى ئېھتىمالغا ناھايىتى يېقىن ئىكەن.

مۇتەخەسسىلەرنىڭ تونۇشتۇرۇشىچە، شىمالىي يېرىم شاردىكى بەزى رايونلار بوران ئاپىتىگە ئۇچرىغاندا، ئافرىقا يەنە ئېلنىنو پەيدا قىلغان قۇرغاقچىلىق ئاپىتىگە ئۇچرايدىكەن. ئېلنىنو - تىنچ ئوكياننىڭ شەرقىي قىسمى، چىلىنىڭ دېڭىز بويىدا ئىسسىق ھاۋا ئېقىمى پەيدا قىلىدىغان ئاپەت خاراكتېرلىك ھاۋا كىلىماتى، دەۋرلىك بۇنداق ھاۋا كىلىماتى دۇنياغا مۆلچەرلىگۈسىز زىيان كەلتۈرىدۇ.

ئامېرىكا مېتېئورولوگلىرىنىڭ مۆلچەرلىشىچە، بۇ يىلقى ئېلنىنو ھادىسىسى كېلەر يىلى 3-ئايغىچە داۋاملىشىدىكەن.

شەرقىي ئافرىقا ئېگىزلىكىگە جايلاشقان تانزانىيىدە بۇلتۇر 10-ئايدىن 12-ئايغىچە بولىدىغان يامغۇر پەسلىدە يامغۇر ياغمىغان، بۇ يىلنىڭ بېشىدىكى يامغۇرلۇق پەسلىدىمۇ يامغۇر ئىنتايىن ئاز يېغىپ، دېھقانچىلىققا خەۋپ كەلتۈرگەن.

شەرقىي ئافرىقىغا جايلاشقان كېنىيە بۇلتۇر كېيىنكى يېرىم يىلدا قۇرغاقچىلىق ئاپىتىگە ئۇچرىغانلىقتىن، ھۆكۈمەت ئېھتىياجنى ھەل قىلىش ئۈچۈن كۆپلەپ ئاشلىق ئىمپورت قىلىشقا مەجبۇر بولغان، ئەگەر ئېلنىنو ھادىسىسى داۋاملىشىۋەرسە، ئاشلىق بىلەن تەمىنلەش تېخىمۇ جىددىيلىشىدۇ. شەرقىي ئافرىقىدىكى ئۇگاندامۇ ئېلنىنو ھادىسىسىگە ئۇچرىغان، ئەسلىدە 7-ئايدا باشلىنىدىغان يامغۇر پەسلى 1 ئاي كېچىكىپ 9-ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىدا باشلانغان، بۇ دۆلەتنىڭ كۆپ قىسىم رايونلىرىدا ئۈزلۈكسىز قارا يامغۇر ياغقان. بۇنداق ۋەزىيەت يىل ئاخىرىغىچە داۋاملىشىدىغاندەك قىلىدۇ.

ب د ت ئاشلىق ۋە يېزا ئىگىلىك تەشكىلاتىنىڭ مۇتەخەسسىلىرى ئاگاھلاندۇرۇپ مۇنداق دېدى: كالا ۋاباسى قاتارلىق چارۋا كېسەللىكلىرى سۇدانىنىڭ جەنۇبىي قىسمى، ئېفىئوپىيە، ئۇگاندانىڭ شىمالىي قىسمى ۋە كونگو جۇمھۇرىيىتى قاتارلىق جايلاردا يامرىشى مۇمكىن، ئەگەر ۋاقتىدا ئۈنۈملۈك تەدبىر قوللىنىلمىسا، بۇ جايلارنىڭ باقمىچىلىقى ئېغىر زەربىگە ئۇچرايدۇ.

ئېلنىنو ھادىسىسى ئافرىقىدىكى بەزى دۆلەتلەردە ئاچارچىلىق پەيدا قىلدى، ب د ت ئاشلىق، يېزا ئىگىلىك تەشكىلاتىنىڭ ئاشكارىلىشىچە، ئېرىترىيىدە 170 مىڭ توننا، سومالىدا 86مىڭ توننا، كېنىيىدە 270 مىڭ توننا، بۇرۇندىدا 17 مىڭ توننا، كونگو دېموكراتىك جۇمھۇرىيىتىدە 65 مىڭ توننا ئاشلىق كەملەيدىكەن.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر، تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新 疆 日 报

(维吾尔文)

(بۈ سان 4 بەت)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۈتاش نومۇرى: CN 65—0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋاكالەت نومۇرى: 1—57)

1997 ـ يىل
نويابىر
30
يەكشەنبە

ئۈرۈمچىنىڭ ھاۋارايى:
كۈندۈزى ۋە كېچىسى ئوچۇق، بەزىدە بۇلۇتلۇق بولىدۇ، تېمپېراتۇرا ℃16 - - ℃9 - بولىدۇ، 3 بال شامال چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنى ئاچتى

پەيزاۋات ناھىيىسىدىكى يەر تەۋرەش ئاپىتىگە ئۇچرىغان ھەر مىللەت خەلقىنىڭ يۇرت - ماكانىنى قايتا قۇرۇش خىزمىتى ئاساسىي جەھەتتىن تاماملاندى

ئۆز مۇخبىرىمىز مۇھەممەتئىمىن ئوبۇل خەۋەر قىلىدۇ: پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەننىڭ يېقىندىن كۆڭۈل بۆلۈشى، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ بىۋاستە يېتەكچىلىك قىلىشى بىلەن پەيزاۋات ناھىيىسىدىكى يەر تەۋرەش ئاپىتىگە ئۇچرىغان ھەر مىللەت خەلقىنىڭ يۇرت - ماكانىنى قايتا قۇرۇش خىزمىتى ئاساسىي جەھەتتىن تاماملاندى. نۆۋەتتە 13 مىڭ يۈرۈشتىن كۆپرەك ئولتۇراق ئۆي پۈتۈپ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى بېكىتكەن قىش كىرىشتىن بۇرۇن ئاپەتكە ئۇچرىغان ئاممىنى يېڭى ئۆيگە كۆچۈرۈپ بولۇش ۋەزىپىسى ئوڭۇشلۇق ئىشقا ئاشۇرۇلدى. بۇنى ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ باش كاتىپى تۇرسۇن سادىر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى مۇشۇ ئاينىڭ 28 ـ كۈنى ئاچقان ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنىدا ئوتتۇرىغا قويدى.

بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان پەيزاۋات ناھىيىسىدە 6 بالدىن يۇقىرى 7 قېتىم، 5 بالدىن 5.9 بالغىچە 8 قېتىم يەر تەۋرىدى. يەر ئۇدا تەۋرىگەچكە تۇرالغۇ قۇرۇلۇشلار ئېغىر بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرىدى. پەيزاۋات ناھىيىسىنىڭ 6 ـ 5 يېزا ـ بازىرى ۋە قالغۇچ مەيدانىدىكى ئۆيلەرنىڭ ھەممىسى دېگۈدەك ئۆرۈلۈپ چۈشتى. باشقا يېزا ـ بازارلاردىكى بىر قىسىم ئولتۇراق ئۆيلەرمۇ ۋەيران بولدى ياكى بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرىدى. 300 مىڭدىن كۆپرەك كىشى، 60 مىڭدىن كۆپرەك ئائىلە ئاپەتكە ئۇچراپ، 22 كىشى ئۆلدى، 112 كىشى يارىلاندى. يېزىلاردىكى 260 مىڭ ئېغىزدىن كۆپرەك ئۆي ۋەيران بولدى ۋە بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرىدى. 6000 چارۋا مال ئۆلدى. 645 مىڭ كۇۋادرات مېتىر كۆلەمدىكى ئومۇمنىڭ ئۆيى ۋەيران بولدى ۋە بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرىدى. مۆلچەرلىنىشىچە، يەر تەۋرەش ئاپىتى كەلتۈرگەن بىۋاستە ئىقتىسادىي زىيان 1 مىليارد 10 مىليون يۈەنگە يەتكەن. ئاپەت يۈز بەرگەندىن كېيىن، پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەن ۋە ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ئاپەت رايونىدىكى خەلقنىڭ تۇرمۇشىغا ئىنتايىن كۆڭۈل بۆلۈپ، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش، يۇرت ـ ماكانىنى قايتا قۇرۇش خىزمىتىنى تېز ئورۇنلاشتۇردى ۋە ئاپەت رايونىدىكى خەلقتىن سەمىمىي ھال سورىدى. ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش خىزمىتىنىڭ ئوڭۇشلۇق ئىشلىنىشىگە كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، ئاپتونوم رايون قاتلاممۇ قاتلام ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇپ خەتەردىن قۇتقۇزۇش خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى ۋە كونكرېت ئىش بېجىرىش ئاپپاراتلىرىنى تەسىس قىلىپ، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش، يۇرت ـ ماكانىنى قايتا قۇرۇش خىزمىتىگە كونكرېت مەسئۇل بولدى. ئاپتونوم رايون مالىيىدە ئېغىر قىيىنچىلىق بولۇۋاتقان

(ئاخىرى 4 ـ بەتتە)

ماۋزۇ خەۋەرلەر

- ئاپتونوم رايونىمىزدا ئىشچى ـ خىزمەتچىلەرنىڭ ئولتۇراق ئۆي قۇرۇلۇشى سۈرئىتى تېزلىتىلمەكتە
- ئۈرۈمچىدە ياسىلىۋاتقان 2-ئۇزۇن يوللۇق تېلېگراف تۈگۈنى بىناسىنىڭ ئۈستى يېپىلدى
- ئۈرۈمچى ئايرودرومىنىڭ پاسكىنا سۇنى بىر تەرەپ قىلىش ئەسلىھەسى تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىندى
- قوراللىق ساقچى قىسىمنىڭ 1000 دىن ئارتۇق كوماندىر ـ جەڭچىسى يېڭى گازارمىغا كۆچۈپ كىردى
- 12-تۆەن مەيدانىدىكىلەر پاي تۈزۈمى شەكلىدىكى بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش ئىشىنى سىناق قىلماقتا
- شىنجاڭ ھەربىي رايونى يېڭى ـ كونا ئەسكەرلەرنى تونۇشۇش خىزمىتىنى ماسلاشتۇردى
- ئاپتونوم رايونىمىزدىكى بىر تۈركۈم دۆلەت مەمۇرلىرى تۇنجى بولۇپ دۆلەت مەمۇرى گۇۋاھنامىسىنى تاپشۇرۇۋالدى
- جۇڭگو داخې گۇرۇھى چەكلىك شىركىتى بىلەن «گۇيلىن جەنۇبىي كاۋچۇك گۇرۇھى شىركىتى» نىڭ ئۈرۈمچى شۆبىلىرى قۇرۇلدى

ئۈرۈمچى ـ ماڭيا ئارىلىقىدىكى ئالاقىلىشىش قۇرۇلۇشىدا ئىش باشلاندى

يەنجى، كورلا، لوپنۇر، چاقىلىق ئارقىلىق ماڭيادا ئاخىرلىشىدۇ. ئۇزۇنلۇقى 1432 كىلومېتىر كېلىدۇ، بۇنىڭ ئىچىدە يېڭىدىن ئېلىنغان لىنىيە 962 كىلومېتىرغا يېتىدۇ. بۇ قۇرۇلۇشقا دۆلەت 200 مىليون يۈەن مەبلەغ سالدى. قۇرۇلۇش ئىشچىلىرى ناچار تەبىئىي شارائىتقا قارىماي جاپاغا چىداپ

مېھىر ـ مۇھەببەتتىن ئېچىلغان ئىتتىپاقلىق گۈللىرى

— مايتاغ نېفىت ـ خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتى مۇپەتتىش باشقارمىسىنىڭ خىزمەتچىسى جو جىڭنىڭ ئوقۇغۇچىسىز قالغان 2 ئۇيغۇر بالىغا ياردەم بەرگەنلىكى توغرىسىدا

مەھەممەت سابىت

جوجىڭ نېفىت سېپىدىكى ئاددىي خىزمەتچى. ئۇ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ئەلگىرى سۈرۈشتە ئىشنى ئاددىي، كىچىك ئىشتىن باشلىدى، ئۇنىڭ غەمخورلۇقى بىلەن ئوقۇشسىز قالغان 2 ئۇيغۇر بالا مەكتەپ قوينىغا قايتىپ كەلدى.

1992-يىلى 3-ئاينىڭ مەلۇم بىر كۈنى جوجىڭ «شىنجاڭ گېزىتى» نىڭ 4-بېتىگە بېرىلگەن «ئۈمىد قۇرۇلۇشى جەمئىيەتتىكىلەرگە مېھىر ـ شەپقەت يەتكۈزۈپ، ئوقۇشسىز قالغان بالىلارغا ياردەم قىلىشنى مۇراجىئەت قىلىدۇ» دېگەن خەۋەرنى كۆرۈپ قالدى، بۇ خەۋەر جوجىڭنى چوڭقۇر تەسىرلەندۈردى، ئۇ ئانىسى سۆزلەپ بەرگەن مۇنداق بىر ئىشنى ئېسىدىن چىقارمىغانىدى: 1956 ـ يىلى ئۇنىڭ ئانىسى شىنجاڭغا يېڭىلا كەلگەن بولۇپ، ئۇ جوجىڭنىڭ دادىسى ئىشلەيدىغان بۇرغىلاش ئەترىتى بىلەن بىللە قەشقەردە تۇراتتى. ئۆيلەنمىگەن يەردىن جوجىڭنىڭ ئانىسى ئېغىر كېسەل بولۇپ قېلىپ، قىزىتمىسى ئىنتايىن ئۆرلەپ كېتىدۇ، ئۇنىڭ قېشىدا قارىغۇدەك ئادىمى يوق ئىدى. جوجىڭنىڭ دادىسى ۋاقتىدا كېلەلمەيدۇ، دەل شۇ ۋاقىتتا ناتونۇش بىر ئۇيغۇر ئايال ئۇنى

(ئاخىرى 4 ـ بەتتە)

قىممەتلىكى داۋاملاشتۇرۇشتا

قىسقا ئوبزور

دەۋرىمىزنىڭ خىسلەتكە باي بولۇشى كىشىلەرنىڭ مەنىۋى بايلىقىنىڭ ئېشىپ بېرىۋاتقانلىقى، ئۆز ئارا مېھىر ـ مۇھەببەتنىڭ چوڭقۇرلىشىۋاتقانلىقىدىن ئايرىلمايدۇ. پارتىيىنىڭ مىللىي سىياسىتىنىڭ تەربىيىسىدە ئۆزىنى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ قەلبىدىكى، تەقدىردىشى ھېسابلاپ، ئېجىل-ئىناقلىقنى، ساخاۋەتنى ئەلا بىلىدىغان، ئەمەلىيىتىدە كۆرسىتىدىغان كىشىلەر جەمئىيىتىمىزدە بارغانسېرى كۆپەيمەكتە. يولداش جوجىڭ ئاشۇلارنىڭ بىرى، ئۇ نېفىتلىكتىكى ئاددىي خىزمەتچى بولسىمۇ، دەۋرنىڭ خىسلىتىنى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى، مېھىر ـ مۇھەببەتنى ئەلا بىلگەن، نام چىقىرىشنى ئەمەس، باشقىلارغا نەپ بېرىشنى گۈزەل كۆرگەن، شۇڭا 2 ئۇيغۇر بالىنىڭ مەكتەپتە ئوقۇش قىيىنچىلىقىنى تەشەببۇسكارلىق بىلەن خالىس ھەل قىلغان.

بىر ئادەمنىڭ بىرەر خالىس ئىش ياكى ساخاۋەت قىلىشى ئاسان، قىيىنى ئۇنى داۋاملاشتۇرۇشتا. جوجىڭ 2 ئۇيغۇر ئوقۇغۇچىغا قىلغان ساخاۋىتىنى 3 يىلدىن بۇيان ئاقلىق داۋاملاشتۇرۇپ كېلىۋاتىدۇ، مۇشۇ نۇقتىدا جوجىڭنى ئۈلگە قىلىش، ئۇنىڭ ئالىيجاناب روھىنى مەدھىيىلەش لازىم.

كۆرگەن، شۇڭا 2 ئۇيغۇر بالىنىڭ مەكتەپتە ئوقۇش قىيىنچىلىقىنى تەشەببۇسكارلىق بىلەن خالىس ھەل قىلغان.

بىر ئادەمنىڭ بىرەر خالىس ئىش ياكى ساخاۋەت قىلىشى ئاسان، قىيىنى ئۇنى داۋاملاشتۇرۇشتا. جوجېك 2 ئۇيغۇر ئوقۇغۇچىغا قىلغان ساخاۋىتىنى 3 يىلدىن بۇيان ئىزچىل داۋاملاشتۇرۇپ كېلىۋاتىدۇ، مۇشۇ نۇقتىدا جوجېكنى ئۇلۇغلاش، ئۇنىڭ ئالىيجاناب روھىنى مەدھىيىلەش لازىم.

ھازىر ئاپتونوم رايونىمىز نىسپىي نامرات. شەھەر، ناھىيە، يېزىلاردا نۇرغۇن نامراتلار، يېتىم، قىيىنچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلار جوجېكدەك خالىس ساخاۋەتچىلەرگە موھتاج. ئۇلارغا ياردەم بېرىش كوممۇنىستىك ھەمكارلىق روھىنى، ئىنسانپەرۋەرلىكنى جارى قىلدۇرغانلىقلا بولۇپ قالماستىن، نامراتلارنى يۆلەشكىمۇ تۆھپە قوشقانلىق ھېسابلىنىدۇ. ئىشىنىمىزكى، مەنىۋى بايلىقنىڭ ئېشىپ بېرىشى بىلەن ئىتتىپاقلىق، ھەمكارلىق، نامراتنى يۆلەش روھى جەزمەن چېچەكلەپ، كۆپلەپ مېۋە بېرىدۇ.

غۇلجا ناھىيىسى ئورمان بىنا قىلىش، كۆكەرتىش خىزمىتىدە مەملىكەت بويىچە 100 ياخشى ناھىيىنىڭ بىرى بولدى

تەگرىتاغ ئەتراپلىرىدا

ئۆز مۇخبىرىمىز مەۋلان سابىت خەۋەر قىلىدۇ: مەملىكەت ۋە ئاپتونوم رايون بويىچە كۆپ قېتىم كۆكەرتىش خىزمىتىدە ئىلغار بولۇپ باھالانغان غۇلجا ناھىيىسى يېقىندا ئورمانچىلىق مىنىستىرلىكى، مەملىكەتلىك كۆكەرتىش كومىتېتىنىڭ تەكشۈرۈپ بېكىتىشى بىلەن مەملىكەت بويىچە ئورمان بىنا قىلىش - كۆكەرتىش خىزمىتىدىكى 100 ياخشى ناھىيە قاتارىغا كىرگۈزۈلدى. بۇ ناھىيە ئۇزاقتىن بۇيان ئورمان بىنا قىلىش بىلەن ئىزچىل شۇغۇللىنىپ كەلمەكتە. ھازىرغا قەدەر ناھىيە بويىچە ئورمان كۆلىمى 298 مىڭ موغا، ئورمان بىلەن تورلاشتۇرۇش نىسبىتى % 89 كە، كۆكەرتىش نىسبىتى % 98.3 كە يەتكۈزۈلدى. ئېتىز - ئېرىقلار ئورمان بىلەن تورلاشتۇرۇپ بولۇندى.

ئاقتۇ ناھىيىسىدىكى دېھقان، چارۋىچىلار داۋالىنىشتىن غەم يېمەيدىغان بولدى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇشۈكۈر قاۋۇل خەۋەر قىلىدۇ: ئاقتۇ ناھىيىسى 7-ئايدىن باشلاپ ھەمكارلىشىپ داۋالاشنى يولغا قويغانلىقتىن، دېھقان، چارۋىچىلار داۋالىنىشتىن غەم يېمەيدىغان بولدى.

يېرىم دېھقانچىلىق، يېرىم چارۋىچىلىق قىلىدىغان بۇ ناھىيىنىڭ يېزا - قىشلاقلىرى تارقاق، قاتنىشى قۇلايسىز بولۇپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ كېسەل كۆرسىتىش، داۋالىنىش ئىشلىرى ئىنتايىن قىيىن ئىدى. ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى بۇ مەسىلىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن «ھەمكارلىشىپ داۋالاش ئىشلىرىنى

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

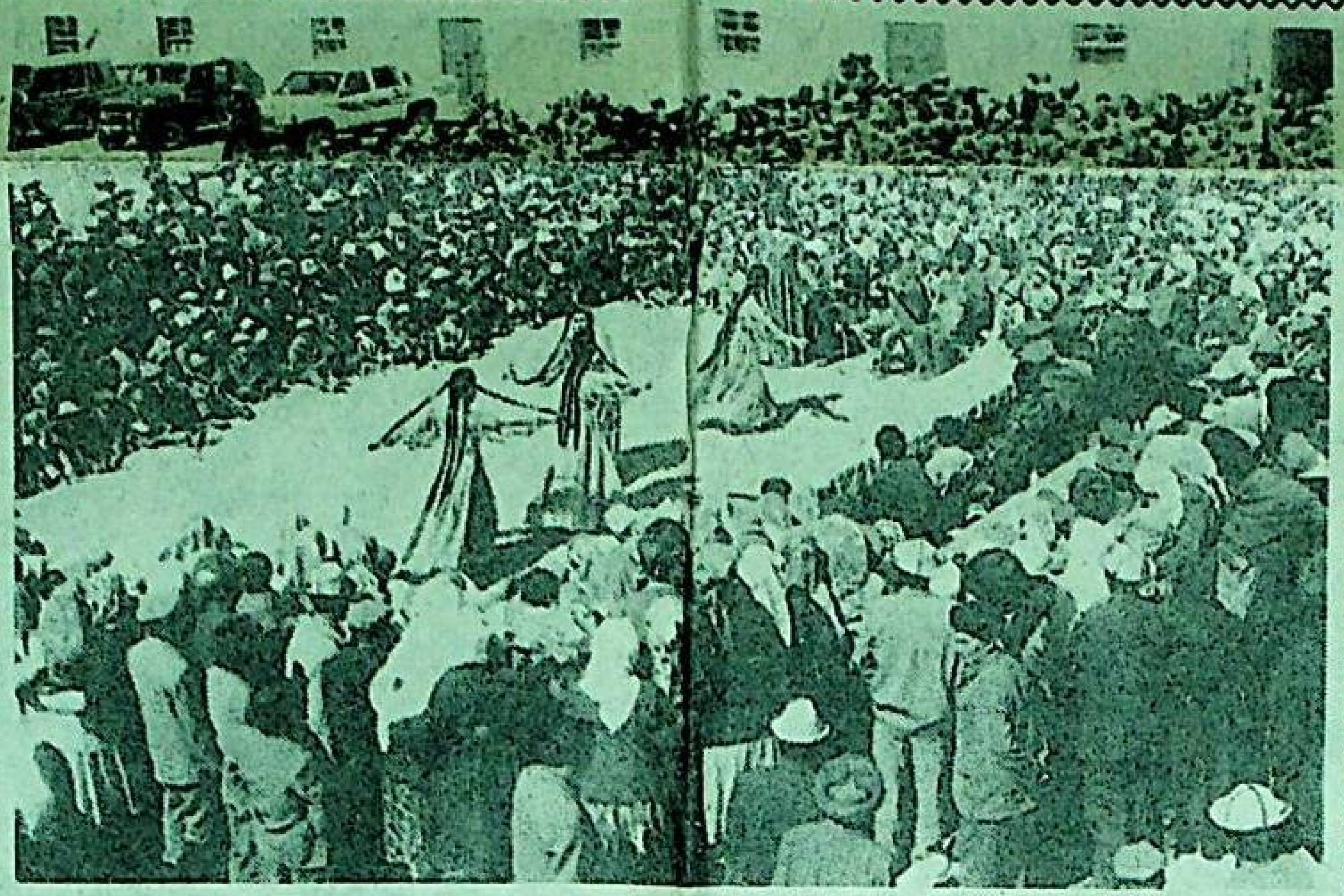

ئاقتۇ ناھىيىسى يېقىندا ناھىيىلىك سەنئەت ئۆمىكىنى چارۋىچىلىق رايونى ۋە يېزا-بازارلارغا چوڭقۇر چۆكۈپ ئويۇن قويۇپ، پارتىيە 15-قۇرۇلتىيىنىڭ روھىنى تەشۋىق قىلىشقا ئۇيۇشتۇردى.

سۈرەتتە: ئارتىسلار ئويۇن قويماقتا.

جۇيۈكشيەن فوتوسى

ئاپتونوم رايونغا بىۋاسىتە قاراشلىق ئورگانلار خىزمىتى كومىتېتى قىيىنچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلارغا ياردەم بېرىش يىغىنى ئۆتكۈزدى

يىغىنغا قېيۇم باھاۋۇدۇن، ۋاڭ خۈەيۇ قاتارلىقلار قاتناشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز مېھرىگۈل تۇردى خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونغا بىۋاسىتە قاراشلىق ئورگانلار خىزمىتى كومىتېتى 11-ئاينىڭ 28-كۈنى چۈشتىن كېيىن شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتىدا قىيىنچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلارغا ياردەم بېرىش يىغىنى ئۆتكۈزدى. شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى قاتارلىق 25 ئالىي مەكتەپ، ئوتتۇرا تېخنىكومدىكى قىيىنچىلىقى بار 70 ئوقۇغۇچىغا 500 يۈەندىن قۇتقۇزۇش پۇلى تارقىتىپ بېرىلدى.

بۇ يىلنىڭ بېشىدا ئاپتونوم رايونغا بىۋاسىتە قاراشلىق ئورگانلار ئىتتىپاق خىزمىتى كومىتېتى ئائىلىسىدە قىيىنچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئوقۇشىنى ئوڭۇشلۇق تاماملىشىغا ياردەم بېرىش ئۈچۈن «1 يۈەن» ئىئانە قىلىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرغانىدى. بۇ پائالىيەتكە ھەر دەرىجىلىك ئىتتىپاق تەشكىلاتلىرى ئاكتىپ ئاۋاز قوشتى. ھازىرغا قەدەر ئىئانە قىلىنغان پۇل 40 مىڭ يۈەنگە يەتتى. مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنىڭ تەكشۈرۈشى ئارقىلىق 70 ئوقۇغۇچى 1-تۈركۈمدە ياردەم بېرىش ئوبيېكتى قىلىپ تاللاندى.

يىغىنغا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى قېيۇم باھاۋۇدۇن، ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى ۋاڭ خۈەيۇ قاتارلىقلار قاتناشتى. ۋاڭ خۈەيۇ مۇنداق دېدى: بۇ قېتىمقى پائالىيەت بىزنى ئىجتىمائىي كۈچلەرنى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مائارىپ ئىشلىرىنى قوللاشقا سەپەرۋەر قىلىشتا قىممەتلىك تەجرىبىلەر بىلەن تەمىن ئەتتى. بۇ تېخىمۇ كېڭەيتىشىمىز ۋە جارى قىلدۇرۇشىمىزغا ئەرزىيدۇ. بۇ قېتىمقى پائالىيەتنى ئاساس قىلىپ، ئاپتونوم رايونىمىز تەۋەسىدە «ئوقۇتقۇچىلارنى ھۆرمەتلەش، مائارىپقا ئەھمىيەت بېرىش» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، سوتسىيالىستىك يېڭى ئىستىل تىكلەش تەربىيىسىنى تەشەببۇس قىلىشىمىز لازىم. ياردەم پۇلىغا ئېرىشكەن ئوقۇغۇچىلار بۇ قېتىمقى پائالىيەتنى ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچ قىلىپ، لاياقەتلىك ئىختىساس ئىگىلىرىدىن بولۇپ چىقىش ئۈچۈن تىرىشىشى كېرەك.

نامىلىق مۇكاپاتلىق ماقالە

ئاپتونوم رايونلۇق پوچتا - تېلېگراف باشقۇرۇش ئىدارىسى ھەمكارلاشتى

962 كىلومېتىرغا يېتىدۇ. بۇ قۇرۇلۇشقا دۆلەت 200 مىليون يۈەن مەبلەغ سالدى، قۇرۇلۇش ئىشچىلىرى ئاچار، تەبىئىي شارائىتقا قارىماي جاپاغا چىداپ ئىشلەپ ھازىرغىچە 200 كىلومېتىردىن ئارتۇق يەردە كابېلنى كۆمۈپ بولدى. بۇ قۇرۇلۇش تاماملانغاندىن كېيىن لىنىيە بويىدىكى ناھىيە، شەھەرلەرنىڭ ئۇزۇن يوللۇق تېلېفون ئالاقىسىغا بولغان ئېھتىياجىنى كاپالەتلەندۈرۈپلا قالماي، غەربىي شىمالنىڭ ئوپتىكىلىق كابېل لىنىيىسىنى ئايلانما ھالەتكە كەلتۈرۈپ، ئالاقىلىشىش دەرىجىسى يەنىمۇ ئاشۇرۇلىدۇ.

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز تۇردى ئۇلۇغ خەۋەر قىلىدۇ: پوچتا - تېلېگراف مىنىستىرلىكى پىلانلىغان ئۈرۈمچى - كورلا - چاقىلىق - ماڭيا ئوپتىكىلىق كابېل قۇرۇلۇشىدا 11-ئاينىڭ بېشىدا ئىش باشلاندى. بۇ، ئۈرۈمچى - گېرمو - شىنىڭ - لەنجۇ ئارىلىقىدىكى 2-لىنىيىلىك ئوپتىكىلىق كابېل غول لىنىيىسىنىڭ تەركىبىي قىسمى ھېسابلىنىدۇ.

بۇ ئالاقىلىشىش لىنىيىسى ئۈرۈمچىدىن باشلىنىپ، تۇرپان، توقسۇن، خوشۇت،

خېجىڭ ناھىيىلىك پوچتا - تېلېگراف ئىدارىسى بۇ يىل 1-ئايدىن 10-ئاينىڭ ئاخىرىغىچە پوچتا-تېلېگراف كەسپىي كىرىمىنى 9 مىليون 430 مىڭ يۈەنگە يەتكۈزۈپ، ئۆتكەن يىلنىڭ ئوخشاش مەزگىلىدىكىدىن % 79.06 ئاشۇردى.

سۈرەتتە: پوچتا - تېلېگراف خادىملىرى ئابونتلار ئۈچۈن مۇلازىملىق قىلماقتا.

تۇردى ئەبەيدۇللا فوتوسى

قىسقا خەۋەرلەر

△ ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مىيىپلەرنى نىسبەت بويىچە تولۇق ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇشنىڭ ئەسىر ھالقىيدىغان مۇساپە جەدۋىلىنى تۈزۈپ چىقتى ۋە بۇنى 11-ئاينىڭ 10-كۈنى ھۆججەت قىلىپ تارقاتتى.

بۇ يىللىق مۇساپە جەدۋىلىدە باسقۇچلار، نىشانلار تەپسىلىي بەلگىلەندى. ۋاڭ جيۈلى

△ شىنجاڭ يازغۇچىلار جەمئىيىتى ئۇيۇشتۇرغان ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە 2-نۆۋەتلىك نوپۇسى ئاز ئاز سانلىق مىللەتلەر ئەدىبلىرى ئىجادىيەت سۆھبەت يىغىنى 11-ئاينىڭ 18-كۈنىدىن 20-كۈنىگىچە ئۈرۈمچىدە ئۆتكۈزۈلدى. ئاپتونوم رايونىمىزدىكى موڭغۇل، قىرغىز، تاجىك، رۇس، سالا، داغۇر، ئۆزبېك، مانجۇ، خۇيزۇ، شىبە، دۇڭشياڭ، جۇاڭزۇ قاتارلىق مىللەتلەرنىڭ ئەدىبلىرىنىڭ 22 نەپەر ۋەكىلى تەكلىپكە بىنائەن سۆھبەت يىغىنىغا قاتناشتى.

شياۋيې

△ قۇمۇل شەھىرىدىكى يېزا - بازار ئورگانلىرى، 7 پونكىت، 8 ئورۇندىكىلەر، ئوقۇتقۇچىلار ۋە 1990-يىلىدىن بۇيان ئالىي مەكتەپ ۋە تېخنىكوملارنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلاردىن بولۇپ 149 كادىر 11-ئاينىڭ 19-كۈنى قۇمۇل شەھىرىگە قاراشلىق يېزىلاردىكى ھەرقايسى كەنت، مەھەللە ئىش بېجىرىش ئورنى ۋە ئاھالىلەر كومىتېتلىرىغا ۋەزىپە بىلەن چېنىقىشقا يۈرۈپ كەتتى.

خۇاڭ جەنجاڭ

توقسۇ ناھىيىسى 15-قۇرۇلتاي روھىنى ئۆز ئەمەلىيىتىگە تەتبىقلاپ ئۆگىنىشنى قاتلامۇ قاتلام چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ئۆگىنىشنىڭ ئۈنۈمىنى ئۆستۈردى.

سۈرەتتە: ئۆگەن يېزىسىدىكى دېھقانلارغا قۇرۇلتاي روھى يەتكۈزۈلمەكتە.

تەكلىپلىك مۇخبىرىمىز تۇرغۇن ئىبراھىم فوتوسى

بۇ ھەقىقەتەنمۇ ياشانغانلارنىڭ كۆڭلىدىكىدەك ئارامگاھى ئىكەن

تۇردى قادىر نازىرى، ئەيساجان ئابدۇللا (ئۆز مۇخبىرلىرىمىز)، ماھىرە داۋۇت (ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز)

مۇخبىرلىق خاتىرىسى

بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، شىنجاڭ نېفىت باشقۇرۇش ئىدارىسى گېئولو-گىيىلىك چارلاش باشقارمىسىدىكى دەم ئېلىشقا، پېنسىيىگە چىققان ئىشچى - خىزمەتچىلەر تەھرىر بۆلۈممىزگە خەت يېزىپ، ئۆزلىرىنىڭ بىر ئۆمۈر نېفىت گېئولوگىيىلىك چارلاش خىزمىتىدە بولغانلىقى، دەم ئېلىشقا، پېنسىيىگە چىققاندىن كېيىن، ئاخىرقى ئۆمرىنى باشقارمىنىڭ دەم ئېلىشقا،پېنسىيىگە چىققانلارنى باشقۇرۇش پونكىتىدا خۇشال- خۇرام،مەنىلىك ئۆتكۈزۈۋاتقانلىقىدىن مىننەتدار بولۇپ، باشقارما ۋە باشقارمىنىڭ دەم ئېلىشقا، پېنسىيىگە چىققانلارنى باشقۇرۇش پونكىتىغا گېزىت يۈزىدە رەھمەت ئېيتىدىغانلىقىنى بىلدۈرگەنىدى. بىز بۇ مۇناسىۋەت بىلەن بۇ يىل 11 - ئاينىڭ 8- كۈنى شىنجاڭ نېفىت باشقۇرۇش ئىدارىسى گېئولوگىيىلىك چارلاش باشقارمىسىنىڭ دەم ئېلىشقا، پېنسىيىگە چىققانلارنى باشقۇرۇش پونكىتىغا بېرىپ، پونكىت مەسئۇلى ئىزىز شاۋۇدۇننىڭ ھەمراھلىقىدا بۇ پائالىيەت سورۇنىنى زىيارەت قىلدۇق.

بۇ پونكىت 1979 - يىلى قۇرۇلغان ئىكەن. ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئولتۇراقلىشىش ئەھۋالىغا قاراپ،يېڭى نېفىت يېزىسى مەھەللىسى، نۇرباغ مەھەللىسى ۋە گېئو - فىزىكىلىق تەتقىقات ئورنىدا 3 شۆبە پونكىتى قۇرۇپتۇ. بۇ پائالىيەت ئورۇنلىرىنىڭ ئومۇمىي كۆلىمى 3000 كۋادرات مېتىر بولۇپ، بەدەن چېنىقتۇرۇش ئۆيى، تىكتاك توپ ئويناش ئۆيى، ماجاڭ ئويناش ئۆيى، خەلقئارا ۋە جۇڭگوچە شاھمات ئويناش ئۆيى، قىرائەتخانا-

گۈمپا ئويۇنى ھەرىكىتى ئۈچۈن ئالاھىدە كۆكەرتىلگەن 2000 كۋادرات مېتىر دائىرىدە بىر باغچىسى بار ئىكەن. بۇ پائالىيەت ئورۇنلىرى (باغچا بۇنىڭ سىرتىدا) ھەر كۈنى ئەتىگەن سائەت 8 دىن كەچ سائەت 9 غىچە ئېچىلىدىكەن. بۇ پائالىيەت ئورۇنلىرىدا 1007 نەپەر دەم ئېلىشقا، پېنسىيىگە چىققان ئىشچى - خىزمەتچىلەر مەدەنىي مەشغۇلاتلار بىلەن شۇغۇللىنىدىكەن. بۇ پونكىتتا 36 نەپەر خىزمەتچى بولۇپ، ئۇلارنىڭ بەزىلىرى بۇ پونكىتنىڭ مەدەنىيەت پائالىيەتلىرىنى باشقۇرۇشقا، بەزىلىرى تۇرمۇش، تازىلىق ئىشلىرىغا مەسئۇل ئىكەن. بۇ پونكىتنىڭ تەشكىلىي تۈزۈمىمۇ خېلى مۇكەممەل بولۇپ، پارتىيە باش ياچېيكىسى، 7 شۆبە پارتىيە ياچېيكىسى بار ئىكەن. پارتىيە باش ياچېيكىسى دەم ئېلىشقا، پېنسىيىگە چىققان 434 پارتىيىلىك ۋە 573 پارتىيىسىز ئىشچى-خىزمەتچىنى ھەر خىل مەدەنىي پائالىيەتلەرگە ئۇيۇشتۇرغاندىن تاشقىرى، تەشكىلىي تۇرمۇش ۋە سىياسىي ئۆگىنىشلەرگىمۇ ئۇيۇشتۇرۇپ تۇرىدىكەن.ئۇلارنى باشقارمىنىڭ مۇھىم يىغىن ۋە دوكلاتلىرىغا قاتناشتۇرىدىكەن. پارتىيىنىڭ نۆۋەتتىكى فاڭجېن - سىياسەتلىرى، ۋەزىيەت ۋە جەمئىيەت ئەھۋالىدىن، شۇنىڭدەك باشقارمىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ئەھۋالى ۋە كېيىنكى پىلانلىرىدىن خەۋەردار قىلىپ تۇرىدىكەن. بۇ پونكىتنىڭ كۇتۇپخانا ۋە قىرائەتخانىسىدا ياشانغانلار قىزىقىپ ئوقۇيدىغان تۈرلۈك ئەدەبىي، ئاممىباب كىتابلار، پەن- تېخنىكىغا دائىر كىتابلار، «خەلق گېزىتى»، «جۇڭگو نېفىت گېزىتى»، «جۇڭگو ياشانغانلار گېزىتى»، «شىنجاڭ گېزىتى» ۋە «جۇڭگو تۇرمۇش مەسلىھەتچىسى»

خىزمەتچىگە ئۆزى خالىغان گېزىتلەرگە مۇشتەرى بولۇپ بېرىپتۇ. بۇ پونكىت دەم ئېلىشقا، پېنسىيىگە چىققان ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ مەنىۋى مەدەنىيلىك پائالىيىتىنى تېخىمۇ جانلاندۇرۇش ئۈچۈن، پونكىت قارمىقىدا 1993 - يىلى «ياشانغانلار كومىتېتى» قۇرۇپتۇ ۋە دەم ئېلىشقا، پېنسىيىگە چىققان ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ ئالاھىدىلىكى ۋە قىزىقىشىنى نەزەردە تۇتۇپ، «ياشانغانلار كومىتېتى» باشقۇرۇشىدا 1993 - يىلىدىن ھازىرغا قەدەر خەتتاتلار جەمئىيىتى،تىكتاك توپچىلار جەمئىيىتى، ۋارتا توپچىلار جەمئىيىتى، چامباشچىلار جەمئىيىتى قاتارلىق 11 جەمئىيەت قۇرۇپتۇ. بۇ جەمئىيەتلەر قۇرۇلغاندىن بۇيان، ھەرقايسى جەمئىيەت ئەزالىرى غەربىي شىمال 5 ئۆلكە، ئۈرۈمچى، قاراماي، كورلا، يۈننەن قاتارلىق ئۆلكە، شەھەرلەردە نېفىت سىستېمىسى بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن ۋارتا توپ قاتارلىق مۇسابىقىلەرگە قاتنىشىپتۇ ۋە 1 -، 2- دەرىجىلىك مۇكاپاتلارغا ئېرىشىپتۇ.بۇ پونكىت ئۆز ئورنىدا ھەر يىلى باھار بايرىمى ۋە ياشانغانلار بايرىمىدا تۈرلۈك كۆڭۈل ئېچىش پائالىيەتلىرى ۋە مۇسابىقىلىرىنى ئۆتكۈزۈپ كېلىۋېتىپتۇ. بۇ پائالىيەت ۋە مۇسابىقىلەردە ئۈستۈنلۈكنى ئىگىلىگەنلەرنى دەرىجىگە ئايرىپ مۇكاپاتلاپ تۇرۇپتۇ.

باشقارما پارتكومى، مەمۇرىيىتى ۋە ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى بۇ پونكىتقا كۆڭۈل بۆلۈشتىن تاشقىرى،دەم ئېلىشقا، پېنسىيىگە چىققان ئىشچى-خىزمەتچىلەرگە داۋالىنىشتا، تەمىنلىنىشتە، كۈتۈنۈشتە، ئاپتوموبىلغا ئولتۇرۇشتا ۋە دەم ئېلىش، سەيلە - ساياھەت قىلىش قاتارلىق 5 ئىشتا ئالدىن ئېتىبار بېرىش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ ئىشلەپتۇ. دەم ئېلىشقا،

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتىنىڭ مۇدىرى سادىر قادىرنىڭ ئىجتىمائىي كۈچلەر ئاچقان مەكتەپلەرنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارغا قانداق مۇئامىلىدە بولۇش توغرىسىدا مۇخبىرنىڭ سوئاللىرىغا بەرگەن جاۋابى

مۇشتەرىلەر سەمىگە

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ بەزى جايلىرىدىكى ئاتا - ئانىلار، تولۇق ئوتتۇرا ۋە تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپلەرنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلار تەھرىر بۆلۈممىزگە خەت يېزىپ، ئىجتىمائىي كۈچلەر ئاچقان ئالىي ۋە ئوتتۇرا تېخنىكوملارنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارغا ھەر دەرىجىلىك مۇناسىۋەتلىك ئورۇن ۋە تارماقلار قانداق مۇئامىلىدە بولىدۇ؟ دېگەن مەزمۇنلاردا سوئال سورىغانىدى. بۇ مۇناسىۋەت بىلەن مۇخبىرىمىز تۇردى قادىر نازىرى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتىنىڭ مۇدىرى سادىر قادىرنى زىيارەت قىلدى، تۆۋەندە زىيارەتنى سوئال - جاۋاب شەكلىدە ئېلان قىلدۇق.

— مۇھەررىردىن

1 - سوئال: ئىجتىمائىي كۈچلەر ئاچقان مەكتەپلەردىكى ئوقۇتقۇچى ۋە ئوقۇغۇچىلار دۆلەت تەسىس قىلغان مەكتەپلەردىكى ئوقۇتقۇچى ۋە ئوقۇغۇچىلارغا ئوخشاش قانۇنىي ئورۇندىن قانۇن بويىچە بەھرىمەن بولالامدۇ؟

جاۋاب: قانۇنىي ئورۇندىن ئوخشاش بەھرىمەن بولىدۇ. گوۋۇيۈەن 1997 - يىل 7 - ئاينىڭ 30 - كۈنى ئېلان قىلغان «ئىجتىمائىي كۈچلەر مەكتەپ ئېچىش نىزامى» (تۆۋەندە قىسقارتىلىپ «نىزام» دېيىلىدۇ) نىڭ 10 - ماددىسىدا: «ئىجتىمائىي كۈچلەر تەسىس قىلغان مائارىپ ئاپپاراتلىرى، شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى ئوقۇتقۇچى ۋە ئوقۇغۇچىلار دۆلەت تەسىس قىلغان مائارىپ ئاپپاراتلىرىدىكى شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى ئوقۇتقۇچى ۋە ئوقۇغۇچىلار بىلەن تەڭ قانۇنىي ئورۇندىن قانۇن بويىچە بەھرىمەن بولىدۇ» دەپ بەلگىلەنگەن.

2 - سوئال: ئىجتىمائىي كۈچلەر ئاچقان ئالىي ياكى ئوتتۇرا تېخنىكوملار ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغاندا ئۆز ئالدىغا بىۋاستە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشقا بولامدۇ؟ قوبۇل قىلىنغان ئوقۇغۇچىلار دۆلەتنىڭ بىر تۇتاش ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانىغا قاتناشقان بولۇشى كېرەكمۇ - يوق؟

جاۋاب: ئۆز ئالدىغا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشقا بولمايدۇ. ئىجتىمائىي كۈچلەر ئاچقان مەكتەپلەر مائارىپ مەمۇرىي تارماقلىرى تەستىقلىغان مەكتەپ ئېچىش قاتلىمى، كەسىپلەرنى تەسىس قىلىش ۋە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش پىلانى،دائىرىسى ئىچىدە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشى لازىم. دۆلەت ئوقۇش تارىخىنى ئېتىراپ قىلىدىغان ئالىي ۋە ئوتتۇرا تېخنىكوملارغا قوبۇل قىلىنىدىغان ئوقۇغۇچىلار دۆلەتنىڭ بىر تۇتاش ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىمتىھانىغا قاتنىشىشى كېرەك.

4 - سوئال: ئىجتىمائىي كۈچلەر ئاچقان ئالىي ۋە ئوتتۇرا تېخنىكوملارنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلار دۆلەت تەسىس قىلغان يۇقىرى مەكتەپلەرگە كىرىپ ئوقۇشقا بولامدۇ؟

جاۋاب: «نىزام»نىڭ 49 - ماددىسىدا: «ئىجتىمائىي كۈچلەر تەسىس قىلغان مائارىپ ئاپپاراتلىرىدىكى ئوقۇغۇچىلار يۇقىرىلاپ ئوقۇش، ئىمتىھان ۋە ئىجتىمائىي پائالىيەتلەرگە قاتنىشىش قاتارلىق جەھەتلەردە قانۇن بويىچە،دۆلەت تەسىس قىلغان مائارىپ ئاپپاراتلىرىدىكى ئوقۇغۇچىلار بىلەن تەڭ ھوقۇقتىن بەھرىمەن بولىدۇ» دەپ بەلگىلەنگەن. ئومۇمەن، ئىجتىمائىي كۈچلەر ئاچقان مەكتەپلەردە ئوقۇپ، دۆلەتنىڭ بەلگىلىمىسى بويىچە تارقىتىلغان ئوقۇش تارىخى دىپلومى ئالغان ئالىي ۋە ئوتتۇرا تېخنىكومنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلار ئوقۇش تارىخى بويىچە ئىمتىھان بېرىش ئارقىلىق دۆلەت تەسىس قىلغان بىر دەرىجە يۇقىرى مەكتەپكە كىرىپ ئوقۇشقا بولىدۇ.

5 - سوئال: ئىجتىمائىي كۈچلەر ئاچقان ئالىي ۋە ئوتتۇرا تېخنىكوملارنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلار خىزمەتكە ئورۇنلىشىشتا قايسى خىل رەسمىيەتلەرنى ھازىرلىشى كېرەك؟

جاۋاب: «نىزام»نىڭ 49 - ماددىسىدا: «ئىجتىمائىي كۈچلەر تەسىس قىلغان مائارىپ ئاپپاراتلىرىدىكى ئوقۇغۇچىلارنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇشتا، جەمئىيەتكە يۈزلىنىش، باراۋەر رىقابەتلىشىش، ياخشىلىرىنى تاللاپ ئىشقا قويۇش پرىنسىپى يولغا قويۇلىدۇ، ئادەم ئىشلەتكۈچى ئورۇنلار ئۇلارنى كەمسىتىشكە بولمايدۇ» دەپ بەلگىلەنگەن. ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇلىدىغان ئوقۇغۇچىلار كادىرلار ياكى ئەمگەك تارماقلىرىنىڭ بەلگىلىمىسى بويىچە ئىشقا ئورۇنلىشىش رەسمىيىتىنى بېجىرىشى كېرەك.

6 - سوئال: ئىجتىمائىي كۈچلەر ئاچقان ئالىي ۋە ئوتتۇرا تېخنىكوملارنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلار مەكتەپ پۈتتۈرۈش دىپلومى بىلەن ئىختىساس ئىگىلىرىنى ئالماشتۇرۇش مەركىزىگە بېرىپ تىزىمغا ئالدۇرسا بولامدۇ؟

جاۋاب: پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەن 1993 - يىل 2 - ئاينىڭ 13 - كۈنى ئېلان قىلغان «جۇڭگونىڭ مائارىپ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىياتى پروگراممىسى» دا: «سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىنىڭ تۇرغۇزۇلۇشى ۋە ئەمگەك - كادىرلار تۈزۈمىنىڭ ئىسلاھ قىلىنىشىغا ئەگىشىپ ,ىشقەن خاراكتېرىدىكى پەنلەر ۋە بەزى جاپالىق كەسىپلەردە ئوقۇغان، چەت - يىراق رايوندىن كېلىپ ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنى مەلۇم

ئولتۇرۇشتا ۋە دەم ئېلىش، سەيلە سایاھەت قىلىش قاتارلىق 5 ئىشتا ئالدىن ئېتىبار بېرىش خىزمىتى چىڭ تۇتۇپ ئىشلەپتۇ. دەم ئېلىشقا، پىنسىيەگە چىققان بۇ پېشقەدەم ئىشچى-خىزمەتچىلەر باشقارما، باشقارما ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ۋە پونكىتنىڭ ئۆزلىرىگە قىلغان غەمخورلۇقىدىن ئىنتايىن مەمنۇندار ئىكەن.

كىتابلار، «خەلق گېزىتى»، «جۇڭگو نېفىت گېزىتى»، «جۇڭگو ياشلىرى گېزىتى»، «شىنجاڭ گېزىتى» ۋە «جۇڭگو تۇرمۇش مەسلىھەتچىسى» ژۇرنىلى، «ياشانغانلار ئۈچۈن مەسلىھەت» ژۇرنىلى قاتارلىق گېزىت-ژۇرناللار ۋە كىتابلار بولۇشتىن تاشقىرى، بۇ پونكىت دەم ئېلىشقا، پىنسىيەگە چىققان ھەربىر ئىشچى-

بولۇپ، بەدەن چېنىقتۇرۇش ئۆيى، تېننىس توپ ئويناش ئۆيى، ماجاڭ ئويناش ئۆيى، خەلقارا ۋە جۇڭگوچە شاھمات ئويناش ئۆيى، قىرائەتخانا، بىليارتخانا، تانسخانا ۋە ئارتا توپ مەيدانى قاتارلىق 9 پائالىيەت ئۆيى ۋە مەيدانى بولىدىكەن. بۇ پونكىتنىڭ يەنە دەم ئېلىشقا، پىنسىيەگە چىققانلارنىڭ كۈندۈزى ۋە كەچلىكى ئارام ئېلىشى، سەيلە قىلىشى ۋە يەل-

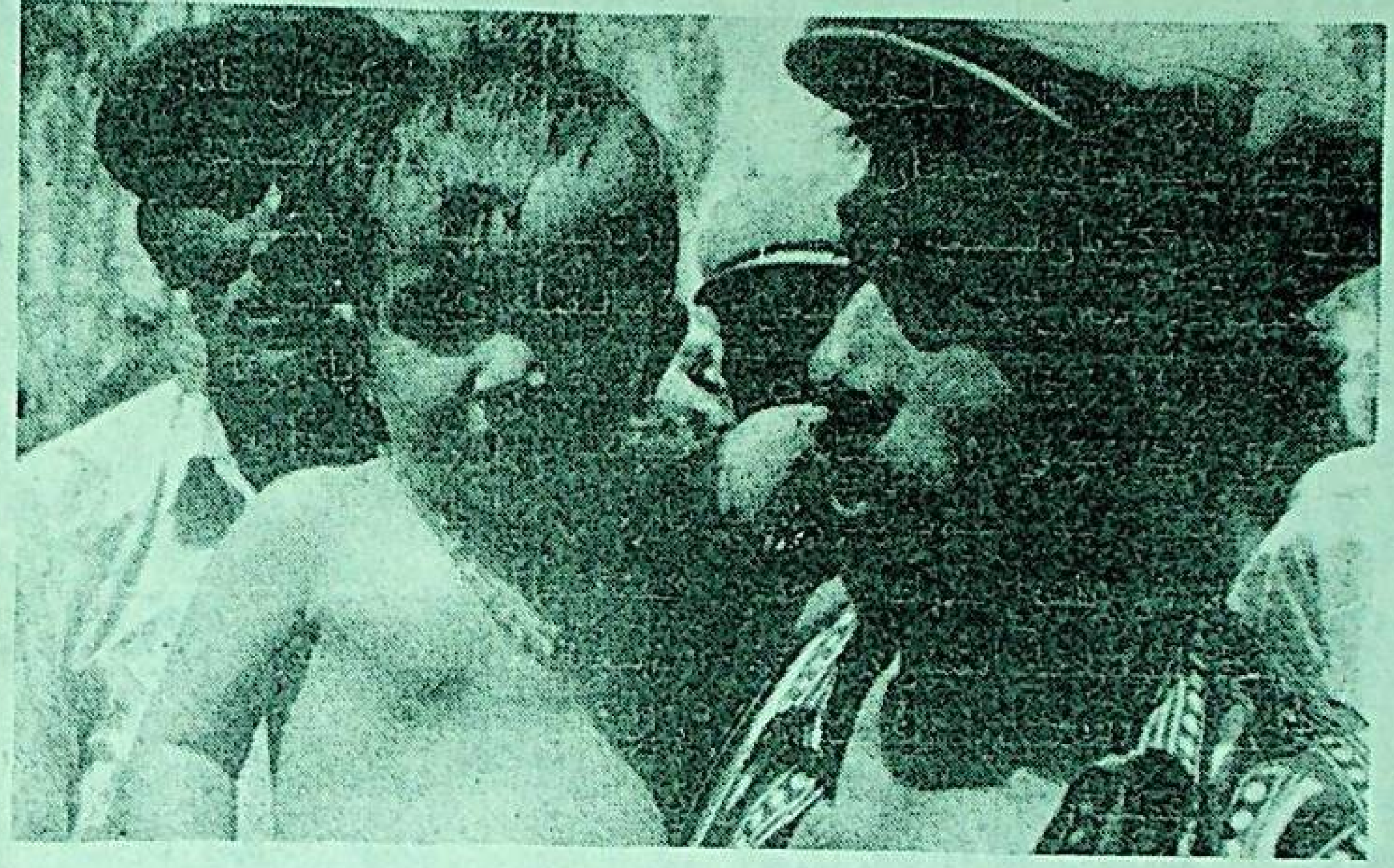

مارالبېشى ناھىيە دۆلەتباغ يېزىسى 17- كەنت ئەزاسى ئەخەت روزى بۇ يىل 8- ئاينىڭ 17- كۈنى ئېھتىياتسىزلىقتىن كۆلگە چۈشۈپ كەتكەن 4 ياشلىق رېھانگۈلنى قۇتقۇزۇۋېلىپ، ئالاقىدار ئورۇنلارنىڭ تەقدىرلىشىگە ئېرىشتى.

سۈرەتتە: ئەخەت روزى ۋە رېھانگۈل.

ئەنۋەر خىزمەت فوتوسى

كوچىلاردىكى ئاممىۋى قاتناش مىنىبۇسلىرى رەتكە سېلىنسا

ئىنكاس

يولداش مۇھەررىر:

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدا قاتناش بازارلىرىنىڭ قوزغىتىلىشى بىلەن كوللېكتىپ ۋە شەخسلەر ئاپتوبۇس ۋە مىنىبۇس سېتىۋېلىپ، قاتناش بازارلىرىغا كىردى. شۇنىڭ بىلەن قاتناش قىستاڭچىلىقى ھەل قىلىنىپ، ھەر مىللەت ئىشچى-خىزمەتچى ۋە شەھەر ئاھالىلىرىنىڭ ئۆگىنىش، خىزمەت ۋە تۇرمۇشىغا قولايلىق شەرت-شارائىت ھازىرلاندى. بۇ ياخشى ئەھۋال. لېكىن، بىر قىسىم شوپۇرلاردا ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى قوغلىشىپ، يولۇچىلارنىڭ بىخەتەرلىكى بىلەن ھېسابلاشماي، مىنىبۇسقا بەلگىلىمىدىن ئارتۇق ئادەم قاچىلايدىغان؛ يولۇچى تالىشىپ ئاپتوموبىلنى تېز ھەيدەپ يول تالىشىدىغان؛ بېكەتلەردە تۇرۇۋېلىپ بىر-بىرىگە يول بەرمەيدىغان ئەھۋاللار كۆرۈلۈۋاتىدۇ. بۇ يىل 10- ئاينىڭ 9- كۈنى ئۈرۈمچى شەھىرى «نۇرباغ» ئاپتوبۇس بېكىتى بىلەن «غەربىي شىمال» ئاپتوبۇس بېكىتى ئارىلىقىدا بىر مىنىبۇس يول قاتنىقىدىكى رىشاتكىلىق گۈللۈككە كىرىپ كەتكەن. ئېنىقلىشىمچە، بۇ مىنىبۇس يول تالىشىپ ئالدىدىكى مىنىبۇسلاردىن يانداپ ئۆتۈپ كېتىمەن، دەپ بۇ ھادىسىگە ئۇچراپتۇ. مۇشۇنداق ئەھۋالدا تويۇقسىز تولدۇرۇۋالغۇسىز بىرەر ئېغىر ھادىسە يۈز بېرىپ قالسا، بۇنىڭ ئاقىۋىتىنى تەسەۋۋۇر قىلغىلى بولمايدۇ.

مەن ئالاقىدار ئورۇنلارنىڭ ئاپتوبۇس ۋە مىنىبۇسلارغا بولغان باشقۇرۇشنى كۈچەيتىشىنى، شوپۇرلارنىڭ قاتناش قائىدىسىگە ئاڭلىق رىئايە قىلىپ، يولۇچىلارنىڭ بىخەتەرلىكىگە كاپالەتلىك قىلىشىنى ئۈمىد قىلىمەن.

ئاپتونوم رايونلۇق ئەمگەك نازارىتىدىن:

پەرھات مۇتەللىپ

ئۇزۇن يوللۇق ئاپتوبۇسلارغا پىكىر ساندۇقى ئورنىتىلسا

يولداش مۇھەررىر:

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، نۇرغۇن كەسىپ، ساھەلەر پىكىر ئېلىش ساندۇقى، نازارەت قىلىش ساندۇقى ئورنىتىش ئارقىلىق خىزمەتچى خادىملارنى ئاممىنىڭ نازارىتى ئاستىغا قويۇپ، ئۇلارنىڭ مۇلازىمەت پوزىتسىيىسىنى ياخشىلىدى، مۇلازىمەت سۈپىتىنى ئۆستۈردى. لېكىن ئۇزۇن يوللۇق ئاپتوبۇسلاردا ئاممىغا يۇقىرىقىدەك نازارەت قىلىش شەرت-شارائىتى يارىتىپ بېرىشكە سەل قارالدى. بەزى ئاپتوبۇسلاردا مۇلازىمەت سۈپىتى ناچار بولۇش، بېلەتنى خالىغان باھادا سېتىش، پۇل ئېلىپ بېلەت بەرمەي، يولۇچىلارنىڭ مەنپەئىتىگە دەخلى-تەرۇز يەتكۈزۈشتەك ئەھۋاللار ساقلانماقتا. يولۇچىلار ئەھۋالنى ئېيتىدىغان جاي تاپالمىدى. شۇڭا مەن ئالاقىدار تارماقلارنىڭ ئۇزۇن يوللۇق ھەر خىل ئاپتوبۇسلاردا پىكىر ئېلىش ساندۇقلىرىنى ئورنىتىپ، يولۇچىلارنىڭ پىكرىنى كەڭ دائىرىدە ئاڭلاپ، خىزمەتچى خادىملارنىڭ ئىدىيە ۋە ئىستىلىنى ئاممىنىڭ نازارەت قىلىشى ئۈچۈن ئىمكان يارىتىپ بېرىپ، يولۇچى توشۇش خىزمىتىنى ياخشىلىشىنى تەۋسىيە قىلىمەن.

غىياسىدىن

تەكلىپ ۋە تەلەپ

ئىچىدە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشى لازىم. دۆلەت ئوقۇش تارىخىنى ئېتىراپ قىلىدىغان ئالىي ۋە ئوتتۇرا تېخنىكوملارغا قوبۇل قىلىنىدىغان ئوقۇغۇچىلار دۆلەتنىڭ بىر تۇتاش ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىمتىھانىغا قاتنىشىشى كېرەك.

3 - سوئال: ئىجتىمائىي كۈچلەر ئاچقان ئالىي ۋە ئوتتۇرا تېخنىكوملارنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنىڭ مەكتەپ پۈتتۈرۈش دىپلومى (ئوقۇش تارىخى) دۆلەت تەرىپىدىن ئېتىراپ قىلىنامدۇ؟

جاۋاب: «نىزام»نىڭ 31 - ماددىسىدا: «تەستىقلىتىش ئارقىلىق ئوقۇش تارىخى مائارىپىنى يولغا قويغان مەكتەپلەردىكى ئوقۇغۇچىلار دەرسلەرنى تاماملاپ، ئىمتىھاندىن لاياقەتلىك ئۆتسە، مەكتەپ دۆلەتنىڭ ئالاقىدار بەلگىلىمىسى بويىچە ئۇلارغا ئوقۇش تارىخى دىپلومى بېرىدۇ» دەپ بەلگىلەنگەن. ئاپتونوم رايونغا قاراشلىق رايونلار ئىچىدىكى ئىجتىمائىي كۈچلەر ئاچقان مەكتەپلەر تەرىپىدىن تارقىتىلغان ئالىي ۋە ئوتتۇرا تېخنىكوم ئوقۇش تارىخى دىپلومىغا ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ مەمۇرىي تارمىقى تەكشۈرۈپ تامغا باسقاندىن كېيىن، ئاندىن مەزكۇر ئوقۇغۇچىنىڭ ئوقۇش تارىخىنى ئېتىراپ قىلىشقا بولىدۇ.

بازار ئىگىلىكى ... تۈزۈمىنىڭ ئىسلاھ قىلىنىشىغا ئەگىشىپ، [illegible] خاراكتېرىدىكى پەنلەر ۋە بەزى جاپالىق كەسىپلەردە ئوقۇغان، چەت - يىراق رايونلاردىن كېلىپ ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنى مەلۇم دائىرىدە نىشانلىق ئىشقا ئورۇنلاشتۇرغاندىن باشقا، كۆپ ساندىكى ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارغا قارىتا دۆلەتنىڭ فاڭجېن، سىياسەتلىرىنىڭ يېتەكچىلىكىدە، ئىختىساسلىق خادىملار بازىرى ۋە ئەمگەك كۈچلىرى بازىرى ئارقىلىق (ئۆزى كەسىپ تاللاپ) ئىشقا ئورۇنلىشىش چارىسىنى قوللىنىشى لازىم» دەپ كۆرسىتىلگەن. ئىجتىمائىي كۈچلەر ئاچقان مەكتەپلەرنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇشتا، جەمئىيەتكە يۈزلىنىش، باراۋەر رىقابەتلىشىش، ياخشىلىرىنى تاللاپ ئىشقا قويۇش پرىنسىپى يولغا قويۇلىدۇ. ئىجتىمائىي كۈچلەر تەستىقلىتىش ئارقىلىق ئاچقان مەكتەپلەرنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلار ئوخشاش ئوقۇش تارىخى، ئوخشاش شەرت بويىچە دۆلەت تەسىس قىلغان مەكتەپلەرنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلار بىلەن بىرلىكتە رىقابەتكە قاتناشسا بولىدۇ. باشقۇرۇش تارماقلىرى ۋە ئادەم ئىشلەتكۈچى ئورۇنلار ئۇلارغا ئوخشاش مۇئامىلە قىلىشى لازىم.

بۇ ئورۇن ئاممىنىڭ ئىنكاسىغا جىددىي قاراپ، مۇلازىمەت سۈپىتىنى ئۆستۈردى

يولداش مۇھەررىر:

قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق گاز بىلەن تەمىنلەش شىركىتى شەھەر ئاھالىلىرىنى گاز بىلەن تولۇق تەمىنلىيەلمىگەنلىكتىن، ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ ئۆگىنىش، خىزمەت ۋە تۇرمۇشىغا تەسىر يەتكەنىدى. شۇنىڭ بىلەن ئاممىبۇ ئىشتىن نارازى بولۇپ، بۇ يىل كىرىشى بىلەن تەھرىر بۆلۈمىمىزگە بۇ ھەقتە ئىنكاس خەت يازغانىدى. قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق گاز بىلەن تەمىنلەش شىركىتى پارتكومى تەھرىر بۆلۈمىمىزلەر ئارقىلىق ئاممىنىڭ ئىنكاسىدىن ۋاقىپلانغاندىن كېيىن، ئاممىنىڭ ئىنكاسىغا جىددىي قاراپ، مۇلازىمەت سۈپىتىنى ئۆستۈرۈشكە تىرىشتى.

يېقىندا، بۇ شىركەت 2 مىليون 400 مىڭ يۈەن مەبلەغ ئاجرىتىپ ئىچكى ئۆلكىدىن گاز قاچىلاش زاپاس تۇڭىدىن 2 نى ۋە گاز توشۇش ئاپتوموبىلىدىن 1 نى سېتىۋېلىپ، شىركەتنىڭ مۇلازىمەت ئەسلىھەلىرىنى تولۇقلىدى. شۇنىڭ بىلەن بىرگە شىركەت ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئارىسىدا ئەلا مۇلازىمەت قىلىش قاتارلىق بىر قاتار قائىدە - تۈزۈملەرنى بېكىتىپ ئەمەلىيلەشتۈردى ۋە شەھەر ئاھالىلىرىنى گاز بىلەن تەمىنلەشكە كاپالەتلىك قىلىش بىلەن بىرگە ئەلا مۇلازىمەت قىلىپ گاز بىلەن تەمىنلىنىدىغان ئاھالىلەرگە ھەر جەھەتتىن قۇلايلىق يارىتىپ، ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ ماختىشىغا ئېرىشتى.

ئاتۇش شەھەرلىك پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمىدىن:

ئابلىز ئابلەت مەخسۇم

كېرىيە ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى ئاممىنىڭ ئىنكاسىغا كۆڭۈل بۆلدى

يولداش مۇھەررىر:

كېرىيە ناھىيىسى شۋول يېزىسىدىكى ئاھالىلەر ۋە چارۋىلارنىڭ ئىچىدىغان سۈيى ئۇزاق يىللاردىن بۇيان ھەل بولماي كەلگەنىدى. بۇ ھەقتە ئامما ۋە يېزا مەسئۇللىرى ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتىگە ئىنكاس قىلغانىدى. شۇنىڭ بىلەن ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى شۋول يېزىسىدىكى ئاممىا ۋە يېزا مەسئۇللىرىنىڭ ئىنكاسىغا كۆڭۈل بۆلۈپ، دۆلەت، كوللېكتىپ ۋە شەخسلەر ئازدىن مەبلەغ چىقىرىش، دېھقان، چارۋىچىلار ئەمگەك كۈچى چىقىرىش يولى بىلەن قۇرۇلۇشنى باشلاپ، بۇ يىل 9- ئايدا 39 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا تۇرۇبا ياتقۇزدى، 642 ئائىلىگە تۇرۇبا ئورنىتىپ، 3531 ئادەم ۋە 13 مىڭ 600 تۇياق چارۋىنى پاكىز سۇ ئىچىش شارائىتىگە ئىگە قىلدى. بۇ ئىشتىن خۇشال بولغان شۋول يېزىسىدىكى ئاھالىلەر: «بىزنىڭ ئىنكاسىمىزغا جىددىي قاراپ، تۇرمۇشىمىزغا كۆڭۈل بۆلگەن ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتىگە رەھمەت ئېيتىمىز» دېيىشتى.

كېرىيە ناھىيە شۋول يېزىلىق پارتكومدىن:

سۇلايمان ئىبراھىم

5 - سان

كۈچلۈك رەقىبلەر ئالدىدا

— شاڭخەيدىكى «جەڭ» ئاخىرلاشقاندىن كېيىن

ئۆز مۇخبىرىمىز ئىلھام قېيىم

تەنتەربىيە مۇنبىرى

مۇشۇ ئەسىردىكى مەملىكىتىمىزنىڭ ئەڭ ئاخىرقى، شۇنداقلا كۆلىمى ئەڭ چوڭ بولغان ئۇنىۋېرسال تەنھەرىكەت يىغىنى — مەملىكەتلىك 8 - نۆۋەتلىك تەنھەرىكەت يىغىنى 10 - ئاينىڭ 12 - كۈنىدىن 24- كۈنىگىچە شاڭخەي شەھىرىدە ئۆتكۈزۈلدى. مەملىكەتتىكى ئۆلكە، ئاپتونوم رايون، بىۋاستە قاراشلىق شەھەرلەر ۋە شياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونى، ئازادلىق ئارمىيە، شۇنىڭدەك بىر قىسىم ساھە، كەسپىي ئورۇنلارنىڭ تەنتەربىيە جەمئىيەتلىرىدىن بولۇپ، جەمئىي 46 تەنتەربىيە ۋەكىللەر ئۆمىكىدىن كەلگەن 10 مىڭدىن ئارتۇق تريېنېر، تەنھەرىكەتچى ۋە خىزمەتچى خادىم بۇ كاتتا مۇراسىمغا قاتناشتى. دۆلەت ئىچى ۋە سىرتىدىن كەلگەن 1500 گە يېقىن مۇخبىر مۇسابىقە ئەھۋالىنى پۈتۈن مەملىكەتكە ۋە دۇنياغا تارقاتتى. مانا مۇشۇنداق كۆلىمى چوڭ، يۇقىرى سەۋىيىلىك ئۇنىۋېرسال تەنھەرىكەت يىغىنىدا شىنجاڭ تەنتەربىيە ۋەكىللەر ئۆمىكى 3 ئالتۇن مېدال، 3 كۈمۈش مېدال، 6 مىس مېدالغا ۋە 206 ئومۇمىي نومۇرغا ئېرىشىپ، ئالتۇن مېدال سانىدا 23 - ئورۇندا، ئومۇمىي نومۇر رەت تەرتىپىدە 26 - ئورۇندا تۇردى. بۇ ھال شىنجاڭ تەنتەربىيىسىنىڭ مەملىكەت بويىچە ئوتتۇراھال سەۋىيىدە تۇرىدىغانلىقىدەك ئەمەلىيەتنى ئىسپاتلاپ بەردى.

مەملىكەتلىك 7 - نۆۋەتلىك تەنھەرىكەت يىغىنىدا شىنجاڭ تەنتەربىيە ۋەكىللەر ئۆمىكى 6 ئالتۇن مېدالغا ئېرىشكەندىن كېيىن، بۇ قېتىم ئاشۇ 6 ئالتۇن مېدالنى ساقلاپ قېلىش، 7 ئالتۇن مېدال ئېلىشقا تىرىشىش نىشانىنى ئوتتۇرىغا قويدى. لېكىن مۇسابىقە جەريانىدا كۈتۈلمىگەن ھادىسىلەرنىڭ يۈز بېرىشى ۋە بىر قىسىم تەنھەرىكەتچىلىرىمىزنىڭ مۇسابىقە جەريانىدىكى روھىي ھالىتىنىڭ ياخشى بولماسلىقى سەۋەبلىك 2 - 3 ئالتۇن مېدال قولدىن كېتىپ قالدى. شۇنداق بولسىمۇ ئومۇمىي نومۇردا 7 - نۆۋەتلىكتىكى 165 نومۇردىن خېلى كۆپ ئاشۇرۇپ، كۆزلىگەن نىشانغا يەتتى.

ھازىر جەمئىيەتتە شىنجاڭ تەنتەربىيە ۋەكىللەر ئۆمىكى مۇسابىقە ئالدىدا 6 ئالتۇن مېدال ئالىمىز، دەپ قويۇپ ئەمەلىيەتتە ئاران 3 ئالتۇن مېدال ئالدى، ئۆزىنى چاغلىماي بۇ ئېتىپ قويدىمۇ ياكى مۇسابىقە

كومىتېتى تەنھەرىكەتچىلەرنىڭ ياخشى نەتىجە قازىنىشىغا ئىلھام بېرىش ئۈچۈن، مۇسابىقىدە دۇنيا رېكورتىنى بۇزۇۋەتسە 1 ئالتۇن مېدال قوشۇپ بېرىدىغانلىقىنى بەلگىلىگەنىدى. شىنجاڭ ئەرلەر ئوقيا ئېتىش كوماندىسى كوللېكتىپ 2 - بولغان بولسىمۇ، لېكىن نەتىجىسى دۇنيا رېكورتىدىن ئېشىپ كەتكەنلىكى ئۈچۈن 1 ئالتۇن مېدالغا ئېرىشتى.

ئەمدى 4 يىلدىن كېيىنكى ۋەزىيەتكە قاراپ باقايلى، بىر قىسىم ئۆلكىلەر شىنجاڭنىڭ تەجرىبىسىنى ئەينەك قىلىپ، چەت ئەللەردىن ئىبىل ئاتلارنى سېتىۋالدى. ئىچكى موڭغۇل ئاپتونوم رايونى 1 مىليون 200 مىڭ يۈەنگە يېڭى زېلاندىيىدىن ئولىمپىك تەنھەرىكەت يىغىنىدا 8- لىككە ئېرىشكەن بىر ئاتنى سېتىۋالدى. باشقا ئۆلكە، شەھەرلەرمۇ كۆپ پۇل خەجلىدى. بۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ سەۋىيىسى ناھايىتى تېز ئۆستى. ئەلۋەتتە، شىنجاڭمۇ 1 مىليون يۈەنگە قىرغىزىستاندىن 8 ئات سېتىۋېلىپ، قاتتىق مەشىق قىلدى. لېكىن شۇنى مۇئەييەنلەشتۈرۈش كېرەككى، ئىچكى ئۆلكىلەرنىڭ ئالغا بېسىش قەدىمى بىزنىڭكىدىن تېز بولدى. شۇڭا ئۇلار بۇ قېتىم مۇشۇ تۈردىكى 2 ئالتۇن مېدالنى ئالدى.

لىۇ يەنفېيغا كەلسەك، ئۇنىڭ تېخنىكا ۋە مول تەجرىبىسى بولسىمۇ، لېكىن ياشقا چوڭىيىپ قالدى، بەدەن كۈچى ئىلگىرىكىگە يەتمەيدۇ. ئۇ شەرقىي شىمالنىڭ ئۈزلۈكسىز يېتىشىپ چىقىۋاتقان ياش ماھىرلىرىغا قارىغاندا بىر ئاز ئاجىز كېلىپ قالدى. شۇڭا ئۇ مىس مېدالغىمۇ ئېرىشەلمەي، 6 - بولۇپ قالدى.

ئەرلەر ئوقيا ئېتىش كوماندىسىدىكى تەنھەرىكەتچىلەر بۇرۇنقى كونا ماھىرلار. يېڭى تەنھەرىكەتچىلەر كونىلارنىڭ ئىزىنى بېسىپ بولالمىدى. ئارىلىقتىكى ئۈزۈكچىلىك ئېغىر. بۇ قېتىم مۇسابىقىگە قاتناشقان رۇگۇاڭ 40 ياشتىن ئاشتى. بايوگىشەنمۇ 40 قا بېرىپ قالدى. ئۇلارنىڭ تەنھەرىكەت ساھەسىدىن چېكىنىدىغان پەيتى ئاللىقاچان ئۆتۈپ كەتكەنىدى. شۇڭا ئۇلار مېدال ئالالمىدى.

دېمەك بىزنىڭ 7 - نۆۋەتلىك تەنھەرىكەت

ئىشلىرىغا ئىنتايىن كۆڭۈل بۆلۈپ، مالىيەدە قىيىنچىلىق ئېغىر ئەھۋالدىمۇ 7 مىليون يۈەن ئاجرىتىپ بەردى. ئاپتونوم رايونلۇق تەنتەربىيە كومىتېتى 1 مىليون يۈەن ئاجراتتى. تريېنېر، تەنھەرىكەتچى ۋە باشقا مۇناسىۋەتلىك خىزمەتچى خادىملىرىمىز مۇشۇ پۇلغا تايىنىپ، 4 يىللىق جاپالىق مەشىقنى باشتىن كەچۈردى. باشقىلار زامانىۋى مەيدان - سارايلاردا، ئىلغار سايمانلاردا مەشىق قىلسا، بىزنىڭ تەنھەرىكەتچىلىرىمىز ئاددىي، زاماندىن قالغان مەيدان، سايمانلاردا مەشىق قىلدى، ئاددىي يېمەكلىكلەر بىلەن ئوزۇقلاندى. تەنھەرىكەتچىلىرىمىزنىڭ يۇقىرى سەۋىيىلىك مۇسابىقىلەرگە قاتنىشىپ ئەمەلىي تەجرىبە توپلاش پۇرسىتى تولىمۇ ئاز بولدى. سېلىنما، مەشىق شارائىتى قاتارلىق جەھەتلەردە پەرق مۇشۇنداق زور تۇرسا، تەنھەرىكەتچىلىرىمىز قانداقمۇ ئىچكى ئۆلكىلەرنىڭ تەنھەرىكەتچىلىرى بىلەن تەڭ تۇرالىسۇن؟ بۇ توغرىدا ئاپتونوم رايونلۇق تەنتەربىيە كومىتېتىنىڭ مۇدىرى ئابلىز باقى مۇنداق دېدى: نۆۋەتتە تەنتەربىيە ئىقتىساد ۋە ئىلىم-پەننىڭ رىقابىتى بولۇپ قالدى. كىم تەنتەربىيە ئىشلىرىغا كۆپ مەبلەغ سالسا، كىم ئىلغار پەن - تېخنىكىدىن پايدىلىنىپ ئىلمىي مەشىق ئېلىپ بارسا، شۇ مۇسابىقىدە يېڭىپ چىقىدىغان ۋەزىيەت شەكىللەندى. شۇڭا تەنھەرىكەتچىلىرىمىزنىڭ مۇشۇنداق جاپالىق شارائىتتىمۇ 3 ئالتۇن مېدالنى قولغا كەلتۈرۈشى ھەقىقەتەن چوڭ ئىش؛ ئۈچىنچىدىن، بىر قىسىم تەنھەرىكەتچىلىرىمىزنىڭ مۇسابىقە جەريانىدا ئۆز سەۋىيىسىنى تولۇق جارى قىلدۇرالماسلىقى ۋە تويۇقسىز ھادىسىلەرنىڭ يۈز بېرىشى سەۋەبلىك 2 دىن 3 كىچە ئالتۇن مېدال قولدىن كېتىپ قالدى. مەسىلەن، ئاتنى توساقتىن ئاتلىتىش كوماندىسىدىكى جىگىس، سۇن گۇاڭلياڭ، دولقۇن، جاناگۈللەرنىڭ كوللېكتىپ مۇسابىقىدە ئالتۇن مېدال ئېلىش ئېھتىمالى ناھايىتى چوڭ ئىدى. ئۇلار پۈتكۈل مۇسابىقە جەريانىدا تېخنىكىسىنى تولۇق جارى قىلدۇرغان بولسىمۇ، ھالقىلىق پەيتكە كەلگەندە نورمال روھىي ھالەتنى ساقلىيالمىدى. شاڭخەي، بېيجىڭ، ئىچكى موڭغۇل ماھىرلىرىنىڭ توساقتىن بىمالال ئۆتۈپ كەتكەنلىكىنى كۆرگەن تەنھەرىكەتچىلىرىمىزدە روھىي بېسىم پەيدا بولۇپ، توساقتىن ئوڭۇشلۇق ئۆتەلمىدى. ئۇلارنىڭ بىرەرسى ئەسلى سەۋىيىسىنى نورمال جارى قىلدۇرغان بولسىلا، بۇ ئالتۇن مېدال شىنجاڭغا تەۋە بولاتتى. شەخسلەر مۇسابىقىسىدىمۇ شۇنداق بولدى.

شىنجاڭ تەنتەربىيە ۋەكىللەر ئۆمىكى زەپەر قۇچۇپ قايتىپ كەلگەندىن كېيىن، ئاپتونوم رايونىنىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشىت ئۇلارنى قوبۇل قىلىپ مۇنداق دېدى: سىلەر ئىنتايىن جاپالىق شارائىت ئاستىدا قەيسەرلىك بىلەن ئېلىشىپ، 3 ئالتۇن مېدال، 3 كۈمۈش مېدال، 6 مىس مېدالغا ۋە 206 نومۇرغا ئېرىشىپ ئالدىن بېكىتكەن مېدال ئېلىش ۋە ئومۇمىي نومۇر ۋەزىپىسىنى غەلىبىلىك ئورۇندىدىڭلار. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى بۇنىڭدىن ئىنتايىن مەمنۇن.

مۇسابىقە ئاخىرلاشتى. مۇسابىقىگە قاتناشقان تەنھەرىكەتچىلىرىمىز بىر قەدەر ئاز بولسىمۇ، ئۇنىڭغا كۆڭۈل بۆلگەن، ئىشتىراك قىلغان ئادەملەر ئاز ئەمەس. ئاپتونوم رايون رەھبەرلىرىدىن ئابلەت ئابدۇرېشىت، جانابىل، قېيۇم باھاۋۇدۇن، خوجىخان ھاكىموف، ماۋدېخۋا قاتارلىق يولداشلار كۆپ قېتىم تەنتەربىيە خىزمىتىنى كۆزدىن كەچۈردى ۋە قىممەتلىك يوليورۇق بەردى. ئاپتونوم رايونىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى يۈسۈپ ئەيسا تەنتەربىيە خىزمىتىگە باشتىن ئاخىر كونكرېت يېتەكچىلىك قىلىپ، ئەمەلىي مەسىلىلەرنى ھەل قىلىپ بەردى. تەنتەربىيە كومىتېتىنىڭ رەھبەرلىرى ئىش تەقسىملىۋېلىپ، كۆپ ھاللاردا 1 - سەپتە خىزمەت ئىشلىدى. تريېنېر، تەنھەرىكەتچىلەر ئۇزۇن ۋاقىت سىرتلاردا مەشىق قىلدى.

مەملىكەتلىك 8 - نۆۋەتلىك تەنھەرىكەت يىغىنىنىڭ ئاخىرلىشىشى 9 - نۆۋەتلىك تەنھەرىكەت يىغىنىنىڭ تەييارلىق خىزمەتلىرىنىڭ باشلانغانلىقىدىن دېرەك بېرىدۇ. ئۇنداقتا بىز نېمىمىزگە تايىنىپ 9 - نۆۋەتلىك تەنھەرىكەت يىغىنىدا ھازىرقى سەۋىيىمىزنى ساقلاپ قالغان ئاساستا يەنە بىر قەدەم ئالغا ئىلگىرىلىيەلەيمىز؟ قانداق قىلغاندا شىنجاڭنىڭ تەنھەرىكەت سەۋىيىسىنى يېڭى بالداققا كۆتۈرەلەيمىز؟ بۇ سوئالغا ئاپتونوم رايونلۇق تەنتەربىيە كومىتېتىنىڭ مۇدىرى ئابلىز باقى مۇنداق جاۋاب بەردى: شىنجاڭنىڭ تەنھەرىكەت سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن تۆۋەندىكى بىر قانچە جەھەتكە ئەھمىيەت بېرىش لازىم. بىرىنچىدىن، تەنتەربىيە خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىش ۋە تونۇشنى ئۆستۈرۈش لازىم. نۆۋەتتە تەنتەربىيە خىزمىتى 2 مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى بولۇش سۈپىتى بىلەن بارا - بارا خەلق تۇرمۇشىنىڭ ئايرىلماس بىر قىسمى بولۇپ قالدى. تەنتەربىيە خىزمىتىنىڭ تۈپ ۋەزىپىسى — خەلقنىڭ تەن

ئۈرۈمچى شەھىرى «تىيانشان» رايونلۇق پوچتا ئىدارىسى مۇلازىملىقنى ياخشىلاپ، 10-ئايدىن بۇيان خادىملارنى تەشكىللەپ 40 تىن ئارتۇق ئىدارە (ئورۇن)، زاۋۇت، مەكتەپ ۋە ئاھالىلەر رايونىغا بېرىپ، ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ 1998- يىللىق گېزىت- ژۇرناللارغا مۇشتەرى بولۇشىغا قولايلىق يارىتىپ بەردى.

سۈرەتتە: پوچتىكەش گېزىت ئايرىماقتا. زىببۇللا ئابلىز فوتوسى

قۇمۇل شەھەرلىك ج خ ئىدارىسى 100 كۈنلۈك قاتتىق زەربە بېرىش كۆرىشىنى قانات يايدۇرۇپ، باسقۇچلۇق نەتىجىگە ئېرىشتى

تەكلىپلىك مۇخبىرىمىز يۇنۇس سادىق خەۋەر قىلىدۇ: قۇمۇل شەھەرلىك ج خ ئىدارىسى نۆۋەتتىكى مەركەزلەشتۈرۈپ تۈزەش خىزمىتىنىڭ نەتىجىلىرىنى مۇستەھكەملەش ئۈچۈن 100 كۈنلۈك قاتتىق زەربە بېرىش كۆرىشىنى قانات يايدۇرۇپ، باسقۇچ

قايتۇرۇپ بەردى. 50 كۈن ئىچىدە تۈرلۈك جىنايى ئىشلار دېلوسىدىن 204 نى پاش قىلدى. بۇنىڭ ئىچىدە ئالاھىدە چوڭ دېلو 4، چوڭ دېلو 83، ئادەتتىكى دېلو 117 بولۇپ، بۇنىڭدىن شۇ مەزگىلدە بىر تەرەپ قىلىنغىنى 51، شۇ ئاي ئىچىدە بىر تەرەپ قىلىنغىنى 103. بۇ

جىلى كۆپ ئاشۇرۇپ، كۆزلىگەن نىشانغا يەتتى.

ھازىر جەمئىيەتتە شىنجاڭ تەنتەربىيە ۋەكىللىرى ئۆمىكى مۇسابىقىدە ئالدىدا 6 ئالتۇن مېدال ئالىمىز، دەپ قويۇپ ئەمەلىيەتتە ئاران 3 ئالتۇن مېدال ئالدى. ئۆزىنى چاغلىماي پو ئېتىپ، قويغىنىمۇ ياكى مۇسابىقە جەريانىدا ئۇتۇقۇشسىزلىق يۈز بەردىمۇ؟ دېگەندەك ئوخشاش گۇمانى قاراشلار پەيدا بولۇپ قالدى. جەمئىيەتتىكى ھەر ساھە كىشىلىرىنىڭ بۇ نۇقتىنى چۈشىنىۋېلىشى ئۈچۈن، مەملىكەتلىك 8 - نۆۋەتلىك تەنھەرىكەت يىغىنىدا مۇخبىرلىق قىلىش جەريانىدا ئىگىلىگەن ئەھۋاللارنى ئوقۇرمەنلەرگە بىلدۈرۈشنى لايىق تاپتىم.

شىنجاڭ تەنتەربىيە ۋەكىللەر ئۆمىكى مەملىكەتلىك 7 - نۆۋەتلىك تەنھەرىكەت يىغىنىدا 6 ئالتۇن مېدالغا ئېرىشىپ، غەربىي شىمال بويىچە 1 - بولغانىدى. ئېنىقى چاغدا بۇ ئالتۇن مېدالنىڭ 4 ى ئات ئويۇنىدىن كەلگەن. دۆلەت تەنتەربىيە كومىتېتى مەملىكەتلىك 7 - نۆۋەتلىك تەنھەرىكەت يىغىنىدا ئات ئويۇنى تۈرىنى تەسىس قىلىشنى بېكىتكەندىن كېيىن، شىنجاڭ دەرھال قىرغىزستاندىن ئېسىل ئاتلارنى سېتىۋالدى ۋە قىرغىزستانلىق تىرېنېرلارنىڭ يېتەكچىلىكىدە قىرغىزستاندا 1 يېرىم يىل يېپىق شەكىلدە مەشق ئېلىپ باردى. ئىچكى ئۆلكىلەر ئانچە تەييارلىق قىلمىدى. نەتىجىدە شىنجاڭ ئات ئويۇنى كوماندىسى 7 - نۆۋەتلىك تەنھەرىكەت يىغىنىنىڭ ئات ئويۇنى مۇسابىقىسىدە تەسىس قىلىنغان 4 ئالتۇن مېدالنىڭ ھەممىسىنى قولغا كەلتۈردى. ئالتۇن مېدالنىڭ يەنە بىرىنى تېز سۈرئەتتە مۇز تېيىلىش تەنھەرىكەتچىسى لىۋ يەنفېي ئالغان. ئۇ چاغلاردا لىۋ يەنفېينىڭ تېخنىكا بەدەن كۈچى قاتارلىق جەھەتلەردە تازا ۋايىغا يەتكەن ۋاقتى ئىدى. ئاخىرقى 1 ئالتۇن مېدال ماھىيەتتە «يۇمشاق ئالتۇن مېدال» بولۇپ، دۆلەت تەنتەربىيە

ئاشتى. ... تەنھەرىكەت ساھەسىدىن چېكىنگەندىن پېشى ئاللىقاچان ئۆتۈپ كەتكەنىدى. شۇڭا ئۇلار مېدال ئالالمىدى.

دېمەك بىزنىڭ 7 - نۆۋەتلىك تەنھەرىكەت يىغىنىدا ئالتۇن مېدالغا ئېرىشكەن تۈرلىرىمىزدە بۇ قېتىم ئۇتۇقلۇق ئاساس قالمىدى. ھەتتا بىر قىسىم تۈرلەردە چېكىنىش ئالامىتى كۆرۈلدى. بۇنى شىنجاڭ تەنتەربىيە ۋەكىللىرى ئۆمىكىنىڭ 6 ئالتۇن مېدالغا ئېرىشەلمىگەنلىكى 1 - سەۋەبى قىلىپ كۆرسىتىشكە بولىدۇ. ئىككىنچىدىن، بۇ قېتىم مۇسابىقىگە قاتناشقان تەنھەرىكەتچىلەر ئالدىنقى قېتىمقىدىن زور دەرىجىدە كۆپىيىپ 7647 گە يەتتى. لېكىن مۇسابىقە تۈرى بولسا ئەسلىدىكى 45 چوڭ تۈردىن 28 چوڭ تۈرگە قىسقارتىلدى. بۇنىڭ بىلەن ئالتۇن مېدال ئېلىش تېخىمۇ تەسكە چۈشتى؛ ئۈچىنچىدىن، تەنتەربىيە ئىشلىرىغا سېلىنغان سېلىنمىنىڭ پەرقىمۇ شىنجاڭلىق تەنھەرىكەتچىلەرنىڭ سەۋىيىسىنىڭ يۇقىرى كۆتۈرۈلمەسلىكىدىكى مۇھىم سەۋەب.

مەملىكەتلىك 8 - نۆۋەتلىك تەنھەرىكەت يىغىنىدا ياخشى نەتىجە قازىنىش ئۈچۈن، ئۆلكىلەر تەنتەربىيىگە كۆپلەپ مەبلەغ سالدى. شاڭخەي شەھىرىنى مىسالغا ئالساق، ئۇلار بۇ قېتىم 120 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىپ، ئالتۇن مېدال ۋە ئومۇمىي ساندا 1 - لىككە ئېرىشىشتەك ياخشى نەتىجىنى قولغا كەلتۈردى. باشقا ئۆلكە، ئاپتونوم رايونلارنىڭ ئاجراتقان مەبلىغىمۇ نەچچە 10 مىليون يۈەنگە يەتتى. شىنجاڭنىڭ ئىقتىسادىي ئەھۋالى تەنتەربىيە ئىشلىرىغا نەچچە 10 مىليونلاپ مەبلەغ سېلىشقا ئاجىزلىق قىلىدۇ. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى تەنتەربىيە

چاپچال ناھىيىسىنىڭ جاغىستاي يېزىلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى ياشلارغا مەدەنىي بولۇش، ئەخلاقلىق بولۇش ۋە نىكاھ قانۇنىغا رىئايە قىلىش ھەققىدىكى تەشۋىقات-تەربىيىنى كۈچەيتتى.

سۈرەتتە: كادىرلار قىزلارغا نىكاھ قانۇنىنى چۈشەندۈرمەكتە.

گادىلەم گابدۇۋەلى فوتوسى

بىسىم پەيدا بولۇپ، توساقتىن ئوڭۇشلۇق ئۆتەلمىدى. ئۇلارنىڭ بىرەرسى ئەسلى سەۋىيىسىنى نورمال جارى قىلدۇرغان بولسىلا، بۇ ئالتۇن مېدال شىنجاڭغا تەۋە بولاتتى. شەخسلەر مۇسابىقىسىدىمۇ شۇنداق بولدى. مۇشۇ تۈردە كۆپ قېتىم مەملىكەت چېمپىيونى بولغان جېڭىس 1 - باسقۇچلۇق مۇسابىقىدە بىرمۇ توساقنى ئۆرۈۋەتمەي مۇسابىقىسىنى تاماملىدى. 2 - باسقۇچلۇق مۇسابىقىدە ئۇنىڭدا قاتتىق روھىي بېسىم پەيدا بولدى. ئۇنىڭ ئالدىدا مۇسابىقىگە چۈشكەن ماھىرلاردىن ئىككىسى بىرمۇ توساقنى ئۆرۈۋەتمەي چىقىپ كەتتى. ئەمدى جېڭىسمۇ شۇنداق ئۆتەلىسە، ئالتۇن مېدال ئۇنىڭ بولاتتى. ھالقىلىق پەيتتە جېڭىس كەتكۈزۈپ قويدى. ئۇ 4 توساقنى ئۆرۈپ قويۇپ 16 نومۇر تارتىلىپ كەتتى. ئاخىرىدا ئۇ بۇ تۈردە مىس مېدالغا ئېرىشتى. قارىغا ئېتىشتا دۇنيا چېمپىيونى بولغان لى ۋىنجېدىمۇ بۇنداق ئەھۋال كۆرۈلدى. بولۇپمۇ تەييارلىق مۇسابىقىدە ئۇ خېلى كەتكۈزۈپ قويدى. ئۇ ھەل قىلغۇچ مۇسابىقىدە ئۆزىنى تۇتۇۋېلىپ، سەۋىيىسىنى نورمال جارى قىلدۇرغان بولسىمۇ، تەييارلىق مۇسابىقىدە كەتكۈزۈپ قويغانلىقتىن 1 ھالقىلىق پەرق بىلەن 2 - بولۇپ قالدى. كىشىنى ئەپسۇسلاندۇرىدىغىنى بوكس پەلۋىنىمىز ئەكرەم ئىسھاقنىڭ يارىلىنىپ قېلىشى بولدى. ئەكرەم 60 كىلوگراملىقلار دەرىجىسىدە نۆۋەتتە مەملىكەت بويىچە ئەڭ كۈچلۈك ماھىر ئىدى. شىنجاڭ تەنتەربىيە ۋەكىللەر ئۆمىكى بۇ ئالتۇن مېدالنى ئاللىقاچان ھېساباتقا كىرگۈزۈپ بولغانىدى. دېگەندەك 1 - مەيدان مۇسابىقىدە ئەكرەم شىزاڭ ماھىرىنى 2 گە قارشى 11 نەتىجە بىلەن ئاسانلا يېڭىۋالدى. 2 - مەيداندا بولسا بىر مۇش بىلەنلا گەنسۇ ماھىرىنى تىك موللاق چۈشۈرۈپ، رېپىر 10 نى سانىغىچە ئورنىدىن تۇرالماس قىلىپ قويدى. يېرىم ھەل قىلغۇچ مۇسابىقىدە ئۇ گۇيجۇلۇق لوۋېن بىلەن تۇتۇشتى. ئالدىنقى 3 قېتىملىق ئۇچرىشىشتا ئۇ رەقىبىدىن ئۈستۈن كېلىپ، بىر نەچچە نومۇرنى ئارتۇق ئېلىۋالدى. 4 - قېتىملىق ئۇچرىشىشتا ئۇ رەقىبىنى كەلتۈرۈپ بىرنى ئۇرماقچى بولۇپ قاتتىق مۇشت ئاتتى. لوۋېن دەرھال ئۆزىنى چەتكە ئېلىۋالدى. ئەكرەمنىڭ قاتتىق ئاتقان مۇشتى بىكارغا كەتكەنلىكتىن، سول مۈرىسىنىڭ سۆڭىكى چىقىپ كەتتى. دوختۇرلار بىر مەھەل ھەپىلىشىپ يۈرۈپ، ئۇنىڭ چىقىپ كەتكەن سۆڭىكىنى جايىغا سېلىپ قويغاندىن كېيىن، ئەكرەم ئاغرىق ئازابىغا بەرداشلىق بېرىپ، داۋاملىق ئېلىشماقچى بولدى. لېكىن دوختۇرلا ئۇنىڭ ئاغرىقىنى كۆزدە تۇتۇپ قوشۇلمىدى. ئەكرەم ئىسھاق قاتتىق ئېچىنغان ھالدا مەيداندىن ئايرىلدى. قولغا كېلىش ئېھتىمالى چوڭ بولغان بۇ ئالتۇن مېدال ئەنە شۇنداق قولدىن كېتىپ قالدى.

دېمەك، تەنھەرىكەتچىلىرىمىز يۇقىرىقىدەك سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن بىر نەچچە ئالتۇن مېدالنى قولدىن بېرىپ قويدى. لېكىن تەنھەرىكەتچىلىرىمىزنىڭ قەيسەرلىك بىلەن ئېلىشىشى ئارقىلىق 3 ئالتۇن مېدالنى قولغا كەلتۈرگەنلىكى ھەقىقەتەن خۇشاللىنارلىق ئىش بولدى.

خىزمىتى 2 مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى بولۇش سۈپىتى بىلەن بارا - بارا خەلق تۇرمۇشىنىڭ ئايرىلماس بىر قىسمى بولۇپ قالدى. تەنتەربىيە خىزمىتىنىڭ تۈپ ۋەزىپىسى - خەلقنىڭ تەن ساپاسىنى ياخشىلاشتىن ئىبارەت. شۇڭا ھەر دەرىجىلىك ئورۇنلار تەنتەربىيە خىزمىتىگە بولغان تونۇشنى ئۆستۈرۈپ، رەھبەرلىكنى كۈچەيتىشى كېرەك؛ ئىككىنچىدىن، تەنتەربىيە ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش لازىم. تەنتەربىيە خىزمىتىدە مەبلەغ مەسىلىسىدە دۆلەتكىلا تايىنىۋالىدىغان ئەھۋالنى ئۆزگەرتىش كېرەك. بۇنىڭ ئۈچۈن تەنتەربىيە بازارلىرىنى ئېچىش، تەنتەربىيىنى جەمئىيەتكە يۈزلەندۈرۈش، تەنتەربىيە بازىرى ئارقىلىق ئىقتىسادىي جەھەتتىكى بوشلۇقنى تولدۇرۇش كېرەك؛ ئۈچىنچىدىن، شىنجاڭنىڭ ئەمەلىيىتىنى چىقىش قىلىپ كۈچ ۋە چىدامچانلىق تەلەپ قىلىدىغان تۈرلەرنى نۇقتىلىق تۇتۇش بىلەن بىللە ئەنئەنىۋى تۈرلەرنى، باشقىلارنىڭ ئاجىز تۈرلىرىنى تۇتۇش لازىم. مەسىلەن، بوكس، چېلىشىش، ئات ئويۇنى، ئوقيا ئېتىش قاتارلىقلار؛ تۆتىنچىدىن، تىرېنېرلار قوشۇنىنىڭ سەۋىيىسىنى ئومۇميۈزلۈك ئۆستۈرۈش بىلەن بىللە تەنھەرىكەتچىلەرنىڭ مەدەنىيەت سەۋىيىسىنىمۇ ئۆستۈرۈش لازىم. يۇقىرى سەۋىيىلىك تىرېنېر بولمىسا، مۇنەۋۋەر تەنھەرىكەتچىلەرنى يېتىشتۈرۈپ چىققىلى بولمايدۇ. تەنھەرىكەتچىنىڭ بەلگىلىك مەدەنىيەت سەۋىيىسى بولمىسا، ئىلمىي مەشقنىڭ ئېھتىياجىدىن چىقالمايدۇ. مۇشۇ نۇقتىنى كۆزدە تۇتقاندا ئاپتونوم رايونىمىزدا تەنتەربىيە ئىنستىتۇتى قۇرۇش تولىمۇ زۆرۈر؛ بەشىنچىدىن، تەنھەرىكەتچىلەرنىڭ مەشىق شارائىتىنى ياخشىلاش لازىم. نۆۋەتتە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تەنتەربىيە مەيدان، سارايلىرى، ئەسلىھەلىرى تولىمۇ ناچار. قىش پەسلى ئۇزۇن، شىنجاڭدا بىرمۇ مۇز تېيىلىش سارىيى ۋە قىشلىق ئات ئويۇنى مەيدانى يوق. بۇ تۈردىكى تەنھەرىكەتچىلەر قىشتا نەدە مەشىق قىلىدۇ؟ باشقا تۈرلەردىمۇ ئەھۋال ئانچە ياخشى ئەمەس. شۇڭا كۆپ تەرەپلىمە مەبلەغ توپلاپ تەنتەربىيە مەيدان قۇرۇلۇشىغا كۈچ سەرپ قىلىشىمىز لازىم؛ ئالتىنچىدىن، قوشنا دۆلەتلەر بىلەن بولغان تەنتەربىيە ئالاقىسىنى تېخىمۇ كۈچەيتىش كېرەك. بولۇپمۇ بوكس، چېلىشىش، رۇداۋ، پۇتبول قاتارلىق تۈرلەردە ئۇلار بىلەن قويۇق ھەمكارلىشىپ، ئۇلارنىڭ ئىلغار تەجرىبىلىرىنى قوبۇل قىلىپ، تەنھەرىكەتچىلىرىمىزنىڭ تېخنىكا سەۋىيىسىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈرۈشىمىز لازىم.

مەملىكەتلىك 9-نۆۋەتلىك تەنھەرىكەت يىغىنىغا يەنە 4 يىل ۋاقىت بار. ئىشىنىمىزكى، تەنتەربىيە ساھەسىدىكى يولداشلار تەجرىبە- ساۋاقلارنى ئەستايىدىل يەكۈنلەپ، تەنتەربىيە ئىسلاھاتىنى تېخىمۇ چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، پىلان- تەدبىرلەرنى پۇختا تۈزۈپ، بۇنىڭدىن كېيىنكى مۇسابىقىلەردە پارتىيە ۋە خەلققە تېخىمۇ لاياقەتلىك بولغان ئىمتىھان قەغىزى تاپشۇرىدۇ.

نۆۋەتتىكى مەركەزلەشتۈرۈپ تۈزىمش خىزمىتىنىڭ نەتىجىلىرىنى مۇستەھكەملەش ئۈچۈن 100 كۈنلۈك قاتتىق زەربە بېرىش كۆرىشىنى قانات يايدۇرۇپ، باسقۇچ خاراكتېرلىك نەتىجىگە ئېرىشتى.

بۇ ئىدارە بۇ يىل 1- سېنتەبىردىن باشلاپ 100 كۈنلۈك قاتتىق زەربە بېرىش كۆرىشىنى قانات يايدۇرغانىدى. 20-ئۆكتەبىرگىچە بولغان 50 كۈن ئىچىدە كادىر- ساقچىلار 15- قۇرۇلتاي روھىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىپ ۋە ئۇنى ئۆز جايىنىڭ ئەمەلىيىتىگە بىرلەشتۈرگەن ھالدا ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، قاتتىق زەربە بېرىش كۆرىشىنى كەسكىن ئېلىپ باردى. ئىدارە بويىچە بۆلۈم، ئەترەتلەر، 20 دىن ئوشۇق ساقچىخانىدىكى كادىر-ساقچىلار بىردەك ھەرىكەتكە كېلىپ بىر تۈركۈم جىنايەتچىلەر، جىنايەتچىلەر گۇرۇھى، قاچقۇن جىنايەتچىلەرنى قولغا چۈشۈردى، يەنە 858 مىڭ 705 يۈەن قىممىتىدىكى موتسىكلىت، كىچىك ماشىنا، تېلېۋىزور، ئالتۇن-كۈمۈش، زىننەت بۇيۇملىرى، پۇل قاتارلىقلارنى قولغا چۈشۈرۈپ ئىگىلىرىگە

بۇنىڭ ئىچىدە ئالاھىدە چوڭ دېلو 4، چوڭ دېلو 83، ئادەتتىكى دېلو 117 بولۇپ، بۇنىڭدىن شۇ مەزگىلدە بىر تەرەپ قىلىنغىنى 51، شۇ ئاي ئىچىدە بىر تەرەپ قىلىنغىنى 103. بۇ دېلولارغا چېتىشلىق 195 جىنايەت گۇماندارى، 10 گۇرۇھتىكى 46 جىنايەتچى بىر تەرەپ قىلىندى.

كادىر-ساقچىلار ۋەزىپە ئىجرا قىلىش جەريانىدا مېھمانخانا، سودا سارايلىرى، بازارلار، مۇھىم يول ئېغىزلىرى قاتارلىق 20 دىن ئوشۇق ئورۇننى نۇقتا قىلىپ چارلاپ، بىرلەشمە مۇداپىئە ئەترەتلىرىنى كۈچەيتىپ، ئالدىنى ئېلىشنى چىڭ تۇتقانلىقتىن 9-ئايغىچە يۈز بەرگەن ھەر خىل جىنايى ئىشلار دېلولىرى ئۆتكەن يىلىنىڭ شۇ مەزگىلدىكىدىن 198 قېتىم، ئامانلىقنى ساقلاش دېلولىرى 186 قېتىم ئازلاپ، جەمئىيەت تەرتىپى زور دەرىجىدە ياخشىلىنىپ، تىنچ، مۇقىم ۋەزىيەت ئىلگىرى سۈرۈلۈپ، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش ئىشلىرىنىڭ ئوڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىلىشى مۇھىم كاپالەتكە ئىگە قىلىندى.

پوسكام ناھىيىسىدە مەدەنىي يېزا-بازارلار بارلىققا كەلدى

تەكلىپلىك مۇخبىرىمىز **مۇھەممەتئىمىن غۇلام** خەۋەر قىلىدۇ: پوسكام ناھىيىسى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان مەدەنىي يېزا-بازار بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى بۆسۈش ئېغىزى قىلىپ، يېزا- بازارلارنىڭ مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىنى كۈچلۈك ئىلگىرى سۈردى.

بۇ ناھىيە ئالدى بىلەن مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشى توغرىسىدا كونكرېت تەرەققىيات پىلانى تۈزدى. يېزا-بازارلارنىڭ مۇھىت سۈپىتىنى ئۆستۈرۈشنى مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىدىكى ھالقىلىق خىزمەت سۈپىتىدە تۇتۇپ، شەھەر قۇرۇلۇشىنى يۇقىرى ئۆلچەم، يۇقىرى نۇقتىنى ئاساس قىلغان ھالدا ئېلىپ باردى. بۇ ناھىيە ئىلگىرى-ئاخىر بولۇپ 20 مىليون يۈەن مەبلەغ توپلاپ ناھىيە بازىرىدىكى 11 يولنى قايتىدىن ياسىدى ۋە ئۆزگەرتىپ ياسىدى؛ 4 كوچا ئېغىزىغا ئېگىز تۈۋرۈكلۈك چىراغ، قاتناش چىرىغى ۋە قاتناش بەلگىسى ئورناتتى؛ ناھىيە بازىرىدىكى % 60 ئورۇننىڭ پاسكىنا سۇ يوللىرىنى راۋانلاشتۇردى؛ شەھەردىكى ئاساسلىق يوللارغا، 4 كوچا ئېغىزلىرى ۋە ئاھالىلەر ئولتۇراق رايونلىرىغا ئەخلەت ساندۇقى ئورناتتى.

بۇ ناھىيە يەنە يېزا- بازار قۇرۇلۇشى ۋە دېھقانلار تۇرالغۇ جاي قۇرۇلۇشىغا بولغان سېلىنمىنى كۆپەيتتى. يېقىنقى 2 يىلدا پۈتۈن ناھىيىدىكى 12 يېزا- بازار ئىچىدە 10 يېزا-بازار قۇرۇلۇشىنى ئۆزگەرتىپ ياساشنى تاماملىدى. 3680 ئائىلىلىك دېھقان پىششىق خىش، ياغاچ قۇرۇلمىلىق ئۆيلەرگە كۆچۈپ كىردى. يېزا-بازارلار يول، سۇ، توك راۋان بولۇشنى ئىشقا ئاشۇردى.

بۇ ناھىيە يېزا-بازارلار قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇپ، مەدەنىي ساھە ۋە پاكىز يېزا- بازار بەرپا قىلىش ۋەزىيىتىنى شەكىللەندۈردى. بۇ يىل ناھىيە بويىچە 50 تىن كۆپرەك مەدەنىي ئورۇن بارلىققا كېلىپ، مەدەنىي يېزا-بازار 7 گە، ھەربى-خەلق ئورتاق مەنىۋى مەدەنىيلىك بەرپا قىلىش ئورنى 30 دىن كۆپرەككە يەتتى. 1 كوچا «مەدەنىي كوچا» بولۇپ قۇرۇلدى. ناھىيە ئاپتونوم رايون بويىچە ئۈدا 2 يىل «مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىدىكى ئىلغار ناھىيە» دېگەن نامغا ئېرىشتى.

مەملىكەتلىك يەرلىك سىياسىي كېڭەش رەئىسلىرى سۆھبەت يىغىنى ئاياغلاشتى

لى رۇيخۇەن يىغىنغا قاتناشتى ھەم سۆز قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، 27-نويابىر تېلېگراممىسى. 4 كۈن داۋام قىلغان مەملىكەتلىك يەرلىك سىياسىي كېڭەش رەئىسلىرى سۆھبەت يىغىنى بۈگۈن چۈشتىن كېيىن بېيجىڭدا ئاياغلاشتى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۇروسى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ رەئىسى لى رۇيخۇەن يىغىندا مۇنداق دېدى: خەلق سىياسىي كېڭىشى يولداش ماۋزېدۇڭ ۋەكىللىكىدىكى بىر ئەۋلاد ئىنقىلابچىلارنىڭ ئۇلۇغ ئىجادىيىتى، يېرىم ئەسىردىن بۇيانقى ئەمەلىي تەجرىبىلەر خەلق سىياسىي كېڭىشىنىڭ جۇڭگونىڭ دۆلەت ئەھۋالىغا مۇۋاپىق كېلىدىغانلىقىنى ئىسپاتلىدى. يېرىم ئەسىردىن بۇيان، خەلق سىياسىي كېڭىشى ئېلىمىزنىڭ ئىنقىلاب ۋە قۇرۇلۇش مۇساپىسىنىڭ ھەرقايسى تارىخىي دەۋرلىرىدە مۇھىم رول ئويناپ كەلدى. ھازىر ھەر جەھەتتىكى ئەھۋاللاردا زور ئۆزگىرىش بولدى، ئەمما خەلق سىياسىي كېڭىشىنىڭ خاراكتېرى، ئورنى ۋە رولى ئۆزگەرگىنى يوق. ئۇ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە ئىقتىسادىي تەرەققىياتنى ئىلگىرى سۈرۈشتە، سوتسىيالىستىك دېموكراتىيە ۋە قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشتە، ئىتتىپاقلىقنى، مۇقىملىقنى قوغداشتا ۋە ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە يەنىلا ئۆزگىچە ئۈستۈنلۈككە ئىگە.

ماۋزۇ خەۋەرلەر

● قۇراللىق ساقچى قىسىم پارتكومى دۆلەت بايرىقى مۇھاپىزەت ئەترىتىدىن ئۆگىنىشنى قارار قىلدى

● دۆلەت بايرىقى مۇھاپىزەت ئەترىتىدىكىلەرنىڭ ئىلغار ئىش-پائالىيەتلىرىنى دوكلات قىلىش يىغىنى ئۆتكۈزۈلدى

● چۇڭچىڭدىكى «27-نويابىر» چوڭ قىرغىنچىلىقىدا قازا قىلغان ئىنقىلابىي قۇربانلار خاتىرىلەندى

● ياپون باسقۇنچىلىرىنىڭ چوڭ قىرغىنچىلىق، زوراۋانلىق قىلىشى ئېچىپ تاشلانغان سۈرەتلەر توپلىمى نەشر قىلىندى

● خەلقئارا ھەربىي تەنتەربىيىنىڭ ياپونچە چېلىشىش لەۋھە تالىشىش مۇسابىقىسىدە جۇڭگو ماھىرلىرى ئالتۇن مېدال ئالدى

● مەملىكەت بويىچە 10 ئەڭ ياخشى تەنھەرىكەتچىنى باھالاش باشلاندى

● ياۋروپا چېمپىيونلۇق لوڭقىسى تالىشىش بىرلەشمە مۇسابىقىسى گۇرۇپپىلار مۇسابىقىسىنىڭ 5-قېتىملىق مۇسابىقىسى باشلاندى

● «ئولىمپىك ئەسىر سەپىرى» مۇۋەپپەقىيەتلىك ئاياغلاشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئوتتۇرا تۈزلەڭلىك نېفىتلىكىدە نېفىت، گازلىق تەكشۈرۈشتە زور بۆسۈش بولدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جېڭجۇ، 27-نويابىر تېلېگراممىسى. ئوتتۇرا تۈزلەڭلىك نېفىتلىكىدە ئۇقتىلىق چارلاش قۇدۇقىدىن 8ى تېپىلىپ، سانائەت نېفىتى ئېلىندى. بۇ ئوتتۇرا تۈزلەڭلىكتە نېفىت چارلاشتا زور بۆسۈش بولغانلىقىدىن دېرەك بېرىدۇ.

ھازىرغا قەدەر 14 نېفىت قۇدۇقى بايقىلىپ بۇرغىلىنىشقا باشلىدى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان نېفىتلىكتە كومپيۇتېر بىلەن بىر تەرەپ قىلىش يېڭى ۋاستىسى قوللىنىلىپ، شەرقىي ئويمانلىق ۋە ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى رايونلارنى چارلاش سالمىقى ئۈزلۈكسىز زورىيىپ، تېز قاتلامدا گازلىق چارلاشتا خېلى ئىلگىرىلەش بولدى.

مېھىر-مۇھەببەتتىن ئېچىلغان ئىتتىپاقلىق گۈلى

(بېشى 1-بەتتە)

ئۆز ئۆيىگە ئېلىپ كېلىپ، ئۇزۇنغىچە ھالىدىن خەۋەر ئالدۇ. شۇڭا ئانىسى دائىم جوجىڭغا: ئادەم قىيىنچىلىققا ئۇچرىغاندا باشقىلارنىڭ ياردىمىگە بەك موھتاج بولىدۇ. سەن چوڭ بولغاندىن كېيىن چوقۇم ئاز سانلىق مىللەتلەرگە كۆپرەك ياخشى ئىش قىلىپ بېرىپ، بىزنىڭ ئۇلارغا بولغان مىننەتدارلىقىمىزنى يەتكۈزگىن، دەيتتى. جوجىڭ ئۆزىنىڭ بەختىيار ئوقۇغۇچىلىق ھاياتىنى ۋە ئانىسىنىڭ سۆزىنى ئۇنتۇمايدۇ، ئۇ شىنجاڭ ياشلار-ئۆسمۈرلەر فوندى جەمئىيىتىگە خەت يازىدۇ. شۇ يىلى 5-ئايدا ئۇ ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتكەن جاۋاب خەت ۋە ئۇنىڭغا قوشۇپ ئەۋەتىلگەن جىددىي ياردەمگە موھتاج بولۇۋاتقان قۇمۇل شەھىرى ئارا تۇرۇك ناھىيىسى توخۇلۇ يېزىسىنىڭ چوڭتاش كەنتى باشلانغۇچ مەكتىپىنىڭ ئوقۇغۇچىسى مۇختەر مەمەتنىڭ تەپسىلىي ئەھۋالى تونۇشتۇرۇلغان ماتېرىيالنى تاپشۇرۇۋالدۇ.

1992-يىلى 5-ئايدىن باشلاپ مۇختەر ھەر يېڭى ئوقۇش مەۋسۇمى باشلىنىشتىن ئىلگىرى ئوقۇش ھەققى، مېھىر-شەپقەتكە تولغان سالام خەت، يېڭى سومكا، دەپتەر-قەلەم ۋە ئۆگىنىش بۇيۇملىرىغا ئېرىشىپ تۇردى. جوجىڭ ھەر قېتىملىق خېتىدە ئۇنى ياخشى ئۆگىنىپ، يارامىلىق ئىختىساس ئىگىسى بولۇپ، يۇرتىنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىشى ئۈچۈن تۆھپە قوشۇشقا رىغبەتلەندۈردى.

1994-يىلى 1-ئايدا جوجىڭ مۇختەر بىلەن بىر مەكتەپتە ئوقۇيدىغان 2-يىللىق سىنىپنىڭ ئوقۇغۇچىسى لەيلىگۈل ئوسماننىڭ خېتىنى تاپشۇرۇۋالدى. ئۇ خەتنى تەرجىمە قىلدۇرغاندىن كېيىن، لەيلىگۈلنىڭ ئائىلىسىدە 7 جان بولۇپ، دادىسىنىڭلا خىزمەت قىلىدىغانلىقى، ئانىسىنىڭ ئېغىر كېسەلگە گىرىپتار بولۇپ قالغانلىقى، ئائىلىسى ئىنتايىن نامرات بولۇپ، ئۇنى ئوقۇتۇشقا قۇربى يەتمىگەنلىكى، مۇختەرنىڭ جوجىڭ ئاچىنىڭ ياردىمىدە ئوقۇشنى ئەسلىگە كەلتۈرگەنلىكىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن ئۆزىگە ئىلتىجا قىلىپ خەت يازغانلىقىنى ئۇقىدۇ. ئۇ، بۇ ئۇيغۇر قىزچاققا چوقۇم ياردەم قىلىش قارارىغا كېلىدۇ. شۇنىڭدىن ئېتىبارەن يېرىۋوت چېكى 1 پارچىدىن 2 پارچىغا، ئوقۇش بۇيۇملىرىمۇ بىر كىشىلىكتىن 2 كىشىلىككە ئۆزگىرىدۇ.

مۇختەر بىلەن لەيلىگۈل جوجىڭنىڭ قىزغىن ياردىمى ۋە سەمىمىي غەمخورلۇقىدا ئىجتىھات بىلەن ئۆگەندى، ئۆگىنىشتە سىنىپ بويىچە ئالدىنقى قاتاردا تۇرۇپ كەلدى. 1996-يىلى مۇختەر ئەلا نەتىجە بىلەن تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپكە كۆچتى. لەيلىگۈلمۇ كىشىلىك تۇرمۇشقا ئائىت نۇرغۇن داۋلىنى چۈشىنىۋالدى.

جوجىڭ مىللەتلەرنىڭ ئىتتىپاقلىقى، تەرەققىياتى ئۈچۈن ئۆز نەزەرىدىكى ئادەتتىكىچە ئىشنى قىلدى. ئەمما ئۇنىڭ قىلغان ئىشنى باشقىلارنىڭ قىلالىشى ناتايىن. ئۇ بۇ ئىشنى ھازىرغىچە داۋاملاشتۇرۇپ كەلمەكتە. شۇڭا ئۇ ئالىيجاناب ئادەم بولۇشقا ھەققىي مۇناسىپتۇر.

جياڭشى ئۆلكىسى شىنيۈ شەھىرى قاتناش تارماق ئەترىتى شەھەر رايونى چوڭ ئەترىتى 8 يىلدىن بۇيان 60تىن ئارتۇق ئىگە-چاقىسىز بوۋاي، موماي، قىيىنچىلىقى بارلار ۋە مېيىپلەرنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئېلىپ كەلدى.

سۈرەتتە: ئۇلار قىيىنچىلىقى بار كەنت ئاھالىسىگە 200 قۇر كىيىم-كېچەك، يوتقان-كۆرپە ۋە پۇل ئاپىرىپ بەردى.

چۇ جەنئەن، يې جۇڭخۇا فوتوسى

شىنخۇا ئاگېنتلىقىنىڭ نامىنى سۇيىئىستېمال قىلىپ پۇل تاپقان جىنايەت گۇماندارلىرى قانۇن تورىغا چۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. بېيجىڭ شەھەرلىك ج خ ئورگىنى يېقىندا شىنخۇا ئاگېنتلىقىنىڭ نامىنى سۇيىئىستېمال قىلىپ «كىتاب» تۈزۈش نامى بىلەن پۇل-ۋەجنى ئالداپ ئېلىش دېلوسىنى پاش قىلدى. جىنايەت گۇماندارى جاۋچىڭتيەن، جۇ گۇيشاڭ قاتارلىقلار قانۇن تورىغا چۈشتى.

بۇ يىل 11-ئاينىڭ 6-كۈنى بەزىلەر شىنخۇا ئاگېنتلىقىغا قاراشلىق ئاپپاراتنىڭ نامىنى سۇيىئىستېمال قىلىپ «جۇڭگونىڭ ھازىرقى زاماندىكى مەشھۇر كىشىلىرى» ناملىق توپلامنى تۈزۈپ نەشر قىلغان. جىنايەت گۇماندارلىرى تەكشۈرۈپ قولغا چۈشكەنگە قەدەر 15 مىڭ پارچىدىن كۆپرەك زاكاز تالونى تارقىتىپ، 167 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق پۇل يىغقان.

گۈيجۇدا شەمشاد تۇپى تېپىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، گۈيياڭ، 26-نويابىر تېلېگراممىسى. يېقىندا گۈيجۇ ئۆلكىسى بىلەن چۇڭچىڭ شەھىرى چېگرىلىنىدىغان جاي-گۈيجۇنىڭ داۋجىن ناھىيىسى تەۋەسىدىكى داشاخې ئورمانچىلىق رايونىدا ناھايىتى كۆپ شەمشاد دەرىخى تېپىلدى. شۇنىڭ بىلەن بۇ رايوندا تېپىلغان شەمشاد 1990-يىلدىن بۇرۇنقى 700 تۈپتىن 1050 تۈپكە يەتتى. مۇتەخەسسىسلەر بۇ ئېلىمىزدە بۈگۈنگە قەدەر تېپىلغان تەبىئىي تارقىلىشى ئەڭ كۆپ، ئەڭ يېڭى، ياخشى شەمشادلىق، دەپ ھېسابلىدى.

داشاخېدىكى يېڭى تېپىلغان ... ۋە 1720 مېتىر ئېگىزلىكتىكى 40 كۋادرات كىلومېتىر دائىرىدە ئۆسكەن. شەمشاد ئاساسەن تاغ چوققىسى ۋە قىياتاشلارنىڭ تەسكەي يېرىدە ئۆسىدۇ.

نەننىڭ-كۈنمىڭ تۆمۈريولىنى ئېلېكترلەشتۈرۈش قۇرۇلۇشى پۈتتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، نەننىڭ، 26-نويابىر تېلېگراممىسى. 25-نويابىر چۈشتىن بۇرۇن سائەت 9دىن 36 مىنۇت ئۆتكەندە نەننىڭ-كۈنمىڭ تۆمۈريولىنى ئېلېكترلەشتۈرۈش قۇرۇلۇشىغا توك يەتكۈزۈش مۇۋەپپەقىيەتلىك بولدى. ئارقىدىنلا بەيسېدىن ۋېيشېغىچە بولغان نەننىڭ-كۈنمىڭ تۆمۈريولىنىڭ ئاخىرقى بۆلىكىدە يۈك بېسىپ ... بۇنىڭ بىلەن كۆلىمى چوڭ بولغان نەننىڭ-كۈنمىڭ تۆمۈريولىنى ئېلېكترلەشتۈرۈش قۇرۇلۇشى غەلىبىلىك تاماملاندى.

ئۇزۇنلۇقى 898.7 كىلومېتىر بولغان نەننىڭ-كۈنمىڭ ئېلېكترلەشكەن تۆمۈريولى ئېلىمىزدىكى ئەڭ ئۇزۇن تاق لىنىيىلىك 1-دەرىجىلىك ئېلېكترلەشكەن يېڭى تۆمۈر يول غول لىنىيىسى ...

قەدەر تېپىلغان تەبىئىي تارقىلىشى ئەڭ كۆپ، ئەڭ يېڭى، ياخشى شەمشادلىق، دەپ ھېسابلىندى.

داشاخېدىكى يېڭى تېپىلغان شەمشادلىق دېڭىز يۈزىدىن 1320مېتىر

تۆمۈريولنى ئېلېكترلەشتۈرۈش قۇرۇلۇشىغا توك يەتكۈزۈش مۇۋەپپەقىيەتلىك بولدى. ئارقىدىنلا بەيسېدىن ۋېيشېنچە بولغان نەنىڭ - كۈنمىڭ تۆمۈريولىنىڭ ئاخىرقى بۆلىكىدە يۈك بېسىپ تېپىلدۇرۇش سىنىقى ئوڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىلدى.

ئۇزۇنلۇقى 898.7كىلومېتىر بولغان نەنىڭ- كۈنمىڭ ئېلېكترلەشكەن تۆمۈريولى ئېلىمىزدىكى ئەڭ ئۇزۇن تاق لىنىيىلىك 1 - دەرىجىلىك ئېلېكترلەشكەن يېڭى تۆمۈر يول غول لىنىيىسى ھېسابلىنىدۇ.

سۈرەتتە: ئۇلار قىيىنچىلىقى بار كەنت ئائىلىسىگە 200 قۇر كىيىم - كېچەك، يوتقان - كۆرپە ۋە پۇل ئاپىرىپ بەردى.

جۇ جەنئەن، يې جۇڭخۇا فوتوسى

قوشۇشقا رىغبەتلەندۈردى.

1994-يىلى 1-ئايدا جوجىڭ مۇختەر بىلەن بىر مەكتەپتە ئوقۇيدىغان 2-يىللىق سىنىپنىڭ ئوقۇغۇچىسى لەيلىگۈل ئوسماننىڭ خېتىنى ناتايىن. ئۇ بۇ ئىشنى ھازىرغىچە داۋاملاشتۇرۇپ كەلمەكتە. شۇڭا ئۇ ئالىيجاناب ئادەم بولۇشقا ھەقىقىي مۇناسىپتۇر.

پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇشنىڭ ئاچقۇچى - ئاگاھلىق

جىن جياڭ

پۇرسەت دېگىنىمىز، مەلۇم ۋاقىتتا بارلىققا كەلگەن مەلۇم شەيئىنىڭ تەرەققىياتى ئۈچۈن پايدىلىق شارائىت ھازىرلاپ بېرىدىغان ۋاقىت، ۋەقە ۋە مۇھىتنى كۆرسىتىدۇ. ئۇ ئوبيېكتىپلىقتا، ئۆزگىرىشچانلىقتا ۋە پەۋقۇلئاددە ۋاقىت چەكلىمىسىگە ئىگە بولىدۇ. كىشىلەرنىڭ پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇش - تۇتالماسلىقى، پۇرسەتتىن قانچىلىك پايدىلىنىش - پايدىلىنالماسلىقى كۆپ ھاللاردا سۇبيېكتىپ جەھەتتە ئاگاھلىق بولۇش - بولالماسلىقىغا، ئاگاھلىقنىڭ يۇقىرى بولۇش - بولماسلىقىغا باغلىق بولىدۇ. يولداش جياڭ زېمىن پارتىيە 15-قۇرۇلتىيىدا بەرگەن دوكلاتىدا «ھازىر پۈتۈن پارتىيە چوقۇم يۇكسەك دەرىجىدە ئاگاھلىق بولۇشى، ئەسىر ئالمىشىش ئالدىدىكى تارىخىي پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇشى، يېڭى قەدەم بېسىشى لازىم» دېگەنىدى. يۇكسەك دەرىجىدە ئاگاھلىق بولغاندىلا، پۇرسەتنى ۋاقتىدا تۇتۇپ، ئۇنىڭدىن تولۇق پايدىلىنىپ جۇڭگونى ئۈزلۈكسىز راۋاجلاندۇرغىلى بولىدۇ.

بۇنداق يۇكسەك دەرىجىدىكى ئاگاھلىق تىنىم تاپماي ئۆزىنى قۇدرەت تاپقۇزىدىغان ئۇلۇغۋار ئىرادىدىن كېلىدۇ. بىز جۇڭخۇا مىللەتلىرى نەچچە مىڭ يىللىق تارىخىي ئېقىمدا دۇنيا جامائەتچىلىكىنى ھاڭ - تاڭ قالدۇرىدىغان شانلىق مۇۋەپپەقىيەتلەرنى قولغا كەلتۈرگەن. يېڭى جۇڭگونىڭ دۇنياغا كەلگەنلىكى ئېغىر بالايىئاپەتنى باشتىن كەچۈرگەن جۇڭخۇا مىللەتلىرىنى مىسلى كۆرۈلمىگەن پۇرسەتكە ئىگە قىلدى. لېكىن قالاق شەرق چوڭ دۆلىتىدە سوتسىيالىزم قۇرۇشتا ئۆلگە يارىتىلمىغان بولغاچقا، ئىزدىنىش داۋامىدا ئىلگىرىلەشكە توغرا كەلدى. «سول» چىللىق خاتالىقى تۈپەيلىدىن بىز دۇنيا يېڭى تېخنىكا ئىنقىلابى ئالدىدا يەنە 20 يىل ۋاقىتنى قولدىن بېرىپ قويدۇق. 70 - يىللارنىڭ ئاخىرىدىن باشلاپ ھازىرقى زامان جۇڭگونىڭ ماركسىزمى بولغان دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى بىز ئۈچۈن توغرا لوشيەن، فاڭجېن سىياسەت بەلگىلەپ بەردى، بۇنىڭ بىلەن بىز پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ، داۋاملىق تېز سۈرئەتتە، ساغلام راۋاجلىنىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە بولدۇق. ئەسىر ئالمىشىش ئالدىدىكى تارىخىي پەيتتە يولداش جياڭ زېمىن يادرولۇقىدىكى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى كېيىنكى ئەسىرنىڭ 50 - يىللىرىغىچە بولغان كونكرېت كۆرەش نىشانىنى يەنىمۇ ئېنىق كۆرسىتىپ بەردى، ئۇ بولسىمۇ زامانىۋىلاشتۇرۇشنى ئاساسىي جەھەتتىن ئىشقا ئاشۇرۇش، باي، قۇدرەتلىك، دېموكراتىك، مەدەنىي، سوتسىيالىستىك دۆلەت قۇرۇش، شۇ ئارقىلىق سوتسىيالىزمنىڭ مۇۋەپپەقىيىتىنى تولۇق ئىسپاتلاپ، ئىنسانىيەتكە ئەڭ رېئال قايىل قىلىش كۈچىگە ئىگە يېڭى تاڭ نۇرى ئېلىپ كېلىش، جاسارەت بىلەن ئىلگىرىلەش، كەلگۈسىنى كۈتۈۋېلىشتەك ئۇلۇغۋار ئىرادە بىزنى ھازىر دۇچ كېلىۋاتقان، ئاسان قولغا كەلمىگەن بىباھا پۇرسەتنى ھەسسىلەپ قەدىرلەش، ئەسىر ئالمىشىش ئالدىدىكى تارىخىي پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇش، بۇرچ تۇيغۇمىزنى ئۇرغۇتتى.

بۇ خىل يۇكسەك ئاگاھلىق 3 كە «يۈزلىنىش»تەك ئېچىۋېتىش ئېڭى بىلەن باغلانغان. زامانىۋىلاشتۇرۇشقا، دۇنياغا، كەلگۈسىگە يۈزلىنىش پىكىر قىلىش ئۇسۇلىدىكى بىر قېتىملىق ئىنقىلاب. تارىخ ۋە رېئال، ئىجابىي - سەلبىي تەجرىبىلەر بىزگە شۇنى ئۇقتۇردىكى، 3 كە «يۈزلەنگەن» ئېچىۋېتىش ئېڭى بولمىسا، كاللىمىز بېكىنمە ھالەتتە تۇرۇۋېرىدۇ، زامانىۋىلاشتۇرۇش ئۈمىدى، دۇنيانى چۈشىنىش، كەلگۈسى ئۈستىدە ئىزدىنىش قۇرۇق گەپكە ئايلىنىدۇ - دە، ئوبيېكتىپ دۇنيادىكى تارىخىي پۇرسەتكە كۆز يۇمۇپ، كۆرسەكمۇ كۆرمەسكە سېلىۋالىدىغان بولۇپ قالىمىز. پىكىر قىلىش ئۇسۇلى نۇقتىسىدىن قارىغاندا، ئۈچۈر زامانىۋى ئۈچۈر، تاشقى دۇنيا ئۈچۈرى، كەلگۈسى تەرەققىياتقا يۈزلىنىش ئۈچۈرىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. ئۇ پۇرسەتنى تۇتۇپ، مۇۋەپپەقىيەتكە قەدەم بېسىشنىڭ جان تومۇرى ھېسابلىنىدۇ. ئېچىۋېتىش داۋامىدا كاللا ئىشلەتكەن، دۇنيادىكى ئۆزگىرىشكە ئەگىشىپ، ئىدىيىدە ئۆزگىرىش قىلغان، كەلگۈسى تەرەققىياتنى كۆزلەپ، تەرەققىياتقا ئىنتىلگەندىلا، يېڭى ئەھۋال، يېڭى بىلىم، يېڭى تەجرىبىلەرگە ئۈزلۈكسىز ئىگە بولغىلى بولىدۇ، پۇرسەتنى ئىگىلەپ، بايقاپ، پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ، ئۆزىنىڭ قابىلىيىتىنى ئىشقا سالغىلى بولىدۇ. ئېچىۋېتىلگەن شارائىتتا بارغانسېرى كۆپلىگەن كىشى زامانىۋى پەن - تېخنىكىنىڭ ئۇلۇغ ئىنقىلابىنى باشتىن كەچۈرۈۋاتقانلىقىنى، دۇنيا ئىقتىسادىنىڭ تېز راۋاجلىنىۋاتقانلىقىنى ۋە ئىقتىساد، پەن - تېخنىكىنىڭ يەر-شارلىشىشقا يۈزلىنىۋاتقانلىقىنى، تىنچلىق ۋە تەرەققىيات ئاساسىي تېما قىلىنغان يېڭى دەۋرنىڭ بىزگە تارىخىي پۇرسەت يارىتىپ بېرىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، پۇرسەتنى تۇتۇش، ئۆزىنى راۋاجلاندۇرۇشنىڭ ئىنتايىن مۇھىم ۋە كېچىكتۈرۈشكە بولمايدىغان ئىش ئىكەنلىكىنى كۈندىن-كۈنگە چۈشىنىۋاتىدۇ.

بۇنداق يۇكسەك دەرىجىدىكى ئاگاھلىق يول ئېچىپ ئىلگىرىلەيدىغان تەشەببۇسكار روھنى ئاساس قىلغان. يول ئېچىپ ئىلگىرىلەش - ئىدىيىدە ئازاد بولۇش، ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەش ئىدىيىۋى لۇشيەنىنىڭ ھەرىكەتتىكى گەۋدىلىنىشى، شۇنداقلا پۇرسەتنى تۇتۇشتا كەم بولسا بولمايدىغان بىر خىل سۇبيېكتىپ پائالىيەتچانلىق، شۇنداق دېيىشكە بولىدۇكى، تەرەققىياتىمىزغا پايدىلىق پۇرسەت ھەمىشە كەسكىن رىقابەت ئىچىدە بولىدۇ. خەلقئارا رىقابەتنىڭ كۈنسېرى كەسكىنلىشىشى - كەسكىن رىقابەت، چېگرا بويىدىكى دۆلەتلەر ۋە رايونلارنىڭ روناق تېپىشىمۇ كەسكىن خىرىس، زامانىۋى پەن - تېخنىكا ئىنقىلابىنىڭ ئۇچقاندەك تەرەققىياتىمۇ كەسكىن خىرىس، ۋەھاكازالار. بىز يول ئېچىپ ئىلگىرىلەپ، خىرىسنى كۈتۈۋېلىپ خەلقئارا ئالماشتۇرۇش، ھەمكارلىق ۋە رىقابەتكە ئاكتىپ قاتنىشىدىغانلا بولساق، ئۇنىڭدىن پۇرسەت تېپىپ، ئۇنى تۇتۇپ، دەس تۇرۇپ دۇنيانىڭ تەرەققىياتىغا يېتىشىۋالالايمىز. «ئۇجمە پىش، ئاغزىمغا چۈش» دەپ قاراپ ئولتۇرساق، پۇرسەت ئۆزلۈكىدىن كەلمەيدۇ. پۇرسەتنى كۈتۈپ ئولتۇرۇۋەرسەك، ياخشى پۇرسەتنى قولدىن بېرىپ قويىمىز. يول ئېچىپ ئىلگىرىلەپ، «3 كە پايدىلىق بولۇش»تىن ئىبارەت بۇ ئۆلچەمدە چىڭ تۇرۇپ، ئىنسانىيەت جەمئىيىتى ياراتقان بارلىق مەدەنىي مەدەنىيەت نەتىجىلىرىنى يۈرەكلىك قوبۇل قىلىپ ئۆلگە قىلىدىغانلا بولساق، پۇرسەتتىن تولۇق، ياخشى پايدىلىنىپ، ئېلىمىز ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى تېزلىتەلەيمىز. كونا قائىدە - يوسۇنلارغا يېپىشىۋېلىپ، ئەمرىمەرۇپلار بويىچە ئىش تۇتساق، ئالدىمىزدىكى پۇرسەتنىمۇ قولدىن بېرىپ قويىمىز. شۇنىمۇ كۆرۈش كېرەككى، پۇرسەت ھەرگىزمۇ بېرەر كىشىنىڭ پاتېنتلىق مەھسۇلاتى ئەمەس، بىزمۇ تەرەققىيات پۇرسىتىنى قولغا كەلتۈرۈمىز، دەيمىز، خەقمۇ تەرەققىيات پۇرسىتىنى تالىشىدۇ. كېچىككىنە ئارىسالدى بولساق، قولغا كېلەي دەپ قالغان پۇرسەتنى قولدىن بېرىپ قويىمىز. بىزدە مۇشۇنداق ئاڭ ۋە سەگەكلىك بولۇشى كېرەك.

تارىخىي پۇرسەتنى چىڭ تۇتىدىغان يۇكسەك ئاگاھلىق تېگى - تەكتىدىن ئېيتقاندا، دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى ئۇلۇغ بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش ئىشلىرىنى 21 - ئەسىرنى نىشانلاپ ئومۇمىيۈزلۈك ئالغا سىلجىتىش قەتئىي ئىشەنچىسىدىن كېلىدۇ.

پەيزاۋات ناھىيىسىدىكى يەر تەۋرەش ئاپىتىگە ئۇچرىغان ھەر مىللەت خەلقىنىڭ يۇرت - ماكانىنى قايتا قۇرۇش خىزمىتى ئاساسىي جەھەتتىن تاماملاندى

(بېشى 1 - بەتتە)

ئەھۋالدىمۇ، يەر تەۋرەش ئاپىتىدىن كېيىنلا دەرھال 12 مىليون يۈەن ئاجرىتىپ بەردى ۋە ئاپەت رايونىغا زور مىقداردا كۆمۈر، دورا، يۇڭ ئەدىيال، ئاشلىق قاتارلىق بۇيۇملارنى يەتكۈزۈپ بېرىپ، ئاپەتكە ئۇچرىغان ئاممىنىڭ ۋاقىتلىق تۇرمۇش ئېھتىياجىنى كاپالەتلەندۈردى. ئاپتونوم رايوننىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشىت ئىلگىرى-كېيىن بولۇپ 2 قېتىم ئاپتونوم رايونىمىزدىكى مۇناسىۋەتلىك تارماقلارنىڭ مەسئۇللىرىنى باشلاپ ئاپەت رايونىغا بېرىپ، ئاپەتكە ئۇچرىغان ھەر مىللەت خەلقىدىن سەمىمىي ھال سورىدى ھەمدە ھەرقايسى تارماقلارنىڭ ئۆز ئارا زىچ ھەمكارلىشىپ ئاپەتنىڭ زىيىنىنى ئەڭ تۆۋەن دەرىجىگە چۈشۈرۈش بويىچە ئىشلەشكە تېگىشلىك خىزمەتلىرىنى ئورۇنلاشتۇردى.

پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەن پەيزاۋات ناھىيىسىدە يۈز بەرگەن ئاپەتكە باشتىن ئاخىر يۇكسەك دەرىجىدە كۆڭۈل بۆلدى ۋە ئاپەتكە ئۇچرىغان خەلققە سەمىمىي غەمخورلۇق قىلدى. ئاپەت يۈز بەرگەندىن كېيىن دۆلەت ئاپەت رايونىدىكى خەلقنىڭ يۇرت - ماكانلىرىنى قايتا قۇرۇش، كۈندىلىك تۇرمۇشىنى ئورۇنلاشتۇرۇش، كېسەللىكنىڭ ئالدىنى ئېلىش، سۇ قۇرۇلۇشى ئەسلىھەلىرىنى رېمونت قىلىش، دېھقانچىلىق دورىلىرى سېتىۋېلىش، ئاساسىي مۇئەسسەسەلەر قۇرۇلۇشىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش، مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتۇش بىنالىرىنى رېمونت قىلىش ۋە چارۋا ماللارنى ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش قاتارلىقلارغا ئىشلىتىش ئۈچۈن 117 مىليون 900 مىڭ يۈەن مەبلەغ بەردى. دۆلەت ئاجراتقان بۇ مەبلەغ دەل ۋاقتىدا ئۆز جايىغا ئىشلىتىلىپ، ھەر مىللەت خەلقىنىڭ يۇرت- ماكانلىرىنى قايتا قۇرۇش ئىشلىرىنى زور دەرىجىدە ئىلگىرى سۈردى.

دۆلەت ۋە ئاپتونوم رايوننىڭ مەبلەغ جەھەتتە زور كۈچ بىلەن مەدەت بېرىشى نەتىجىسىدە ئاپەت رايونىدىكى خەلقنىڭ يۇرت - ماكانلىرىنى قايتا قۇرۇش ئىشلىرىدا بۆسۈش خاراكتېرلىك ئىلگىرىلەش بولدى. ھازىرغىچە دۆلەت، ئاپتونوم رايوننىڭ ئاپەتكە ئۇچرىغان ئاممىنىڭ مەخسۇس ئولتۇراق ئۆي سېلىشى ئۈچۈن ئاجراتقان مەبلىغى 58 مىليون 870 مىڭ يۈەنگە يەتتى، بۇنىڭدىن مەنپەئەتلەنگەن ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بار ئائىلە 1533 بولۇپ، ھەر بىر ئائىلىگە ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 6500 يۈەندىن توغرا كەلدى. ئۇنىڭدىن باشقا يەنە 6177 ئائىلىنىڭ ھەر بىرىگە 3500 يۈەن، 5365 ئائىلىنىڭ ھەر بىرىگە 2500 يۈەندىن ئولتۇراق ئۆي قۇرۇلۇشى ياردەم پۇلى تارقىتىپ بەردى، بۇنىڭ بىلەن بۇ يىل قىش كىرىشتىن ئىلگىرى ئولتۇراق ئۆيى يېڭىلىنىش پىلانلانغان 13 مىڭ 75 دېھقان ئائىلىسىنىڭ ئولتۇراق ئۆيى پۈتۈنلەي پۈتتى؛ 56 ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ 25 مىڭ 746 كۋادرات مېتىر كۆلەمدىكى ئوقۇتۇش ۋە ياتاق بىنالىرى پۈتتى؛ ناھىيە بازىرىدىكى ئاپەتتە ئېغىر بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرىغان ئىدارە - ئورگانلارنىڭ ئىشخانا بىنالىرى، ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ ئولتۇراق ئۆيلىرى ۋە ئاممىۋى ئەسلىھەلەرنى رېمونت قىلىش خىزمىتىمۇ ئوڭۇشلۇق تاماملاندى.

(بېشى 1 - بەتتە)

باشقۇرۇش چارىسى»نى تۈزۈپ يولغا قويدى ھەم ناھىيە، يېزا، كەنت دەرىجىلىك رەھبەرلىك گۇرۇپپىلىرىنى قۇردى، ھەمكارلىشىپ داۋالاشقا قاتناشقان دېھقان، چارۋىچىلارغا يېزا، كەنتلەرنى بىرلىك قىلىپ داۋالىنىش كىنىشكىسى تارقىتىپ بەردى، مالىيە باشقۇرۇشنى كۈچەيتتى. ھەر بىر دېھقان، چارۋىچى ھەمكارلىشىپ داۋالاشقا تاپشۇرۇشقا تېگىشلىك 20 يۈەننىڭ يىرىمىنىلا تاپشۇردى، قالغان يىرىمىنى يېزا، كەنت مالىيىسى ئۆز ئۈستىگە ئالدى. دېھقان، چارۋىچىلار تارقاق ئولتۇراقلاشقان يېزا - كەنتلەردە سەييارە داۋالاش ۋە ئىشنىڭ ئالدىنىچە بېرىپ مۇلازىمەتلىق قىلىش يولغا قويۇلدى.

قىسقىغىنە ۋاقىت ئىچىدە ناھىيە بويىچە ھەمكارلىشىپ داۋالاشقا قاتناشقان دېھقان، چارۋىچى 102 مىڭغا يېتىپ، يېزا ئومۇمىي نوپۇسىنىڭ % 85.9 نى ئىگىلىدى. بىر ئۇتاش يىغىلغان ھەمكارلىشىپ داۋالاش خىراجىتى 451 مىڭ يۈەنگە يەتتى. ھەمكارلىشىپ داۋالاش يولغا قويۇلغاندىن كېيىن ناھىيە، يېزا دەرىجىلىك دوختۇرخانىلارمۇ فۇنكسىيىلىرىنى تولۇق جارى قىلدۇردى. ياتاقتا يېتىپ داۋالىنىدىغان دېھقان، چارۋىچىلارمۇ ئىلگىرىكىدىن % 50- % 60 كۆپەيدى.

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى: 102)